

96,- Ft

1979-ben jelent meg először a Filmévkönyv a Magyar Filmintézet – akkor még Magyar Filmtudományi Intézet – gondozásában. Szerkesztői az azóta eltelt évtizedben arra törekedtek, hogy minél több adatot gyűjtsenek össze a magyar filmszakma egy-egy évének eseményeiről.

A Filmévkönyvek jelentősége, „használhatósága” korokkal egyenes arányban növekszik, hiszen olyan tényeket és számokat őriznek meg, amelyekből – később – a magyar film történetének egyes mozzanatai is kirajzolhatók.

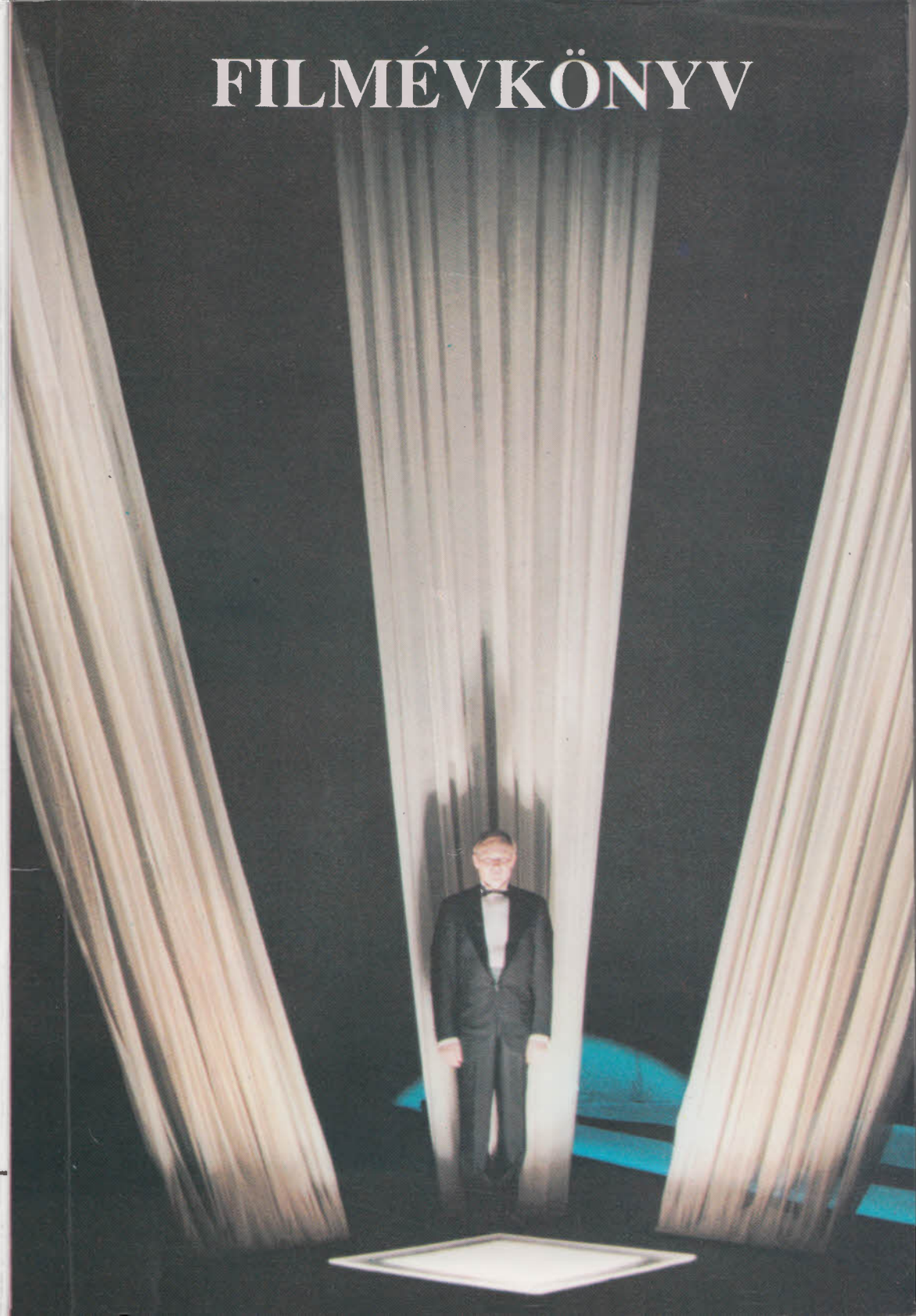
Mint ahogy a mai filmtörténések számára is alapvető kutatási forrás, Lajtha Andor 1920-tól 1949-ig megjelentetett Filmművészeti Évkönyve, sok tekintetben elődje és mintája a mai Filmévkönyvnek.

A tízéves évforuló alkalom arra, hogy mostantól kezdve – a Lajtha-évkönyvet követve, valamint külföldi példákat is alapul véve – változtassunk a Filmévkönyvek számozásán. Ez évtől kezdve a megjelenés évét viseli címlapján, adatai azonban az előző évből valók. Hogy az évek és a számozás folyamatossága mégse szakadjon meg, idén *Filmévkönyv 1988–89* címmel jelenünk meg.

FILMÉVKÖNYV 1988/89



FILMÉVKÖNYV



**A MAGYAR FILM
EGY ÉVE**

Köszönetet mondunk a kiadvány megjelentetéséhez nyújtott anyagi támogatásukért:

a Magyar Filmgyártó Vállalatnak, a Magyar Mozi- és Videofilmgyárnak, a Magyar Szinkron és Video Vállalatnak, a Pannónia Filmvállalatnak, a Budapest Filmnek, a Helikon Filmnek, a Hirös Filmnek, a Kontur Moziüzemeltető Kulturális Vállalatnak, a Baranya megyei, a Csongrád megyei, a Fejér megyei, a Győr–Sopron megyei, a Heves megyei, a Somogy megyei, a Szabolcs–Szatmár megyei, a Szolnok megyei, a Vas megyei, a Veszprém megyei Moziüzemi Vállalatoknak, a Szabad Tér kiadónak, valamint szíves közreműködésükért a Hungarofilmnek és a Móképnek.

FILMÉVKÖNYV

1988–89

A magyar film
egy éve

Magyar Filmintézet, 1989

Szerkesztették

ERDÉLYI Z. ÁGNES, SOMOGYI LIA

Tervezőszerkesztő

SEBESTYÉN LAJOS

Munkatársak

**CZAKÓ ÁGNES
GOMBOS JUDIT
FÖLDES ISTVÁNNÉ
HORVÁTH GYÖRGY
PÁLDY TAMÁSNÉ**

Felelős kiadó

MARX JÓZSEF

ISSN 230–2047

TARTALOM

Filmgyártás

Egész estés filmek

Balladák filmje	13
Csonka–Bereg	15
A dokumentátor	19
Egy teljes nap	23
Eldorádó	26
Éhes ingovány	31
Az én XX. századom	33
Faludy György költő	37
Felmentés nélkül...	40
Hanussen	42
Ismeretlen ismerős	46
Isten akaratából	49
Jézus Krisztus horoszkópja	52
K (Film a prostituáltakról – Rákóczi tér)	56
Küldetés Evianba	58
Lenullázott légió	61
Makacs álmok	63
Mielőtt befejezi röptét a denevér	64
Miss Arizona	66
Mr. Universe	70
Nyitott ablak	73
Piroska és a farkas	75
Recsk 1950–1953	78
Rock Térítő	82
Soha, sehol, senkinek	85

Tanmesék a szexről	88
Titánia, Titánia	91
Törődés	94
Túsz történet	96
Úgy érezte, szabadon él	99
Az új földesúr	102
Vili, a veréb	105

Rövidfilmek

Balázs Béla Stúdió	106
Híradó Szerkesztőség	112
Fórum Filmstúdió	123
Helios Filmstúdió	126
Katonai Filmstúdió	132
Pannónia Film Vállalat	138
Magyar Szinkron és Video Vállalat–Szinkronfilm Stúdió	150
A Mafilm részvételével készült nemzetközi produkciók	155

<i>Elsőfilmese</i>	157
------------------------------	-----

Filmforgalmazás

1988-ban bemutatott magyar játékfilmek, egész estés animációs és dokumentumfilmek	169
A televízióban bemutatott magyar játékfilmek	171
1988-ban moziban bemutatott külföldi játékfilmek	172
A televízióban bemutatott külföldi játékfilmek	214
A Filmmúzeum új bemutatói	234
Magyar filmek a Filmmúzeumban	238
A Filmmúzeum rendezvényei	246

Filmforgalmazás számokban

Az 1988. január 1-től december 31-ig bemutatott magyar filmek forgalmazási adatai	251
---	-----

Az 1988. január 1–től december 31–ig bemutatott külföldi filmek forgalmazási adatai	253
Tények, számok, sikerek	261
A Magyar Filmintézet tudományos munkatársainak szavazása az 1988-ban bemutatott magyar filmekről	264

A filmszakma eseményei

A Magyar Film- és TV-Művészek Szövetségének felhívása	269
A Delphi nyilatkozat	270
Európai audiovizuális alapszabály	271
Eseménynaptár	275
A magyar filmszakma helyzete a sajtó tükrében (Összeállította Páldy Tamásné)	279
Magyar Filmkritikusok Díja	293
Kitüntetett filmművészek	295
A XX. Magyar Játékfilmszemle	298
A XX. Magyar Játékfilmszemle külföldi vendégei	303
Szemelvények a XX. Magyar Játékfilmszemle külföldi visszhangjából	308
Kecskeméti Animációs Filmszemle (Irta Sarkadi Ilona)	315
Egri Filmművészeti Nyári Egyetem (Irta Hernádi Ferenc)	321
Pier Paolo Pasolini és Bernardo Bertolucci életmű–bemutató a Filmmúzeumban (Irta Pintér Judit)	323
Filmhetek	329
A Magyar Filmintézet külföldi vendégei	332
Magyar Filmklubok Szövetsége (Irta Jakab György)	333
Videohelyzet Magyarországon (Irta Bernáth László)	335
In memoriam (Irta Karcsai Kulcsár István)	340

Naptár

<i>100 éve született</i>	
Fejős Pál (Irta Molnár István)	347
Kertész Mihály (Irta Balogh Gyöngyi)	350
<i>50 évvel ezelőtt</i>	
Lajta Andor: Broadway filmszínház	354

50 éves a FIAF	356
Lajta Andor: Az év története	358
Karinthy Frigyes és a film (<i>Irta Veress József</i>)	362

A magyar film külföldön

Filmexport	371
Magyar filmek külföldi szereplése	379
Magyar filmalkotók külföldi rendezvényeken	405

Filmkönyvkiadás, filmszaklapok

Filmkönyvek	413
Magyar filmsajtó	417
Filmvilág (Válogatott repertórium)	420
Filmkultúra (Válogatott repertórium)	427
A magyar filmről a rádióban	430
A Stúdió '88 a magyar filmről	432

Színház- és Filmművészeti Főiskola

A főiskola szervezeti felépítése, oktatói	437
Az 1987/88. tanévben végzett hallgatók	438
1988-ban készült filmek	440

A filmszakma szervezetei és intézményei

Művelődési Minisztérium Filmfőigazgatósága	447
Magyar Filmgyártó Vállalat (MAFILM)	447
Balázs Béla Stúdió	451
Stúdióvállalatok	451
Magyar Mozi- és Videófilmgyár (MOVI)	452
Magyar Filmhíradó	452
Fórum Filmstúdió	453

Helios Filmstúdió	453
Katonai Filmstúdió	454
Pannónia Film Vállalat	455
Magyar Szinkron és Video Vállalat	457
Filmforgalmazási Vállalatok	460
Magyar Filmintézet	467
Magyar Film– és TV–Művészek Szövetsége	468
Magyar filmkritikusok	469
Szakszervezetek	470
Magyar Filmklubok Szövetsége	472
Magyar Amatőrfilm és Video Szövetség	473
Magyar Filmlaboratórium Vállalat	473
Magyar Diafilmgyártó Vállalat	474
Filmtechnikai Vállalat	474
Aladin Filmstúdió	474
Contents	476

RÖVIDÍTÉSEK – ABBREVIATIONS

B	= bemutató – first release
d	= díszlettervező – set designer
dr	= dramaturg – story editor
f	= forgatókönyvíró – scriptwriter
ff	= fekete-fehér – black-white
fv	= felvételvezető – unit manager
gy	= gyártásvezető – executive producer
h	= hangmérnök – sound engineer
i	= író – writer
ikonz	= írói konzultáns – consultant of scriptwriter
j	= jelmeztervező – costume designer
képm	= képmérnök – leading video technician
km	= közreműködő – contributor
ksz	= kísérszöveg – commentary
mb	= magyarul beszélő – Hungarian speaking
mf	= magyar felirat – Hungarian subtitles
műv tan	= művészeti tanácsadó – art consultant
no	= novella – short story
o	= operatőr – cinematographer
ö	= ötlet – idea
op	= operett – operetta
r	= rendező – director
re	= regény – novel
sz	= színmű – play
sz-dr	= szövegíró-dramaturg – story editor
sze	= szereplők – cast
szé	= szakértő – consultant
szí	= színes – colour
sZR	= szinkronrendező – director of dubbing
szv	= szélesvásznú – cinemascope
t	= tervező – designer
tak	= takarásos – widescreen
társr	= társrendező – co-director
v	= vágó – film editor
z	= zene – music
zö	= zenei összeállító – music arrangement
2.pr.	= 2. csatorna – second programme

FILMGYÁRTÁS

EGÉSZ ESTÉS FILMEK

BALLADÁK FILMJE

(*FILM OF BALLADS*)

Rendező: Gulyás Gyula és Gulyás János

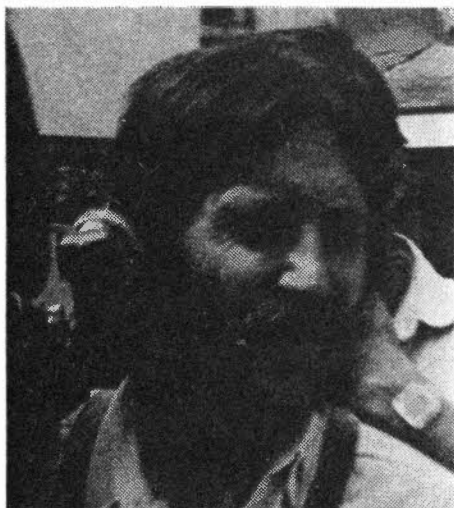
Forgatókönyv: Gulyás Gyula és Gulyás János

Operatőr: Gulyás János

Vágó: Somogyi Valéria

Hangmérnök: Prohászka Béla, Erős Csaba, Kőrösfalvi Elek

Hunnia Filmstúdió Vállalat – Helikon Film, gy: Róta Mónika, 35 mm, szí, 3263 m, 114 perc



A Gulyás fivérek közel húsz éve készítenek filmeket Erdélyben – jobbra amatőr technikával.

Ez a filmjük, mely egy tervezett sorozat első darabjának tekinthető, a neves néprajzkutató, Kallós Zoltán nyomába szegődik. Címe is tisztelgés Kallós életműve előtt, utalva egyik alapművére, a *Balladák könyvére*.



A film során Kallós Zoltán társaságában megismerjük azokat a többnyire már idős férfiakat és nőket, akik több évtizedes gyűjtőmunkájának „forrásai” voltak, s akikkel a kapcsolatot, a barátságot mindmáig tartja. A filmben Kallós személyes életútja ugyanúgy helyet kap, mint az általa létrehozott életmű szerves egysége, a kalotaszegi, mezőszegi, gyimesi, csíki, gyergyói és moldvai ballada-, ének-, zene- és táncgyűjtemény.

Ez a film egy ma is elevenen élő közösségi szellem, lelki tartás, évszázadokon át megőrzött szokásrendszer dokumentuma.

CSONKA-BEREG
(MUTILATED BEREG)

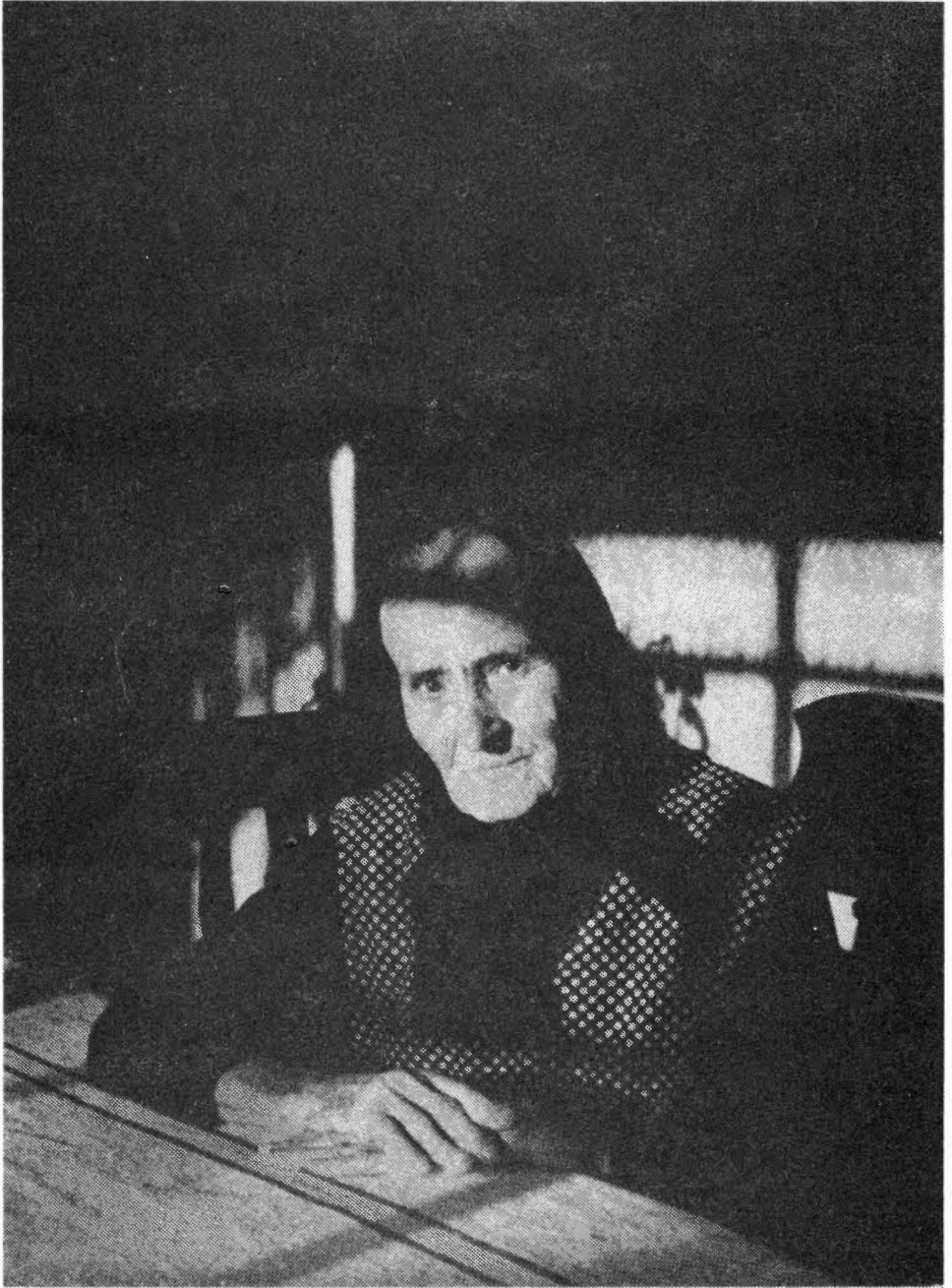
Rendező: Sára Sándor
Forgatókönyv: Sára Sándor
Operatőr: Kurucz Sándor
Vágó: Tuba Mariann
Hangmérnök: Fék György és Lantos György
Objektív Filmstúdió Vállalat, gy: Óvári Lajos, 35 mm, szí, 4721 m, 152 perc.



1944.

„A Vörös Hadsereg parancsára közhírré tétetik, 18 évtől 50 évig minden férfiember köteles háromnapos élelemmel Beregszászba a gimnáziumba megjelenni (november) 21-én. Aki nem tesz eleget a jelentkezési kötelezettségének, a Vöröshadsereg parancsára agyonlövik.”





„... el volt rémítve a lakosság, hogy hát ha nem jelentkezik valaki, a családján lesz bosszúállva...”

„A bírónál volt a névsor, és ahogy ültünk fel a szekerekre, úgy olvasták névsor szerint.”

„Azelőtt odavót a háborúba, szegény, onnan a Jóisten hazasegítette, a Donkanyartul, és hát alig vót itthon időnk... elvitték örökre...”

„Kárpátaljárul összegyűjtöttek vagy ötezer embert Beregszászba...”

„A cigarettát, a kést, akinek volt óra, ugye akkor még nem soknak volt óra, gyűrűt, zseletpengét, borotvát, mindent... egy kis papír, ha egy sor volt írva, mindent elkoboztak tőlünk.”

„Azt csináltak velünk, amit akartak, hát ugye a győztes felek voltak.”

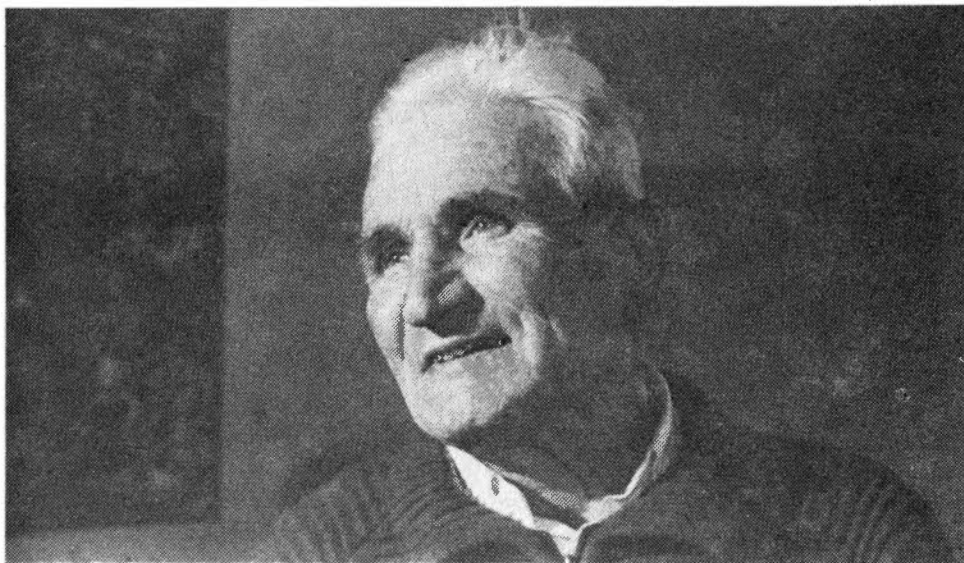
„7800 ember volt abban a csoportban, amely elindult reggel napfeljöttkor... Munkács felé...”

„Mongolok, tatárok, kirgizek, ezek kutyák voltak... és a fiataljai. Ezek úgy lőték le az embert... nem számított nekik egy élet...”

„Ők csak darabszámmal számoltak. Ha volt ezer ember, akkor fogták magukat és ezer emberrel elszámoltak.”

„12 nap mentünk Jenakijevóba vonaton... 100, 105, 106 embert, tűz! nyomtak be egy vagonba... Ott nemhogy ülni, állni se tudunk sokszor. Aki beteg volt, az, uram, az ott maradt még rá is ültek...”

„Aadtak valami ételfélét... De hát milyen vót? Amit itthon a disznónak, mikor megfőzik a krumplit...”



„Akkor tudtuk már meg igazán, hogy hány halt meg, mikor kiszállottunk.”
„Ott megfűrödtünk, úgy jöttünk vissza a ruhánkért ide. Tédig érő hóba, anyaszült meztelen!”
„Nagyon sokan elpusztultak, hastífusz... azt kapta el az ember az éhségtől.”
„Uram 40 fokos hidegbe ki kellett menni dolgozni... De minden éjszaka 18, 20, 22 halott.”
„Utójára már nem vót annyi, aki jóformán eltemesse a másikat...”
„... azt mondta a miniszter, hogy nézzünk széjjel erre a Kárpátoktól a Szovjetunióig, Moszkváig, mindenféle csak rom és rom – és ezt mi csináltuk, magyarok, ezt meg kell javítani.”
„Én a Donyec-medencébe kerültem. Itt volt egy krízis, hogy is... háromezer emberből 93-an maradtunk. Jött 5000 ember utána, abból 112 maradt meg...”
„49-be hallgattuk a rádiót – mondja a rádió, hogy az utolsó magyar hadifogoly elhagyta az országot. Úristen! Hát ez már...!”
„Nem hittük, hogy hazajövünk – én legalábbis, de másik se...”
„Nagy beszédet tartott Rákosi elvtárs. Vége volt a szónoklásnak, ott voltunk, vagy két három sorba. És Rákosi elvtárs lekezelt velünk... mikor megvolt, utána kellett menni egy helyiségbe, ott kaptunk dokumentet.”
„Mán ott megmondták, hogy nem hurcolt el bennünket senki, mindenki hadifogoly.”
„Nem hitték el, hogy mi civilek vagyunk! Hát nem hitték el, hogy minket itt-honrul vittek el.”
„Kaptunk 20 forintot... azt ennyi vót a végkielégítés...”
„Figyelmeztettek, hogy ne beszéljek... olyat, ami ... nem ... kívánatos az akkori kormány és az akkori politikai hangulatnak.”
„Én 31 kilóval jöttem haza... a 31 kilóba benne vót a síbakancs, az vót a lábamon...”
„Fáj bennem valami, annyira fáj, hogy miért kellett ennek így történni? Miért nem történhetett ez másképpen is?”

(Részletek a filmből)

A DOKUMENTÁTOR (THE DOCUMENTATOR)

Rendező: Dárday István és Szalai Györgyi

Forgatókönyv: Dárday István és Szalai Györgyi

Operatőr: Tímár Péter és Czukás Sándor

Zene: Czencz József, Molnár János és Kaszás Péter

Díszlet: Gárdonyi László

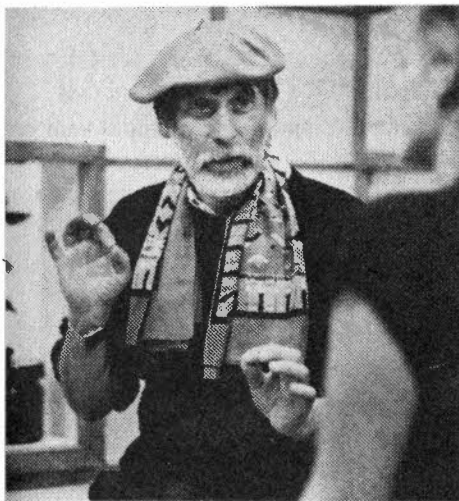
Jelmez: Nagy Tamás

Vágó: Majoros Klára és Veil Hajnal

Hangmérnök: Erdélyi Gábor és Fehér István

Szereplők: Dés Mihály (Raffael), Pászti Lilla (Chip), Ágoston János (Rambó)

Hunnia Filmstúdió Vállalat, gy: Hábermann Jenő, 35 mm, szí, 6123 m, 215 perc



Ez a történet és ez a film 1987-ben Magyarországon játszódik.

A film alapját egy szokványosnak mondható, lineáris elbeszélésű szerelmi történet képezi.

Raffael egy Video-Hi-Fi üzlet tulajdonosa, ennek köszönhetően a magyarországi konzumfogyasztás hierarchiájának csúcsán él.

Boltja felett elegánsan berendezett, többszintes háza, Oldsmobilja és az üzlet egyik alkalmazottjában, Csillában, akit ő Chip-nek nevez, gyönyörű barátnője van.

A történet harmadik szereplője a hiénaarcú Rambo, az ő feladata az illegálisan behozott horror, pornó és egyéb műfajú videokazetták átmásolása a ház pincéjében

berendezett műhelyben. Ezeknek házhoz szállítását is —különböző szórakozóhelyek részére— ő végzi, fekete Yamaha motorján.

A kazettákat többnyire kamionosoktól veszik, vagy maga Raffael hozza őket külföldről.

Az üzlet virágzik.

Raffaelnek sok pénze van.

A video nemcsak a pénz forrását jelenti számára, hanem egyben az egyetlen szenvedélyét is.

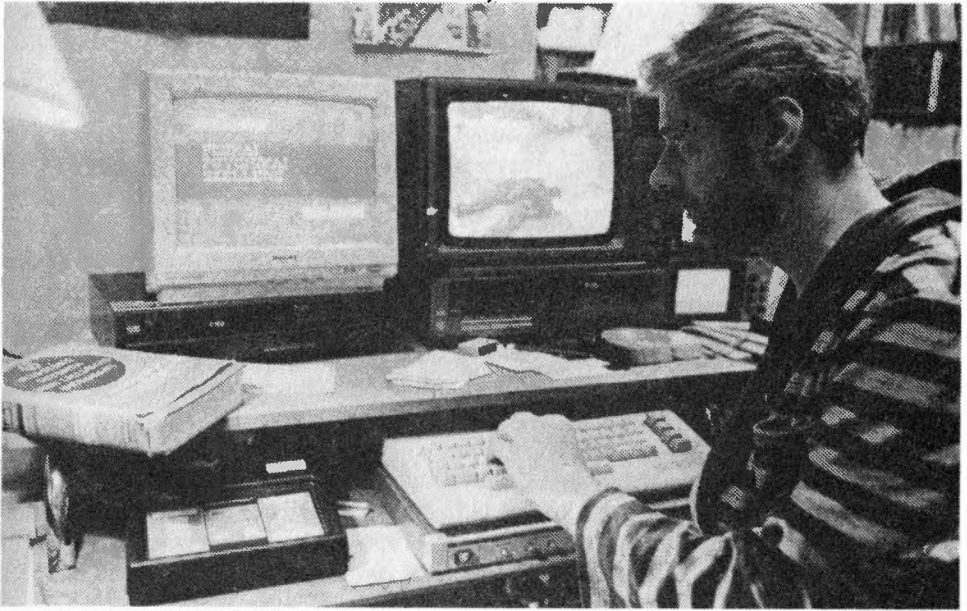
Raffael ugyanis a világ enciklopédikus teljességének birtoklására törekszik, amennyiben megpróbál egy vizuális videolexikont létrehozni, összegyűjteni a jelen és a közelmúlt politikai, gazdasági, kulturális és érzelmi történéseiről mindazokat a mozgóképen megjelenő információkat, amelyek ennek a feltételezett totalitásnak a részei.

A kazetták tartalmát, információit számítógépbe táplálja, ahonnan az adatok bármiféle összefüggésben lehívhatók.

Az általa fontosnak tartott jelen idejű események dokumentálására néha megbízást, azaz videokamerát ad egy egyetemista fiúnak.

Videogyűjteménye a gondolkodás szentélye számára, ahová még Chipet sem enged be.





Egy napon, amikor Raffael üzleti úton van, Chip pillanatnyi szeszélyből vagy unalomból – enged a reá régóta áhító Rambo unszolásának. Kapcsolatuk Raffael hazaérkezése, sőt Chip és Raffael házasságkötése után is fennmarad, Rambo egyre szenvedélyesebben követeli magának Chipet.

Chip nehezen tud dönteni, de az alkalom, amikor Raffael csak színleli, hogy elutazott, és gyanújáról bizonyosságot nyervén bezárja az egymásba feledkező párt, hogy videokamerájával megfigyelhesse, hogyan viselkednek áldozatai – Chipet érzelmileg végleg Rambo felé sodorja.

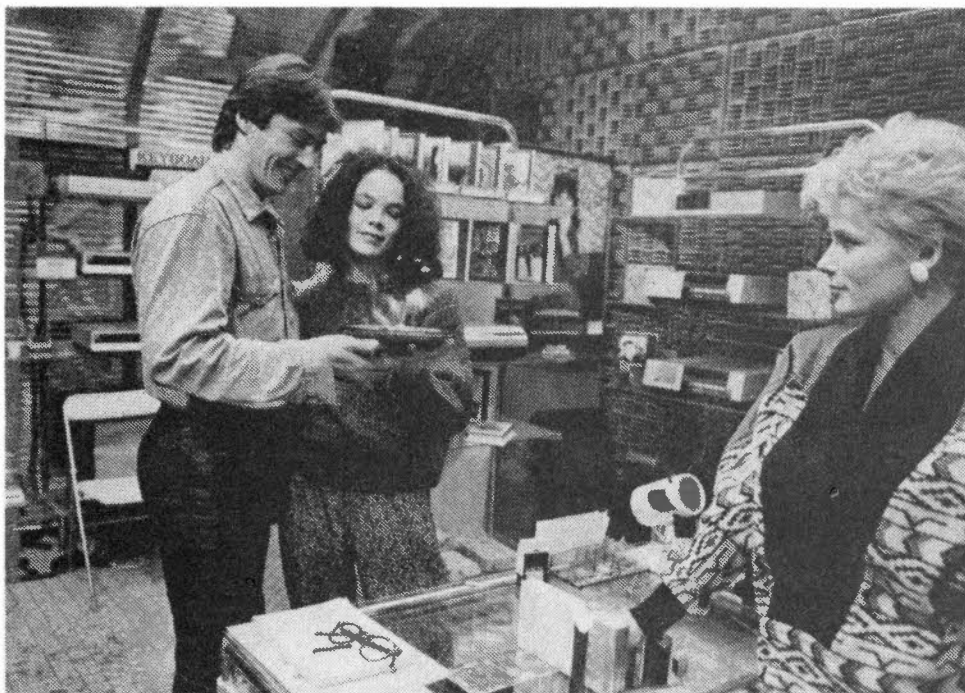
A megoldás egy névtelen (?) feljelentés formájában érkezik. A rendőrség házkutatást tart, ám a megtalált pornó és horrorkazettáknál sokkal jobban érdekli őket Raffael videógyűjteménye, de elsősorban az illegális valuta.

Chip menekülni hagyja Raffaelt, értésére adva, hogy ez az egyetlen lehetősége.

Raffael Oldsmobile-ján a repülőtér felé indul. Az úton összeütközik egy kamionnal és felrobban...

Ebben a videoregényben Raffael gyűjteményének darabjai ugyanolyan hangsúllyal és terjedelemben szerepelnek, mint maga a szerelmi történet.

Ezek között a „vendégfilmek” között láthatunk felvételeket az első atomrobbantásról, Sztálin és Nagy Imre beszédeiből, az 1956-os magyarországi és 1968-as párizsi eseményekről, idézetet Wim Wenders *A dolgok állása* című filmjéből.



EGY TELJES NAP (A FULL DAY)

Rendező: Grunwalsky Ferenc
Forgatókönyv: Grunwalsky Ferenc
Operatőr: Grunwalsky Ferenc
Zene: Dés László
Vágó: Majoros Klára
Hangmérnök: Vámosi András
Szereplők: Nemcsák Károly, (Józsi), Fék Erika (Éva), Gáspár Sándor (Gáspár), Ivánfi Béla (Kálmán), Andorai Péter (A vak)
Mozgóképforgató: Innovációs Társulás, gy: Bodo-nyi Rezső, 35 mm, szí, 2707 m, 80 perc



Józsi taxizik. („Csóró, bunkó magántaxis”).

Éva („piszok jó nő, baromi, állati jó nő”) semmit sem csinál. Az a dolga, hogy szép legyen.

Józsi fél évvel ezelőtt kölcsönkért hatvanezret a haverjától, Gáspártól, hogy elkezdhesse a „taxit”.

A határidő ma jár le.

Valahonnan, akárhonnan szerezni kell pénzt, mert különben „nagy gáz lesz, fagyuzd meg hapsikám, ráfarag a Józsi”...

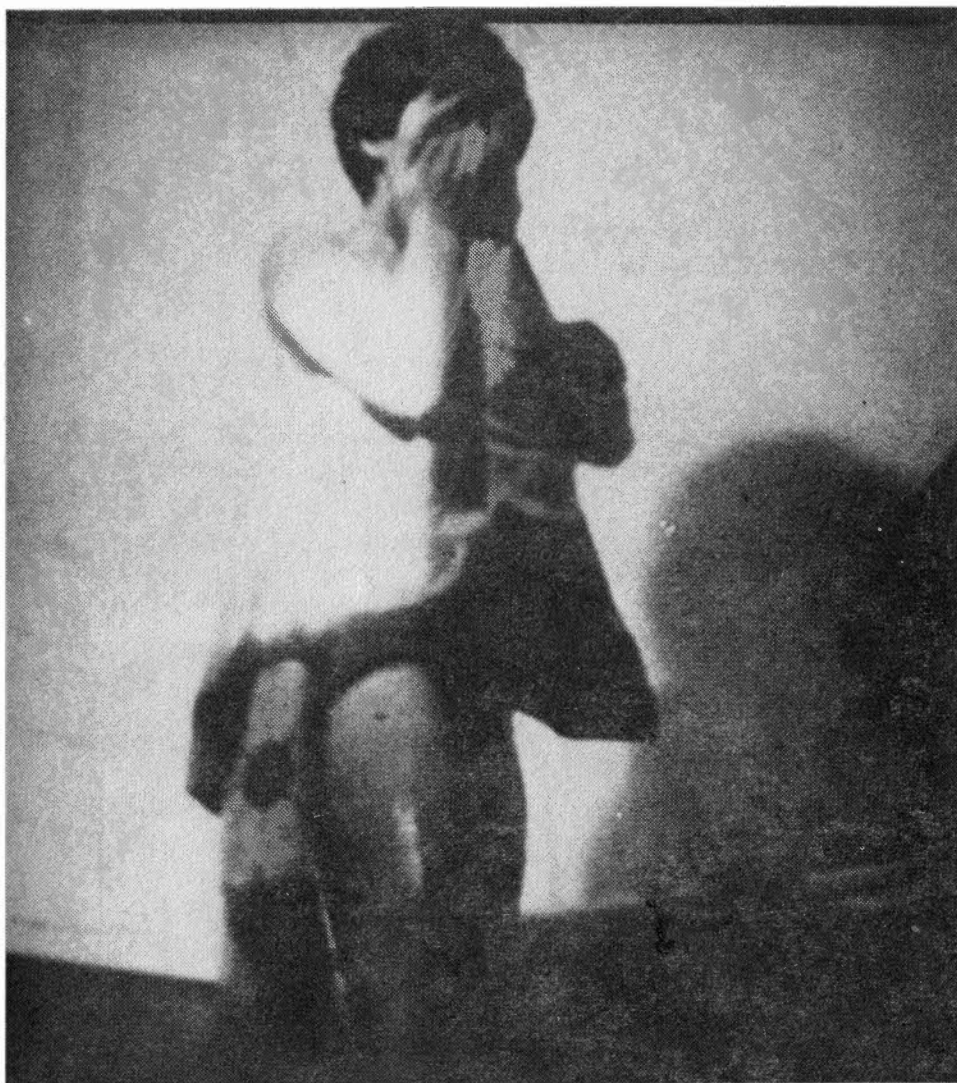
És Józsi nem tudott fizetni.

Gáspár erre egy kicsit „felpróbálta” az Évát, Éva meg ezt elmondta a Józsinak. Józsi elővett egy kést és leszúrta az Évát, mert ez már neki nem „fért bele”...

„A brékóbarbárok élete és kamu-kultúrája valóban sírnivaló emblémája a magyar nyolcvanas évek zsákutcás társadalmi folyamatainak. Az *Egy teljes nap* csupán látszólag ironikus, tragigroteszk cselédballada, mert egészében, beleértve vizuális vonatkozásait is, radikális kultúrakritika: a bejelentetlenül régóta zajló kis magyar apokalipszis körpanorámája, intim megvilágításban, egyszersmind rekviem egy panelfalak közt felnevelkedő, az emberhez méltó kultúrából észrevétlenül kirekesztett brékó-generációért, amelyik már nemcsak a hagyományt vagy az elemi normákat, az emberi érintkezés alapvető formáit nem ismeri, de önmagáról és jö-

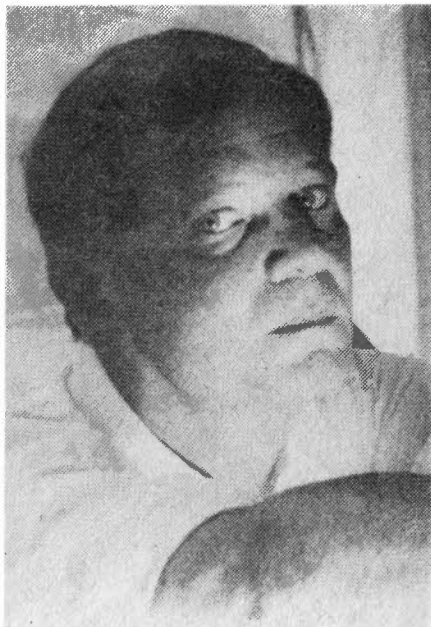


vőjéről sincs semmi fogalma, s még önnön érzelmeinek artikulálásához sem ért... Az *Egy teljes napban* látható banális abszurd világállapotot az emberi lét végső elértéktelenedése jellemzi, miközben az egészet képtelenség komolyan venni. E világgal kapcsolatban nehéz föltenni kérdéseket.” (Kornis Mihály)



ELDORÁDÓ (THE MIDAS TOUCH)

Rendező: Bereményi Géza
Forgatókönyv: Bereményi Géza
Operatőr: Kardos Sándor
Zene: Darvas Ferenc
Díszlet és jelmez: Pauer Gyula
Vágó: Losonci Teréz
Hangmérnök: Sipos István
Szereplők: Eperjes Károly (Monori), Pogány Judit (Monoriné), Tóth Barnabás, Papcsik András (Az unoka), Eszenyi Enikő (Marika, Monoriék lánya), Sztarenki Pál (Marika első férje), Balkay Géza (Marika második férje), Andorai Péter (Berci)
Hunnia Filmstúdió Vállalat, gy: Ozorai András, 35 mm, szí, 2572 m, 110 perc



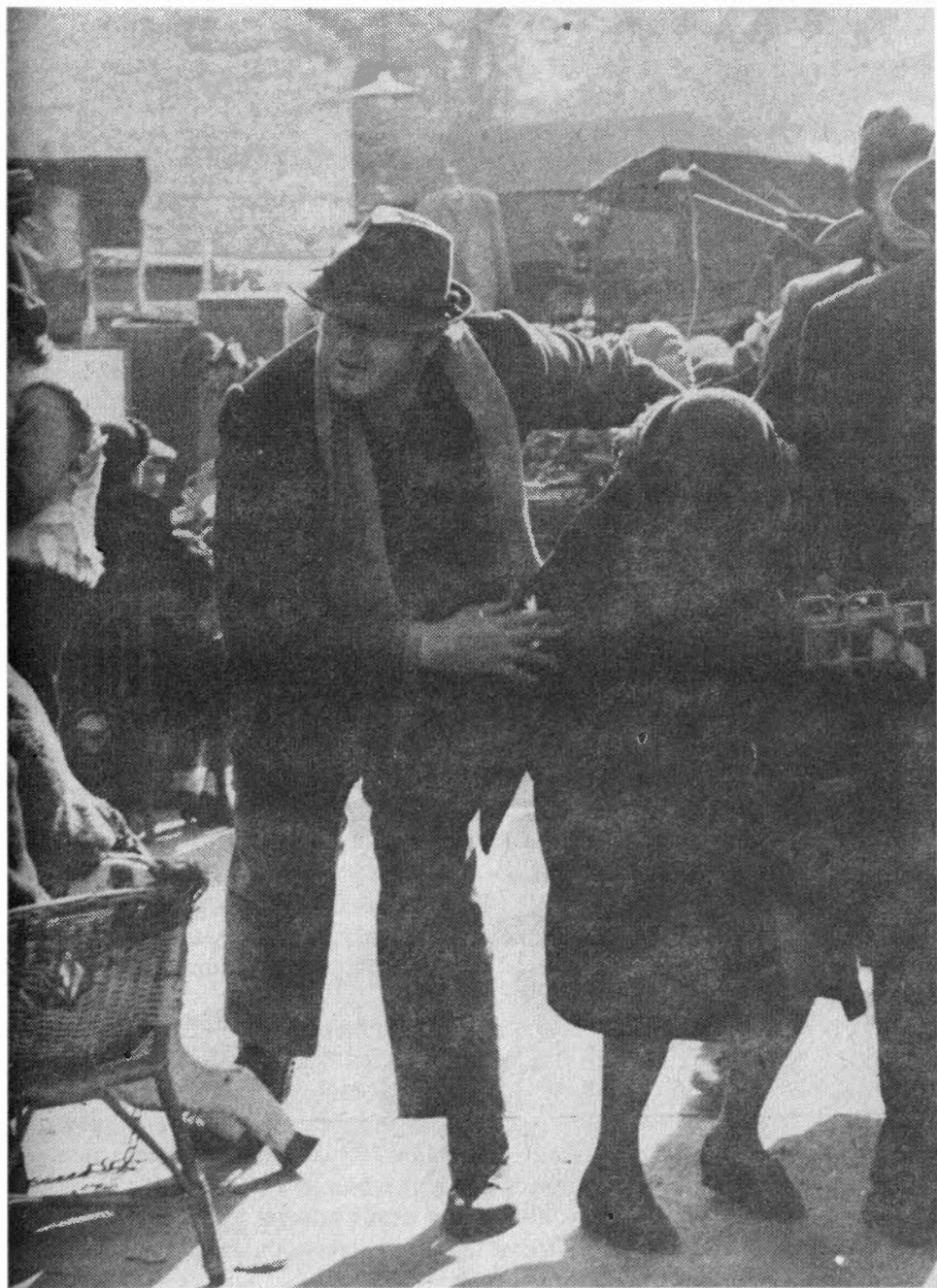
1945, Budapest, Teleki téri piac.

A háborúnak épp hogy csak vége, az emberek és a piac a túlélés euforikus nyüzgésében él.

A piac királya Monori Sándor, kereskedő, mindenestandja van.

Hajnal. Monoriné (elnyűtt, korán megöregedett, megtiport asszony) homályos, zavaros álmot lát. Felébred, biztosan érzi, ma vendégeik érkeznek, akik hárman







lesznek. Monori ügyet sem vet az efféle asszonyi locsogásra, nadrágot húz, megy kinyitni a boltot.

Bercitől, a segédjétől tudja meg a hírt: a standot kirabolták az éjjel, semmijük sem maradt.

Monori nem esik kétségbe, a nyomozást maga veszi kezébe, segédeit a kocsmákba küldi szaglászni. Az eredmény nem is várat magára sokáig, a tettes ifj. Gombacsik, a pénz nagy részének azonban már nyakára hágott; tartozása fejében beáll Monorihoz.

Este egy éves távollét után megérkezik Tibor, Monoriék veje. Fásultan tudatja felesége szüleiével, Marika ma szült, kórházban van, fiuk született.

Monori boldogsága határtalan, ám féktelen örömeiben is látja, vejével valami nincs rendben, mintha nem örülne a gyereknek. A gyermek születését megünnepeleendő az éjszakát Tiborral együtt egy kuplerájban töltik, s reggel Monori feleségével együtt elhozza lányát és az unokáját a kórházból.

Ahogy hazaérnek a gyerekkel, Monori egy marék aranyat nyom veje kezébe — eredj, vegyél lakást—, mit sem törődve felesége és lánya tiltakozásával. Az aranyért megvette az imádott fiúunokát.

Id. Gombacsik, a Kommunista Párt tagja, üzletet ajánl Monorinak: árusítsa a párt almáját. Monori kiváltja az ipart zöldség-gyümölcsre, s hamarosan tele a standja szebbnél szebb almával. Id. Gombacsik azonban sokallja Monori hasznát – bár erről a szerződésben nem esik szó. Monori ügye bíróság elé kerül, ahol jobbnak látja elismerni a felperes követelését, ám az ÁVO-tól a verést így sem tudja elkerülni.

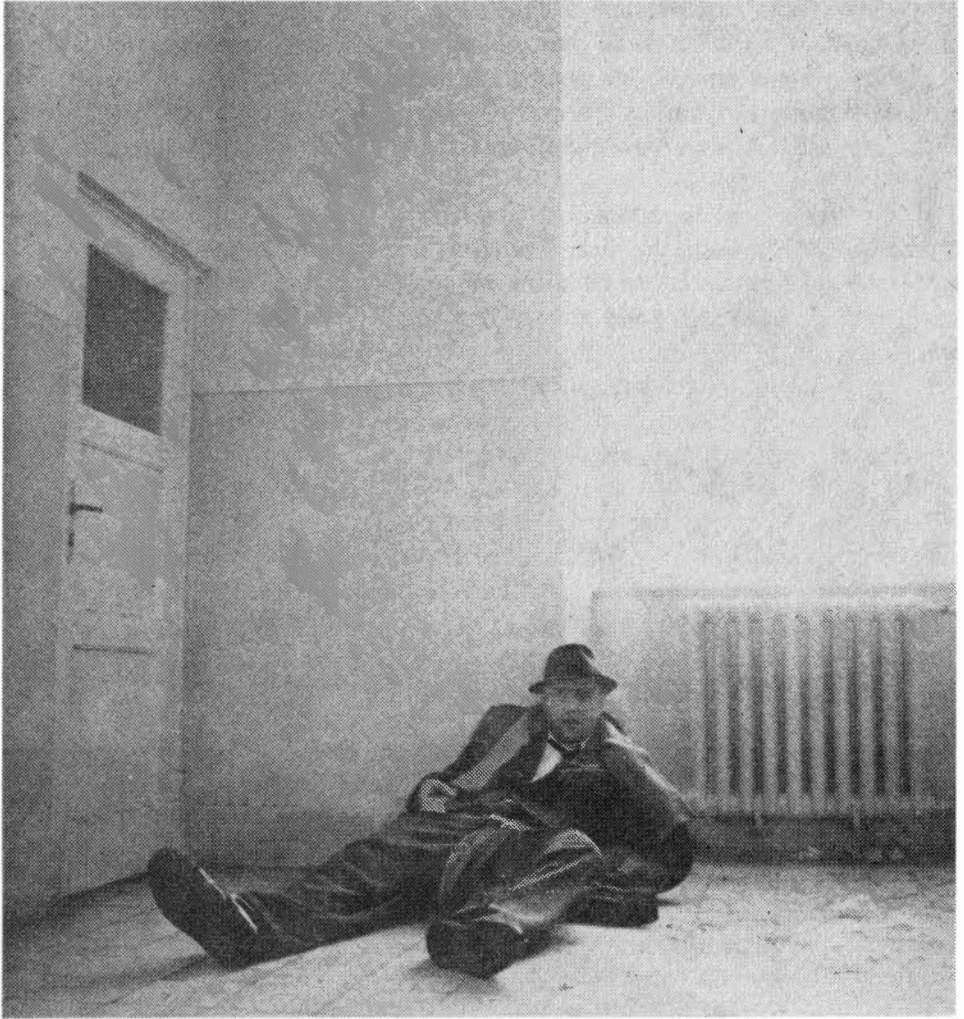
1950. Monori unokája fuldokolva támoilog a piacon; nagyapja standjához érve összeesik. Monori kórházba viszi a diftériás gyereket. A fiú neve hamarosan felkerül az elhalálozottak fekete táblájára. Monori azonnal dönt: kiválaszt egy orvost, segédeivel lefogatja, s egy rúd aranyat ígér neki, ha unokáját visszahozza a halálból.

A gégemetszés sikerrel jár, az unokát diadalmenetben viszik haza a kórházból. A gyerek legyengült, sem járni, sem beszélni nem tud. Marika alkalmanként gyerekkocsival viszi sétálni, ilyenkor mindig találkozik Temesvári Miklós fiatal ügyvéddel, akinek apját kémkedésért elítélték.

Karácsony. Monoriék alig férnek el a terített asztal mellett. Marika késve érkezik. Férjhez ment Temesvárihoz, szeretné a gyereket magához venni. Monori nem szívesen látná unokáját egy kivégzett ember fiának házában, de lánya megszarolja, ha nem adja a gyereket, feljelenti az elrejtett arany miatt.

Monori tehetetlen dühében és szomorúságában lerészegedik, fájdalmában az unokája után legjobban szeretett lényt ütlegeli, a lovát.





1956. Monori külföldre akarja juttatni lányát, vejét és unokáját. Az aranyrudakat hátizsákba rakja. Az utcákon fegyveres harc, tankok. Monori és unokája kapualjról kapualjra haladnak.

Monori rosszul lesz, vakbélgörcsei vannak. Eljutnak a kórházba, ahol Monori unokája kezébe nyom egy aranyrudat: szerezzen orvost.

A fiú tétován elindul. Monori a kórház egyik szegletében haldoklik. Mire unokája visszatér — képtelennek érezvén magát a feladat megoldására — Monori már nincs az élők sorában.

ÉHES INGOVÁNY (HUNGRY SWAMP)

Rendező: Ács Miklós

Forgatókönyv: Ács Miklós

Operatőr: Ács Miklós

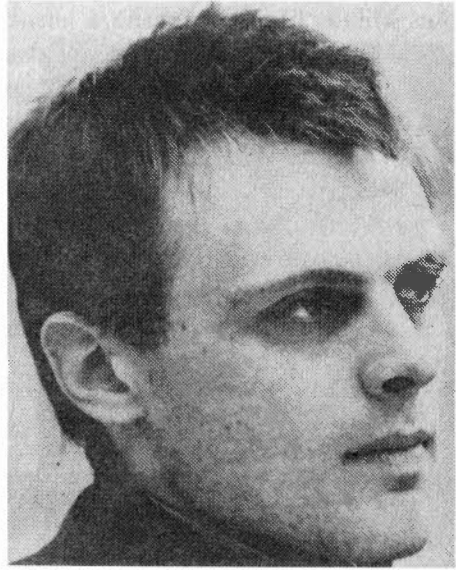
Zene: Európa Kiadó, Dead Kennedy

Vágó: Honti Teodóra

Hangmérnök: Márkus Tamás

Szereplők: Ács Miklós, Rinyu Andrea

Balázs Béla Stúdió, gy: Rota Mónika, Rusz-
nyák Sándor, 16 mm, szí, 940 m, 86 perc



Ács Miklós filmje leginkább a jelenkori lakótelepi szubkultúra és az alkotó gondolkodásmódjának koherens lenyomatának tekinthető.

Punk zenekarok, pusztá tárgyá degradálódott női testek és testrészek hangsúlyozott képi jelenléte, erőszakos nemi közösülés, lakótelepi lakásbelső, pornó és horror videoidézetek, gyilkosság, borotvált punk frizura készítés, meztelen női birkózás, történetselet egy céltalan autós kirándulásról, egy-egy mondatra szűkített önéletrajz töredékek, elvetélt vágyak, soha fel nem épülő személyiségek, kirekesztettség, szándékos kívülmaradás, mindenfajta integráció elutasítása, a debilitás határain létező női lények...

A hangsúlyozottan amatőr- és videotechnikával készült film tudósítás az időről és a helyről, ahol élünk.



AZ ÉN XX. SZÁZADOM (MY 20TH CENTURY)

Rendező: Enyedi Ildikó

Forgatókönyv: Enyedi Ildikó

Operatőr: Máthé Tibor

Zene: Vidovszky László

Díszlet: Lábas Zoltán

Jelmez: Gyarmathy Ágnes

Vágó: Rigó Mária

Hangmérnök: Sipos István

Szereplők: Dorotha Segda (Dóra és Lili),
Oleg Jankovszki (Z), Máthé Gábor (X),
Paulus Manker (Weininger), Andorai Péter
(Edison)

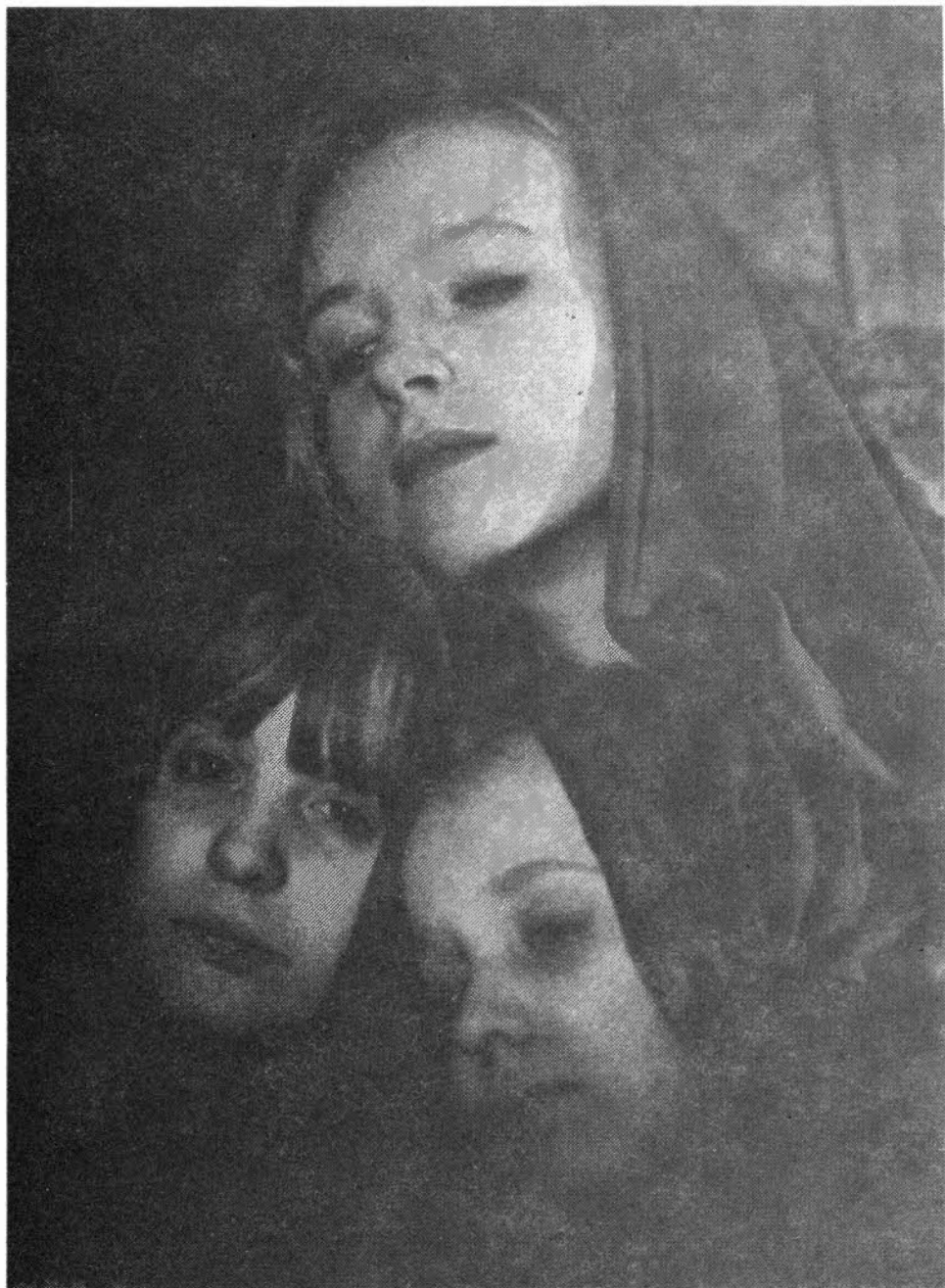
Budapest Filmstúdió Vállalat – Friedländer
Filmproduktion GmbH, gy: Sarudi Gábor,
35 mm, szí, 2850 m, 104 perc



1899 szilveszter éjjelén, a XIX. század utolsó éjszakáján két gyönyörű lányt visz az Orient–Expressz Magyarország felé.

Az első osztály étkezőkocsijában Dóra, nagyvilági szélhámosnő, a harmadik osztály ülésén Lili, az anarchista lány utazik.





Dóra és Lili ikertestvérek, akik azóta, hogy gyermekkorukban elszakították őket egymástól, nem találkoztak.

S amennyire hasonlítanak egymásra külsejükben, annyira különbözik gondolkodásmódjuk, belső világuk.

Dóra könnyelmű, pillanatnyi szeszélyeitől vezérelt, minden helyzetből kiutat találó, ügyes szélhámosnő, aki a férfiakat csak eszköznek és játékszernek tartja.

Lili egy elképzelt jövő, egy eszme igézetében él, ennek szolgálatába állítja saját életét is.

A huszadik századdal együtt érkeznek Magyarországra. Hajnalban szállnak le a vonatról. Lilit anarchista küldetése szólítja Budapestre, Dóra pillanatnyi hangulatának engedelmességgel száll le a vonatról. A pályaudvari forgatagban elkerülik egymást, útjaik ismét szétválnak.



Z. különös, vonzó férfi. Arisztokrata, de családjával szakított. Kapcsolatot tart fenn anarchistákkal, de egyetlen csoport mellett sem kötelezte el magát. Minden érdekli, ami az új század tudományához tartozik, de nem tudós.

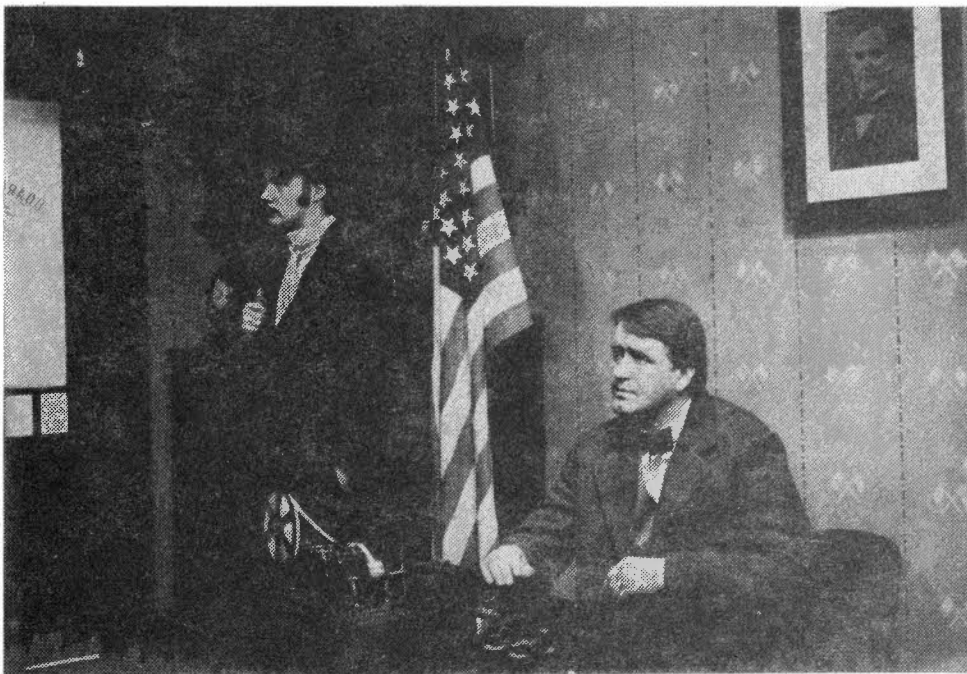
Z. először Lilivel találkozik, s bár némi fölényvel kezeli a bájosan bátor anarchistát, Lili hamvas szépsége hatással van rá. Az első találkozás után Z. egy rövid percre, de Dórát is megpillantja, s bár csak egy villanás az egész, elég ahhoz, hogy összezavarodjon.

Z. számára Dóra és Lili egy személy (hiszen nem tudja, hogy ikertestvérek), Dóra és Lili tulajdonságai együttesen a Tökéletes Nőt hozzák létre – legalábbis Z. képzeletében.

A történet során Z. külön-külön többször is találkozik Lilivel és Dórával, de minden alkalom csak növeli benne a zavart és a csodálatot a Tökéletes Nő iránt, akiben minden olyan tulajdonság együtt van, amire csak férfi vágyhat.

A félreértéseknek egyszer csak vége szakad, Lili, Dóra és Z. egy mutatványosbódé tükör labirintusában összetalálkozik, először a két lány ismer döbbenet egymásra, majd Z. a két lányra hasadt Tökéletes Nő szétfoslott vágyképére. Dóra és Lili azt latolgatják, vajon melyiküket választja Z.?

Z. azonban azt az elképzelt nőt szerette, akit a két lány tulajdonságaiból összerakott.



FALUDY GYÖRGY KÖLTŐ

(POET GEORGE FALUDY)

Rendező: Böszörményi Géza, Gyarmathy Lívía

Operatőr: Pap Ferenc

Zene: Selmeczi György

Vágó: Nagy Mária

Hangmérnök: Oláh Ottó

Mozgóképfelvételek: Innovációs Társulás, gy: Sarudi Gábor, 35 mm szí, 2025 m, 74 perc

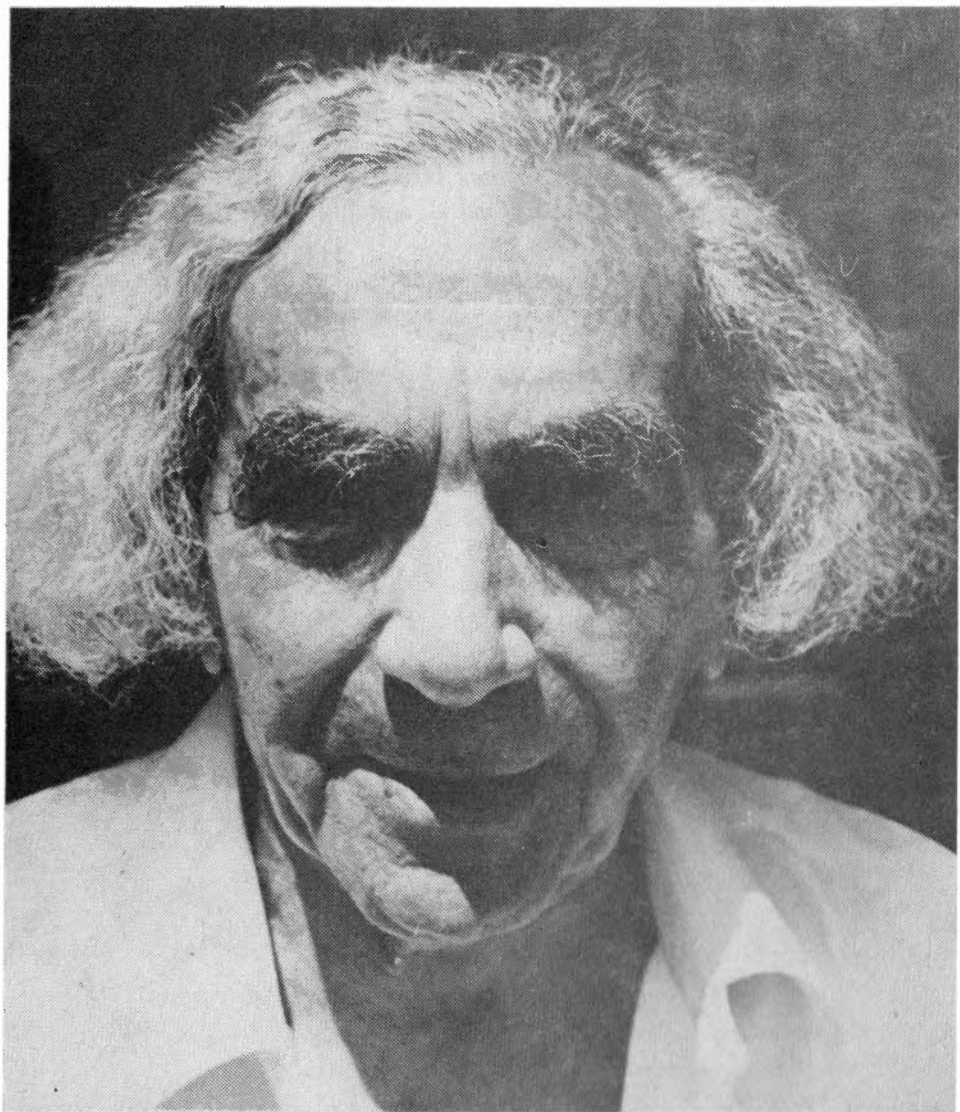


A film a *Történelmi portrék* című sorozat első darabja, amelyben Faludy életét, pályáját követhetjük nyomon.

1910-ben született Budapesten. A gimnázium után öt évig tanult a párizsi, a berlini, a bécsi és a grazi egyetemeken.

Versei a *Magyar Hírlap* című liberális lapban, a *Népszavában*, az erdélyi *Korunkban*, s a *Szép Szó*-ban jelentek meg.

Ő a szerzője annak a híres Villon fordításnak-átiratnak, amiből sokaknak – egészen az 1988-as új kiadásig – csak a fénymásolat jutott. „Ezeket a verseket azért írtam, mert akkoriban a saját nevem alatt ezek a versek nem jelenhettek volna meg



a cenzúra miatt, betiltották volna a lapot. A Villont tulajdonképpen malaclopó köpenynek választottam, ha szabad így mondanom. A Villon versek nagy részét én írtam, a Testamentum háromszáznolcvannégy sorából háromszáznolcvanegy az enyém és három a Villoné. De aztán jött a baj, mindenki azt mondta, a Faludy a Villontól lopja a saját verseit, holott én a saját verseimet ajándékoztam oda a Villonnak.”

A harmincas évek elején több sajtóper folyt ellene, ezért 1938-ban Párizsba emigrált, jelentkezett a francia hadseregbe.

A II. világháború alatt az amerikai hadseregben szolgált, ugyanakkor a Szabad Magyar Mozgalom titkára volt. „A hadseregbe életrajzi okokból jelentkeztem. Ha valaki a demokráciáról ír, és beszél a szabadságról, és aztán az áll az életrajzában, hogy a II. világháború alatt, mialatt sokat beszélt a szabadságról, New York-i lakásán tartózkodott és két jó verset írt – az teljesen túrhetetlen. Ha az ember valamiért beszél, akkor ki is kell állni érte.”

1946-ban tér vissza Magyarországra, egészen 1950-ig a *Népszava* szerkesztőjeként dolgozott, amikor koholt vádak alapján letartóztatták. A vádak: disszidálás, fegyveres felkelés szervezése a népköztársaság megdöntésére, titoista, trockista ügynök, amerikai kém, klerikofasiszta körökkel érintkezik, a magyar népet mindennél jobban gyűlöli.

Három évet töltött a recski kényszermunka táborban: „A legtöbbet tanultam életben Recsken az emberekről, a világról. Mindenekelőtt az volt a nagyszerű benne, hogy aki gonosz volt, az még gonoszabb, és aki jóindulatú, az még derekabb lett.”

A táborból 1953 szeptemberében szabadult, 1956-ban másodszor is emigrált, jelenleg Torontóban él.

FELMENTÉS NÉLKÜL...
(NO ABSOLUTION)

Rendező: Tényi István
Forgatókönyv: Tényi István
Operatőr: Kiss I. György
Vágó: Bérczi Ágnes
Hangmérnök: Traub Gyula
Fórum Filmstúdió–Balázs Béla Stúdió.
gy: Solymosi Norbert, 35 mm, ff, 2470 m,
90 perc



Kristály Gyula, 65 éves, 67%-os ózdi rokkantnyugdíjas nem tartozik az elégedett emberek közé.

Nemcsak saját nyugdíjával elégedetlen, hanem az ország sorsával is.

Gondolatainak közlésére különös formát választ: rölapokat ír és terjeszt egy saját maga által kitalált szervezet a SZIA (Szabad Ifjúsági Alakulat) nevében.

Különvéleményét nyílt levelezőlapon — névtelenül — megküldi a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának.

A küldemény a miskolci postaigazgató kezébe kerül. Nem továbbítják.

A levelezőlap alapján izgatás bűntette miatt ismeretlen elkövető ellen nyomozás indul. Névtelen telefonáló közli a nyomozóhatósággal: az elkövető Kristály Gyula, nyugdíjas.

A házkutatás során Kristály Gyula lakásán megtalálják és lefoglalják az írógépet, amivel a bűncselekményt elkövette.

A gyanúsított előzetes letartóztatásba kerül, majd az első fokú bíróság három évi szabadságvesztésre ítéli.

Másodfokon másfél évre mérsékelik a büntetést, ennek végrehajtását is felfüggeszti a bíróság.

Az ügy a sajtóban nagy publicitást kapott. A filmben a vádlotton kívül megszólal Dr. Lakatos Csilla, aki a büntetőeljárás során kirendelt védőből megbízott védővé lett, hallhatjuk az első fokon eljáró bíróság bírójának és Kristály Gyula volt brigádtársainak véleményét is.

HANUSSEN

Rendező: Szabó István

Forgatókönyv: Szabó István, Dobai Péter

Operatőr: Koltai Lajos

Zene: Vukán György

Díszlet: Romvári József

Jelmez: Vágó Nelly

Vágó: Csákány Zsuzsa

Hangmérnök: Fék György

Szereplők: Klaus Maria Brandauer (Hanus-

sen), Erland Josephson (Dr. Bettelheim).

Bánsági Ildikó (Betti nővér), Walter Schmi-

dinger (Propagandafőnök), Eperjes Károly

(Nowotny kapitány), Grazyna Szapolowska

(Tóth Vali), Colette Pils-Warren (Dagma).

Adriana Biedrzynska (Márta-Wally), Cser-

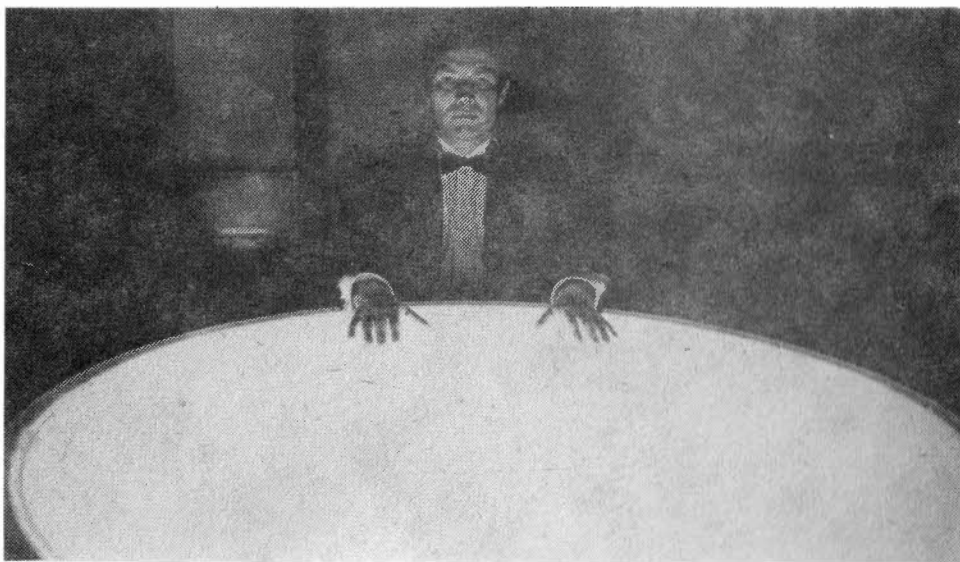
halmi György (Trantow-Waldbach), Michal

Bajor, Jiri Adamira, Rátonyi Róbert, Kalina Dyat Jedrusik, Gabriella Kownacka,

Ewa Blaszczyk, Andorai Péter, Kovács Lajos, Kerekes Éva

Objektív Filmstúdió Vállalat – CCC Filmkunst– ZDF (Mainz) – Hungarofilm –

Mokép, gy: Óvári Lajos, 35mm, szí, 3875 m, 141perc







Klaus Schneider osztrák szakaszvezető az első világháború végén súlyos fejsérüléssel kerül katonai kórházba. Itt ismerkedik meg Dr. Bettelheim őrnaggyal, a budapesti orvosprofesszorral, a hipnózis egyik korai művelőjével. Dr. Bettelheim Schneider kezelése közben fedezi fel a különös érzékenységű sebesült katona tehetségét a hipnózisban és akarátvitelben. Az orvos és paciense összebarátkoznak; Betti nővér, Bettelheim szeretője viszonyt kezd Schneiderrel. A háború után az orvos meghívására Schneider a budapesti klinikán kezd dolgozni, az öngyilkosok osztályán.

Schneider Budapesten ismét találkozik Nowotny kapitánnyal, aki a háború alatt frontszínházat szervezett. Nowotny felajánlja, hogy menedzseli, ha hipnotizőrként hajlandó színpadon fellépni.

Bécsbe mennek, és itt kezdődik Schneider látványos „látnoki” karrierje Erik Jan Hanussen művésznéven. Már legelső fellépésén megjósolja egy nagy óceánjáró elsüllyedését, és amikor a másnapi újságok hírül hozzák a katasztrófát, egycsapásra híres ember lesz. Ezen az első fellépésen ismerkedik meg Mártával, az újságíró-nővel is. Márta Hanussen médiuma lesz Wally néven, és élete végéig társa marad.

Nowotny kapitány úgy gondolja, bécsi sikerüket vidéken aknázhatják ki legjobban, így Karlsbadba utaznak. Hanussen egyre híresebb és sikerebb. Bár letartóztatják szélhámosságért, a tárgyaláson ismét bizonyosságot tesz különös képességéről, a pert megnyeri, és híre tovább növekszik. A karlsbadi eseményektől felháborodva Hanussen, Wally és Nowotny Berlinbe utaznak.

Hanussen híres emberként érkezik meg, fellépései újabb és újabb sikereket hoznak a számára. Berlinben a „legjobb” körökben mozog. Újra találkozik gyermekkori barátjával, a magyar Tóth Valival, aki híres táncosnő Valery de la Meer néven, és a berlini rendőrfőnök, Trantow–Waldbach gróf szeretője. A féltékeny gróf egy beosztottjával megpróbálja megzavartatni Hanussen egy színházi fellépését, de Hanussen a színpadra hívja Becker századost, hipnotizálja és megalázza.

Hanussen felújítja ismeretségét Rattinger tanácsossal, a polgári demokrata politikussal. Bár minduntalan hangoztatja, hogy nem foglalkozik politikával, a történelem utoléri, és ő egyre mélyebben bonyolódik a korszak kiélesedő konfliktusaiba. Amikor megjósolja Hitler választási győzelmét, az erősödő náci párt propaganda-főnöke felismeri, micsoda fegyver lehet a látnok Hanussen a kezükben, megpróbálja felhasználni és kihasználni. A kíméletlen hatalmi–politikai harcokban Hanussen végül állásfoglalásra kényszerül, és ez az életébe kerül.

ISMERETLEN ISMERŐS (*THE FLYING SUITCASE*)

Rendező: Rózsa János
Forgatókönyv: Kardos István
Operatőr: Szalai András
Zene és dalszöveg: Bródy János
Díszlet: Székely László, Köves Attila, Kationa Sándor
Jelmez: Jánoskúti Márta és Stenger Zsuzsa
Vágó: Csákány Zsuzsa
Hangmérnök: Fék György
Szereplők: Halász Judit (színésznő), Szabó Dani (kisfiú), Eperjes Károly, Garas Dezső, Olsavszky Éva, Bodnár Erika, Hollósi Frigyes, Gaál Erzsébet, Szacsavay László, Puskás Tamás
Objektív Filmstúdió Vállalat, gy: Óvári Lajos, 35 mm, szí, 2855 m. 100 perc







Egy színész nő és egy földönkívüli, ám külsőleg nagyon is földi kisfiú találkozik.

A színész nő magányos, bár szülei, nővére és annak családja, kollégái szeretettel veszik körül.

Férjével, aki szenvedélyes sakkjátékos és a sakkon kívül semmi sem érdekli, minden kapcsolatot megszakított.

Estéi magányosan telnek s hogy hétvégén ne érezze magát annyira egyedül, a városszéli gyermekotthonból szombat–vasárnapra hazavisz egy kisfiút.

Ez a kisfiú egy különös szerkezeten, egy „helikofferen” érkezett a Földre egy téli napon. A gyermekotthonba egy ügybuzgó rendőrjárőr segítségével került, aki nek feltűnt a sötétben egyedül kóborló gyerek.

A színész nőnek meg kell küzdenie a kisfiú nehezen megszerezhető bizalmáért, de minél több időt töltenek együtt, egymás iránti szeretetük annál erősebb lesz.

A színész nő úgy dönt, végképp magához veszi a gyermeket – bár családja nem örül a választásnak.

A kisfiú biztatására kezd el gyermekeknek szóló dalokat énekelni, noha kezdetben nem hisz a dologban.

A siker azonban nem késik, s a kettejük között szövődő barátság elég erőt ad az elválás fájdalmának elviseléséhez is...

ISTEN AKARATÁBÓL (BY THE WILL OF GOD)

Rendező: Bokor Péter

Forgatókönyv: Bokor Péter és Hanák Gábor

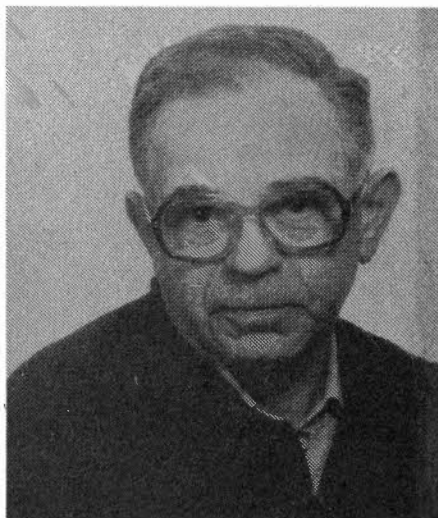
Operatőr: Kurucz Sándor és Marczali László

Zene: Dész László

Vágó: Somogyi Valéria

Hangmérnök: Takács Mariann

Budapest Filmstúdió Vállalat – Magyar Televízió-Századunk szerkesztősége – Történelmi Interjúk Videotára – Soros Gyűjtemény – Mokép, gy: Dóka László, 35mm, szí, 2430 m, 82 perc



1987 nyarán Bokor Péter rendező pöckingi otthonában felkereste dr. Habsburg Ottót, IV. Károly fiát, —az utolsó magyar trónörökös— azzal a kéréssel, hogy szeretné, ha egész életútját, a királyi gyermekkortól az Európa Parlamenti képviselésig – kamera előtt elmesélné. Ez a filminterjú adja az *Isten akaratából...* fő anyagát, bőségesen kiegészítve korabeli híradófelvételekkel, fényképekkel, dokumentumokkal, dr. Habsburg Ottó személyes életéből és Európa közelmúltjából.

Dr. Habsburg Ottó ma is anyanyelvi szinten beszél magyarul, az interjú során is végig ezt a nyelvet használja.

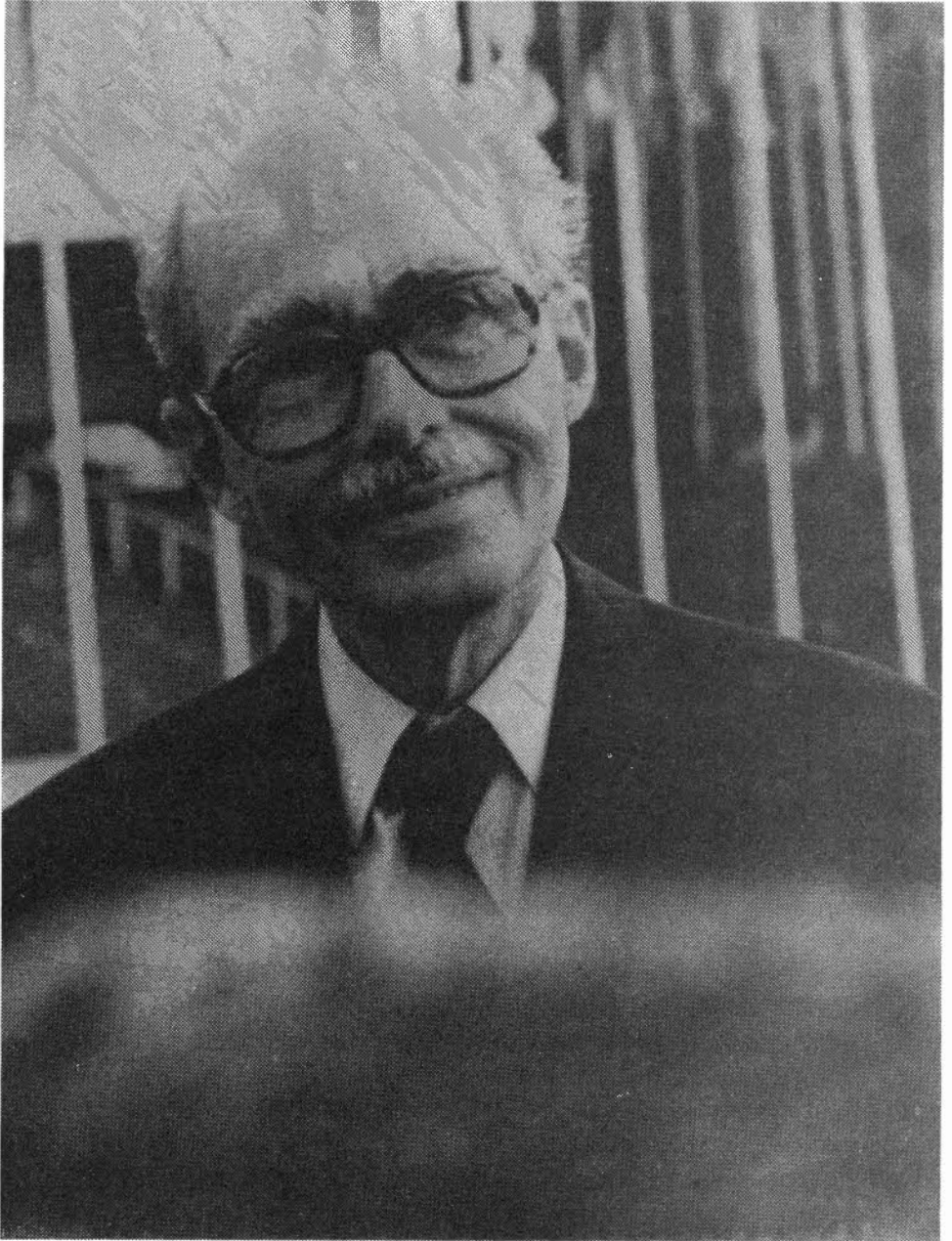
A film 12 fejezetre tagolódik, egy-egy időszak, illetve gondolatkör köré ágyazottan.

Habsburg Ottó 1912-ben született, négyéves gyermekként emlékszik Ferenc József temetésére, apjának koronázására, majd apja sikertelen kísérleteire, hogy visszatérjen a magyar trónra.

A családot ezután Madeirára száműzték, ahol IV. Károly 1922-ben meghalt. A spanyol király segítségével sikerült Spanyolországban letelepedniük, ahol Habsburg Ottó két nyelven tanult, két tanterv szerint, magyar és osztrák program szerint. Tanárai főként magyar bencések voltak.

Spanyolországból Belgiumba költöztek, ott járt egyetemre, majd Berlinben írja doktori disszertációját.

Itt ismerkedett meg a német politikával. Megvásárolta a „Mein Kampf”-ot, elolvasta, s azon kevesek közé tartozott, akik világosan látták ezek alapján Hitler szándékait.





1934-ben a náciak meggyilkolták Dolfuss osztrák kancellárt, s ezután vette át a kormányt Dr. Kurt Schuschnigg, aki monarchista volt, így vetődött fel ismét egy monarchista megoldás képe.

1938-ban azonban világossá vált, hogy Schuschnigg a hitleri nyomásnak még szimbolikusan sem fog katonailag ellenállni, így Hitler előtt szabad lett az út.

Az Anschluss után Habsburg Ottót hazaárulónak minősítették, és távollétében halálra ítélik.

A háború alatt az osztrák menekültek érdekeinek képviselőjeként lépett fel, két ízben Amerikába utazott, tárgyalt, mozgósított, szervezett, konspirált az osztrák emigránsok ügyében.

A háború után — szovjet kérésre — ismét bevezették a Hitler által foganatosított Habsburg ellenes törvényeket, ennek alapján ismét el kellett hagynia hazáját.

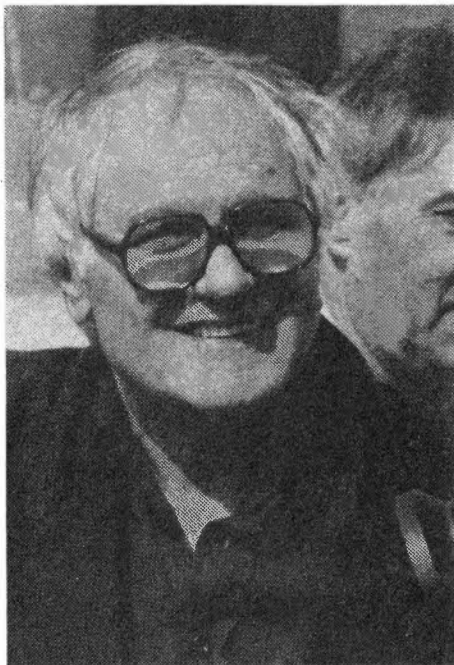
1954-ig Franciaországban élt, majd feleségével együtt a bajorországi Pöckingben telepedtek le.

25 éve él Bajorországban, bajor képviselő az Európa Parlamentben.

Az egykori királyfi diplomataként egész Európában otthonosan mozog, európainak tartja magát, ám szíve mélyén megmaradt osztrák–magyarnak: „Ha Magyarországról beszélek, én a hazáról beszélek...”

JÉZUS KRISZTUS HOROSZKÓPJA (JESUS CHRIST'S HOROSCOPE)

Rendező: Jancsó Miklós
Forgatókönyv: Hernádi Gyula
Operatőr: Kende János
Zene: 13+1 zenekar, Kommando zenekar.
Dés László, Bereményi Géza, Mártha István dalai
Díszlet: Banovich Tamás
Jelmez: Gulyás Klári
Vágó: Csákány Zsuzsa
Hangmérnök: Pintér György
Szereplők: Cserhalmi György, Básti Juli, Bánsági Ildikó, Udvaros Dorottya, Bálint András, Gálffi László, Kozák András,
Budapest Filmstúdió Vállalat, gy: Bajusz József, 35mm, szí, 2572 m, 94 perc



Járunk–kelünk a városban: utazunk vonaton, felhőtlenül ülünk be autókba, olykor elnéző derűvel hallgatjuk értelmiségiek egymást, bennünket ugrató beszélgetéseit, becsöngetünk lakásokba, ahol nők várnak ránk, és képek és képek altatják el fűrésző szemünket — a valóság mint színes tévé és videomonitorok fantasztikus és visszajátszható mozgóképe kívánja magát elfogadtatni velünk.

Aztán egy váratlan pillanatban egy csepptől is kicsordul a pohár: minden összezavarodik; amit általában „értékválságnak” nevezünk, igazi arca szerint nem más, mint a korábban megismert város képének gyökeres megváltozása, utazásaink nem egyszer meneküléssé ködlenek, beszélgetéseink hangot váltanak: kiáltások és kiáltások tarkítják, s a nők, akik türelmesen vártak csöngetéseinkre, most „vadult és végzetesen” moirák mezében ítékeznek.

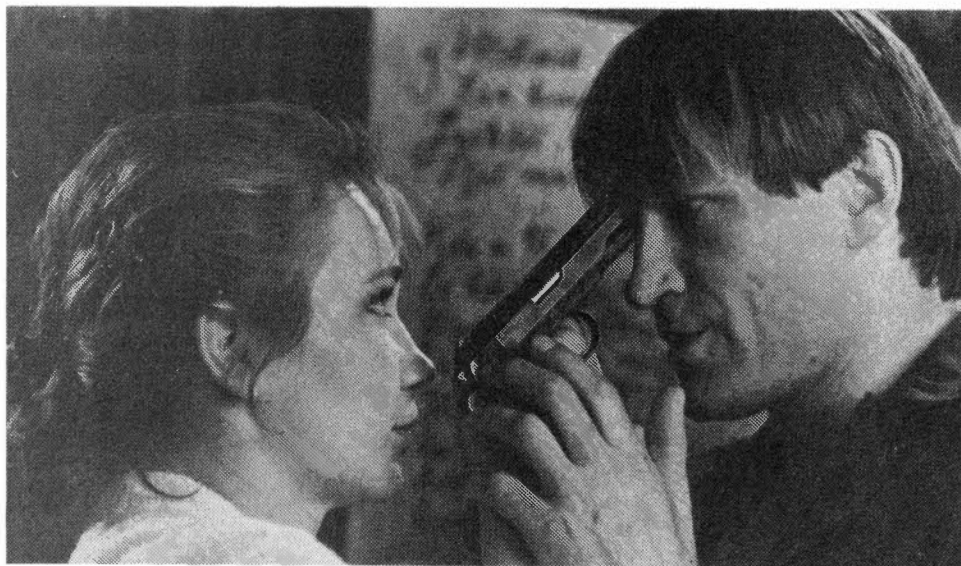
Hirtelen a kérdések lesznek fontosak. Vajon amit látunk, azt látjuk–e; amit hallunk azt halljuk–e vagy csak látásunk és hallásunk szándékait ismerhetjük fel azon a tárgyi és szellemi anyagon, amely — feltehetőleg — körülvesz bennünket. Kérdések, amelyek után (nem kevés lelkiismeretfurdalással az „állapotok” miatt) nap



mint nap nyomozunk, s nem véletlenül lesz a kérdések (a képi kérdőmondatok) hordozója a filmben egy olyan pszeudobűnügyi szerkezet, amelyben a gyilkosság elkövetése, a tettes azonosítása és az indítékok föltárása — „létezése”! — gazdag idegvégződésű felhám. Mögötte azonban a vérdús kötőszövet a harmincas évekig „visszanyújtott” világtörténelem és egy olyan katasztrófát tételező futurológia, amely megfelelhet egy mai értelmiségi, egy alkotó elme nem fogalmi tudatmetszetének.

Fölbomlottak a kikristályosodott pólusok: hol van már a hatalom és az erkölcs hagyományos ellentéte; hol van a diktatúra és a szabadság mindenki által átélhető alternatívája; hol vannak az egzisztencializmus nagy kérdései, hol 1968 párizsi romantikája és prágai drámája; hol vannak a képalkotás makacs motívumaiból kinövő és szolidan értelmezhető szimbólumok? Hol van a természet — a pusztá —





melynek tágassága és élessége kibiztosította a bennünk rejlő ontológiai bombát. Mindent — mint valami új özönvíz — elárasztott a haugság. A szégyen hullámai rendre körülnyaldossák a banalitás groteszk szirtfokát, ahol a művész magányosan végzi (Oszlopos Simon!) alkotói gimnasztikáját, s ahonnan azt látja, hogy a tömeg-Jónásokat minden válságon „átsegíti” a cinikus cet gyomormeleg undora és közönye.

K (Film a prostituáltokról Rákóczi tér)

(*PROS... – A Film About Prostitutes –
Rákóczi Square*)

Rendező: Dobray György

Forgatókönyv: Dobray György

Operatőr: Andor Tamás

Zene: Dész László

Vágó: Pószán Zsuzsa

Hangmérnök: Vámosi András

Hunnia Filmstúdió Vállalat, gy: Gerő Péter.

35mm, szí, 2461 m, 89 perc



Magyarországon a prostitúciót a törvény szigorúan bünteti. A prostitúció azonban ennek ellenére makacsul létezik.

A film azt igyekszik feltárni, hogy kik a prostituáltak? Hogyan jutottak ide, miért csinálják, milyen sajátos törvények kényszerében élnek?

A film a prostitúció hierarchiájában a legalacsonyabb szintet képviselő Rákóczi téren játszódik; azokat a „lányokat” és „fiúkat” mutatja be, akiket kurváknak és striciknek hívnak, s azokat, akik még ennek a marginális világnak is a peremén maradnak, a homoszexuálisokat és transzvesztitákat, akik nem mindig csak pénzért folytatják e mesterséget.

A tér egy párjának, Párducnak és Tarzannak az életét közelebbről is megismerhetjük.





KÜLDETÉS EVIANBA (MISSION TO EVIAN)

Rendező: Szántó Erika

Forgatókönyv: Szántó Erika (Hans Habe regénye nyomán)

Operatőr: Szabó Gábor

Zenei összeállító: Herczeg László

Díszlet: Dóra Gábor

Jelmez: Mialkovszky Erzsébet

Vágó: Herczka Vera

Hangmérnök: Kardos Péter

Szereplők: Klaus Abrahamowsky (Heinrich von Benda), Ruttkai Éva (Selma kisasszony), Ráckevei Anna (Bettina), Haumann Péter (Schönglass), Kern András (Grünwald), Szabó Sándor (amerikai követ), Josef Laufer (kolumbiai követ), Bán János (Nelson), Bálint András (Félix, Benda fia), Bács Ferenc (német helytartó)

Magyar Televízió – Mafilm – Daniel Film (München), gy: Martosi Morocz Sándor, 35mm, szí, 2572 m, 94 perc



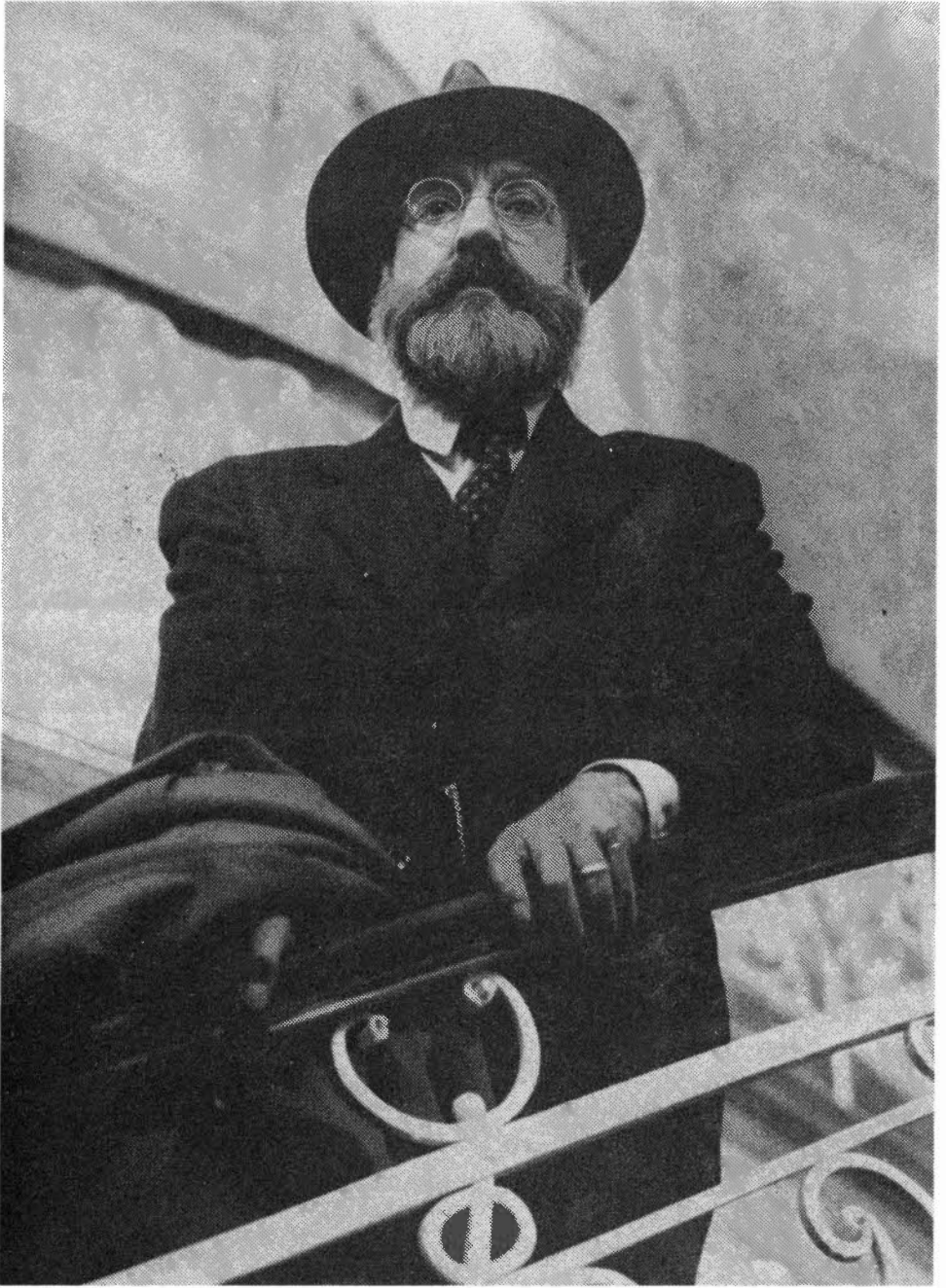
Az Egyesült Államok elnöke harminckét ország küldötteinek, a Vatikán és negyven különféle magánszervezet megfigyelőjének részvételével Menekültügyi Konferenciát hívott össze 1938. július 6. és 15. között a svájci Evian les Bains-ben. A rendezvény közvetlen előzményét Ausztria megszállása és az osztrák zsidók ellen fogatosított brutális rendszabályok adták.

A résztvevő államok nagy része nem hitt komolyan a hitleri fenyegetésben, úgy vélték, a rendezvény demonstratív volta elegendőnek bizonyul, nem kívánták a nagy számú zsidó bevándorló befogadását.

Von Benda, világhírű orvosprofesszort az Anschluss után Bécsben letartóztatják, majd a windsori herceg személyes közbenjárására kiengedik.

Egy éjszaka hívhatja a birodalmi helytartó, és titkos megbízást ad neki: mint a bécsi hitközség képviselője utazzék Evianba, s közölje a világkonferenciával: Németország hajlandó fejenként 250 dollárért kiengedni a németországi és ausztriai zsidókat.

A terv ördögi. Ha elfogadják — azon túlmenően, hogy az ötszáz ezer zsidóért kifizetett pénz a világháborúra készülő hitleri Németország fegyverkezését szolgálja — alátámasztja Goebbels felfogását a zsidók nemzetközi „világuralmáról”.





Ha nem fogadják el, akkor a magukat demokratikusnak tartó országok ötszáz-ezer életről mondanak le.

Von Benda vállalja a megbízást, noha valódi megbízójáról a konferencián hallgania kell. Úgy véli, ez az egyetlen út az ötszáz-ezer zsidó megmentésére, bármilyen kilátástalan is a feladata, számára nincs más lehetőség, mint képviselni ezt az ördögi alkut.

A professzor küldetése azonban kudarcot vall, a konferencia semmilyen eredményt nem hoz. A kudarc okát von Benda a résztvevő országok „jóra való restségében” látja. „Minden gonoszság a jók hallgatólagos tűrése miatt következik be... Egyetlen ördögi tette sem kerül sor anélkül, hogy előbb az ördög ki ne tapogatózna a terepet... s nem biztosítaná a jó bűnrészességet... Csak azt kell megkérdez-nem Önöktől, bűnrészesek akarnak-e lenni.”

Az amerikai elnök különmegbízottja felajánlja von Bendának, hogy családját az amerikai titkosszolgálat kicsempészi a megszállt Ausztriából, őt magát pedig a leg-rangosabb amerikai egyetemek katedrái várják. Párizsban élő fia is az emigráció-ra biztatja.

Benda professzor azonban a kudarcot vallott megbízatás terhével elindul hazafelé.

A vonaton éri a megváltó halál, a szívroham.

LENULLÁZOTT LÉGIÓ (THE ANNIHILATED LEGION)

Rendező: Magyar József

Forgatókönyv: Magyar József

Operatőr: Ónodi G. György

Vágó: Somló Mária

Hangmérnök: Szűcs Péter

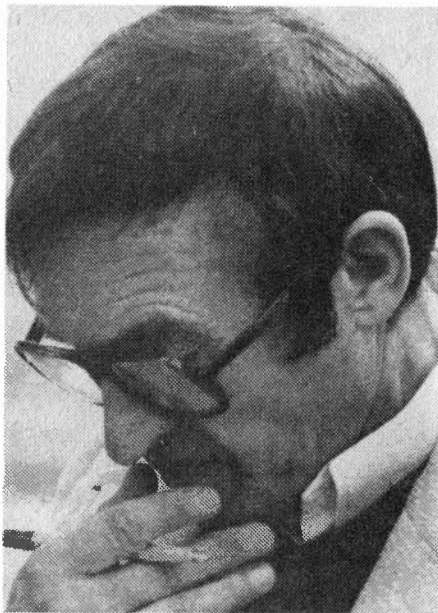
Fórum Filmstúdió, gy: Solymosi Norbert.

35 mm, szí, 2106 m, 77 perc

A film a magyar lakosság legveszélyeztetettebb korcsoportjának tartott 35 és 60 év közötti férfiakról szól, ezek közül is azokról, akik már túléltek egy infarktust.

Öt férfi története a film, öt különböző foglalkozású középkorú férfié, s ez az öt különböző történet különös módon hasonlít egymásra.

A Paksi Atomerőmű egyik építésvezetője, a Ganz Mávag szakszervezeti bizottságának titkára, egy gépkocsivezető, aki magánfuvarosként próbált boldogulni, és



két gyári munkás meséli el azt az utat, ami közös sorsukhoz, az infarktushoz vezetett.

Napi 12–14 órás munkával keresett pénz – ami éppen csak elég a megélhetéshez, megoldhatatlan munkahelyi problémák, szorongató családi gondok, a minden elvárásnak megfelelni vágyás, és természetes emberi gyengeségként a menedék: alkohol és cigaretta.

Vajon milyen sorsot szán a társadalom ennek az öt embernek? Milyen megoldást kínál az egészségügy, a munkahely, a családi háttér számukra? Lehet-e változtatni azokon a körülményeken, amelyek a szereplőket — és nemcsak őket — ilyen helyzetbe sodorták? – ezekre a kérdésekre keresi a választ a film.

MAKACS ÁLMOK (DETERMINED DREAMERS)

Rendező: Szobolits Béla
Forgatókönyv: Szobolits Béla
Operatőr: Balogh Gábor
Vágó: Bessenyei Erzsébet
Hangmérnök: Hajnesch István
Fórum Filmstúdió – Magyar Televízió,
gy: Solymosi Norbert, 35 mm, szí, 2572 m,
94 perc



Rábagyarmaton 70 éve működik színjátszó-
kör, amelyet 35 éve Ács László, a község
egykori tanítója, jelenleg az iskola igazgatója, vezet.

35 éve ő tanítja be a kiválasztott színdarabokat, megszállott odaadással, türelem-
mel, szeretettel.

„Rendezői” keze alatt generációk nőttek fel, így a kör utánpótlása folyamatos.

Az együttes tagjai a falu lakosai, tsz-tagok, ingázó ipari munkások, nyugdíjasok,
iskolások.

A színjátszó kör ugyanúgy része életüknek, mint a munka, a család.

A film a rábagyarmati együttes 70 éves fennállásának megünneplésére kiválasztott darab színrevitelét mutatja be – a szereplők mindennapi életébe való bepillantástól kezdve az ideiglenes fóliaszínház összeállításán és a kultúrházi próbákon keresztül egészen a nagy izgalommal várt előadásig.

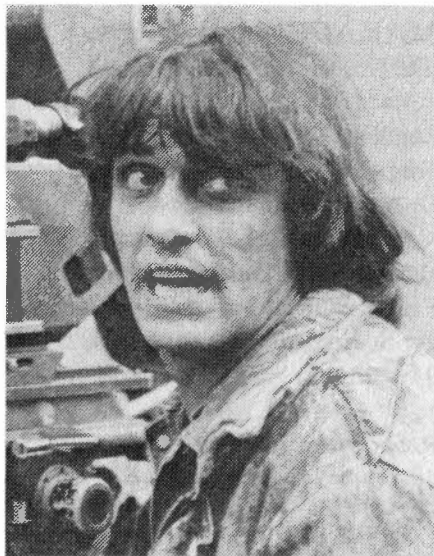
Azzal a hittel, hogy az ilyen köröknek közösségformáló és közösségmegtartó szerepe nélkülözhetetlen.



MIELŐTT BEFEJEZI RÖPTÉT A DENEVÉR

(BEFORE THE BAT'S FLIGHT IS
DONE)

Rendező: Tímár Péter
Forgatókönyv: Tímár Péter
Operatőr: Kardos Sándor
Díszlet: Gárdonyi László
Jelmez: Pártényi Zsuzsa
Vágó: Tímár Péter
Hangmérnök: Márkus Tamás
Dialóg Filmstúdió Vállalat, gy: Sarudi Gábor, 35mm, szí, 2713 m, 94 perc
Szereplők: Máté Gábor (Tardos), Csontos Róbert (Robi), Bodnár Erika (Hajnalné)



Valahol a Józsefváros egy kívül-belül aláducolt lakásában él egy csonka család.

Az anya pénztárosnő egy hidegbüfében, fia, Róbert esztergályos ipari tanuló. Az apa már nagyon régen Svájcban él, belőle csak a háromszáz frankos tartásdíjat látják.

A fiú érzékeny, visszahúzódó, magába forduló alkat, a mindennapoktól felületes-sé vált anyjával nem tud számára kielégítő mélységű kapcsolatot teremteni. Fuvólázni tanul, de az esztergálás elnehezíti, megkeményíti az ujjait.

Anya és fia élete egyszerű, hétköznapi és rettenetes.

Egy napon az anya megismerkedik a büfé egyik akadémikus vendégével, s a férfi heves udvarlása nyomán hamarosan szerelem szövődik köztük.

Az anya boldog, úgy érzi életének utolsó lehetősége vált valóra. A férfi, Laci, aki a rendőrségnél dolgozik (nyomozó?), bejelentkezik, majd beköltözik a józsefvárosi lakásba.

Kitüntető figyelmességével, zenei érdeklődésével, szeretetével megnyeri magának az eleinte ellenséges, féltékeny kamaszt.

Laci azonban Róbert barátságánál többre vágyik, vágyait félreérthetetlenül közli a megrémült fiúval...

Másnap reggel Róbert elmeséli anyjának a történeteket, aki először nehezen hisz a fiának, majd kiutasítja szeretőjét a lakásból.

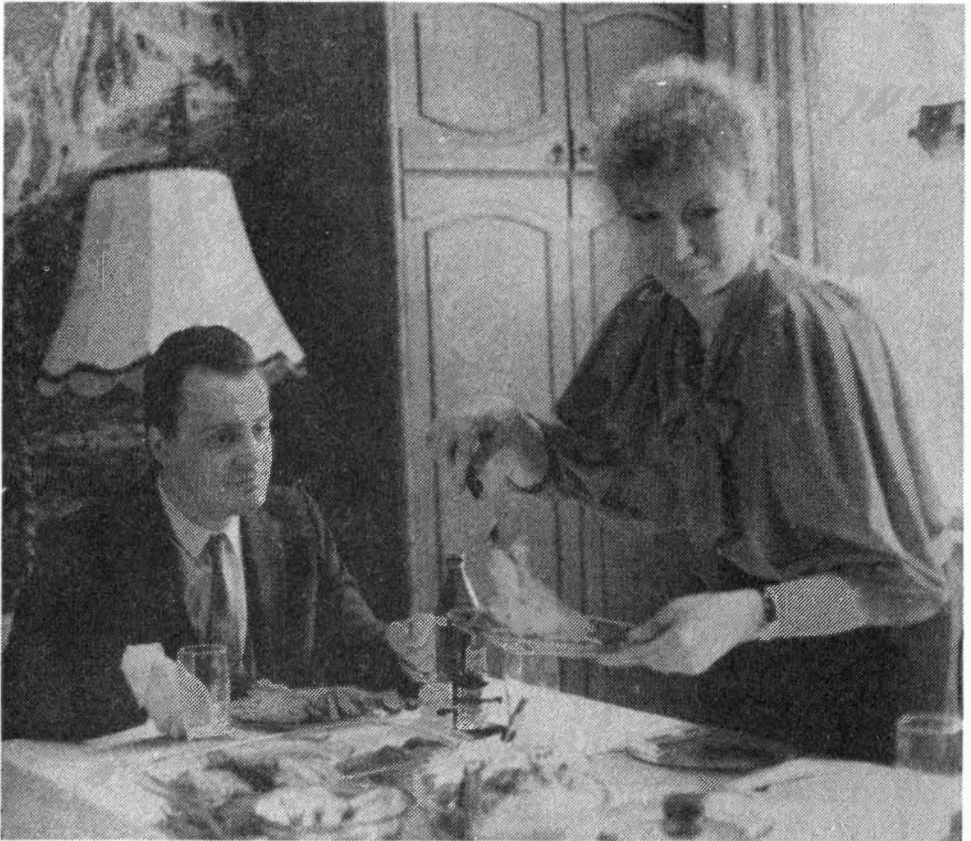
Anya és fiú élete újra szürke, sivár, mindennapi és rettenetes lesz.

Hetek múltán Laci hatalmas virágcsokorral visszatér, visszaszerzi az anya megrendült szerelmét, visszaköltözésének azonban van egy feltétele...

És az anya letérdel saját fia elé, hogy tegye meg, amit szeretője kér, mert ő nem élné túl, ha Laci elmenne...

A fiú feldúltan elrohan. Az anya, ráébredve tettének iszonyatára, véget vet életének.

Róbert pedig elhatározza, megöli a férfit...



MISS ARIZONA

Rendező: Sándor Pál

Forgatókönyv: Alfredo Gionetti, Sándor Pál

Operatőr: Ragályi Elemér

Zene: Armando Trovajoli

Díszlet: Rajk László, Bachman Gábor, Luigi Quintili

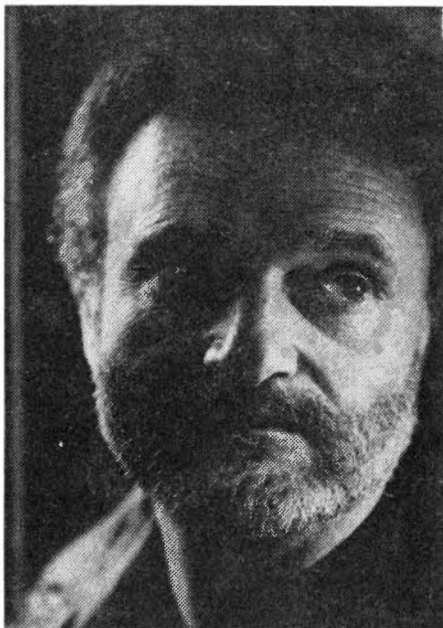
Jelmez: Nicoletta Ercole

Vágó: Nino Baragli

Hangmérnök: Kovács György

Szereplők: Marcello Mastroianni (Rozsnyai Sándor), Hanna Schygulla (Mici), Zsótér Sándor (András), Alessandra Martinez (Márta), Urbano Barberini (Stanley), Augusto Poderosi (német tiszt), Básti Juli (Éva), Renczik Gábor (Kardos), Garas Dezső (Áron), Eperjes Károly (Pál), Udvaros Dorottya (Zsuzsa), Hetényi Pál (Stein)

Hunnia Filmstúdió Vállalat – Video Distributori Associati, Róma, gy: Ivanov Péter, Orazio Tassera, 35mm, szí, 3120 m, 114 perc





Budapest az I. világháború, a Tanácsköztársaság, a fehérterror után.

Mici szegény, rosszéletű – de gyönyörű.

Kitartóját, Steint a különítményesek — gyémántok után kutatva — megölik, Micinek fiával együtt menekülni kell.

Asszonyt és fiát Rozsnyai Sándor szökteti ki Olaszországba, aki halálosan beleszeret Micibe. Rozsnyai félig magyar, félig olasz, zsidó, zenész, bohóc és költő.

Mici, Rozsnyai és a gyerek együtt járják Olaszországot, piactereken, mulatókban, kabarékban lépnek fel, énekelnek, táncolnak.

Rozsnyai és Mici elválaszthatatlanok, noha Mici néha félrelép, Rozsnyai ettől szenved, de általában boldogok. Sikerük van és mindig éppen annyi pénzük, amennyi elég a megélhetéshez.

Ám Olaszországból is menekülniük kell, s a vonaton a gyerek elnyűtt mackójából előkerülnek Stein féltve őrzött, halált hozó gyémántjai...

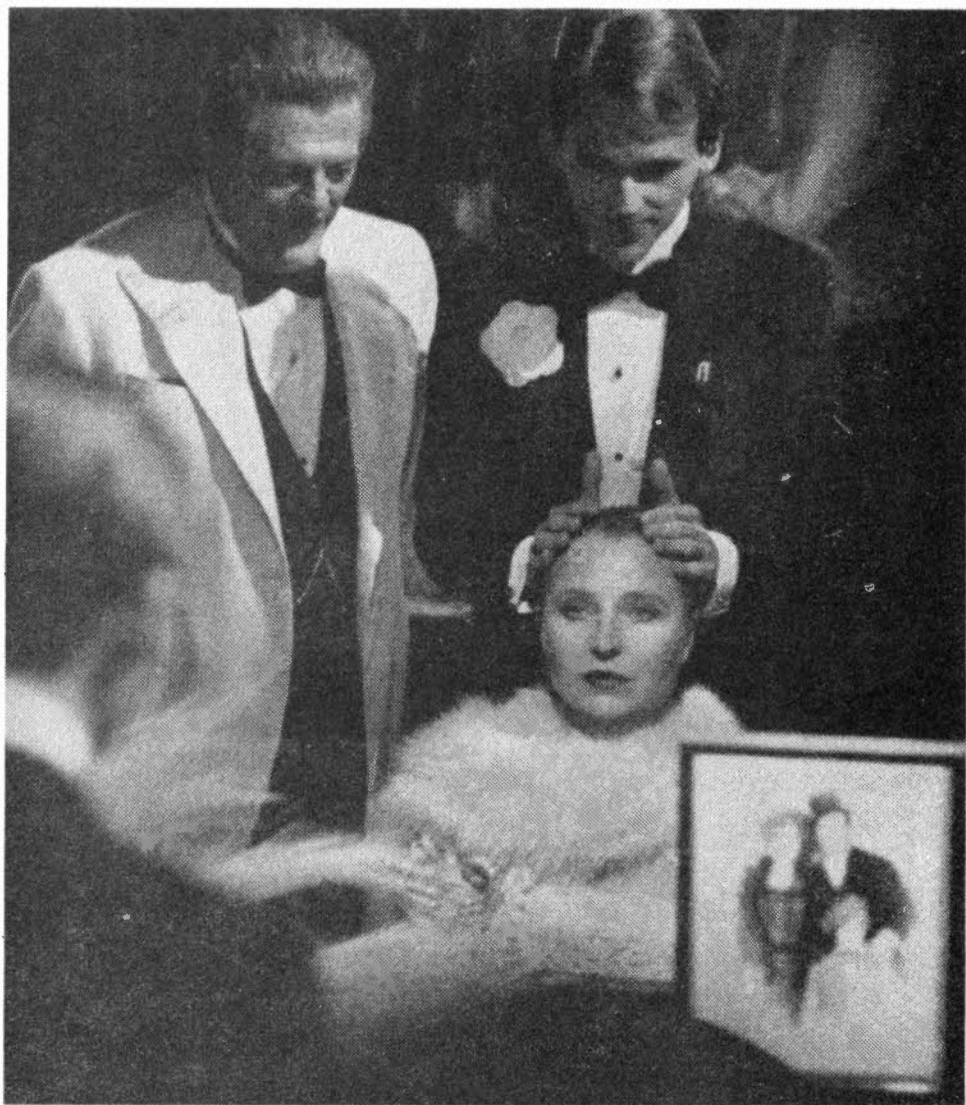
Mici és Rozsnyai Budapestre utaznak, vesznek egy mulatót, az Arizonát.

És az Arizona mulató legendás hírvé lesz, egész Európa ismeri. Miss Arizona, a mulató sztárja: Mici.

S bár újabb háború jön, a mulató vendégei és tulajdonosai erről nem vesznek tudomást.

Mici fia, András öngyilkos lesz, Mici és Rozsnyai eltávolodnak egymástól, a mulató azonban mintha sziget lenne a háborgó tengeren.





Ide nem érhet el a háború.

Rozsnyait a zsidótörvények alapján mégis elviszik, de Micinek sikerül kimentenie a vagonból férjét.

1944. Az Arizona romokban.

Rozsnyai elpusztult, Mici eltűnt.

A legendás szerelemből és a mulatóból csak egy toll–boa foszlány maradt.

MR. UNIVERSE

Rendező: Szomjas György
Forgatókönyv: Fekete Ibolya, Grunwalsky Ferenc

Operatőr: Grunwalsky Ferenc

Vágó: Kornis Anna

Hangmérnök: Kovács György

Szereplők: Szabó László (Lazlo), Pintér György (A Lord), Mickey Hargitay

Hunnia Filmstúdió Vállalat – Cine Universe Corporation, Los Angeles, gy: Ozorai András, 35mm, szí, 2572 m, 100 perc



Az alkotók által „road movie”-ként fémjelzett film egy utazás története, amely Budapesten kezdődik és Hollywoodban ér véget.

Hősei amerikai magyarok: Mickey Hargitay, aki húszévesen nekivágott Amerikának, Mr. Universe és Jayne Mansfield férje lett; Lazlo és Lord, akik a sikerről még mindig csak álmodnak.

Lazlo Budapesten jár látogatóban, amikor a televízióban meglát egy riportot Mickey Hargitayval. Haverjai emlékeznek rá, hogy valamikor, az ifjúság már ködbe vesző tengerén Lord együtt vitorlázott Mickey-vel és Jayne-nel – 1962-ben, Balatonkenesén.

Lordról, amióta elment Amerikába, hogy filmes legyen, senki sem tud.

Lazlo New York-ba megy, hogy megkeresse. Végigjárja az ismerős magyarokat, akik csak annyit tudnak Lordról, hogy taxizik.

Lord és Lazlo találkoznak.

Lazlo szerint megvan a nagy ötlet: Mickey Hargitay. Gazdag, híres, magyar – filmet készítenek vele és egycsapásra ők is híresek lesznek.

Lord először kiröhögi egykori barátját, de Lazlo lelkesedése átragad rá.

És elindulnak Los Angelesbe – taxival.

Útközben sok mindenről esik szó, Pesten maradt és a világban szétszóródott barátokról, de legfőképpen Mickey Hargitayról, akinek sikerült megvalósítania az „amerikai álmot”...

Megérkeznek. Felhívják telefonon, Mickey még emlékszik Lordra és meghívja őket.





Lazlo és Lord a volt Mr. Universe kastélyának teraszán ülnek, úgy érzik, lábuk előtt Hollywood.

De amikor Lazlo előhozakodik a nagy ötlettel, Mickey csak ennyit mond: NO MOVIE – és kedvesen kikíséri őket.

A nagy ötlet tehát nem sikerült.

Lazlo és Lord összeverekszenek.

Majd visszaindulnak New York-ba.

Lordnak van egy ötlete...

NYITOTT ABLAK (THE OPEN WINDOW)

Rendező: Bednai Nándor, Bodrogi Gyula,

Forgatókönyv: Bednai Nándor, Szenes Iván (Nóti Károly bohózata alapján),

Operatőr: Illés György,

Zene: Fényes Szabolcs,

Dalszöveg: Szenes Iván,

Jelmez: Kemenes Fanni,

Vágó: Gellért Andrea,

Hangmérnök: Vámosi András

Szereplők: Kabos László (Novotny), Bodrogi Gyula (őrnagy), Csákányi László (polgármester), Schubert Éva (polgármesterné), Nyertes Zsuzsa (Piri), Böröndi Tamás (hadnagy), Kubik Anna (Mariska), Tóth Enikő (Erzsi), Zana József (Károly), Urbán Erika (Gréti), Csala Zsuzsa (Salamonné)

Dialóg Filmstúdió Vállalat – Mafilm – Vidám Színpad – Ramovill, gy: Merza Marcell, 35mm, szí, 2400 m, 87 perc

Egy Monarchia-beli kisvárosba egy zászlóalj érkezett.

A katonaság jelenléte megváltoztatta a városka életét, érthetetlen módon sokszorosára növekedett a törvénytelen gyermekek száma.

A város polgármesterének gondjai a hadsereg jelenléte folytán amúgy is megszorodtak, s amikor megtudja, hogy szakácsnőjét, Mariskát is azért kellett nélkülöznie hosszú hónapokon át, mert egy katona beugrott az ablakán, és ebből a látogatásból Mariskának fia született – éktelen haragra gyúl.

Első dühében azonnal elbocsátaná a póruł járt leányt, de Mariska főztjéről nem tud lemondani.

Elhatározza tehát, hogy kideríteti: ki az apa.

A szégyenlős Mariska nem sok támpontot ad, az egyetlen, amit biztosan tud, hogy melyik század, melyik szakaszához tartozik az ismeretlen katona.

A zászlóalj parancsnoka kész szemlét elrendelni, ahol Mariska megtalálhatná a gyermek apját, de a véletlen úgy hozza, hogy Károly — aki beugrott az ablakon — épp büntetését tölti a fogdában.

A szemle tehát eredménytelen marad, bár Novotny — a zászlóalj egyik bakája, aki reménytelenül szerelmes Mariskába — szívesen vállalná az apaságot.



A sikertelen azonosítási kísérlet után a polgármesterné veszi kezébe a dolgot, aki — mivel leányának, Pirinek egy ifjú tiszt komolyan udvarol — elhatározza, megbékíti férjeurát a katonasággal.

Terveit a kétbalkezes Novotny kis híján romba dönti, végül sikerül elérnie, hogy a katonák is részt vehessenek a szokásos évi kerti ünnepségen.

A mulatságon a polgármester, a zászlóaljparancsnok és a polgármesterné jóvoltából egyszerre három apja is adódik az eladdig apátlan fiúgyermeknek — köztük az igazi is — de Mariska Novotnynek nyújtja kezét...

PIROSKA ÉS A FARKAS

(BYE – BYE RED RIDING HOOD)

Rendező: Mészáros Márta

Forgatókönyv: Mészáros Márta, Pataki Éva és Jan Nowicki

Operatőr: Vámos Tamás és Jancsó Nyika

Zene: Döme Zsolt

Díszlet: Rajk László

Jelmez: Kemenes Fanni

Vágó: Louise Côté és Kármentő Éva

Hangmérnök: Sipos István

Szereplők: Fanny Lauzier (Piroska), Pamela Collier (anya), Jan Nowicki (etológus), Tordai Teri (nagyamama), Makay Margit (dédi), Vermes Dávid (Miki)

Les Productions La Fête Inc., (Kanada) – Budapest Filmstúdió Vállalat, producer:

Rock Demers, gy: Ann Burke és Szohár Ferenc, 35 mm, szí, 2730 m, 96 perc



Piroska szüleivel felhőkarcolókkal teli nagyvárosban él.

Egy napon apja elhagyja őket, s az anya Piroskával repülőgépre ül. Egy erdőben telepednek le. Ebben az erdőben él Piroska nagymamája is a dédivel együtt.



Az anya meteorológusként dolgozik az erdőben, házuk egyben egyszemélyes kutatóállomás is.

Az időközben felcserepedett Piroska sokat sétál az erdőben, megismerkedik a farkassal, aki emberi hangon beszél.

Barátságot köt az itt élő etológussal is, akiben egy régi fénykép alapján az apját véli felismerni.

A farkas gyengéd érzelmekkel viseltetik Piroska iránt, egyszerűen az általuk közösen felfedezett csodafa egy virágját is elhozza neki ajándékba.

Az anya és az etológus között szerelem szövődik, Piroska pedig megismerkedik Mikivel, aki osztályával együtt kirándulni jött az erdőbe.

A farkas egészen magának akarja Piroskát, s egy közös sétájuk során a vermét is megmutatja. Mivel már jócskán besötétedett, felajánlja Piroskának, töltsse nála az éjszakát. Reggel azonban fahasábokkal eltorlaszolja a kijáratot, Piroska a foglya marad, bárhogyan kiáltozik is segítségért.



A szorult helyzetből Miki menti ki a kislányt. Mikit a dédi szava vezette el a veremhez, aki mindig megéri, ha dédunokája bajba jut.

Kiszabadulván Piroska nem akar hazamenni, mert úgy érzi, anyja jobban szereti az etológust, mint őt. Mikivel az etológus „elkötött” dzsipjén bemennek a városba.

A város kiismerhetetlen és megunhatatlan gyönyörűség Piroska számára. Mikivel cirkuszbá mennek, és a műsor után a cirkuszkocsik között Piroska felismeri apját a kötéláncosnővel, akiért annak idején elhagyta őket. Hazamenekül, úgy érzi, mindenki csalódott.

Épp Karácsony van, amikor összevész anyjával, aki az ajándékokkal a nagymamához küldi a kislányt.

A farkas megneszeli, hogy Piroska útrakelt a nagymama háza felé. Megelőzi a kislányt, felfalja a nagymamát és befekszik az ágyába, a főkötejt is felveszi.

A megérkező Piroskát szintén bekapja. Nagymama és Piroska a farkas zöld fényű gyomrában találkoznak, épp az állat dobogó, vérvörös szívét figyelik, amikor az elsötétül – az etológus megöli a farkast és kiszabadítja őket.

Az anya, a nagymama, Piroska és Miki boldogan ölelkeznek össze. A farkas talán nem is létezett – mondja a nagymama.

A dédi meghal, Piroska és az anyja visszaköltöznek a városba. A toronyház ablakából kitekintve Piroska megpillantja a farkast az utcán a járókelők között...



RECSK 1950–1953
EGY TITKOS KÉNYSZERMUNKATÁBOR
TÖRTÉNETE
(RECSK, THE HUNGARIAN GOULAG)

Rendező: Gyarmathy Livia és Böszörményi Géza

Forgatókönyv: Gyarmathy Livia és Böszörményi Géza

Operatőr: Pap Ferenc

Zene: Selmeczy György

Vágó: Nagy Mária

Hangmérnök: Oláh Ottó

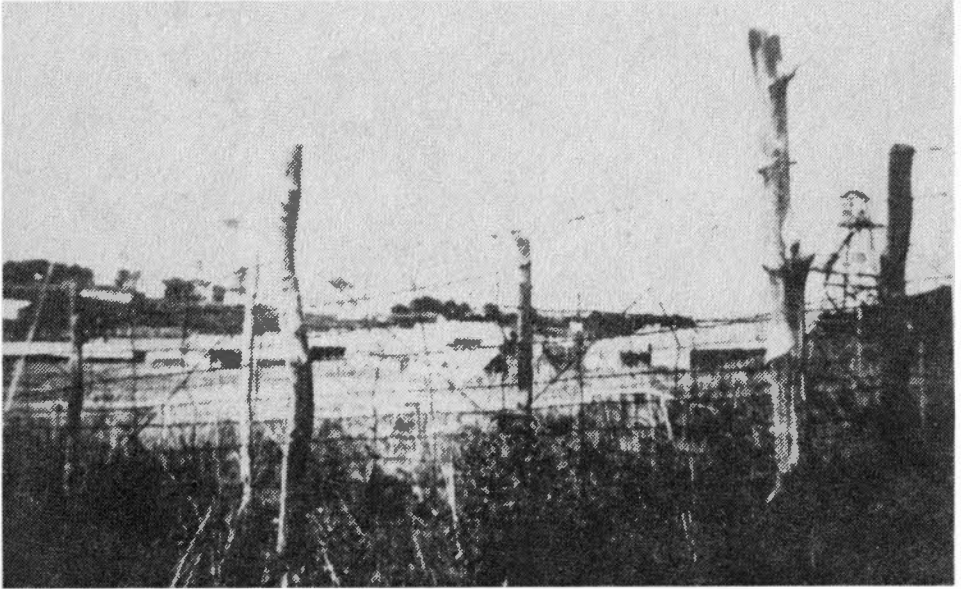
Mozgóképforgató Társulás, gy: Sarudi Gábor, 35 mm, szí, 2552+1325+2308 m, 220 perc



A recski internálótábor közvetlenül az Államvédelmi Hatóság felügyelete alatt működött 1950 és 1953 között.

Létrejötté azon a minisztertanácsi határozaton alapult, amely 1950. január elsejével függetlenítette az Államvédelmi Hatóságot minden minisztériumtól — és a Magyar Népköztársaság törvényeitől —, hatalmának egyetlen tényleges korlátja maradt: a párt utasítása.





A politikai, történelmi gyökerekig hatoló elemzésben volt rabok, volt ÁVH-s őrok vallomásaiból rajzolódik ki a tábor képe.

A film első része bemutatja, hogyan építették fel az első rabokkal néhány hónap alatt saját barakjaikat, s hogyan érkeztek meg közéjük a „valódi internáltak” a Kistarcsai Központi Internálótáborból, milyenek voltak a kezdeti állapotok.

A második rész az embertelen bánásmódról, az éhezésről, a napi 1200 kalóriában megállapított étkezési fejadagról (kötörés, favágás mellett), a gúzsbakötésről, a fogdáról szól, s beszámol az egyetlen sikeres szökési kísérletről is, aminek eredményeképpen — ha ez egyáltalán lehetséges — még nagyobb terror alakult ki a táborban.

A harmadik rész az indokokat próbálja elemezni: a volt internáltak közül ki, milyen módon került Recskre. A modell-értékű, tragikusan egyedi és közös sorspályák között — ma már szinte hihetetlen, keserűen-komikus történetek is felidéződnek.

Az egykori rabok és őreik vallomásai felelgetnek egymásnak, s az ellentmondásoknál csak az egybeesések torokszorítóbbak.

1953 őszén az internálótáborokat feloszlatták, a rabokat hazaengedték, s aláírat-
tak velük egy nyilatkozatot, hogy arról, ami velük történt, nem beszélnek.

A volt internáltakat máig nem rehabilitálták, a táborban töltött évek nem számítanak a nyugdíj megállapításánál. Talán az az idő nem is létezett...

A tábor baraképületeit lerombolták, a területet fenyőfákkal ültették be.

Ám ezek a fenyők még csak 34 évesek. Más a színük, mint az erdő többi fájának.

A légifelvételen pontosan kirajzolják a tábor egykori szögesdrótjának vonalát.

A film a rendezőpáros *Történelmi portrék* című sorozatának legújabb darabja.

ROCK TÉRÍTŐ (THE ROCK CONVERT)

Rendező: Xantus János
Forgatókönyv: Vig Mihály, Xantus János
Operatőr: Klöpfler Tibor
Zene: Pajor Tamás, Neurotic együttes, Másik János, Dénes József
Jelmez: Király Tamás
Vágó: Major Klára
Hang: Sipos István
Szereplők: Pajor Tamás, Urbán Mariann (Krimhilda), Bojki László (Bej), Pauer Henrik (Gorcsev), Váczi Adalbert (Berti), Molnár Ildikó (A Nő)
Mozgóképi Innovációs Társulás, gy: Fogarasi István, 35mm, szí, 3035 m, 112 perc



Pajor Tamás, Neurotic együttes, a metamorfózis előtt:
„Írd tele az utcákat, fogalmazd át a térképet,
a mérhetetlen túlzásokban ne tarts soha mértéket.”

—
„A hited építed és zuhansz az állványról,
mert nem mondtál le még minden bálványról.”

Pajor Tamás, a metamorfózis után:
„Én csak úgy éltem a világom,
És egyszer csak valaki megváltott!
Nem tehettem róla, ezt Jézustól kaptam ajándékba!
Igen él, él az Úr!
Igen él az Úr
Igen él, él az Úr
Igen él az Úr!
Kinyújtja a karját és megrendülnek az erők,
mik a Földet tartják!
Igen él, él az Úr!...”

Pajor Tamás, a magyar rock-avantgard szubkultúra karizmatikus deviáns személyisége.





„Közép-európai pokoljáró művész, akit egyszer csak valaki megváltott.” (Xantus János)

Élete 180 fokos fordulatot vesz, s az alkoholista, drogos művészből a Megváltó igéinek hirdetőjévé szegődik.

A megtérés konkrét motívumaiból a film a halálfélelmen kívül mást nem is mutat, Pajor Tamás „két arca – előtte és utána: embléma, közöttük: titok”. (Xantus)

Pajor Tamás metamorfózisának történetét két bizarr kisjátékfilm ellenpontozza.

A *Tetszhalott hőse*, Berti, aki Víg Mihály és Másik János zenés játékának címszereplője, a hagyományos hősoktól eltérően a kudarcot tekinti győzelemnek, ilyenképpen, ha az Igazi Nő meglátogatja, asztráltestet porhüvelyéből kiemelve, könnyedén kitérhet a biztos beteljesüléssel kecsegtető kísértés elől.

A *Delphin csodálatos átváltozásának* szereplői „rejtői felmenőkkel bíró vagányok, a vágyott, de nem létező, Balaton-bár törzsvendégei” (Xantus). Ők ketten, Bej és Gorcsev a város legszebb nőjén, a mindkettőjük által egyformán imádtat Krimhildán marakodnak.

Dixi, a mágus mondhatja magáénak a megoldást, két példányt varázsolván a páratlan szépségű énekesnőből...

SOHA, SEHOL, SENKINEK (NEVER, NOWHERE, TO NO-ONE)

Rendező: Téglásy Ferenc

Forgatókönyv: Téglásy Ferenc

Operatőr: Pap Ferenc

Díszlet: Csengery Zsolt

Jelmez: Mialkovszky Erzsébet

Hangmérnök: Kovács György

Szereplők: Kozák András (Vendel Imre),

Jolanta Grusznic (Vali, a felesége), Antal

Tibor (Tamás), Kurdi Péter (Imre), Cziké-

li László (Vörös Mihály), Várnagy Katalin

(Vörösné), Kun Vilmos (Öreg tanító), Ja-

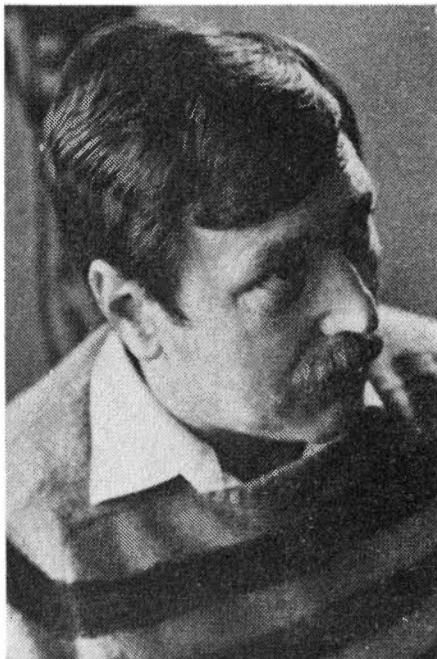
kab Csaba (Kereki Pityu), Marton Kati (Ke-

rekiné), Raksányi Gellért (Tanyasi ember),

Eperjes Károly (ÁVH-s tiszt)

Budapest Filmstúdió Vállalat, gy: Gulyás

Lajos, 35mm, szí, 2574 m, 94 perc



1951. Budapest.

Vendel Imre, volt katonatiszt, mérnök, jelenleg gépkocsivezető, állapotos feleségével, két fiával szorongva várja a szinte biztosra vehető végzetét, a Belügyminisztérium kitelepítési határozatát.

És a levél megérkezik. Nincs tévedés, nincs segítség, menni kell.

A kitelepítettek személyes holmijukból fejenként 50 kg-ot vihetnek magukkal.

A lemeszelt ablakú vonatban tett megalázó utazás után teherautón viszik őket a kijelölt kényszerlakhelyre, ám a házigazda nem hajlandó befogadni őket.

Az emberséges gépkocsivezető jóvoltából birtokba vesznek egy elhagyott, félig romba dőlt iskolaépületet, melynek egy helyiségét lakhatóvá teszik.

A kijelölt kényszerlakhely 5 km-es körzetét elhagyni szigorúan tilos, a büntetés: kényszermunka, ismétlődés esetén internálás. Nincs villany, víz, orvos, bolt, gyógyszer.

Vendel Imrének és családjának nemcsak az alapvető emberi szükségletek kielégítésének lehetetlenségével, hanem a környezetükben élő parasztok közömbös, sőt ellenséges magatartásával is szembesülni kell, hiszen ők is hasonló kiszolgáltatottságban élnek, az erejüket meghaladó, pusztító létüket veszélyeztető terménybeszolgáltatási rendszer miatt.





Az apa nehezen és csak ritkán, alkalmoszerűen kap munkát.

A házaspár harmonikus összeforrottsága az állandó éjjeli zaklatások, a mindennapi létért való küzdelem vitáiban, s egy, az apa erkölcsi értékrendjét érintő sorsfordító szituációban fokozatosan semmivé foszlik.

Az etikai törvények a lét pusztá fenntartásával kerülnek összeütközésbe. Az előbit az apa, a férfit, az utóbbit az anya, a nő képviseli.

Az embertelen körülmények alapvető emberi normák, tabuk áthágására kényszerítik őket, az anyának a nyolcéves Tamás segítségére hagyatkozva kell megszülnie gyermekét, mivel az apát épp kihallgatásra hurcolták.

Amikor két év múlva megérkezik a határozat a kényszerlakhelyhez kötöttség megszüntetéséről, a család már szétesett, összetartó ereje felmorzsolódott az elszenvedett megpróbáltatásokon.

Az életrajzi ihletettségű film — amely hangsúlyozottan a gyermek szemével látatja a történetet — a szemtanú hitelességével szól a korról.

TANMESÉK A SZEXRŐL (MORAL STORIES ABOUT SEX)

Rendező: Siklósi Szilveszter

Forgatókönyv: Szekér András és Siklósi Szilveszter

Operatőr: Jancsó Nyika

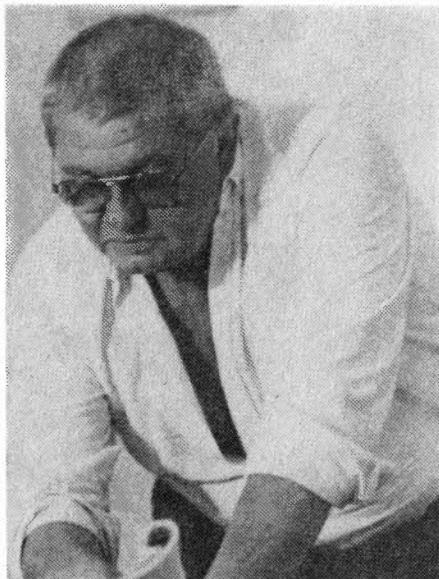
Zene: Mericske Zoltán

Vágó: Koncz Gabriella

Hangmérnök: Laczkovich Péter

Szereplők: *Szabad szombat*: Eszenyi Enikő (tanárnő), Bán János (Kéry Tamás), Rajhona Ádám (igazgató), Rudolf Péter (pincér); *Tanácsi mese*: Eszenyi Enikő (Artner Ildikó), Rudolf Péter (Török Péter), Rajhona Ádám (Fidler), Turay Ida (Schneiderné), Helyey László (narrátor)

Dialóg Filmstúdió Vállalat, gy: Sarudi Gábor. 35 mm. szí. 2442 m. 90 perc







A *Tanmesék a szexről* szkeccsfilm. Két egymástól független epizódból áll, amelyek csak a felvázolt alaphelyzetben találkoznak. Nincs lakás, mert nincs pénz. És ha van, lakás akkor sincs. Hogy miért nincs? Mert nem adnak. Hogy miért nem adnak? Mert nincs lakás. És ha adnak? Lakás még akkor sincs, csak egy légtér.

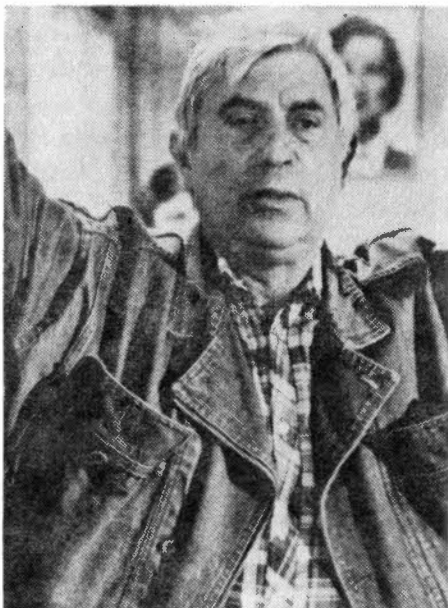
A lakáshoz jutás lehetetlensége képtelen helyzetekbe sodorja a film fiatal hőseit.

A *Szabad szombat* bájos és naiv tanítónője egy véletlen szerencse folytán vacso-ravendége lesz egy első osztályú budapesti szállodának. A kellemes este után zavarba ejtő az ébredés a szállodai szobában. Ráadásul a táskájában talál száz márkát. A tanítónő elhatározza, hogy megoldja a maga és kevésbé gyakorlatias vőlegénye lakáshelyzetét...

A *Tanácsi mese* ifjú házaspárját szintén véletlenek sorozata segíti abban, hogy a tanács épületébe beköltözve végre kulturáltan és zavartalanul teret engedhessenek vágyaiknak... Közben észrevétlenül beépíti őket a tanácsi gépezet, ezenkívül ott tartja őket lakáskérélmük kedvező elbírálásának reménye.

TITÁNIA, TITÁNIA
vagy **A dublőrök éjszakája**
(*TITANIA, TITANIA*
or *The Night of the Replicants*)

Rendező: Bacsó Péter
Forgatókönyv: Bacsó Péter
Operatőr: Andor Tamás
Zene: Vukán György
Díszlet: Vayer Tamás
Jelmez: Mialkovszky Erzsébet
Vágó: Morell Mihály
Hangmérnök: Peller Károly
Szereplők: Bodrogi Gyula (Főtitán, Rabló,
Színész, Kocsis), Udvaros Dorottya (Ange-
lika), Igó Éva (Bankpénztároslány), Kiss
Andrea (Faluparancsnoklány), Kaszás At-
tila (Tábornok)



Dialóg Filmstúdió Vállalat, gy: Ónodi György, 35 mm, szí, 3894 m, 138 perc .

A történet egy képzeletbeli országban játszódik, napjainkban.

Titániát, több mint húsz éve bölcs vezére, a Főtitán irányítja.

A dolgok ennek ellenére nem mennek valami jól, a nyarak egyre aszályosabbak, a telek egyre hidegebbek, a szegények egyre szegényebbek.

A főtitáni palota egyik kórteremmé átalakított részében a Főtitán haldoklik.

Körülötte legközelebbi munkatársai, az ifjú Tábornok, hűséges Titkára és oda-
adó hitvese, Angelika.

A Titán híradóban a Főtitán azonban ereje teljében látható .Titániában tehát min-
den rendben van.

A Főtitán elégedetten nézi a televíziót, ám egy hirtelen roham végez vele.

Nem sokkal később Angelika összehívja a főtitáni palota egyik termébe a Főti-
tán három dublőrét, megköszöni nekik eddigi szolgálataikat.

A három dublőr (eredeti foglalkozásuk szerint: bankrabló, színész, kocsis) meg-
érzi, hogy elbocsátásuknak egyetlen oka lehet csak, s hogy az életüket többé sen-
ki sem garantálja...

Az éj és az áramszünet leple alatt megszöknek a palotából, s hárman háromfe-
lé indulnak.

A Színész autóstoppal próbálkozik, a Rabló át akarja operáltatni az arcát, a Ko-
csis pedig haza szeretne jutni a falujába. Ám egyikük elképzelése sem válik telje-
sen valóra.



A Színész egy egész páncélos hadoszlopot állít meg, s mivel a parancsnok a Főtitánnak véli, kénytelen elindulni vissza, a főváros felé.

A Rabló, eredeti foglalkozásához híven, kirabol egy bankot, ám a bank pénztároskisasszonya intim együttlétük során felismeri benne régi szeretőjét és feladja a titkosrendőrségnek. A Rablónak sikerül elmenekülnie, de a hajót, amely elvitte volna Titániából, lekési.

A Kocsis viszontagságos vonatút után — melynek során hasbeszélőként madárhangokat utánozva szórakoztatja a gyerekeket — hazaérkezik a falujába, ott azonban csak idegeneket talál, s mivel a falu rendőre úgy találja, sokat akadékoskodik, letartóztatja. A Faluparancsnoklány hinne is meg nem is a Kocsisnak, aki legalább a hallottait szeretné megtalálni a temetőben, bolyongása során azonban csak egy titkos pálinkafőzdeire lel, ahol megtudja az igazságot: a falu eredeti lakosait kitelepítették, helyükbe idegeneket hoztak.

A fővárosba visszatért Színész eközben meghódítja Angelikát, ám hódítását nem sokáig élvezheti — halálos lövés éri, amikor régi — főtitáni — szerepét „próbálja” a tanácsteremben.

Egy Főtitán-szobor felrobbantása során letartóztatják a Rablót, — akinek ehhez az akcióhoz semmi köze, s már a kivégzőosztag előtt áll, amikor megérkezik a Fő-sámán és „felismeri” — megmentve ezzel az életét.

Szerencsés megmenekülése után a Rabló a főtitáni palotába siet, hogy Angelikától útlevelet kérjen, de ezt a látogatást nem éli túl, egy ajtórésből lelövik. Közében puskával, belép az ifjú Tábornok, pezsgőt bont, megcsókolja Angelikát, — ám a Főtitán exfelesége golyót ereszt belé.

A Főtitán gyászszertartásán hatalmas tömeg veszi körül a ravatalt. Feltűnik a Kocsis a Faluparancsnoklány kíséretében. Egyszerre kakaskukorékolás hallatszik. A rend felborul, mindenki a tiszteletlen szárnyast keresi.

A Kocsis és a Lány eltűnik a tömegben.

De a kakas szól tovább...

TÖRŐDÉS (CARE)

Rendező: Zombori Katalin
Forgatókönyv: Zombori Katalin
Operatőr: Ormos Tibor
Vágó: Venczel Emőke
Hangmérnök: Szűcs Péter
Fórum Filmstúdió, gy: Solymosi Norbert.
16 mm, szí, 1010 m, 92 perc

1988 áprilisában a szentesi VE-GA békeklub 34, jórészt középiskolás tagja három napot töltött a Fóti Gyermekvárosban.

Korom Pál és felesége, Anikó kommunista embernek vallják magukat, de az általuk vezetett ifjúsági közösség valamiféle másságot képviselt, amit a KISZ és a párt helyi szervezetei csak nehezen tudtak tolerálni.



Az önmagát a békemozgalomba tartozónak valló VE–GA klubot hivatalos vonalon „deviáns ellenzéki” mozgalomnak nyilvánították.

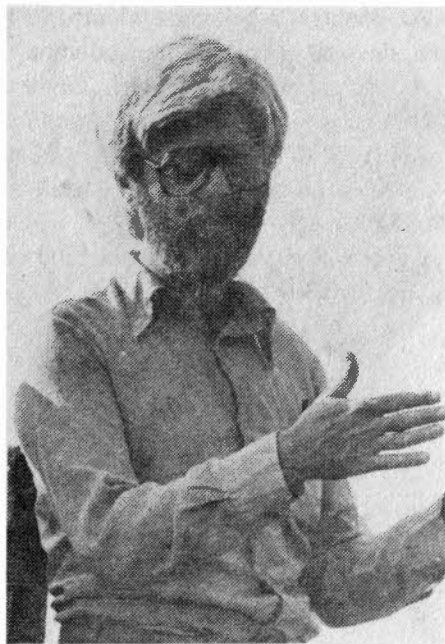
A film ennek az állítólagos „devianciának” a nyomába szegődik; a klubtagok és a klub vezetőjének vallomásai nyomán egyre kevésbé érthető ez a megbélyegzés...

A „vegások” olyan kérdésekre keresik a választ, hogy mi a szocialista embereszmény, van-e értékválság, létezik-e Magyarországon társadalmi jövőkép, eleget törődünk-e egymással.

Az önvallomásokat a Korom Pál által írt és a vegások által előadott rockjáték dalai tagolják.

TÚSZTÖRTÉNET (STAND OFF)

Rendező: Gazdag Gyula
Forgatókönyv: Végh Antal regénye nyomán Gazdag Gyula
Operatőr: Ragályi Elemér
Zene: Mártha István
Díszlet: Romvári József
Jelmez: Flesch Andrea
Vágó: Sivó Júlia
Hangmérnök: Márkus Teréz
Szereplők: Beri Ary (Zoltán), Svidrony Gábor (István), Zbigniew Zapasiewicz (alezredes), Pogány Judit (anya), Bitskey Tibor (apa), Szabó István (főorvos), Rubold Ödön (mesterlövész), Dér Denissa (Bea), Ádám Molnár Veronika (Ilona), Krisztics Barbara (Klári)



Objektív Filmstúdió Vállalat, gy: Óvári Lajos. 35 mm. szí. 2964 m. 110 perc

Egy határmenti vidéki város leánykollégiumába két kamaszfiú lopott fegyverrel behatol, és túszul ejt 18 lányt.

Követeléseik a következők:

„Déli 12 órakor álljon egy busz a kollégium elé! Felvisz mindet Budapestre a repülőtérre. Ott várjon egy gép teljes személyzettel! A repülőgép úticélját a helyszínen határozzuk meg. A lányok velünk jönnek. Továbbá követelünk egymillió dollárt készpénzben, négyszázezer nyugatnémet márkát, négyszázezer svájci frankot és egy igazolást, hogy a pénzt nem loptuk.”

A fiúk testvérek, apjuk a helyi határőrség parancsnoka, ő tanította meg őket fegyverrel bánni, helyzetük kivételezett a városban, apjuk minden „balhéból” kimossa őket.

Ugyanakkor apjuk beosztása miatt nem kaphatnak útlevelet nyugatra – ezért szánják el magukat erre a kétségbeesett lépésre.

A lányok kivégzésével fenyegetőznek, amennyiben követeléseiket nem teljesítik.

A villámgyorsan megvalósíthatónak vélt terrorakcióból öt nap lesz. A rendőrség lezárja a várost, a kollégiumot különleges osztag veszi körül – mesterlövészek köz-



reműködésével. Az osztagot egy alezredes irányítja, aki a városi kórház orvosával együtt idegtépő küzdelmet folytat a lányok életéért.

Az orvos az egyetlen, akit a fiúk rövid időre beengednek az elbarikádzott kolégiumi hálóterembe.

Öt nap és öt éjszaka története a film.

Ki bírja tovább türelemmel, a rendőrség, a lányok vagy a testvérpár?

„Győzelem, vagy halál” – mondják a fiúk, pedig az első pillanattól kezdve ők a vesztesek.



**ÚGY ÉREZTE,
SZABADON ÉL**
(*FLOATING FREE*)

Rendező: Vitézy László

A rendező munkatársa és riporter: Vicsek Ferenc

Operatőr: Jankura Péter, Jancsó Nyika

Vágó: Losonczi Teri

Hangmérnök: Prohászka Béla

Objektív Filmstúdió Vállalat, gy: Bodonyi Rezső, 35 mm, szí, 3172 m, 116 perc

A fiatalok között veszélyesen terjedő kábítószerfogyasztás jelenségét a magyar társadalom hivatalosan nem létezőnek minősítette, ennek megfelelően a kérdés bármilyen formában (újság, könyv, film) történő publicisztikai felvetése lehetetlen volt.

A dokumentumfilm az úgynevezett „halmozottan hátrányos helyzetű” fiatalok sorsának kutatására vállalkozik, amiben a kábítószernek döntő szerep jut.



A film gerincét a Cseke Attilával készült beszélgetések képezik. Anyja, hogy lakáshoz jusson, elhozza a nevelőotthonból, majd amikor terve sikerül, fiát egyszerűen nem engedi be többé a lakásba. Attilának nincs hova mennie: nincstelen, földönfutó, hajléktalan.

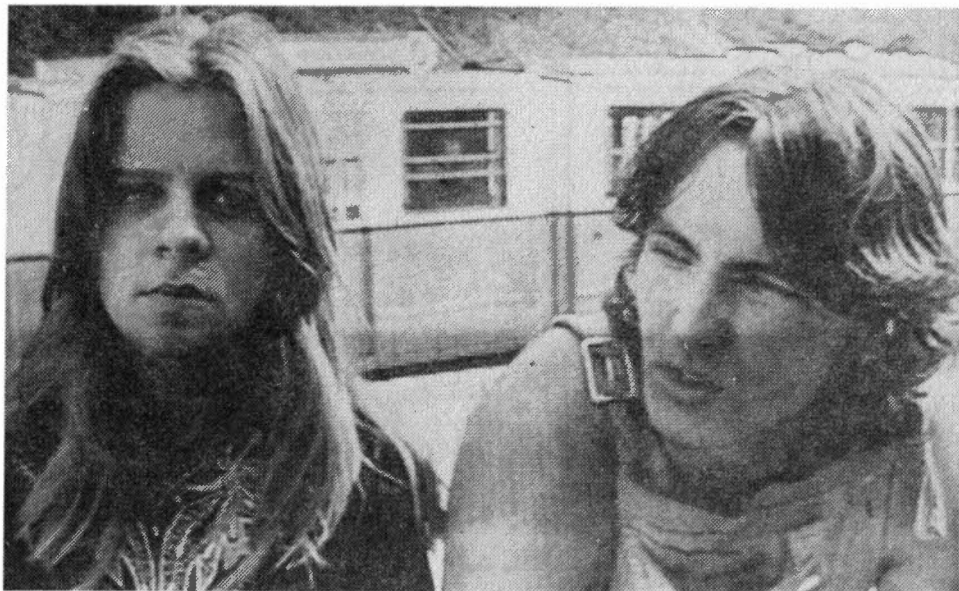
A rosszul kezelt, soha be nem gyógyuló sebek, tyúkszemek miatt egyik lábára megsántul, a Blaha Lujza téri padokon vagy haverok szükségakásaiban alszik. Az egyetlen közösséget és ideált a Beatrice együttes jelenti számára, világképe az ő dalaiból és a náciizmus eszméiből állnak. (A film kezdetén egy Hitler-képet akart a hátára tetováltatni.)

Attila kábítószeres, ha nem jut megfelelő szerhez, alkoholt fecskendez be magának.

Feltűnnek más arcok, más sorsok is, más fiatalok, akik ugyancsak csöveznek, ugyancsak kilátástalannak tartják helyzetüket, ugyanúgy kábítószereznek.

Megszólalnak az illetékesek is: a Belügyminisztérium osztályvezetője, aki elmondja, hogy „sokáig hallgattunk ugyan a problémáról, de ennek meg volt a ma-





ga oka”; a pszichológus–főorvos: „a Budapesti Fővárosi Tanács Művelődési és Egészségügyi Osztálya közösen létrehozott egy kooperatív bizottságot... Tenni nem sokat tettünk. Írtunk egy körlevelet az iskoláknak, hogy amennyiben drogos fiatalokkal találkoznak, akkor mi a teendő. Mondanom sem kell, hogy nem teljesítettek az iskolák”. Megszólal a nevelőotthon–igazgató, aki szerint a kábítószeres, bűnöző fiatalokkal szemben alkalmazott elzárás, elszigetelés nem lehet megoldás, és Nagy Feró, a Beatrice együttes vezetője, aki talán a legtöbbet tud ezeknek a fiataloknak a kiszolgáltatottságáról, manipulálhatóságáról.

Ezekből az interjúkból döbbenetes, ám ismert kép áll össze: a társadalmi segítségként létrejött szervezetek, hivatalok, bizottságok általában nem a megoldásra váró problémára koncentrálnak.

Igazán hatékony segítséget ma az egyházi szervezetek nyújtják, egyszerűen azért, mert ők a konkrét segítségre összpontosítanak és nem szervezetekre, programokra.

AZ ÚJ FÖLDESÚR (THE NEW LANDLORD)

Rendező: Lányi András

Forgatókönyv: Lányi András

(Jókai Mór regénye alapján)

Operatőr: Halász Gábor

Zene: Papp Zoltán

Díszlet: Gyürky András

Jelmez: Konkoly–Thege Klára

Vágó: Nagy Mária

Hangmérnök: Kovács György

Szereplők: Szarvas József (Garanvölgyi

Aladár), Sinkovits Imre (Ankerschmidt lo-

vag), Für Anikó fh. (Hermine, a lánya).

Sinkó László (Garanvölgyi Ádám), Takács

Kati (Corinna), Vajda László (Pajtay, jel-

lemszínész), Hegedüs D. Géza (Bujdosó)

Hunnia Filmstúdió Vállalat, gy: Szohár Fe-

renc, 35 mm, szí, 2995 m, 108 perc



1850. Magyarország.

Az 1848-as forradalom, szabadságharc elbukott, hőseit börtönbe zárták, kivégezték.

Ankerschmidt lovag (akinek alakját Jókai Haynauról mintázta) egy magyar szabadsághős elkobzott birtokát kapja jutalmul.





Letelepszik a pusztán, s a szikes földekre mintagazdaságot varázsol, almáskerteket, halastavakat telepít, gátat építet az árvízveszély ellen.

Lelkiismerete megnyugtatósául, leányát Hermine-t egy magyar forradalmárhoz akarja hozzáadni, ezért kiszabadítja Kufsteinből azt a Garanvölgyi Aladárt, akinek a birtokát ő kapta jutalmul...

A romantikus frigy a múlt és jelen közötti megbékélés jelképe lenne.

Garanvölgyi Aladár azonban egy régi fejszerűlés és a hosszú fogság következtében amnéziában szenved, a múltra csak foltokban emlékszik, a jelenhez —úgy éri— nem sok köze van.

Hermine hallani sem akar a vőlegényjelölről, elvesztett szerelmét gyászolja, akit apja öletett meg, s új szeretőt keres magának, akivel mindenáron Párizsba akar szökni.

Árvíz fenyeget. Ankerschmidt a nép megmentőjének szerepére vágyik – nincs ellenére a katasztrófa...

Az igazi Garanvölgyi Aladár elpusztul, Hermine titkos szeretője képében azonban feltámad, a házasság megkötésének tehát már nincs akadálya...



VILI, A VERÉB (WILLY, THE SPARROW)

Rendező: Gémes József
Forgatókönyv: Gémes József, Nepp József
Operatőr: Varga György
Zene: Pethő Zsolt
Vágó: Hap Magda
Hangmérnök: Nyerges András Imre, Kiss László, Zsebényi Béla
Pannónia Film Vállalat, gy: Marsovszky Emőke, 35 mm, szí, 2175 m, 79 perc



A címszereplő a film nagy részében valóban veréb, de azért mégsem mindig az. A történet kezdetén még pesti kiskamasz, aki betegséget szimulálva nem megy iskolába, hogy ne kelljen matek dolgozatot írnia. Valamivel azért el kell tölteni az időt: miután megunja a vízipisztolyos tigrisvadászatot — aminek a csíkosra festett Cili macska a szenvedő alanya — az ablakból légpuskával verebekre kezd lövöldözni. A madarakat etető jószágos idős hölgyről, Verbénáról kiderül, hogy valójában csodatévő tündér, aki ebben a minőségben szükségesnek látja Vilit jóraavaló, komoly fiúvá változtatni. Kis műszaki hiba keletkezik az átalakító spray körül, és Vili verébbé változik, úgy is marad. Ezzel kezdődnek kalandjai a városi madarak között.



(A filmek tartalmi ismertetését a stúdiók anyagai alapján írta és összeállította Gombos Judit)

RÖVIDFILMEK

Balázs Béla Stúdió

ÁLOMBALZSAM

r,i :Lukáts Andor, o: Gózon Francisco,
z: Dés László, h: Szűcs Péter, v: Rigó
Mária, gy: Rusznyák Sándor, sze: Bán
János, Darabos Eszter, Farkas János,
Kovács Gábor
szí, 54', 16 mm

„E film hősei olyan emberek, kiknek
lelkében az örökös remény lángja lo-
bog. Kiknek a „szerelmes” várakozás
hosszúra nyújtja az életét. Kiknek derű-
jét már sohasem kezdheti ki rajtuk kí-
vül álló ok.”

ARANYKOR

r,i,o: Forgács Péter, z: Szemző Tibor,
sze: Sántha Ágnes, Forgács Bálint
video, 18'

Repetitív video mű, a jóga mozdulatai
és a gyermek szédítő forgása lépésről-
lépésre szervezik a képsorokat.
A zene és kép szintézise meditatív su-
gárzással tölti fel a mű egészét.

DUNASZAURUSZ

(dokumentumfilm)

r: Csillag Ádám, o: Dér András, Klöpf-
ler Tibor, h: Prohászka Béla, v: Kovács
Mária, gy: Rusznyák Sándor
video, 140'

A film készítői 1984 óta követik nyo-
mon a Bős-Nagymaros vízlépcső körü-

li eseményeket. A beruházást ellenző
szakemberek és az építkezés szükséges-
sége mellett szavazók egyaránt szót kap-
nak. Az egymásnak sokszor teljes mér-
tétkben ellentmondó vélemények ellené-
re a néző mégis állást tud foglalni...

ENVIRONMENT ZENÉVEL

r: Olescher Tamás, o: Halas István, ins-
talláció: Murányi Sándor, z: Faragó Bé-
la
video, 18'

Szinte végig egyetlen fix kameraállás-
ból rögzített képet látunk, amelyet csak
rövid időre szakít meg néhány közel-
kép. Maga az előadás pszichikus-akusz-
tikus-vizuális tér, festmény, zene, ké-
ken vibráló monitorok háttér-építmé-
nyével.

HALHATATLAN

TETTESEK

r,i: Sugár János, o: Révész László, Su-
gár János, z: Litván Gábor
video, 30'

Részletek egy videóról szóló operából.
Jancsi és Juliska —Bonnie és Clyde—
dál ellentétben— nem lefűrészelt csövű
vadászpuskával dolgozik. A történetnek
ebben a változatában a kezükben video
van, amellyel emlékképeket rögzítenek,
a szituációk fontosságának megfelelően.



Lukáts Andor: Állombalzsam



Ember Judit: Menedékjog

IDŐMÉRÉS

r: Maurer Dóra, o: Gulyás János ff, 10' 16 mm

A film 1976-ban készült. Az idő „mérése” egy fehér vászon hajtogatásával történik, fekete háttér előtt: mindig előlről kezdve, mindig eggyel többször. A vászon —amelynek arányai a 16 mm-es film képkivágásának felelnek meg— nemcsak az összehajtás, átformálás tárgya, hanem kivetített képe, kép és képhordozó egyszerre.

KORKÖRKÉP'88 – VIDEOPLUS

r: Bonta Zoltán
video, 45'

Bonta Zoltán „videográfus” ajánlásai: a *Korkörkép* útmutató 1988 néhány kulturális eseményéhez, a *Videoplus* a videográfus impressziói az új média segítségével.

MENEDÉKJOG (dokumentumfilm)

r: Ember Judit, o: Mertz Lóránd, h: Fék György, v: Kulics Ágnes, gy: Kardos Tamás, Rusznyák Sándor
video, 665'

Az ötrészes dokumentumfilm az 1956 őszen a Jugoszláv nagykövetségre menekült, majd onnan Romániába deportált kommunista vezetők, illetve hozzátartozóik visszaemlékezéseit tartalmazza. 1. Tánczos Gáborné, Szilágyi Józsefné, 2. Donáth Ferencné, 3. Vas Zoltán-

né, Vezér Erzsébet és Eörsi István interjúja Lukács Györggyel, 4. Haraszti Sándorné, Dr. Ujhelyi Szilárd és felesége, Dr. Haraszti Mária (Losonczy Géza özvegye), 5. Vásárhelyi Miklósné, Vásárhelyi Miklós

ÖNKÉNYTELEN MOZGÁSOK

r: Mauer Dóra, o: Gulyás János
ff, 10', 16 mm

Az 1976-ban készült film azonos időszakokra eső mozgásminőségeket hasonlít össze három variációban.

ÖNURALOM

r: fe Lugossy László, o: Csukás Sándor,
z: Új Modern Akrobatika, gy: Kóczányi Judit, sze: Szemző Tibor, feLugossy László
video, 60'

"Ez a film nem is film. Ez egy koán. Még jó, hogy nem mindenhol csöpög a zsírtól és a Zen-buddhizmustól, de akkor is mást jelentene, ha nem így volna. Kellett némi önuralom az elkészítéséhez és kell némi önuralom a befogadásához."

PARTITA (dokumentumfilm)

r: Erdély Miklós, o: Lugossy István, gy: Illy Katalin
ff, 40', 16 mm

A film a BBS Filmnyelvi Sorozatában 1974-ben készült, a végleges változat 1988-ban. Készítéskor Erdély Miklós



feLugossy László: Önuralom

a következőket nyilatkozta: „... el kell ismernem, hogy a Balázs Béla Stúdióban a hamis tudat feltárása a dokumentumfilmek által vágott új csapáson egészségesen halad. Éppen ez bátorított fel, hogy mint nem idegen munkába bekapcsolódjam, és saját meglátásaimmal kiegészíteni, bizonyos pontokon korrigálni tudjam.”

PENGŐ

r: Sugár János, Révész László, o: Klöpfler Tibor
ff, 8, 16 mm

Azt a lehetőséget mutatja be, hogyan változtathatja meg egy szenvedély, je-

len esetben a sakk, a legegyszerűbb, lehetőköznapi helyzetet is.

PRIVÁT MAGYARORSZÁG

r, o: Forgács Péter, z: Szemző Tibor, v: Révész Márta, h: Hortobágyi Gábor, dr: Ferenczi Gábor, gy: Rusznyák Sándor video, 60'

A Bartos család. Az 1920-as évek végétől az 50-es évek közepéig filmezett Bartos Zoltán. Az amatőrfilmes naplóból szerkesztett egy órányi mű a Bartos család életútját követi, s a családi kisvilág ritusai és történései izgalmas metszetét adják egy kor és egy kultúra kereszteződésének, egy nemzedéknyi idő történelmének.



Forgács Péter: Privát Magyarország

SZÁRSZÓ 88

(dokumentumfilm)

r: Durst György, o: Pesty László, Durst György, gy: Ruzsnyák Sándor
video, 80'

Az 1943-as szárszói konferencia évfordulóján —egyetemisták és más értelmiségiek kezdeményezésére— egy héten keresztül az ország helyzetéről tanácskoztak társadalomtudósok, politológusok és több mint 600 fiatal. A film a

különböző témakörök közül mutat be néhányat.

UTÓIRAT

r: Szász János, o: Sára Balázs, z: Cseh Tamás, dalszöveg: Bereményi Géza, sze: Cseh Tamás, Cserhalmi György
szí, 36', 16 mm

Film Cseh Tamás és Bereményi Géza utolsó nagylemezére, érzékeny–szomorú képekkel felidézve és kísérve a dalok hangulatát.

Híradó Szerkesztősége

1. *Mikroszkóp*. A 20 éves Mikroszkóp Színpad repertoárja és tervei. (Ónodi G.György, Kiss I.György, Hollósy Tiborné, Nádasi László Szilágyi Judit, Traub Gyula)
2. *Kommandó*. A II. világháború ismeretlen fejezeteiről készült dokumentumfilm. (Bokor László, Musasa Ibrahim, Szekrényesi Anna, Nádasi László, Szilágyi Judit, Wechter Ernő)
3. *Játékfilmszemle*. Az évente megrendezett játékfilmszemle alkotásai közül immár hagyományos ízelítő. (Tényi István, Kiss Gabriella, Ónodi G. György, Hollósy Tiborné, Dudás István, Nádasi László)
4. *Parabola*. A Parabola Szövetkezet a műholdas kihívás igényeinek kielégítésére jött létre. A körülményekről, gondjaikról készült a híradó. (Ónodi G.György, Hollósy Tiborné, Szűcs Péter, Bara János, Kátai Róbert)
5. *Kastélyok*. Körkép a kastélyok műemlék-védelmi megóvásáról, illetve gazdasági hasznosításáról. (Sziatányi László, Zalányi Ferenc, Nádasi László, Szilágyi Judit, Kassai Tamás)
6. A Híradó Szerkesztősége áttért a több rövid témát feldolgozó híradók készítésére: Archív anyagokból álló riport az *Anschluss* évfordulójára.

Paul Robeson

Emlékezés Paul Robesonra születésének kilencvenedik évfordulója alkalmából.

Külföld

A Híradó tagja az INA nemzetközi szervezetnek. A szervezet tagjai kölcsönösen küldenek egymásnak riportokat. Ez alkalommal a számítógépes rajzfilmgyártásról kaptunk rövid tudósítást. (Nyári Gábor, Borsodi Ervin, Kiss Gabriella, Nádasi László, Bakos Zsuzsa, Hollósy Tiborné)

7. *1848*

Március 15-i megemlékezés.

Külföld

Két külföldről kapott riport: az egyik a bécsi spanyol lovasiskoláról, a másik a leningrádi taxigondokról szól.

Taxi-jegyzet

Magyarországon is vannak taxigondok. Ezt járja körül az itthon készített jegyzet. (Vitéz Gábor, Rák József, Ónodi G.György, Bakos Zsuzsa, Nádasi László, Hollósy Tiborné, Kátai Róbert, Wechter Ernő)

8. *Sportszponzorálás*. A reklám már a sportban is jelen van. Az élsport játékból kemény üzleti vállalkozás lett. A sportüzlet igazi nyerteseit keresik az alkotók. (Gorbói Tamás, Tényi István, Nádasi László, Hollósy Tiborné, Ónodi G.György, Zsolt Róbert)

9. *40 évvel az államosítások után*

Az államosítás utáni időszak tapasztalatairól beszél két szakértő: dr. Simai Mihály akadémikus és dr. Ekés Mihály gyárigazgató.

Egy szovjet szövetkezetben

A szovjet híradások Dél–Oroszországban egy ellentmondásokkal küzdő szövetkezetet kerestek fel.

Placido Domingo

Placido Domingo ezúttal mint zarzuela-énekes mutatkozik be.

Vasas–Ajax 4:0

Archív–anyag egy 30 évvel ezelőtti meccsről. (Lestár János, Mussa Ibrahim, Szalai Z. László, Somogyi G.György, Hollósy Tiborné, Fellegi Mária, Nádasi László, Wechter Ernő)

10. *A nagy árvíz után 150 évvel*

A Budavári Palotában kiállítás nyílt a pusztító árvizek tanulságairól. Archív képanyag segítségével a Híradó is felidézi a nagy árvíz képeit.

A közlekedés terrorja

Naponta szedi áldozatait a közúti közlekedés, a figyelmetlenség, az erőszakosság, esztelenség. Erről tart tükröt többek között a fegyelmetlenkedők elé a Híradó.

Beac Boys koncert

Vasas–Real Madrid 2:0

A „De szép is volt” sorozat újabb darabja egy 1958–as archív felvétel: a Vasas–Real Madrid mérkőzés.

(Paulus Alajos, Kiss I.György, Bánki Árpád, Ónodi G.György, Hollósy Tiborné, Traub Gyula)

11. *Dohányzás.* A füstmentes Európa érdekében hirdette meg a Hungaria Biztosító a dohányzás elleni mozgalmat. A Híradó végigkíséri az akció sorsát.

Tőzsde

Összeállítás a megújuló magyar gazdaság egyik fontos intézményének, a tőzsdének történetéről.

Daru

A budapesti Kapás utcában magára hagyott daru sorsa.

MOVI

A XVIII.Magyar Reklámfilm–szemlén 7 díjjal jutalmazott Sas István is a MOVI–ban készíti filmjeit. A MOVI bemutatása rövid montázs keretében.

Részletek Magyar József *A mi kis ügyeink* című dokumentumfilmjéből.

Liszt Ferenc Kamarazenekar

(Lestár János, Zalányi Ferenc, Ónodi G. György, Gorbói Tamás, Kiss Gabriella, Nyáry Gábor, Szilágyi Judit, Nádasi László)

12. *Útlevel és utazás* A világútlevel adta lehetőségek, a várható hatások.

Relaxációs nyelvtanulás

Az idegennyelv tanulásának sajátos módszere, a relaxáció.

Carlos Santana koncertje

Carlos Santana bécsi koncertje

Magyarország–Jugoszlávia 4:0

A „De szép is volt” sorozat újabb darabja 1959–ből. (Borsodi Ervin, Kiss I.György, Gyórfy Bálint, Vékás Péter, Nádasi László)

13. *Állami lakások*

Egy állami bérlakás megvásárlásának lehetőségei, illetve lehetetlen körülményei.

Aranykeresés Kaliforniában

Miből született a XX. század amerikai gazdasága? Erre ad választ a külföldről érkezett riport.

Bőrszobrász

Varjasi Tamás iparművész különleges bőrszobrai.

Magyarország–Szovjetunió 2:0

A „De szép volt” sorozat újabb riportja 1969–ből. (Gorbói Tamás, Ónodi G. György, Szitányi László, Zalányi Ferenc, Tarnói Gizella, Nádas László)

14. *Május 1.*

Mit jelentett Május 1. 43 évvel ezelőtt, és mit jelent ma? A riport archív anyagok felhasználásával készült.

Nagy Sándor

Az előző riporthoz kapcsolódó kérdésekről beszél Nagy Sándor a szakszervezet képviselőjében.

Borravaló és vidéke

A láthatatlan jövedelem érinti a Széchenyi–fürdő dolgozóit is. Ők nyilatkoznak erről a kérdésről. (Fehéri Tamás, Máriássy Ferenc, Bánki Árpád, Ónodi G. György, Nádas László, Hollósy Tiborné)

15. *Naksol*

A riport egy gyermek–baleset képeit idézi, egyben bemutatva a Naksol kálváriáját is.

Amerikai design – magyar design

A formatervezési kiállításról készült

tudósítás. Felveti a kérdést: miért nem láthatunk ízléses, szép hazai termékeket.

Coca–Cola múzeum Brüsszelben

Külföldről érkezett a 70 éves Coca–Cola tradíciójáról készült riport.

Egy karikatúrista portréja

Farkas Jenő karikatúrista életútja. (Ónody G. György, Kővári Tamás, Gorbói Tamás, Nádas László, Bakos Zsuzsa, Hollósy Tiborné)

16. *Kereskedelmi felügyelők razziája*

Kereskedelmi felügyelők ellenőrző körútja a Merkur csepeli telepén.

Ami egy színházjegy mögött van (Ápisz)

Meglepő hír nyomában indult el a Híradó: az Ápisz Kereskedelmi Vállalat komoly anyagi támogatást nyújt két fővárosi színháznak.

Sikersztori kínai módra

A Kínai Nagy Kanna Társulás története jó példa a reformra. A vállalkozás fillérekkel indult, ma már milliókkal gazdálkodik. (Gorbói Tamás, Kiss I. György, Székely Ferenc, Ónodi G. György, Kiss Gabriella, Zalányi Ferenc, Bakos Zsuzsa, Hollósy Tiborné)

17. *Csúcstalálkozó*

A csúcstalálkozók történetének apropója az 1988. májusában Moszkvában megtartott értekezlet.

Szovjet buddhisták

A vallásszabadság növekedéséről és a buddhista filozófia és életmód gyakorlati hasznáról is szól a szovjet híradóriport részlet.

Kínai testőrszázad

A „Kínai úti jegyzet”–sorozat újabb

állomása a pekingi nyári pavilon.

Indiai táncművészet

Budapesten tartózkodott Arup Ghosh, aki a Kreatív Mozgás Stúdióban az ősi tánc elemeivel ismertette meg az érdeklődőket.

Osztrák–Magyar 1:2

A „De szép is volt” sorozat újabb darabja 1962–ből.

Superbike

Tudósítás a gyorsasági motorversenyéről.

Népszava futóverseny

(Nyári Gábor, Kiss Gabriella, Székely Ferenc, Ónodi G. György, Poros László, Bakos Zsuzsa, Szekrényesi Anna, Bara János)

18. Adózás Angliában

„Adózás a világban” lehetne a címe a sorozatnak, melynek első riportja az angol adóról szól.

Kereskedelmi felügyelők

Ezúttal egy ABC-be kíséri el a Híradó a kereskedelmi felügyelőket.

Imperiál

Ki ne emlékezne Imperiálra, a híres versenyparipára? A Híradó meglátogatta lakhelyén, Kerteskőn.

Delfin show

Az Ausztráliáról szóló sorozat első darabja egy delfin-bemutató.

Tárlat

Hercsuth Ferenc kiállítása a Kosuth Klubban. (Róna Péter, Zalányi Ferenc, Gorbói Tamás, Kiss I.György, Székely Ferenc, Ónodi G.György, Lestár János, Kiss Gabriella)

19. Jerzy Urban

A lengyel kormányzóvivőt, Jerzy Urbant a magyar nézők a tévéből jól ismerik. De kicsoda valójában Jerzy Urban?

Francia adó

Az „Adósorozat” ez alkalommal a francia adózási módszert mutatja be.

Francia gumicsónak verseny

Archív anyagok felhasználásával készült riport.

Főiskolások lóháton

A Színművészeti Főiskola hallgatói lovagolni tanulnak Pintér Tamás irányításával.

Pilisi környezetszennyezés

A Pilisi Parkerdő Gazdaság környezetvédő tevékenysége.

Bécsi Dunapart

A bécsi Duna–szakasz új sportparadicsoma.

„De szép is volt”

1955–ben készült riport az Aranycsapatról. (Kabdebó György, Rák József, Uhrin Tamás, Ágoston András, Szitányi László, Zalányi Ferenc, Nyáry Gábor, Kátai Róbert)

20. Kollányi Ágoston emlékére

Fájdalmas aktualitása van a heti híradó első anyagának: 75 éves korában elhunyt Kollányi Ágoston kiváló művész.

Adózás Ausztráliában

(„Adósorozat”)

Kereskedelmi felügyelők

A Híradó stábjja a Kékgolyó étterembe kísérte a kereskedelmi felügyelőket.

„De szép is volt”

Archív riport a régi magyar–lengyel labdarúgásról. (Vitéz Gábor, Gorbói Tamás, Borsodi Ervin, Kiss I.György, Székely Ferenc, Ónodi G.György, Kátai Róbert)

21. *Osztrák nyilatkozat*

A magyar származású, Bécsben élő Sebestyén György a Pannónia című lap szerkesztője reformtörekvéseinkről nyilatkozik.

Cicciolina Budapest

Cicciolina, a botrányhős nő inkognitóban Budapestre látogatott. Riport vele, édesanyjával és menedzserével.

Szepesi

Szepesi György a régi magyar labdarúgásról beszél. (Bokor László, Zalányi Ferenc, Gorbói Tamás; Ónodi G.György, Szobolits Béla, Kiss I.György, Szekrényesi Anna, Kátai Róbert, Hollósy Tiborné, Traub Gyula)

22. *MALÉV*

Légiforgalmunk gondjairól, eredményeiről készült riport.

Niki Lauda

Külföldről érkezett riport, mely a Lauda Air vendégéről, Luisa Fernandez pop utasról készült.

Holland zene

EXPO

Az Ausztráliáról készített sorozat újabb riportja a világkiállításról szóló tudósítás.

Telefon

Telefonhelyzetünk évek óta kilátástalan. Ezt bizonyítja többek között a tavaszi BNV kínos tapasztalata

Deák B. Ferenc

Deák B.Ferenc, a színész, most festőművész szerepkörben jelentkezett. *Sportnosztalgia*

A labdarúgáson túl más sportágak régi jeles eseményeit is felidézi: ez alkalommal a 15 évvel ezelőtti vízilabda világbajnokságot. (Borsodi Ervin, Kiss I.György, Székely Ferenc, Ónodi G.György, Csőke József, Kátai Róbert, Hollósy Tiborné, Bakos Zsuzsa, Kiss Gabriella, Zalányi Ferenc)

23. *Bartók*

Bartók hamvainak hazahozatala alkalmából készült emlékezés.

Stradivári

Mi lehet a titka a híres Stradivári hegedűnek? E kérdést már sokan feltették, Nagyváry József viszont választ is ad rá.

Rendőrmotorosok

A sérüléssel balesetek számának csökkentésére szervezték meg a rendőrmotoros szolgálatot.

Motorcsónak Új-Zélandon

Premier plan: Parti János

Ismét egy sorozat, a „Premier plan”, melynek első riportja Parti Jánosról, a kajak–kenu csapat szövetségi kapitányáról szól, aki a szülői előkészületekről is beszél. (Lestár János, Zalányi Ferenc, Szobolits Béla, Kiss I.György, Uhrin Tamás, Ágoston András, Harcsa Béla, Ormos Tibor, Csőke József, Ónodi G.György)

24. *Eltűnt építőanyagok*

Az építkezés egyik legfőbb akadá-

lya, hogy a felvásárlási láz miatt egyes anyagok tartósan hiánycikké váltak. A felvásárlási láz vagy a „téglamaffia” áll a háttérben?

Mikó építkezik

Az előző riporthoz kapcsolódó gondok görbe tükörben.

SICOB

A francia SICOB-ról, vagyis Európa legnagyobb számítástechnikai és informatikai kiállításáról készült riport.

Fonyódi termálvizek

A gyógyidegenforgalom növelését fokozná a termálvízkészletre épülő üdülőhálózat, mely egyelőre csak terv. Vajon miért?

Sandra Budapesten

(Kiss Róbert, Ónodi G.György, Gorbói Tamás, Kiss I.György, Kabdebó György, Rák József, Szitányi László, Zalányi Ferenc, Uhrin Tamás, Ágoston András)

25. Olasz adó

Az „Adószorozat” újabb száma.

Képzőművészek adója

Az adó érzékenyen érinti a művészvilágot is, azúttal a képzőművészek helyzetét vizsgálja a Híradó.

Magyar karosszéria

Autógondjaink egy kiállítás ürügyén.

Belvárosi parkolás

Parkolási körkép a Belvárosban. (Filmjegyzet)

Az Ifjúsági Park sorsa

Az Ifjúsági Park 1962-ben...– és ma...

Rock and roll

Rocknosztalgia a Zichy-kastély ud-

varán. (Csillag Ádám, Dér András, Tényi István, Zalányi Ferenc, Borsodi Ervin, Kiss I.György, Ónodi G.György, Gyórfy Bálint, Vékás Péter, Gorbói Tamás, Szilágyi Judit, Bara János)

26. Könyvterjesztő

Üzlet–e ma a könyvterjesztés? Fiatalt és idősebb könyvterjesztők válszólnak.

Távoktatás

Innovációs helyzet Magyarországon egy távoktatási példán keresztül.

Alaszkai kórus

„Régi idők zenéje” címmel mutat be összeállítását az alaszkai kórus.

Napenergia

Az energiatartalékok kihasználásának keresése.

Gázautó

A földgázhajtású kocsik előnye külföldön — és itthon. (Tényi István, Zalányi Ferenc, Kiss Gabriella, Ónodi G.György, Székely Ferenc, Hollósy Tiborné, Bérczi Ágnes, Bakos Zsuzsa, Bara János, Szilágyi Judit)

27. Csomagolás

Csomagolási kultúrátlanságunk példákkal illusztrálva. (Filmjegyzet)

Sándor-palota

Mi lesz a sorsa a Sándor-palotának? — teszi fel a Híradó a kérdést az illetékeseknek.

SZOT beutaló

A SZOT üdülés ellentmondásai.

Sidney

Az „Ausztráliai sorozat” újabb riportja.

Széchy Tamás

A „Premier plan” sorozat ezúttal Széchy Tamásról, úszócsapatunk szövetségi kapitányáról készült.

„*De szép is volt*”

A sorozat ezúttal a kézilabda győzelmeket eleveníti fel. (Gorbói Tamás, Ónodi G.György, Szitányi László, Zalányi Ferenc, Schaffer László, Merza Jenő, Dióssy Ferenc, Székely Ferenc, Csőke József, Hollóssy Tiborné, Kátai Róbert, Szilágyi Judit)

28. *Szekér*

Helyzetkép a mezőgazdasági vállalkozásokról.

Várkert kioszk

Archív képek segítségével felidéződik a Várkert Kioszk régi fénye. Összehasonlítás a mai helyzettel.

Magyar fotográfia

Tudósítás a Munkásmozgalmi Múzeumból, a „100 éves fotográfia” című kiállításról.

Külföld

Külföldi riport egy NSZK-beli hidroplánról.

Történelmi arcél: Nixon

A „Történelmi arcél”-sorozat keretében. (Harcza Béla, Ormos Tibor, Gorbói Tamás, Ónodi G. György, Nyáry Gábor, Zalányi Ferenc, Kiss Gabriella, Csőke József)

29. *Sziklakápolna*

Hazánk egyik méltatlanul elfelejtett kincse: a miskolc–tapolcai sziklakápolna.

Skanzen

Nemzeti múltunk emlékeit őrzik a szentendrei falumúzeumban.

Rajztanárok

Az oktatás szerepéről, jelentőségéről vallanak diákok és tanárok.

Ultrakönnyű repülőgép

Új ötlet a közlekedési gondok könnyítésére az ultrakönnyű repülőgép.

Détári

A Détári-dossier újabb lapjai. (Kővári Tamás, Ónodi G.György, Uhrin Tamás, Ágoston András, Tényi István, Zalányi Ferenc, Gorbói Tamás, Kiss Gabriella, Kiss I. György, Szitányi László)

30. *Az államalapító király*

Szent István halálának 950. évfordulójára készült megemlékezés.

Fáklya

Emlékezés Petru Grozára, a júniusi „Erdély-tüntetés” alkalmából.

Új Alkotmány

Augusztus 20-a alkalmából kérdések az új Alkotmányról.

Paskai László

Az állam és egyház kapcsolatának újraértékelése Paskai László esztergomi érsek megfogalmazásában. (Lakatos Iván, Paulus Alajos, Ónodi G. György, Zalányi Ferenc, Lesztár János, Hollóssy Tiborné, Kulcsár Györgyi, Szilágyi Judit)

31. *Olimpia*

„Magyarok az olimpián” a címe az egytémás híradónak. (Gorbói Tamás, Ónodi G. György, Zsolt Róbert, Zádori Anna, Kátai Róbert, Szücs Péter)

32. *Osztrák adó*

„Történelmi arcél” – sorozat: II. Já-

nos Pál

Alap

A Művészeti Alap szentendrei üdülőjének sorsa.

Dr. Hegedüs Csaba

A „Premier plan” sorozatban a szövetségi kapitány, dr. Hegedüs Csaba beszél arról, milyen módszerekkel készíti fel a birkózókat Szöulra. (Bokor László, Kiss I. György, Nyáry Gábor, Borsodi Ervin, Csőke József, Kiss Gabriella, Szekrényesi Anna, Szilágyi Judit, Hollósy Tiborné, Kátai Róbert)

33. NSZK adó

Nyugatnémet szupervonat

Példa arra, mire költheti az adófizetők pénzét az NSZK kormány — többek között — a vasút fejlesztésére

20 éve forgattuk

Archív anyag Ella Fitzgerald budapesti látogatásáról.

Benkó Dixieland

A világhírű együttes tervei. (Gorbói Tamás, Kiss I. György, Kiss Gabriella, Borsodi Ervin, Kátai Róbert, Ivánffy Béla)

34. Társasági törvény

A régóta várt társasági törvény lehetőségei.

40 éves a DM

A DM fennállásának 40 éve archív anyagokból.

30 éve forgattuk

Összeállítás a híres bábművész, Szergej Obrazcov archív felvételeiből.

Vitay Ildikó

Vitay Ildikó az előadóművészet helyzetéről beszél saját tervei tükrében. (Borsodi Ervin, Kiss I. György, Tényi István, Zalányi Ferenc, Kiss Gabriella, Kátai Róbert)

35. Ortodox egyház Szentendrén

Az ortodox egyházak milleniumot ünnepelnek az idén. Ez alkalomból készült a riport.

Afrika

Fekete-Afrika művészete az európai kultúrát is megtermékenyítette. Külföldről érkezett tudósítás és összeállítás a témáról.

Ápisz-akció

Miért nem csökkenthető a tanév kezdeti sorbanállás az Ápisz boltokban?

Archív: Marlene Dietrich

30 éve a Filmhíradó stábja is jelen volt az élő legenda, Marlene Dietrich berlini látogatásán.

Sanghaj Express

Riport a ma már történelmi szempontból is jelentős kínai Sanghaj Expressről. (Czigány Tamás, Zalányi Ferenc, Gorbói Tamás, Ónodi G. György, Székely Ferenc, Kiss Gabriella, Nádasi László)

36. Az amerikai elnökválasztás előtt

Milyennek látják az amerikaiak saját választási rendszerüket?

Gabcsikovo

Riport a heves indulatokat kiváltó vízlépcsőről. Az Ausztriából hozott anyag az osztrák vízlépcsőket mutatja be.

Zöldek az NSZK-ban

A környezetvédelem az NSZK-ban politikai program. Hogy ez mit jelent, arról beszélnek az illetékesek.

Cigánybúcsú

(Harcsa Béla, Ormos Tibor, Böjte József, Vékás Péter, Gorbói Tamás, Kiss I.György, Kiss Gabriella, Szalay Zsolt)

37. *A műszaki értelmiség helyzete*

Évek óta ismétlődő kérdés: van-e még kiút a műszaki értelmiség sanyarú helyzetéből?

BMW kiállítás

Külföldről érkezett anyag a 316-os BMW-ről.

Ólommentes benzin

Enyhíti-e a környezetszennyezést a környezetvédők szemében csodaszernek hitt ólommentes benzin? Hogyan segíti az NSZK kormánya a környezetkímélő ólommentes benzin elterjesztését?

Sex Press

Vállalkozási formában a Népszava Lapkiadó a High Society nyugatnémet magazinnal közösen megtervezte a magyar Sex Press kiadását.

Gálvölgyi és a csador

(Szabó D.Pál, Zalányi Ferenc, Gorbói Tamás, Kiss I.György, Borsodi Ervin, Ónodi G.György, Kiss Gabriella, Kátai Róbert)

38. *Hungarocoop*

A külkereskedelem jellemzésére a Hungarocoop példáját mutatja be.

Baden-Baden

Pantomim: Köllő Miklós

Egy állami támogatás nélkül dolgozó együttes sikorsorozata: riport a Dominó Pantomim Együttesről.

Katonazene Edinboroughban

A világhírű Edinborough-i fesztiválról készült riport. (Gorbói Tamás, Zalányi Ferenc, Böjte József, Vékás Péter, Kiss Gabriella, Kátai Róbert)

39. *Erdélyi felhívás*

A Film- és TV-művészek Szövetségének erdélyi felhívása.

Könyvkiadás

Magyar könyvkiadási körkép.

Hogyan adóznak az amerikaiak?

Gálvölgyi adózik

Az adórendszer görbe tükörben. (Tényi István, Zalányi Ferenc, Harcsa Béla, Ormos Tibor, Ónodi G.György, Kátai Róbert)

40. *Tíz évvel az eocénprogram után*

Archív anyagok segítségével kontrasztba állítódik az eocénprogram kezdeti időszaka és a jelenlegi bicskei táj.

Bűz

Külföldi anyag: környezetvédelmi riport.

Pioneer

Az 1920 óta mezőgazdasági terményekkel foglalkozó Pioneer céggel a magyarok is kapcsolatba kerültek. Közös kutatási programot is kidolgoztak.

Osztrák képzőművészeti kiállítás

Az együttműködés a kultúra területén is gyümölcsöző lehet – példa erre a Bartók Galériában bemutatott

osztrák képzőművésznők Heide Brener és Linda Waber kiállítása. (Nyári Gábor, Zalányi Ferenc, Harcsa Béla, Ormos Tibor, Bokor László, Kiss I.György, Kiss Gabriella, Szekrényesi Anna)

41. *Szovjetunió*

Egytémás híradó a Szovjetunióról, külföldről érkezett anyagok alapján. (Szekely Ferenc, Szekrényesi Anna, Kátai Róbert, Traub Gyula)

42. *Honvédelem*

Honvédelmi híradó gazdaságunk problémáinak tükrében.

Jugoszláv adó

(Nyári Gábor, Zalányi Ferenc, Borsodi Ervin, Kiss I.György)

43. *Párt-évforduló*

Tíz éve, halála előtt néhány nappal emlékezett vissza Duczynska Ilona a Kommunisták Magyarországi Pártjának születésére.

Kennedy arcél

A 25 éve történt Kennedy-gyilkosság képei.

Repülés

Összeállítás a magyar repülés történetéről.

6:3

A labdarúgás történetében emlékeztető angol–magyar meccs góljai.

(Szekely Ferenc, Glósz Róbert, Nyáry Gábor, Csőke József, Szekrényesi Anna, Tantai Judit, Hollósy Tiborné, Kátai Róbert)

44. *Napenergia*

Az olcsó energia felhasználásának példája.

Régi vonatok

Matuzsálem–vonatok és nosztalgia-turizmus.

Illés Lajos

A 60-as évek egyik bálványa, Illés Lajos új lemezalbuma.

Dopping ügy

A versenyzők tartós hormonális kezelésének ellentmondásai.

Gálvölgyi doppingol

Doppingparódia! (Szitányi László, Zalányi Ferenc, Gorbói Tamás, Kővári Tamás, Csőke József, Kiss I.György, Ónodi G.György, Kátai Róbert)

45. *Microsystem*

Egy válsághelyzetéből sikeresen kijutó kisszövetkezet merész vállalkozása.

Drog Kastély

A magyar drogrehabilitációs helyzet.

Lakásprobléma

Lakásproblémák és szerkezetváltás.

Jugoszláv utószezon

Jugoszláviai ellentmondások. (Sántha László, Harcsa Béla, Szitányi László, Borsodi Ervin, Vékás Péter, Ormos Tibor, Zalányi Ferenc, Kiss I. György)

46. *Egyesülési jog*

A mindennapossá vált sztrájkok, politikai megmozdulások jogi szabályozása.

Cserkészmozgalom

Az újjáéledő cserkészmozgalom történelmi előzményei.

Római Akadémia

A magyar kultúra helye Itáliában.

Pulszky Károly

A meghurcolt Pulszky Károly kiál-

lítása. (Nyári Gábor, Lestár János,
Dér András, Csillag Ádám, Borso-
di Ervin, Zalányi Ferenc, Sántha
László Kiss I.György, Vékás Péter)

Fórum Filmstúdió

DOKUMENTUMFILMEK

A LA CARTE

r: Mester József, o: Varjasi Tibor, Osmo Wilkuna, v: Korompai Ilona, h: Szűcs Péter, gy: Kulcsár Györgyi
ff, 30', 35 mm.

Egy önkiszolgáló étterem konyhája és közönsége –mint a mai élet sajátos hangulatú képe.

BÉKE VELED...

r: Paulus Alajos, o: Harrach László, v: Korompai Ilona, h: Szűcs Péter, gy: Kulcsár Györgyi
szí, 27' 35 mm

Vallási és emberi szolgálatok tették lehetővé, hogy az emberi jogait kereső magyar nemzetiségű külföldi állampolgárok a mai Magyarországon nem könnyű gazdasági és politikai helyzetben új életre, munkára, otthonra találjanak. Milyen szervezetek vagy egyéni kezdeményezések segítik, támogatják e szolgálat emberléptékű végrehajtását?

EGY FEDÉL ALATT

r: Harcsa Béla, o: Ormos Tibor, v: Tóth Lujza, h: Szűcs Péter, gy: Szalay Béla
szí, 16', 35 mm

A bérbeadó és az albérlő kölcsönös kiszolgáltatottsága a mai budapesti viszonyok között, avagy foltok jogi helyzetünkben.

ÉS ADD TUDTÁRA A TE FIADNAK...

r: Deák Erzsébet, o: Surányi Z. András, v: Venczel Emőke, h: Pölhössy István, gy: Szalay Béla
szí, 16', 35 mm

A hagyományok és a közösség szerepe a magányossággal szemben a zsidó szeretetotthon lakóinak életében.

A FILMRENDEZŐ HALÁLAI

r: Lestár János, o: Máriássy Ferenc, v: Bakos Zsuzsa, h: Kassai Tamás, gy: Szalay Béla
ff, 67', 35 mm

Rendhagyó portré egy filmrendezőről, Máriássy Félixről. A film nem a teljes életmű bemutatását tűzte célul, hanem a kor, azaz az ötvenes évek és az alkotó viszonyát, egymásra utaltságát és harcát.

A LOVAKAT SZERETIK UGYE?

r: Kolonits Ilona, o: Szabó Árpád, v: Venczel Emőke, h: Kassai Tamás, gy: Solymosi Norbert
szí, 17', 35 mm

Ló és ember egymásra utaltsága egy lötenyésztéssel foglalkozó községben: Rádiházán.



Mester József: A la carte



Deák Erzsébet: „És add tudára a te fiadnak...”

A MI CSODÁLATOS TAVUNK

r: Magyar József, o: Ónodi G.György,
v: Somló Mária, h: Szűcs Péter, gy: Soly-
mosi Norbert

ff, 30', 35 mm

A Hévízi-tó Európa egyetlen melegví-
zű tava. Hisszük, tudjuk – nemzeti kincs.
Mégis, hol ütközött kisebb–nagyobb ér-
dek, mint ott ahol nemzeti vagy nem-
zetközi értékekről beszélünk? Kinek,
kiknek, milyen érdeke befolyásolja, be-
folyásolta a tó létezését, fennmaradását?

MIRE LEHULLANAK A LEVELEK

r, o: Grunwalsky Ferenc, v: Majoros
Klára, h: Dudás István, gy: Ozorai And-
rás

ff, 10', 35 mm

Budapest egy része a múlt század vé-
gétől az első világháborúig — ahogy a
korabeli fotós látta.

VIGYÉL MAGADDAL...

r: Böjte József, o: Vékás Péter, v: Ku-
lics Ágnes, h: Dudás István, gy: Soly-
mosi Norbert

szí, 52', 35 mm

A szuggesztív személyiségű Sztojka Ka-
ti segítségével bepillantást nyerünk a ci-
gánység mai életébe.



Böjte József: Vigyél magaddal

Helios Filmstúdió

TUDOMÁNYOS FILMEK

CSALÁDFOTÓ

R: Paulus Alajos, o: Rák József, Har-
rach László, szé: dr.László Ferenc, Ka-
rakas Lajos, dr. Szilárd György, v: Zá-
dori Anna, gy: Németh László

2330 m, 86', szí, 35 mm

Az 1972–1987-ig készült film bemutat-
ja egy tisztántúli tanyavilág emberi sor-
sokra vetített életét, a tanyavilág felszá-
molását, községgé szerveződését.

DAJKAMESÉK

r: Kormos Ildikó, o: Dióssi Ferenc, szé:
Varga Ferenc, v: Zádori Anna, gy: Mak-
kai László

200m, 18', szí, 16 mm

Állati körökben sem ritka, hogy a gyer-
meknevelés gondját idegenekre bíz-
zák... Minél szűkösebb a rendelkezés-
re álló élelem, annál kegyetlenebb a ka-
kukkszokás...

FÖLDOBOTT KŐ...

—Tíz magyar francia—

r: György István, o: Enyedi Lajos, v:
György István, gy: Vass Melinda

2600 m 97', szí, 35 mm

A film a Franciaországban élő művé-
szek közül tízet mutat be: Visy József,
Csernus Tibor, Frank Magda, Lucien
Hervé, Gyarmathy Mihály, Schöffler
Miklós, Cziffra György, Székely Péter,
Vásárhelyi Győző, Almásy Pál.

Szülőhazájukhoz, Magyarországhoz fű-
ződő kapcsolataikról, érzelmeikről is
szólnak.

KIRLIÁN KÉPEK

r: Tóth–Szölöss András, o: Tóth–Szöl-
lós András, Rudolf Ferenc, szé: dr. En-
gely György, dr. Eöry Ajándok, v: Sza-
bó Erzsébet, gy: Pallós Éva

286 m, 10,5', szí, 35 mm

Tárgyak, növényi részek, emberi testré-
szek: Kirlián felvételei segítségével pró-
bálja ezt a látványos módszert bemutat-
ni.

KRÓNIKA A LEGENDÁK SZENT ISTVÁNJÁRÓL

r, o: Lakatos Iván, szé: dr. Gyórfy
György v: Kollányi Judit, gy: Dalmay
László

800 m, 30', szí, 35 mm

A film I. Istvánnak, a magyar állam és
a magyar római katolikus egyház meg-
alapítójának életét, tevékenységét mu-
tatja be, korhű képzőművészeti, építé-
szeti, iparművészeti és írásos dokumen-
tumok alapján.

A LEGJOBBAT A LEG- GYORSABBAN

(Magyar tudomány III.)

r, o: Dénes Gábor, szé: dr. Koppány
Ágnes, v: Csonka Judit, gy: Szederkényi
Miklós

360 m, 13' szí, 35 mm

A biotechnológia módszereit ma már a napi gyakorlatban használják a mezőgazdaság számos szakágában, így a filmen bemutatott embrió-átültetést is.

...LESZ MÉG SZÓLÓ...

(Magyar tudomány III.)

r.o: Dénes Gábor, szé: dr. Barabás Zoltán, dr. Luntz Ottokár, v: Csonka Judit, gy: Szederkényi Miklós

445m, 16', szí, 35 mm

A biotechnológia módszerein belül ez a film a szőlőtermesztést forradalmasító ún. portokos szaporítást mutatja be.

MADARAK

EMBERKÖZELBEN

r: Kollányi Ágoston, o: Kósi Tamás, v: Kollányi Judit, gy: Pallós Éva

490 m, 18', szí, 35 mm

A városban élő madarak alkalmazkodó képességéről és az emberek segítségéről készült a film. Számos érdekes sőt, meghökkentő példát mutat be a városban élő madarak alkalmazkodásáról.

A MAI OTTHON

r,o: Bojti András, v: Moldoványi Judit, gy: Dalmay László

830 m, 30', szí, 35 mm

A film a századfordulótól napjainkig tekinthető át az ember és épített lakókörnyezetének viszonyát. Megközelítése szerint a „design”: az ember mindenkori belülről igényelt, mély kapcsolata a környező világ valós értékeivel. A sűrűn váltakozó, egymásnak is ellentmondó építészeti diktátumok elől menekülő fia-

tal párt követve kerülünk kapcsolatba a XX. század karakteres életmódbeli jellemzőivel, szokásaival, tárgyi környezetével.

MODELL

r: Kabdebó György, o: Rák József, v: Zádori Anna, gy: Makkai László

120 m, 4,30', szí, 35mm

Egy ecetmuslica szimbolikus makroképei.

MOTOR

r, o: Toma István, v: Moldoványi Judit, gy: Pallós Éva

100 m, 2', szí, 35 mm

A technika rossz értelemben „tudományos fantasztikus” átbillenése az ember kárára.

NÖVÉNYEK LAKOMÁJA

r: Kormos Ildikó, o: Rák József, szé: Szollát György, v: Zádori Anna, gy: Makkai László

425 m, 15,5', szí, 35 mm

Meglepő fordulat a lakoma alatt: pár fogás megszökik, néhány pimasz falat a hűsevő növénynek befogja a száját, s eleszi előle az összes zsákmányt.

SZÁZHANGÚ ORGONA

r: Kis József, o: Nemescsói Tamás, szé: Birinyi József, v: Csonka Judit, gy: Dékány Zsuzsa

301 m, 11', szí, 35 mm

Birinyi József és az irányítása alatt álló együttesek, énekes szőlisták a ma-



Kormos Ildikó Dajkamesék



György István: Szentendrei művésztelep

gyar népzene sokszínűségét mutatják be, az élen magával Birinyivel, aki állandóan váltja a különböző hangszereket, s mindegyiken tökéletes technikával és művészi erővel játszik.

SZENTENDREI MŰVÉSZTELEP

(1928–1945)

r: György István, o: Harrach László,
szé: dr. Mucsi András, v: György Ist-
ván, gy: Vass Melinda

540 m, 20', szí, 35 mm

A film a Szentendrei Művészttelep tör-
ténétét tárgyalja alakulásától, 1928-tól
1945-ig.

SZENTENDREI MŰVÉSZTELEP

(1945–1969)

r: György István, o: Harrach László,
szé: dr. Mucsi András, v: György Ist-
ván, gy: Vass Melinda

540 m, 20', szí, 35 mm

A film a Szentendrei Művészttelep 1945
és 1969 közötti időszakát ismerteti.

TÉNYEK ÉS ELMÉLKEDÉSEK

r: Belenykij Alekszander, o: Rák József,
Tiefbrunner László, szé: dr. Mészáros
István v: Kollányi Judit, gy: Veiczi Er-
zsébet

videó, 68', szí

A film Mészáros István professzor és
Kern András színművész párbeszédén
alapul. Elmélkedésük a szuggesszióról
és a hipnózisról a tudomány jelenlegi
ismereteinek birtokában zajlik le.

A TERMÉSZET TITKAI SOROZAT XIV. RÉSZ

r, o: Jeney Gyula, v: Jeney Gyula, gy:
Pallós Éva

460 m, 17', szí, 35 mm

”A természet titkai” c. sorozat XIV. ré-
sze a magyar, szovjet és bolgár filmstú-
diók együttes munkája. 1. *A ravasz nő-
vények* a növényeknek a környezethez
való alkalmazkodásának sokféleségével
foglalkozik. Kiemeli az Afrika déli ré-
szén honos Stapeliákat, melyek furfan-
gos módon alkalmazkodnak a különle-
ges sivatagi körülményekhez. 2. *Ejnye*
ezek a darazsak betekintést nyújt a rej-
tett életet élő darazsak különös világá-
ba. 3. *Holt mocsár* c. filmben megis-
merkedhetünk a bolgár Perszina sziget
madárvilágával.

TISZÁN INNEN, DUNÁN TÚL...

r: Kis József, o: Nemescsói Tamás, szé:
Birinyi József, v: Csonka Judit, gy: Dé-
kány Zsuzsa

538 m, 20', szí, 35mm

„Az egész magyarlakta terület négy ze-
nedialektus-területre osztható fel. I... a
Nagy-Alföldre, II. a felsőmagyarorszá-
gi... III... a dunántúli, IV. az erdélyi...
területre.” (Bartók Béla)

ÜNNEP ESZTERGOMBAN

r: Kollányi Ágoston, o: Kósi Tamás, Enyedi Lajos, Fehéri Tamás, v: Kollányi Judit, gy: Pallós Éva

508 m, 18', szí, 35 mm

A film dr. Paskai László esztergomi érszek beiktatását mutatja be.

A VARÁZSLÓ KERTJE

r, o: Lakatos Iván, szé: Szabadi Judit, v: Kolányi Judit, gy: Dalmay László

950 m, 35', szí, 35 mm

A film Gulácsy Lajos életét és festészetét mutatja be. Kísérőszövege a művész frői alkotásaiból kiemelt részletekből áll.

A képi anyagot Gulácsy festményein kívül a századforduló filmhíradóiból, posztai képeslapjaiból, újságaiból szerkesztették meg a film alkotói.

VÉNUSZ

r: Kornis Gábor, o: Sárközi Endre, v: Kornis Gábor, gy: Makkai László

40 m, 1,33', szí, 35 mm

Botticelli *Vénusz születése* c. festményének felhasználásával a környezet-szennyezésre hívja fel a figyelmet ez a filmplakát.

VOLT EGYSZER EGY KEMENCE...

r.o: Tiefbrunner László, szé: Hoffmann Tamás, v: Kollányi Judit, gy: Dalmay László

625 m, 23', szí, 35 mm

A film a Szeged melletti Röszkén szokásos „kőbászos kemence” építését mu-

tatja be. A 82 éves Simon Miska bácsi nemcsak a kemenceépítés fogásait ismerteti meg a nézővel, hanem visszaemlékezéseiben a házikemence hasznosságát is elmeséli: a múltat, ami már nincs többé.

Oktatófilmek

INTENZÍV GABONA PROGRAM

r,o: Zöldi István, szé: Hecsei Jenő, v: Zádori Anna, gy: Vitéz Gáborné

450 m, 39', szí, 16 mm

A magyarországi Intenzív Gabonatermesztési Program lényegét foglalja össze a film.

IREZÉS

r: Préda Tibor, o: Koszt Ferenc, szé: Harkai Ottó, Voczelka Lászlóné, v: Préda Tibor, gy: Selyem Marianna

video, 7.30', szí

A textilipari technológiák közül a film bemutatja az irezés műveletét.

A MÁZOLÁS TECHNOLÓGIÁJA III.

A zománcréteg

r: Dévényi László, o: Temesvári György, szé: Szerhovszki János, v: Kollányi Judit, gy: Vass Melinda

video, 13', szí

A film elsősorban a háztartásokban lévő nyílászárószervezetek színdinamikailag is megfelelő és korszerű zománcréteggel való bevonását mutatja be.

SZÁDKÉPZŐ SZERKEZETEK

r: Préda Tibor, o: Szász Gábor, szé:
Szász Gábor, v: Préda Tibor, gy: Se-
lyem Marianna
video, 12, színes

A film végigkíséri a legegyszerűbb szö-
vőszéktől a legbonyolultabb jacquard
gépekig a szádképzés technikáját és
szerkezeti megoldásait.

Rendelt filmek

BEKÖSZÖNTŐ

r: Duló Károly, o: Enyedi Lajos, szé:
dr. Trunkó Barna, v: Csonka Judit, gy:
Pallós Éva
video, 0,30', színes

A *Beköszöntő* reklámfilm az új „Csalá-
di otthon biztosítása” terjesztéséhez, az
üzleti munka segítéséhez.

A CSALÁDI OTTHON BIZTOSÍTÁSA

r: Duló Károly, o: Enyedi Lajos, szé:
Somos László, dr.Trunkó Barna, v:
Csonka Judit, gy: Vitéz Gáborné
540 m, 47', ff, 16 mm

A film az ÁB üzleti és ügyviteli dolgo-
zónak készült oktatás céljából.

CSÉB ÉVGYŰRŰ BIZTOSÍTÁS

r: Duló Károly, o: Enyedi Lajos, szé:
Szász András, Balla Ferenc, v: Csonka
Judit, gy: Vitéz Gáborné
540 m, 47', ff, 16 mm

A film az ÁB üzleti és ügyviteli dolgo-
zói számára készült oktatás céljából.

Katonai Filmstúdió

NÉPHADSEREG

MAGAZIN 1.

r: Kemény László, o: Öreg Jenő, v: Tattai Judit, gy: Budai Attila

281 m, 10', szí, 35 mm

Az első rész az 1987 decemberében megtartott párt és politikai munkásértekezletről tudósít, ahol Berecz János értékelte a jelenlegi helyzetet.

A második rész a Barátság '88 gyakorlatról tudósít, végezetül Orosz István honvéd nyilatkozik önmagáról és a bevonulást követő időszakról.

NÉPHADSEREG

MAGAZIN 2.

Kiváló alegység

r: Kemény László, o: Öreg Jenő, v: Balázs Mária, gy: Budai Attila

206 m, 7', ff, 35 mm

A nagykanizsai Gábor Áron laktanya „R” századának parancsnoka és egy sorkatonája beszél arról, hogy milyen körülmények közt érték el ismét a Kiváló század címet.

NÉPHADSEREG

MAGAZIN 3.

r: Kemény László, Kiss Róbert, o: Öreg Jenő, Kiss Róbert, v: Balázs Mária, gy: Budai Attila

261 m, 10', ff, 35 mm

Az első rész a januári vezetői értekezletről tudósít, a második a szentendrei

Kossuth Főiskola Blumen zenekarának próbáját mutatja be a Ki Mit Tudra történő felkészülés közben, a harmadik pedig a koreai karate mesterek oktatását mutatja be.

NÉPHADSEREG

MAGAZIN 4.

Így készültek a Bp. Honvéd olimpikonjai

r: Csőke József, o: Kiss Róbert, v: Balázs Mária, gy: Budai Attila

290 m, 11', szí, 35 mm

A szülői olimpiára 12 sportágban készülnek a Bp. Honvéd versenyzői. Az edzések változatos, erőt, kitartást igénylő felkészítő-munkáinak titkai tárulnak a nézők elé.

NÉPHADSEREG

MAGAZIN 5.

Helyőrségünk Nagykanizsán

r: Glósz Róbert, o: Öreg Jenő, v: Tattai Judit, gy: Budai Attila

290 m, 11', ff, 35 mm

A régi katonaváros mai eredményei és gondjai. A lakosság és helyőrség kapcsolatai a sportban és kulturális munkában.

NÉPHADSEREG

MAGAZIN 6.

r: Kemény László, o: Kiss Róbert, v: Balázs Mária, gy: Budai Attila

279 m, 10', ff, 35 mm

Az első rész egy ponthíd építéséről tudósít.

A második epizód a „bátrak” sportját, az ejtőernyőzést népszerűsíti.

A Kínai Népi Felszabadító Hadsereg Politikai Főcsoportfőnökség Művészegyüttesének magyarországi látogatásáról készült a harmadik rész.

NÉPHADSEREG

MAGAZIN 7.

r: Kemény László, o: Kiss Róbert v: Balázs Mária gy: Budai Attila

292 m, 11', ff, 35 mm

Az első részben egy harcokcsizó alegység kötelék-kiképzésébe pillanthatunk be. A második a Katonaportré II. része, amelyben Orosz István őrzetető elmeséli az első hét hónap katonaeletét. Végül pedig egy rövid összeállítást látunk a Magyar Néphadsereg Központi Klubjában megrendezett Ki Mit Tud gálaműsorból.

NÉPHADSEREG

MAGAZIN 8.

Magyar Néphadseregi Amatőrfilmes és Videós Alkotótábor. Verpelét 1988.

r: Kemény László, o: Kiss Róbert, v: Tatai Judit, gy: Budai Attila

250 m, 9', ff, 35 mm

A Magyar Néphadseregbeli videózás helyzetével foglalkozik.

NÉPHADSEREG

MAGAZIN 9.

r: Kemény László, o: Öreg Jenő, v: Balázs Mária, Tatai Judit, gy: Budai Attila

244 m, 9', ff, 35 mm

Az első rész rövid tudósítás az 1988 márciusában megrendezett Országos Pártértekezletről, ahol a MN nevében Sipos Géza ezredes szólt hozzá. A második rész a magyar ENSZ katonák búcsúztatását örökíti meg. A harmadik pedig ünnepi állománygyűlést, ahol Mórocz Lajos altábornagy kitüntetető zászlót ad át.

NÉPHADSEREG

MAGAZIN 10.

r: Kemény László, o: Öreg Jenő, v: Tatai Judit, gy: Budai Attila

303 m, 11', ff, 35 mm

Az első rész a november 3-án megtartott Néphadseregi KISZ Küldöttértekezletről tudósít, ahol megvitatták az Országos KISZ értekezletre elkészített dokumentumokat, illetve megválasztották a KISZ Néphadseregi Bizottságának első titkárát, titkárát, a PEB-ot és a küldötteket. A második rövid tudósítás a magyar–szovjet közös hadgyakorlatról, amelyre 18 ország küldte el megfigyelőit. Az utolsó rész a Honvédos olimpikonok köszöntéséről tudósít.

BARÁTSÁG '88

r: Szentirmai István, o: Öreg Jenő, Kiss Róbert, v: Balázs Mária, gy: Járfás Lászlóné

28', szí, video

1988. február 1–6 között nemzetközi együttműködési és harcászati gyakorlat zajlott hazánkban, cseh, szovjet és magyar csapatok részvételével. A film összefoglalja a gyakorlat eseményeit, bemutatja a hazánkba először küldött amerikai ellenőrző bizottság tevékenységét, valamint a gyakorlat eseményeit megtekintő külföldi és hazai vendégeket.

EMLÉKEK A MAGYAR SZABADSÁGHARCBÓL

1848–1948

r: Takács Gábor, o: Placsintár András, v: Balázs Mária, gy: Járfás Lászlóné
20', szí, video

Bemutatja a magyar történelem e nagy jelentőségű korszakát március 15–től a világsi fegyverletételig. A Hadtörténeti Múzeum képzőművészeti anyagát és egykori írásos anyagok idézeteit használja fel.

A FEGYVERBARÁTSÁGUNK HÉT ÉVTIZEDE

r: Glósz Róbert, o: Öreg Jenő, v: Tatai Judit, gy: Forgó Csaba
31', szí, video

A 70 éves szovjet–magyar fegyverbarátság epizódjait eleveníti fel a film, in-
terjúk alapján. A megszólaltatott szemé-

lyek 1917–től napjainkig a nagy történelmi sorsfordulók idején jelen voltak az eseményeknél és ezekről az időkről szólnak az utókorhoz.

FELHŐK KATONÁI II.

r: Glósz Róbert, o: Öreg Jenő, v: Tatai Judit, gy: Forgó Csaba
694 m, 25', ff, 35 mm

A magyar katonai repülés történetét foglalja össze 1919–től 1941 áprilisáig. Részletesen tárgyalja az ellenforradalmi korszak titkos repülőiparának fejlesztését, majd a legális hadirepülés történetét.

FELHŐK KATONÁI III.

(Fejezetek a magyar katonai repülés történetéből 1941–1945)

r: Glósz Róbert, o: Öreg Jenő, v: Tatai Judit, gy: Forgó Csaba
810 m, 30', ff, 35 mm

Sok filmfelvétel kerül első ízben a nézők elé, amely évtizedekig csak negatív állapotban létezett. Ilyen felvételek rögzítették például a Szovjetunió elleni háborúban magyar oldalról támadó repülő tevékenységét, az 1944 évi angol–amerikai légibombázások pusztításait. Utolsó esemény: 1945 május elején, öt nappal az európai háború befejezése előtt pilótáik felgyújtották a magyar királyi honvéd légierő megmaradt 70 repülőgépét. A gépekkel együtt porladt el az igaztalan háborúba sodort Magyar Királyi Légierő is.

HAJRÁ HONVÉD!

r: Csőke József, o: Kiss Róbert, Tóth Szöllös András, v: Balázs Mária, gy: Budai Attila

537 m, 20', ff, 35 mm

Nyolcvan esztendővel ezelőtt indult útjára a labda a Kispesti Atlétikai Clubnál (KAC). Korabeli fotók és régi filmkockák elevenítik fel a csapat történetét, amely négy évtized után a Bp. Honvéd színeiben vitte sikerre az egyesületet. Az ötvenes évek neves együttese, a hatvanas–hetvenes esztendők mérkőzései, emlékezetes pillanatai éppúgy élénk tűnnek, mint a 10 bajnokságot nyert 1988-as sikercsapat.

HAZA ÉS HONVÉDELEM

r: Glósz Róbert, o: Öreg Jenő, v: Tatai Judit, gy: Forgó Csaba

22', szí, video

A tanuló ifjúság hazaszeretetének, a haza védelmének gondolatát kívánja erősíteni a film oktatási intézetek számára, például osztályfőnöki órákra. A honvédelem szervezeteit, eszközeit ismerteti. Elsősorban a pedagógusoknak kíván segítséget nyújtani a honvédelmi nevelőmunkájukhoz.

A HAZÁÉRT 1848–1918

r: Takács Gábor, o: Placsintár András, v: Balázs Mária, gy: Járfás Lászlóné

17', szí, video

A Honvédelmi Minisztérium Politikai Főcsoportfőnökség kiállítást rendezett az Ernst Múzeumban a fenti történeti időszak képzőművészeti alkotásaiból — a Nemzeti Galéria, a Nemzeti Múzeum, a Hadtörténeti Múzeum stb. — legér-

dekesebb anyagainak összeválogatásával.

„HIÁBA VÁROK...”

r: Varsányi Ferenc, o: Mertz Lóránt, v: Németh Piros, gy: Forgó Csaba

5', szí, video

Görbe Nóra *Hiába várok...* című dalának videoklipje.

IN MEMORIAM SÓLYOM LÁSZLÓ

r, o: Simon György, v: Tatai Judit, gy: Budai Attila

654 m, 24', ff, 35 mm

Sólyom László altábornagy életének, munkásságának bemutatása.

IRÁNYÍTOTT SZABADIDŐ TÖBB ÜLÉSBEN

r: Bőjte József, o: Tóth Szöllös András, v: Balázs Mária, gy: Forgó Csaba

23', szí, 16 mm és video

Hogyan készül — parancsra — kultúra, avagy azért moco-rog valami a srácokban is, csak tudni kéne bánni velük.

KATONANŐK

r: Glósz Róbert, o: Öreg Jenő, v: Tatai Judit, gy: Forgó Csaba

23', szí, 16 mm és video

A hadseregben ősidőktől fogva nők is vállaltak katonai szolgálatot annak ellenére, hogy ezt mindenütt férfi hivatásnak tartották. A magyar történelem is számos olyan nőt ismer, akik a hadak segítői, tiszthelyettesek, tisztok voltak.

A mai néphadsereg is számít a nők segítségére. Sokan vállalják a katonai szolgálat kötöttségeit, feladatait.

„KIZÁRÓ OK...”

r: Bőjte József, o: Öreg Jenő, v: Balázs Mária, gy: Forgó Csaba

14', szí, video

Bírósági tárgyaláson elevenedik fel a történet, amely egy felelőtlenségből eredő balesetet idéz fel. A szabadságra hazakereszt katona apja áll a bíróság előtt, mert autóját odaadta italos fiának, aki a karambol során életét veszítette.

MAJDNEM ÉVSZÁZAD

r: Glósz Róbert, o: Öreg Jenő, v: Tatai Judit, gy: Forgó Csaba

31', szí, video

A hazai és világtörténelem eseményeinek filmdokumentumai a századfordulótól napjainkig. Századunk politikai, társadalmi mozgalmi, helyi és világháborúi, sorsdöntő cselszövések tragédiái során jutunk el napjaink gondjainhoz és a reményteljes kibontakozásához. A videófilm sok, eddig ismeretlen archív filmfelvétel közreadásával érdekes újdonságokat is bemutat.

MARXIZMUS NAPJAINKBAN

r: Tóth-Szóllós András, o: Öreg Jenő, v: Balázs Mária, gy: Forgó Csaba

23', szí, video

Hogyan alakul ma hazánkban, a változó gazdasági-társadalmi helyzetben az

eszme. Erről szól a film három szakértője.

NEM BÁNTAM MEG...

(Beszélgetés katonafeleségekkel)

r, o: Simon György, v: Balázs Mária, gy: Budai Attila

23' szí, video

Három katonacsalád feleségtagja válaszol Kondor Katalin kérdéseire, melyek életük sajátosságai iránt érdeklődnek.

STROMFELD AURÉL

r: Glósz Róbert, o: Öreg Jenő, v: Tatai Judit, gy: Forgó Csaba

477 m, 18', ff, 35 mm

Az 1919-es Magyar Tanácskoztársaság kiemelkedő katonai parancsnokáról szól a film. Miképp lett a királyhoz hű tisztből a munkáshatalomért küzdő vezető? Egy korábban készült film átdolgozása, kiegészítve a legújabb hadtörténeti kutatások eredményeivel, valamint Stromfeld Aurél munkásságának, nevének mai megbecsüléséről.

TEHETSÉGEK MUNDÉRBAN

r: Bőjte József, o: Öreg Jenő, Poros László, v: Balázs Mária, gy: Forgó Csaba

35', szí, video

A néphadseregből a Ki Mit Tudba jutott legsikeresebb szólisták és csoportok show műsora a Városligetben.

TRÓFEÁK

r: Czigány Tamás, o: Vagyóczky Tibor,
v: Tóth Lujza, gy: Nyerges Ernő
913 m, 83', szí, 16 mm
A magyar katonai elhárítás munkája.

TÜZÉREK, HARCKOCSIZÓK

r: Szentirmai István, v: Balázs Mária,
gy: Járfás Lászlóné
10'-10', szí, video
A HM Pályáirányítási Osztály kívánalmai szerint a harckocsizó és tüzér fegyvernemek vonzó oldalait emeli ki a film és bemutatja a Kossuth Lajos Katonai Főiskola jó színvonalú körülményeit.

Pannónia Film Vállalat

ANIMÁCIÓS FILMEK

Mozi rövidfilmek

ASPEKTUS

r, t, i, f: Varga Márta, o: Varga György, z: László Attila, v: Völler Ágnes, h: Nyerges András Imre, gy: Vécsy Veronika

rajz, 38 m, 1', szí, 35 mm

Kecskeméti Múterem

Egy születő gyermek szemszögéből vagyunk tanúi egy születésnek.

ARANY LACINAK

r, f: Dékány Ferenc, i: Petőfi Sándor, t: Dékány Ferenc, Pap Miklós, o: Bacsó Zoltán, z: Pethő Zsolt, v: Hap Magda, h: Zsebényi Béla, gy: Mezei Borbála

rajz–papírkivágás, 82 m, 3', szí, 35 mm

I. Múterem

Petőfi Sándor: *Arany Lacinak* című versének rajzfilm–feldolgozása.

HÚSVÉTI ANZIKSZ

r, t, i, f: Weisz Béla, o: Pugner Edit, Rácz László, z: Komondy Ágnes, v: Völler Ágnes, h: Zsebényi Béla, gy: Vécsy Veronika

rajz, 42 m, 1'29", szí, 35 mm

Kecskeméti Múterem

A film a nyulak és a tyúkok furcsa hierarchiájú társadalmában játszódik, s

megtudhatjuk: mi volt előbb, a tyúk vagy a tojás– vagy a nyúl?

KÖRBE–KÖRBE

r, t, i, f: Kakusziné Tóth Zsuzsa, o: Nemes Erzsébet, z: Kardos Péter, v: Völler Ágnes, h: Zsebényi Béla, gy: Ács Karola

rajz, 43 m, 1'35", szí, 35 mm

II. Múterem

Eső–hívogató az örök körforgásért, hogy a szárazságot az új zöldülés kövesse.

MR. JOKER– NEFELEJCS

r, i, f: Lisziák Elek, t: Kovásznai György, o: Jankura Péter, zö: Végh László, Padi Géza, v: Vass Csaba, h: Pintér László, gy: Kökény Anikó

natur–animáció kombináció, 1580 m,

58', szí, 35 mm

II. Múterem

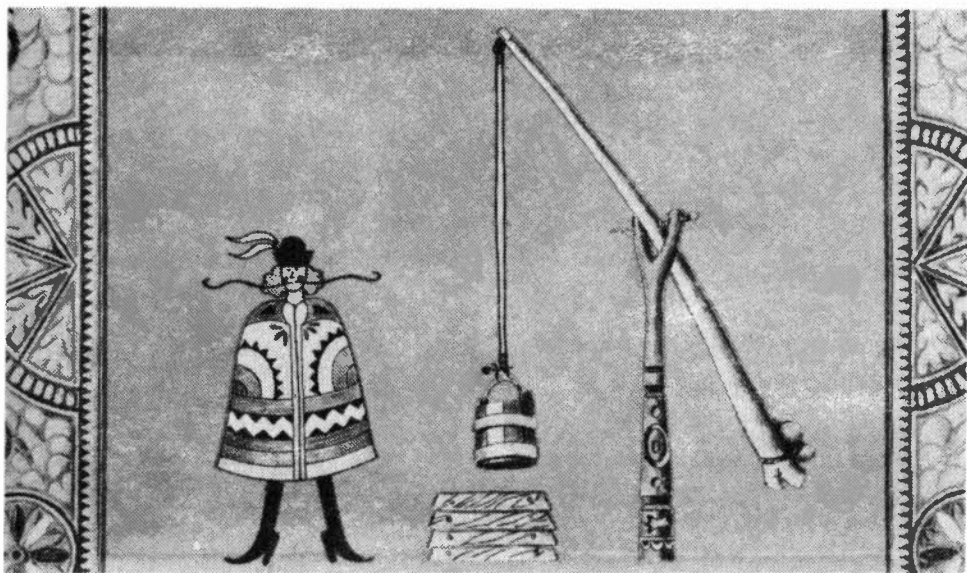
A film az öt éve elhunyt rajzfilmrendező–festőnek, Kovásznai Györgynek állít emléket.

A SÁMÁN EURÁZSIÁBAN

r, f: Hoppál Mihály, Jankovics Marcell, i: Hoppál Mihály, o: Mertz Lóránd, Bacsó Zoltán, zö: Sebő Ferenc, v: Hap Magda, h: Zsebényi Béla, gy: Vécsy Veronika



Varga Márta: Aspektus



Dékány Ferenc: Arany Lacinak

vegyestechnika, 930 m, 34', szí, 35 mm
Kecskeméti Múterem

A film az etnográfusok sámánizmussal való megismerkedését követi nyomon a XVIII. századtól a közelmúltig. Grafikai-, fotó-, hang és filmdokumentumok segítségével ismerteti meg a sámán tennivalóival, öltözetével, eszköztárával, ezek szimbolikájával, valamint a magyar népi hiedelemvilágban még ma is fellelhető sámánizmus nyomaival.

TISZTA KÉP

r, f, i: Szilágyi Varga Zoltán, o: Mertz Lóránd, z: Melis László, v: Völler Ágnes, h: Zsebényi Béla, gy: Vécsy Veronika

natúr, 79 m, 2'50", szí, 35 mm
Kecskeméti Múterem

A civilizáció perifériáján élők kultúrájának egyik megnyilvánulási formája a tetoválás. A film a tetoválások — hétköznapi, banális klisék, torzuló kultúr-történeti jelképek — groteszk, drámai rögzítésével építkezik napjaink értékviszálására is utalva.

VÍZIÓ

r,i,f: Macskássy Kati, o: Bacsó Zoltán, z: Vidovszky László, v: Czipauer János, h: Zsebényi Béla, gy: Mezei Borbála
rajz, 27 m, 1', ff, 35 mm

I. Múterem

A film azt mutatja be, hogy egy felnagyított részből hogyan áll össze az egész...

Televíziós rövidfilmek

KRISZTA ÉS A SZÍVE

r, f: Vajda Béla, i: Radványi Ervin, t: Sajdik Ferenc, o: Bacsó Zoltán, z: Mericske Zoltán, v: Hap Magda, h: Bársony Péter, gy: Mezei Borbála
rajz, 220 m, 8', szí, 35 mm

I. Múterem

Hogyan kerülhet egy nyolc éves kislány az EKG vizsgálóasztalra? A gyermekek túlterhelése, az otthoni és iskolai nevelés különbözősége is hozzájárul ehhez.

TÜCSÖK, HANGYA

r, i, f: Macskássy Kati, o: Rák József, Varga György, Lossonczy Árpád, zö: Zsebényi Béla, v: Hap Magda, h: Zsebényi Béla, gy: Mezei Borbála
rajz-natur, 410 m, 15', szí, 35 mm

I. Múterem

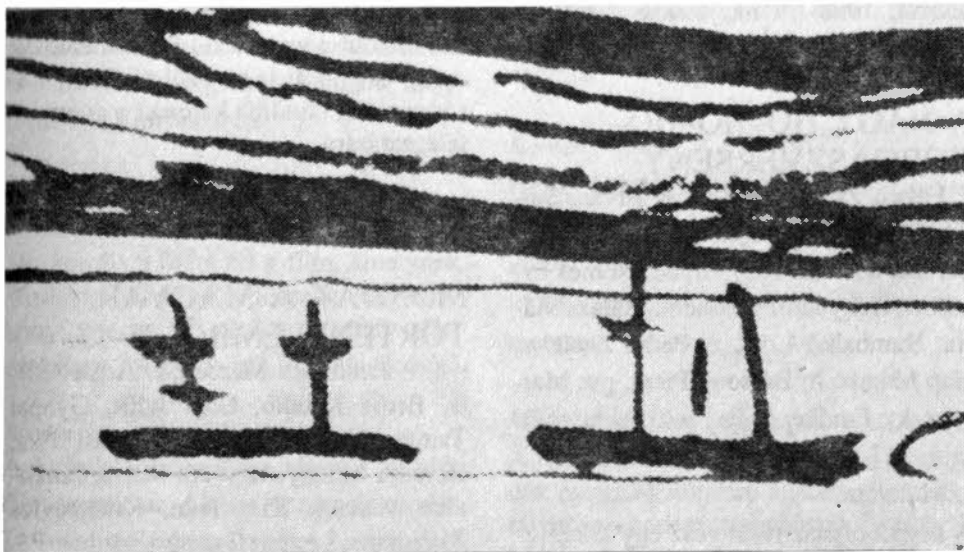
Általános iskolás gyerekek az ismert La Fontaine meséjét elemzik: milyen a ma élő „Tücsök és hangya”?

MIT HOZ A TEGNAP

r, f: Vajda Béla, i: Radványi Ervin, t: Sajdik Ferenc, Moro Lajos, o: Bacsó Zoltán, z: Mericske Zoltán, v: Hap Magda, h: Bársony Péter, gy: Mezei Borbála
rajz, 270 m, 10', szí, 35 mm

I. Múterem

Egy tehetséges középvezető pályafutását, három nagy nekirugaszkodását és fiaskóját kísérjük nyomon 20 éven ke-



Macskássy Kati: Vizió



Weisz Béla: Húsvéti anziksz

resztül, 1968–tól napjainkig. Groteszk bukását megszállott természete okozza.

A NAGY HO–HO–HO– HORGÁSZVERSENY

r: Füzesi Zsuzsa, f: Csukás István, Sajdik Ferenc, i: Csukás István, t: Sajdik Ferenc, o: Lossonczy Árpád, Nemes Erzsébet, Kenyhercz Gabriella, Balázs Mária, Hambalkó Lilla, z: Pethő Zsolt, v: Hap Magda, h: Bársony Péter, gy: Marsovszky Emőke

rajz, 547 m, 20', szí, 35 mm

I. Műterem

A nagy horgász részt vesz egy horgászversenyen. Titokban szövetkezik a legnagyobb hallal. Az horgára „akad”; a nagy horgász pedig cserében visszaadja szabadságát, a verseny után visszavisszi a folyóba.

Rendelt egyedi filmek

LIGHT OF THE WORLD

r, t: Horváth Mária, Szilágyi Varga Zoltán, Kismányoki Károly, o: Radocsai László, Pugner Edit, Rácz László, gy: Vécsy Veronika, Rózsahegyi Kálmánné rajz, 342 m, 12', szí, 35 mm

Megrendelő: Educational Film Centre Ltd., John Halas

Kecskeméti Műterem – Pécsi Műterem
József és az áldott állapotban lévő Mária elindulnak szállást keresni. Mivel nem találnak, egy istállóban kapnak menedéket– itt születik meg a kis Jézus.

A három király a csillag útmutatása szerint elindul a gyermeket köszönteni. Az egész világ örül Jézus születésének, Heródes pedig elindítja katonáit a gyermek felkutatására.

Sorozatok

MONDÁK A MAGYAR TÖRTÉNELEMBŐL 5–13.

r, i, f: Jankovics Marcell, t: Antal Csilla, Bross Katalin, Gaál Judit, Gyapai Tamás, Hajdu Marianna, Halasi Éva, Herényi Mihály, Horváth Márta, Jankovics Marcell, Kiss Iván, Kricskovics Zsuzsanna, Lettner Györgyi, Molnár Péter, Neuberger Gizella, Szabó Gyula, Szalay Edit, Vágó Sándor, Vitális Zoltán, o: Pugner Edit, Rácz László, Bacsó Zoltán, Klausz András, Nagy Csaba, Neményi Mária, z: Kaláka együttes, v: Hap Magda, h: Nyerges András Imre, gy: Vécsy Veronika

rajz, epizódonként 285 m, 10', szí, 35 mm

Kecskeméti Műterem

A szentgalleni kaland

A szentgalleni szerzetes által lejegyzett kalandozások–kori történet azt meséli el, hogyan szelidítette meg az együgyű Heribald fráter a kolostorra törő vad (a híruknél mégis jóval szelídebb) magyarakat.

Zotmund

Zotmund, akit Búvár Kund néven is ismernek, a XI. században élt bűvár légeny. Neki köszönhető, hogy Pozsony

felszabadult a német császári seregek ostroma alól, miután hadieszközökkel és élelemmel megrakott hajóikat megfúrta és elsüllyesztette.

Korona és kard

A két testvér, András király és Béla herceg viszályát idézi fel a film, amelynek középpontjában az a hirhedt zengővárkonyi jelenet áll, amikor a király életveszélyes választás elé állította öccsét.

Álmos vezér

A krónikás elbeszélése alapján készült film annak az Álmos vezérnek csodás születését, életét és tragikus halálát dolgozza fel, aki mai hazájukba vezette a magyarokat.

Fehér ló mondája

A film Pannónia (a Dunántúl) meghódítását meséli el a krónikai hagyományt a történelmi igazsággal (vagy inkább csak feltevésekkel?) vegyítve.

Szent László

Az Anjou-kori legenda szerint egy tatár betörés idején Székelyföldet Szent László mentette meg. A király fejéreklyéje megjelent a csata színterén és a sereg élére „állott”. A jelenés erőt öntött a magyarokba, a tatároknak viszont inukba szállott tőle a bátorságuk.

Jankula

Heltai Gáspár közvetítésével maradt fenn ez a mendemonda, mely szerint Hunyadi Zsigmond király ivadéka volt.

A történetből arra is fény derül, miként szerezték címerüket és birtokaikat a Hunyadiak.

Kemény Simon

Heltai Gáspár elbeszélése annak a vitéznek állít emléket, aki egy törökkel vívott csatában Hunyadival sisakot és vértet cserélt, hogy a vezér életét megmentse.

Mátyást királlyá választják

A film igazi főszereplője nem is a mondák és mesék majdani legkedveltebb királyhőse, hanem nagybátyja, Szilágyi Mihály, aki — már Heltai Gáspár krónikája szerint is — valóságos puccsal ültette trónra a még gyermek Mátyást.

A NAGY HO-HO-HO-HORGÁSZ

2. sorozat, 6–13.

r: Füzesi Zsuzsa, i: Csukás István, Sajdik Ferenc, t: Sajdik Ferenc, o: Losonczy Árpád, z: Pethő Zsolt, v: Hap Magda, h: Bársony Péter, gy: Marsovszky Emőke

rajz, epizódonként 238 m,

8' szí, 35 mm

I. Műterem

Kétoldali horgászláz

A nagy horgász betegen fekszik otthon. A kukacfeleség, majd a doktor bácsi próbálja gyógyítani, de eredménytelenül. A nagy jajgatásra előkerül a főkukac, aki tudja az igazi gyógymódot.

A holló és a hal

A nagy horgász észreveszi, hogy egy holló ül a fán, szájában hallal. A főkukaccal együtt különféle csalafintaságokkal próbálják rávenni a hollót, hogy dobja el a halat.

Horgász a kéményben

A nagy horgász és a főkukac az utcán járva megpillant egy kéményseprőt, aki éppen a halbolt kéményét tisztítja. Módszerét utánozva próbálják megdézsmálni a halast.

Horgász a tetőn

A nagy horgász unatkozik. Nézelődés közben a szemközti ház egyik ablakában felfedez egy akváriumot. A főkukac segítségével megkezdi a vad horgászást!

Horgász a halpiacon

A nagy horgászt és a főkukacot krumplicsért küldik a piacra. Ám megpillantják a halas standot. A kofa megengedi nekik, hogy halat áruljanak...

A megszökött műhal

A nagy horgászra bízzák keresztfiát, hogy játsszon vele. A kisleány megtalálja az elveszettnek hitt műhalat, de a nagy horgásznak a műhalért cserébe sok-sok játékot kell vennie!

A karácsonyi hal

A karácsonyi készülődés közben megszökök a fürdőkádból a vacsorára szánt hal. Nagy üldözés után sikerül elkapni,

de még sem lesz belőle karácsonyi vacsora!

Mit hozott a Mikulás?

A nagy horgászt a gyerekek felkérlik, hogy legyen ő az iskolai Mikulás. Boldogan vállalja. A legszebb ajándék a hal, gondolja — de nem arat sikert.

PÁRBESZÉD (Adóreform) 1–8.

r, f: Lisziák Elek, t: Balogh János, o: Becsy Zoltán, zö: Dr. Végh László, Pa-di Géza, v: Vass Csaba, h: Pintér László, Zsarnóczai Katalin, gy: Ács Karola, Morvay Gábor, Kökény Anikó
natur-animáció, epizódonként 15', szí, videó

II. Műterem

Az ismeretterjesztő sorozat az új adóreform értelmezését nyújtja.

1. *Ki fizeti az adót?* 2. *Miért volt szükséges az adóreform?* 3. *Hogyan adóznak másutt?* 4. *Nagy a rezsi,* 5. *A lát-hatatlan jövedelmek,* 6. *Van-e jó adórendszer?* 7. *Mire jó az általános forgalmi adó?* 8. *Adóreform – gazdasági reform.*

SZEKRÉNYMESÉK 9–13.

r, f: Varga Csaba, i: Mosonyi Aliz, t: Németh Ilona, o: Kósa László, Matkócsik András, z: Másik János, v: Varga Csaba, Hap Magda, h: Zsebényi Béla, gy: Tarr Erika

báb–papírkivágás–marionette
epizódonként 192 m, 7', szí, 35 mm
I. Műterem

„Volt egyszer egy Mari nevű szekrény”
kezdet után mindig más és más törté-
net elevenedik meg a szekrényben.

9. *A nagypapa*, 10. *A világhírű detektí-
vek*, 11. *A néni*, 12. *A pontosidő né-
ni*, 13. *A macskapofájú ördög*

TINTI KALANDJAI 4–12.

r, f: Gyulai Líviusz, Szoboszlai Péter,
Balajthy László, Király László, Herná-
di Tibor, i, t: Gyulai Líviusz, o: Pug-
ner Edit, Rác László, Magyar Gyön-
gyi, z: Tomsits Rudolf, v: Czipauer Já-
nos, Völler Ágnes, h: Zsebényi Béla,
gy: Vécsy Veronika
rajz, epizódonként 150 m, 5,5' szí, 35
mm

Kecskeméti Műterem

Fel torreádor

Mit lehet tenni, ha a bika gyáva, sőt fo-
galma sincs arról, mit kellene tennie az
arénában? Ezt a kérdést igyekszik meg-
oldani a torreádor a piros posztóval, ami
hol WC–papírként tekereg, hol úthen-
gerként sodor el mindent, ami útjába
kerül. A kis kentaurt megpillantva új
ötlete támad, s újra remény költözik szí-
vébe.

A málhás számár

Egy megpakolt mexikói árus vonszolja
magát a sivatagban. Mindenütt szíve-

sebben lenne – ezt látjuk a feje felett
megjelenő gondolataiban. Tintit meglát-
va kész a terve: befogja és málhahor-
dónak használja. Tinti bátran ellen-áll,
de a mexikói győz. Sok kaland után ha-
zaérve a mexikói beköti Tintit a kecs-
kéje mellé. Tinti azonban kiszabadítja
a kecskét, s az elképedt család orra
előtt a kecskével együtt tovaszáll.

A nagy verseny

A kentauryerek egy lóversenypályára
téved. Érdeklődéssel szemléli az esemé-
nyeket. Egy élelmes zsoke elkapja, és
belovagol vele a pályára. Tinti hamarosan
megelégeli a dicsőséget, s elrepül.
A lovak utána vágatnak. Tinti egy re-
pülőtéri hivatalos fogadás közepébe ke-
rül, óriási kavarodást okozva...

Hajszás órák Londonban

Egy éjszaka Tinti egy szupermarket ki-
rakatában egy hintalovat nézeget. Rab-
lók az áruház kifosztására készülnek, de
Tintit észrevéve elmenekülnek. Tintinek
viszont kedve támad körülnézni az áru-
házban. Egy arrajáró bobby észreveszi
a kötélhágcsót, behatol az áruházba el-
fogni a rablót, szédületes hajszja kezdő-
dik, aminek eredményeképpen az egész
áruház romokban hever.

A Déli-tenger hullámain

Tinti Hawai tájkára utazik. Összeba-
rátkozik egy kedves polipcsaláddal, meg
egy kislánnyal. Tinti hajót formál a tes-

téből és megcsónakáztatja a kislányt. Hirtelen feltűnik egy cápa és a nyomukba ered. De a polipmama segítségével túljárnak a cápa eszén.

Télapó kisinasa

Tinti boldogan ugrál, csúszkál a hólepte tájban, majd hógolyóként gurul lefelé a lejtőn. Így ütközik bele a Télapóba, ajándékokkal megrakott szánkójába. Felszedik a szétszóródott játékokat, s Tinti most már a Télapó mellett marad, együtt osztják ki az ajándékokat az erdő lakóinak.

Zenesuli

Tinti egy álmos kisvárosban összebarátkozik egy ebadta kislánnyal. Őt követve eljut a zenesuliba, ahol a diákok és tanárok fantasztikus közzjátékai után egy szivartól kigyullad a zongora. Tinti mentőangyalként repíti ki a tűzből a gyerekeket.

A náthás világítótorony

Egy parányi szigeten egy világítótorony. Lakója az éppen náthás öreg tengerész és szolgálja a papagáj. A kíváncsian bekukkantó Tintit elkapja a papagáj, s most ő látja el a feladatokat a toronyban. Egyszer csak két kalóz köt ki a szigeten – és azonnal náthások lesznek. A tengerész és a papagáj őket ápolja, míg Tinti tüsszögések közepette tovaszáll.

Velencei karnevál

Tintit a velencei karnevál forgatagában elrabolják, ketrecbe zárják. Kiderül, ugyanolyan sorsot szánnak neki is, mint a többi fogolynak, a balettruhába öltöz-

tetett, táncra kényszerített egereknek. Tinti sok viszontagság után megmenti az egereket, s maga is kerekét old.

TROMBI

ÉS A TŰZMANÓ 1–13.

r: Baksa Tamás, i, f: Rigó Béla, t: Pap Károly, o: Balázs Mária, Hambalkó Lilla, Kürti Mihály, Marosvölgyi Péter, Nemes Erzsébet, Radocsay László, z: Deák Tamás, v: Hap Magda, h: Nyerges András, Zsebényi Béla, gy: Kardos Péter, Rózsavölgyi Károlyné
rajz, epizódonként 192 m, 7', szí, 35 mm

Pécsi Műterem

Szarvasék karácsonya

Szarvasék nem elégednek meg a gyertyákkal és csillagszórókkal telerakott karácsonyfa szépségével, a hatást tűzijátékkal is akarják fokozni. Kellő szakértelem hiányában azonban a petárdák veszélyes eszközzé válnak és a szép tűzijátékból tűz lesz.

Csak egy csikk

Az éghető anyagokkal teleszórt pince nemcsak nem szép látvány, de veszélyes is. Elég egy eldobott cigarettacsikk, s az általa keltett pincetűz „kitisztítja” a pincelakók (egerek, macskák, patkányok) lakhelyét.

Elhagyott tábortűz

A vidám Malac család kirándul az erdőbe. Tábortüzet gyújtanak, esznek–iszznak, mulatnak, majd hazamennek. Az elhagyott tábortűz hamvadó paraszából

kipattan Tűzmanó és lángba borítja az egész erdőt.

Gáztűznéző

A gáztűzhelyből kiáramló gáz nemcsak rosszullétet, hanem mérgezést is okozhat. A levegőbe került gáz a legkisebb szikrától óriási robbanást okoz. Az ebédet készítő Pulykáné csaknem maga is pulykasültté válik.

Közel a tűzhöz

A fűtés, a kályhában történő tüzelés szabályaira tanítja meg a Medvét Tűzmanó. Mint kiderül, a kályhához túl közel elhelyezett szőnyeg, bútor, könnyen tüzet okozhat.

Volt egyszer egy folt

A Birka házaspár nőtagja nem tudja, hogy a ruhája tisztítására használt benzín gőze a legkisebb szikrától is lángra lobbanhat.

Ócska autó

A szemtelen és nagyképű Hörcsög a tankolás szabályainak be nem tartásával nagy veszélybe sodorja az egész töltőállomást.

Elfelejtett kávéfőző

A hóbertos Papagáj és Papagájné színházba mennek. A nagy készülődés közben megfeledkeznek a bekapcsolt kávéfőzőről.

Majombánat

A magukra hagyott kisgyermekek könnyen tüzet okozhatnak, ha nincsenek tisztában az eszközök használatával,

azok veszélyeivel. A Majom család lakása is emiatt ég ki.

Éjféli kísérlet

A kis Kuvik nem túl tudományos alapon végzi vegyszeres kísérleteit. Ennek eredményeképpen felrobbantja lakását.

Olaj a tűzre

A Liba család hétköznapijaiba bepillantva kiderül, mire kell figyelni, ha palackos gáztűzhelyen sütünk-főzünk, ha olajkályhával fűtjük a lakást.

Puli bácsi pipája

A tűzrendészeti előírásokat ajánlatos betartani, különösen az olyan tűzveszélyes helyeken, mint egy szérűskert. A szérűskert őre, Puli bácsi nem áll hivatása magaslatán; az általa okozott tűz után módja van gyakorolni a tűzoltást is.

Galambpadlás

Az épületek padlása nem lehet „lomtár”, ha mégis annak használják, legalább arra ügyeljenek, hogy a padláson áthúzódó kémény elég zárt legyen. Ellenkező esetben úgy járnak, mint a Galamb házaspár, akiknek leég a háza.

VARJÚDOMBI MELEGHOZÓK 3–13.

r, f: Doboki László, i: Tarbay Ede, t: Heinzelmann Emma, o: Haeseler Ernő, z: Sebő Ferenc, v: Hap Magda, h: Zsebényi Béla, gy: Magyar Gergely

papírkivágás, epizódonként 240 m, 9',
szf, 35 mm
I.Múterem

Változó felhőzet

Az örökké csak ígérgető Sluga manók az Esernyős Tündérnél várják ki a tavaszt. A jóságos Tündér a saját kárán tanulja meg, milyenek a manók és jól megleckézteti őket.

Nyári vándorlás

A tündértől tovább álló manók a varjúdombi molnár gyerekeihez szegődnek házitanítónak. A sok bolondozásnak, mókának itt is hamar vége szakad...

A vendégszerető magányos kalóz

A magányos kalóz örömmel fogadja a Sluga manókat. Kockázásban, mesélésben végre cimborákra akad. Legalábbis addig, amíg tart az étel-ital...

Utolsó menedék

A Sluga manók lustaságának egész Varjúdombon híre kel. Végső menedéket a Kaméleon-lányoknál találnak. A kaméleonok megható ragaszkodása maradásra készíti a manókat; még munkát is vállalnak: a tavasz beköszöntével zsákba gyűjtik majd a meleget...

Tavaszi napsütés

A Kaméleon-lányok megszeretik a szorgosan munkálkodó manókat. Egyre jobban érzik, örömük úgy lenne teljes, ha emberré válnának....

Kicsik és nagyok

A Kaméleon-lányok felkeresik a Varázslót, aki gyönyörű lányokká változ-

tatja őket, de azt mondja: bánjanak jól emberségükkel. A keméleonokra váró manók csalódással fogadják a lányokat...

Különféle menedékek

A manókat az emberré lett kaméleonok a magtárba zárják, mert az igényessé vált lányok számára azt nem hajlandók átalakítani. Meg is szöknek hárman – három felé...

Újra együtt

A Sárkány figyelmezteti a pörlekedő lányokat, hogy még nem igazán emberek. Újra felkeresik hát a Varázslót. Itt lelnek rájuk a manók. Ez a találkozás győzi meg a lányokat, hogy az igazi emberség a mások szeretete. Kibékülnek, nagy vendégséget csapnak, s a lányok nevet is kapnak: Sári, Biri, Borbála.

Esősök

A három Sluga manó visszatér a lányokhoz. Újra munkálkodnak, gyűjtik zsákba a nyár melegét. Lassan bele is fáradnak, esőért fohászkodnak. Varjúdomb férfinépe jó időre várva iddoggal. A sárkány jó hírral érkezik, amit a manók nem fogadnak örömmel. Tüstént elindulnak a Tündérhez...

Az ellopott varázsernyő

A manók meg akarják kaparintani a Tündér új ernyőjét, nehogy vége szakadjon az esőnek. Egy fa alatt hevernek sérülten a manók, amikor rájuk találnak a varjúdombiak az ernyő-tolvajt kutatva...

Egy hazugság következményei

A sérült manókat szeretettel ápolják a lányok. Az eső még mindig szakad, árvíz fenyegeti Varjúdombot. Márton manó hazugsága miatt a Varázslót gyűlölik, őt hívén a tolvajnak. A Sluga manók bevallják az igazat. Kisüt a nap, a Varázsló megbocsát nekik, sőt emberre varázsolja őket, hogy emberi módon élhessenek Sárával, Birivel és Borbálával.

VÁZÁK MESÉI 7–10.

r: Békési Sándor, i,f: Békési Sándor, Rozgonyi Ádám, o: Kovács Mihály, z: Parov Nikola, v: Hap Magda, h: Zsebényi Béla, gy: Magyar Gergely
vegyes technika, epizódonként 330 m, 12', szí, 35 mm
I. Múterem

Apollón és Artemisz

Apollón és Artemisz születésének körülményei, s néhány epizód életük történetéből.

Hephaisztosz és Árész

Epizódok Hephaisztosz életéből.

Hermész

Hermész születése, amint ellopja Apollón marháit.

Poszeidon és a tenger

Poszeidon esküvője a tenger alatt, mindenféle vízi lényekkel körülveve.

ZÉNÓ 16–22.

r, t, i, f: Cakó Ferenc, o: Haeseler Ernő, z: Mericske Zoltán, v: Hap Magda, h: Zsebényi Béla, gy: Magyar Gergely
plasztilánanimáció, epizódonként 90 m, 3', szí, 35 mm

I. Múterem

Zénó és a folt

Zénó egy varrógéppel hadakozik.

Zénó ragaszt

Zénó egy összetört tányért próbál megragasztani.

Zénó barkácsol

Zénó fotelt készít.

Zénó és a húsvéti tojás

Zénó húsvéti tojást fest.

Zénó kopasz

Zénónak kihullik a haja.

Zénó és az egér

Zénó hűtőszekrényéből mindent felfal egy egér.

Zénó füstöl

Zénó dohányzik.

Magyar Szinkron és Video Vállalat Szinkronfilm Stúdió

AZ 1988-BAN KÉSZÜLT SZINKRONIZÁLT ÉS FELIRATOZOTT
FILMEK (FELVONÁSBAN)

A film eredeti nyelve	Játékfilmek moziforgalmazásra				Játék és tv filmek tel evízióra		összesen	
	Szinkronizált		Feliratozott		felv.	db.	felv.	db.
	felv.	db.	felv.	db.				
angol	52	4	25	2	727	60	804	66
angol(USA)	128	12	95	7	509	40	732	59
angol(Hong-Kong)	–	–	18	2	–	–	18	2
bolgár	8	1	9	1	64	13	81	15
cseh	52	6	63	20	364	33	479	59
dán	–	–	11	1	12	2	23	3
finn	–	–	–	–	6	2	6	2
francia	10	1	24	2	424	31	458	34
görög	–	–	10	1	5	1	15	2
indiai	–	–	–	–	14	1	14	1
japán	26	2	22	2	–	–	48	4
kinai	10	1	–	–	39	6	49	7
koreai	16	4	10	2	2	1	28	7
lengyel	58	10	44	12	219	12	321	34
német	33	6	34	4	837	71	904	81
olasz	52	5	62	5	281	21	395	31
orosz	48	9	175	23	364	37	587	69
portugál	–	–	–	–	22	3	22	3
román	3	3	32	8	29	7	64	18
spanyol	10	1	29	3	175	14	214	18
svéd	–	–	–	–	28	3	28	3
szerb-horvát	12	1	23	2	58	5	93	8
török	–	–	19	2	10	1	29	3
vietnami	–	–	9	1	–	–	9	1
Összesen:	518	66	714	100	4189	364	5421	530

1988 KIEMELKEDŐ SZINKRONFILMJEIBŐL

HÁBORÚS JÁTÉKOK

(MOKÉP) – USA

(Wargames)

Rendezte: John Badham

Magyar szöveg: Sarodi Tibor

Szinkronrendező: Vas János

Hangmérnök: Bognár Gyula

Magyar hangok: Ráckevei Anna, Venczei István

Magyar szöveg: Géczy Vera

Szinkronrendező: Mohácsi Emil

Hangmérnök: Morassi László

Magyar hangok: Lippai László, Kökényessy Ági

A RÁDIÓ ARANYKORA

(MOKÉP) – USA

(Radio Days)

Rendezte: Woody Allen

Magyar szöveg: Schéry András

Szinkronrendező: Wessely Ferenc

Hangmérnök: Balog Mihály

Magyar hangok: Szegedi Erika, Kovács Nóra

KIRÁLYOK ANYJA

(MOKÉP) – Lengyelország

(Matka krolow)

Rendezte: Janusz Zaorski

Magyar szöveg: Kléner Gizella

Szinkronrendező: Somló Andrea

Hangmérnök: Bétin Viktor

Magyar hangok: Szabó Éva, Fülöp Zsigmond, Kisfalusy Bálint, Balkay Géza

A HALÁL IDEJE

(TV) – Kuba–Kolumbia

(Tiempo de muerto)

Rendezte: Jorge Ali Triana

Magyar szöveg: Sára Ágnes

Szinkronrendező: Várkonyi Gyula

Hangmérnök: Zombori László

Magyar hangok: Kristóf Tibor, Hámori Ildikó, Szakácsi Sándor, Rátóti Zoltán

ELFELEJTETT DALLAM

FUVOLÁRA

(MOKÉP) – Szovjetunió

(Zabütaja melogyija dlja flejti)

Rendezte: Eldar Rjazanov

Magyar szöveg: Asztalos József

Szinkronrendező: Hazai György

Hangmérnök: Láng Noémi

Magyar hangok: Blaskó Péter, Hámori Ildikó, Kútvölgyi Erzsébet

NEGRO LEO LEGENDÁJA

(TV) – Brazília

(Negro Leo)

Rendezte: Paulo Ubiratan

Magyar szöveg: Dobos Éva

Szinkronrendező: Kosztola Tibor

Hangmérnök: Hargitai János

Magyar hangok: Szabó Ottó, Usztics Mátyás, Földessy Margit

SZERELMI KRÓNKA

(MOKÉP) – Lengyelország

(Kronika Wypadkow Milosnych)

Rendezte: Andrzej Wajda

BEFEJEZÉS NÉLKÜL

(MOKÉP) – Lengyelország

(Bez konca)

Rendezte: Krzysztof Kieslowski

Magyar szöveg: Sára Ágnes

Szinkronrendező: Bursi Katalin

Hangmérnök: Vargányi László

Magyar hangok: Básti Juli, Jani Ildikó,
Rátóti Zoltán

ÓRÜLT ROHANÁS

(MOKÉP) – USA

(Running Continuity)

Rendezte: Peter Hyams

Magyar szöveg: Soproni Klára

Szinkronrendező: Zákányi Balázs

Hangmérnök: Takáts György

Magyar hangok: Gáti Oszkár, Felföldy
László, Kiss Mari, Koroknay Géza, Usz-
tics Mátyás

MIÉRT?

(MOKÉP) – Csehszlovákia

(Proc?)

Rendezte: Jaroslav Brabec

Magyar szöveg: Fodor Zsuzsa

Szinkronrendező: Juhász Anna

Hangmérnök: Bérczi Andre

Magyar hangok: Kaszás Attila, Bolba
Tamás, Pusztaszeri Kornél, Kovács Nó-
ra

BOR ÉS RÓZSÁK

(TV) – USA

(Days of Wine and Roses)

Rendezte: Blake Edward

Magyar szöveg: Nikowitz Oszkár

Szinkronrendező: Vajda István

Hangmérnök: Varga Zita

Magyar hangok: Tordy Géza, Sáfár Ani-
kó

A NÉP NEVÉBEN

(TV) – Jugoszlávia

(In the Name of the People)

Rendezte: Zivko Nikolic

Magyar szöveg: Szőnyi Klára

Szinkronrendező: Mohácsi Emil

Hangmérnök: Morassi László

Magyar hangok: Végvári Tamás, Re-
viczky Gábor, Fazekas Zsuzsa, Földessy
Margit

LÉGY BÁTOR ÉS ERŐS

(MOKÉP) – Kanada

(Joshua Then and Now)

Rendezte: Ted Kotsceff

Magyar szöveg: Kálmán Éva

Szinkronrendező: Hazai György

Hangmérnök: Láng Noémi

Magyar hangok: Dunai Tamás, Szersén
Gyula, Gáspár Sándor, Földessy Margit

FANTASZTIKUS LABIRINTUS

(MOKÉP) – USA

(Labirinth)

Rendezte: Jim Henson

Magyar szöveg: Gonda Miklós

Szinkronrendező: Zákányi Balázs

Hangmérnök: Takáts György

Magyar hangok: Máté Gábor

GENEZIS

(TV) – India

(Genesis)

Rendező: Mrinal Sen

Magyar szöveg: Székely Anna

Szinkronrendező: Vajda István

Hangmérnök: Varga Zita

Magyar hangok: Vasvári Emese, Felföldi László, Juhász Jácint, Újlaky Dénes

HOMBURG HERCEGE

(MOKÉP) – Olaszország
(Principe di Homburg)

Rendezte: Gabriele Lavia

Magyar szöveg: Sára Ágnes

Szinkronrendező: Rehorovszki Béla

Hangmérnök: Kováts Gábor

Magyar hangok: Harsányi Gábor, Kovács Nóra

RUMBA

(TV) – Franciaország

(La rumba)

Rendezte: Roger Hanin

Magyar szöveg: Pataricza Eszter

Szinkronrendező: Bursi Katalin

Hangmérnök: Vargányi László

Magyar hangok: Rajhona Ádám, Nagy Attila, Szombathy Gyula, Szacs vay László, Elek Pál

PUMUKLI KALANDJAI

(TV) – NSZK–Magyarország

(Pumuckl)

Rendezte: Ulrich König

Animáció: Ternovszky Béla

Magyar szöveg: Szeredás András

Szinkronrendező: Vas János

Hangmérnök: Bognár Gyula

Magyar hangok: Szabó Gyula, Pusztaszeri Kornél

NEM ÖRÖKKÖN, NEM ÖRÖKKÉ

(TV) – Olaszország

(Sousa se è'poco)

Rendezte: Marco Vicario

Magyar szöveg: Schéry András

Szinkronrendező: Wessely Ferenc

Hangmérnök: Bognár Gyula

Magyar hangok: Almási Éva, Agárdi Gábor, Szombathy Gyula

FÁJDALOMMAL TELI TALIGA

(TV) – Csehszlovákia

(Kara plna bolesti)

Rendezte: Stanislav Párnicky

Magyar szöveg: Fodor Zsuzsa

Szinkronrendező: Várai Ibolya

Hangmérnök: Illés Gergely
Magyar hangok: Máté Gábor, Usztics Mátyás, Borbáth Otília, Balogh Erika, Sándor Böske

A RÖVIDFILM MŰTEREM KIEMELKEDŐ ALKOTÁSAIBÓL

VEGYSZERKÁROK

r,o: Vásárhelyi Károly, v: Sarkadi Ágnes

LAUTA III.

(Kulcsrakész vállalkozás)

r: Domokos Attila, o: Bartos Miklós, v: Sarkadi Ágnes

SŰRÍTETT IVÓLÉ

r: Domokos Attila, o: Bartos Miklós, v:
Sarkadi Ágnes

FARM EGYIPTOM

r: Domokos Attila, o: Kéri György, v:
Sarkadi Ágnes

ISV TECHNOLÓGIAI

SZERELÉSEK

r: Domokos Attila, o: Bartos Miklós, v:
Sarkadi Ágnes

DUNAKILITI II.

r: Domokos Attila, o: Bartos Miklós, v:
Sarkadi Ágnes

GANG-NAYL

r: dr. Babura László, o: Vásárhelyi Ká-
roly, v: Sarkadi Ágnes

ŐZ

r: dr. Babura László, o: Vancsa Lajos,
gyv: Pápai Judit

**A VIDEO MŰTEREM KIEMELKEDŐ
ALKOTÁSAIBÓL**

A BUDAI VÁR

r: Hildebrand István, o: Vásárhelyi Ká-
roly, képm: Szabó László

HABÁN KERÁMIÁK

r: Hildebrand István, o: Kéri György,
képm: Dékány Péter

BUDAPEST-BÉCS

r: Hildebrand István, o: Kéri György,
képm: Szabó László

AUSZTRÁLIAI VILÁGKIÁLLÍTÁS

r: Hildebrand István, o: Kéri György,
képm: Szabó László, Dékány Péter

DIVATBEMUTATÓ

r: Kéri György, o: Molnár Péter, Kiss
Róber, Horváth Péter, képm: Dékány
Ferenc, Szabó László

A ZENE MINDENKIÉ VI. RÉSZ

r: Kis József, vo: Kéri György, o: Kó-
si Tamás, Scheibner Károly, képm: Sza-
bó László, Dékány Péter

TÁRSADALOMPOLITIKAI

REKLÁMOK

r,o: Kéri György, képm: Gulyás István,
Dékány Péter

VIDIA ÜZLET

r,o: Kéri György, képm: Dékány Péter

TIT NYELVISKOLA

r,o: Kéri György, képm: Dékány Péter

A Mafilm részvételével készült nemzetközi produkciók

RED HEAT (VÖRÖS ZSARU)

Rendező: Walter Hill

Író: Troy Kennedy Martin és Walter Hill

Operatőr: Mike St Hilaire

Szereplők: Arnold Schwarzenegger, Oleg Vidov, Ed Ross, Sven Ole-Thorsen, Kim Duk, Koncz Gábor

Gyártó cég: Carolco Production Services

Magyar munkatársak:

Gyártásvezető: Miskolczi Péter

Rendezőassz.: Váradi Gábor

Díszletterv.: Rajk László

THE DEVIL IN VIENNA (AZ ÖRDÖG BÉCSBEN)

Rendező: Arthur Sidelman

Író: Richard Alfieri

Operatőr: Hananiah Baer

Szereplők: Jane Alexander, Steven Macht, Ed Ashner, Jenny Levis

Gyártó cég: Walt Disney Channel

Magyar munkatársak:

Gyártásvezető: Ungor Mária

Rendezőassz.: Kormos Gyula

Díszletterv.: Banovich Tamás

FOLLOW ME (KÖVESS ENGEM)

Rendező: Maria Knilli

Operatőr: Klaus Eichhammer

Szereplők: Pavel Landovsky, Marina Vlady, Rudolf Wessely

Gyártó cég: Alpha-Film/Allianz-Film, München

Magyar munkatársak:

Gyártásvezető: Ungor Mária

Rendezőassz.: Bucsi István

DR. JEKYLL AND MR. HYDE

Rendező: Gerard Kikoine

Író: J. P. Felix és Ron Raley

Operatőr: Tony Spratling

Szereplők: Anthony Perkins, Glynnis Barber, David Lodge

Gyártó cég: Allied Vision Ltd., London

Magyar munkatársak:

Gyártásvezető: Miskolczi Péter

Rendezőassz.: Váradi Gábor

Díszletterv.: Bertalan Tivadar

KOLDUSOPERA

(THE THREEPENNY OPERA)

Rendező: Menahem Golan

Író: Bertold Brecht és Joseph Goldman

Operatőr: Ragályi Elemér, Szabó Gábor

Gyártó cég: Cannon

Szereplők: Raul Julia, Julia Migenes, July Walters, Richard Harris, Roger Daltry, Rachel Robertson

Magyar munkatársak:

Gyártásvezető: Ungor Mária

Rendezőassz.: Váradi Gábor

Díszletterv.: Bertalan Tivadar

WUTZENSTEIN VÁRÁBAN

Rendező: Ron Jones

Író: Ron Jones

Operatőr: Andor Tamás

Szereplők: Hans Wyprächtiger, Christiane Rücker, Renato Grünig, Veronika Faber, Mila Mladek, Szilágyi István, Bujtor István

Magyar munkatársak:
Gyártásvezető: Onódi György
Rendezőassz.: Bucsi István
Díszletterv.: Bertalan Tivadar

A KÉZMŰVES (THE ARTISAN)
Rendező: Klaus Maria Brandauer
Író: Tom Sheppard

Operatőr: Koltai Lajos
Szereplők: Klaus Maria Brandauer
Gyártó cég: Mutoscope Film
Magyar munkatársak:
Gyártásvezető: Óvári Lajos
Rendezőassz.: Bucsi István
Díszletterv.: Romvári József

ELSŐFILMESEK

ÁCS MIKLÓS

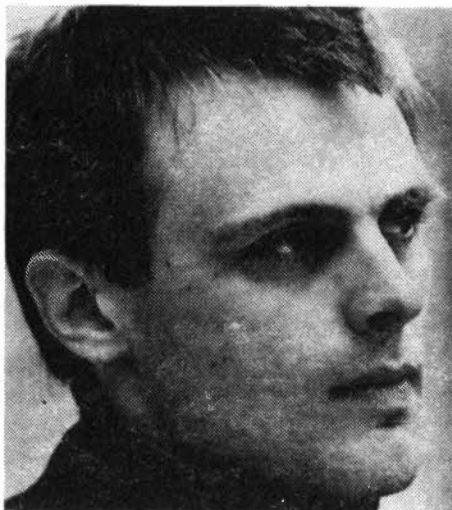
1959-ben születtem Budapesten. Autósze-relő és gépkocsivezető szakmám van. Diplomám nincs. Voltam Ziles, meg sok minden. 1985-ben elkészítettük Rinyu Andrea takarítónővel a *Sőn és Grósz* című másfél órás dokumentum-játékfilmet. Kéttagú stábunk a rendezéstől a díszletpucolásig mindent maga végzett. Meg is lett az eredménye:

1988. február: Nemzetközi Filmfesztivál, Rotterdam,

1988. október: Internationalen Filmwoche, Mannheim.

1988-ban leforgattam *Éhes ingovány* címmel a következő egész estés játékfilmet, amit már itthon is bemutattak.

Jelenleg rendező-asszisztens gyakornokként vagyok nyilvántartva a Mafilmnél. Fizetésem havi 3.150 Ft nettó + kajajegy. Immár két és fél éve *Éljen Anyád!* című nagyszabású filmtervemen dolgozom.



ENYEDI ILDIKÓ

Születtem 1955-ben Budapesten.

A Közgazdasági Egyetemen kezdtem el tanulni, de nem fejeztem be. Harmadéves koromban készítettem az első filmemet a Balázs Béla Stúdióban.

A következő évben jelentkeztem a Főiskolára, s mivel fölvettek, otthagytam az egyetemet.

A Főiskolát elvégeztem ugyan, de papírom erről sincs. „Nevelésemben” a legtöbbit az Indigó csoportnak köszönhetem. Ez a csoport főként képzőművészekből állt. Van egy jó barátom, festő, vele azóta is együtt dolgozom forgatókönyveken.

A Főiskola után ismét a BBS-ben készítettem filmet. Idén fejeztem be az első nagyjátékfilmemet, a Budapest Stúdióban.



Enyedi Ildikó!

SIKLÓSI SZILVESZTER

1944-ben születtem Budapesten. Az általános iskola után gimnáziumba irattak a szüleim. Nem voltam túlságosan jó tanuló, ezért nem vettek fel arra az egyetemre, ahová jelentkeztem. Dolgozni mentem, azután hamarosan behívtak katonának. Leszerelés után — mivel érdekelt az irodalom és a zene — eljutottam az amatőrfilmezéshez. Rengeteget jártam filmklubok előadásaira és az Egyetemi Színpadra. Közben dolgoztam és sokat utaztam — döntően a főváros kerületei között.

1967 óta dolgozom a Mafilmnél. Kezdetben raktáros, később asszisztens voltam. 1975–1979 között jártam a Főiskolára. Makk Károly osztályában végeztem. Váltakoztatlanul a Mafilm dolgozójaként többszáz műsorpercnyi riport és dokumentum-

filmet készítettem a TV-ben és legalább ennyi reklám, illetve referencia filmet különböző rövidfilm-stúdiókban. A *Tanmesék a szexről* című film az első egész estés vállalkozásom. Ennek elkészítéséhez a bizalmat a Dialóg Stúdiótól, illetve annak vezetőjétől, Bacsó Pétertől kaptam.

Nős vagyok és van egy tizenhárom éves kislányom. Ezenkívül egy kutyával és egy macskával osztjuk meg a lakótelepi 49,7 m²-t.



TÉGLÁSY FERENC

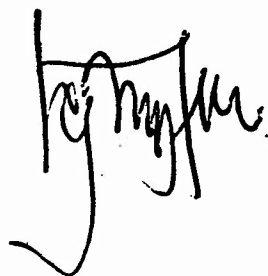
Játékfilmrendezőként csak későn — 44 évesen — szólalhattam meg, mert olyan dologról akartam beszélni amiről korábban nem lehetett. Talán megkerülhettem volna a tabut, és nem kellett volna ennyit várnom... Apám tüzérszázados, anyám tanítónő, amikor 1943-ban megszületek. Középpolgári családot ér az ostrom és a nagy változás. 1947-ben öcsém születik, apámat őrnaggyá léptetik elő, majd váratlanul leszerelik. 1951-ben már teherautósofőr, de hiába. A családot kitelepítik a Viharsarok tanyavilágába. Ez megbélyegzettség és eldönti a sorsunkat. Belémvésődik az a néhány év, borzalmaival és szépségeivel első játékfilmem ihlető élménye. (Soha, sehol, senkinek! 1988. Budapest Filmstúdió)



Libapásztorkodás közben dalokat, rímeket faragok magamnak. Példaképem Petőfi Sándor. Az Alföld adott. Itt születik meg legkisebb öcsém. Később olyan tanyákra vetődik a család, ahol anyám taníthat, és ezért szolgálati lakást kapunk. Apám egy ideig velünk vergődik, aztán visszamegy Budapestre gyári segédmunkásnak. Még néhány év, és elszakad tőlünk. Mielőbb kenyérkereső szakmához kell jutnom, ezért irodalmi érdeklődésem ellenére gépipari technikumba kerülök, de végre vissza Budapestre! Felváltva lakom a nagyszülőknél, mindenféle alkalmi munkát keresek. Divatos zenekarok és életérzések helyett mi többiek más gonddal küszködünk. Nem tartozom a „nagy generációhoz”. Enni, lakni, dolgozni és szeretni akarunk valahogy. Verseket írok, szavalgatok. Középkiskolásként találkozom Babarczy Lászlóval és Simó Sándorral, akik akkor már főiskolások. Végleg eldől, filmrendező szeretnék lenni. Közben mint repülőgéptechikus már dolgozom. 1964-ben Herskó János felvesz rendező-operatőr osztályába. Számomra nagyszerű két év után váratlanul kicsapnak. „A pályára alkalmatlan.” 1966. Keserves — mert reménytelen — éveket töltök a filmgyárban mint ügyelő és másodasszisztens. Ezért 1970-ben elmegyek és vállalom a Televíziót, ahol önállóan dolgozhatok.

1975-ben nagy nehezen engedélyt kapok, hogy mint adásrendező diplomázzak. Az elmúlt majdnem húsz évben sok száz televíziós műsort készítettem. Most is arra készülök. Ezek közül néhány díjat nyert a Miskolci Tévéfesztiválon, másokat a mai napig dobozban tartanak. „Politikailag nem aktuális.” Igyekszem a nagyobb közösség élő gondjairól a lehető legőszintebben műsort csinálni, s ez talán néha

sikerül. A mindenhol jelen levő, fontos Televízió sokféle témát ad, mindennapi munkát, kontaktust az ország, az emberek gondjaival, miközben a legalapvetőbb feltételeket sem teremti meg a megfelelő munkához; így őrli fel energiáinkat és éveinket. 1985-ben megkeresem Hanák Gábort életem első játékfilmtervével. Azt mondja, várjunk. Várunk. 1988-ban a Mannheimi Filmhéten a vetítés után könnyeivel küszködő néger lány gratulál. A Szikra moziban maguk elé meredő elgondolkodó nézőkre világít a felgyulladó fény. Érdemes volt?



TÉNYI ISTVÁN

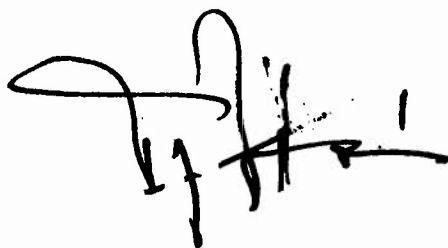
Megmosolyogtatott, hogy a Filmévkönyv szerkesztősége másodszor foglalkozik pályámmal. Tíz évvel ezelőtt első alkalommal megelőlegezett bizalom volt, hogy híradó riportjaim megjelenését elsőfilmes tevékenység gyanánt fogta fel az akkori szerkesztőség. Az irodalmi életben is mindennapi gyakorlat, hogy az antológiában már megjelent költő első kötete megjelenésekor újra részesül méltatásban. Én úgy gondolom, hogy első teljes műsoridőt kitöltő filmem elkészítésekor számadással tartozom az elmúlt tíz évemmel. Feltétlenül hasznos volt az a publicisztikai tevékenység, amit híradó-filmek, dokumentumfilmek, népszerű-tudományos munkák fémjeleznek. De készítettem ipartörténeti filmeket is, megrendelésre. Sajnos az volt a tapasztalatom, hogy nem dolgozhattam



sokkal szabadabban akkor se, amikor a megrendelőim nem gyárigazgatók, vállalati szakszervezeti funkcionáriusok s politikai intézmények vezetői voltak, hanem a művelődésügyi tárca. Pályámnak első tíz éve beleesett negyven éves szocializmusunk azon utolsó negyedébe, amikor még gúzsba kötve tanítottak bennünket táncolni. Most aztán győzzem levetkőzni a kényszerűségből felöltött öncenzúra szegyeteljes jelmezét is.

Felmentés nélkül című filmem volt az első igazi lehetőség, amikor szinte teljes szabadságérzettel készíthettem filmet. Kristály Gyula ózdi nyugdíjas politikai peréről szóló filmem rendkívül előnyös szakmai fogadtatása ellenére a sajtó teljes csendjét és a forgalmazók teljes elzárkózását kellett tapasztalnom. Nos, az elakadást jelző táblákat már régen leszereltük, de mint a nyomtatós ló, megállunk ezeknél a láthatatlan jelzéseknél. Ilyen irányú tapasztalataim még sem tudtak igazán elkeseríteni, ugyanis ez a munkám üzenet az utókornak is, hogyan éltünk itt Magyarországon, hogyan ítéltünk 1988-ban.

Tíz évvel ezelőtti bemutatkozásom alkalmával ugyanazt vártam el önmagamtól, mint munkaadó környezetemtől: „jó szóval oktasd, játszani is engedd”. Ma már tulajdonképpen mindkettőről lemondtam, mert amit eddig nem tanultam meg, azt már az elkövetkezőkben se leszek képes megtanulni, különösen a dokumentumfilm területén. Abban pedig már végképp nem reménykedem, hogy a játékos ember egészséges vágyát kiélhetem munkám közben. Ez nem csupán a szorító gazdasági helyzet következménye, hanem, mert kőkemény világban élünk, ez a kegyetlenség rákényszerít bennünket a dolgok egyértelmű, rideg kimondására, a művészet sejtelmes túllfátyla nélkül.



Animációs rendezők

DÉKÁNY FERENC

A rajzfilmkészítés gyerekkorom óta érdekelt.

1961-ben vettek fel a Pannónia Filmstúdióba, fázisrajzolónak, 1966-ban kulcsrajzoló lettem és 1968 óta mozdulattervezőként dolgozom.

Számos egész estés filmben (*Vuk, Szaffi, János Vitéz, Hány János*), több sorozatban (*La Fontaine, Mézga, Gusztáv, Mikrobi, Kiváncsi Fáncsi* stb.) vettem részt. Az évek során sok rendezővel, így sok különböző stílust követő emberrel dolgozhattam. Tőlük sajátítottam el a szakmából remélem, sok mindent.

Ez az első film, amit lehetőségem volt egyedül elkészíteni. Címe: *Arany Lacinak*. Az azonos című Petőfi-versre készült, egy népi, tükrös karcolt fedőlappja figuráinak felhasználásával, és egy színészno hangjának emlékére.



A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Ferenc Dékány'.

KAKUSZINÉ TÓTH ZSUZSA

1956-ban születtem. Nem voltam csodagyerek.

Tanulmányaimat a Képzőművészeti Gimnáziumban fejeztem be.

Hosszú évekig próbáltam elkerülni a rajzfilmet, de nem sikerült. Ternovszky Béla mellett dolgoztam a *Pumukli* és a *Macskafogó* című filmekben. Megszerettem az animációt, mert sokoldalú és izgalmas is lehetne.

Szerencsém volt.

KAKUSZINÉ TÓTH ZSUZSA



SZILÁGYI VARGA ZOLTÁN

Románia nagy rendezője jóvoltából 1987 októberében áttelepültem Magyarországra. Kecskemétre.

Így lettem újra „elsőfilmes”, miután 1983 óta a bukaresti Rajzfilmstúdióban a filmkészítés lehetősége számomra megszűnt. Azóta itt küzdök önmagammal — a gyökérvetés nehézségei ellenére — a munkámat megértő, barátságos környezetben.

1951. június 23-án az Erdélyben lévő Kikesen születtem. A művészeti középiskolát Marosvásárhelyen, Nagy Pál tanítványaként, a képzőművészeti főiskolát Kolozsváron, a rajzfilmrendezőit Bukarestben végeztem.

A bukaresti Animafilm stúdióban elkészült három egyedi filmem, a *Gordiuszi Csomo*, az *Aréna*, és a *Monolog*. A filmek sikerrel szerepeltek a zágrábi, chicagói, oberhauseni, bilbaoi, espinhoi, szófiai, annecy-i fesztiválokon, tán ennek köszönhető, hogy megelégtették bukaresti működésemet.

A továbbiakban szeretnék mielőbb újra „elsőfilmes” lenni – megőrizve az elsőfilmes termékeny szorongását anélkül, hogy ezért esetleg tovább kellene állnom.



SZILÁGYI V. ZOLTÁN

VARGA MÁRTA

1963-ban születtem Kiskunhalason. 1978-ban kerültem Szegedre. 1982-ben érettségiztem a Tömörkény István Iparművészeti Szakközépiskola grafikai tagozatán, majd szintén Szegeden 1986-ban diplomáztam a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola földrajz-rajz szakán.

Hazudnék, ha azt mondanám, hogy világlevelemben rajzfilmes szerettem volna lenni. Ugyanis amíg nem kerültem a Kecskeméti Múterembe, szinte fogalmam sem volt arról, mit jelent filmet készíteni.

A lehetőséget egy forgatókönyv-pályázat adta. Ez úton is szeretném megköszönni mindenki közreműködését.



Varga Márta

FILMFORGALMAZÁS

HANUSSEN



RENDELŐ: SZABÓ ISTVÁN, FŐSZERZŐ: KLAUS MARIA BRANDAUER
IRLAND: JOSEPHIN, HANNAGH DIKÓ, EPERJES KÁROLY, GRAZYNA SZAPOLOWSKA,
CSEBIRALAI GYÖRGY, ADRIAN BIEBIZANSKA, WALTER SCHINDINGER,
LÓD, STOKAUSZ, SZABÓ ISTVÁN, DORNY PÉTER, TISZVÉRTÉZŐ, AMTALLARI
LÁRKA, JÁN, ELNASTVÁRÓ, VALLA, AL, CUCHE, MIKUNSI, ZDE, HUNGAROFILM, MOGEE

1988–ban bemutatott magyar játékfilmek, egész estés animációs és dokumentumfilmek

JÁTÉKFILMEK

január 7.	Szerelem második végig, r: Dobray György
február 11.	Tiszta Amerika, r: Gothár Péter
február 25.	Hótreál, r: Szabó Ildikó
március 17.	Küldetés Evianba, r: Szántó Erika
március 24.	Tüske a köröm alatt, r: Sára Sándor
március 31.	Szeleburdi vakáció, r: Palásthy György
április 14.	A másik ember, r: Kósa Ferenc
április 21.	Kiáltás és kiáltás, r: Kézdi–Kovács Zsolt
július 21.	Nyitott ablak, r: Bednai Nándor és Bodrogi Gyula
augusztus 25.	Titánia, Titánia, r: Bacsó Péter
szeptember 8.	Miss Arizona, r: Sándor Pál
október 6.	Hanussen, r: Szabó István
október 20.	Kárhozat, r: Tarr Béla
október 27.	Soha, sehhol, senkinek, r: Téglásy Ferenc
november 3.	Egy teljes nap, r: Grunwalsky Ferenc
november 10.	Mr. Universe, r: Szomjas György
december 1.	Rock Térítő, r: Xantus János

DOKUMENTUMFILMEK

január 28.	Útvesztő, r: Paulus Alajos
március 10.	A Dunánál, r: Magyar Bálint és Schiffer Pál
április 7.	A mi ki ügyeink, r: Magyar József
április 14.	Törvénysértés nélkül, r: Gulyás Gyula és Gulyás János
április 28.	Szorításban, r: Almási Tamás
május 19.	Úgy érezte, szabadon él, r: Vitézy László

- szeptember 22. Faludy György, költő, r: Böszörményi Géza és Gyarmathy Livia
Sír az út előttem I–IV., r: Sára Sándor
- október 13. Anno 1988, r: Magyar József, Paulus Alajos és Deák Erzsébet
- december 29. „K”, r: Dobray György

ANIMÁCIÓS FILMEK

- február 18. Az erdő kapitánya, r: Dargay Attila

A televízióban bemutatott magyar játékfilmek

- január 6. *A nagy generáció* (1986)
r: András Ferenc
23. *Bohóc a falon* (1967)
r: Sándor Pál
25. *Sortúz egy fekete bivalyért* (1984)
r: Szabó László
28. *Régi idők focija* (1973)
r: Sándor Pál
- február 5. *Sárka, drágám* (1971)
r: Sándor Pál
12. *Isten veletek, barátaim* (1987)
r: Simó Sándor
20. *Szeressétek Odor Emíliát!* (1970)
r: Sándor Pál
26. *Elysium* (1986)
r: Szántó Erika
27. *Ripacsok* (1980)
r: Sándor Pál
- március 5. *Szabadíts meg a gonosztól* (1978)
r: Sándor Pál
21. *Herkulesfürdői emlék* (1976)
r: Sándor Pál
26. *Szerencsés Dániel* (1982)
r: Sándor Pál
- április 15. *Csók, Anyu* (1986)
r: Rózsa János
- május 25. *A tizedes meg a többiek* (1965)
r: Keleti Márton
- Az autó* (1974)
r: Böszörményi Géza
- július 20. *Vakvilágban* (1986)
r: Gyarmathy Lívia
- augusztus 19. *Az elvarázsolt dollár* (1985)
r: Bujtor István
- szeptember 19. *A mi iskolánk* (1983)
r: Magyar József
- október 28. *Én is jártam Isonzónál* (1986)
r: Gulyás Gyula és Gulyás János
- november 12. *Hajnali háztetők* (1986)
r: Dömölky János
- december 2. *A Dunánál* (1987)
r: Magyar Bálint és Schiffer Pál

1988–ban moziban bemutatott külföldi játékfilmek

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

BÍBORSZÍN

(The Color Purple)

r: Steven Spielberg, i: Alice Walker (re),
f: Menno Meyjes, o: Allen Daviau, z:
Quincy Jones, sze: Danny Glover, Whoopi
Goldberg, Margaret Avery, Oprah
Winfrey

1985, Warner–Amblin

szí, mb, 4226 m

B: február 3.

A BOLYGÓ NEVE: HALÁL (Aliens)

r: James Cameron, f: James Cameron,
David Giler, Walter Hill, o: Adrian
Biddle, z: James Horner, sze: Sigour-
ney Weaver, Michael Bienh, Paul Rei-
ser, Lance Henriksen

1986, Brandywine–TCF

szí, mb, 3758 m

B: április 21.

A DZSUNGEL KÖNYVE (Jungle Book)

r: Wolfgang Reitherman, z: Richard és
Robert Sherman, Terry Gilkyson

1967, Walt Disney Prod.

szí, mb, 2175 m, rajzfilm

B: szeptember 8.

(felújítás)

ÉRINTS MEG ÉS MENJ!

(Touch And Go)

r: Robert Mandel, f: Alan Ormsby, Bob
Sand, Harry Colomby, o: Richard H.
Kline, z: Sylvester Leroy, sze: Michael
Keaton, Maria Conchita, Alonso, Ajay
Naidu, Maria Tucci

1985, Tri–Star

szí, mb, 2770 m

B: június 2.

FANTASZTIKUS LABIRINTUS

(Labyrinth)

r: Jim Henson, f: Terry Jones, o: Alex
Thompson, z: Trevor Jones, sze:
Jennifer Connelly, David Bowie, Toby
Froud, Shelley Thopson

1986, Columbia–Cannon–Warner

szí, mb, 2770 m

B: július 7.

FEHÉR FEKETÉBEN

(Soul Man)

r: Steve Miner, f: Carol Black, o: Jef-
ferey Jur, z: Tom Scott, sze: C. Tho-
mas Howell, Arye Gross, Rae Dawn
Chong, James Earl Jones

1986, New World Picture

szí, mb, 2870 m

B: december 22.

FEKETE ÖZVEGY

(Black Widow)

r: Bob Rafelson, f: Ronald Bass, o: Con-
rad L. Hall, z: Michael Small, sze: Deb-



James Cameron: A bolygó neve: halál



Wolfgang Reitherman: A dzsungel könyve

ra Winger, Theresa Russell, Sami Frey,
Dennis Hopper
1987, 20th Century Fox
szí, mb, 2787 m
B: december 8.

FELTÁMAD A VADNYUGAT
(Westworld)

r,f: Michael Crichton, o: Gene Polito,
z: Fred Karlin, sze: Yul Brynner, Ri-
chard Benjamin, James Brolin, Alan Op-
penheimer
1973, MGM
szí, mb, 2426 m
B: február 25.

A HALÁLOSZTÓ
(The Terminator)

r: James Cameron, f: James Cameron,
Gale Anne Hurd, o: Adam Greenberg,
z: Brad Fiedel, sze: Arnold Schwarze-
negger, Michael Bienh, Linda Hamil-
ton, Paul Winfield
1984, Pacific Western–Orion–Hemdale
szí, mb, 2768 m
B: május 26.

HÁLÓSZOBAABLAK
(The Bedroom Window)

r,f: Curtis Hanson, o: Gil Taylor, z: Mi-
chael Shrieve, Patrick Gleeson, sze: Ste-
ve Guttenberg, Elizabeth McGovern,
Isabelle Huppert, Brad Greenquist
1985, De Laurentiis Entertainment Gro-
up
szí, mb, 3024 m
B: november 10.

HANNAH ÉS NŐVÉREI
(Hannah and Her Sisters)
r,f: Woody Allen, o: Carlo Di Palma,
z: vegyes, sze: Woody Allen, Mia Far-
row, Michael Caine, Carrie Fisher
1986, Orion–Charles R. Joffe–Jack Rol-
lins
szí, mb, 2978 m
B: augusztus 18.

A HÁROM AMIGO
(Three Amigos)

r: John Landis, f: Steve Martin, Larn-
e Michaels, George Folsy Jr., o: Ronald
W. Browne, z: Elmer Bernstein, sze:
Chevy Chase, Steve Martin Short, Pa-
tricia Martinez
1986, Orion
szí, mb, 2768 m
B: július 21.

KAIRÓ BÍBOR RÓZSÁJA
(The Purple Rose of Cairo)
r,f: Woody Allen, o: Gordon Willis, z:
Dick Hyman, sze: Mia Farrow, Jeff Da-
niels, Danny Aiello, Dianne Wiest
1985, Orion
szí, mb, 2440 m
B: március 31.

**A KICSI KOCSI MONTE–CARLÓBA
MEGY**

(Herbie Goes to Monte–Carlo)
r: Vincent McEveety, f: Arthur Alsberg,
o: Leonard J. South, z: Frank De Vol,
sze: Dean Jones, Don Knotts, Julie Som-
mars, Jacques Marin
1977, Walt Disney Prod.
szí, mb, 2880 m
B: június 9.



James Cameron: A haláloszó

A KIS SZEMTANÚ

(Witness)

r: Peter Weir, f: Earl W. Wallace, William Kelley, o: John Seale, z: Maurice Jarre, sze: Harrison Ford, Kelly McGillis, Lukas Haas, Josef Sommer
1985, Paramount
B: október 20.

KOBRA

(Cobra)

r: George Pan Cosmatos. f: Sylvester Stallone, o: Ric Waite, z: Sylvester Levay, sze: Sylvester Stallone, Brigitte Nielsen, Reni Santoni, Andrew Robinson
1986, Columbia–Cannon–Warner
szí, mb, 2467 m
B: január 28.

LIDÉRCES ÓRÁK

(After Hours)

r: Martin Scorsese, f: Joseph Minion, o: Michael Ballhaus, z: Howard Shore, sze: Griffin Dunne, Rosanna Arquette, Verena Bloom, Teri Garr
1985, Columbia–EMI–Warner
szí, mb, 2654 m
B: január 21.

MADÁRKA

(Birdy)

r: Alan Parker, i: William Wharton (re), f: Sandy Kroopf, Jack Behr, o: Michael Seresin, z: Peter Gabriel, sze: Mathew Modine, Nicolas Cage, John Harkins, Sandy Baron
1984, Tri–Star
szí, mb, 3281 m
B: február 25.

MICIMACKÓ

(Winnie–the–Pooh)

r: Wolfgang Reitherman, John Lounsberry, i: A. A. Milne (re), f: Larry Clemmons, Julius Svendsen, Ralph Wright, Vance Gerry, z: Richard M. Sherman, Robert B. Sherman
1965, 1968, 1974 (három epizód), Walt Disney Prod.
szí, mb, 2000 m, rajzfilm
B: december 1.

NAGY ZŰR KIS KÍNÁBAN

(Big Trouble in Little China)

r: John Carpenter, f: Gary Goldman, David Z. Weinstein, o: Dean Cundey, z: John Carpenter, sze: Kurt Russel, Kim Catrall, Dennis Dunn, James Hong
1986, 20th, Century Fox
szí, mf, 2735 m
B: július 28.

A NÍLUS GYÖNGYE

(The Jewel of the Nile)

r: Lewis Teague, f: Mark Rosenthal, o: Jan DeBont, z: Jack Nitzsche, sze: Michael Douglas, Kathleen Turner, Danny DeVito, Spiros Focas
1985, 20th Century Fox
szí, mb, 2800 m
B: február 18.

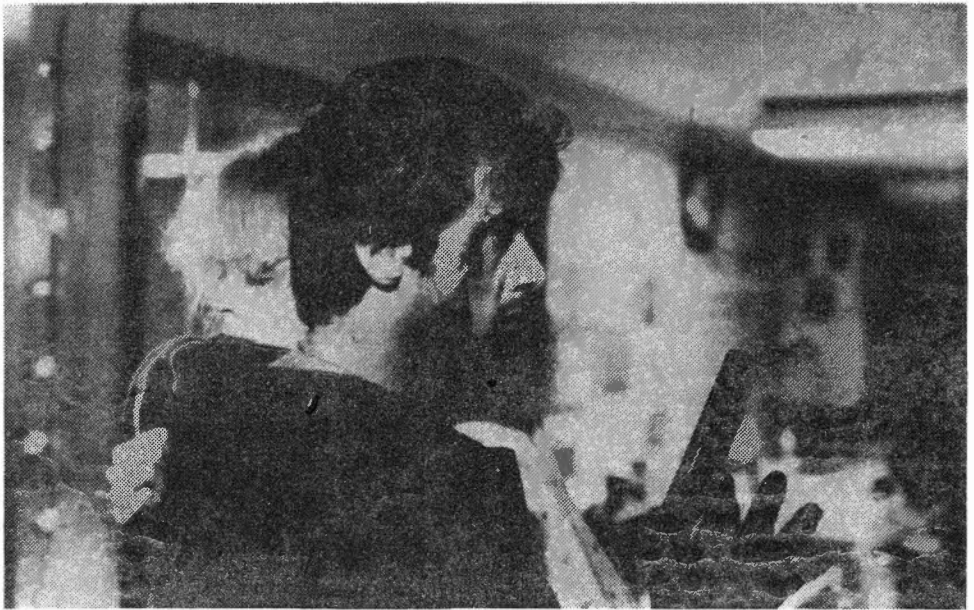
A POKOL KATONÁI

(The Line)

r: Robert J. Siegel, f: Reginald Shelborne, Patricia Maxwell, o: Sol Negrin, Al Lhota, z: Rod McBrien, sze: Russ Thac-



Woody Allen: Hannah és nővérei



George Pan Cosmatos: Kobra

ker, Brad Sullivan, Lewis J. Stadlen, Jacqueline Brookes
1983, Independent Cinema
szí, mb, 2606 m
B: május 12.

RÁNTS FEGYVERT!

(Draw!)

r: Steven H. Stern, f: Stanley Mann, o: Laszlo George, z: Ken Wannberg, sze: Kirk Douglas, James Coburn, Alexandra Bastedo
1984, Astral-Bryna
szí, mf, 2680 m
B: január 7.

RÉM-MESE

(The Secret of NIMH)

r: Don Bluth, i: Robert C. O'Brian (re), f: Don Bluth, John Pomeroy, Gary Goldman, z: Jerry Goldsmith
1982, United International Pictures Aurora
szí, mb, 2265 m, rajzfilm,
B: április 28.

ROCKY HORROR PICTURE SHOW

r: Jim Sharman, f: Richard O'Brien, Jim Sharman, o: Jim Suschitzky, z: Richard O'Brien, sze: Tim Curry, Susan Sarandon, Barry Bostwick, Richard O'Brien
1974, 20th Century Fox
szí, mf, 2692 m
B: október 27.

RÖVIDZÁRLAT

(Short Circuit)

r: John Badham, f: S. S. Wilson, Brent Maddock, o: Nick McLean, z: David

Shire, sze: Ally Sheedy, Steve Guttenberg, Fisher Stevens, Austin Pendelton
1986, PSO-Tri-Star
szí, mb, 2695 m
B: július 14.

A SZAKASZ

(Platoon)

r,f: Oliver Stone, o: Robert Richardson, z: George Delerue, sze: Tom Berenger, Willem Dafoe, Charlie Sheen, John C. McGinley
1986, Orion Pictures-Hemdale Film Corporation
szí, mf, 3290 m
B: szeptember 1.

SZÁRNYAS FEJVADÁSZ

(Blade Runner)

r: Ridley Scott, i: Philip K. Dick (re), f: Hampton Fancher, David People, o: Jordan Cronenweth, z: Vangelis, sze: Harrison Ford, Rutger Hauer, Sean Young, Edward James Olmos
1982, Warner-Ladd
szí, mb, 3127 m
B: június 23.

SZÖKEVÉNYVONAT

(Runaway Train)

r: Andrej Koncsalovszkij, i: Akira Kurosawa, f: Djordje Milicevic, Paul Zindel, Edward Bunker, o: Alan Hume, z: Trevor Jones, sze: Jon Voight, Eric Roberts, Rebecca De Mornay, Kyle T. Heffner



Lewis Teague: A Nílus gyöngye



Nick Castle: Az utolsó csillagharcos

1985, Columbia-EMI-Warner-Cannon
Films-Northbrook Films
szí, mb, 3022 m
B: augusztus 4.

TOKYO POP

r,f: Fran Rubel Kuzui, o: James Hay-
man, z: Alan Brewer, sze: Carrie Ha-
milton, Yutaka Tadakoro, Tetsuro Toa-
nuba
1988, Fries Distribution Company
szí, mf, 2646 m
B: november 3.

TÖRVÉNYTŐL SÚJTVA

(Down by Law)
r,f: Jim Jarmusch, o: Robby Müller, z:
John Lurie, sze: Tom Waits, John Lu-
rie, Roberto Benigni, Nicoletta Braschi
1986, Island Pictures
ff, mf, 2967 m
B: december 22.

TRON, AVAGY A SZÁMÍTÓGÉP LÁZADÁSA

(Tron)
r,f: Steven Lisberger, o: Bruce Logan,
z: Wendy Carlos, sze: Jeff, Bridges,
Bruce Boxleitner, Cindy Morgan,
1982, Walt Disney Prod.
szí, mb, 2625 m
B: szeptember 22.

TUTI DOLOG

(The Sure Thing)
r: Bob Reiner, f: Steven L. Bloom, Jo-
nathan Robert, o: Robert Elswit, z: Tom
Scott, sze: John Cusack, Daphne Zuni-
ga, Anthony Edwards, Boyd Gaines
1985, Embassy Pictures

szí, mb, 2645 m
B: október 13.

AZ UTOLSÓ CSILLAGHARCOS

(The Last Starfighter)
r: Nick Castle, f: Jonathan Betuel, o:
King Baggot, z: Craig Safan, sze: Lan-
ce Guest, Robert Preston, Dan O'Her-
lihy, Catherine Mary Stewart
1984, Lorimar-Universal
szí, mb, 2733 m
B: március 10.

VÉGSŐ VISSZASZÁMLÁLÁS

(The Final Countdown)
r: Don Taylor, f: David Ambrose, Gerry
Davis, Thomas Hunter, Peter Powell, o:
Victor J. Kemper, z: John Scott, sze:
Kirk Douglas, Martin Sheen, Katharine
Ross, James Farentino
1980, United Artists
szí, mb, 2880 m
B: május 5.

ARGENTÍNA

OH, ARGENTÍNA

(Espérame mucho)
r: Juan José Jusid, f: Isidoro Blainste-
in, o: Félix Monti, sze: Victor Laplace,
Alicia Bruzzo, Arturo Bonin, Alberto
Segado
1985, J. J. Susid y Asociados
szí, mf, 2510 m
B: november 17.

TANGÓK

(Tangos. El exilio de Gardel)
r,f: Fernando E. Solanas, o: Félix Mon-
ti, z: Astor Piazzolla, sze: Marie La-
fôret, Philippe Léotard, Miguel Angel
Solá, Marina Vlady, Georges Wilson

1985, Tarcine–Cinesun
szí, mf, 3322 m
B: január 14.

AUSZTRÁLIA

A HALÁLRAÍTÉLTEK UTCÁJA

(A Street to Die)

r,f: Bill Bennett, o: Geoff Burton, z:
Michael Atkinson, Michael Spicer, sze:
Chris Haywood, Jennifer Cluff, Peter
Hehir, Arianthe Calani
1985, Mermaid Beach
szí, mb, 2545 m
B: július 21.

SZTRÁJKTÓL MEGBÉNÍTVÁ

(Strikebound)

r,f: Richard Lowenstein, o: Andrew
DeGroot, z: Declan Affley, sze: Chris
Haywood, Carol Burns, Hung Keays–
Byrne
1984, TRM Productions–Film Victoria
szí, mf, 2776 m
B: október 6.

BELGIUM

A HUPIKÉK TÖRPIKÉK ÉS A CSO- DAFURULYA

(La Flute a six Schtroumpfs)

r: José Dutillieu, f: Peyo, z: Michel Le-
grand
1986, Belvision
szí, mb, 2038 m, rajzfilm
B: április 7.

A HUPIKÉK TÖRPIKÉK ÉS TÖRPI- CUR

(Le Bébé Schtroumpf)

r: Peyo, f: Peyo, Y. van Delporte, z:
Michel Legrand
1984, Belvision
szí, mb, 1778 m, rajzfilm
B: december 8.

BRAZÍLIA

A BOSSZÚ SZÍNE

(A cor do seu destino)

r: Jorge Duran, f: Nelson Nattoti, Jor-
ge Duran, José Joffily, o: José Tadeu
Ribeiro, z: David Tygel, sze: Guilher-
me Fontes, Norma Bengel, Franklin Ca-
icedo, Julia Lemmertz
1986, Nativa Filmes
szí, mb, 2853 m
B: július 14.

BÖRTÖNEMLÉKEK

(Memórias do cárcere)

r,f: Nelson Pereira dos Santos, i: Gra-
ciliano Ramos (re), o: José Madeiros,
z: Gottschalk, sze: Carlos Vereza, Glo-
ria Pires, Jofre Soares, José Dumont,
Nildo Parente
1984, L. C. Barreto–Regina Films
szí, mf, 4157 m
B: február 4.

BULGÁRIA

HOVÁ UTÁZIK?

(Za kide pituvate?)

r: Rangel Vlcsanov, f: Georgi Danailov, Rangel Vlcsanov, o: Radoszlav Szpaszov, z: Kiril Doncsev, sze: Sztojan Alekszijej, Georgi Kalojancsev, Joszif Szircsadsziev, Katerina Evro

1985, Bojana Studio

szí, mf, 2479 m

B: július 7.

PÉNTEK ESTE

(Petak vecser)

r: Ljudmil Kirkov, f: Csavdar Sinov, o: Dimo Minov, z: Kiril Doncsev, sze: Marija Sztefanova, Elena Rajnova, Margarita Pehlivanova, Velko Kanev

1986, Bojana Studio

szí, mf, 2770 m

B: december 15.

UTOLSÓ KÍVÁNSÁG

(Poszlednyi zselanyija)

r: Rangel Vlcsanov, f: Mirjana Baseva, Rangel Vlcsanov, o: Radoszlav Szpaszov, z: Kiril Loncsev, sze: Sztefan Mavrodiev, Antonija Zsekova, Diana Szofronyieva, Georgi Mamalev

1983, Bojana Studio

szí, mb, 2801 m

B: január 28.

CSEHSZLOVÁKIA

BŰNÖS FÉRJEM

(Muj hrisny muz)

r: Václav Matejka, f: Václav Matejka, Halina Pawlovská, o: Jiri Macák, z: Michal Kocáb, sze: Dagmar Veškrnová, Oldrich Kaiser, Petra Janu, Jan Hartl

1986, Barrandov

szí, mf, 2971 m

B: június 23.

EGY TÁJFUTÓ TÉVELYGÉSEI

(Bloudení orientácního bezce)

r: Julius Matula, f: Miroslav Sovják, o: Juraj Šajmovic, z: Jaroslav Uhlir, sze: Filip Tousek, Juraj Matula, Vladimíra Nejepsová, Ivana Chylková

1985, Barrandov

szí, mb, 2330 m

B: április 21.

ÉN VAGYOK A SZOMSZÉDOM

(Utekajme uz ide)

r: Dušan Rapoš, f: Jozef Slovák, Jozef Meriban, o: Vladimír Jesina, z: Dušan Rapoš, Jozef Slovák, sze: Marián Zednikovic, Zuzana Bydzovská, Milan Lásica, Milan Kiš

1986, Koliba, Bratislava

szí, mf, 2576 m

B: december 8.

FARKASLAK

(Vlici Bouda)

r: Vera Chytilová, f: Vera Chytilová, Daniela Fischerová, o: Jaromír Šofr, z:



Vera Chytilova: Farkaslak



Milos Forman: Tűz van, babám!

Michael Kocáb, sze: Miroslav Macháček, Tomáš, Palaty, Štepenka Cervenková, Frantisek Stanek

1986, Barrandov

szí, mf, 2650 m

B: november 10.

A GYÖNYÖRŰ ÓZEK HALÁLA

(Smrt krásných srncu)

r,f: Karel Kachyna, i: Ota Pavel, o: Vladimír Smutný, z: Luboš Fišer, sze: Karel Hermánek, Marta Vancurová, Rudolf Hrušínský

1986, Barrandov

szí, mb, 2590 m

B: december 15.

HALÁLFEJES LEPKE

(Opus pro Smrtihlava)

r,f: Karel Maršálek, o: Josef Pesek

1984, dokumentumfilm

ff, fn, 2845 m

B: május 5.

MINT A MÉREG

(Jako jed)

r: Vít Olmer, f: Vít Olmer, Karel Zídek, Jirí Just, o: Ota Kopriva, z: Jirí Stivin, sze: Zdenek Sverák, Ivona Krajčovicová, Libuse Svormová, Ladka Kozderková

1985, Barrandov

szí, mb, 2202 m

B: április 7.

ÖKLÖK A SÖTÉT BEN

(Pesti ve tme)

r: Jaroslav Soukup, f: Jaroslav Soukup, Jaroslav Vokrál, o: Richard Valenta, z:

Zdenek Barták, sze: Marek Vasut, Eliška Balzerová, Jana Krausová, Josef Nedorost

1986, Barrandov

szí, mb, 2858 m

B: március 17.

TÁJKÉP BÚTOROKKAL

(Krajina s nábytkem)

r: Karel Smyczek, f: Milan Lezák, o: Jirí Macák, z: Emil Viklický, sze: Vladimír Javorský, Yvetta Kornová, Michal Suchánek, Marcela Martinková

1986, Barrandov

szí, mf, 2676 m

B: június 9.

TŰZ VAN, BABÁM

(Hori, má panenka)

r: Miloš Forman, f: Miloš Forman, Jaroslav Papoušek, Ivan Passer, o: Miroslav Ondříček, z: Karel Mareš, sze: Jan Vostrocil, Josef Sebánek, Josef Valnoha, Frantisek Debelka

1967, Barrandov

szí, mb, 2070 m

B: április 14.

DÁNIA

GYILKOSSÁG A SÖTÉT BEN

(Mord i morket)

r: Sune Lund-Sørensen, i: Dan Turell (re), f: Erik Balling, Henning Bahs, Sune Lund-Sørensen, o: Claus Loof, z: Pete Repete, Sze: Michael Falch, Line Knutzon, Ove Sprøge, Tommy Kenter

1986, Nordisk Film–Danish Film Institute

szí, mf, 2713 m

B: június 16.

FRANCIAORSZÁG

ASTÉRIX BRITANNIÁBAN

(Astérix chez les Bretons)

r: Pino van Lamsweerde, i: René Goscinny, f: Pierre Tchernia, o: Philippe Laine, z: Vladimir Cosma

1986, Gaumont–Dargaud

szí, mb, 1965 m, rajzfilm

B: július 14.

ASTÉRIX ÉS CÉZÁR AJÁNDÉKA

(Astérix et le surprise de Cesar)

r: Paul és Gaetan Brizzi, i: Goscenny és Uderzo (album), f: Pierre Tchernia, o: Philippe Laine, z: Vladimir Cosma

1984, Gaumont–Dargaud

szí, mb, 2046 m, rajzfilm

B: május 26.

ASTÉRIX TIZENKÉT PRÓBÁJA

(Les douze travaux d'Astérix)

r: Albert Uderzo, René Goscinny, i: René Goscinny, o: Philippe Laine

1975–76, szí, mb, 2241 m

B: március 3.

ÁTJÁRÓ ÉLET ÉS HALÁL KÖZÖTT

(Le Passage)

r,f: René Manzor, o: André Diot, z: Jean Félix Lalanne, sze: Alain Delon,

Christine Boisson, Jean Luc Moreau, Alain Mouchy

1987, Pathé Cinéma

szí, mb, 2250 m

B: december 15.

BETTY BLUE

(37,2° le matin)

r,f: Jean–Jacques Beineix, i: Philippe Dijan (re), o: Jean–François Robin, z: Gabriel Yared, sze: Jean–Hugues Anglade, Béatrice Dalle, Consuelo de Haviland, Gérard Darmon

1986, Gaumont–Constellation Prod. – Cargo Films

szí, mf, 3318 m

B: február 4.

A CSITRI

(L'effrinitée)

r: Claude Miller, f: Claude Miller, Annie Miller, Luc Béraud, Bernard Stora, o: Dominique Chapuis, z: Alain Jomy, valamint részletek Beethoven, Mozart és Mendelssohn műveiből, sze: Charlotte Gainsbourg, Bernadette Lafont, Jean–Claude Brialy, Julie Glenn

1985, Oliane Productions–Films A2–Te-
lema–Monthyon Films

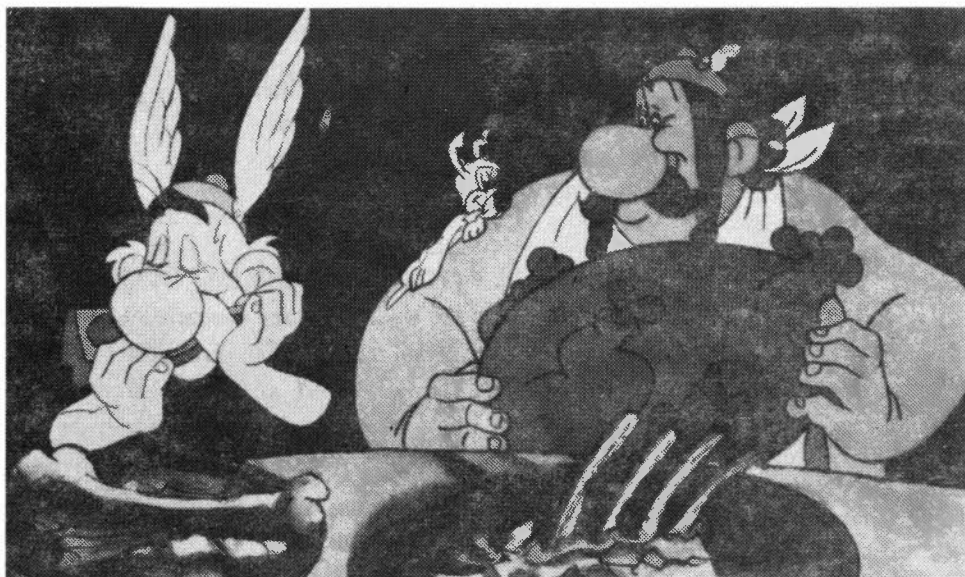
szí, mb, 2670 m

B: május 19.

ÉLETHALÁLC

(Le dernier combat)

r: Luc Besson, f: Luc Besson, Pierre Jolivet, o: Carlo Varini, z: Eric Serra, sze:



René Goscinny, Albert Uderzo: Asterix tizenkét próbája



Jancsó Miklós: A hajnal

Pierre Jolivet, Jean Bouise, Jean Reno,
Fritz Wepper
1983, Les Films du Loup
ff, fn, 2528 m
B: április 14.

GONOSZTEVŐK TÁRSASÁGA
(L'Association des malfaiteurs)
r: Claude Zidi, f: Claude Zidi, Simon
Mickael, Michel Fabre, o: Jean-Jacques
Tarbes, z: Francis Lai, sze: Christophe
Malavoy, François Cluzet, Gérard Le-
caillon, Jean-Claude Leguay
1986, Les Films 7-FR3 Films
szí, mb, 2944 m
B: augusztus 18.

A HAJNAL
(L'aube)
r,f: Jancsó Miklós, i: Elie Wiesel (re),
o: Armand Marco, z: Simon Zoltán, sze:
Michael York, Philippe Léotard, Chris-
tine Boisson, Redjep Mitrovitsa
1986,
szí, mf, 2743 m
B: december 8.

JÚDÁS HADMŰVELET
(Bras de Fer)
r,f: Gérard Vergez, o: André Diot, z:
Michel Portal, sze: Bernard
Giraudeau, Angela Molina, Christophe
Malavoy, Mathieu Carrière
1985, Carthago Films-TF1 Films
szí, mb, 2974 m
B: szeptember 8.

KALÓZOK
(Pirates)
r: Roman Polanski, f: Roman Polanski,
Gerard Brach, o: Witold Sobocinski, z:
Philippe Sarde, sze: Walter Matthau,
Damien Thomas, Richard Pearson, Cris
Campion
1986, Cannon-Carthago-Accent Do-
minco
szí, mf, 3391 m
B: november 24.

KELLEMES HÚSVÉTI ÜNNEPEKET!
(Joyeuses Pâques)
r: Georges Lautner, i,f: Jean Poiret, o:
Edmond Séchan, z: Philippe Sarde, sze:
Jean-Paul Belmondo, Marie Lafôret,
Sophie Marceau, Rosy Varte
1984, Cerito Films-Sara Films
szí, mb, 2695 m
B: március 31.

A KÍMÉLETLEN
(Le Battant)
r: Alain Delon, i: André Caroff (re), f:
Christopher Frank, o: Jean Tournier, z:
Christian Dorisse, sze: Alain Delon,
François Périer, Andréa Ferreol, Anne
Parillaud
1983, Adel Productions-T Films
szí, mf, 3360 m
B: április 28.

AZ ÜLDÖZÖTT ÉS A VAK
(Une pierre dans la bouche)
r: Jean-Louis Leconte, f: Jean-Louis
Leconte, Gérard Brach, o: Henri Ale-



Claude Zidi: Gonosztevők társasága

kan, z: Egisto Macchi, sze: Harvey Keitel, Michel Robin, Catherine Frot, Richard Anconina
1983, Helia Film–Salsand International
szí, mf, 2850 m
B: február 18.

VÁGYRAJÁRÓK

(Club de Rencontres)

r: Michel Lang, f: Michel Lang, Guy Lionel, o: Daniel Gaudry, z: Michel Legrand, sze: François Perrin, Jean–Paul Comart, Valérie Allain, Isabelle Mergault
1986, Pathé Cinéma
szí, mb, 2904 m
B: szeptember 22.

VIDÉKI VASÁRNAP

(Un dimanche à la campagne)

r: Bertrand Tavernier, i: Pierre Bost, f: Bertrand Tavernier, Colo Tavernier, o: Bruno de Keyzer, z: Gabriel Fauré, sze: Louis Ducreux, Sabine Azéma, Michel Aumont, Monique, Chaumette
1984, Sara Films–Films A2–Little Bear
szí, mf, 2643 m
B: április 17.

A ZSARU ÉS A SZEX

(Le Môme)

r: Alain Corneau, f: Alain Corneau, Christian Clavier, o: Jean–François Gondri, z: Otis Redding, sze: Richard Anconina, Ambre, Michel Duchaussoy, Georges Montillier
1986, Orly Film–Sara Films
szí, mb, 2690 m
B: május 12.

A ZÖLD SUGÁR

(Le rayon vert)

r,f: Eric Rohmer, o: Sophie Maintiegeux, z: Jean–Louis Valero, sze: Marie Rivière, Béatrice Tomand, Vincent Gauthier, Eric Hamm
1986, Les Film du Losagne,
szí, mf, 2756 m,
B: március 31.

GÖRÖGORSZÁG

VÁRATLAN SZERELEM

(Xafnikos erotas)

r,f: Yorgos Tseberopoulos, i: Vasilis Alexakis (re), o: George Panoussopoulos, z: Stamatis Spanoudakis, sze: Betty Livanou, Antonis Theodoracopoulos, Nikitas Tsakiroglou
1984, Görög Filmcentrum–Spentsos Film
szí, mf, 2620 m
B: augusztus 11.

HONGKONG

AZ ISTENEK FEGYVERZETE

(The Armour of God – Long Xiong Hu Di)

r: Jackie Chan, f: Edward Tang, Szeto Csuek–Hon, Ken Lowe, John Sheppard, o: Peter Ngor, z: Michael Laj, sze: Jackie Chan, Alan Tam, Rosamunda Kwan, Lola Forner
1986, Artpic Company
szí, mf, 2405 m
B: november 17.

RENDŐRSZTORI

(Police Story – Jingcha Gushi)

r: Jackie Chan, f: Edward Tang, o: Cheung Yiu Joe, z: Kevin Bassington, sze: Jackie Chan, Bridget Lin, Maggie Cheung, Cho Yuen

1985, Paragon Films

szí, mf, 2464 m

B: március 24.

INDIA

A BALTÁS EMBER

(Parashuram)

r: Mrinal Sen, f: Mrinal Sen, Mohit Chattapadhyaya, o: Ranajit Ray, z: B.V. Karanth, sze: Arum Mukherjee, Bisvas Chakraborty, Nirmal Ghosh, Sreela Majumdar

1978, Department of Information, Government of West Bengal, Calcutta

szí, mf, 2640 m

B: augusztus 4.

ZENESZALON

(Jalsaghar)

r,f: Satyajit Ray, i: Tarashankar Bandyopadhyay, o: Subrata Mitra, z: Vimalay Khan, sze: Chhabi Biswas, Padma Devi, Gangapada Basu, Kali Sarkar

1958, Satyajit Ray Productions

ff, mf, 2693 m

B: május 12.

JAPÁN

ÉRZÉKEK BIRODALMA

(Ai no corrida – L'empire des sens)

r,f: Nagisa Oshima, o: Hideo Ito, z: Minoru Miki, sze: Tatsuya Fuji, Eiko Matsuda, Aoi Nakamija, Meika Seri

1978, Argos Film–Oshima Prod. — Shibata Organisation

szí, mf, 2773 m

B: augusztus 1.

ONIMASZA

(Onimasa)

r: Gosa Hideo, Mijao Tomiko (re), f: Takata Kódzsi, Gosa Hideo, o: Morita Fudzsi, z: Kanno Micukai, sze: Nakadai Tacuja, Nacume Maszako, Ivasita Sima, Tamba Tecuró

1982, Okada Sigeiu

szí, mf, 3983 m

B: március 10.

TÁVOLI KIÁLTÁS

(Harukanaru jama no jobigoe)

r: Jamada Jódzsi, f: Jamada Jódzsi, Aszama Jositaka, o: Takaba Tecuo, z: Szató Maszaru, sze: Takakaru Ken, Baisó Csieko, Josioka Hidetaka, Szudzuki Midzuo

1980, Shochiku Co.

szí, mb, 3375 m

B: május 26.



Emir Kusturica: A papa szolgálati útra ment

JUGOSZLÁVIA

EZ IS ELMŰLIK EGYSZER

(I to ce proci)

r: Nenad Dizdarevic, i: Ivo Andric, f: Abdulah Sidran, o: Mustafa Mustafic, z: Zoran Simjanovic, sze: Fabijan Sogovic, Olivera Markovic, Bogdan Diklic, Bata Zivojinovic

1985, Kinema Sarajevo–Union Beograd
szí, mb, 2718 m
B: április 28.

KESERŰ EPER

(Jagode u grlu)

r: Srdjan Karanovic, f: Srdjan Karanovic, Rajko Grlic, o: Zivko Zalar, z: Zoran Simjanovic, sze: Branko Cvejic, Alekszandar Bercek, Predrag Miki Manojlovic, Bogdan Diklic

1986

szí, mf, 2341 m
B: április 21.

NYÁR A KAGYLÓBAN

(Leto u školjci)

r: Tugo Štiglic, f: Vitan Mal, Tugo Štiglic, o: Rado Likon, z: Jani Golob, sze: Denis Stuga, Kaja Štiglic, Boris Kralj, Marjana Kraner

1985, Viba Film
szí, mb, 2477 m
B: november 15.

A PAPA SZOLGÁLATI ÚTRA MENT (Otac na sluzbenom putu)

r: Emir Kusturica, f: Abdulah Sidran, o: Vilko Filac, z: Zoran Simjanovic, sze:

Mareno de Bartoli, Miki Manojlovic, Mirjana Karanovic, Mustafa Nadarevic

1985, Forum film
szí, mf, 3300 m
B: október 13.

KANADA

LÉGY BÁTOR ÉS ERŐS

(Joshua Then and Now)

r: Ted Kotcheff, f: Mordecai Richler, o: François Protat, z: Philippe Sarde, sze: James Woods, Gabrielle Lazure, Alan Arkin, Michael Sarrazin
1985, 20th Century Fox
szí, mb, 3222 m
B: szeptember 29.

SZÁGULDÓ FALKA

(Toby McTeague)

r: Jean Claude Lord, f: Jamie Brown, o: René Verzier, sze: Winston Rekert, Yannick Bisson, Timothy Webber, Stephanie Morgenstern
1985, Filmline International Prod.
szí, mb, 2615 m
B: január 14.

KÍNA

AZ AGYAGFIGURÁK LEGENDÁJA

r: Li Ven-hua, Tu Jü, f: Csen Aj-min, Li Ven-hua, o: Cseng Jü-Jüan, z: Fan



Li Ven-hua: Az agyagfigurák legendája



Bronislaw Zeman: Lolka és Bolka meséi

Cu-jin, sze: Csan Ji, Sao Van-lin, Hszin Csing, Hszian Hung
szí, mb, 2538 m
B: szeptember 1.

A VÉR MINDIG FORRÓ

(Hszüe cung si zsö-ti)

r: Ven Jen, f: Cung Fu-hszien, Hö Kuo-fu, o: Zsu Suj-zsen, z: Csang Pi-csi, sze: Jang Caj-pao, Fang Haj-csin, Maj Ven-jen, Liu Hszin-ji
1983, Peking Stúdió
szí, mb, 2809 m
B: február 18.

KOREA

ÉVEK MÚLVA

(Szevori hullogandü)

r: Kim Yu Sam, f: Li Jin U, o: Kang Ri Jo, z: Ko Su Yong, sze: Kim Yong Suk, Kim Gwang Ok, Kim Gye Son, Paek Yong Hui
1983, Február 8. Stúdió
ff, mf, 2800 m
B: augusztus 25.

KUBA-KOLUMBIA

A HALÁL IDEJE

(Tiempo de morir)

r: Jorge Ali Triana, f: Gabriel García Márquez, o: Mario García Joya, z: Leo Brower, sze: Gustavo Angarita, María

Eugenia Dávila, Sebastian Ospina, Jorge Emilio Salazar
1985, FOCINE-ICAIC
szí, mf, 2837 m
B: június 2.

LENGYELORSZÁG

KISASSZONYOK

(Dziwczeta z Nowolipek)

r,f: Barbara Sass, i: Pola Gojawiczyńska (re), o: Wieslaw Zdort, z: Zbigniew Raj, sze: Maria Ciunelis, Izabela Drobowicz-Orkisz, Ewa Kasprzyk, Marta Klubowicz
1987, Zespolo Filmowe Kadr
szí, mb, 5609 m
B: október 27.

K.U.K SZÖKEVÉNYEK

(C. K. Dezerterzy)

r: Janusz Majewski, f: Janusz Majewski, Pavel Hajny, o: Witold Adamek, z: Selmeczi György, sze: Marek Kondrat, Bezerédy Zoltán
1985, Zodiak-Hunnia
szí, mb, 3484 m
B: július 7.

LOLKA ÉS BOLKA MESÉI

(Bajki Bolka i Lolka)

r: Bronislaw Zeman, f: Andrzej Orzechowski, Bronislaw Zeman, o: Dorota Poraniewska, z: Tadeusz Kocyba, Bogumil Pasternak



Andrzej Wajda: Szerelmi krónika



Stephen Frears: Én szép kis mosodám

Bielsko-Biała
szí, mb, 1939 m, rajzfilm
B: január 28.

ÓRIZET (Nadzór)

r,f:L Wiesław Saniewski, o: Witold Adamek, z: Przemysław Gintrowski, sze: Ewa Blaszczyk, Grazyna Szapolowska, Teresa Sawicka, Ewa Szykulska
1983, Irzykowski St.
szí, tak, mf, 3232 m
B: március 3.

SZERELMI KRÓNKA

(Kronika wypadków miłosnych)

r: Andrzej Wajda, i: Tadeusz Konwicki (re), f: Andrzej Wajda, Tadeusz Konwicki, o: Edward Klosinski, z: Wojciech Kilar, sze: Piotr Wawrzynczak, Tadeusz Konwicki, Paulina Mlynarska, Bernadetta Machala
1987, Zespoły Filmowe „Perspektywa”
szí, mb, 3435 m
B: november 24.

SZERETEM A DENEVÉREKET (Lubie Nietoperze)

r: Grzegorz Warchol, f: Krystyna Kofta, Grzegorz Warchol, o: Krzysztof Pakulski, z: Zbigniew Preisner, sze: Katarzyna Walter, Marek Barbasiewicz, Jonasz Kofta, Grzegorz Warchol

1985, Zespoły Filmowe „Perspektywa”
szí, mf, 2343 m
B: március 10.

NAGY-BRITANNIA

ÁRULÁS

(Betrayal)

r: David Jones, i,f: Harold Pinter (sz), o: Mike Fash, z: Dominic Muldowney, sze: Jeremy Irons, Ben Kingsley, Patricia Hodge
1982, Horizon Pictures
szí, mf, 2707 m
B: november 24.

A BIRODALOM VÉDELME

(Defence of the Realm)

r: David Drury, f: Martin Stellman, o: Roger Deakins, z: Richard Hartley, sze: Gabriel Byrne, Greta Scacchi, Dernholm Elliott, Ian Bannen
1985, Enigma
szí, mb, 2627 m
B: december 15.

BRAZIL

r: Terry Gilliam, f: Terry Gilliam, Tom Stoppard, Charles McKeown, o: Roger Pratt, z: Michael Kamen, sze: Jonathan Pryce, Robert De Niro, Kim Greist, Michael Palin, Bob Hoskins
1985, Brazil Productions
szí, mf, 3888 m
B: május 5.

ÉN SZÉP KIS MOSODÁM

(My Beautiful Laundrette)

r: Stephen Frears, f: Hanif Kureishi, o: Oliver Stapleton, z: Ludus Tonalis, sze: Saeed Jaffrey, Roshan Seth, Daniel Day Lewis, Gordon Warnecke

1985, Working Title-SAF Productions-Channel Four

szí, mf, 2667 m

B: szeptember 22.

DIPLOMÁS ÖRÖMLÁNY

(Half Moon Street)

r: Bob Swaim, i: Paul Thoreaux (re), f: Bob Swaim, Edward Behr, o: Peter Hannan, z: Richard Harvey, sze: Sigourney Weaver, Michael Caine, Patrick Kavanagh, Keith Buckley

1986, Geoff Reeve Enterprises

szí, mb, 2167 m

B: június 9.

HÍD A KWAI FOLYÓN

(The Bridge on the River Kwai)

r: David Lean, i,f: Pierre Boule, o: Jack Hildyard, z: Malcolm Arnold, sze: William Holden, Alec Guinness, Jack Hawkins, Sessue Hayakawa

1957, Horizon Pictures

szí, mb, 4347 m

B: augusztus 18.

KÉMEK A SASFÉSZEK BEN

(Where Eagles Dare)

r: Brian G. Hutton, i, f: Alistar MacLean (re), o: Arthur Ibbetson, z: Ron Goodwin, sze: Richard Burton,

Clint Eastwood, Patrick Wymark, Michael Hordern

1969, MGM-Winkast

szí, mb, 3237 m

B: szeptember 15.

MONA LISA

r: Neil Jordan, f: Neil Jordan, David Leland, o: Roger Pratt, z: Michal Kamen, sze: Bob Hoskins, Cathy Tyson, Michael Caine, Clarke Peters

1986, Hand Made Films-Palace Prod.

szí, mb, 2861 m

B: február 11.

RITZ FÜRDŐHÁZ

(The Ritz)

r: Richard Lester, f: Terrence McNally, o: Paul Wilson, z: Ken Thorne, sze: Jack Weston, Rita Moreno, Jerry Stiller, Kaye Ballard

1976, Warner-Columbia

szí, mb, 2496 m

B: június 16.

ŠMARAGDERDŐ

(The Emerald Forest)

r: John Boorman, f: Rospo Pallenberg, o: Philippe Rousselot, z: Junior Homrich, sze: Powers Boothe, Charley Boorman, Dira Paes, Meg Foster

1985, Christel Films

szí, mb, 3100 m

B. május 19.

ÜDVÖZÍTŐ KEGYELEM

(Saving Grace)

r: Robert M. Young, i: Celia Gittelson (re), f: David S. Ward, o: Reynaldo Villalobos, z: William Goldstein, sze: Tom Conti, Fernando Rey, Erland Josephson, Giancarlo Giannini, Edward James Olmos

1986, Embassy–Columbia

szí, mb, 3072 m

B: március 3.

NDK

FIÚ NAGY FEKETE KUTYÁVAL

(Der Junge mit dem grossen schwarzen Hund)

r: Hannelore Unterberg, i: Hildegard és Siegfried Schumacher, f: Margot Beichler, o: Michael Göthe, z: Gerhard Schöne, Dieter Beckert, sze: Niels Anschutz, Dagmar Manzel, Horst Hiemer, Kurt Böwe

1986, DEFA

szí, mb, 2227 m

B: március 24.

HÁZ A FOLYÓNÁL

(Das Haus am Fluss)

r,f: Roland Gräf, o: Roland Dressel, z: Günther Fischer, sze: Katrin Sass, Manfred Gorr, Jutta Wachowiak, Rolf Hoppe

1986, DEFA

szí, mf, 2438 m

B: február 11.

KAMASZOK A HÁBORÚBAN

(Stielke, Heinz, fünfzehn...)

r: Michael Kann, i: Wolfgang Kellner (re), f: Michael Kann, Manfred Schmidt, o: Günter Haubold, z: Wolfgang Schoror, sze: Marc Lubosch, Jens Müller, Gert Gütschow, Berthold Schulze

1986, DEFA

szí, mf, 2770 m

B: október 6.

A NAGY TEHETSÉG

(Ein grosses Talent)

r: Thomas Jacob, f: Lothar Dotombe, o: Horst Klennel, sze: Justus Fritsche, Peter Borgelt, Lutz Riemann

1986, DDR Fernsehen

szí, mf, 2000 m

B: január 21.

A VALCERKIRÁLY

(Johann Strauss – Der ungekrönte König)

r: Franz Antel, f: Frederic Morton, o: Hanns Matula, z: Johann Strauss, sze: Oliver Tobias, Mary Crosby, Audrey Landers, Karin Dor

1986, DEFA–Johann Strauss Film GmbH–Co. KG.

szí, mf, 3298 m

B: december 22.



Franz Antel: A valcerkirály

NSZK

CUKORBÉBI

(Zuckerbaby)

r,f: Percy Adlon, o: Johanna Heer, z: Dreieier, sze: Marianne Sagebrecht, Eisi Gulp

1984–85, Pelemele GmbH

szí, mb, 2365 m

B: december 22.

HARC RÓMÁÉRT

(Kampf um Rom)

r: Robert Siodmak, i: Felix Dahn (re), f: Ladislav Fodor, David Ambrose, o: Richard Angst, z: Riz Ortolani, sze: Honor Blakman, Harriet Andersson, Orson Welles, Sylva Koscina

1968–69, CCC Filmkunst–Bucovski Filmstudio

szí, mb, 5159 m

B: február 11. (felújítás)

A REKORD

(Der Rekord)

r,f: Daniel Helfer, o: Kay Gauditz, z: G. Royce/The Chance, sze: Uwe Ochsenknecht, Laszlo I. Kisch, Catarina Racke, Kurt Raab

1984, Academy of Film and Television/München–Cactus Film/Zürich

ff, mf, 2314 m

B: november 10.

A RÓZSA NEVE

(Il nome della rosa)

r: Jean-Jacques Annaud, i: Umberto Eco (re), f: Andrew Birkin, Gerard Brach,

Howard Franklin, Alain Godard, o: Tonino Delli Colli, z: James Horner, sze: Sean Connery, F. Murray Abraham, Christian Slater, Elya Baskin

1986, Neue Constantin–Cristaldifilm–Films Ariane–ZDF

szí, mf, 3530 m

B: május 5.

VILÁGAUTÓ

(Killing Cars)

r,f: Michael Verhoeven, o: Jacques Steyn, z: Michael Landau, sze: Jürgen Prochnow, Senta Berger, Agnes Soral, Daniel Gélin

1985, Futura Film

szí, mb, 2847 m

B: április 7.

OLASZORSZÁG

ALADDIN

(Superfantagenio)

r: Bruno Corbucci, f: Bruno Corbucci, Mario Amendola, o: Silvano Ippoliti, z: Eumir Deodato, sze: Bud Spencer, Luca Venantini, Julian Voloshin, Umberto Raho

1986, Canon

szí, mb, 2610 m

B: június 30.

AZ AMERIKAI FELESÉG

(La sposa americana)

r: Giovanni Soldati, i: Mario Soldati (re), f: Gino Capone, Brian Friolino,



Jean-Jacques Annaud: A rózsza neve

Giovanni Soldati, o: Romano Albani, z: Gino Paoli, sze: Stefania Sandrelli, Tommy Berggren, Trudie Styler, Harvey Keitel
1986, Scena Film
szí, mb, 2349 m
B: augusztus 25.

CAMORRA

(Camorra / Un Complicato intrigo di Donne, Vicoli e Delitti)
r: Lina Wertmüller, f: Lina Wertmüller, Elvio Porta, o: Giuseppe Lanci, z: Tony Esposito, sze: Angela Molina, Harvey Keitel, Daniel Ezralow, Francisco Rabal
1985, Cannon–Italian International Film
szí, mb, 2544 m
B: szeptember 29.

CARMEN

r: Francesco Rosi, i: Prosper Merimée (re), George Bizet (opera), f: Francesco Rosi, Tonino Guerra, o: Pasqualino De Santis, z: Georges Bizet, sze: Julia Migenes–Johnson, Placido Domingo, Ruggero Raimondi, Faith Esham
1984, Opera Film Produzione–Production Marcel Dassault
szí, mf, 4241 m
B: október 13.

JÓ REGGELT, BABILÓNIA

(Good Morning, Babylon)
r: Paolo és Vittorio Taviani, f: Paolo és Vittorio Taviani, Tonino Guerra, o: Giuseppe Lanci, z: Nicola Piovani, sze:

Vincent Spano, Joaquim de Almeida, Greta Scacchi, Désirée Becker
1987, Filmtre–MKZ–Pressman–RAI 1–Films A2
szí, mb, 3228 m
B: október 20.

A KILENCFARKÚ MACSKA

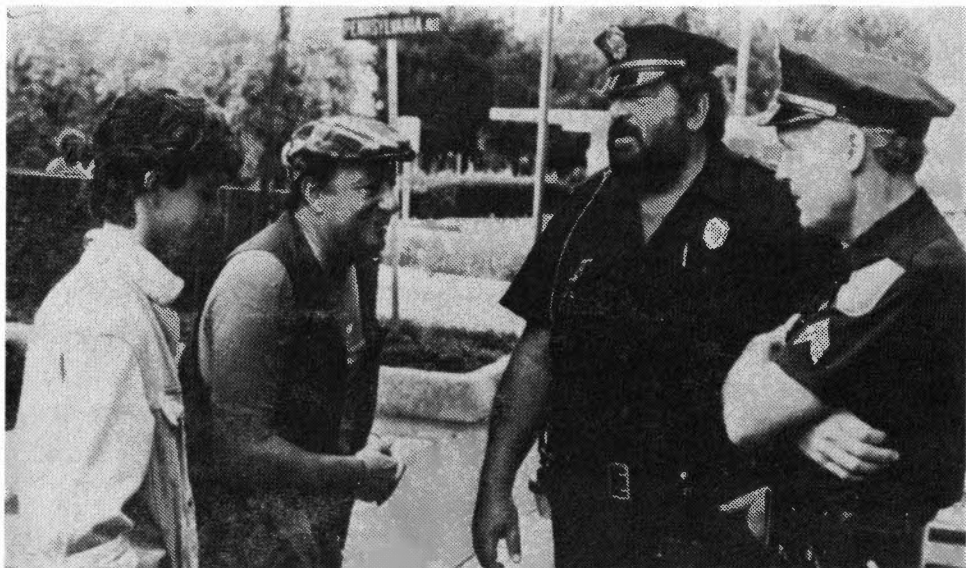
(Il gatto a nove code)
r,i,f: Dario Argento (re), Erico Menczer, z: Ennio Morricone, sze: Karl Malden, James Franciscus, Catherine Spaak, Cinza De Carolis
1971, Seda Spettacoli Spa–Terra Filmkunst–Labrador Film
szí, mf, 3060 m
B: december 1.

A MENYASSZONY GYÖNYÖRŰ VOLT

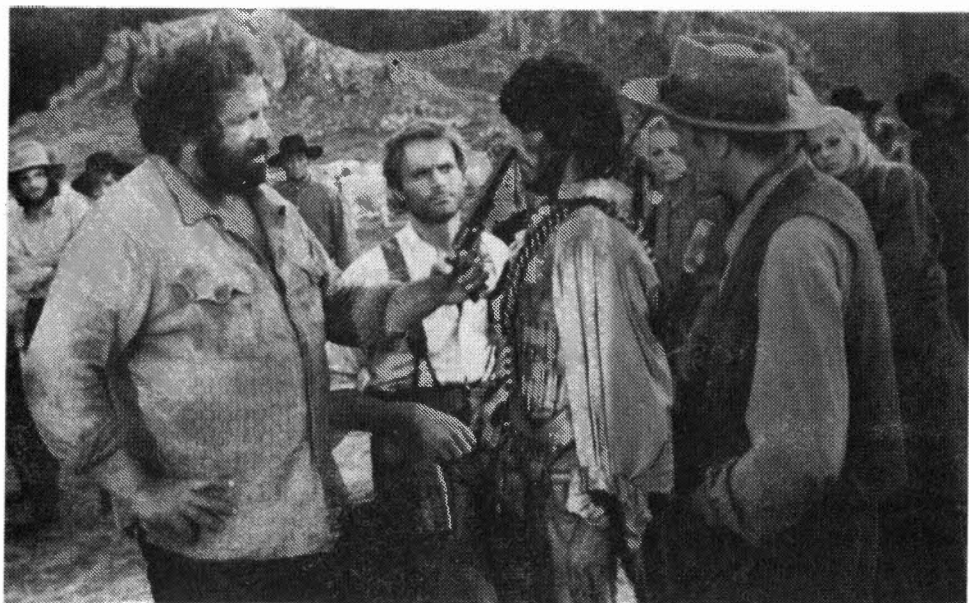
(La sposa era bellissima)
r: Gábor Pál, i: Enzo Lauretta (re), f: Lucio Manlio Battistrade, Enzo Lauretta, Stefano Miliota, Gábor Pál, o: Kende János, z: Nicolo Piovani, sze: Angelo Molina, Massimo Ghini, Marco Leonardi, Simona Cavallari, Stefania Sandrelli
1986, A.M.A. Film–Mafilm
szí, mb, 2635 m
B: július 28.

A MISÉNEK VÉGE

(La messa è finita)
r: Nanni Moretti, f: Nanni Moretti, Sandro Petraglia, o: Franco di Giacomo, z: Nicola Piovani, sze: Nanni Moretti, Margarita Losanno, Ferruccio De Ceresa, Enrica Maria Modugno



Bruno Corbucci: Aladdin



E. B. Clucher: Az ördög jobb és bal keze

1985, Faso Film
szí, mf, 2580 m
B: december 15.

AZ ÖRDÖG JOBB ÉS BAL KEZE

(Mi chiamano trinita)

r,f: E. B. Clucher, o: Aldo Giordani, z:
Franco Micalizzi, sze: Terence Hill, Bud
Spencer, Farley Granger, Gisela Hahn
1971, Avantin–West Film
szí, mb, 3096 m
B: augusztus 11.

REMÉLJÜK, LÁNY LESZ

(Speriamo che sia femmina)

r: Mario Monicelli, f: Leo Benvenuti,
Piero De Bernardi, Suso Cecchi d'Ami-
co, Tullio Pinelli, Jacqueline Lefèvre,
Mario Monicelli, o: Camillo Bazzoni,
z: Nicola Piovani, sze: Liv Ullmann,
Philippe Noiret, Bernard Blier, Catheri-
ne Deneuve
1986, Clemi Cinematografica, Roma –
Producteurs Associés, Paris
szí, mb, 3120 m
B: március 17.

A VELENCEI NŐ

(La Venexiana)

r: Mauro Bolognini, f: Massimo Fran-
ciosa, Mauro Bolognini, o: Beppe Lan-
ci, z: Ennio Morricone, sze: Laura An-
tonelli, Monica Guerritore, Jason Con-
nery, Claudio Amendola
1986, Lux International

szí, mf, 2383 m
B: december 29.

ROMÁNIA

ARANYÁSÓK

(Cautatorii de aur)

r,f: Alecu Croitoru, Sergiu Nicolaescu,
i: Jack London (re), o: Alexandru Da-
vid, sze: Rüdiger Bahr, Françoise Ar-
noul, Arthur Rauss, Pierre Rosseau
Romaniafilm – Tele–München–Techni-
Sonor, Paris
szí, mb, 3249 m
B: június 2.

CALIFAR MALMA

(Moara lui Califar)

r: Serban Marinescu, i: Gala Galaction
(elb), f: Valeriu Dragusanu, Radu Anes-
te Petrescu, o: Calin Ghibu, z: Nicu Ali-
fantis, sze: Remus Margineau, Vasila
Nitulescu, Elena Albu
1985, Centrul de Productie Cinematog-
rafica „Bucuresti”–Casa de Filme 1
szí, mf, 1963 m
B: május 12.

HARC A HÁTORSZÁGBAN

(Batalia din umbra)

r: Andrei Blaier, f: Mihail Opris, Cons-
tantin Paun, o: Doru Mitran, z: Adrian
Enescu, sze: Dan Condurache, Serban
Ionescu, Alexandru Repan, Doru Ban-
dol



Andrej Tarkovszkij: Áldozathozatal

1985, Centrul de Productie Cinematografica

ff, mb, 2788 m

B: március 24.

HOVÁ MÉSZ EMBERKE?

(Quo vadis, homo sapiens?)

r,f: Ion Popescu–Gopo, o: Alecu Popescu, z: Dumitru Capoianu

1983, animációs film

szí, szöveg nélkül, 1823 m

B: december 8.

SPANYOLORSZÁG

AZ ÁLMOK FELE

(La mitad del cielo)

r: Manuel Gutiérrez Aragón, f: M. G. Aragón, Luis Megino, o: José Luis Alcaine, z: Milladoiro, sze: Angela Molina, Fernando Fernán Gómez, Margarita Lozano, Antonio V. Valero

1986, Luis Megino P.C.S.A.

szí, mf, 3450 m

B: december 22.

DÉL

(El sur)

r: Victor Erice, i: Adelaida Garcia Morales (elb), f: José Luis Lopez Linares, o: José Luis Alcaine, z: Ravel, Schubert, Granados, sze: Omero Antonutti, Sonsoles Aranguren, Iciar Bollan, Lola Cardona

1983, Elias Querejete

szí, mf, 2582 m

B: március 17.

SVÉDORSZÁG

ÁLDOZATHOZATAL

(Offret)

r,f: Andrej Tarkovszkij, o: Sven Nykvist, z: Watazumido Shuso, sze: Erland Josephson, Susan Fleetwood, Allan Edwall, Sven Wolter

1986, Svéd Filmintézet–Argos Film

szí, mf, 3860 m

B: március 10.

SZOVJETUNIÓ

AZ ABWEHR ÜGYNÖKE

(Trojnaja proverka)

r: Aloiz Brencs, i,f: Andrej Donatov, Oszvald Kublankov, o: Henrik Filipson, z: Venjamin Baszner, sze: Viktor Csekmarjov, Igor Ledogorov, Igor Vlagyimirov, Via Artmane

1969, Rigai stúdió

ff, mb, 2559 m

B: március 31.

ARANYLÁNC

(Zolotaja cjep)

r: Alekszandr Muratov, i: Alekszandr Grin (re), f: Alekszandr Muratov, Vlagyimir Szoszjuri, o: Igor Csepuszov, z: Ivan Vigner, sze: Vlagyiszlav Szuhacsov–Galkin, Valentyimasz Maszalsz-

kisz, Szvetlana Romasko, Eleonora Koriznajte

1986, Dovzsenko Stúdió

szí, mf, 2480 m

B: augusztus 18.

A BALKEZES EZERMESTER

(Levsa)

r,f: Szergej Ovcsarov, i: Leszkov (no),

o: Valerij Fedoszov, z: Igor Macijevszkij, sze: Nyikolaj Sztokij, Vlagyimir

Gosztyuhin, Leonyid Kuravljev

1986, Lenfilm

szí, mb, 2542 m

B: június 16.

BETÖRŐ

(Vzломcsik)

r: Valerij Ogorodnyikov, f: Valerij Prijemuhov, o: Valerij Mironov, z: Viktor

Kiszin, sze: Oleg Jelikomov, Konsztantyin

Kincsev, Jurij Capnyik

1986, Moszfilm

szí, mf, 2430 m

B: február 4.

BOCSÁSS MEG!

(Prosztyi!)

r: Ereszt Jaszán, f: Viktor Merezszo,

o: Ivan Bagajev, z: Vagyim Bibergan,

sze: Natalja Andrejcsenko, Igor Kosztolevszkij, Viktor Merezszo, Alekszandra

Jakovleva

1986, Lenfilm

szí, mf, 2281 m

B: január 7.

A BUHARAI FESTŐ

(Mirázi ljubovi)

r: Tolomus Okejev, f: Timur Zulfikarov, o: Nurtaj Borbijejev, z: Rumil

Vildanov, sze: Fahridtin Mahamatgyinov,

Farhad Mirzajev, Aszela Esimbejeva,

Hodzsaduri Narlijev

1986, Kirgizfilm

szí, mb, 2690 m

B: szeptember 29.

CSAPDA A SAKÁLOKNAK

(Kapkan dlja sakalov)

r,f: Mukadasz Mahmudov, o: Okie Hamidov, Avraam Abramov, z: Tolib

Sahidi, sze: Alla Renzajeva, Narullo Abdullajev, Andrej Podoszjan, Junusz

Juszupov

1985, Tadzsikfilm

szí, mb, 2220 m

B: január 21.

GALAMBOK

(Csuzsaja belaja i rjaboj)

r,f: Szergej Szolovjov, o: Jurij Klimenko, z: Iszaak Svarc, sze: Szlava Iljusenko, Szergej

Garman, Szultan Banov, Vlagyimir Sztjeklov

1985, Kazahfilm-Moszfilm

szí, mf, 2718 m

B: március 24.

GARÁZS

(Garazs)

r: Eldar Rjazanov, f: Emil Bragyinszkij, Eldar Rjazanov, o: Vlagyimir Nahabcev, z: Andrej Petrov, sze: Ija Szavina, Andrej Mjagkov, Szvetlana Nye-moljajeva, Georgij Burkov
1979, Moszfilm
szí, mb, 2769 m
B: november 3.

HAJSZA SZÁRAZON ÉS VÍZEN

(Perehvat)

r: Szergej Taraszov, f: Jevgenyij Meszjacev, o: Nyikolaj Olonovszkij, z: Igor Kantyukov, sze: Andrej Rosztockij, Vlagyimir Menysov, Jana Druz, Leonyid Kulagin
1986, Moszfilm
szí, mf, 2389 m
B: augusztus 4.

HOSSZÚ BÚCSÚZÁSOK

(Dolgije provodi)

r: Kira Muratova, f: Natalja Rjazanceva, o: Gennagyij Karjuk, z: Oleg Karavajcsuk, sze: Zinaida Sarko, Oleg Vlagyimirszkij, Jurij Kajurov, Szvetlana Kabakova
1971, Odesszai stúdió
ff, mf, 2611 m
B: május 19.

INTERVENCIÓ

(Intervencija)

r: Gennagyij Poloka, f: Lev Szlavin, o: Vlagyimir Burikin, z: Szergej Szla-

nyimszkij, sze: Vlagyimir Viszockij, Julia Burigina, Helena Ivlijeva, Valerij Zolotuhin

1968, Lenfilm

szí, mf, 2571 m

B: szeptember 15.

ISTEN VELED, ZÖLDELLŐ NYÁR

(Proscsaj, zeleny leta)

r: Eljer Ismuhamedov, f: Dzsaszur Iszhakor, Eljer Ismuhamedov, o: Jurij Ljub-sin, z: Eduard Artyemjev, sze: Fahredtin Manafov, Larisza Belogurova, Rusztam Szagdollajev, Boriszlav Brondukov
1985, Üzbekfilm
szí, mb, 2486 m
B: június 30.

KÉT ÓCEÁN TITKA

(Tajna dvuh okeanov)

r: Konsztantyin Pipinasvili, i: G. Adamov, f: Vlagyimir Alekszejev, Nyikolaj Rozskov, o: Felix Viszockij, z: A. Macsavariani, sze: Sz. Sztoljarov, I. Vlagyimirov, Sz. Golavanov, P. Szobolevszkij
1955, Gruzijafilm
szí, mf, 3157 m
B: március 3.

KÍGYÓVADÁSZ

(Zmejelov)

r: Vagyim Gyerbenyev, i,f: Lazar Karelin (re), o: Mihail Agranovics, z: Vlagyimir Csernisev, sze: Alekszandr Mi-



Kira Muratova: Hosszú búcsúások

hajlov, Natalja Belohvosztyikova, Le-
onyid Markov, Galina Polszkih
1985, Moszfilm
szí, mf, 2641 m
B: március 17.

MÁS, MINT A TÖBBI
(Kurjer)

r: Karen Sahnazarov, f: Alekszandr Bo-
rogjanszkij, o: Nyikolaj Nyemoljajev,
z: Eduard Artyemjev, sze: Fjodor Du-
najejcszkij, Anasztaszija Nyemoljajeva,
Inna Csurikova, Oleg Baszilasvili
1987, Moszfilm
szí, mb, 2412 m
B: május 5.



Alekszandr Proskin: '53 hideg nyara

MÁSNAP HÁBORÚ VOLT

(Zavtra bila vojna)

r: Jurij Kara, f: Borisz Vasziljev, o: Vagyim Szemjonovih, sze: Szergej Nyikonyenko, Nyina Ruszlanova, Irina Csernyecsenko, Julija Tarhova
1987, Gorkij stúdió.
szí, mf, 2449 m
B: november 3.

MOSOLYOGJ MÁR, TE GYEREK

(Naerate ometi)

r: Leida Laius, Arvo Iho, i: Silvia Rannamma (re), f: Marina Septunova, o: Arvo Iho, z: Lepo Sumera, sze: Monika Jarv, Hendrik Toompere, Tauri Talermaa, Kerttu Aaving
1986, Tallinfilm
szí, mb, 2414 m
B: április 21.

NÉZZ KÖRÜL!

(Ogljanisz)

r: Aida Manaszarova, f: Eduard Volodarszkij, o: Jurij Nyevszkij, z: Alekszej Ribnyikov, sze: Anasztaszja Voznyeszszkaja, Dmitrij Scseglov, Oleg Tabakov, Andrej Mjagkov
1986, Moszfilm
szí, mf, 2422 m
B: szeptember 1.

NÓSÜL A KAPITÁNY

(Vijtyi zamuzs za kapitana)

r: Vitalij Melnyikov, f: Valentyin Csernyin, o: Borisz Liznyev, z: Iszaak Svarc,

sze: Vera Glagoljeva, Viktor Proszkurin, Jurin Gyemics
1985, Lenfilm
szí, mb, 2463 m
B: február 25.

'53 HIDEG NYARA

(Holodnoje leto 53 goda)

r: Alekszandr Proskin, f: Edgar Dubrovcszkij, o: Borisz Brozhovcszkij, z: Vlagyimir Martinov, sze: Valerij Prijemnyikov, Anatolij Papanov, Viktor Sztjepanov, Nyina Usatova
1987, Moszfilm
szí, mf, 2783 m
B: november 3.

PLUMBUM, AVAGY A VESZÉLYES JÁTÉK

(Pljumbum, ili opasznaja igra)

r: Vagyim Abdrasitov, f: Alekszandr Mindadze, o: Georgij Rerberg, z: Vlagyimir Daskevics, sze: Anton Androszov, Elena Dmitrijeva, Elena Jakovleva, Zoja Lirova
1986, Moszfilm
szí, mf, 2646 m
B: november 17.

A PRÁGAI VENDÉG

(Andrjusz)

r: Algirdasz Araminasz, f: Violetta Palcsinszkaite, o: Ionasz Marcinkjavicsusz, z: Bronyusz Kutavicsusz, sze: Edvin Mencsikov, Inga Brunzaite, Donatisz Banionosz, Trena-Maria Leonavicsute
1981, Litván stúdió
szí, mb, 1731 m
B: július 28.

RÖVID TALÁLKOZÁSOK

(Korotkije vsztrecsi)

r: Kira Muratova, f: Kira Muratova, Leonyid Zsuhovickij, o: Gennagyij Karjuk, z: Oleg Karavajcsuk, sze: Kira Muratova, Vlagyimir Viszockij, Nyina Ruzsylanova

1967, Odesszai stúdió

ff, mf, 2658 m

B: november 3.

SZOMORÚ ÉRZÉKETLENSÉG

(Szkorbnoje beszcusvstvije)

r: Alekszandr Szokurov, i: G. B. Shaw (sz), f: Jurij Arabov, o: Szergej Juriszginszkij, z: Vlagyimir Perszov, sze: Ramaz Cshikvadze, Alla Oszipenko, Tatjana Jegorova, Dmitrij Brjancsev

1986, Lenfilm

szí, mf, 2668 m

B: december 1.

A TIZENÖTÉVES KAPITÁNY

(Kapitan Pilgrima)

r: Andrej Pracsenko, i: Jules Verne (re), f: Alekszandr Guszelnyikov, o: Alekszej Zolotarjev, Vaszilij Truskovszkij, z: Vagyim Hrapacsev, sze: Vjacseszlav Hodcsenko, Nodar Mgaloblivili, Albert Filozov, Tatjana Parkina

1986, Dovzszenko stúdió

szí, mb, 3257 m

B: december 29.

VÉDJ MEG, TALIZMÁN!

(Hranyi menya, moj taliszman!)

r: Roman Balajan, f: Rusztam Ibrahimbekov, o: Vilen Kaljuta, z: Vagyim Hrapacsev, sze: Oleg Jankovszkij, Tatjana Drubics, Alekszandr Abdulov

1986, Dovzszenko stúdió

szí, mf, 2008 m

B: október 27.

VONG ASSZONY KINCSEI

(Tajni madam Vong)

r: Sztjepan Pucsinjan, f: Szergej Govoruhin, Sztjepan Pucsinjan, o: Abiltaj Kasztyejev, Gaszan Tutunov, z: Andrej Gevorgjan, sze: Armen Dzsigarhanjan, Irina Mirosnyicsenko, Alekszandr Abdulov, Szerik Kamakbajev

1985, Kazahfilm

szí, mb, 2484 m

B: június 23.

VIETNAM

HA ELJÖN OKTÓBER

(Bao gio cho den thang moui)

r,f: Dang Niat Min, o: Ngo Kuang Lan, Fam Fuk Dat, z: Fu Kuang, sze: Le Van, Hiu Mioi, Lai Fi, Csin Fong

1985, Vietnam Feature Film

ff, mf, 2195 m

B: december 29.

MERÉNYLET A TEKNŐSBÉKA

TÓNÁL

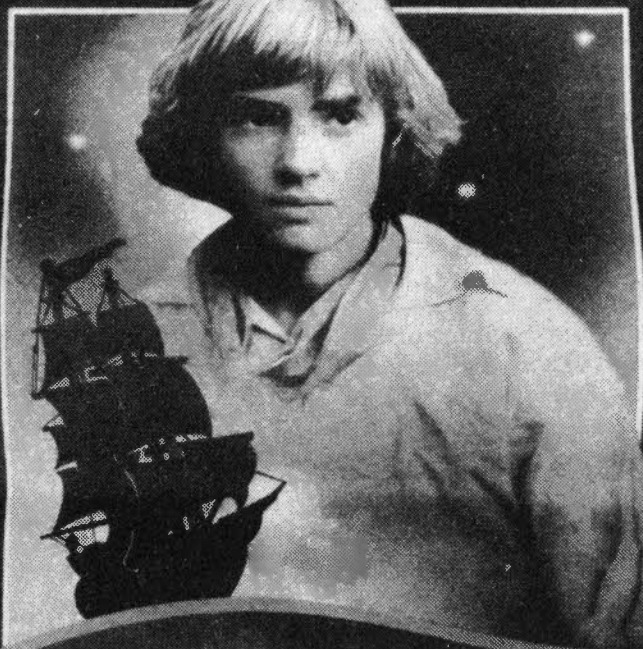
(Vu án ho con rua)

r: Chan Phuong, f: Huynh Bá Thanh, o: Hong Linh, sze: Tra Mi, Phuong Son, Hoang Hoa Dang

1983, Naradnaja Milicija

szí, mf, 2700 m

B: január 14.



**A TIZENÖTÉVES
KAPITÁNY**

SZÍNES SZINKRONIZÁLT SZOVJET FILM

Verne Gyula regénye alapján

Rendezte: ANDREJ PRACSENKO

A televízióban bemutatott külföldi játékfilmek

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

AIRPLANE!

r: és f: Jim Abrahams, David és Jerry Zucker, o: Joseph Biroc, z: Elmer Bernstein, sze: Robert Hays, Julie Hagerty, Leslie Nielsen, Peter Graves, Lloyd Bridges, Kareem-Abdul-Jabbar, Lorna Patterson
(1980), B: augusztus 20. 1. pr.

AMERICAN GRAFFITI

r: és f: George Lucas, o: Ron Eveslage, Jan D'Alquen, sze: Richard Dreyfuss, Ronny Howard, Paul le Mat, Charlie Martin Smith, Harrison Ford, Cindy Williams
(1973), B: február 21.1. pr.
(Zenélő filmkockák)

ÁLOM EZ, NEM VALÓ (Paradise Hawaiian Style)

r: John Rich, f: Allan Weiss, Anthony Laurence, o: William Margulies, z: Joseph J. Lilley, sze: Elvis Presley, Dodie Marshall, Pat Priest, Pat Harrington, Frank McHugh
(1966), B: szeptember 11. 1. pr.

A BAGDADI TOLVAJ

(Thief of Bagdad)
r: Clive Donner, f: A. J. Carothers, o: Denis Lewiston, z: John Cameron, sze: Roddy McDowall, Peter Ustinov, Terence Stamp, Kabir Bedi
(1978), B: szeptember 25. 1. pr.

BOLDOGÍTÓ IGEN... VAGY NEM? (I Will... I Will... For Now)

r: Norman Panama, f: Norman Panama és Albert E. Levin, o: John A. Alonzo, z: John Cameron, sze: Elliott Gould, Diane Keaton, Paul Sorvino, Victoria Principal
(1975), B: július 1. 1. pr.

BONNIE ÉS CLYDE (Bonnie and Clyde)

r: Arthur Penn, i: David Newmann, Robert Benton, o: Burnett Guffey, z: Charles Strousse, sze: Warren Beatty, Faye Dunaway, Gene Hackman, Estelle Parsons, Michael J. Pollard, Dub Taylor, Gene Wilder, Denver Pyle
(1967), B: január 16. 1. pr.

BUTCH ÉS SUNDANCE: A KORAI IDŐK

(Butch and Sundance: The Early Days)
r: Richard Lester, i: William Goldman, f: Aklan Burns, o: Laszlo Kovács, z: Matrick Williams, sze: Tom Berenger, William Katt, Jeff Corey, John Schuck, Michael C. Gwynne, Peter Weller, Brian Dennehy
(1979), B: április 16. 1. pr.

CHARLIE CHAN PÁRIZSBAN

(Charlie Chan in Paris)

r: Lewis Seiler, f: Philip MacDonald, o: Ernest Palmer, z: Samuel Kaylin, sze: Warner Oland, Mary Brian, Thomas Beck, Erik Rhodes, Murray Kinnel (1935), B: november 20. 1. pr.

A CIRKUSZ VILÁGA

(Circus World)

r: Henry Hathaway, f: Ben Hecht, Julian Halevy, James Edward Grant, o: Jack Hildyard, z: Dmitri Toimkin, sze: John Wayne, Claudia Cardinale, Rita Hayworth (1964), B: december 24. 1. pr.

EGY NAP NEW YORKBAN

(On the Town)

r: Gene Kelly és Stanley Donan, i: Jerome Robbins, f: Adolph Green és Betty Comden, z: Leonard Bernstein és Roger Edens, zenei r: Lennie Hayton, Roger Edens, o: Harold Rosson, sze: Gene Kelly, Frank Sinatra, Jules Munshin, Vera Ellen, Betty Garrett, Ann Miller (1949), B: október 16. 1. pr.
(*Zenélő filmkockák*)

EL CID

r: Anthony Mann, f: Frederic M. Frank, Philip Yordan, o: Robert Krasner, z: Rózsa Miklós, sze: Charlton Heston, Sophia Loren (1961), B: május 26–27. 2. pr.

AZ ELRABOLT EXPRESSZVONAT

(Von Ryan's Express)

r: Mark Robson, i: David Wetheimer, f: Wendell Mayers, Joseph Landon, o:

William H. Daniels, z: Jerry Goldsmith, sze: Frank Sinatra, Trevor Howard, Raffaella Carra, Brad Dexter (1965), B: július 30. 1. pr.

A FÖLDKEREKSÉG LEGNAGYOBB SHOW-JA

(The Greatest Show on Earth)

r: Cecil B. De Mille, f: Frederic M. Frank, Theodore St. John, Frank Cavett, Barre Lyndon, o: George Barnes, z: Victor Young, sze: Charlton Heston, Betty Hutton, Cornel Wilde, Dorothy Lamour, Gloria Grahame, James Stewart (1952), B: január 31. 1. pr.

FUNNY GIRL

r: William Wyler, f: Isobel Lennart, o: Harry Stradling, z: Jule Styne, sze: Barbara Streisand, Omar Sharif, Kay Medford, Anne Francis, Walter Pidgeon (1968), B: július 9. 1. pr.
(*Zenélő filmkockák*)

FUNNY LADY

r: Herbert Ross, f: Jay Presson, Allen és Arnold Schulman, o: James Wong Howe, dalok: John Kander és Fred Ebb, zenei r: Peter Matz, sze: Barbra Streisand, Billy Rose, Omar Sharif, Roddy McDowall, Ben Vereen, Carole Wells (1975), B: augusztus 6. 1. pr.
(*Zenélő filmkockák*)

HAIR

r: Miloš Forman, f: Michael Weller, o: Miroslav Ondricek, z: Galt Mac Dermot, sze: John Savage, Treat Williams, Beverly D'Angelo, Annie Golden, Dorsey Wright
(1969), B: június 26. 1. pr.
(*Zenélő filmkockák*)

AZ IGAZI SZENZÁCIÓ

(Concrete Beat)
r: Robert Butler, f: Glenn Gordon, o: James Crabe, z: Artie Kane, sze: John Getz, Darlene Fluegel, Kenneth McMillan, Rhoda Gemignani
B: június 29. 1. pr.

JÖVEDELMEZŐ ÉJSZAKA

(All in a Night's Work)
r: Joseph Anthony, i: Vészi Margit, Owen Elford, f: Edmund Beloin, Amurice Richlin és Sidney Sheldon, o: Joseph La Shelle, z: André Previn, sze: Dean Martin, Shirley McLaine, Charles Ruggles, Cliff Robertson, Norma Crane, Jack Weston
(1961), B: április 2. 1. pr.

KILENCTŐL ÖTIG

(Nine to Five)
r: Colin Higgins, f: Colin Higgins és Patricia Resnick, o: Reynaldo Villalobos, z: Charles Fox, sze: Jane Fonda, Lily Tomlin, Dolly Parton
(1980), B: június 19. 1. pr.

A KILIMANDZSÁRO HAVA

(The Snows of Kilimanjaro)
r: Henry King, i: Ernest Hemingway, f: Casey Robinson, o: Leon Shamroy, z:

Bernard Herrmann, sze: Gregory Peck, Susan Hayward, Ava Gardner, Hildgard Neff
(1952), B: február 7. 1. pr.
(*Gregory Peck sorozat*)

MACKENNA ARANYA

(MacKenna's Gold)
r: J. Lee-Thompson, i: Will Henry, f: Carl Foreman, o: Joseph MacDonald, z: Quincy Jones, sze: Gregory Peck, Omar Sharif, Telly Savalas, Camilla Sparr
(1969), B: május 6. 1. pr.
(*Gregory Peck sorozat*)

MAGÁNBESZÉLGETÉS

(The Conversation)
r: és f: Francis Ford Coppola, o: Bill Butler, z: David Shire, sze: Gene Hackman, John Cazale, Allen Garfield, Frederick Forrest, Harrison Ford, Robert Duvall
(1974), B: július 15. 1. pr.

MARTY

r: Delbert Mann, f: Paddy Chayevsky, o: Joseph La Shelle, sze: Ernest Borgnine, Betsy Blair
(1955), B: május 4. 1. pr.
(*Oscar-díjas filmek*)

NŐ A VOLÁNNÁL

(Heart Like a Weel)
r: Jonathan Kaplan, f: Ken Friedman, o: Tak Fudzsimoto, z: Laurence Rosenthal, sze: Bonnie Bedelia, Beau Bridges, Leo Rossi, Anthony Edwards
(1983), B: december 19. 1. pr.

ÓVAKODJ A TÖRPÉTŐL

(Foul Play)

r: és f: Collin Higgins, o: David M. Walsh, z: Charles Fox, sze: Goldia Hawn, Chevy Chase, Burgess Meredith, Rachel Roberts, Eugene Roche, Dudley Moore,
(1978), B: január 24. 1. pr.

A RAKPARTON

(On the Waterfront)

r: Elia Kazan, f: Budd Schulberg, o: Boris Kaufman, z: Leonard Bernstein, sze: Marlon Brando, Eva Marie Saint, Lee J. Cobb, Rod Steiger, Karl Malden
(1954), B: október 29.

(*Oscar-díjas filmek*)

A RÓMAI BIRODALOM BUKÁSA

I-II.

(The Fall of the Roman Empire)

r: Anthony Mann, f: Ben Barzman, Basilio Franchina, Philip Yordan, o: Robert Krasker, z: Dmitri Tiomkin, sze: Alec Guinness, Stephen Boyd, Christopher Plummer, Sophia Loren, James Mason, Mel Ferrer, Omar Sharif
(1964), B: augusztus 13–14. 1. pr.

RÓMAI VAKÁCIÓ

(The Roman Holiday)

r: William Wyler, f: Jan McLellan és John Dighton, o: Franz Planer és Henri Alekan, z: Georges Auric, sze: Audrey Hepburn, Gregory Peck, Eddie Albert, Hartley Power, Harcourt Williams

(1953), B: február 28. 1. pr.

(*Gregory Peck sorozat*)

SIVATAGI SHOW

(Beautiful People)

r, f, o: Jamie Uys
(1984), B: október 9. 1. pr.

AZ UTOLSÓ MOHIKÁN

(The Last Mohican)

r: James L. Conway, i: J. F. Cooper, f: Stephen Lord, o: Henning Schellerup, z: Bob Summers, sze: Steve Forrest, Ned Romero, Don Shanks, Andrew Prine, Robert Tessier
(1977)

AZ UTOLSÓ ÖLELÉS

(Last Embrace)

r: Jonathan Demme, f: David Shaber, o: Tak Fujimoto, z: Rózsa Miklós, sze: Roy Scheider, James Margolin
(1979), B: május 14. 1. pr.

A VULKÁN ALATT

(Under Vulcano)

r: John Huston, i: Malcolm Lowry, f: Guy Gallo, o: Gabriel Figuerera, z: Alex North, sze: Albert Finney, Jacqueline Bisset, Anthony Andrews
(1984), december 3. 2. pr.

WEST SIDE STORY

r: Robert Wise és Jerome Robbins, f: Ernest Lehman, o: Daniel F. Fapp, z: Leonard Bernstein, sze: Natalie Wood, Richard Beymer, Russ Tamblyn, Rita Moreno, George Chakiris, Simon Oakland, Ned Glass, William Bremley
(1961), B: március 12.
(*Zenélő filmkockák*)

ARGENTÍNA

A BOSSZÚÁLLÁS IDEJE

(Tiempo de revanche)

r: és f: Adolfo Aristain, o: Horacio Maria, z: Emilio Kauderer, sze: Frederico Luppi, Haydee Padilla, Julio de Grazia, Rodolfo Ranni

(1981), B: január 30. 2. pr.

VISSZATÉRÉS

(Volver)

r: David Lipszyc, f: Aida Bortuik, o: Miguel Rodriguez, z: Astor Piazzolla, sze: Hector Alterio, Graciela Dufau, Rodolfo Ranni

(1982), B: március 11. 2. pr.

AUSZTRÁLIA

A BÖLCSESSÉG ELNYERÉSE

(Getting of Wisdom)

r: Bruce Beresford, i: Henry Handel Richardson, f: Eleanor Witcombe, o: Donald McAlpine, sze: Patricia Kennedy, Sheila Helpmann, Susannah Fowle, John Waters, Barry Humphries

(1977), B: április 10. 1. pr.

A VASÁRNAP MESSZE VAN

(Sunday is Too Far Away)

r: Ken Hannam, f: John Dingwall, o: Geoff Burton, z: Patrick Flynn, sze: Jack Thompson, Reg Lye, Max Cullen, Peter Cummins, John Ewart, Sean Scully

(1975), B: augusztus 5. 2. pr.

BRAZÍLIA

A SAS A NYERŐ

(Águila na cabeça)

r: Paulo Thiago, f: Paulo Thiago, Doc Comparoto, Aguinaldo Silva, Joaquim Vaz de Carvalho, o: Antonio Penido, z: Carlos Moletta, sze: Nuno Leal Maia, Christiane Torioni, Zezé Motta, Jece Valadao, Xuxa Lopez

B: május 28. 1. pr.

BULGÁRIA

PUSZTAI EMBEREK

(Sztepmi hora)

r: Janus Vazov, f: Ivageo Petrov, o: Viktor Csicsov, z: Bozsidár Petrov

(1985), B: november 6. 2. pr.

SEGÉLYKIÁLTÁS

(Vik za pomos)

r: Nyikolaj Rudarov, f: Boja Biolcsev, o: Jacek Todorov, z: Mitko Scserev, sze: Ivajlo Geraszkov, Pavel Poppandov, Elzsana Popova, Valerija Todorova, Violeta Bahcsehanova, Veszelin Negyelkov Jordan Szpirov, Najcso Petrov

B: október 4. 2. pr.

SOK SZERENCSET FELÜGYELŐ!

(Bon shans, Inspektoré!)

r: és f: Peter Donev, o: Hriszto Totev, z: Borisz Karadimcsev, sze: Velko Kunnev, Georgi Kalojancsev, Elia Karaduseva, Karmelija Todorova

(1983), B: május 31. 2. pr.

ÚJ MAMÁT KERESÉK

r: Magda Kamenova, f: Olga Kraszteva, o: Baruh Lazarov, z: Filip Pavlov, sze: Mitko Moszkov, Ichak Finci, Iren Krivosieva, Georgi Belcsovszki
B: február 26. 2. pr.

CSEHSZLOVÁKIA

ÉDES GONDOK

(Sladké stárosti)

r: Juraj Herz, f: Jozef Paštéka, Milan Lezák, o: Dobo Simoncic, z: Michal Kocab, sze: Emil Horváth, Renáta Mašková, Andrej Hryc, Dušan Blaškovic
(1984), B: augusztus 31. 1. pr.

AZ ÉN KIS FALUM

(Vesnicko ma stredisková)

r: Jiri Menzel, f: Zdenek Sviak, o: Jaromir Sofr, z: Jiri Sušt sze: Bán János, Marian Labuda, Rudolf Hrušínsky
(1986), B: október 28. 1. pr.
(Jiri Menzel sorozat)

A FESS HUBERT

(Fesák Hubert)

r: Ivo Novak, f: Pavel Hanuš, o: Richard Valenta, z: Petr Hapka, sze: Karel Hermánek, Zora-Ulla Keslerová, Petr Kostka, Josef Somr, Pavel Zednicek
(1984),
B: február 19. 1. pr.

HÓVIRÁGÜNNEP

(Slavnosti snezenek)

r: Jiri Menzel, i: Bohumil Hrabal, f: Jiri Menzel, o: Jiri Macák, z: Jiri Sušt, sze: id. Rudolf Hrušínsky, Jaromir Hanzlik, Josef Somr, Petr Cepek, Petr Brukner, Miroslav Štibick, ifj. Rudolf Hrušínsky, Eugen Jegorov, Borik Procházka

(1984), B: október 5. 1. pr.

(Jiri Menzel sorozat)

LELKIISMERET

(Svédomi)

r: Jiri Krejčík, i: Vladimír Valenta, f: Jiri Fried és J. A. Novotny, o: Rudolf Stahl, z: Jiri Sušt, sze: Milos Nedbal, Maria Vášoňová, Jan Prokeš, Irena Kacirkova, Bohus Záhorsky, Eduárd Dubsky
(1948), B: január 17. 2. pr.

MAGÁNY AZ ERDŐSZÉLEN

(Na samote u lesa)

r: Jiri Menzel, f: Zdenek Sverák és Ladislav Smoljak, o: Jaromir Sofr, z: Jiri Sušt, sze: Josef Kemr, Zdenek Sverak, Daniela Kolárova

(1975), B: szeptember 16. 2. pr.

(Jiri Menzel sorozat)

MESÉS FÉRFIAK KURBLIVAL

(Bájecni muzi s klikou)

r: Jiri Menzel, f: Oldrich Vlcek, Jiri Menzel, o: Jaromir Sofr, z: Jiri Sušt, sze: Rudolf Hrušínsky, Jiri Menzel
(1978), B: október 2. 2. pr.

(Jiri Menzel sorozat)

SENKI NEM TUD SEMMIT

(Nikdo nie nevi)

r: Josef Mach, i: Jan Schmidt, f: Petr Nedoma és Josef Mach, o: Josef Střecha, z: Josef Stelibský, sze: J. Marvan, F. Filiposky, E. Linkers, J. Ditetová, S. Neumann
(1947), B: május 19. 2. pr.

SÖRGYÁRI CAPRICCIO

(Postriziny)

r: Jiri Menzel, i: Bohumil Hrabal, f: Jiri Menzel, o: Jaromir Sofr, z: Jiri Sušt, sze: Jiri Schmitzer, Magda Vašaryova, Jaromir Hanzlik, Rudolf Hrušínský
(1980), B: szeptember 23. 2. pr.
(*Jiri Menzel sorozat*)

SZESZÉLYES NYÁR

(Rozmarné léto)

r: Jiri Menzel, i: Vladislav Vancura, f: Václav Nyolt, Jiri Menzel, o: Jaromir Sofr, z: Jiri Sušt, sze: Rudolf Hrušínský, Mila Myslikova, Vlastimil Brodský, František Řehák, Jana Drachaová, Jiri Menzel
(1968), B: szeptember 2. 1. pr.
(*Jiri Menzel sorozat*)

SZIGORÚAN ELLENŐRZÖTT VONATOK

(Ostre sledované vlaky)

r: Jiri Menzel, f: Bohumil Hrabal és Jiri Menzel, o: Jaromir Sofr, z: Jiri Sušt, sze: Václav Neckár, Josef Somr, Vladimír Valenta, Jitka Bendová, Vlastimil Brodský, Jiri Menzel, Jitka Zelenohorská
(1966), B: augusztus 26. 2. pr.
(*Oscar-díjas filmek, Jiri Menzel sorozat*)

VIETROVI INDIÁNOK

(Indiani z Vetrova)

r: Julius Matula, f: Marketa Zinnerova, o: Antonin Danhel, z: Dezo Ursiny, sze: Jiri Struad, Michal Dymek, Petr Vorvišek, Igor Zapletal
(1979), B: június 22. 1. pr.

AZ UTOLSÓ LEHETŐSÉG

(Antonyho šance)

r: Vit Olmer, f: Rudolf Ráz és Vit Olmer, o: Ota Kopriva, z: Jiri Stivin, sze: Lubos Vešely, Veronika Jenikova
(1985), B: október 31. 1. pr

CHILE

VÉRES SALÉTRÓM

(Caliche sangriento)

r: Helvio Soto, o: Silvio Caiozzi, z: Tito Lederman, sze: Hector Duvauchelle, Jorge Guerra, Jaime Vadell, Jorge Lillo, Arnaldo Berrios
(1969), B: március 5. 2. pr.

DÁNIA

ÉN ÉS CHARLEY

(Mig og Charly)

r: Morten Arnfred, f: Henning Kristiansen és Morten Arnfred, o: Lys Barney, z: Kaspar Winding, sze: Kim Jensen, Allan Olsen, Helle Nielsen, Ghita Norby
(1978), B: június 1. 2. pr.

FRANCIAORSZÁG

AMERIKAI ÉJSZAKA

(La nuit americaine)

r: François Truffaut, o: Pierre–William Glen, z: Georges Delerue, sze: Jacqueline Bisset, Valentine Cortese, Alexandra Stewart, Jean–Pierre Léaud, François Truffaut

(1972), B: szeptember 18. 1. pr.

(*Oscar–díjas filmek*)

A CIGÁNYLÁNY

(La Gitane)

r: Philippe de Broca, f: Jean–Loup Hubert, z: Claude Bolling, o: Robert Fraisse, sze: Claude Brasseur, Valerie Kaprisky

(1985), B: július 22. 1. pr.

EGY KIS KIRUCCANÁS

(La grande vadrouille)

r: Gérard Oury, f: Gérard Oury, Danielle Thompson, Marcel Julian, Georges és Andrés Tabet, z: George Auric, o: Claude Renoir és Vladimir Ivanov, sze: Bourvil, Louis, de Funès

(1966), B: július 31. 1. pr.

EGY VÁLÁS MEGLEPETÉSEI

(Les mariés de l’an II.)

r: és f: Jean–Paul Rappenu, o: Claude Renoir, z: Michel Legrand, sze: Jean–Paul Belmondo, Marlène Jobert

(1971), B: június 5. 1. pr.

EGY ZSARU

(Un flic)

r: és f: Jean–Pierre Melville, o: Walter Wottitz, z: Michael Colombier, sze: Alain Delon, Catherine Deneuve, Richard Cronna

(1972), B: november 19. 2. pr.

AZ ÉVSZÁZAD ESKÜVŐJE

(Le mariage du siècle)

r: Philippe Galland, f: Jean–Luc Voulfow, Philippe Galland és Anemone, o: Eduardo Serra, z: Jean Morlier, sze: Anémone, Thierry Aumont, Jean–Claude Brialy, Dominique Lavanant, Martin Lamotte, Michèle Moretti, Nagy Attila

(1985), B: május 23. 1. pr.

GOMBHÁBORÚ

(La guerre de boutons)

r: Yves Robert, i: Louis Pergaud, f: Francis Boyer, z: Jesé Berghmans, sze: Jacques Dufilho, Michel Galabru, Jean Richard, Pierre Tschernia

(1961), B: május 28. 1. pr.

HABZSOLJUK AZ ÉLETET

(Croque la vie)

r,f: Jean–Charles Tacchella, o: Jean Bofety, z: Gerard Aufosso, sze: Brigitte Fossey, Bernard Giraudaut, Carole Laure

(1981), B: március 27. 2. pr.

HALÁLOS CSAPDA

(The Deadly Trap)

r: René Clément, i: Arthur Cavanaugh, f: Sydney Buckman és Eleanor Perry,

z: Gilbert Bécaud, o: Andreas Winding
sze: Faye Dunaway, Frank Langella
(1971), B: március 13. 1. pr.

A HALOTT ASSZONY VISSZATÉR

(Un menestre est un menestre)
r: Étienne Périer, i: Dominique Fabre,
f: Étienne Périer, D. Fabre, z: Paul Mis-
rakim o: Marcel Grignon, sze: Jean-
Claude Brialy, Stephanie Audran, Ca-
therine Spaak, Robert Hossein, Michel
Serrault
(1972), B: május 19. 1. pr.

A HÁROM TESTŐR

(Fate largo ai Moschettieri)
r: André Hunebelle, i: Alexandre Du-
mas, o: Marcel Grignon, sze: Yvonne
Sanson, Gino Cervi, Georges Marshall,
Bourvil, Danièle Godet, Jean Parèdes,
Louis Arbessier
(1953), B: január 24. 1. pr.

HORGÁSZ A PÁCBAN

(Ni... Vu... Connu...)
r: Yves Robert, i: Alphonse Allais, f:
Jean Marsan és Jacques Celbray, z:
Jean Wiener, o: Jacques Lettelier, sze:
Louis de Funès, Claude Rich, Armon-
tel, Pierre Mondy, Moustache
(1957), B: szeptember 22. 1. pr.

HULOT ÚR KÖZLEKEDIK

(Trafic)
r: és f: Jacques Tati, o: Edward van den
Enden és Marcel Weise, z: Charles Du-
mont, sze: Jacques Tati, Marcel Praval,
Honore Bostel, Toni Knepper, Franco
Russet
(1971), B: március 25. 2. pr.

ISKOLÁSOK ÚTJA

(Le chemin des écoliers)
r: Michel Boisrond, f: Marcel Aymé, z:
Christian Matras, sze: Alain Delon, Li-
no Ventura, Jean-Claude Brialy, Fran-
çoise Arnault, Bourvil
(1959), B: május 22. 2. pr.

A JÁTÉK VÉGET ÉRT

(Les jeux sont faits)
r: Jean Delannoy, f: Jean-Paul Sartre,
o: Christian Matras, z: Georges Auric,
sze: Micheline Presle, Marcel Pagliero
(1947), B: augusztus 7. 2. pr.

JEANNE D'ARC PERE

(Le procès de Jeanne d'Arc)
r: és f: Robert Bresson, o: L. H. Burel,
z: Francis Seyrig, sze: Florence Carrez,
Jean-Claude Fourneau, Roger Honorat
(1961), B: november 27. 2. pr.

KISDARÁZS

(Le guépiot)
r: Jóska Pilissy, i: Viviane Villamont,
f: Viviane Villamont és Jóska Pilissy,
o: Jean Badal, z: Gérard Gustin, sze:
Emilie Montgenet, Bernard Fresson,
Evelyne Press, Juliette Mills
(1980), B: május 13. 2. pr.

LÉGY SZÉP, ÉS TARTSD A SZÁD!

(Sois belle et tais toi!)
r: Marc Allegret, f: Marc Allegret, Wil-
liam Benjamin, Odette Joyeux, Gabriel
Arout, o: Armand Thirard, z: Jean Wi-

ener sze: Henri Vidal, Mylène Demongeot, Roger Jeanin, Alain Delon, Jean-Paul Belmondo
(1957), B: február 28. 1. pr.

MARIUS

r: Korda Sándor, f: Marcel Pagnol, o: Ted Palme, z: François Gromon, sze: Raimu, Pierre Fresnay, Charpin, Alida Rouffe
(1931), B: október 23. 1. pr.

A MÁÁSOK PÉNZE

(L'argent des autres)
r: Christian de Chalonge, i: Nancy Markham, f: Pierre Dumayet és Christian de Chalonge, o: Jean-Louis Picavet, z: Patrice Mestral, sze: Jean-Louis Trintignant, Claude Brasseur, Michel Serreault, Catherine Deneuve
(1978), B: november 22. 2. pr.

PÁRBAJ A SZIGETEN

(Le combat dans l'île)
r: és f: Alain Cavalier, o: Pierre Lhomme, z: Serge Nigg, sze: Romi Schneider, Jean-Louis Trintignant, Henri Serre, Diana Lepvrier
(1962), B: február 9. 2. pr.

SOK PÉNZNÉL JOBB A TÖBB

(Pour cent briques, t'as plus rien)
r: Edouard Molinaro, i: Didier Kaminka, f: Edouard Molinaro, o: Michael Epp, z: Murray Head, sze: Bernard Girardeau, Daniel Auteuil, Anémone, Gérard Jugnot
(1982), B: november 6. 1. pr.

SZERELEMME LÁTNI

(Les yeux de l'amour)
r: Denys de la Patellière, i: Jaques Antoine, f: Roland Laudenbach, Denys de la Patellière és Michel Audiard, o: Pierre Petit, z: Maurice Thirriet, sze: Danielle Darrieux, Jean-Claude Brialy, Bernard Blier, Françoise Rosay
(1959), B: június 3. 1. pr.

A TIZEDIK NAP

(La décade prodigieuse)
r: Claude Chabrol, i: Ellery Queen, f: Paul Gogauff, o: Jean Rabic, sze: Anthony Perkins, Michel Piccoli, Marlène Jobert, Orson Welles
(1971), B: április 22. 1. pr.

A TÖRVÉNYES ERŐSZAK

(Légitime violence)
r: Serge Leroy, i: Vera Belmont, f: Jean-Patrick Laurent, o: Ramon Suarez, z: Jean-Marie Senia
(1982), B: december 27. 2. pr.

UTASOK

(Les passagers)
r: Serge Leroy, i: K.V.Dwyer, o: Walter Wottitz, z: Claude Bolling, sze: Jean-Louis Trintignant, Mireille Darc, Bernard Fresson
(1976), B: július 2. 1. pr.

AZ UTOLSÓ AKCIÓ

(Grisbi)
r: Jacques Becker, f: Albert Simonin, o: Pierre Montazel, z: Jean Wiener, sze: Jean Gabin, René Dary, Dora Doll, Paul Frankeur, Jeanne Moreau, Lino Ventura
(1954), B: április 15. 1. pr.

ÜLDÖZÉSI MÁNIA

(Diaboliquement votre)

r: Julien Duvivier, i: Louis C. Thomas,
f: Roland Girard, o: Henri Decae, z:
François de Roubaix
(1967), B: szeptember 25. 1. pr.

VESZÉLYESEN ÉLNI

(Vivre dangeureusement)

r: Claude Makovski, i: Raymond Mar-
lot, f: Claude Makovski, Nelly Kaplan
és Claude Veillot, o: Jean Badal, z:
Claude Bolling, sze: Annie Girardot,
Claude Brasseur, Syndey Rome
B: február 5. 1. pr.

JUGOSZLÁVIA

FÉLÚTON

(Nesto izmedju)

r: Srdjan Karanovic, f: Srdjan Karano-
vic, Miloslav Martinovic és Andrew
Horton, o: Zivko Zalar, z: Zoran Szim-
jonovic, sze: Cris Corfman, Predrag Ma-
nojlovic, Dragan Nikolic
(1983), B: november 12. 2. pr.

KÍNA

VAD HEGYEKBEN

r: Jen Hszü-sü, f: Jen Hszü-sü és Csu
Ce, o: Mi Csia Csing, z: Hszü Jou-fu,
sze: Tu Jüan, Jüe Hung, Hszin Ming
B: október 3. 1. pr.

KOREAI NDK

A KÉT HALÁSZKAPITÁNY

r: Rim Cshan Bom, f: Kim Jen Gjun,
o: Vi Jun Szok, sze: Csen Du Jen, Kim
Sze Jen
B: február 3. 1. pr.

KUBA

ALMA A FÁJÁTÓL

r: Luis F. Bernanza, f: Luis F. Bernan-
za és Nelson Dorr, o: Jorge Haydu, z:
Tony Tano, sze: Reynaldo Miravelles,
Ana Vina, Nancy Gonzales, Gilberto
Reyes, Thais Valdés, Nestor Rivero
(1985), B: október 11. 2. pr.

ELTÁVOLODÁS

(Lejanía)

r: és f: Jesus Diaz, o: Mario Garcia
Joya, sz: Veronica Lynn, Jorge Trinchet,
Beatriz Valdes, Isabel Santos
(1985), B: június 3. 2. pr.

MENYASSZONY DÁVIDNAK

(Una novija del David)

r: Orlando Rojas, f: Senel Paz és Or-
lando Rojas, z: Pablo Milanés, o: Livio
Delgado, sze: Jorge Alvarez, Isabel Di-
az Lago, Francisco Gattorno, Edith Mas-
solar, Thais Valdes
(1985), B: február 12. 1. pr.

LENGYELORSZÁG

ANATOL ÚR KALAPJA

(Kapelusz pana Anatola)

r: Jan Rybkowski, f: Zdzisław Skrowronski és Jan Rybkowski, o: Bogusław Lambach, z: Jerzy Harald, sze: Tadeusz Fijewski, Helena Makowska, Wienczysław Głinski, Aleksander Dzwinkowski, Stanisław Javorski, Zygmunt Chmielewski

(1957), B: augusztus 9. 2. pr.

FÉTIS

(Fetysz)

r: Krzysztof Wojciechowski, c: Andrzej Barszczyński, sze: Jan Prochyra, Ewa Zietek, Agata Kryśka-Zietek, Tomasz Wojciechowski, Wojciech Brzozowicz, Ludwik Benoit

(1984), B: szeptember 13. 2. pr.

A HAZUDÓS

(Klamuczucha)

r: Anna Sokolowska, i: Małgorzata Musierowicz, f: A. Sokolowska és M. Musierowicz, o: Jacek Korcelli, z: Jerzy Matuszkiewicz, sze: Małgorzata Wachcka, Grzegorz Matysik, Marek Wojcicki, Ewa Borowik, Ryszard Dembinski, Leonard Pietraszak

(1981), B: július 16. 1. pr.

MARYNA

r: Jan Rybkowski, i: Henryk Sienkiewicz, f: Bożena Hlebowicz és Andrzej

Mylarczyk, o: Marek Nowicki, z: Wojciech Kilar, sze: Anna Nehrebecka, Andrzej May, Anna Milewska, Joanna Witter, Jan Englert, Czesław Wollejko, Andrzej Chranowski

B: szeptember 1. 2. pr.

SZEXMISSZIÓ

(Sexmisja)

r: és f: Juliusz Machulski, o: Jerzy Lukaszewicz, z: Henryk Kuzniak, sze: Jerzy Stuhr, Olgierd Lukaszewicz, Bożena Stryjkowna, Bogusława Pawelec

(1983), B: január 17. 1. pr.

VABANK

(Va Banque)

r: és f: Juliusz Machulski, o: Jerzy Lukaszewicz, z: Henryk Kuzniak, sze: Jan Machulski, Leonard Pietraszak, Witold Pyrkosz, Jacek Chmielnicki, Krzysztof Kiersznowski, Ewa Szykulska, Józef Para, Elżbieta Zajawian

(1981), B: április 28. 1. pr.

MAROKKÓ

NÁDI BABA

(Poupées du Rosseau)

r: Jiláhi Ferhádi, f: Ferideh Bléqid, o: Abdul Karim El-dirawi, sze: Szuád El-tuhami, Ahmad Ferhati, Ibtisám Mutaleb

(1982), B: március 31. 2. pr.

NAGY-BRITANNIA

BRAZÍLIAI FIÚK

(The Boys from Brazil)

r: Franklin J. Schaffner, i: Ira Levin, f: Heywood Gould, o: Henri Deaca, z: Jerry Goldsmith, sze: Gregory Peck, Laurence Olivier, James Mason, Lilli Palmer

(1978), B: június 18. 1. pr.

(*Gregory Peck sorozat*)

EGYENES, EGYENES, GÖRBE, GÖRBE

r: Michael Apted, f: Jack Rosenthal, o: Tony Pierce-Roberts, z: David Earl, sze: John Albasiny, Abigail Cruttenden, Maurice Dee, Alison Steadman

(1982), B: december 9. 1. pr.

EGY HATPENNY'S FELE

(Half a Sixpence)

r: George Sidney, i: H. G. Wells, f: Beverly Cross, o: Geoffrey Unsworth, z: David Heneker, sze: Tommy Steele, Julia Foster, Cyril Ritchard, Penelope Horner, Grover Dale, Hilton Edwards

(1967), B: május 7. 1. pr.

(*Zenélő filmkockák*)

EGYMILLIÓ FONTOS BANKJEGY

(The Million Pound Note)

r: Ronald Neame, i: Mark Twain, f: Jill Craigie, o: Geoffrey Unsworth, z: Wil-

liam Alwyn, sze: Gregory Peck, Jane Griffith, Ronald Squire, Wilfred Hyde White

(1954), B: november 7. 1. pr.

(*Gregory Peck sorozat*)

ELKÁRHOZOTTAK UTAZÁSA I-II.

(Voyage of the Damned)

r: Stuart Rosenberg, f: Gordon Thomas és Max Morgan-Witts, o: Billy Williams, z: Lalo Schifrin, sze: Faye Dunaway, Oskar Werner, Max von Sydow, Malcolm McDowell, Helmut Griem, Lee Grant, Orson Welles, James Mason, Katharine Ross, Ben Gazzara

(1976), B: július 23-24. 1. pr.

LONDONI RANDEVÚ

(The Lady Vanishes)

r: Anthony Page, f: George Axelrod, o: Douglas Slocombe, z: Richard Hartley, sze: Elliot Gould, Cybill Shepherd, Angela Lansbury, Herbert Lom, Arthur Lowe, Ian Carmichael

(1979), B: május 23. 2. pr.

MOBY DICK

r: John Huston, i: Herman Melville, f: Ray Bradbury és John Huston, o: Oswald Morris, z: Philip Stainton, sze: Gregory Peck, Richard Basehart, Friedrich Ledebur, Orson Welles

(1956), B: március 13. 1. pr.

(*Gregory Peck sorozat*)

VIII. HENRIK MAGÁNÉLETE
(The Private Life of Henry VIII.)

r: Korda Sándor, f: Bíró Lajos és Arthur Wimperis, o: Georges Périnal, z: Kurt Schroeder, sze: Charles Laughton, Merle Oberon, Elsa Lanchester, Binnie Barnes, Wendy Barrie, Robert Donat (1933), B: június 24. 2. pr.

OLIVER

r: Carol Reed, i: Charles Dickens, f: Vernon Harris, o: Oswald Morris, z: Lionel Bart, sze: Mark Lester, Ron Moody, Shani Wallis, Oliver Reed, Jack Wilde, Harry Sacombe (1967), B: április 9. 1. pr.
(*Zenélő filmkockák*)

ÓFELSÉGE KAPITÁNYA
(Captain Horatio Hornblower)

r: Raoul Walsh, i: C. S. Forester, f: Ivan Goff, Ben Roberts, Aeneas Mackenzie, o: Guy Green, z: Robert Farnon, sze: Gregory Peck, Virginia Mayo, Robert Beatty, James Robertson Justice, Terence Morgan (1951), B: február 14. 1. pr.
(*Gregory Peck sorozat*)

RÓMEÓ ÉS JÚLIA
(Romeo and Juliet)

r: Franco Zeffirelli, i: William Shakespeare, f: Franco Busati és Masolino D'Amico, o: Pasquale de Santis, z: Ni-

no Rota, sze: Leonard Whiting, Olivia Hussey, John McEnery, Michael York, Pat Heywood, Millo O'Sea, Paul Hardwick (1969), B: január 9. 1. pr.
(*Franco Zeffirelli sorozat*)

A SÓLYOM BOSSZÚJA

r: Terry Marcel, f: Terry Marcel és Harry Robertson, o: Paul Beeson, z: Harry Robertson, sze: Jack Palance, John Terry, Ray Charleson, Bernard Breslaw, Peter O'Farrell (1980), B: február 25. 1. pr.

TENGERI FARKASOK
(The Wolves)

r: Andrew V. McLaglen, i: James Leasor, f: Reginald Rose, o: Tony Imi, z: Roy Budd, sze: Gregory Peck, Roger Moore, David Niven, Trevor Howard, Barbara Kellermann (1981), B: május 1. 1. pr.

NSZK

EGY ANGYAL A FÖLDÖN
(Ein Engel auf Erden)

r: és f: Radványi Géza, o: Roger Hubert, z: Jean Wiener, sze: Romy Schneider, Henri Vidal, Jean-Paul Belmondo (1959), B: április 7. 1. pr.

FEDORA

r: Billy Wilder, f: J. A. Diamond és Billy Wilder, o: Gerry Fischer, z: Rózsa Miklós, sze: Marthe Keller, William Holden, José Ferrer, Hildegard Knef, Michael York

(1978), B: november 19. 1. pr.

KREUTZER SZÁZADOS

(Kreutzer)

r: Klaus Emmerich, i: Klaus Emmerich és Klaus Voswinkel, o: Frank Bühne, z: Franz Hummel, sze: Rüdiger Vogler, Axel Wagner, Jörg Hube, Kurt Weinzorl, Claus-Dieter Reents, Vitus Peplichal, Richard Beek, Heidi Forster

(1977), B: január 7. 2. pr.

LÁNYOK EGYENRUHÁBAN

(Mädchen in Uniform)

r: Radványi Géza, i: Christa Winsloe, f: Franz Höllering, o: Werner Krien, z: Péter Sandloff, sze: Lili Palmer, Romy Schneider

(1958), B: szeptember 23. 1. pr.

OLASZORSZÁG

AMARCORD

r: és f: Federico Fellini, o: Giuseppe Rotunno, z: Nino Rota, sze: Pupella Maggio, Armando Brancia, Magali Noel, Ciccio Ingrassia, Nando Orfei, Luigi Rossi, Bruno Zanin

(1973), B: július 16. 1. pr.
(*Oscar-díjas filmek*)

BELFEGOR A POKOLBÓL

(Il diavolo innamorato)

r: Ettore Scola, f: Ruggero Maccari és Ettore Scola, o: Aldo Tonti, z: Armando Trovajoli, sze: Vittorio Gassman, Mickey Rooney, Claudine Auger

(1966), B: november 4. 1. pr.

FRANK MANNATA

IGAZ TÖRTÉNETE

r: Severio Seto, f: Luigi Mondello, o: Emilio Foriscot, z: G. F. Reverberi, sze: Jeffrey Hunter, Margaret Lee, William Bogart, Gogo Rojo, Miguel del Castillo, Eduardo Fajardo, Victor Israel, Anna Maria Pierangeli

(1970), B: február 2. 2. pr.

KENYÉR, SZERELEM, FANTÁZIA
(Pane, amore e fantasia)

r: Luigi Comencini, f: Ettore Margadonna, Luigi Comencini, o: Arturo Gallea, z: Alessandro Cicognini, sze: Vittorio de Sica, Gina Lollobrigida, Marisa Merlini, Virgilio Riento, Tina Pica, Maria Pia Casilio, Roberto Risso

(1953), B: május 18. 2. pr.

KENYÉR, SZERELEM,
FÉLTÉKENYSÉG

(Pane, amore e gelosia)

r: Luigi Comencini, f: Ettore Margadonna, Luigi Comencini, o: Carlo Montu-

ori, z: Alessandro Cicognini, sze: Vittorio de Sica, Gina Lollobrigida, Robert Risso, Marisa Merlini, Tina Pica, Virgilio Riento, Memmo Carotenuto (1954), B: május 20. 2. pr.

NEM ÖRÖKKÖN, NEM ÖRÖKKÉ

(Trenta minuti d'amore)

r: Marco Vicario, f: F. Marotta, A. Parenzo, L. Toscano és M. Vicario, o: Luigi Kuvelier, z: Dario Farina és Gianpiero Reverberi, sze: Monica Vitti, Ugo Tognazzi, Diego Abatantuono (1982), B: augusztus 21. 1. pr.

PICONE KÜLDÖTT

(Mi manda Picone)

r: Nanni Loy, f: Nanni Loy és Elvio Porta, o: Claudio Cirillo, z: Tullio de Piscopo, sze: G. Gianni, Lina Sastri (1984), B: szeptember 3. 2. pr.

8 ÉS 1/2

(Otto e mezzo)

r: Federico Fellini, f: Federico Fellini, Tullio Pinelli, Ennio Flaiano, Brunello Rondi, o: Gianni di Venanzo, z: Nino Rota, sze: Marcello Mastroianni, Claudia Cardinale, Anouk Aimée, Sandra Milo (1962), B: november 26. 1. pr.
(*Oscar-díjas filmek*)

SZÁZ NAP PALERMÓBAN

(100 giorni a Palermo)

r: Giuseppe Ferrara, f: Gioigio Arlorio, o: Silvio Frascchetti, z: Vittorio Gelmerti, sze: Lino Ventura (1984), B: május 20. 1. pr.

SZEMÜNK FÉNYE

(Aurora)

r: Maurizio Ponti, f: Franko Terrini, John McGreewey, o: Roberto Gerardi, z: Georges Delerue, sze: Sophia Loren, Eduardo Ponti, Philippe Noiret, Daniel J. Travanti, Ricky Tognazzi (1983), B: április 1. 1. pr.

SZTROGOF MIHÁLY

(Strogof)

i: Jules Verne, f: Giampiero Bons, Eriprando Visconti, Stefano Stracchi, George Lautner, Albert Kantof, o: Luigi Kuveiller, z: Teo Usuelli, sze: John-Philip Law, Mimsy Farmer, Hiran Keller, Delia Bocaro, Kurt Meisel (1970), B: február 5. 2. pr.
(*Jules Verne születésének 160. évfordulójára*)

SPANYOLORSZÁG

EGY IGAZI ÚR

r: Juan Antonio Bardem, f: Alfredo Manas és Juan Antonio Bardem, o: Magi Torruella, z: Jose Nieto, sze: Sancho Garchia, Maria José Alfonso, José Manuel Cervino, Miguel Palenzuela (1981), B: december 1. 2. pr.

VALENTINA

r: Antonio Jose Betancor, i: Ramon J. Sender, f: Lantaro Muruo, Antonio Jo-

sé Betancor, Carlos Escolado, Javier Moro, o: Juan Antonio, Ruiz Anchia, z: Ruiz Ortolani, sze: Jorge Sanz, Paloma Gomez, Anthony Quinn (1982), B: február 6. 2. pr.

SVÁJC

EMLÉKEK, GYÖKEREK

(Matlosa)

r: Vili Hermann, i: Giovanni Orelli, f: Angelo Gregorio és Vili Hermann, o: Carlo Verini, z: Enzi Jannacci sze: Flavio Bucci, Omero Antonutti, Francesca de Sapio, Rino Cappozzo (1982), B: március 1. 2. pr.

FALUSI RÓMEÓ ÉS JÚLIA

(Romeo und Julia auf dem Dorfe)

r: Valerian Schmidely, i: Gottfried Keller, f: Hans Trommer, o: Ady Lumpert, z: Jack Trommer, sze: Margi Winter, Erwin Kohlund (1941), B: augusztus 18. 2. pr.

SZOVJETUNIÓ

AGÓNIA

(Agonyija)

r: Elem Klimov, f: Szemjon Lungin, Ilja Nuszinov, o: Leonyid Kalasnyikov, z: Alfred Snitter, sze: Alekszej Petren-

ko, Anatolij Romasin, Velta Line, Aliszja Frjndlich, A. Romanov (1972), B: május 7. 2. pr. (*Elem Klimov sorozat*)

ANDREJ RUBLJOV I-II.

r: Andrej Tarkovszkij, f: Andrej Mihalkov- Koncsalovszkij és Andrej Tarkovszkij, o: Vagyim Juszov, z: Vjacseszlav Ovcsinnyikov, sze: Anatolij Szolonyicin, Ivan Lapikov, Nyikola Grinko, Nyikolaj Szergejev, Irma Raus, Jurij Nazarov, Nyikolaj Burjljajev (1966), B: október 29.-30. 2. pr. (*Anatolij Szolonyicin sorozat*)

BÚCSÚ MATYORÁTÓL

(Matyora)

r: Elem Klimov, i: Valentyin Raszputyin, f: Larisza Sepityko, Elem Klimov, o: Rogyjonov, Szirtladze, Taraszkin, z: Artyomov, Snitke, sze: Sztjefanyija Sztanjuta, Lev Durov, Alekszej Petrenko, Leonyid Krjuk, Vagyim Jakovenko (1981), B: május 27. 1. pr. (*Elem Klimov sorozat*)

ELLENŐRZÉS AZ UTAKON

(Proverka na dorogah)

r: Alekszej German, i: Jurij German, f: Eduard Volodarszkij, o: L. Korganov, B. Alekszandrovskij és V. Mironov, z: J. Svarc, sze: Rolan Bikov, Anatolij Szo-

lonyicin, Vlagyimir Zamanszkij, Oleg Boriszov, Fjodor Agyinokov, Anda Zajec, Gennagyij Djudjájev

(1971), B: november 7. 2. pr.
(*Anatolij Szolonyicin sorozat*)

ELMÚLIK A TAVASZ

(Veszna prohogyit)

r: és f: Nodar Managadze, o: Abeszalom Majszuradze, z: Nodar Gabunia, sze: Erekle Kuhianidze, Mareh Likoke-li, Ramriko Csicsua, Elgudzsa Burduli, Merab Komahidze

(1983), B: augusztus 28. 2. pr.

HÁZAM A ZÖLD DOMBOK KÖZÖTT

(Moj dom na zeljonik holmah)

r: Aszja Szulejeva, f: Szergej Bodrov és Aszja Szulejeva, o: Aubakir Szulejev és Bolat Szulejev, z: Tlesz Kazsgalijev, sze: Szanzsar Dzsakszilikov, Ahimov, Mukasev Murat

(1985), B: november 7. 1. pr.

HURRÁ, NYARALUNK!

(Dobro pozsalovaty)

r: Elem Klimov, f: Szemjon Lungin és Ilja Muszinov, o: Anatolij Kuznyecov, z: I. Tarivergyijev és I. Jakusenko, sze: Jevgenyij Jevsztignyejev, Arina Alejnyikova, Ligyija Szmirnova, Ilja Rutberg, Vitya Koszin

(1964), B: április 29. 1. pr.

(*Elem Klimov sorozat*)

HUSZONHAT NAP DOSZTOJEVSZKIJ ÉLETÉBŐL

(Dvadcaty seszty dnejj iz zsziznyi Dosztojevszkovo)

r: Alekszandr Zarhi, f: Vlagyimir Vlagyimirov és Pavel Finn, o: Vlagyimir Klimov, z: Iraklij Gabeli, sze: Anatolij Szolonyicin, Jevgenyija Szimonova

(1980), B: december 30. 2. pr.

(*Anatolij Szolonyicin sorozat*)

IDEGENEK KÖZÖTT

(Szvoj zsredi csuzsuh szreid szvojih)

r: Nyikita Mihalkov, f: Volodarszkij és Mihalkov, o: Lebegyev, sze: Prohovcsikov, Pasztuhov, Szolonyicin, Sakurov

(1975), B: november 11. 1. pr.

(*Anatolij Szolonyicin sorozat*)

IVANOVA BÍRÓNÓ MAGÁNÜGYE (Licsnoje gyelo szugyi Ivanovoj)

r: Ilja Frez, f: Galina Scserbakova, o: ifj. Ilja Frez, z: Mark Minkov, sze: Okszana Dackaja, Natalja Gundareva, Szergej Sakurov, Lilija Gricenko, Marina Zudina

(1985), B: augusztus 10. 2. pr.

JÖJJ ÉS LÁSD

(Igyi i szmotri!)

r: Elem Klimov, f: Alesz Adamovics, Elem Klimov, o: Alekszej Rogyinov, z:

Oleg Sancsenko, sze: Alekszej Kravcsenko, Olga Mironova (1986), B: május 9. 1. pr.
(Elem Klimov sorozat)

KÁLVÁRIA

(Vozshozsgyenyije)

r: Larisza Sepityko, i: Vaszil Bikov, f: Jurij Klepikov és Larisza Sepityko, o: Vlagyimir Csuhnov, z: A. Snitke, sze: Borisz Plotnyikov, Vlagyimir Gosztyuhin, Ljudmila Poljakova, Szergej Jakovlev, Anatolij Szolonyicin (1976), B: november 18. 1. pr.
(Anatolij Szolonyicin sorozat)

A KÉTÉLTŰ EMBER

(Cselovjek amfibija)

r: Kazanszkij és Csebotarjev, i: Beljajev, f: Golburg, Ksenofontov és Kapler, o: Rozovszkij, z: Petrov, sze: Korneyev, Vertyinszkaja, Kozakov, Szimonov, Szmironyin, Davidov (1961), B: május 21. 2. pr.

LUXUSTUTAJON

(Vernyje druzja)

r: Mihail Kalatozov, f: A. Galics, K. Iszajev, o: Magidszen, z: Jerennyikov, sze: Csirkov, Koriszov, Merkujev (1954), B: május 24. 2. pr.

MEGÁLLT A VONAT

(Osztanonovilszja pojezd)

r: Vagyim Abdrasitov, f: Alekszandr Mindadze, o: Jurij Nyevszkij, z: Edu-

ard Aretyemjev, sze: Oleg Boriszov, Anatolij Szolonyicin, Mihail Gluzszkij, Nyina Ruszlanova, Ljudmila Zajceva, Nyikolaj Szkorobogatov, Pjotr Kalbaszin

(1982), B: december 8. 2. pr.
(Anatolij Szolonyicin sorozat)

NE FÉLJ, VELED VAGYOK!

(Nye bojszja!)

r: Julij Guszman, f: Julij Dunszkij, Valerij Frid, o: Valerij Kerimov, z: Palad-Bül Agli, sze: Muhtarbek Kantemirov, Palad Bül-Bül Agli, Lev Durov, Hamida Omarova, Haszan Furabov (1982), B: február 6. 2. pr.

RÉTTEGETT IVÁN I-II.

(Ivan Groznij)

r: és f: Szergej Eizenstein, o: Moszkin és Tiszse, z: Prokofjev, sze: Cserkaszov, Celikovszkaja, Zsarov, Bucsmá (1944-45), B: január 23-24. 2. pr.

A HÉT DADA

(Szem nyanyek)

r: Rolan Bikov, i: Julij Dunszkij és Valerij Frid, o: Pjotr Szatunovszkij, z: Karen Csacsaturjan, sze: Szenya Morozov, Vlagyimir Ivasov, Valentyin Burov, Tatjana Nagyezsgyina, Valentyin Zubkov (1962), B: január 16. 1. pr.

A SIKER

(Uszpeh)

r: Konsztantyin Hugaýkov, f: Anatolij Grebnyev, o: Valentyin Piganov, z: Vjacseszlav Ganyelin, sze: Leonyid Fila-

tov, Alissza Frejndlich, Lev Durov, Larisza Udovicsenko, Anatolij Romasin (1984), B: július 22. 1. pr.

STALKER I-II.

r: Andrej Tarkovszkij, f: Andrej és Borisz Sztrugackij, o: Georgij Rerberg, z: Eduard Artyemjev, sze: Alekszandr Kajdanovszkij, Anatolij Szolonyicin, Nyikolaj Grinyko, Alisza Frejndlich (1979), B: november 24–25. 2. pr. (*Anatolij Szolonyicin sorozat*)

A TŰZÖN NINCS ÁTKELÉS

(Vognye broda nyet)
r: Gleb Panfilov, f: Jevgenyij Gabrilovics, Gleb Panfilov, o: D. Dolinyin, z: V. Bibergan, sze: Inna Csurikova, A. Szolonyicin, M. Gluzszkij, M. Kono-
nov, M. Bulgakova
(1967), B: október 8. 1. pr.
(*Anatolij Szolonyicin sorozat*)

TÖRÖKORSZÁG

SORSOK A HEGYEK KÖZÖTT

(Endise)
r: Serif Gören, f: Osman Sahin, o: Er-
dogán Engin, z: Yeni Türkü-együttes,

sze: Hülya Kocygit, Tarik Akan, Talat Bulut, Nur Sürer (1974), B: augusztus 11. 2. pr.

ÚJ-ZÉLAND

RÁZÓS FUTAM

(Shaker Run)

r: és f: Bruce Morrison, o: Kevin Hay-
ward, z: Stephen McCudy, sze: Cliff
Robertson, Leif Garrett, Lisan Harrow
(1986), B: december 5. 1. pr.

VENEZUELA

VÁNDORLÓ ORSZÁG

(Pais portáti)

r: és f: Ivan Feo és Antonio Llerandi,
i: Adriano Gonsales, o: Hector Rios, z:
Chuchito Sanoja, sze: Alejandra Pine-
do, Hector Duvauchele, Ivan Feo, Eli-
seo Perera, Silvia Santelices
(1983), B: július 12. 2. pr.

A Filmmúzeum új bemutatói

LILI MARLEEN

r: Rainer Werner Fassbinder, f: R. W. Fassbinder Lale Andersen „Der himmel hat viele farben” című regénye alapján, o: Xaver Schwarzenberger, z: a „Lili Marleen” című dal szerzői Norbert Schultze, Hans Leis, sze: Hanna Schygulla, Giancarlo Giannini, Mel Ferrer, Karl Heinz von Hassel, Roxy /CIP/ Rialto/ Bayerische Rundfunk (Luggi Waldleitner)
NSZK– 1980, szí, mf, 116 perc
B: január 21.

TAXISOFÓR

(Taxi Driver)

r: Martin Scorsese, f: Paul Schraeder, o: Michael Chapman, z: Bernard Herrmann, sze: Robert de Niro, Jodie Foster, Cybill Shepherd, Peter Boyle, Leonard Harris, Harvey Keitel

Columbia / Italo–Judeo (Michael and Julia Philips)

amerikai, 1976, szí, mf, 114 perc
B: április 14.

ZSIVÁGO DOKTOR

(Doctor Zhivago)

r: David Lean, f: Robert Bolt (Boris Pasternak regényéből), o: F. A. Young, z: Maurice Jarre, műv. vez: Terence Marsh, d: John Box, Dario Simoni, sze: Omar Sharif, Julie Christie, Rod Steiger, Alec Guinness, Rita Tushingham, Ralph Richardson, Tom Courtenay, Geraldine Chaplin, Siobhan McKenna, Noel Willman, Geoffrey Keen, Adrienne Corri

MGM/ Carlo Ponti

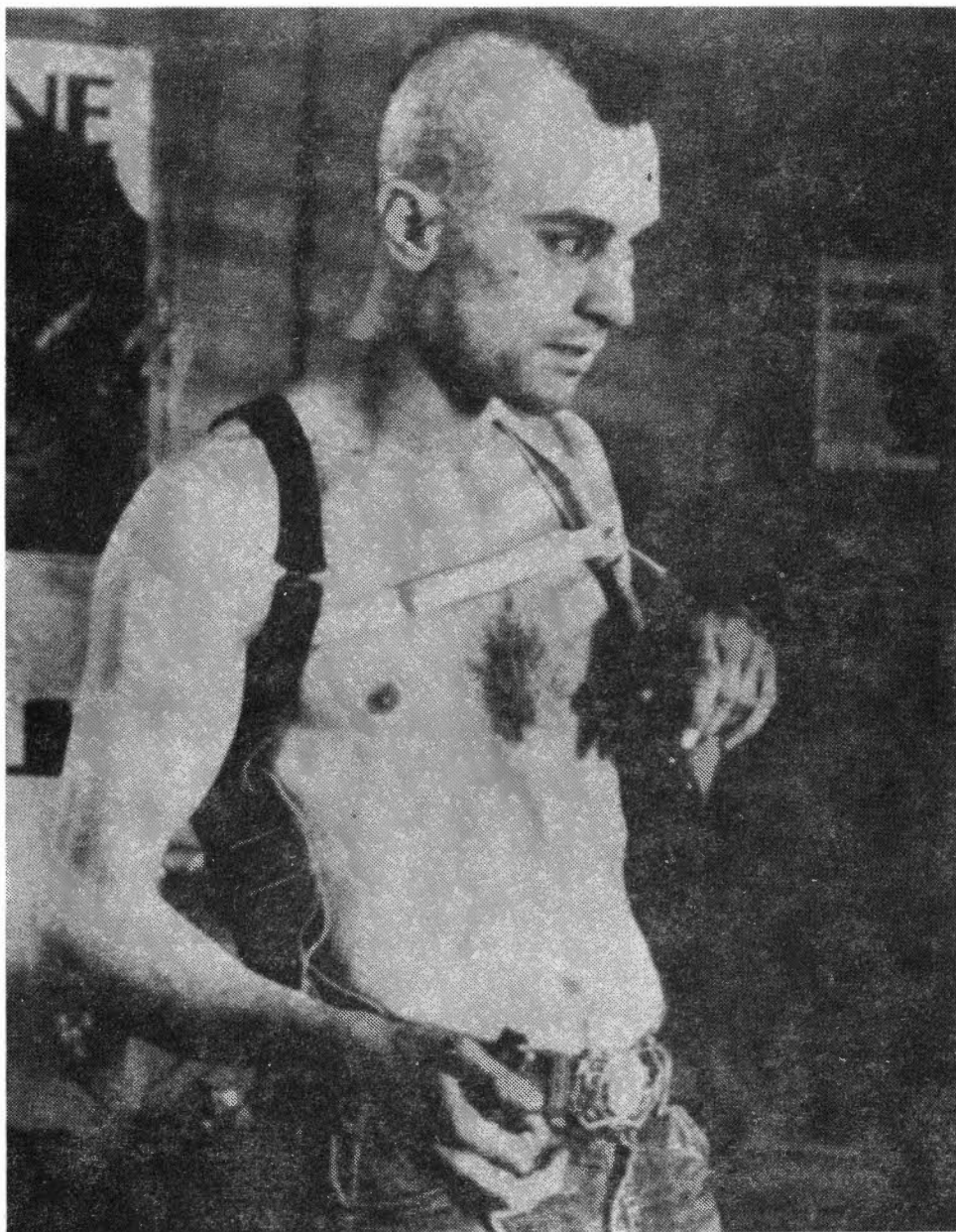
amerikai, 1965, szí. mf. 192 perc

B: július 18.

(A filmet országosan a MOKÉP forgalmazta)



Rainer Werner Fassbinder: Lili Marleen



Martin Scorsese: Taxisoför



David Lean: Zsivágó doktor

Magyar filmek a Filmmúzeumban

A MAGYAR HANGOSFILM TÖRTÉNETE 1940 — 1942

ANDRÁS

r: Bánky Viktor, f: Nóti Károly, o: Makay Árpád, z: Vincze Ottó, sze: Páger Antal, Bordy Bella, Csontos Gyula, Tímár József

1941, Mester

B: 1988. febr. 29– márc. 1.

BALKEZES ANGYAL

r: Ráthonyi Ákos, f: Békeffy István, Jeney Imre, Kolozsvári Andor, o: Vass Károly, z: Fényes Szabolcs, Karl Lajos dr., sze: Tabódy Klári, Jávor Pál, Mály Gerő, Berky Lili

1940, Takács Antal

B: január 4, 5.

BEHAJTANI TILOS

r: Martonffy Emil, f: Nóti Károly, o: Hegyi Barnabás, z: Balázs Gyula, Gyulai Gaál Ferenc, Holéczy Ákos, sze: Latabár Kálmán, Simor Erzszi, Vágóné Margit, Bilicsi Tivadar

1941, Erdélyi– Kárpát

B: június 20, 21.

A BESZÉLŐ KÖNTÖS

r: Radványi Géza, f: Mikszáth Kálmán azonos című regényéből (1889) írta Asztalos Miklós, Nóti Károly, Pacséry Ágoston, Palásthy Géza, Radványi Géza, o: Hegyi Barnabás, sze: Kiss Ferenc,

Jávor Pál, Tasnády–Fekete Mária, Lehotay Árpád

1941, Erdélyi– Kárpát

B: március 28, 29.

BŰNÖS VAGYOK

r: Hamza D. Ákos, f: Pünkösdi Andor, Hevesy Iván, o: Makay Árpád, z: Fényes Szabolcs, sze: Greguss Zoltán, Kamarás Gyula, Mezei Mária, Csontos Gyula

1941, Magyar Filmiroda

B: március 7, 8.

CSALÓDÁS

r: Bán Frigyes, f: Barabás Pál, o: Hegyi Barnabás, z: De Fries Károly, sze: Karády Katalin, Hajmássy Miklós, Sennyei Vera, Kertész Dezső

1942, Palatinus — Magyar Filmiroda

B: november 7, 8.

DOKTOR KOVÁCS ISTVÁN

r: Bánky Viktor, f: Hunyady Sándor „A hozomány” című novellája alapján Fekete István és Páger Antal, o: Hegyi Barnabás, z: Losonczy Dezső, sze: Páger Antal, Simor Erzszi, Tóth Júlia

1941, Magyar Filmiroda

B: május 16, 17.

EGY ASSZONY VISSZANÉZ

r: és f: Radványi Géza, o: Makay Árpád, z: Fényes Szabolcs, sze: Tasnády–Fekete Mária, Jávor Pál, Zsilley Margit, Csontos Gyula, Somlay Artúr
1941, Atelier
B: július 4, 5.

EGY TÁL LENCSE

R: Farkas Zoltán, f: Nagy Lajos és Tersánszky J. Jenő, o: Eiben István, z: Polgár Tibor, sze: Jávor Pál, Karády Katalin, Csontos Gyula, Mály Gerő, Malczky Oszkár, Kiss Manyi, Köpeczi-Boócz Lajos
1941, Pegazus
B: február 8, 9.

EMBEREK A HAVASON

r: Szóts István f: Nyíró József „Kopjafák” c. novelláskötetéből írta Szóts István, z: Farkas Ferenc o: Fekete Ferenc, sze: Görbe János, Szellay Alice, Bihari József, Ferenci Péterke
1941, Modern Kft — Siklóssy Pál — Hunnia
B: július 11, 12.

ENYÉM VAGY

r: és f: György István, o: Vass Károly, z: Ákom Lajos, sze: Szilágyi Szabó Eszter, Perényi László, Szakács Zoltán, Zsilley Margit
1942, Palatinus
B: december 5, 6.

ESTÉLYI RUHA KÖTELEZŐ

r: Horváth Árpád és Cserépy László, f: Asztalos Miklós, o: Hegyi Barnabás, z: Vincze Ottó, sze: Réthy Eszter, Jávor Pál, Pethes Sándor
1942, Délibáb Kft
B: október 10, 11.

EURÓPA NEM VÁLASZOL

r: és f: Radványi Géza, o: Icsey Rezső, z: Fényes Szabolcs, sze: Petrovich Szvetisláv, Kiss Ferenc, Tasnády–Fekete Mária, Titkos Ilona, Mály Gerő, Somlay Arthur, Buttykay Emmi, Táray Ferenc
1941, Atelier–Magyar Filmiroda
B: február 1, 2.

ÉLETRE ÍTÉLTEK

r: Rodriguez Endre, f: Nagy Mária, Pásztor Béla, o: Icsey Rezső, z: Ákom Lajos, sze: Jávor Pál, Hidvéghy Valéria, Somlay Arthur, Zádor Gyöngyi
1941, Léna
B: április 25, 26.

ÉJFÉLRE KIDERÜL

r: Cserépy László, f: Barabás Pál „Esküvő után” c. regényéből, o: Hegyi Barnabás, z: Fényes Szabolcs, sze: Timár József, Simor Erzszi, Bulla Elma, Csontos Gyula
1942, Cserépy Arzén–Magyar Filmiroda
B: szeptember 5, 6.

FÉRFIHŰSÉG

r: Daróczy József, f: Daróczy József, Szatmári Jenő, o: Icsey Rudolf, z: Buda-
day Dénes, sze: Páger Antal, Bulla El-
ma, Tolnay Klári, Ajtay Andor
1942, Hajdu– Daróczy
B: november 14, 15.

GENTRYFÉSZEK

r: Podmaniczky Félix, f: Mikszáth Kál-
mán novellájából írta Deák Zoltán, o:
Hegyi Barnabás, sze: Tolnay Klári,
Csortos Gyula, Hajmássy Miklós
1941, Filmexport Kft.
B: június 27, 28.

HALÁLOS CSÓK

r: Kalmár László, f: Zsigray Júlianna,
Kalmár László, o: Eiben István, sze:
Karády Katalin, Nagy István, Rajnay
Gábor
1942, Takács Antal
B: október 17, 18.

HAVASI NAPSÜTÉS

r: Ráthonyi Ákos, f: Hunyadi Sándor
„Téli Sport” c. regénye és „Havasi nap-
sütés” c. színműve nyomán írta Kolozs-
vári Andor, o: Makay Árpád, sze: Pe-
rényi László, Tolnay Klári, Csortos Gyu-
la, Makay Margit
1941, Hamza Kft.
B: január 25, 26.

HÁROM CSENGŐ

r: Podmaniczky Félix, f: Békeffy István,
o: Hegyi Barnabás, sze: Tolnay Klári,
Jávor Pál, Mály Gerő

1941, Magyar Filmiroda

B: április 4, 5.

HÁRY JÁNOS

r: Bán Frigyes, f: Harsányi Zsolt, Pau-
lini Béla és Kodály Zoltán dalművéből
(1926) írta Paulini Béla és Harsányi
Zsolt, o: Makay Árpád, sze: Páger An-
tal, Dayka Margit, Bárczy Kató
1941, Palatinus
B: április 18, 19.

HÁZASSÁG

r: Vaszary János, f: Vaszary János sa-
ját azonos c. színművéből (1936), o: Ei-
ben István, sze: Páger Antal, Muráti Li-
li, Perényi László
1942, Cserépy Arzén
B: október 3, 4.

ISTEN RABJAI

r: Pacséry Ágoston, f: Gárdonyi Géza
azonos c. regényéből, (1908) Barsi
Ödön, Lajthay Károly és Palásthy Gé-
za, o: Fekete Ferenc, z: Náray Antal,
sze: Lehotay Árpád, Bulla Elma, Szi-
lassy László, Kazal László,
1942, Jeszenszky Ferenc– Hunnia
B: november 21, 22

JELMEZBÁL

r: Rodriguez Endre, f: Szitnyai Zoltán
regényéből, (1941) írta Szatmári Jenő,
o: Vass Károly, z: Vincze Ottó, sze: Aj-
tay Andor, Szörényi Éva, Turay Ida,
1942, Művelődés
B: okt. 31, november 1



Hamza D. Ákos: Külvárosi őrszoba

KADÉTSZERELEM

r: Bán Frigyes, f: Békeffy István, Bán Frigyes, o: Malay Árpád z: Dolecsko Béla, sze: Pataky Jenő, Benkő Gyula, Hidvéghy Valéria, Zsilley Margit, Rajnay Gábor,
1942, Palatinus
B: szeptember 12, 13.

A KEGYELMES ÚR ROKONA

r: Podmaniczky Félix, f: Asztalos Miklós Szitnyai Zoltán regényéből, o: Icsey Rezső, z: Fényes Szabolcs, sze: Somlay Artur, Csontos Gyula, Szilassy László, Simor Erzsi,
1941, Sláger Kft– Magyar Filmiroda
B: január 11, 12.

KERESZTÚTON

r: Bánky Viktor, f: Dallos Sándor és Tóth Miklós Szili Leontin azonos c. regényéből, (1931) o: Icsey Rudolf, z: Malcsiner Béla, sze: Perényi László, Tolnay Klári, Ajtay Andor, Somlay Artur, Szemere Vera, Sennyei Vera, Ladomerszky Margit
1942, Jupiter
B: december 12, 13.

KÉTEZER PENGÓS FÉRFI

r: Cserépy László, f: Barabás Pál saját azonos c. regényéből és színdarabjából, (1936) o: Hegyi Barnabás, z: Fényes Szabolcs, sze: Hajmássy Miklós, Bulla Elma, Simor Erzszi
1942, Iris– Magyar Filmiroda
B: szeptember 26, 27.



Nádasdy Kálmán: Magdolna

KÍSÉRTÉS

r: Farkas Zoltán, f: Szatmári Jenő Bónyi Adorján regényéből, o: Eiben István, z: Fényes Szabolcs, sze: Nagy István, Karády Katalin, Bulla Elma, Hajmássy Miklós, Halmay Tibor
1941, Takács Antal
B: május 2, 3.

KÜLVÁROSI ÓRSZOBA

r: Hamza D. Ákos, f: Békeffy István, o: Makay Árpád, z: Sándor Jenő, Nagy István, Csikós Rózsi, Karády Katalin, Csontos Gyula
1942, Léna
B: november 28, 29.

MAGDOLNA

r: Nádasdy Kálmán, f: Békeffy István és Keleti Márton Harsányi Zsolt azonos c. regényéből, (1938), o: Makay Árpád, z: Polgár Tibor, sze: Somlay Artur, Lehottay Árpád, Lázár Mária
1941, Magyar Filmiroda
B: február 15, 16.

MIÉRT

r: Daróczy József, f: Vaszary János, o: Eiben István, z: Buday Dénes, sze: Páger Antal, Muráti Lili, Hajmássy Miklós
1941, Hajdu
B: május 9, 10.

NE KÉRDEZD, KI VOLTAM

r: Balogh Béla, f: Orsi Mária, o: Makay Árpád, z: Galánthay Viktor, sze: Benkő Gyula, Baksa–Soós Lajos, Karády Katalin, Szabó Sándor, Sennyei Vera, Vízváry Mariska
1941, Balogh–film
B: március 21, 22.

A NÉMA KOLOSTOR

r: Rodriguez Endre, f: Asztalos Miklós Eötvös József „A karthauzi” c. regényéből, (1839–42), o: Eiben István, z: Zichy Géza, Vincze Ottó, sze: Jávör Pál, Tolnay Klári, Lukács Margit, Ajtay Andor
1941, Művelődés
B: február 22, 23.

AZ ÖRDÖG NEM ALSZIK

r: Bánky Viktor, f: Vaszary János Vaszary Viktor regényéből, (1940), o: Hegyi Barnabás, z: Vincze Ottó, sze: Hajmássy Miklós, Tolnay Klári, Csontos Gyula
1941, Magyar Filmiroda
B: április 11, 12.

RÉGI KERINGŐ

r: Bánky Viktor, f: Barabás Pál, o: Icsey Rudolf, z: Dolecskó Béla, sze: Páger Antal, Szörényi Éva, Szilassy László, Zsilley Margit
1941, Jupiter
B: május 30, 31.

RÉGI NYÁR

r: Podmaniczky Félix, f: Békeffy István, o: Hegyi Barnabás, z: Fényes Szabolcs, sze: Honthy Hanna, Szilassy László, Simor Erzs, Csontos Gyula, Rajnay Gábor
1941, Modern Film
B: június 6, 7.

SZERELMI LÁZ

r: Ifj. Lázár István, f: Kolczonay Ervin, Ambrus Géza, ifj. Lázár István, o: Ma-



Hamza D. Ákos: Szíriusz

kay Árpád, z: Buday Dénes, sze: Csor-
tos Gyula, Dayka Margit, Tímár József
1942, Kolczonay Ervin
B: október 24, 25.

SZÍRIUSZ

r: Hamza D. Ákos, f: Rákóczi Péter
Herczeg Ferenc „Szíriusz” c. elbeszéléséből, (1890), o: Icsy Rezső, z: Polgár
Tibor, sze: Szilassy László, Karády Katalin, Baló Elemér
1942, Magyar Filmiroda
B: szeptember 19, 20.

SZÚTS MARA HÁZASSÁGA

r: Kalmár László, f: Zsigray Julianna
azonos című regényéből, (1931) o: Eiben István, z: Szlatinay Sándor, sze: Páger Antal, Perényi László, Simor Erzsi, Szörényi Éva
1941, Duna Film, Hunnia
B: március 14, 15.

A SZÚZ ÉS A GÖDÖLYE

r: Zilahy Lajos, f: Zilahy Lajos saját, azonos c. színművéből, (1937), o: Icsy Rezső, z: Polgár Tibor, sze: Csor-
tos Gyula

Gyula, Páger Antal, Bajor Gizi, Karády
Katalin
1941, Pegazus
B: május 23, 24.

TAVASZI SZONÁTA

r: Hegedű Tibor, f: Jablonszky Ferenc,
Lévai Béla, o: Vass Károly, z: Ákom
Lajos, Márkus Alfréd, sze: Benkő Gyula,
Uray Tivadar, Szörényi Éva, Lado-
merszky Margit
1942, Photofhon
B: augusztus 29, 30.

AZ UTÓLSÓ DAL

r: Bán Frigyes, f: Kolozsvári Andor, Va-
dady Albert, Tóth Miklós, o: Vass Ká-
roly, z: Ákom Lajos, Walter László, sze:
Jávor Pál, Sárdy János, Simor Erzsi,
Bárczy Kató, Brachfeld Siegfried
1941, Modern Film
B: június 13, 14.

VÉGRE!

r: Farkas Zoltán f: Vaszary János, o:
Eiben István, z: Buday Dénes, sze: Mu-
ráti Lili, Páger Antal, Somlay Antal,
Mály Gerő, Bilicsi Tivadar
1941, Hajdú
B: január 18, 19.

A Filmmúzeum rendezvényei

Szeptember–október

Pier Paolo Pasolini életműsorozata

Éhenkórász (Accattone), 1961.

Mamma Roma, 1962.

Szerelmi cselszövések (Comizi d'amore), 1963–1964.

Máté evangéliuma (Il vangelo secondo Matteo), 1964.

Madarak és madárkák (Uccellacci e uccellini), 1965–1966.

Oidipusz király (Edipo re), 1967.

Teorema, 1968.

Disznóól (Porcile), 1968–1969.

Medea, 1969–1970.

Dekameron (Il decameron), 1970–1971.

Canterbury mesék (I racconti di Canterbury), 1971–1972.

Az ezeregyéjszaka virágai (Il fiore delle mille e una notte), 1973–1974.

Saló, avagy Sodoma 120 napja (Saló o le 120 giornate di Sodoma), 1975.

Rövidfilmek, epizódok:

A túró (La ricotta), 1962–1963 (a ROGOPAG című film epizódja).

A düh (La rabbia), 1963.

Helyszíneresés Palesztínában a „Máté evangéliuma” című filmhez (Sopraloghi in Palestina per il film „Vangelo Secondo Matteo”), 1964.

A Föld a Holdról nézve (La terra vista dalla Luna), 1966, (A boszorkányok — A le streghe — című film epizódja).

Jegyzetek egy Indiáról szóló filmhez (Appunti per un film sull'India), 1967–1968.

Mik a felhők? (Che cosa sono le nuvole?), 1967–1968, (Szeszély olasz módra — A capricci all'italiana — epizódja).

A papírvirág jelenete (La sequenza del fiore di carta), 1968–1969, (A Szerelem és düh — Amore e rabbia — epizódja).

Jegyzetek egy afrikai Oresztiadához (Appunti per un'Orestiade africana), 1969–1970.

Sana falai (Le mura di Sana), 1970–1971.

December

Bernardo Bertolucci életmű–bemutató

A Kaszás (La Commare secca), 1962.

Forradalom előtt (Prima della rivoluzione), 1964.

Partner, 1968.

A megalkuvó (Il conformista), 1970.

A pókstratégia (La strategia del ragno), 1970.

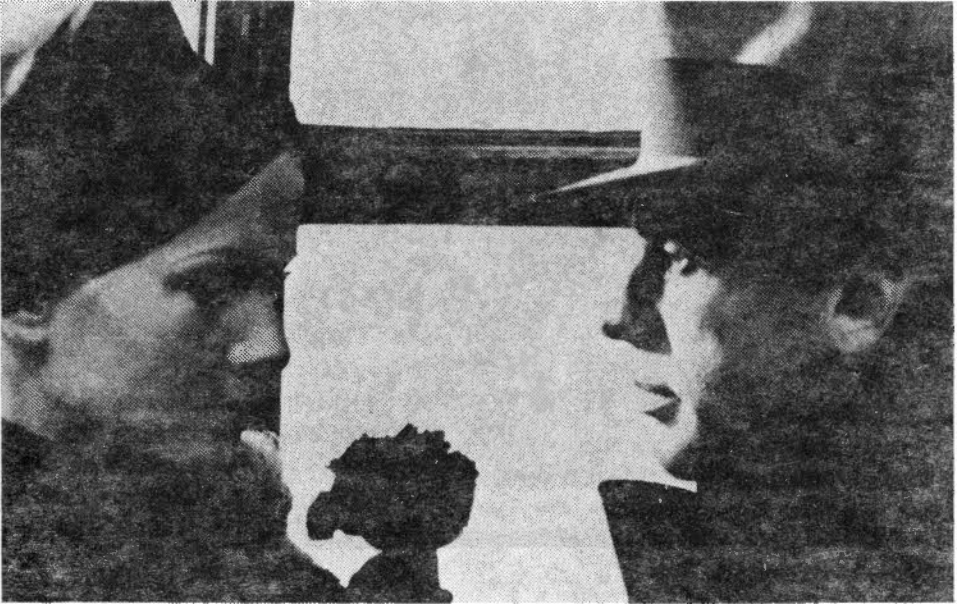
Utolsó tangó Párizsban (Ultimo tango a Parigi), 1970.

Huszedik század (Novecento), 1976.

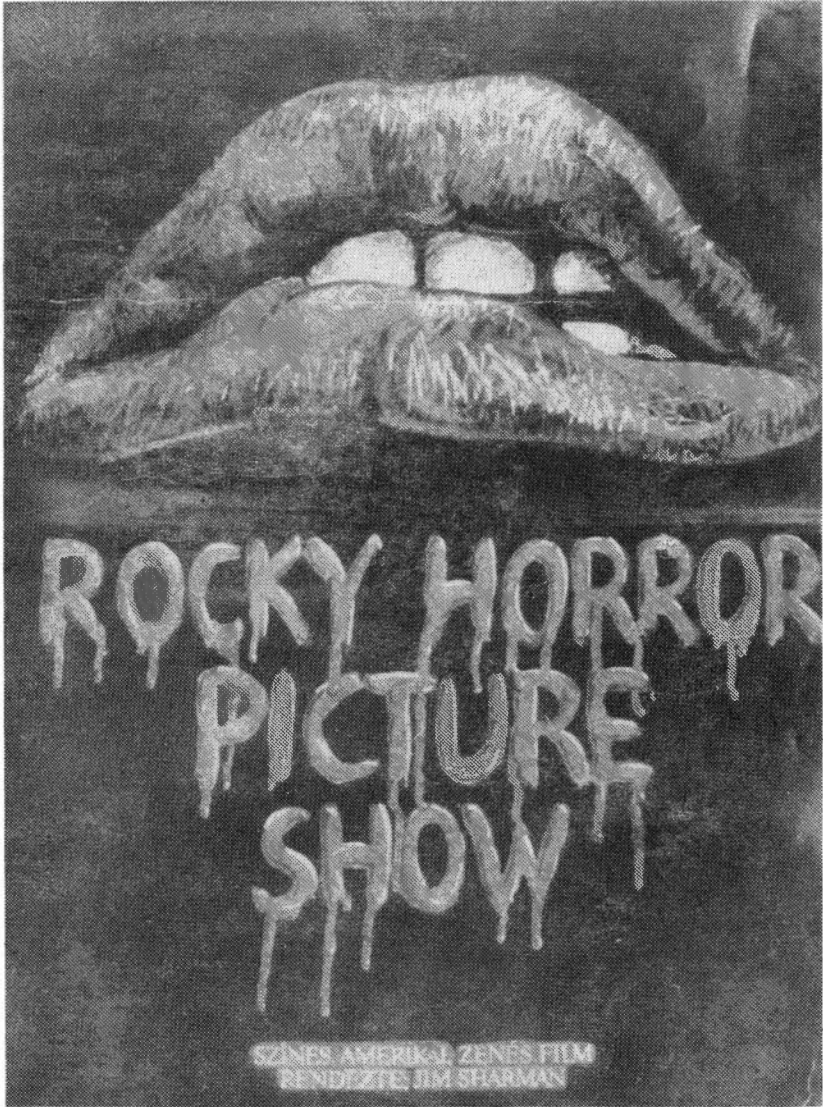
A hold (La luna), 1979.

Egy nevetséges ember tragédiája (La tragedia di un uomo ridicolo), 1981.

Az utolsó kínai császár (L'ultimo imperatore), 1987.



A megalkuvó

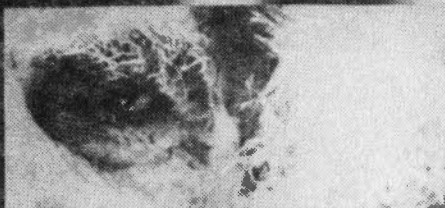


ROCKY HORROR
PICTURE
SHOW

SZINES AMERIKAI ZENES FILM
RENDEZTE: JIM SHARMAN

FILMFORGALMAZÁS SZÁMOKBAN

Morgókép
Innovációs
Társulás



Döszörményi Géza és Gyarmathy Livia filmje

Faludy György, költő

Az 1988. január 1-től december 31-ig bemutatott magyar filmek forgalmazási adatai

Bemu- tató	A film címe	Előadá- sok szá- ma	Jegy- bevétel 1000 Ft	Látoga- tók szá- ma	Kihasz- náltság %-ban
<i>A MOKÉP forgalmazásában</i>					
I. 7.	Szerelem második végig	5.069	15.217	724.671	48,3
II. 11.	Tiszta Amerika	2.457	2.657	179.121	32,4
II. 25.	Hótreál	899	1.224	72.602	28,0
III. 31.	Szeleburdi vakáció	2.444	2.072	197.954	33,4
IV. 14.	A másik ember I-II.	2.520	1.191	155.807	27,0
VII. 14.	Nyitott ablak	2.419	2.141	118.003	20,9
VIII. 25.	Titánia, Titánia I-II.	3.385	3.740	267.620	29,6
IX. 8.	Miss Arizona	1.737	1.767	85.528	16,6
X. 6.	Hanussen	1.691	2.403	122.440	24,3
X. 20.	Kárhozat	281	213	18.720	27,7
XI. 10.	Mr.Universe	452	508	26.049	17,8
IV. 7.	A mi kis ügyeink (dok.)	1.093	618	57.130	26,9
IX. 22.	Sír az út előttem I. (dok.)	241	210	20.418	42,3
IX. 22.	Sír az út előttem II. (dok.)	161	97	9.893	33,6
IX. 22.	Sír az út előttem III. (dok.)	183	155	14.693	42,6
IX. 22.	Sír az út előttem IV. (dok.)	98	56	4.961	29,2
<i>A Budapest Film forgalmazásában</i>					
III. 10.	A Dunánál	1.165	781	81.230	37,3
III. 14.	Tüske a köröm alatt	2.243	1.871	151.977	28,3
III. 17.	Küldetés Evianba	431	253	24.534	25,3
IV. 21.	Kiállítás és kiállítás	1.299	810	73.332	23,6
IV. 28.	Szorításban	605	335	34.223	28,9
IX. 22.	Faludy György költő	362	285	22.902	34,1
XI. 3.	Egy teljes nap	512	528	31.805	23,5
XII. 1.	Rock Térítő	485	609	29.838	18,1

Bemu- tató	A film címe	Előadá- sok szá- ma	Jegy- bevétel 1000 Ft	Látoga- tók szá- ma	Kihasz- náltság %-ban
<i>A Helikon Film forgalmazásában</i>					
II. 18.	Az erdő kapitánya	6.046	10.973	747.719	50,9
IV. 18.	Törvénysértés nélkül I-II.	3.097	1.923	224.413	40,8
V. 19.	Úgy érezte, szabadon él	2.203	1.807	165.687	37,4
X. 13.	Anno 1988...	175	87	8.836	30,4
X. 27.	Soha, sehol, senkinek	1.452	1.346	105.763	29,4
XII. 29.	„K”-Film a prostituáltokról	145	1.234	37.482	59,0

Az 1988. január 1-től december 31-ig bemutatott külföldi filmek forgalmazási adatai

Bemutató	A film címe	Előadá- sok szá- ma	Jegy- bevétel 1000 Ft	Látoga- tók szá- ma	Kihasz- náltság %-ban
Amerikai Egyesült Államok					
I. 7.	Ránts fegyvert	2.029	5.010	218.130	28,5
I. 21.	Lidérces órák~	2.821	3.295	180.969	28,5
I. 28.	Kobra	6.726	41.439	1.130.707	52,5
II. 18.	A Nílus gyöngye	6.006	31.330	957.085	50,7
II. 25.	Feltámad a Vadnyugat	3.795	9.008	385.220	37,3
II. 25.	Madárka	788	1.240	61.988	45,1
III. 5.	Bífborszín	2.242	1.722	112.985	15,9
III. 10.	Az utolsó csillagharcos	5.087	20.175	716.347	45,3
III. 31.	Kairó bíbor rózsája	1.463	2.222	115.765	29,8
IV. 21.	A bolygó neve: Halál	5.636	31.958	879.118	48,8
IV. 28.	A rém-mese	541	514	41.805	22,2
V. 5.	Végső visszaszámlálás	2.808	9.907	328.945	30,3
V. 12.	A pokol katonái	1.467	4.268	179.263	35,3
V. 26.	Halálosztó	5.587	29.517	808.300	44,7
VI. 2.	Érint meg és menj!	2.765	3.311	156.460	21,1
VI. 9.	A kicsi kocsi				
	Monte-Carlóba megy	2.430	10.535	391.593	39,7
VI. 23.	Szárnyas fejeadász	2.826	14.489	415.564	38,1
VII. 7.	Fantasztikus labirintus	3.227	7.721	333.636	35,3
VII. 14.	Rövidzárlat	3.982	12.220	416.407	32,7
VII. 14.	Zsivágo doktor	2.168	4.636	212.847	29,1
VII. 21.	A három amigo	1.560	6.414	239.551	37,0
VII. 28.	Nagy zúr kis Kínában	3.676	21.746	618.893	42,9
VIII. 4.	Szőkevényvonat	2.733	7.816	244.801	25,4
VIII. 18.	Hannah és nővérei	1.897	3.242	141.413	29,3
IX. 1.	A szakasz	2.899	19.683	583.821	48,4

Bemutató	A film címe	Előadások száma	Jegybevételek 1000 Ft	Látogatók száma	Kihasztás %
IX. 22.	Tron, avagy a számítógép lázadása	1.425	4.720	185.308	30,5
X. 13.	Tuti dolog	2.596	11.908	413.157	43,3
X. 20.	A kis szemtanú	1.722	7.352	228.766	30,2
X. 27.	Rocky Horror Picture Show	1.342	4.625	162.226	27,7
XI. 10.	Hálószoabaablak	1.799	5.589	177.384	25,5
XII. 1.	Micimackó	1.203	6.014	283.839	50,7
XII. 8.	Fekete özvegy	1.251	4.838	157.162	29,4
XII. 22.	Fehér feketében	307	1.816	56.051	34,4
XII. 22.	Törvénytől sújtva	146	191	11.906	39,5
IX. 8.	A dzsungel könyve (felúj.)	1.981	4.779	268.539	40,5

A Budapest Film forgalmazásában

XI. 3.	Tokyo Pop	344	1.620	50.957	34,0
--------	-----------	-----	-------	--------	------

Argentína

I. 14.	Tangók	400	253	16.972	16,3
XI. 17.	Óh, Argentína!	23	10	711	15,5

Ausztrália

VII. 21.	A halálraítéltek utcája	582	407	24.897	16,4
X. 6.	Sztrájktól megbénítva	54	16	1.325	11,1

Belgium

IV. 7.	Hupikék törpikék és a csodafurulya	4.142	7.978	485.797	43,7
XII. 8.	Hupikék törpikék és Törpicur	543	3.345	158.703	38,8

Brazília

II. 4.	Börtönemlékek	76	28	2.844	16,3
VII. 14.	A bosszú színe	87	43	3.873	23,1

Bemutató	A film címe	Előadások száma	Jegybevételek 1000 Ft	Látogatók száma	Kihasználtóság %-ban
Bulgária					
I. 20.	Utolsó kívánság	16	7	822	24,2
VII.	Hová utazik?	19	6	544	15,7
X. 6	Szomszédasszony	36	11	939	15,8
XII. 15.	Péntek este	9	1	70	13,8
Csehszlovákia					
III. 17.	Öklök a sötétben	652	218	21.424	19,3
IV. 7.	Mint a méreg	189	90	7.287	17,6
IV. 14.	Tűz van, babám	1.336	1.588	99.536	30,6
IV. 21.	Egy tájfutó tévelygései	111	57	6.251	20,6
VI. 8.	Tájkép bútorokkal	62	23	1.808	11,7
VI. 23.	Bűnös férjem	92	40	3.185	14,8
X. 6.	Elakadás	65	19	1.921	27,2
XI. 10.	Farkaslak	118	57	3.694	16,0
XII. 1.	Én vagyok a szomszédom	57	24	1.952	11,5
XII. 15.	A gyönyörű Őzek halála	197	61	6.035	25,1
Dánia					
VI. 16.	Gyilkosság sötétben	831	588	32.705	11,9
Franciaország					
II. 14.	Betty Blue	4.879	13.940	526.298	40,3
II. 18.	Az üldözött és a vak	420	318	19.968	15,9
III. 3.	Asterix 12 próbája	2.491	3.354	238.121	36,7
III. 31.	A zöld sugár	222	220	14.909	36,7
III. 31.	Kellemes húsvéti ünnepeket	3.115	19.084	631.109	52,7
IV. 14.	Élethalálharc	762	929	55.759	28,7
IV. 14.	Vidéki vasárnap	126	73	5.882	28,3
IV. 28.	Kíméletlen	2.797	9.502	316.316	29,9
V. 12.	A zsaru és a szex	3.574	10.052	365.796	35,4
V. 19.	A csitri	1.697	884	73.724	23,1
VIII. 18.	Gonosztevők társasága	2.258	3.445	149.707	21,2

Bemutató	A film címe	Előadások száma	Jegybevételek 1000 Ft	Látogatók száma	Kihasználat %
IX. 8.	Júdás hadművelet	989	1.341	57.504	14,6
X. 6.	Senki földje	89	36	2.687	22,4
XI. 24.	Kalózkod	1.198	6.778	208.609	36,6
XII. 8.	A hajnal	187	199	11.974	28,1

A Helikon Film forgalmazásában

V. 26.	Asterix és Cézár ajándéka	1.600	2.177	141.537	29,3
VII. 14.	Asterix Britanniában	1.386	2.221	142.157	35,1
XII. 15.	Átjáró élet és halál között	295	1.438	46.258	40,3

A Budapest Film forgalmazásában

IX. 22.	Vágyrajárók	3.099	13.716	427.596	37,9
---------	-------------	-------	--------	---------	------

Görögország

VIII. 11.	Váratlan szerelem	388	299	17.867	19,7
-----------	-------------------	-----	-----	--------	------

Hollandia

X. 6.	Pervola	103	46	4.664	25,1
-------	---------	-----	----	-------	------

Hong-Kong

III. 24.	Rendőrsztori	5.708	28.678	846.665	45,8
XI. 17.	Az istenek fegyverzete	2.281	16.964	464.180	50,4

India

V. 14.	Zeneszalon	76	35	2.625	21,7
VII. 4.	A baltás ember	30	24	1.784	31,9

Japán

III. 10.	Onimasza	736	581	47.739	24,1
V. 26.	Távoli kiáltás	776	256	22.350	14,9

A Helikon Film forgalmazásában

VIII. 1.	Érzékek birodalma	351	6.074	107.673	66,1
----------	-------------------	-----	-------	---------	------

Jugoszlávia

IV. 21.	Keserű eper	111	55	4.175	20,6
---------	-------------	-----	----	-------	------

Bemutató	A film címe	Előadások száma	Jegybevételek 1000 Ft	Látogatók száma	Kihasztás %-ban
IV. 28.	Ez is elmúlik egyszer	51	10	1.000	7,6
IX. 15.	Nyár a kagylóban	70	20	1.923	11,6
X. 13.	A papa szolgálati útra ment	568	298	28.270	23,0
Kanada					
I. 14.	Száguldó falka	3.786	3.796	230.437	23,5
IX. 29.	Légy bátor és erős	1.528	1.753	83.759	21,7
Kína					
II. 18.	A vér mindig forró	32	12	1.075	17,8
IX. 1.	Az agyagfigurák legendája	66	30	2.122	15,6
X. 6.	Sárgaföld	42	24	2.906	35,3
Korea					
VIII. 25.	Évek múlva	4	–	41	6,7
Kuba					
VI. 2.	A halál ideje	118	53	3.759	17,7
Lengyelország					
I. 28.	Lolka és Bolka meséi	907	454	59.915	35,8
III. 3.	Őrizet	196	90	7.375	24,1
III. 10.	Szeretem a denevéreket	935	1.091	59.816	21,3
VII. 7.	K.U.K. szökevények	2.433	1.593	91.438	15,4
X. 27.	Kisasszonyok	88	22	2.188	10,2
X. 6.	Szekercelárma	72	25	2.248	24,1
X. 6.	Befejezés nélkül	60	19	1.758	25,7
XI. 24.	Szerelmi krónika	116	51	4.554	13,6
Nagy-Britannia					
II. 11.	Mona Lisa	3.258	5.998	260.449	30,2
III. 3.	Üdvöztető kegyelem	683	390	22.830	10,9
V. 5.	Brazil	635	1.160	53.205	38,8

Bemutató	A film címe	Előadások száma	Jegybevételek 1000 Ft	Látogatók száma	Kihasztás % -ban
V. 19.	Smaragderdő	2.189	6.163	236.819	28,5
VI. 9.	Diplomás Örömlány	3.091	5.629	235.511	27,3
VI. 16.	Ritz fürdőház	3.435	9.075	317.768	29,3
IX. 15.	Kémek a sasfészekben	4.517	9.763	499.230	35,1
IX. 22.	Én szép kis mosodám	844	1.175	54.676	23,8
XI. 24.	Árulás	209	217	13.156	20,3
XII. 15.	A birodalom védelme	579	845	35.925	15,9

A Budapest Film forgalmazásában

VIII. 18.	Híd a Kwai folyón	5.215	17.043	773.952	44,7
-----------	-------------------	-------	--------	---------	------

NDK

I. 21.	A nagy tehetség	87	30	2.674	11,6
II. 11.	Ház a folyónál	211	129	13.309	23,4
III. 24.	Fiú a nagy fekete kutyával	185	98	12.744	25,8
X. 6.	Kamaszok a háborúban	79	24	2.656	12,8
XII. 22.	A valcerkirály	45	26	1.402	9,4

NSZK

II. 11.	Harc Rómáért (felújítás)	995	606	50.218	17,1
IV. 7.	Világautó	3.313	6.949	297.370	33,9
IV. 7.	A rózsza neve	2.005	5.388	206.497	28,7
XI. 10.	A rekord	170	79	6.005	17,6

A Budapest Film forgalmazásában

XII. 22	Cukorbébi	299	987	33.789	25,9
---------	-----------	-----	-----	--------	------

Olaszország

III. 17.	Reméljük, lány lesz	1.723	3.372	166.800	28,0
VI. 30.	Aladdin	5.470	33.088	988.835	54,7
VIII. 11.	Az ördög jobb és bal keze	5.341	43.640	1.215.602	65,9
VIII. 25.	Az amerikai feleség	2.044	4.410	196.129	33,1
IX. 29.	Camorra	1.188	2.819	110.903	24,4
X. 13.	Carmen	178	219	12.856	26,5

Bemutató	A film címe	Előadások száma	Jegybevételek 1000 Ft	Látogatók száma	Kihasználtság %-ban
X. 20.	Jó reggelt, Babilónia	268	239	12.607	15,9
XII. 1.	A kilencfarkú macska	952	3.081	98.766	22,8
XII. 15.	A misének vége	145	81	5.563	17,3
XII. 29.	A velencei nő	310	2.320	62.159	58,4

A Helikon forgalmazásában

VIII. 18.	A mennyasszony gyönyörű volt	1.852	1.567	97.306	23,3
-----------	------------------------------	-------	-------	--------	------

Románia

III. 24.	Harc a hátszágban	50	12	1.442	12,9
V. 12.	Califar malma	20	6	435	10,4
VI. 2.	Aranyásók	495	278	21.632	12,7
XII. 8.	Hová méz, emberke?	7	2	121	11,7

Spanyolország

III. 17.	Dél	93	40	3.012	27,0
X. 6.	A legszebb éjszaka	82	38	3.341	29,4
XII. 22.	Az álmok fele	72	30	1.741	10,0

Svédország

II. 4.	Áldozathozatal	388	371	23.044	34,8
--------	----------------	-----	-----	--------	------

Szovjetunió

I. 7.	Bocsáss meg!	450	182	17.405	15,3
I. 21.	Csapda a sakáloknek	1.292	509	52.449	20,5
II. 4.	Betörő	837	269	27.975	17,9
II. 25.	Nőstül a kapitány	265	97	10.236	15,6
III. 17.	Kigyóvadász	253	100	9.631	14,6
III. 24.	Galambok	76	23	2.674	22,0
IV. 21.	Játék iskoláskorúaknak	379	267	29.506	26,5
V. 5.	Más, mint a többi	1.319	602	67.113	24,2
V. 19.	Hosszú búcsúzások	401	178	18.954	21,7
VI. 16.	A balkezes ezermester	302	179	21.797	28,2

Bemutató	A film címe	Előadások száma	Jegybevételek 1000 Ft	Látogatók száma	Kihasználtóság %-ban
VI. 23.	Vong asszony kincsei	1.008	588	44.712	15,7
VI. 30.	Isten veled, zöldellő nyár	194	70	6.853	13,8
VII. 28.	A prágai vendég	46	13	1.597	14,7
VIII. 4.	Hajsza szárazon és vizen	1.174	550	52.768	22,6
VIII. 18.	Aranylánc	244	132	12.566	19,3
IX. 1.	Nézz körül!	174	69	6.999	16,3
IX. 15.	Intervenció	197	120	10.213	26,0
IX. 29.	A buharai festő	96	40	3.870	18,3
X. 27.	Védj meg, talizmán	37	8	809	12,8
X. 6.	Fokozatok	33	8	1.005	26,2
X. 6.	Komisszár	93	51	6.112	31,3
XI. 3.	53 hideg nyara	650	413	40.516	21,4
XI. 3.	Másnap háború volt	458	242	28.795	28,9
XI. 3.	Garázs	78	42	4.918	22,0
XI. 3.	Rövid találkozások	72	28	2.439	15,0
XI. 17.	Plumbum, avagy a veszélyes játék	118	50	5.677	22,4
XII. 1.	Szomorú érzéketlenség	17	5	348	8,8
XII. 29.	A tizenöt éves kapitány	47	93	5.417	26,2
III. 3.	Két óceán titka (felújítás)	578	225	38.569	24,7
III. 31.	Az Abwehr ügynöke (felújítás)	353	171	18.608	20,0
IV. 14.	Ivánko és a varjúcár (mesefilm összeáll.)	471	201	36.379	53,5
V. 26.	Nőnek a kiskecske szarvai (mesefilm összeáll.)	632	216	38.979	52,1
X. 6.	Kandúr kalapban (mesefilm összeáll.)	342	142	24.745	58,8
XI. 17.	Micsoda meglepetés (mesefilm összeáll.)	146	69	11.408	53,8

Tények, számok, sikerek

<i>A mozik látogatottsága:</i>	<i>1988-ban:</i>	<i>1987-ben:</i>
<i>A nézők száma:</i>	50 729 529	55 818 192
<i>Ebből a magyar filmeké:</i>	8 989 445	11 293 034

<i>A mozik száma:</i>	<i>1988-ban:</i>	<i>1987-ben:</i>
35 mm-es	1 048	1 072
16 mm-es	1 895	2 206
összesen	2 943	3 278

AZ ÉV LEGSIKERESEBB FILMJEI

Külföldi filmek

<i>A bemutatás időpontja:</i>		<i>A nézők száma:</i>
VIII. 11.	Michele Lupo: Az ördög jobb és bal keze (olasz)	1 215 602
I. 28.	George Pan Cosmatos: Cobra (amerikai)	1 130 707
VI. 30.	Bruno Corbucci: Aladdin (olasz)	988 835
II. 18.	Lewis Teague: A Nílus gyöngye (amerikai)	957 085
IV. 21.	James Cameron: A bolygó neve: Halál (amerikai)	879 118
III. 24.	Jackie Chan: Rendőrsztori (hong-kongi)	846 665
V. 26	James Cameron: Halálosztó (amerikai)	808 300
III. 10.	Nick Castle: Az utolsó csillagharcos (amerikai)	716 347
III. 31.	Georges Lautner: Kellemes húsvéti ünnepeket (francia)	631 101
VII. 28.	John Caprenter: Nagy zúr kis Kínában (amerikai)	618 893

Magyar filmek

II. 18.	Dargay Attila: Az erdő kapitánya	747 719
I. 7.	Dobray György: Szerelem második vérig	724 671
III. 31.	Palásthy György: Szeleburdi vakáció	197 954
II. 11.	Gothát Péter: Tiszta Amerika	179 954

<u>A bemutatás időpontja:</u>		<u>A nézők száma:</u>
V. 19.	Vitézy László: Úgy érezte, szabadon él	165 687
III. 14.	Sára Sándor: Tüske a köröm alatt	151 977
VIII. 25.	Bacsó Péter: Titánia, Titánia...	133 810
X. 6.	Szabó István: Hanussen	122 440
VII. 14.	Bednai Nándor — Bodrogi Gyula: Nyitott ablak	118 003
X. 27.	Téglásy Ferenc: Soha, sehol, senkinek	105 763

AZ ELMÚLT TÍZ ÉV LEGSIKERESEBB MAGYAR FILMJEI

Dargay Attila: Vuk	2 291 713	néző
Mészáros Gyula: A pogány madonna	1 555 350	
Koltay Gábor: István, a király	1 442 739	
Dobray György: Szerelem első vérig	1 210 625	
Ternovszky Béla: Macskafogó	1 083 267	
Szabó Szabolcs–Hani József–Szombati Szabó Csaba: Vízipók–Csodapók	1 065 552	
Bujtor István: Az elvarázsolt dollár	936 855	
Szőnyi G. Sándor: Csak semmi pánik	928 713	
Szalkai Sándor: Kojak Budapesten	920 947	
Koltay Gábor: A koncert	769 576	

SZEBURDI NAKACIA

SZINES
TANÁR
FILM



ANIMÁCIÓS
STÚDIÓK ÉS
KÖZÖSSÉGI SZERVEZÉSEK NEJÉNEK
KÖZTÖTT

PALÁSTHY GYÖRGY

A Magyar Filmintézet tudományos munkatársainak

	Aponyi M.	Barabás K.	Báthory E.	Berkes I.	Bergendy P.	Bíró Gy.	Czakó Á.	Deák F.	Ember M.	Erdélyi Z. Á.	Farkas M.	Féjja S.	Forgács I.	Geréb A.	Gombos J.
A Dunánál		X													
Egy teljes nap								X							
Az erdő kapitánya															
Faludy György költő	X									X					
Hanussen													X		
Kárhozat		X	X	X	X	X	X			X	X	X		X	X
Kiállítás és kiáltás															
Küldetés Evianba					X										
A másik ember								X							
Mr. Universe				X									X		
Rock Térítő															X
Sír az út előttem	X		X			X		X		X					
Soha, sehol, senkinek											X			X	
Szorításban					X										
Tiszta Amerika	X		X			X		X				X	X		X
Törvénytértés nélkül		X					X	X		X		X		X	
Tüske a köröm alatt															
Úgy érezte, szabadon él				X			X								

A listán nem szereplő filmek nem kaptak szavazatot.



Főszereplő: LANCE GUEST

Rendezte: NICK CASTLE

THE LAST STARFIGHTER

AZ UTOLSÓ CSILLAGHARCOS

A FILMSZAKMA ESEMÉNYEI

Aimás Tamás
ézei dokumentumfilmje



SZORRITÁSBAN

Felhívás

A román államvezetés mintegy hétezer kistelepülés megsemmisítését határozta el. Milliókat űznek el szülőhelyükről, otthonukból és kényszerítenek új lakóhelyekre. Buldózerrel törlik le a föld színéről a házakat, iskolákat, templomokat, sőt a temetőket is. Ez a háborús méretű rombolás nem kíméli az európai kultúra értékeit és semmibe veszi az ott élő emberek szülőföldjükhöz fűződő természetes jogát.

Az érintett települések valamennyi lakosának életében mindez jóvátehetetlen emberi tragédiákhoz vezet. A romániai nemzeti kisebbségek, köztük a legnagyobb, több mint kétmillió lélekszámú erdélyi magyarság elveszíti etnikai megőrződésének minden esélyét.

A Magyar Film- és TV-művészek Szövetségének tagsága nevében — lelkiismeretünk és meggyőződésünk szerint — tiltakozunk az elemi emberi jogok durva megsértése és a romániai nemzetiségi kérdés tervezett „végső megoldása”, az „endlösung” ellen. Szolidárisak vagyunk az otthonukat elhagyni kényszerülőkkel, románokkal, németekkel, más nemzetiségűekkel, de különleges felelősséget érzünk az Erdélyben élő magyarok sorsáért.

Az elmúlt évtizedekben megszűnt az erdélyi magyarság területi autonómiája, felszámolták társadalmi-politikai egyesületeit, csaknem teljesen megszűnt a magyar nyelvű oktatás, előbb a felsőfokú, majd a középszintű magyar iskolákat zárták be, súlyos korlátokba ütközött a magyar anyanyelvű diplomások magyarul lakta területen történő elhelyezkedése, minimálisra csökkent a magyarnyelvű adások száma a televízióban és a rádióban, megfogyatkozott a magyar újságok és könyvek száma, közigazgatási eszközök összehangolt rendszerével, erőszakolt lakosságcserével tudatosan szétzilálták a magyarság etnikai tömbjeit. Aki szót emelt, üldözötté vált. Az elmúlt hónapokban reményüket veszített emberek ezrei menekültek el Romániából.

A megmaradt falvak ellen felvonultak a buldózerek... E válságos történelmi pillanatban felhívással fordulunk kollégáinkhoz, a világ film- és televíziós művészeihez, szervezeteihez és a televíziós társaságokhoz, hogy a közvélemény hiteles tájékoztatásával emeljék fel szavukat a romániai falvak megsemmisítése ellen.

Felhívással fordulunk a Magyar Népköztársaság Kormányához és a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságához, hogy az ENSZ-ben és a Varsói Szerződés Politikai Tanácskozó Testületének soron következő ülésén, valamint más nemzetközi fórumokon szorgalmazza a kérdés napirendre tűzését. Tegyen meg mindent a Romániában élő magyarság kisebbségi jogainak védelme és sorsának enyhítése érdekében.

Budapest, 1988. június 20.

**Magyar Film- és TV-művészek
Szövetségének Titkársága**

A delphi nyilatkozat

Delphi, 1988. szeptember 27.

Németországból, Ausztriából, Belgiumból, Ciprusról, Dániából, Spanyolországból, Franciaországból, Görögországból, Magyarországból, Írországból, Izlandról, Luxemburgból, Hollandiából, Lengyelországból, Portugáliából, az Egyesült Királyságból, Svédországból, Svájcól, Törökországból, Jugoszláviából, egész Európából eljöttek a kultúra képviselői, írók, zenészek, színészek, tudományos kutatók, egyetemi tanárok a sürgető szükségesség érzésétől hajtva.

Az audiovizuális ipar válságban van, s minket érzékenyen érint ennek jövője Európában. E Nyilatkozatot az európai közvéleményhez és az Európai Közösség intézményeihez intézzük.

Egyetemes jelenléte és hegemoniára törekvő tendenciája miatt az audiovizuális médiák alapvető kulturális tényezőkké váltak. Kultúrálissá, ami magától értetődővé teszi:

Minden ember személyisége gazdagításához való jogát az átélt és megosztott élmények és tapasztalatok, valamint az ismeretszerzés révén;

A nagyközönségnek a szabad választáshoz való jogát;

Az alkotóknak a szabad önkifejezés jogát.

Mindezeket a jogokat gyakran tagadják, mint az eszmecserék módját és a személyiségfejlesztés lehetőségeit, vagy pedig gazdasági kényszer által csupán a hatalom eszközeivé válnak. A legrosszabb elhárításának eszközei kezünkben vannak és kötelességünk azt mondani a kormányoknak:

Cselekedjenek, amíg nem késő.

Az európai kulturális identitás folyamatos gyengülése elleni harcért Önök felelősek. Mindenkinek joga van nemzetének jellegzetességeit kifejező alkotások megtekintéséhez, elsősorban anyanyelvén.

Az eszmék, információk és művek természetes és szabad áramlásának biztosításáért Önök felelősek. A cenzúra, a beavatkozás, a politikai vagy gazdasági célú manipulációk, mind a demokráciát fenyegetik.

A profitnak a kulturális területre való betörésével szembeni harcért Önök felelősek. Véget kell vetni a kereskedelmi televíziós hálózatok azon gyakorlatának mind a közönség jogainak, mind az alkotók jogainak védelmében, hogy kulturális műveket reklámcélokra használják fel. Vessenek véget a művek megvágásának, megcsonkításának és eltorzításának.

Ne túrják tovább, hogy a nézők műsorral való ellátásának ürügyén a nézőket reklámcégeknek eladják.

Mozijaink és televíziós hálózataink integritása és közeljövője az Önök felelősége. Ebben a Film és Televízió Évből 1992, az egyesült európai piac és a harmadik évezred küszöbén a mi feladatunk emlékezteti a kormányokat kötelességeikre.

Harc ez az ember kibontakozásáért és a demokráciáért.

Kormányok, küzdjenek velünk!

Európai audiovizuális alapszabály

1. cikkely

Az emberi tapasztalatból és képzelőerőből eredő film vagy televíziós művek az élő kultúra alapvető elemei és az alkotó személyiségének kifejezői.

Éppen ezért nem egyszerű, más termékekhez hasonlítható termékek és nem tekinthetők egyszerű szolgáltatásnak.

Az európai törvényeknek és szabályoknak figyelembe kell venniük ezt a jellegzetességet.

2. cikkely

Minden népnek joga van olyan film és televíziós művekhez, amelyek társadalmi és kulturális jellegzetességeiket tükrözik, elsődlegesen anyanyelvükön; az alkotót, bármilyen is a szerepe, bátorítani kell, hogy anyanyelvén alkosson. Ennek a szabad választás egyik előjogának kell lennie.

A nemzeti és európai törvényeknek és szabályoknak pénzügyi támogatással, kontingensekkel és forgalmazási tervekkel kell oltalmazniuk a kulturális és nyelvi jellegzetességeket.

3. cikkely

A különböző európai országok kormányainak közös erőfeszítése szükséges a gazdaságilag gyengébben fejlett országok film és televíziós ipara fejlesztésének támogatásához.

Az európai intézményeknek, mindenekelőtt az Európai Közösségnek hatékony politikát kell folytatnia a kisebbségek önkifejezésének elősegítése és megőrzése érdekében.

4. cikkely

Kizárólag az a személy vagy személyek, aki(k) film vagy televíziós művet alkotnak — azaz a rendező, az eredeti mű, a forgatókönyv és a dialóg írója és a zeneszerző — tekinthetők egy mű szerzőinek.

A tulajdonjognak, ami anyagtalan, kizárólagosnak és az egész világra kiterjedő érvényességűnek kell lenni, s az alkotó által történt létrehozás pillanatától érvényesnek. E jognak tartalmaznia kell az örök és elidegeníthetetlen erkölcsi jogot, valamint a gazdasági jogot.

5. cikkely

A szerző erkölcsi jogának védenie kell a szerző nevét, státuszát és művét, melyet a közönségnek joga van eredeti formájában megtekinteni.

Az erkölcsi jognak magában kell foglalnia minden alkotónak azt a jogát, hogy követelje saját műveinek szerzőségét és hogy tiltakozzék műve bármilyen részének bármilyen megváltoztatása ellen, legyen az hozzáadás, elvétel vagy változtatás.

A mű végleges összeállítását a rendezőnek kell elvégeznie.

Tiszteletben kell tartani az audiovizuális műben szereplő művészek képét és előadását.

6. cikkely

Minden alkotó, szerző és előadóművész méltóságának és függetlenségének tiszteletben tartásával biztosítandóak az anyagi eszközök, hogy munkájuk eredményéből megélhessenek.

Semmilyen hatóság, nemzeti vagy európai törvény nem veheti el az alkotótól az egyéni vagy kollektív tárgyalások kizárólagos jogát a feltételekről, amelyek alapján a mű forgalmazása engedélyeztetik, továbbá az alkotó honorálásának feltételeiről; a törvényes vagy hatósági kötelezés minden formáját meg kell tiltani.

7. cikkely

Egy film vagy televíziós alkotás nyilvános bemutatásával nyer valódi létet.

Az audiovizuális művek alkotóinak jogában áll, hogy műveit bemutassa a szakma gyakorlatának megfelelően. Ennek hiányában a szerző visszanyeri művének jogait.

8. cikkely

Az audiovizuális tömegkommunikáció alapvető társadalmi szerepe miatt közszolgálat megjelenési formájának tekintendő.

A film és televíziós produciók pénzügyi rendszere kritikus. A pénzembereknek olyan döntési hatalmat adtak, amelyek a szerző alkotó elképzeléseinek, függetlenségének irányában, vagy éppen annak ellenében működnek.

Egyes országok és Európa szintjén is a közintézmények feladata az alkotások támogatása közreműködésükkel és különböző pénzforrásokkal, e módon segítve a független produciókat.

A film és televíziós gyártást segítő és támogató terveknek e célhoz kell hozzájárulniuk.

9. cikkely

A gyártási és forgalmazási eszközök néhány személy vagy néhány multinacionális társaság kezében való koncentrálódása veszélyeztet minden demokratikus jogot.

A cenzúra minden formáját, legyen az közvetlen vagy közvetett, el kell törölni.

14. cikkely

Országaink súlyosan elhanyagolt audiovizuális örökségének megőrzése és helyreállítása elsőrendű feladata minden politikai és kulturális hatalomnak.

Egy európai szintű bizottságot kell alapítani e felelőségek vállalására.

Ily módon az audiovizuális örökség szabadon hozzáférhetően, mindenki számára korunk alkalmas tanújává válhat.

Eseménynaptár

Január

Budapest A magyar film kritikusok díjának kiosztása
(ld. 293. old.)

Február

4. Szeged Kósa Ferenc *A másik ember* című filmjének bemutatója vitával egybekötve

8–13. Budapest XX. Magyar Játékfilm szemle (ld. 298. old.)

22. Szeged Gulyás Gyula és Gulyás János *Törvénysértés nélkül* című filmjének bemutatója vitával egybekötve

Március

4–11. Nyíregyháza XX. Nyíregyházi Művelődési Hét keretében Kósa Ferenc *A másik ember*, Sára Sándor *Tüske a köröm alatt és Sír az út elbtem* című művek, valamint főiskolás filmek bemutatója

11–18. Budapest NSZK kulturális napok keretében filmhét (ld. 329. old.)

15– Fejér megye A Forradalmi Ifjúsági Napok keretében „Magyar film és történelem 1848” vetélkedő

18. Hódmezővásárhely Kósa Ferenc *A másik ember* című filmjének díszbemutatója

21–23. Sopron Tavaszi Fesztivál keretében 4. Pannónia Filmnapok: filmsorozat a Pannónia Film Vállalat animációs filmjeiből

25–

Április

–22. Budapest A Budapest Film és a Magyar Filmklubok Szövetségének szervezésében elsőfilmes NSZK-beli filmrendezők bemutatkozása (ld. 329. old.)

14. Kaposvár Gulyás Gyula és Gulyás János *Törvénysértés nélkül* című filmjének díszbemutatója

Május

9. Budapest Gennagyij Poloka: *Intervenció* (Intyervencija) című filmjének bemutatója a Győzelem Napja alkalmából

12. Székesfehérvár Kósa Ferenc: *A másik ember* című filmjének díszbemutatója
29. Győr Dargay Attila *Az erdő kapitánya* című filmjéhez kapcsolódó megyei óvodai és iskolai rajz- és irodalmi pályázat díjkiosztása
- 30–
Június
- 4. Budapest Lengyel filmhét (ld. 330. old.)
2. Kaposvár Vitézy László *Úgy érezte, szabadon él* című filmjének bemutatója vitával egybekötve
- 8–11. Kecskemét II. Animációs Filmszemle (ld. 315. old.)
- 17–21. Veszprém A Magyar Filmklubok Szövetségének nyári továbbképző tanfolyama:
„A filmművészet élő klasszikusai”
- 20–24. Nyíregyháza A Magyar Filmklubok Szövetségének nyári továbbképző tanfolyama:
„A magyar szórakoztató film alak- és jelentésváltozása az elmúlt évtizedekben” és
„Az ismeretlen Godard”
- 20–25. Veszprém XVIII. Tévétalálkozó
Győr „Iskolamozi – ovi–mozi” megyei verseny díjkiosztása
- 27–
Július
- 1. Sárospatak Filmés továbbképző tanfolyam:
„Beszélgetések a csehszlovák új hullámról” és
„A magyar avantgarde film”
- 1–3. Csongrád „Mosolygó kamera”:
IV. humoros amatőr- és videoszemle
- 6–14. Eger XV. Nyári Filmművészeti Egyetem (ld. 321. old.)
21. Budapest Radoslaw Piwowarski *Vonat Hollywoodba* (Pociąg de Hollywood) című filmjének bemutatója
Lengyelország nemzeti ünnepe alkalmából
- 6–8. Kecskemét VII. Országos Közművelődési Filmfórum
- 17–
Augusztus
- 1. Szombathely Nemzetközi Bartók fesztivál keretében
filmbemutatók

Július–augusztus

15–19. Pécs

Nógrád megye Nemzetiségi filmnapok a szlovák és német nemzetiségű községekben
A Magyar Filmklubok Szövetségének nyári továbbképző tanfolyama: „A 40-es és 50-es évek történelme a dokumentum- és híradófilmekben”

15–20. Tata

KISZ-tábor középiskolás filmes továbbképző tanfolyama

22–26. Budapest

A Magyar Filmklubok Szövetségének továbbképző tanfolyama: filmelemzési szeminárium

Szeptember

5–7. Budapest

Koreai filmnapok (ld. 330. old.)

20–23. Szeged

Filmklub-vezetők és előadók tanfolyama

17–

Október

–4. Budapest

Pier Paolo Pasolini filmjeinek bemutatója és kiállítása (ld. 246, 323. old.)

Szept. 20–

okt.11. Szeged

P.P. Pasolini életművének bemutatója
(a Magyar Filmintézettel közösen)

Szept.29–

okt.12. Budapest

Brit filmhét (ld. 330. old.)

4. Szeged

Szabó István *Hanussen* című filmjének díszbemutatója

4. Budapest

Jan Qui Tien *A szerencsés tizenhárom*

(*Xei nu shi san mei*) című kínai film díszbemutatója
XXXV. Országos Amatőrfilm és Videofesztivál

13–18. Székesfehérvár

Dunaújváros

Filmkönyvhét

28. Győr

Téglássy Ferenc *Soha, sehol, senkinek* című filmjének díszbemutatója

28–30 Szeged

A „Sztálin mozija” sorozat megnyitása Mark Kusnyinovics esztéta előadásával

30–31 Székesfehérvár

„Sztálin mozija” bemutató a Műcsarnokhoz csatlakozva

31. Kaposvár Téglásy Ferenc *Soha, sehol, senkinek* című filmjének díszbemutatója
- november*
- 4. Győr A szovjet filmek fesztiválja keretében rövidfilm bemutató–sorozat
- 3–9. Budapest Szovjet filmek fesztiválja (ld. 331. old.)
- 5–6. Salgótarján Iskolai videoműhelyek II. szemléje
- 10–16. Miskolc 28. TV–fesztivál
21. Szűgy Csehszlovák filmnap a szlovákiai Vinica (Ipolynyek) magyar filmnapjának viszonzásaként Milos Forman *Tűz van, babám!* (Hori, má panenko) bemutatója
- 3–
- december*
- 13. Kaposvár Sára Sándor rendezői sorozata
- 21–
- dec. 1. Győr AIDS témájú videofilmek vetítéssorozata
- 21–
- dec.19. Szeged X. Csongrád megyei gyermekfilmnapok. A zsűri díját Peyo *Hupikék törpikék és törpicur és Tugo Stiglic Nyár a kagylóban* című filmeknek ítélte.
- november–december*
- Salgótarján
- Balassagyarmat A Balázs Béla Stúdió és a Nógrád megyei Moziüzemi Vállalat szervezésében műhelybemutató–és beszélgetés–sorozat
- Nógrád megye Az államosított magyar filmgyártás 40. évfordulója alkalmából filmrejtvény pályázat
- december*
- 6–17. Budapest Bernardo Bertolucci életmű sorozata a Filmmúzeumban (ld. 247. old.)
- 9–21. Szeged B. Bertolucci életmű sorozata (a Magyar Filmintézettel közösen)
30. Győr „Az év magyar filmje” megyei pályázat eredményhirdetése. A *Soha, sehol, senkinek* című filmjéért a közönségdíj átadása Téglásy Ferenc rendezőnek

A magyar filmszakma helyzete a sajtó tükrében

Az év filmsajtóját áttekintve az derül ki, hogy nagyon sok írás foglalkozik a filmforgalmazásban bekövetkezett változásokkal.

Hogyan működött idáig? Gombár József, a MOKÉP igazgatója: „A mi szóhasználatunkban a «forgalmazás» két — egymással természetesen összekapcsolódó, de mind feladatát, mind pedig szervezeti tekintetben — különálló tevékenységet jelöl. Az egyik a szorosán vett forgalmazás, más szóval «filmkölcsonzés», a másik pedig a — nemzetközi gyakorlatban a «felhasználó» kifejezéssel nevezett moziüzemeltetés. Az elsőnek az a feladata, hogy megvásárolja a filmek előadási jogát és gondoskodik az azok forgalomba hozataláról, tehát megfelelő számú kópiáról, azok feliratozásáról vagy szinkronizálásáról, a bemutatót megelőző reklámról és eljuttassa a filmet az azt igénylő mozikhoz. Ezt a tevékenységet nálunk a MOKÉP végzi. A «felhasználást», vagyis a filmek mozikban való műsorra tűzését és a filmszínházak üzemeltetését a fővárosi, megyei moziüzemi vállalatok látják el. Az előbbi — vagyis a MOKÉP — 1981 óta nem részesül állami dotációban. Bevételi forrásának közel háromnegyedét a mozik tényleges bevételeiből származó úgynevezett kölcsönfjbefizetések képezik. A mi eredményességünk tehát elsősorban attól függ: hogyan tudjuk kielégíteni a moziba járók «fizetőképes keresletét», és mennyire tudjuk féken tartani a költségeinket, amelyek a nyersanyagáraktól a hirdetési tarifáig minden területen folyamatosan növekednek.

Az állami támogatás említett átcsoportosítása elsősorban a moziüzemeltetést érinti. 109 millió forintot csoportosítottak át, valamint a sikerfilmek járulékából a Művelődési Minisztérium Kulturális Alapjára befizetett összegből további 60–80 millió forint ugyancsak a nemzeti filmgyártás pénzügyi feltételeit javítja. A «forgalmazás» természetesen különböző intézkedésekkel próbálja meg ezt ellensúlyozni. Elsősorban a mozi helyárok emelésével, vagyis közvetlenül a fogyasztóra hárítva a terhelést. Ez azonban — természetesen — csak egy bizonyos határig növelhető, hiszen azonnal vissza is üt a nézőszám csökkenésében.” (Vértessy Péter: „Tűzoltógyakorlatok”. Beszélgetés Gombár Józseffel, a MOKÉP igazgatójával. = Kritika, 1988. 2. sz. 17. o.)

Magyarországban a mozinézőszám 1986-ban 15 millió, 1987-ben 13,7, tehát majdnem másfélmillió a csökkenés, nagyobb arányú, mint amire a szakemberek számítottak. Az okok különbözőek. A nehezedő életkörülmények, a kulturális kiadásokra fordítható összegek csökkenése a családi költségvetésen belül, a video, a ká-

beltelevízió, műholdas adások vételének terjedése. Kifogásolható a mozik műszaki állapota. Azonban nem elegendő a megfelelő technikai és kényelmi körülmények megteremtése, a legfontosabb a kínálati mezőny szélesítése.

Az év elején megrendült a MOKÉP monopol helyzetere: két új forgalmazó vállalat alakult Magyarországon.

Januárban országos filmforgalmazási, moziüzemeltetési és videovetítési jogot kapott a Zala Megyei Moziüzemi Vállalat; a Helikon Film nevet vették fel. A Művelődési Minisztérium engedélyezte számukra, hogy működésüket az ország egész területére kiterjesszék. Fő feladatuknak a hazai filmek bemutatását tartják (ez évre 4–5 új magyar film bemutatását tervezik), a későbbiekben külföldi filmeket is szeretnének vásárolni és vetíteni. A Helikon Film az eddigiektől eltérő kölcsönzési rendszert vezetett be, melynek következtében a moziüzemi vállalatok érdekeltek lesznek abban, hogy minél több néző lássa a filmeket.

A FÓMO márciustól Budapest Film Forgalmazó és Moziüzemi Vállalat. A FÓMO csak moziüzemeltetéssel foglalkozott, a MOKÉP-től, az egyetlen központi forgalmazótól kapta a filmeket. A jövőben a Budapest is vásárol filmeket, lehetséges nyílik arra, hogy színesebb kínálatot hozzon létre.

Ugyancsak filmforgalmazási jogot kaptak az önálló vállalattá vált stúdiók is.

Csoma Béla, a MOKÉP igazgatóhelyettese szkeptikusan vélekedik az új helyzetről a „Gondolat — jel” 1988. március 6-i adásában:

„...amikor monopóliumokról... versenyhelyzetekről beszélünk, akkor mindig eleve feltételezzük, hogy egy hatalmas piac áll mögöttünk vagy előttünk, és ott megpróbálunk egymással versenyezni. A kultúrában, úgy önmagában is, ezt a kérdést én mindig szeretném megkérdőjelezni, hogy a kultúra mennyire áru, ott mennyire piaci mechanizmusoknak kell érvényesülni és mennyire a kulturális szempontoknak. Ez áll a filmre is egyértelműen, függetlenül attól, hogy itt bizonyos értelemben tényleg működhetnek bizonyos piaci mechanizmusok” A magyarországi piac annyira kicsi, hogy egymás mellett nem tud megélni a Helikon, a Budapest Film és a MOKÉP. „...Nem lesznek elég tőkeerősek a különböző forgalmazó vállalatok, és egyre inkább el fognak tolni a közönség által preferált filmek felé. Látnak néhány nagyon komoly veszélyt ebben a dologban. Ti. megint egy felemás reform vagy reformtörekvés valósult meg. A forgalmazás monopóliumát sikerült, ha úgy tetszik, megtörni, nem sikerült a mozik monopóliumát megtörni. Változatlanul megmaradt a húsz moziüzemi vállalat területi elosztásban, a mozik változatlanul az ő kezükben vannak. Ennek nincs alternatívája. Más Magyarországon, pillanatnyilag, ütőképesen moziüzemeltetni nem tud...”

Amíg a Helikon és a Budapest Film forgalmazási jogot kapott, addig a MOKÉP nem kapott mozi. A Helikon igazgatója, Horváth Lajos: „Mi egy-egy filmet vállalunk fel és ez azt jelenti, hogy ezt a filmet nagyobb körültekintéssel, gondossággal

gal tudjuk vinni a moziba. Ahhoz, hogy a moziba egy film akkor kerüljön be, mikor a legkellemesebb és a legnagyobb látogatottságra tehet szert, ahhoz mindenestre akkor kell rendelkezésre állni a kópiának, amikor a mozinak, ill. a közönségnek arra szüksége van. ...Ebben a mechanikus rendszerben, ami a magyar filmforgalmazásban évek óta kialakult... ez nem így volt mindig." Most *Az erdő kapitányát* vállalta fel a Helikon. Egy hónap alatt megcsinálták a reklámot, fele pénzért megcsinálták a plakátot, a filmbemutató idején ott van a mesefüzet, amit rajzolni lehet. Ha ugyanez a dolog a MOKÉP-nél történik, biztosan eltart három-négy hónapig. A szerkezet, maga az egész mechanizmus olyan lassú, hogy a magyar filmrendezők a kockázatot is vállalják, hogy gyorsabban, ügyesebben, hatékonyabban, kevesebb emberrel, talán jobban tudnak dolgozni.

Magánmozik létrehozására 1982, a kulturális változásokat szabályozó minisztertanácsi rendelet megjelenése óta van lehetőség, egy 1986. augusztus 1-je óta érvényben lévő rendelet pedig pontosította a moziüzemeltetésre vállalkozók jogait és kötelességeit. A két jogszabály megjelenése óta tömeges jelentkezés nem volt, hiszen a mozi fenntartása, üzemeltetése nehezen megtérülő befektetés. Az utóbbi időben voltak érdeklődők. Az új, vállalkezési formában működő magánmozik azonban csak akkor élhetnek meg, ha megteremtődnek a vállalkozókat segítő, s nem érdekeiket figyelmen kívül hagyó feltételek. A FÖMO számára nyilvánvalóvá vált, hogy nincs szükség annyi mozira, amennyi a fővárosban működik. Az elmúlt években több mint tizet be is zártak. A vezetés szerint nem megszüntetni kell a kis mozikat, hanem más, a mozizással összeférhető tevékenységre felhasználni. A FÖMO-nak erre nincs tőkéje, úgy tervezik, hogy 1988-ban 6-8 kis mozit bérbe adnak vállalkozóknak. A bérbeadás egyetlen feltétele, hogy bizonyos előadásszámot teljesíteni kell.

A Budapest Film mindinkább önállóvá szeretné tenni a kezelésében működő mozikat, szolgáltatási viszony kialakítására törekszik a filmszínházvezetőkkel. A vezetők beleszólnak a műsorszerkesztésbe és gazdaságilag is felelősek a mozikért. A Rádius Építőipari és Kulturális Szolgáltató Kiszövetkezet az Ipoly mozi működtetésére vállalkozott közösen a Budapest Filmmel. Hamarosan szeretnék megnyitni az Ipoly Kinematográfot. Juhász Ildikó, a szövetkezet elnökhelyettese: „Az együttműködési szerződés feltétele, hogy a FÖMO számára megszűnik az évi két és fél millió forintos ráfizetés, mi pedig, miután másfél-kétmillió forintért felújítottuk az épületet, lehetőleg nyereségesen működtetjük. Azzal tisztában vagyunk, hogy a mozi nagy pénzt nem lehet keresni. Olyan arculatot, olyan programot, olyan hangulatot kell tehát kialakítanunk, amiért szívesen idejönnek. Ma a filmek, és nem a mozik alapján válogatnak az emberek. Ezen szeretnénk mi változtatni. Ha továbbra is csak mozi lenne itt, még nem menne jobban, mint korábban. Kell valami más is. A háromszáz ülőhelyes nagyterem mellett kialakítottunk egy hatvanszemélyes

klubvetítőt. Délután népszerűbb, este speciálisabb igényeket kielégítő programot kell nyújtanunk. Tervezzük, hogy műsorokkal egészítjük ki a vetítést, és az emeleti helyeken lehet majd enni is előadás közben. Mindettől azonban az Ipoly mozi nem lesz drágább.” Az új bérleti viszonyról elmondja, hogy „a jelenleginél áttekinthetőbb bérbeadási rendszert kell kidolgozni. Furcsa jogi helyzetben vagyunk. A mozi bérlője a FÖMO, tulajdonosa az IKV és használója a kisszövetkezet. Nekünk mindent a FÖMO közvetítésével kell intéznünk, s ez bonyolítja a dolgot. És persze attól, hogy mit szeretnénk, még nem lesz több és jobb minőségű filmkópia az országban, vagyis meg kell alkudnunk sokszor a helyzettel.” (Hanthy Kinga: Új nevek — új gazdák — Ki megy a moziba be? = Magyar Nemzet, 1988. márc. 29.)

A MOKÉP-nél úgy tartják, hogy amíg a gyártásban, a laboratóriumi és szinkronizálási munkákban és nem utolsósorban a mozik üzemeltetésében nincs verseny, addig önmagában a forgalmazók versenyeztetése nem sok változást eredményezhet. Hazánkban közel kétezeröttszáz mozi működik, ezekből mintegy száz — vagyis a hálózat alig négy százaléka — „hozza” a nézőszám több mint negyven, és a bevétel közel hatvan százalékát. Vagyis a mozihálózat nagyobb részét kitevő, ún. keskenyozik fenntartása igen komoly költségvetési támogatást igényel. A kis települések számára természetesen sokat jelenthetnek kulturális szempontból ezek a vetítőhelyek. Egyesek szerint a kistelepülések nagyon rossz technikai színvonalú mozijait jól helyettesíthetné pl. kivetítővel felszerelt közösségi videokészülék stb.

„Ami a Budapest Film és a zalai Helikon belépésével kibővült forgalmazói versenyt illeti, valóban jogos kívánság, hogy az új helyzetnek ne költségnövelő, hanem *költségkímélő* hatása legyen. Különösen fontos, hogy a nemzetközi piacon a több önálló magyar forgalmazó fellépése ne járhasson árfelhajtással, hiszen ez devizavesztést jelentene az ország részére. A MOKÉP-nél úgy látják, hogy szükség lenne egy *forgalmazási kódex*, azaz közösen egyeztetett játékszabályok kialakítására, amely éppúgy rögzítené a külpiazi fellépés gyakorlatát, mint a propaganda és reklámköltséggel való gazdálkodás egyeztetését. És nem utolsó sorban *a magyar filmek premierjének összehangolását*, hogy ne fordulhasson még egyszer elő két, különböző cég által forgalmazott értékes magyar film egyetlen napon történő — tehát egymás hatását gyengítő — bemutatása. Így értékes filmek sorsa nem lehetne vállalati érdek függvénye.” A MOKÉP megrendelői, a moziüzemi vállalatokhoz kedvezményrel is fordult: „Azok a moziüzemi vállalatok, amelyek az elmúlt évben a MOKÉP-nek fizetett kölcsöndíj legalább 95 százalékáig idén is megrendelők maradnak, a 95 százalék feletti rendelésnél már csak az eredeti kölcsöndíj felét fizetik. Országosan ez több milliányi megtakarítást jelenthet a moziüzemi vállalatoknak. A jelenlegi adatok szerint valamennyi moziüzemi vállalat — beleértve a két önálló forgalmazót, a Budapestet és a Helikont is — kedvezményezettje ennek az ösztönzési rendszernek, vagyis túlnyomórészt ők is a MOKÉP forgalmazta

filmeket vetítik.” Az új forgalmazók a magyar filmek forgalmazására 15 millió forintos dotációs keretet kaptak. „A forgalmazási rendszer biztosítani látszik, hogy egyetlen magyar film se maradjon — legalábbis forgalmazói érdeklődés híján — dobozban. A MOKÉP egyelőre így is vállalja, hogy ami senki másnak nem kell, azt ő mindenképpen forgalmazza.

Hogyan profitálhatnak a nézők a forgalmazási cégek számának bővüléséből?

A MOKÉP-nél nem tartják reálisnak a külföldről átvett filmek számának — évi 170–180 mű — jelentős növelését a széles mozihálózatban, bár az összetételt természetesen javítani lehetne. A MOKÉP változtat a szocialista országokkal eddig folytatott, «viszonossági kvótarendszeren» is, így a mozihálózatba elsősorban a közönség érdeklődésére leginkább számottartó filmek kerülnének, míg más, a szocialista országokból átvett filmeket videón és kábeltelevízióon keresztül lehetne eljuttatni a réteggözönséghez. A MOKÉP-nél úgy gondolják, hogy a szocialista országok filmművészetének további megismertetésében a tévének is részt kell vállalnia.” (Hegyí Gyula: Verseny és monopólium. Forgalmazási kódex kellene = Magyar Hírlap, 1988. máj.17.)

A mozik nézőszámának csökkenésével egyre nagyobb érdeklődés kíséri a televízióban bemutatott játékfilmeket. A Magyar Televízió filmforgalmazási politikájáról Horváth János, a filmfőosztály vezetője elmondja, hogy — anyagiokról nem beszélve — lényegében mindent be tudnak hozni. Ez alól a nagy amerikai filmek képeznek kivételt, forgalmazóik ugyanis 2–3 évig nem adják el a televíziós jogokat, addig, amíg a moziforgalmazásban fantáziát látnak. Figyelembe kell venni bizonyos gazdasági szempontokat is. Ha a televízió filmet vásárol, az országban működő televíziós készülékek száma szerint fizet a filmekért. Tehát egy-egy televíziós sugárzásra átvett filmért az ötödét, hatodát fizetik annak, mintha moziforgalmazásra vették volna át. A Magyar Televízió filmvásárlási kerete évi 40 millió forint. (Vértessy Péter: „Üzletellenes üzlet” = Kritika, 1988. 5.sz. 22.o.)

„Mozgóképek — állóképek” címmel több részes összeállítás jelent meg a Film Színház Muzsikában a MOKÉP, a Budapest Film, a Helikon Film és a Filmmúzeumot üzemeltető Magyar Filmintézet vezetőivel a forgalmazásban bekövetkezett változás várható következményeiről, terveikről, elképzeléseikről.

Arra a kérdésre, hogy mit jelent a MOKÉP számára a monopólium megszűnése, Gombár József az alábbiakat válaszolja:

„Ki kell igazítanom a kérdést. Eddig sem a MOKÉP volt az egyetlen olyan intézmény, amely forgalmazási joggal rendelkezett. Jogosítványa volt erre a Magyar Filmintézetnek — a maga keretei között élt is ezzel — és a Magyar Televízió is. Az igaz viszont, hogy a gyakorlatban a MOKÉP-nek kellett filmmel ellátni a magyar mozikat. Persze az az «egy kéz» nemcsak előnyöket, kötelezettséget is jelentett. Automatikusan át kellett vennünk valamennyi magyar filmet, vállalva a bemutatásukkal járó nem csekély költségeket. Ránk hárult a filmbehozatal a szocia-

lista országokból is, ami egészében ugyancsak nem nevezhető nyereséghordozó vállalkozásnak.” Elmondja, hogy bár nem részesül a MOKÉP állami támogatásban, széles bemutatási skálával sikerült a mérleget kiegyenlíteni, és jelentős összeggel hozzájárulni a magyar filmgyártás növekvő költségeihez. Monopolhelyzet nemcsak a forgalmazásban volt. „Monopóliuma van a Filmlaboratóriumnak, a Szinkronnak, a Mafilmnek, és hadd tegyem hozzá, hogy ezek a maguk áremeléseit nálunk lényegében korlátozás nélkül érvényesíthették. És ami talán a legdöntőbb: monopolhelyzetben vannak a moziüzemi vállalatok. A forgalmazónak gyakorlatilag szinte nincs is beleszólási joga, hogy filmjeit hol, meddig, milyen feltételekkel tűzik műsorra. Így azután valóságos piaci helyzetről aligha lehet beszélni. Még azt is meg kell említenem, hogy az új forgalmazók — amelyek eleve rendelkeznek bizonyos moziparkkal, ahol preferálni tudják a maguk filmjeit — állami támogatással működnek. Kópia- és propagandaköltségeik fedezéséhez közvetlen juttatásban részesülnek a művelődési tárcától.” Gombás József szerint a MOKÉP ez évi bemutatási terve a korábbi évekhez hasonlóan alakul. „Egyelőre változatlanul kötelességünknek érezzük, hogy a világ filmgyártásának minél szélesebb spektrumát tárjuk a magyar nézők elé. Beleértve ebbe az európai kis filmgyártó országok termésének legjavát éppúgy, mint más kontinensek filmművészetének reprezentálását. Persze egy kizárólagosan piaci jellegű verseny rontja e bemutatkozási politika esélyeit. A kereskedelmileg ráfizetéses, de művészi értékeiben vitathatatlan műveket csak egy kedvező gazdasági pozíció teszi megvásárolhatóvá...” A magyar filmek forgalmazásával kapcsolatban a vállalat kötelezettségein felül vett részt a filmek finanszírozásában. „Ezt a folyamatosságot igyekszünk fenntartani. Ha részt veszünk a gyártási költségekben, ennek fejében eleve megkapjuk a film forgalmazási jogait. Így biztosítottuk Kósa Ferenc *A másik ember*, Sándor Pál *Miss Arizona*, Bacsó Péter *Titánia*, *Titánia* Szabó István *Hanussenjének* bemutatását. Ha nincs ilyen előzetes részvételünk, akkor belép a verseny a többi forgalmazóval. Persze, ahhoz hogy ez reális feltételek között folyjék, ki kellene alakítani egy «forgalmazási kódexet». Ez minden magyar film számára megfelelő pozíciókat biztosítana, hogy ne rontsák egymás esélyeit például rosszul megválasztott bemutatási időpontokkal. S persze ennek a «játékszabálynak» kellene garantálnia azt is, hogy nem jelentkezik árfelhajtás a tőkés piacon, mert ennek beláthatatlanul káros következményei lennének.” (Ézsiás Erzsébet: MOKÉP, okok, tények, tervek. Beszélgetés dr. Gombár Józseffel = Film Színház Muzsika, 1988. 20. sz. 10–11. o.)

Port Ferenc, a Budapest Film vezetője változatlanul a moziüzemeltetést vallja legfontosabb feladatuknak. „Azzal, hogy filmet is forgalmazunk, éppen eddigi gondjainkon szeretnénk enyhíteni. Az elmúlt két évben nemcsak a mozik látogatottsága csökkent... Erőteljesen kezdett szétválni a kommersz és a művészfilmek közönsége is. Ehhez a differenciálódási folyamathoz az egyes mozik profiljának — a

törzsközönség kialakulását segítő, sajátos kínálattal — sokkal jobban kellene alkalmazkodnia. De ehhez nem rendelkezünk elég friss és színes filmkínálattal. A videózás terjedésével tovább gyorsuló kommercializálódási folyamatban a magyar filmek körültekintőbb, egyedibb törődést igényelnének a forgalmazók és moziüzemeltetők részéről. Ezt segíti elő, hogy áttételektől mentes, közvetlen kapcsolat jön létre a gyártó stúdiókkal. A szerződések egyik újdonsága, hogy a filmgyártó stúdiók közvetlenül részesednek a pénztári jegybevételből. Meglehető, ezek a bevételek a gyártási költségeknek csak töredékét fedezik. Mégis nagy a jelentőségük, mert közvetlen, gazdaságilag érzékelhető visszajelzéssel szolgálnak a filmek fogadtatásáról. ...Vállalatunk életében nagyon fontos lépés volt a forgalmazói szerep elvállalása. De nem hiszem, hogy a nézőt különösebben érdekelné, hogy egy-egy filmet ki forgalmaz. Az viszont igen, hogy a mozikban igényének, ízlésének megfelelő legyen a választék. A magyar filmnek kiváltságos helyzetet kívánunk biztosítani.”

Mit jelent a szakmán belül az az új helyzet, hogy megszűnik a MOKÉP eddigi monopóliuma? „A jelenlegi filmszakmai struktúrában a MOKÉP-nek mint központi forgalmazónak továbbra is feladata az állami mozihálózat filmellátása. A moziüzemeltető vállalatoknak pedig a mozihálózat fenntartása, fejlesztése. Emellett, kiegészítő funkcióként, a filmforgalmazás. Az új helyzet kétségtelenül magában hordozza a verseny lehetőségét. Ez azonban végül is a nézőkért folyik. A külföldi piacon történő fellépést azonban feltétlen egyeztetnünk kell, hogy ne verjük vissza az árakat.”

Új tevékenységük nem szorítja-e háttérbe a moziüzemeltetést? „A filmszakma alapját még hosszú ideig a mozik jelentik. Itt találkozik film és néző, s a jegybevételek tartanak el – minket. Ugyanakkor, kevés az olyan fővárosi mozi, amelyek megfelel a nyolcvanas évek követelményeinek. Kevesebb – de jobb minőségű mozira lenne szükség, illetve egyes helyeken újakra. Javítanunk kell a kiszolgálás minőségét. Ezért kísérleteztünk mozgékonyabb üzemeltetési formákkal, mint például a bérbeadás és egyesületi üzemeltetés. Lényege, hogy a mozi kulturális centrum legyen, kibővítve akár étteremmel, kiállítással, könyvtárossal...”

Összegezve: „A forgalmazó munkát csak most tanuljuk. Ha kezdeti lépéseink néha még bizonytalanok is, a többpólusú filmforgalmazói rendszer nem átmeneti jelenség. Hosszú távon ettől és a moziüzemeltetés színvonalának javulásától várhatjuk a közönség megtartását. És a video korában a mozizás jövőjét biztosítani.” (Ézsias Erzsébet: Moziüzemeltetés és filmforgalmazás. Beszélgetés Port Ferencsel = Film Színház Muzsika, 1988. 21. sz. 11. o.)

Marx József, a Magyar Filmintézet igazgatója:

„Az intézet nem jókedvűből és önkéntes elhatározásából forgalmazott eddig sem, hanem mert önfinanszírozó lévén ebből tartja el magát. Ez a kereskedelmi tevékenység olyan pluszmunkát jelent, amely távolról sem tartozik hozzá a tudományos

profilhoz. De van nem üzleti jellegű forgalmazás is, amit örömmel csinálunk. Ilyen a filmklubok ellátása a filmtörténet jelentős műveivel. Ez olyan kulturális misszió, amely nem hoz nekünk egy forintot sem. Az évi hatezer kölcsönzés bevétele még az ötszáz darabból álló filmállomány szinten tartására sem elegendő. A régi magyar filmek műszaki állapota negyven-hatvan százalékos, a kópiák rossz minőségűek. A negatívok indokolatlan felhasználása miatt jó néhány magyar film eredetije már nem rekonstruálható. Ezért a negatívok használatát megtiltottam. Feldolgozásuk az intézet egyik legfontosabb feladata. Ha nem vigyázunk, nemzeti vagyon megy veszendőbe – ezt talán sikerült a filmszakmában is tudatosítani...”

A Filmmúzeum működéséről, műsoráról:

„A Filmmúzeumnak legendája van, divat idejárni. Itt vetítették először a francia új hullám és Bergman filmjeit. Ma is hetven százalékos a Filmmúzeum kihasználtsága, bár a műsorterve némileg átalakulóban van. A bérletes előadások a nosztalgia iránti igényt elégítik ki, főleg a régi magyar filmekkel. A Filmmúzeum nyugdíjas bérlete a legolcsóbb a pesti mozik közül, noha olyan filmek láthatók itt, amik máshol nem. Évi húszezer ember mozizását finanszírozzuk így, de ezt a vívmányt nincs szándékunkban megszüntetni. A nyilvános előadásokban a fordulópontot az *Elfújta a szél* hozta, a minden eddigit felülmúló kasszasiker. Idén a *Mississippi szirénje*, a *Lili Marleen*, a *Taxisofőr* került bemutatásra, és tervezzük még a *Rosemary's babyt* és a *Doktor Zsvíagót*. Ezek a művek mind filmtörténeti jelentőségűek. A kortárs filmek egy része azért került nálunk bemutatásra, mert csak egy-két kópiát tudtunk belőle vásárolni, és ez az országos terjesztéshez kevés. Darabonként hatezer dolláron múlik, hogy a forgalmazás nem éri el a kétszeresét vagy a háromszorosát. A pálya tehát nem azonos, és itt visszakanyarodnék az első kérdéshez, az új forgalmazási szisztémához. Nagy forgalmazó nagyobb jelenléttel és tőkével többet tud elérni. A kisebb forgalmazónak feltétlenül proflit kell kialakítania. A Filmintézet összeállított egy olyan kétszáz darabból álló listát, amelyben a filmtörténet értékei és a kortárs film egyes jelentős alkotásai szerepelnek. *Ha ezt tudnánk mozgóztatni, valódi alternatív forgalmazók lehetnénk.* Eddig azonban a filmjeink után nem kellett kulturális járulékot fizetni. 1988-ban viszont igen. Ez veszteséget jelent. Ennek ellentételeként kértünk forgalmazói támogatást a Művelődési Minisztériumtól, de még csak választ sem kaptunk a levelünkre. Egyébként a MOKÉP kivételével minden forgalmazó kap ilyen támogatást. Jó kis verseny, ha az egyiknek finanszírozzák azt, amit a másiknak nem! Az új forgalmazási szisztéma filozófiája nagyon szép: Az értékek támogatása. A monopóliumok megszüntetése is kitűnő elgondolás, nem egyirányú. Filmvásárlásnál oldani a monopolhelyzetet, moziüzemeltetésnél nem, ez felemás eredményt hozhat csak. Monopol-ellenes vagyok, de minden téren: az üzemeltetés területén is. Az alternatív forgalmazás nagyon jó jelszó, de működésében tisztázatlan, végig nem gondolt kapkodás. Nyugaton a gyár-

tó forgalmazó is egyben, és a külföldi filmek bevételeiből eltartja a hazai filmgyártást. Ez olyan modell, amelyben a kereskedelem és az érték is meg tud mutatkozni. Efelé kellene nekünk is elmozdulnunk. A nálunk létező struktúra azért nem jó, mert egyrészt a centralizmus uralkodik benne, másrészt pedig a területi elv. És a kettő ellentmond egymásnak.” (Ézsiás Erzsébet: „A pálya nem azonos”. Beszélgetés Marx Józseffel, Film Színház Muzsika, 1988. 22. sz. 8. o.)

Hárshegyi János, a Helikon Film budapesti képviselője:

„Hosszútávú terveink között évi 15–20 film forgalmazása szerepel, de ezt a számot idén még nem tudjuk elérni. Külföldi filmek megvételére nincs devizánk, behozatalukhoz társulnunk kell cégekkel... Elsődlegesen azonban magyar filmekkel akarunk foglalkozni. Kötelességünk a hazai filmgyártás támogatása: Ezért mi a stúdiók bevételeiből való részesedését az eddigi 50 százalékról hetvenre emeltük. Az alternatív forgalmazók megjelenése az alkotóknak jelent előnyt, hiszen választhatnak és beleszólhatnak a terjesztésbe, amire eddig nem volt módjuk... A vállalat eddig nyereséges volt, ezután sem lehetünk veszteségesek. Azt a hasznot, amit a forgalmazás hoz, visszavisszük a filmgyártásba: szeretnénk beszállni magyar filmek készítésébe. Hosszú távon az oldaná meg a hazai filmgyártás gondjait, ha a gyártás, forgalmazás, üzemeltetés egy kézben lenne, és ha több ilyen cég is létezne.” Arra a kérdésre, hogy milyen a viszonyuk a többi forgalmazóval a következőket válaszolta: „A MOKÉP-pel nem akarunk és nem is tudunk igazán konkurálni. Jelenleg is bérlünk tőle filmeket és videokazettákat... A Budapest Filmmel igyekeztünk egyezkedni. De az elől elzárkóztak, hogy mint országos moziüzemi vállalat, fővárosi mozit nyissunk. Szövetkezeteknek adnak bérbe mozit, de nekünk nem voltak hajlandók.” (Ézsiás Erzsébet: Helikon Film, Beszélgetés Hárshegyi Jánossal = Film Színház Muzsika, 1988. 24. sz. 7. o.)

Az első bérbeadott budapesti mozi, a rövid idő alatt felújított Ipoly. Hangulatos, tiszta. Az emeleten presszó működik, vetítés közben fogyaszthatnak a vendégek. Havi bevétele kb. 300 ezer forint, ennek felét a filmek kölcsönzési díjára fordítják. Premier előtti filmeket is vetítenek. A mozi 275 férőhelyes. Üzemeltetése csak akkor gazdaságos, ha a nézőtér legalább hatvan százaléka megtelik. A nyitást követő hónapokban veszteséges. Nyolcvan százalékban művészfilmeket szándékoznak bemutatni. A délutáni előadások másora populárisabb, szombati, vasárnapi matinét tartanak. Az Ipoly a XIII. került határára van, korábban csak közönségfilmeket vetítettek. Az üzemvezető szerint kell egy fél év, amíg az új közönség kialakul. Céljuk, hogy legyen a mozinak saját törzsközönsége.

A Budapest Film júniusban hat fővárosi mozit árverésre bocsát: a Bányász, az Óbuda, a Madách, a Maros, a Tétény, és a Balassi mozi. A hat mozit tudatosan a legkülönbébb feltételek között működő filmszínházak közül válogatták ki, hogy kiderüljön, mit, hol, mennyiért érdemes bérbeadni. Tehát ezek nem a legráfizetesebb filmszínházak.

A mozi magánszemélyek, cégek, kisszövetkezetek vehetik igénybe. A bérbevevőnek természetesen mindenről magának kell gondoskodnia, az üzemeltetéstől a karbantartásig. Filmeket egyaránt kölcsönözhetnek a MOKÉP-től, a Budapest Filmtől, a Magyar Filmintézettől, a stúdióktól, az a lényeg, a filmnek legyen állami engedélye nyilvános vetítésre. A magyar filmeken kívül hozzávetőlegesen ezer külföldi filmből válogathatnak. Természetesen premierre a Budapest Filmtől nem kaphatják meg a filmeket, esetleg más kölcsönzőktől, természetesen magasabb kölcsönzési díjért.

A mozi szabadáras, a bérlők maguk állapíthatják meg a jegyárat az árképzés törvényes előírásai szerint. Nem kötelesek vetíteni támogatott, művészileg értékes, de a közönséges nem mindig vonzó filmeket. Egyetlen előírás a heti előadásszám.

A Filmpremier Video Stúdió Filmkészítő Kisszövetkezet 1987. decemberében alakult. 100 millió forintos bankkölcsönnel felépített és felszerelt stúdiója szeptemberben kezdi meg működését, így várhatóan ősztől bővítik tevékenységi körüket. Az eddigi reklám- és referenciacinkek készítése, videokolippek gyártása mellett játékfilmet is gyártanak. Első játékfilm-tervük — egy magánproduceri kezdeményezés nyomán — Szilvási Lajos „A néma” című regényének videotechnikával rögzített, majd mozifilmre átirrt változata.

Külkereskedelmi tevékenységből szeretnének nagyjátékfilmet és egyéb filmes produkciónkat behozni külföldről, ezeket mozijaikban vetíteni. A külföldi bér munka ellenértékékként filmjogokat szándékoznak vásárolni.

Az árverésre bocsátott hat budapesti mozi közül a Filmpremier Kisszövetkezet ötöt, a Hangulat Kisszövetkezet egyet bérelt ki három évre. Sokan gondolták, hogy a Filmpremier elsősorban a reklám, a hírnév kedvéért szállt be a fővárosi mozik szerződéses bérlésébe, ezt a szövetkezet vezetői sem cáfolják. Számukra a mozi-üzemeltetés melléktevékenység, s ha sikerült a veszteséget elkerülni, elégedettek az öt mozival.

A Kisszövetkezet művészeti vezetője, Damenija Csaba filmrendező: „Fő profilunk a filmgyártás- és forgalmazás, ennek kapcsán adódik lehetőségünk olyan kompenzációs üzletekre, amelyekkel megszerezhetünk egy-egy Golan-filmet vagy más toplistás filmet is. A pornóval nem akarunk kifejezetten foglalkozni... A harmadrendű akciófilmek helyett inkább a műfaj legjobbjaikat kellene megszerezni és thrillereket, de ezekben sem a véren van a hangsúly, hanem a hitchcocki légkörön... Én két éve a Szovjetunióban végeztem, és tudom, hogy mennyi jó szocialista művészfilmet nem vettek át magyarországi forgalmazásra, amelyeket dotáció nélkül is érdemes lenne bemutatni.

Persze, mi nemcsak filmben gondolkodunk, a moziban színpad van, ami élő műsorokra alkalmas, a vendéglátással is lehet valamit kezdeni, hiszen ez végül is üzlet; nyereséget kell hozni. A mozizás mindössze mellékág lesz cégünk tevékeny-

ségében, ami ugyan behozhat egy kis zsebpénzt, de alapjában véve reklám; lesz egy mozihálózatunk, és így a Filmpremier neve is hetenként jelenik majd meg az újságokban.” (Torma Tamás: Csak egy (pár) mozi = Új Tükör, 1988. 29. sz. 28–29. o.)

A mozik bérbeadásának sikere vagy kudarca a jövő titka. Szeptemberben Berky Gyula, a Filmpremier elnöke a következőket mondja: „A mozikat rendkívül lepusztult állapotban vettük át. A felújítás költségeit a Budapest Film szóbeli ígérete alapján a bérleti díjból leszámíthatjuk. Nem működött a fűtés, a szellőzőberendezés, balesetveszélyes volt az elektromos hálózat, szakadtak a vásznak és használhatatlanok a vetítógépek. Márványra nem futotta, de praktikusán és viszonylag olcsón (ez is több százezer forintot jelentett) megváltoztattuk a mozik arculatát. A Jókai kivételével valamennyi szeptember óta működik. A látogatottság azóta megháromszorozódott. Jegyárat nem emeltünk, sőt még csökkenteni is tudunk. A mozielőadásokat ki akarjuk egészíteni egyéb tevékenységgel. Gyerekmatinékat, kabarét és koncertet rendezünk, később pedig filmfesztiválokat. Az Óbudában dzsesszklubot indítottunk. Kulturális pezsgésre számítnak. A vendéglátóipari egységeket kiadjuk bérbe, nem kocsmát nyitunk, hanem mozit. Eddig másfél milliót költöttünk arra, hogy ezek a külvárosi centrumokban levő mozik elfogadható állapotba kerüljenek. Csódtömeget vettünk át, és nyereségesek lettünk. A mozi mindenütt a világon nyereséges vállalkozás, csak nálunk nem lehet a kultúra profitjáról beszélni.” (Ézsaiás Erzsébet: „A mozi speciális üzlet”. Mozik (al)bérletben. = Film Színház Muzsika, 1988. 48. sz. 7–8. o.)

A Filmvilág megkérdezte a filmszakma vezetőit a változásokról. Lugossy László, a Magyar Film- és Televízióművészek Szövetségének főtárgyalója hangsúlyozza, hogy a forgalmazásban továbbra is szükség van állami dotációra. Kell-e egyáltalán moziüzemi vállalat? „Kérdés, hogy ennyi kell-e, és ilyenek kellene-e. Szerintem nem, de a legnagyobb hiba most az volna, ha valaki központilag megtervezné, hogy mi kell... Az egyetlen megoldás, hogy olyan pályákat és feltételeket kell kialakítani, hogy pluralizálódjon a szervezet, a dotáció elosztása, az érték meghatározó központok, hogy magára a rendszerre természetes módon kezdjenek hatni azok az erők, nyomások, igények — a társadalom és nemcsak a piac — amelyek ezt a főnről való «nézitek, amit mutatok» szervezetet átalakulásra kényszeríthetik. Ez csak *folymat* lehet, és ez már megindult. Én nem vagyok nyugodt, hogy milyen irányban megy, mert túlságosan erős a piac nyomása, de a régi esz-
közőkkel ezt feltartóztatni nem lehet.”

Kóhalmi Ferenc filmfőigazgató:

A filmszakma átalakításának „sok vonatkozásban létrehozandó közös nevezője: hogyan lehet megteremteni a filmszakma működésének és fejlődésének olyan gazdasági alapjait, amelyben a piac felől való mozgás harmóniái kialakíthatóak, ugyan-

akkor sem a filmgyártásban, sem a filmterjesztésben nem föladni azt az ars poeti-
cánkat, hogy az értékeket akarjuk mindenekelőtt megbecsülni és terjeszteni. Ám ez
az ars poetica természetesen nem valósítható meg *tisztán* piaci gazdálkodással.” A
forgalmazásban bekövetkezett változások első tapasztalatairól: „Munkatársaimmal
az elmúlt hetekben végigjártuk a vállalatokat, és összegeztük a tapasztalatokat. Az
első harmad azt bizonyította, hogy jó irányba tartunk. Például választ adott ez az
időszak a vitákban többször felvetődő aggályra, hogy ez a rendszer megkérdőjele-
zi-e a szakma működőképességét? Az első félévben az új szisztéma működőképes-
sége egyértelműen bebizonyosodott. Azt is el lehet mondani, hogy a gazdasági ha-
tékonyság javult, növekedett a jegybevétel és a műsorpolitikai eredmények is kö-
zelebb kerültek a valósághoz az össznézőszám csökkenése mellett. A tapasztalatok
között vannak olyanok is, amelyek korábbi véleményünk önkritikus korrekciójára
ösztönöznek... ..Ezek a bajok főleg a valódi értékek menedzselése körül vannak.
Nem találtuk meg a valódi, komoly értékek átütő sikerre emelésének módszerét.
Ebben valamennyiünknek felelőssége van, kezdve rajtam. Hogy ne rébuszokban be-
széljek, két konkrét példa. Az elmúlt másfél évben itt volt Jiri Menzel filmje, *Az
én kis falum*. Kitűnő film, ráadásul magyar főszereplővel, a kiváló alakítást nyúj-
tó Bán Jánossal. A forgalmazó és moziüzemeltetők a töredékét sem hozták ki an-
nak, ami benne van. Vagy itt van Milos Forman *Tűz van, babám* című filmje, ame-
lyet pár hónappal ezelőtt mutattunk be. Ez zártkörű vetítéseken elég széles érte-
lmiségi rétegek között vált ismertté, de ez — a világ egyik legkitűnőbb filmje —
szinte alig jutott túl azon a körön, amelyik korábban már is ismerte. Én ezt nem
tudom máshogy minősíteni, mint szakmai hibának... Az, hogy vannak hibák, sze-
rintem természetes, de feltétlenül türelmesnek kell lenni. A kísérletezéshez idő kell.
És a hibákat *tudjuk* tolerálni, csak a bűnöket nem.” (Sipos Júlia: A monopólium
vége? A filmforgalmazás jövőjéről. = Filmvilág, 1988. 9. sz. 7–17. o.)

(Páldy Tamásné)

BIBLIOGRÁFIA

BARNA Márta

Helyzetkép a rövidfilmgyártás fellegvárából

= Film Színház Muzsika, 1988. 44. sz. 10–11.o.

Világszínvonal és stressz. Ismerkedés a MAFILM Nemzetközi Produkciós Főosztályával

= Film Színház Muzsika, 1988. 35. sz. 15.o.

BERNÁTH László

Mozik — kalapács alatt

= Esti Hírlap, 1988. jún.8.

ÉRSEK M. Zoltán

Új idők mozija

= Magyar Hírlap, 1988. aug.9.

ÉZSIÁS Erzsébet

Mozgóképek — állókép

= Film Színház Muzsika, 1988. 20. sz. 10–11.o.; 21. sz. 11.o.;

22. sz. 8–9.o. ; 24.sz. 7. o. ;

„A mozi speciális üzlet” — Mozik al-bérletben

= Film Színház Muzsika, 1988. 48. sz. 8–9.o.

„Régi álmom a mozi”

= Film Színház Muzsika, 1988. 31. sz. 10–11.o.

FÉJJA Sándor

A közönségkutatás időszerűsége

= Filmkultúra, 1988. 1. sz. 29. o.

GANTNER Ilona

Meddig emelhető a mozijegy ára?

= Népszava, 1988. ápr. 26.

Ne kelljen kölcsöndíjat fizetni az értékes filmekért

= Népszava, 1988. okt. 26.

Versenyezés — versenyfeltételek nélkül

= Népszava, 1988. márc. 29.

GOMBÁR József

„Tűzoltógyakorlatok”. Beszélgetés a MOKÉP igazgatójával. Riporter: Vértessy Péter

= Kritika, 1988. 2. sz. 17–19. o.

HANTHY Kinga

Forgalmas filmforgalmazás

= Magyar Nemzet, 1988. nov. 29.

Ki megy a moziba be?

= Magyar Nemzet, 1988. márc. 29.

HEGYI Gyula

Berobbantak a filmszakmába

= Magyar Hírlap, 1988. aug. 11.

Verseny és monopólium. Forgalmazási kódex kellene

= Magyar Hírlap, 1988. máj. 17.

IGRICZI Zsigmond

Hogyan működik a Helikon? A díjnyertes film országos bemutatója Nagykanizsán

= Népszabadság, 1988. febr. 18.

KENESSEI András

Egy erotikus japán film tanulsága (1–3.rész). Fo(r)galmazásgátlás?
= Magyar Hírlap, 1988. okt. 6,7,8.

LÁNYI András

Két szék között a pad alá
= Film Színház Muzsika, 1988. 20. sz. 11. o.

POZDERKA Judit

Új lehetőségek a filmklubok előtt. Beszélgetés Rubovszky Kálmánnal
= Hajdú–Bihari Napló, 1988. márc. 19.

SCIPIADES

Más ez a mozi
= Magyar Hírlap, 1988. júl. 18.

SIPOS Julia

A monopólium vége? A filmforgalmazás jövőjéről
= Filmvilág, 1988. 9. sz. 7–17. o.

SULYOK Kálmán

Merre tart a filmforgalmazás?
= Dolgozók Lapja, 1988. jún. 27.

TORMA Tamás

Csak egy (pár) mozi
= Új Tükör, 1988. 29. sz. 28–29. o.

VÁMOS Miklós

Az ország leghatékonyabb „reklámügynöksége”
= Kritika, 1988. 4. sz. 21–22. o.

VERESS József

Nindzsák és törpikék. Kínálat és kereslet a magyar filmterjesztésben
= Filmkultúra, 1988. 4. sz. 85–88. o.

VÉRTESSY Péter

Töprengések egy mozgóképtörvényről
= Hajdú–Bihari Napló, 1988. szept. 3.
Új filmgyártó és –forgalmazó kisszövetkezet a piacon
= Magyar Nemzet, 1988. aug. 11.

„Üzletellenes üzlet”

= Kritika, 1988. 5. sz. 22–24. o.

VIRÁG F. Éva

Helyreállt az egyensúly
= Magyar Hírlap, 1988. dec. 24.

ZAY László

Kinek van mozija
= Magyar Nemzet, 1988. márc. 23.

Magyar Filmkritikusok Díja, 1988

Az 1987-ben bemutatott alkotások közül a film- és tévékritikusok a következőknek ítelték díjaikat:

Egész estét betöltő filmek

rendezés díja — játékfilmért: *Gazdag Gyula* (Hol volt, hol nem volt)
dokumentumfilmért: *Kósa Ferenc* (Az utolsó szó jogán)



Básti Juli átveszi Pálffy Józseftől a filmkritikusok díját

első filmes rendezés díja: *Dér András* és *Hartai László* (Szépleányok)
operatőri díj: *Tímár Péter* (Moziklip)
női alakítás díja: *Básti Juli* (Laura)
férfi alakítás díja: *Garas Dezső* (Malom a pokolban — és több más filmben
nyújtott alakításért)
női epizód alakítás díja: *Bánsági Ildikó* (Csók, Anyu)
férfi epizódalakítás díja: *Ujlaki Dénes* (Gondviselés)

Rövidfilmek

animációs film díja: *Szoboszlai Péter* (Hogyan kerül Eszter az asztalra)
dokumentumfilm díja: *Magyar József* (Időzített bombáink)

Tv-filmek

rendezés díja: *Havas Péter* (Éjjeli menedékhely)
Hajdufy Miklós (Illatszertár)
operatőri díj: *Jankura Péter* (Fekete kolostor)
női alakítás díja: *Varga Mária* (Pacsirta, Meddőhányó)
férfi alakítás díja: *Kézdy György* (Janika)

Kitüntetett filmművészek

Kossuth díj

Garas Dezső színművész
Szirtes Ádám színművész

*A Magyar Népköztársaság
Kiváló Művésze*

Berek Kati színművész
Magyar József filmrendező
Szőnyi G. Sándor tv–rendező
Suka Sándor színművész
Tordy Géza színművész
Vass Éva színművész

*A Magyar Népköztársaság
Érdemes Művésze*

András Ferenc filmrendező
Bálint András színművész
Kézdy György színművész
Mezey István tv–operatőr
Oszter Sándor színművész
Pápai Erzszi színművész
Sas István rövidfilmrendező
Simó Sándor filmrendező
Szatmári István színművész
Vajda László színművész
Wessely Ferenc szinkronfilm — rendező

Balázs Béla díj

Bachmann Gábor díszlettervező
Baló György tv–szerkesztő–riporter
Gulyás Gyula filmrendező

Gulyás János rendező–operatőr
Ifj. Jancsó Miklós filmoperatőr
Málnay Levente tv–rendező
Schéry András szinkron–dramaturg
Szabóky Zsolt fotóművész
Szobolits Béla rövidfilm rendező
Vajda István szinkron–rendező
Xantus János filmrendező



Garas Dezső átveszi Grósz Károlytól a Kossuth-díjat

Jászai Mari díj

Barbinek Péter színművész
Bencze Ilona színművész
Csurka László színművész
Demjén Gyöngyvér színművész
Fodor Tamás színész–rendező
Ivánka Csaba színművész
Józsa Imre színművész
Kalmár Tibor rendező
Latabár Kálmán színművész
Sándor György humoralista
Spindler Béla színművész
Szikora János rendező
Szirtes Ági színművész
Turcsányi Erzsébet bábművész

XX. Magyar Játékfilmszemle

Budapest, 1988. február 7–11.
Kongresszusi Központ

Rendező és közreműködő szervezetek:

Művelődési Minisztérium Filmfőigazgatósága
Magyar Film- és TV-művészek Szövetsége
Budapest Főváros Tanácsa
Budapest Filmstúdió Vállalat
Dialóg Filmstúdió Vállalat
Hunnia Filmstúdió Vállalat
Objektív Filmstúdió Vállalat
Magyar Filmgyártó Vállalat
Hungarofilm Vállalat
Mozgóképforgalmazási Vállalat
Budapest Film

A XX. Magyar Játékfilmszemle igazgatója

Dr. Gombár József



*A zsűri: Szabados Árpád, Szűts Jenő, Kardos G. György,
Petschnig Mária Zita, Király István, Újhelyi Szilárd és a zsűri elnöke:
Pozsgay Imre*

A XX. MAGYAR JÁTÉKFILMSZEMLE PROGRAMJA

február 7., vasárnap

Dargay Attila: Az erdő kapitánya (inf.)

Tímár Péter: Moziklip

Vitézy László: ÚGY ÉREZTE, SZABADON ÉL

Tarr Béla: KÁRHOZAT

Palásthy György: Szeleburdi vakáció (inf.)

Sára Sándor: TŰSKE A KÖRÖM ALATT

Dobray György: Szerelem második vérig (inf.)

Magyar Bálint–Schiffer Pál: A DUNÁNÁL

BBS video-összeállítás

február 8., hétfő

Simó Sándor: Isten veletek, barátaim
Grunwalsky Ferenc: EGY TELJES NAP
Almási Tamás: SZORÍTÁSBAN
Kósa Ferenc A MÁSIK EMBER I–II.
Főiskolás program (inf.)
BBS video-összeállítás

február 9., kedd

Sóth Sándor: A SZÁRNYAS ÜGYNÖK
Szabó Ildikó: HÓTREÁL
Havas Gábor–Schiffer Pál: Az ibafai kovboj (inf.)
Sára Sándor: „SÍR AZ ÚT ELŐTTEM” (Hazátlanok; Hazatértek)
Makk Károly: AZ UTOLSÓ KÉZIRAT (inf.)
Molnár György A varázsló álma (TV–film) (inf.)
Gothár Péter: TISZTA AMERIKA

február 10., szerda

Mészáros Márta: Napló szerelmeimnek
Kovács András: Valahol Magyarországon
Szomjas György: MR. UNIVERSE
Gulyás Gyula–Gulyás János: TÖRVÉNYSÉRTÉS NÉLKÜL I–II.
Magyar József: A MI KIS ÜGYEINK
Kézdi–Kovács Zsolt: KIÁLTÁS ÉS KIÁLTÁS
Paulus Alajos: Útvesztő (inf.)
Böszörményi Géza–Gyarmathy Livia:
TÖRTÉNELMI PORTRÉK (FALUDY GYÖRGY)
BBS video-összeállítás

február 11., csütörtök

A zsűri nyilvános ülése
ZÁRÓ DÍSZELŐADÁS Sándor Pál: Miss Arizona (inf.)

A XX. MAGYAR JÁTÉKFILMSZEMLE ZSÚRIJE ÉS DÍJAI

Pozsgay Imre, a *társadalmi zsűri* elnöke, a Hazafias Népfrent főtitkára,
Kardos G. György író,
Király István irodalomtörténész,
Petschnig Mária Zita közgazdász,
Szabados Árpád képzőművész,
Szűcs Jenő történész,
dr. Újhelyi Szilárd nyugalmazott nagykövet, művészeti tanácsadó

A *társadalmi zsűri* az alábbi díjakat ítélte oda:

Dokumentumfilm kategória:

Fődíj: Gulyás Gyula–Gulyás János: *Törvénytörtés nélkül*

Különdíj: Magyar Bálint–Schiffer Pál: *A Dunánál*

Almási Tamás: *Szorításban*

Játékfilm kategória:

Különdíj: Gothár Péter: *Tiszta Amerika*

Kósa Ferenc: *A másik ember*

Sára Sándor: *Tüske a köröm alatt*

Színészi alakítás díja: Cserhalmi György

Lukáts Andor

A *Hazafias Népfrent* Magyar József: *A mi kis ügyeinknek ítélte díját,*

Budapest Főváros Tanácsának díját Kézdi–Kovács Zsolt *Kiáltás és kiáltás* című filmje nyerte.

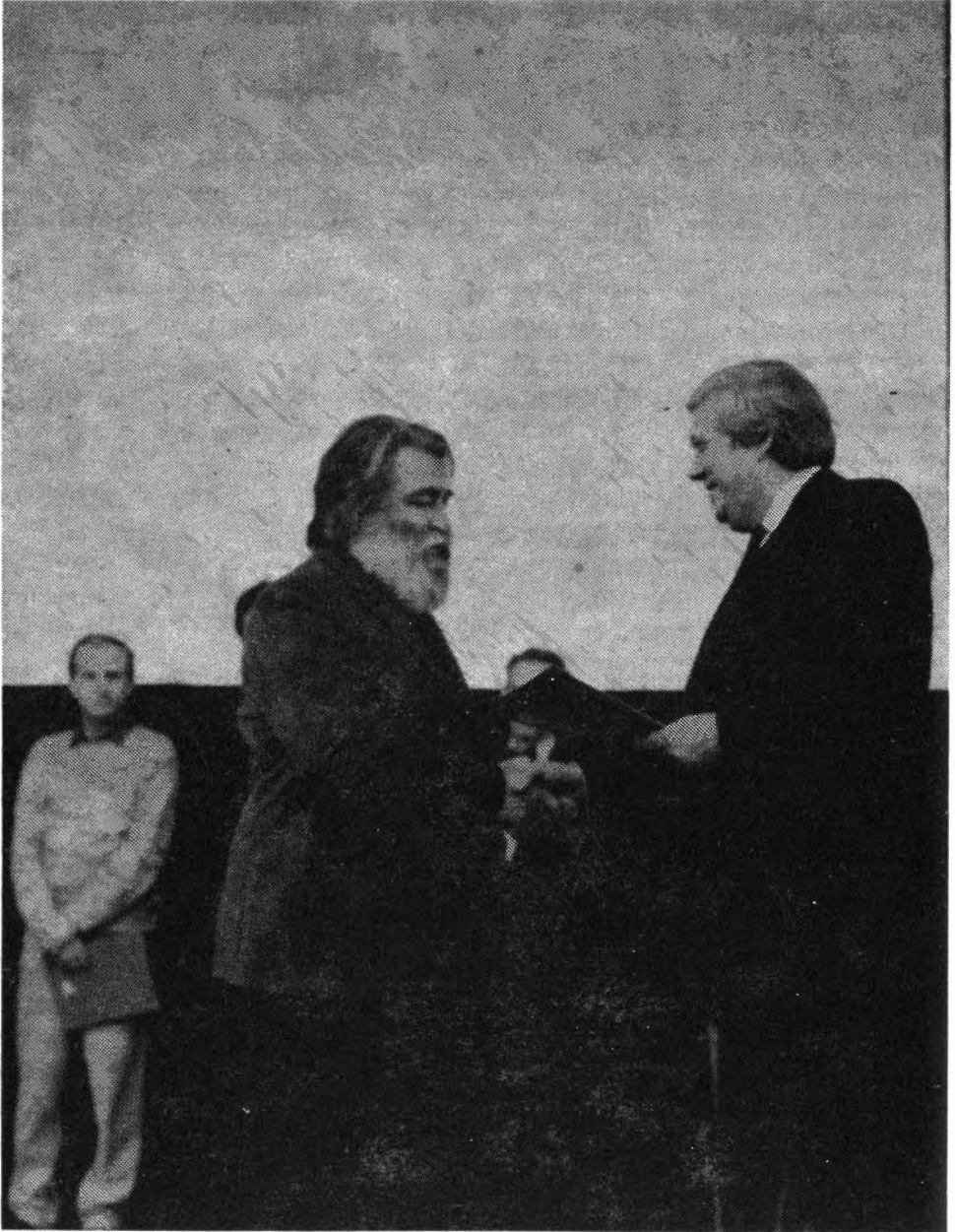
A *szakmai zsűri* díjai:

A *legjobb dokumentumfilm:* *Törvénytörtés nélkül*

A *legjobb játékfilm:* *A másik ember*

Kiáltás és kiáltás

A külföldi kritikusok a *Gene Moskowitz* díjat Tarr Béla: *Kárhozat* című filmjének ítelték,



*Sára Sándor átveszi a Filmszemle különdíját
Pozsgay Imrétől*

a *KISZ* díját Tímár Péter *Moziklip* című filmje,
A *Magyar Filmklubok Szövetségének* díját a *Törvénysértés nélkül* kapta,
A *Színház- és Filmművészeti Főiskola* hallgatói a *Tiszta Amerikának* ítelték
díjukat.

A XX. MAGYAR JÁTÉKFILMSZEMLE KÜLFÖLDI VENDÉGEI

Algéria

Azzedine Mabrouki — *El Moudjahid*

Amerikai Egyesült Államok

Fabiano Canosa — New York Shakespeare Fesztivál

Jerry W. Carlson — Cinema Then — Cinema Now

Jack Jorgans — *Washington Post*

Larry Kardish — Museum of Modern Art, New York

Michael Kutza — Chicago Filmfesztivál

John Powers — *Los Angeles Weekly*

Richard Traubner — *WNET/13*

William Wolf — *W.Wolf Features Inc.*

Anglia

Derek Elley — *International Film Guide*

Claire Kitson — *National Film Theatre*

Kenneth Rive — *Cannon Group Ltd.* — forgalmazó

David Robinson — *The Times*

Ausztrália

David Stratton — *Variety*

Ausztria

Gregor Mayer — *Volkstimme*

Reinhard Pyrker — *Österreichisches Filmbüro*

Lothar Sträter — több lap munkatársa

Gino Wimmer — *Neue Kronen Zeitung*

Dorothe Winkler — *Action Film*

Belgium

Patrick Duynslaegher — *Knack Magazine*
Alexander Keresztessy — *TV Bruxelles*
Robert van Laer — *Hollywood Reporter*

Bulgária

Todor Andrejkov — filmkritikus
Georgi Dimitrov — filmkritikus
Tatjana Granitova — Bolgár Filmintézet
Anna Horissian — filmkritikus
Vladislav Ikonomov — filmrendező
Ljuba Kulezics — *Kino Isszкусztvo*
Vera Naidenova — *Kino Isszкусztvo*
Eduard Zaharjev — filmrendező

Csehszlovákia

Dagmar Ditrichová — forgatókönyvíró
Erna Domanová — több lap munkatársa
Jiri Janousek — *Ceskoslovensky Filmexport* igazgatója
L. Ondris — szlovák filmfőigazgató
Alexandra Prosnicová — filmkritikus
Jiri Purs — csehszlovák filmfőigazgató
Katerina Posová — több lap munkatársa
dr. Vaclav Sasek — forgatókönyvíró
H. Stefan — Csehszlovák Filmfőigazgatóság munkatára
Szabó G. László — filmkritikus
Tölgyessy Mária — *Új Szó*, Pozsony
Zoro Zahon — filmrendező

Dánia

Helge Strunk — Dán Filmintézet

Finnország

Heikki Eteläpää — *Uusi Suomi*
Marjatta Manni Hämäläinen — Finn–Magyar Társaság
Erkki Huhtamo — filmkritikus
Kirsi–Marja Lehtela — Finn TV
Erkka Lehtola — *Aamulehti*
Rainmo O. Niemi — filmrendező
Erkki Peltomaa — filmrendező

Franciaország

Hubert Astier — *SACD* — forgalmazó
Francoise Audé — több lap munkatársa
Pierre-Henri Deleau — *Quinzaine des Réalisateurs*, Cannes
Anne de Gasperi — *Le Quotidien de Paris*
Anne Head — *Screen International*
Jean-Pierre Jeancolas — *Positif*
Jean-Paul Dekiss — *La Sept* — forgalmazó
Jean-Loup Manceau — *Cinéma 88*
Louis Marcorelles — *Le Monde*
Bernard Martinand — Cinémathèque Française
Christine Martineau — Nizzai Egyetem
Michel Perez — *Le Matin*
Jean Roy — *L'Humanité*
Michel Taubmann — *FR3* — Forgalmazó

Görögország

Akis Apostolodis — Filmszakszervezet
Vrisidi Dani — Filmszakszervezet
Grigoris Dadis — Filmszakszervezet
Marcos Dethilipou — Filmszakszervezet
Elisabeth Dracou — Filmszakszervezet
Alexis Grivas — *Screen International*
Stavros Hasapis — Filmszakszervezet
Vasilis Kolovos — Filmszakszervezet
Mihalis Lamprinos — Filmszakszervezet
Christos Papadimitriou — miniszteri tanácsos
Thanassis Papathanassiou — filmrendező
S. Sofotasios — Filmszakszervezet
Noncas vacalopoulos — Filmszakszervezet

Irak

Kutaiba El Yanabi — filmoperatőr

Izrael

Dan Fainaru — *Jerusalem Post*
Edna Fainaru — *Variety*

Japán

M. Agata — filmoperatőr
Yoichi Seki — *TV Asahi*

Jugoszlávia

Gion Nándor — író, *Radio Novi Sad*
Ládi István — *Magyar Szó*, Novi Sad
Vedran Mihletic — filmrendező
Miro Mikuljan — filmrendező
Rudolf Sremec — több lap munkatársa
Torok Csaba — *Forum*, Novi Sad

Kanada

André Bennett — *Cinéphile Toronto* — forgalmazó
Danielle Cauchard — *World Film Festival*, Montreal
Jürgen Pesot — *Cinéma Milieu* — forgalmazó
Gerald Pratley — *Ontario Film Institute*
Risa Schuman — *TV Ontario* — forgalmazó

Kuba

José Antonio Evora — filmkritikus

Lengyelország

Jerzy Bereda — Filmművész Szövetség, filmkritikus
Adam Horoszczak — *Ekran*
Jacek Jaroszyk — Filmművész Szövetség
Euzebiusz Kalazin — Lengyel Filmintézet
Jan Kidawa Blonski — filmrendező
Aleksandra Myszak — Lengyel Filmintézet
Marek Pawinski — Filmszakszervezet
Tadeusz Robak — filmesztéta
Janusz Rosol — hangmérnök
Andrzej Rutkowski — több lap munkatársa
Andrzej Spaocinski — Filmszakszervezet
Jan Slodowski — Lengyel Filmintézet
Tadeusz Soboleski — *Kino*
Hanna Wawrzyk — Lengyel Filmfőigazgatóság
Daniel Zych — Lengyel Filmfőigazgatóság

Német Demokratikus Köztársaság

Fred Gehler — Filmklubszövetség
Helmut Lange — *Film Spiegel*
Hans Lohmann — filmesztéta
Gert Prank — Kulturális Szövetség
Hans-Jörg Rother — *Film- und Fernsehen*
Wolfgang Schmäh — Kulturális Szövetség
Evelyn Schmidt — filmrendező
Joachim Starmgard — Filmklubszövetség

Német Szövetségi Köztársaság

Michael Althen — *Süddeutsche Zeitung*
Wilhelm Droste — több lap munkatársa
Klaus Eder — *Süddeutsche Rundfunk*
Marli Feldvoss — *Frankfurter Allgemeine Zeitung*
Jacow Herrmann — *ZDF*
Hans Kutnewsky — *ZDF* — forgalmazó
Karl Heinz Meier — *ZDF*
dr. Brigitte Rainer — *ZDF* — forgalmazó
Ranódy Péter — *Alfa Film* — forgalmazó
Ravasz Ákos — *Daniel Film* — forgalmazó
Susanne Scherrer — több lap munkatársa

Nyugat Berlin

Hans-Joachim Schlegel — több lap munkatársa

Olaszország

Vittorio Boarini — *Cineteca*, Bologna
Francesco Bolzoni — *Avvenire*
Corrado Catania — *Centro di Ricerca per la Narrazione e il Cinema*,
Agrigento
Gian Paolo Castanetto — Európai Tanács, Strasbourg
Lorenzo Codelli — *Positif*
Alberto Crespi — *Unità*
Bruno Dabizzi — *GVR* — forgalmazó
Marco Duradoni — *GVR* — forgalmazó
Roberto Galve — *Grauco Filmclub*
Giacomo Gambetti — *RAI*
Bruno de Marchi — *Vita e Pensiero*
Sandro Zambetti — *Cineforum*

Románia

Eceterina Oproiu — *Cinema*

Svájc

Regula Heusser — *Neue Zürcher Zeitung*

Rudolf Hoch — *Colombus Film* — forgalmazó

Koltay Zsuzsa — *Tagesanzeiger*

Szovjetunió

Jurij Belkin — filmkritikus

L.S. Donec — *Isszkusztvo Kino*

Ityigilov — filmrendező

Valentyina Liszaljova — filmkritikus

Lonszkoj — filmrendező

Alekszander Trosin — filmkritikus

Törökország

Vecdi Sayar — *Cumhuriyet*

Rekin Teksoy — több lap munkatársa

SZEMELVÉNYEK A XX. MAGYAR JÁTÉKFILMSZEMLE KÜLFÖLDI VISSZHANGJÁBÓL

A XX. Magyar Játékfilmszemlén 29 ország 153 filmszakembere vett részt. Filmalkotók, filmművész szövetségek, filmklubok, filmfesztiválok, filmintézetek vezetői és munkatársai, filmforgalmazók és televíziók képviselői mellett 66 filmkritikus, filmújságíró kísérté figyelemmel az elmúlt év termését. Ezúttal is — immáron ötödik alkalommal — sor került a külföldi filmkritikusok alapította Gene Moskowicz díj odaítélésére. A nyertes a Magyar Filmintézet produkciójában készült Tarr Béla rendezte *Kárhozat* volt.

A szavazatok aránya lényegesen eltért a korábbi évektől; a *Kárhozat* jobban kiemelkedett a mezőnyből, mint bármelyik, a korábbi években díjnyertes mű. Érdekes az is, hogy soha nem volt ennyi olyan film, amely egy szavazatot kapott. A vélemények — szavazatok — megoszlása a következő:

Tarr Béla: <i>Kárhozat</i>	15 szavazat
Szomjas György: <i>Mr. Universe</i>	7 szavazat
Kósa Ferenc: <i>A másik ember</i>	6 szavazat
Magyar Bálint–Schiffer Pál: <i>A Dunánál</i>	4 szavazat
Böszörményi Géza–Gyarmathy Livia: <i>Faludy György, költő</i>	4 szavazat
Gothár Péter: <i>Tiszta Amerika</i>	3 szavazat
Kézdi–Kovács Zsolt: <i>Kiáltás és kiáltás</i>	3 szavazat
Magyar József: <i>A mi kis ügyeink</i>	3 szavazat
Mészáros Márta: <i>Napló szerelmeimnek</i>	2 szavazat
Makk Károly: <i>Az utolsó kézirat</i>	2 szavazat
Almási Tamás: <i>Szorításban</i>	2 szavazat
Sára Sándor: <i>Tüske a köröm alatt</i>	1 szavazat
Szabó Ildikó: <i>Hótreál</i>	1 szavazat
Grunwalsky Ferenc: <i>Egy teljes nap</i>	1 szavazat
Vitézy László: <i>Úgy érezte, szabadon él</i>	1 szavazat

Néhány külföldi kritikus véleménye a magyar film múltjáról, jelenéről, jövőjéről az 1988. évi Filmszemlén látottak alapján:

„Az összes szocialista ország közül Magyarország filmművészete az, amelynek továbbra is a legerősebb a nemzetközi arculata. (...)”

Akik húsz éve szorgalmasan követik a budapesti filmhetet, felbecsülhetetlen értékű képet kapnak a szocialista világ kulturális politikájának árapályáról. Az évek során a magyar film mindig arra törekedett, hogy a legőszintebben tárja fel belső kérdéseit, s ezért látszólag kevésbé befolyásolta a szovjet *glasznoszty* hatása.

Az ez évi filmtermés hosszú idő óta a legérdekesebb, annak ellenére, hogy a játékfilmek száma az évi 20-as átlagról mintegy tucatra csökkent.

A többi dokumentumfilm; jó részük forradalmi őszinteségével, amellyel a közelmúlt történelmének hibáit és bűneit támadja”

(David Robinson — The Times, London, 1988. március 29.)

„... a filmhét olyan rendezvény, amely jelenidejű, sőt jövő idejű. Engedtessek meg mégis egy külső szemlélőnek, hogy néhány általános érvényű megjegyzést tegyen; e húsz fesztivál lehetőséget nyújt néhány állandó jellegzetesség megvilágítására.

Először is, közhely: a magyar film létezik. E kis országnak, amelynek nyelvét határain kívül nem értik, sikerült egy, a kultúrát népi szükségletté tévő állami politikának köszönhetően (...) magas színvonalú filmművészetet fenntartania. Még az elhibázott filmekben is jók a szigorú színiiskolában formálódott színészek, kitűnő a fény és érdekes a téma. Ugyanakkor igaz az is, hogy a forgatókönyvek szerkesztése nem

mindig jó, és hogy a vágásból gyakran hiányzik a szigor, ami sokkal jellegzetesebb ritmust adhatna a filmeknek.

Továbbá: a magyar film mindig szembe tudott nézni az igazsággal, és kíméletlen faggatója a valóságnak. Az utóbbi évek lehetővé tették új témák megközelítését, olyanokét, amelyek az ország történelmének sötét éveivel kapcsolódnak, mód nyílt őszintébb feldolgozásukra is. Ez a filmművészet a nemzeti kérdésekről szólva mindig a bátorság útján haladt. Végül: a magyar film valódi kísérleti laboratórium volt és maradt. (...)

Ma a magyar film válaszúthoz érkezett. (...) A termés (27 film) bőséges volt, de a filmek színvonala egyenetlen. Mindössze nyolc vagy kilenc olyan filmet számolhattunk össze, amelyeket a nagyközönség mozinak nevez. Kevés film volt nézhetetlen, mindenesetre jóval kevesebb, mint Franciaországban, ugyanakkor hiányzott a szívenütő, a remekműnek ható, amely feledteti a csalódásokat. Távol vagyunk a néhány évvel ezelőtti dicső eredményektől.”

(Jean Roy — L'Humanité, Párizs, 1988. február 19.)

„A magyar film még mindig egyike a világ legjobbjainak. Hosszú idő óta ritka magas színvonalú alkotásokat nyújt, az igényes néző számára széles választékát a témáknak és alkotóknak, akik nagyon erős nemzeti bázist hoztak létre. Mészáros Márta, Jancsó Miklós, Kovács András, Sára Sándor, Sándor Pál, Makk Károly és sokan mások a legjobb filmművészeti hagyományok részesei. Népükre támaszkodva sikerült megörökíteniük egész Magyarországot, a múltat és a jelent, akár a legdirektebb realizmus, akár az allegória vagy a metafora segítségével.

Vitathatatlanul létezik magyar „stílus”, módszer, drámai megjelenítés, egy játék, ami különbözik minden másától.

Az új filmek repertoárját látva e benyomásunk ebben az évben is csak erősödhetett. A magyar film átment ugyan válságokon, megismerte a gazdasági nehézségeket, útközben elveszített néhány nézőt (a televízió, mint mindig!), mégis mint egy csodálatos fénix, újra s újra feltámad.”

(Azzedine Mabrouki — Algerie Actualité, Alger, 1988 február)

„Tizenöt évvel ezelőtt, ha az ember megismerkedett egy magyar értelmiségivel, az rögtön feltette a kérdést: hogy vélekedünk erről vagy arról a magyar filmről. Lehetett az illető orvos vagy egyetemi tanár, költő vagy író. Egy biztos: azonnal a filmről kezdett el beszélni. Ma viszont, ha egy budapesti értelmiségivel találkozol, azonnal a gazdaságról beszél. Az az ember érzése, hogy valamennyien éppen most menekültek meg egy földrengés után.”

(Francesco Bolzoni — Avvenire, Róma, 1988. február 17.)

„Gorbacsov napjai ezek (akit mindenki, akivel beszéltem, óvatos csodálattal figyel; Magyarország filmalkotói erőteljesen megragadják a *glasznosztyot*, ha nem is mindig művészi formában. A fesztivál kínálatának legnagyobb része nem volt sikeres *mint film* — kétségtelenül sok ócska volt —, de mint a kulturális szabadság virágai, annyira erőteljesek voltak, hogy gyakran megrészégtették a magyar közönséget. (...)

Sokkal kisebb volt a lelkesedés a játékfilmek iránt, amelyek, úgy tűnt, kizárják azt az életet, amelyre a dokumentumfilmek rányitottak. Ezek természetesen szépen fényképezettek (egyetlen országban sincs több jó operatőr, mint Magyarországon), de a történetek annyira zordak, hogy nehéz nevetés nélkül megállni. A főhős az általam látott első hat film közül ötben meghal...”

(John Powers — Los Angeles Weekly, 1988. március 4–10.)

„Különös volt egy év után visszatérni Magyarországra, amikor nyíltan beszélnek a *peresztrojkaról* és *glasznosztyról*. Tudniillik, a gorbacsovi fordulat itt már mintegy húsz évvel ezelőtt elkezdődött és kétségkívül pozitív eredményeket hozott. De éppen ezért itt már sok csalódás is napvilágra került mindkét szisztéma hibái és erényei közül; ezek a magyar valóságban összefonódva jelentkeznek. Sajnos úgy tűnik, e pillanatban a hibák vannak többségben — legalábbis a filmművészet területén. (...) A stúdiók autonómiáját olyan módszerek kísérik, amelyek nagyobb figyelmet fordítanak az eladhatóságra, s ez mintha a jó filmek kárára történne. Beszűkültek tehát a kísérletezés, kutatás, esztétikai szigor lehetőségei, ehelyett gyakran olyan sztereotip formákhoz fordulnak, amelyek a kereskedelmi sikert garantálják. Ez a megállapítás különösen arra a filmtípusra érvényes, amely a magyar filmgyártás legéletképesebb része volt a múltban, a történelemről szóló reflexiókra...”

(Sandro Zambetti — Cineforum, Bergamo, 1988 március)

„...Aki a 20. Magyar Játékfilmszemlén azt várta, hogy — mint a korábbi években — a világ mozijai vagy televíziói számára talál filmet, az ezúttal szűkös kínálatot kapott. Amikor fiatal filmesek privát fájdalmaikat teregetik ki, az az embert nem nagyon érinti meg. Annál hatásosabb és izgalmasabb, amikor a nép sorsát firtató, örökké fájó kérdésekkel foglalkoznak, a nemzet rögzös útját követik századunkban. (...)

A magyar film bátran és komolyan vállalja feladatát a nemzet lelkiismereteként. Hogy aztán bel- és külföldön megtalálja-e közönségét... ez nagy kérdés.”

(Lothar Sträter — Der Bund, Bern, 1988. április 23.)

„...Mindennemű műfaji, stilisztikai és nemzedéki különbségek ellenére valamiféle magyar-centrikusság jellemzi ezt a filmművészetet, az országért, annak jelenéért

és jövőjéért érzett felelősség. (...) A „wunderland” stabilizációja iránti vágy hatja át a filmeket...

Ha a legutóbbi fesztivál nem is sietette a budapesti tavaszt, nagy mértékben hozzájárult az időjárás javulásához.”

(Adam Horoszczak — Odrodzenie, Varsó, 1988. 15.sz.)

„A huszadik magyar filmhét sajátossága a sok dokumentumfilm volt, amelyek (...) súlyos kérdéseket tárgyaltak. A magyar filmesek, a dokumentarista irányzat képviselői — különösen a közelmúltban — előszeretettel választották témául a különböző problémák, hiányosságok bemutatását — számos alkalommal az elkövetett hibák tanuinak segítségével —, vagy a napi problémák megvitatását, némelyek az új megoldások forrásainak kutatását feszegették. A bemutatott filmeket nézve, megismerhetjük a társadalom lényeges problémáinak egy részét. Kétségtávol azért, *azzal a szándékkal mutatták be ezeket*, hogy megismertessék a nagyközönséggel is, de mindenképpen azzal a szándékkal, hogy elgondolkoztassanak a társadalom megváltoztatásának lehetőségeiről, de én úgy vélem, mindenképpen a jobbítás szándéka vezette az alkotókat.”

(Rekin Teksoy — Isztambul, 1988 április)

„...ahol a fikció sokféle okból megbukott, győzött a hitelesség. A most is fájoan eleven múltbeli és a jelenkori konfliktusok dokumentumszerűen ábrázolt traumája egyetlen játékfilmben sem mutatkozott igazán hatásosan. (...)

A fiatalabb generáció tiszta fikciója mégis mélyre hatol. Mindenesetre van remény, hogy a magyar film hiteles hatóereje a jövőben nem a már megszerzett tapasztalatok illúziókkal teli újrafeldolgozásában, hanem az újonnan szerzett tapasztalatok ábrázolásában lesz.”

(Hans-Joachim Schlägel — FILM-Korrespondenz, Nyugat-Berlin, 1988. március 29.)

„Most még egyértelműbb, mint az elmúlt két évben: a magyar filmalkotások szemléje azt a trendet mutatja, mely szerint a dokumentarista munkák kivétel nélkül magas szakmai színvonalat képviselnek, a játékfilmek azonban szemlátomást növekvő problémákkal szembesülnek. Ennek magyarázatára többféle ok is elképzelhető. Az egyik az, hogy az ország szellemi helyzete — éppenséggel azért, mert a Szovjetunióban most propagálnak hivatalosan olyan dolgokat, amelyeket Magyarországon már évek óta a gyakorlatban alkalmaz, — megnehezíti a szabatos, a történelemre vagy a jelenre vonatkozó történetek elmondását. Egy másik ok az, hogy a szerzők az irányultságot, illetve az egy helyben topogás érzését tudatosan, alkotó módon, a közhangulatnak megfelelően alkalmazzák. Mindenesetre a magukat komédiaként feltüntető játékfilmek is depresszív hangolásúak. A bennük megjelenő

figurák csak nehezen tudják megtalálni helyüket és egymáshoz való viszonyukat...”

(Regula Heusser — Neue Zürcher Zeitung, Zürich, 1988. március 1.)

„...az egyik zsűritag megfogalmazása szerint a Filmszemle mottója lehetett volna, hogy a második világháború, néhány metamorfózis után mára egy „belső polgárháború”-hoz vezethet. Ezt a tézist támasztják alá a nagyhatású dokumentumfilmek, amelyek most először foglalkoznak robbanékony tabu-témákkal. (...) Ezek a dokumentumfilmek a máskor domináló játékfilmeket — hiszen tulajdonképpen az éves játékfilmtermés szemléje ez — árnyékba szorították és elvitték a díjakat előlük... pedig volt néhány érdekes munka (a játékfilmek között). (...) A saját történelmük iránt most újra megmutatkozó felelősségérzet néhány szomszédos nyugati országnak például szolgálhatna; a magyar film — bár anyagiakban meggyengülve, folytatja nemzeti és továbbra is érvényes hagyományait — szokatlan éves produkciója örvendetes egyenleget mutat...”

(Marli Feldvoss — Frankfurter Allgemeine Zeitung, 1988. március 10.)

„...A *Távol Afrikától* költségvetése az egész magyar filmipart több éven át tudná finanszírozni. Az elmúlt tíz évben Magyarország egészen sajátos és erőteljes filmeket hozott létre, amelyek magukra vonták az egész világ nézőinek és kritikusaíinak figyelmét. (...)

Az ez évi fesztivált majdnem lefújták. Az 1987-es játékfilmeknél erős hanyatlás érződött mind mennyiségileg, mind minőségileg. Sokan aggódtak, hogy az ország súlyos gazdasági problémái aláaknázzák a filmipart is. Ugyanakkor nagy örömet jelentett az egész estét betöltő dokumentumfilmek színvonala; merészen és érzelmi töltéssel ragadták meg a vitatott témákat. Kelet-Európában sehol nem látni filmvászonon ilyen határozottan pusztító igazságokat. (...)

A dráma- és regényírókkal együtt a filmrendezők mondhatók az ország lelkiismeretének és emlékezetének. Amikor a hatalom meghúzza a vonalat arról, mi mondható el, ők átlépnek rajta. Amikor a hatalom társadalmi problémát rejteget, ők dramatizálják azt. Amikor a múlt egy fájdalmas eseménye elfelejtődik, ők vászonra viszik. Legfőképp az utóbbi években néznek hátrafele — nem azért, hogy a kétségbeesésben henteregjenek, hanem hogy szembenézzenek a múlttal, amely arra az útra vezette őket, ahol most vannak.”

(Jack Jorgens — American Film, New York, 1988.)

„Az ideai szemle filmjeiben sajnos talán még kevesebb volt a humor, vidámság, jókedély, mint máskor. Ezt a hiányosságot azonban egy sor más, kétségtelen érték ellensúlyozta. Tömören: a társadalmi elkötelezettség. Ezt a már hagyományosnak

mondható, s joggal elismert magyar devizát — úgy látszik — nem fenyegeti devalváció.”

(Katerina Posova — Film a doba, Prága, 1988.)

„A látott filmeket inkább az „érdekes” címszó alá sorolhatjuk, mint a „mély benyomást keltő”-höz. (...) Szokás szerint visszatér a klasszikus probléma: a vizuális kifejezés kézsége sokkal erősebb, mint a forgatókönyv megvalósításának képessége; az emberben megmaradnak képek, miközben a történet nem egyszer egyre bizonytalanabbá, érthetlenebbé válik. Ami a témákat illeti, a magyarok folytatják azt a hagyományt, hogy eleven húsba vágnak, hogy minden alkalommal egy kis lépéssel tovább s tovább haladnak az igazi feltárás felé, amihez hasonlót még nyugaton is ritkán lehet találni. (...)

Összességében véve a dokumentumfilmek voltak a legsikeresebbek a '87-es év terméséből. Hasonlóan a korábbi évekhez, a magyar dokumentumfilm iskola újra meglepő és erőteljes eredményeket nyújtott. (...)

Mi a helyzet? A magyar film válságban van? Nem kell aggódni.

Először is, olyan országban vagyunk, amelyben — úgy tűnik — növelik a filmgyártás támogatását még a válság idején is, s bizonyos, hogy a film megfelelően él is majd a kapott segítséggel.

Másodszor, mivel megvan a képesség és megvan a lehetőség is, egy színtelenre sikeredett év nem jelenti még a történet végét.

Harmadszor, mivel maguk a magyarok sem mutatnak elkeseredést a filmmel kapcsolatban. Aggódnak a gazdasági helyzet miatt, nem tudják, hogyan bírják majd a jövedelemadót, ami nyugatlanító újdonság, ami meghúzza a derékszíjat a '88-as évben, de mindezek ellenére bíznak a film jövőjében — és ez a lényeg.”

(Dan Fainaru — Cinemathèque, Tel Aviv, 1988. május-június)

Kecskeméti Animációs Filmszemle

1988. június 8–11.

Immár másodszer változott Kecskemét — ha csak négy napra is — a magyar animáció központjává.

A szemlére az elmúlt három év, azaz az első Filmszemle óta készült magyar animációs filmeket lehetett nevezni.

Három év alatt örvendetesen gyarapodott az animációs műhelyek száma — a Pannónia Film Vállalat filmjei mellett a Magyar Televízió, a Magyar Szinkron- és Video Vállalat, az Aladin Stúdió, a Balázs Béla Stúdió, a Vianco Stúdió és a MA-HIR alkotásait is vetítették.

Magyarországon egyedülálló jelenségként az amatőrfilmek együtt szerepeltek a professzionális alkotásokkal, s az Iparművészeti Főiskola animációs szakos hallgatói is bemutatkozhattak filmjeikkel.

A versenyprogramban szereplő 75 művet a Veress József (a Magyar Filmintézet tudományos igazgatója) elnökletével dolgozó előzsűri (Báron György kritikus, Bánai Gábor kritikus) válogatta ki.



A díjnyertesek egy csoportja



Kécskeméti Kálmán megnyitja Kovásznai György kiállítását

A versenyen kívüli programból Kovásznai György retrospektív összeállítását kell megemlítenünk, amellyel a festő és animációs filmes emlékének tisztelegtek halálának 5. évfordulóján.

A magyar filmek mellett — tájékoztató jelleggel — külföldi alkotások is szerepeltek a Szemle műsorán, így a magyar animáció nemzetközi környezetben méretetett meg. Belga, francia, brit, japán, kanadai és lengyel programokat tekinthettek meg a Szemle vendégei. A külföldi alkotások nagy többségének ez volt a magyarországi ősbemutatója.

John Halas, aki mint a zsűri elnöke, mint a brit program szerkesztője és mint előadó vett részt a Szemlén, mindezekon túl még egy nemzetközi kompjuteranimációs blokkot is bemutatott, nagy érdeklődés mellett.

A versenyvetítéseken és egyéb filmbemutatókon túl szakmai vitákra, kerekasztal-beszélgetésekre, előadásokra is sor került. Valamennyi versenyvetítés másnapján értékelték az előző napi versenyprogramot. A vitát Réz András esztéta vezette, „segédei” pedig Hirsch Tibor, a Magyar Filmintézet tudományos munkatársa és Rubovszky Kálmán esztéta voltak.

John Halas említett előadása pedig „Művészet a XXI. században” címmel hangzott el.

Kecskeméti
Animációs
Filmszemle
1988.

június 8-11.





A díjkiosztás első pillanatai

A Szemle egyik délelőttije a reklámfilmeseké és reklámszakembereké volt. Reklámfilm-blokk bemutatását követően kerekasztal-beszélgetést rendeztek a reklámról-, illetve a reklámfilm helyzetéről.

Az ünnepélyes díjkiosztás előtt a zsűri (John Halas rendező, az ASIFA, a Nemzetközi Rajzfilmszövetség tiszteletbeli elnöke, Fábián László filmkritikus, Forgács Éva művészettörténész, Kovács Béla dramaturg, a Magyar Televízió ny. főszerkesztője, Pintér Lajos költő, a Forrás című folyóirat munkatársa, Tímár Péter filmrendező, operatőr) a Szemle közönsége előtt beszámolt munkájáról. Felvázolták a magyar animációnak a programból kirajzolódó fő tendenciáit, s a továbblépés — szerintük — lehetséges útjait.

A Szemleközpontban két kiállítás is nyílt. Az egyikben Gyulai Liviusz, Keresztes Dóra és Orosz István közösen mutatták be rajzfilmes, illetve egyéb grafikai munkáikat. A másik pedig a Kovásznai György festményeiből rendezett emlékkiállítás volt. Színvonalas katalógusa Kecskeméti Kálmán munkáját dicséri. (A három alkotó közös kiállítását Buda Ferenc költő, az emlékkiállítást pedig Kecskeméti Kálmán nyitotta meg.) A szervezők arra törekedtek, hogy a Szemle programjai a megyeszékhelyről más városokba is eljussanak. Számos filmbemutatóra, ankétára került sor, az alkotók közreműködésével.

Nem lenne teljes a kép, ha kihagynánk belőle a „Pán-klubot”, a Szemle nagy sikerű, gyakorlatilag non-stop nyitvatartó klubját, ahol zenekarok, táncosok mutatkoztak be, illetve amatőr és professzionális video-programokat is megtekinthetett az, aki a napi vetítés-penzum után erre még képesnek érezte magát. A Szemlének 300 magyar és 50 külföldi vendége volt. A sajtó 60 újságíróval képviseltette magát.

A Szemle rendező szerveinek (Bács–Kiskun Megyei Moziüzemi Vállalat, Bács–Kiskun Megyei Tanács, Erdei Ferenc Művelődési Központ, Kecskemét Város Tanácsa, Magyar Film–és Televíziós Művészek Szövetsége, Magyar Televízió, Művelődési Minisztérium Filmfőigazgatósága, Pannónia Film Vállalat) egyik fő célja volt, hogy e filmes eseménysorozaton a közönség, az elméleti és forgalmazási szakemberek, valamint a munkájuk jellege miatt általában ugyancsak „székhez kötött” alkotók találkozhassanak, s kicserélhessék gondolataikat a magyar és a nemzetközi kortárs animációról.

Abban a reményben, hogy az újabb animációs találkozók iránt hasonlóan nagy lesz az érdeklődés, rendezik meg a 3. Kecskeméti Animációs Filmszemlét 1991. nyarán.

(Sarkadi Ilona)



A fesztiválközpont hallja

A 2. KECSKEMÉTI ANIMÁCIÓS FILMSZEMLE DÍJAI

FŐDÍJ

Kecskemét város díja

Reisenbüchler Sándor: *Isten veled, kis sziget!*

KATEGÓRIADÍJAK

Egészesítés filmek

A zsűri nem talált díjazásra érdemes munkát.

1–3 perc hosszú egyedi filmek

A zsűri nem talált díjazásra érdemes munkát.

3 percnél hosszabb egyedi filmek

Varga Csaba: *A szél*
Cakó Ferenc: *Ab ovo*

Kísérleti filmek

Háy Ágnes: *Hamburg*

Sorozatok

Varga Csaba: *Székrenyimesék*

Magyar népmesék

Jankovics Marcell–Krisztics Zsuzsanna: *Mindent járó malmocská*

Reklám-, referenciat-, ismeretterjesztő-, propaganda- és szignálfilmek

A zsűri nem talált díjazásra érdemes munkát.

Amatőrfilmek

A zsűri nem talált díjazásra érdemes munkát.

KÜLÖNDÍJAK

A legjobb első filmért

Homolya Gábor: *A harmadik*

Békési Sándor: *Fények virradat előtt*

A legjobb animátori munkáért

Jankovics Marcell: *Tangram* című sorozatáért

A legjobb irodalmi alapanyagért

Mosonyi Alíz: *A Székrenyimesék és a Gyurmatek* című sorozatokban végzett munkáért

A legjobb zenéért

Melis László: *A szél és a Gyurmatek* című film zenéjéért

A legjobb grafikai tervért

Banga Ferenc: *A szél* című film grafikai anyagért

A zsűri dicséretben és jutalomban részesítette a következő alkotókat:

Szoboszlay Pétert a *Hogyan kerül Eszter az asztalra?* című filmjében végzett animációs munkáért

Kotnyek Istvánt a *Miután* című amatőr filmjéért

A *Vizipók-csodapók* című film háttérrajzolói kollektívájáért

Deák Pétert az *Avarok* című film színvonalas ismeretterjesztő értékeért

Közönségdíj

A kecskeméti főiskolások díját az *Ajtól* című film rendezéséért Weisz Béla kapta.

Egri Filmművészeti Nyári Egyetem

1988. augusztus 6–14

A rendezvényre 93 résztvevő érkezett 15 országból: Kubából, Írországból, Finnországból, Dániából, NSZK-ból, Franciaországból, Szovjetunióból, NDK-ból, Lengyelországból, Csehszlovákiából, Ausztriából, Olaszországból, Bulgáriából, Hollandiából, Belgiumból.

A Nyári Egyetem központi témája: *A magyar film faluképe*

A témával kapcsolatban a következő filmeket vetítettük le:

Szóts István: *Ének a búzamezőkről*

Bán Frigyes: *Talpalatnyi föld*

Kósa Ferenc: *Tízezer nap*

Fábri Zoltán: *Körhinta*

Makk Károly: *Ház a sziklák alatt*

Zolnay Pál: *Hogy szaladnak a fák*

Gaál István: *Holt vidék*

Sára Sándor: *Feldobott kő*

András Ferenc: *Veri az ördög a feleségét*

Magyar Bálint–Schiffer Pál: *A Dunánál*

A témáról a következő előadások hangzottak el:

1) A falusi élet változásainak tükröződése a magyar filmművészetben.

Előadó: Marx József, a Magyar Filmintézet igazgatója

2) A magyar falu múltja és jelene.

Előadó: Juhász Pál közgazdász, a Pénzügykutató RT tudományos főmunkatársa

3) Szociológiai falukép

Előadó: Magyar Bálint szociológus, a Pénzügykutató RT tudományos főmunkatársa

4) Sára Sándor és a Feldobott kő

Előadó: Gyürey Vera, a Magyar Filmintézet általános igazgatóhelyettese

Az előadásokhoz és a filmekhez szemináriumok kapcsolódtak, amelyeket a Filmintézet munkatársai vezettek: dr Veress József, Ivanics Ágota, Kövesdy Gábor, Nagy Gyula.

1988 új magyar filmjeiből a következőket mutatták be:

Sándor Pál: *Miss Arizona*

Tarr Béla: *Kárhozat*

Bacsó Péter: *Titánia, Titánia*

Kósa Ferenc: *A másik ember*

Gothár Péter: *Tiszta Amerika*

Kézdi-Kovács Zsolt: *Kiáltás és kiáltás*

Szabó István: *Hanussen*

Kovács András: *Valahol Magyarországon*

Szántó Erika: *Küldetés Evianba*

Sóth Sándor: *A szárnyas ügynök*

Bereményi Géza: *Eldorádó*

Színvonalas vita zajlott le Bacsó Péter, Kézdi-Kovács Zsolt, Kósa Ferenc és Szabó István részvételével.

Bemutattunk rövidfilmeket a Balázs Béla Stúdió terméséből, valamint összeállítást a Színművészeti Főiskola rendezőszakos hallgatóinak filmjeiből.

A Nyári Egyetem idején az Ifjúsági Ház előtti parkban rendezte meg a MO-KÉP az európai szocialista országok konfrontatív plakátkiállítását.

(Hernádi Ferenc, a Nyári Egyetem titkára)

Pier Paolo Pasolini és Bernardo Bertolucci életmű–bemutató a Filmmúzeumban

(1988 szeptember és 1988 december)

1961-ben új olasz film született, az *Accattone* (Csóró). Rendezője, a harminckilenc éves Pier Paolo Pasolini, nagy sikerű verseskötetek, regények és egy irodalmi tanulmány–gyűjtemény — már Olaszország határain túl is ismert — írója. A film rendezőasszisztense az alig húsz esztendős *Bernardo Bertolucci*, a neves költő, Attilio Bertolucci fia volt, akit Pasolini az ötvenes években sokszor felkeresett tanácsért és bátorításért.

Bernardo Bertolucci rajongott Pasoliniért és első filmjéért. Többek között a forgatás alatt szerzett felejthetetlen élmények hatására döntötte el, hogy filmrendező lesz. Aztán Sergio Cittivel közösen forgatókönyvet írt Pasolini filmnovellájából. Pasolini lemondott a rendezésről, és maga helyett volt rendezőasszisztensét ajánlotta Antonio Cervi producernek. Így készült el 1962-ben *Bernardo Bertolucci* első filmje, a *La Commare secca* (A kaszás). Pier Paolo Pasolini és Bernardo Bertolucci csaknem egyidejűleg vívtak ki maguknak megbecsült helyet a neorealizmus válságából kiutat találó, a filmnyelvet megújító olasz rendezők (Antonioni, Fellini, majd később Olmi és a Taviani fivérek stb.) között.

Pasolini az 1965-ben írt *Il „cinema di poesia”* (A „költői film”) című tanulmányában Antonioni és Godard művein kívül Bertolucci *Prima della rivoluzione* (Forradalom előtt, 1964) című filmjével bizonyítja, hogy — az addigi gyakorlattól eltérően — a filmművészetben is van lehetőség a költői nyelv kifejezőeszközeinek alkalmazására.

A szerencsés véletelennek köszönhető, hogy a magyar filmbarátok 1980 második felében a két jelentős olasz rendező csaknem teljes filmes életművét megismerhették, hogy az indulásukkor egymáshoz szoros szálakkal kötődő, de később — a néhány közös vonás ellenére — egymástól olyannyira távol álló kétféle művészi magatartás, pálya egyes állomásait nyomon követhették.

Mindkét rendezvényre a *Magyar Filmintézet* és a *Magyarországi Olasz Kultúr-intézet* közös szervezésében került sor.

Pier Paolo Pasolini a II. világháború utáni olasz kultúra egyik legsokoldalúbb, legjelentősebb és legtöbbit vitatott alakja. Rendkívül összetett és ellentmondásos személyiség. Legalább annyira összetett és ellentmondásos, mint a kor, melyben élt. Költeményeiben, regényeiben, drámáiban, tanulmányaiban, publicisztikai írásaiban és természetesen filmjeiben is kíméletlen és szokatlan őszinteséggel ábrázol-

ja a XX.századi ember testi–lelki–szellemi nyomorát, legvisszataszítóbb torzulásait. A totális értékválság állapotát és következményeit. Semmilyen tekintélyt nem tisztelő, és hihetetlenül éles bírálatai, polémiái egyaránt kiváltották baloldaliak és jobboldaliak, hívők és ateisták tiltakozását, a hatalom képviselőinek, értelmiségieknek és a fogyasztói társadalom polgárainak felháborodását. Ha véleményével, szemléletével lehet is vitatkozni, azokat a történelmi, társadalmi, ideológiai és emberi problémákat, amelyeket Pasolini új, erőteljes és egyéni kifejezőeszközökkel jelenített meg, nem lehet nem létezőnek tekinteni. Pasolinit 1975-ben megölték. De az azóta eltelt csaknem másfél évtizedben végbement változások, a világ még ellentmondásosabbá, kaotikusabbá válása igazolják szenvedélyes kirohanásainak, kíméletlen látteleleteinek jogosságát.

A magyar kultúra nagy mulasztást követett el Pasolinivel szemben. Kivételesen koherens életművből viszonylagos teljességgel csak filmjei ismertek nálunk. Írásaiból alig jelent meg valami magyarul. Pedig a teljes életmű ismerete nélkül filmjei inkább a rossz beidegződéseket, az előítéleteket (zavaros ideológiájú, homoszexuális, szadista) erősítették, a saját korát Dantéhoz hasonló felelősséggel ábrázoló művészről nem alakulhatott ki hiteles és árnyalt kép.

A Magyar Filmintézet ezért határozott úgy, hogy nemcsak Pasolini filmjeit tűzi a Filmmúzeum műsorára, hanem más rendezvényekkel is megpróbálja felhívni a magyar kulturális közvélemény figyelmét erre a kiemelkedő művészre. Mert ha kisé megkésve is, de most, sok korábbi tabu megszűntével végre talán lehetőség nyílik arra, hogy Magyarországon is megismerhessék Pasolininek az 1956-os eseményekről, Nagy Imréről, vagy a létező szocializmusról vallott, mind ezidáig elátkótt nézeteit, (például *A düh* című 1963-ban készült, a világ sorsáért aggódó költői montázsfilm 1956-os nyitó képsorait).

Pier Paolo Pasolini neve 1988 szeptemberében gyakran szerepelt a magyar televízióban, rádióban, sajtóban.

A Filmmúzeum szeptember 14-e és október 7-e között zsúfolt nézőtér előtt vetítette a filmjeit, köztük több, Magyarországon eddig még nem látoit alkotást (*Medea*, *Disznóól*, *Madarak és madárcák*, amit a televízióban már láthattak a nézők; *A düh*, *Röpgyűlések a szerelemlről*). A filmeket a Magyar Munkásmozgalmi Múzeumban, Szegeden és több vidéki városban is nagy sikerrel mutatták be. 1988.szeptember 15–25 között a Munkásmozgalmi Múzeum adott otthont a római Pier Paolo Pasolini Alapítvány *A látás lehetőségei* című kiállításának, melyet Dobai Péter író nyitott meg. A kiállítás arra tett kísérletet, hogy Pasolini erőteljes költői és filmes látásmódját egyidejűleg érzékeltesse. 1988. szeptember 21-én magyar–olasz tudományos tanácskozársra is sor került *Pier Paolo Pasolini: költő és filmrendező* címmel, melyen az előadók Magyarországon első ízben *a teljes Pasolini életmű* bemutatására törekedtek, ha első megközelítésben is. Sallay Géza, az ELTE Olasz



Mamma Roma

Tanszékének vezetője a Pasolini–Dante párhuzam néhány fontos összetevőjére hívta fel a figyelmet, Walter Siti, az aquileai egyetem tanára arra keresett választ, hogy Pasolini miért fordult a filmhez, mint a valóságot legközvetlenebbül megragadó kifejezőeszközhöz; Csantavéri Júlia kiadói szerkesztő a halál motívumát vizsgálta Pasolini műveiben; Duccio Trombadori filmkritikus Pasolini realizmus–elfogását ismertette; Szabó László Sándor fordító az autonómiára való törekvés problémáját elemezve érdekes párhuzamot vont Pasolini és egyes magyar gondolkodók között; Szabó György kritikus, főszerkesztő a regényíró Pasolini irodalomtörténeti helyét, Szkárosi Endre költő a lírikus Pasolini fejlődését vázolta fel; Parcz Ferenc költő, műfordító prózaverset szentelt Pasolini életének, halálának, művészetének; Madarász Imre tudományos továbbképzési ösztöndíjas a drámaíró, Szilágyi Gábor tudományos munkatárs a filmteoretikus, Szabó Győző egyetemi docens pedig a nyelvi kísérlető Pasolini jelentőségéről szólt. Marx József, a Magyar Filmintézet igazgatója Pasolini magyarországi mostoha sorsának okait elemezte.

Dobai Péter, aki – elsősorban a Filmkultúra hasábjain megjelent elemzéseivel – eddig talán a legtöbbet tette a művész magyarországi meg- és elismertetéséért, az alábbi szavakkal fejezte be Pasolinit méltató kitűnő előadását: „Pasolini halott, Ő már várhat. Felfedezésében sietniünk nekünk, Magyarországnak kell.”

A tudományos ülésszakon elhangzott előadások a Filmkultúra 1989/2-es számában remélhetőleg a szélesebb olvasóközönséghez is eljutnak. A Gondolat Kiadóval közösen egy kötet kiadását is tervezzük: válogatást Pasolini elméleti írásaiból és publicisztikájából. Reméljük, hogy Pier Paolo Pasolini magyarországi „felfedezésének” ez csak a kezdetét jelenti.

A „kulturális küldetés” tekintetében a Bernardo Bertolucci életmű-bemutató elmarad az előbbi mögött. A pármái születésű rendező alkotásait – az 1970-es *La strategia del ragno* (A pókstratégia) kivételével — az *Emilia Romagna Tartomány bemutatkozik* című rendezvényt sorozat keretében vetítette 1988. december 6–17 között a Filmmúzeum, december második felében pedig a szegedi Filmtéka. A programban szintén több, Magyarországon ismeretlen film szerepelt (*La Commare secca*– A kaszás, 1962; *Prima della rivoluzione* — Forradalom előtt, 1964; *Partner*, 1968; *La tragedia di un uomo ridicolo* — Egy nevetséges ember tragédiája, 1981; és a több Oscar-díjjal is jutalmazott *L'ultimo imperatore* — Az utolsó császár, 1987).

1988. december 13-án Giovanna Grignaffini, a bolognai egyetem filmtörténet- és filmelmélet tanára, valamint Flavio Niccoli filmkritikus részvételével szakmai beszélgetésre is sor került a Magyar Filmintézetben Bernardo Bertolucci filmművészetéről.

Bertolucci, a neves olasz esztéta, Goffredo Fofi meghatározása szerint „a régi-új olasz polgárság” tipikus képviselője, annak minden útkeresésével, bizonytalanságával, ingadozásával a baloldali és a polgári humanista eszmék között. Bertoluc-



Máté Evangéliuma

ci művészi pályáját is a régi és az új közötti állandó ingadozás jellemzi. A hatvanas évek európai filmművészetének legjobbait — ha egyéni módon is, de — utánzó — felhasználó kezdeti filmnyelvi kísérletektől, a klasszikus — európai és amerikai — filmkészítési módszerekhez való visszatérésén át jutott el a mindenekelőtt a hollywoodi filmiparra jellemző, elsősorban a *tömegek* igényeinek kielégítésére törekvő filmtípusig. Ám bármilyen változáson mentek is át 1962 és 1987 között Bertolucci filmjei a kifejezőeszközök tekintetében, tematikai szempontból sok állandó elemet találunk bennük (halál, nemzedéki konfliktusok, Odipusz- komplexus, baloldal és fasizmus, igény, de képtelenség a változásra, az értékek relativitására, a hasonmás problémája stb.). Kérdésfelvetései mindig izgalmasak — ha a megvalósítás sokszor nem elég meggyőző is. Filmjeiből a fiatalabb nemzedékek is érzékletes képet kaphatnak az utolsó negyedszázad ideológiai és művészi törekvéseiről, harcairól, az értékrendben, a szemléletben bekövetkezett mélyreható változásokról.

Pasolini és Bertolucci filmjei — noha látszólag sok hasonló tematikai elem fedezhető fel bennük — a következetesség, a koherencia, a művészi magatartás és a

megvalósítás tekintetében lényeges eltéréseket mutatnak. Beszámolóm végén ismét Dobai Pétert szeretném idézni, aki a Bertolucciról folytatott eszmecsere az úrhajózás területéről vett találó hasonlaltal fogalmazta meg a két rendező közötti különbséget: mielőtt egy úrhajóst kilőnek az úrbe, szimulátorban minden várható helyzetre fel kell készülnie. A kemény „kiképzésben” többedmagával vesz részt, ők a tartalék-úrhajósok. Pasolini az az úrhajós, aki szinte az egész életét a világűrben töltötte, miközben Bertolucci mindvégig a szimulátorban maradt.

(Pintér Judit)

Filmhetek

NSZK FILMHÉT

március 11–18.

Az ég Berlin felett (Der Himmel über Berlin), 1987. r: Wim Wenders
Egy német forradalom (Eine deutsche Revolution), 1981. r: Helmut Herbst
A szubjektív tényező (Der subjektive Faktor), 1981. r: Helke Sander
Osztályellenség (Klassen-Feind), 1982. r: Peter Stein
Rosa Luxemburg, 1985. r: Margarethe von Trotta
Lakat és pecsét (Schloss und Siegel), 1986. r: Heidi Ulmke
A kis államügyész (Der kleine Staatsanwalt), 1986/87. r: Hark Bohm
Berlin, Alexanderplatz, 1979–1980. r: Rainer Werner Fassbinder

ELSŐFILMES NSZK–BELI RENDEZŐK

március 25–április 22.

Aufdermauer, 1981/82. r: Lutz Konermann
Dekóder (Dekoder), 1983. r: Muscha
Törökök szeretője (Kanakanerbrant), 1983. r: Uwe Schrader
Éjszakai sofőrök (Nachtfahrer), 1985., r: Sönke Wortmann
A kötéláncos (Todesspringer), 1984. r: Benno Trautmann
Retusálás (Retouche), 1985. r: Dieter Funk és Beat Lottaz
Nem semmi nélküled (Nicht nichts ohne Dich), 1985. r: Pia Frankenberg
Első a munka és majd aztán... (Zu erst die Arbeit und dann...), 1984. r: Detlev Buck
Élj szerte — halj szét (Lebe kreuz und starke quer), 1985. r: Douglas Wolfsperger
Békés napok (Friedliche Tage), 1983. r: Richard Blank

LENGYEL FILMHÉT

május 30–június 4.

A mágnás (Magnat), 1987. r: Filip Bajon
Nagy futás (Wielki bieg), 1981. r: Jerzy Domaradzki
Véletlen (Przypadek), 1982., r: Krzysztof Kieslowski
Vasárnapi tréfák (Niedzielne igraszki), 1983. r: Robert Glinski
Nincs vége (Bez konca), 1984. r: Krzysztof Kieslowski
Felfüggesztve (W zawieszeniu), 1986. r: Waldemar Krzystek

KOREAI FILMNAPOK

(1988. szeptember 5–7.)

A követ nem tért vissza (Nyevozvratyivsijszja emisszar) r: Choe Un Hui
Évek múlva (Szipusztija mnogo let) r: Kim Yu Sam
Bambuszvirág (Sül juk hwa) r: Yu Won Jun

BRIT FILMHÉT

szeptember 29–október 12.

1984. r: Michael Radford
Zsákutca (Cul-de-sac), 1966. r: Roman Polanski
Lear király (King Lear), 1970. r: Peter Brook
Zaroz, 1973. r: John Boorman
Bill Douglas trilógia (The Bill Douglas Trilogy), r: Bill Douglas
1. *Gyerekkorom* (My Childhood), 1972.
2. *Familiám* (My Ain Folk), 1973.
3. *Hazautam* (My Way Home), 1978.
Angyal (Angel), 1982. r: Neil Jordan
Fusimunka (Moonlighting), 1982. r: Jerzy Skolimowski
Vadászmulatság (The Shooting Party), 1984. r: Alan Bridges
Repülés Berlinbe (Flight to Berlin), 1983. r: Christopher Petit
Levél Brezsnjevnek (A Letter to Brezhnev), 1985. r: Chris Bernard
1919 (Nineteen Nineteen), 1984. r: Hugh Brody
Angyali párbeszéd (The Angelic Conversation), 1985. r: Derek Jarman

SZOVJET FILMEK FESZTIVÁLJA

(1988. november 3–9.)

A gazember (Merzavec) r: Vagif Musztafajev
Ászja Kljacsina története, aki szeretett, de nem ment férjhez (Isztorija Aszji Kljacsinoj, kotoraja ljubila, da nye visla zamuzs) r: Andrej Mihalkov–Koncsalovszkij
Kísértés (Szoblazn) r: Vjacseszlav Szorokin
Megfigyelő (Nabljudatyel) r: Arvo Iho
Kicsi Vera (Malenykaja Vera) r: Vaszilij Picsul

MARLEN HUCIJEV FILMJEIBŐL:

Tavasz a kisvárosban (Veszna na Zarecsnoj ulice)
Iljics
A két Fjodor (Dva Fedora)
Júliusi eső (Ijulszkij dozsgy)
Mi húszévesek (Mnye dvadcat let)

Dokumentumfilmek:

Visszatérés
Szélesen zúdul az áradat
Jelenetek az olajkútnál
Computer játékok
Elmentek-e a bálba?
Tundra úrnője

VENDÉGEK:

Ramiz Fatalijev — az Azerbajdzsán Filmstúdió igazgatója
Marlen Hucijev — filmrendező
Mamuka Kikalejsvili — színész
Andrej Nujkin — a GOSZKINO Össz–Szövetségi Tudományos Kutatóintézet igazgatóhelyettese
Szvetlana Tormahova — színész

A Magyar Filmintézet külföldi vendégei

- Waldemar Piatek, a Filmintézet igazgatója — Lengyelország
Corrado Catani filmkritikus — Olaszország
Gian Paolo Castenetto, az Európa Tanács osztályvezetője — Franciaország
Alexander Keresztessy, a Brüsszeli TV munkatársa — Belgium
Vittorio Boarini, a CINETECA igazgatója — Olaszország
Euzebiusz Katazin, a Filmintézet munkatársa — Lengyelország
Jan Sadowski, a Filmintézet munkatársa — Lengyelország
Tatjana Granitova filmkritikus — Bulgária
Bernard Martinand, a Cinémathèque program igazgatója — Franciaország
Clara Kitson, a Filmintézet munkatársa — Anglia
Natalja Jakovleva, Archívum — Szovjetunió
B. C. Gupta újságíró — India
Anthony Barret operatőr — Ausztrália
Geza Ivanova, Filmintézet — Bulgária
Atis Amolins,
Vladis Goldbergs, a Rigai Nemzetközi Filmfórum, Arzenal igazgatói —
Szovjetunió
Frank Burkhard Habel, Filmarchívum — NDK
Marianna Forrai, Szlovák Archívum — Csehszlovákia
Anna Cservenyák, Szlovák Archívum — Csehszlovákia
Marina Mandrikina, Filmoteka — Bulgária
Magdalena Mizerkiewicz, Filmarchívum — Lengyelország
Ladislav Galeta, Centar Za Film, Zagreb — Jugoszlávia
Anatole Dauman, az Argos Film elnöke — Franciaország
Ivan Vrabel — Csehszlovákia
Milos Zahradnik, Prágai Filmintézet — Csehszlovákia
Vlagyiszlav Jeferemov,
Pavel Szirkesz, Gorkij Stúdió — Szovjetunió
Fr. Voland, Fr. Peuker, a Berliini Filmarchívum munkatársai — NDK
Jörg Schweinitz, Akademie der Künste — NDK
Gerd Meyer, Archívum — NDK
Ingrid Majerova, Pozsonyi Filmintézet, Csehszlovákia
Andrzej Urbanczyk — Lengyelország
Alicja Helman,
Wieslaw Czaplinski,
Grazyna Stachowna, Krakkói Jagello Egyetem — Lengyelország

Magyar Filmklubok Szövetsége

A harmadik éve működő Szövetség elsősorban azért jött létre, hogy az egyre gyengülő filmklub-mozgalmat megerősítse: érdekeit képviselje, anyagi és módszertani segítséget nyújtson számukra, értő befogadókat, aktivistákat neveljen stb. Alapvető célként fogalmazódott meg az is, hogy — az egyre kommercializálódó kulturális életben — a filmművészet értékeit eljuttassa a film barátaihoz; szorgalmazza egy alternatív, értékközpontú forgalmazási rendszer kialakítását.

A Szövetség társadalmi szervezet. A XX. Játékfilmszemlén megtartott közgyűlésen a tagság megerősítette a Szövetség korábbi vezetését (elnökség, területi megbízottak, szakmai munkabizottságok és titkárság) és munkaprogramját.

A Szövetség fontos feladatának tekintette, hogy a Filmfőigazgatóság által kidolgozott új támogatási rendszer megvalósításában tevékenyen közreműködjön. A moziüzemi vállalatok, illetve a filmklubok pályázatainak véleményezésére, illetve elbírálására kuratóriumot hívott össze, amely több száz pályázatot vizsgált meg. Ez az óriási munka azonban nagyobb részt látszattevékenységnek bizonyult, mivel a Filmfőigazgatóság — úgy tűnik — nem vette igazán figyelembe a kuratórium ajánlásait. Az ún. önálló filmklubok számára megítélt támogatás pedig végül is nem érkezett meg, ami nagyon komoly presztizsvesztést okozott mind a kluboknak, mind a Szövetségnek.

A Szövetség — korábban megkezdett tevékenysége nyomán — ebben az évben is szervezett továbbképzéseket filmklubosok számára: Veszprémben, Nyíregyházán, Sárospatakon, Pécsen és Budapesten voltak tematikus tanfolyamaink, amelyeken kb. 300–350 érdeklődő vett részt.

Gyarapodott a Szövetség filmállománya is. Szélesebb közönség számára megjelent Ember Judit: *Pócspetri*, Jeles András: *Álombrigád*, Mész András: *Bebukottak* című filmje. A Soros alapítvány támogatásával a klubok számára hozzáférhetővé vált Werner Herzog két filmje — *Aguirre, Üvegszív* — amelyeket kedvezményesen kölcsönözhetnek a filmklubok.

A filmválaszték növelése érdekében a Szövetség újabb nemzetközi filmheteket szervezett a FÖMO-val (ma Budapest Film) együttműködve: 1988. április 14–20-ig a Goethe Institut segítségével elsőfilmes NSZK-beli rendezők mutatkoztak be; 1988. május 30-tól június 4-ig a Lengyel Filmklubok Szövetsége és a Lengyel Kultúra és Tájékoztatási Központ segítségével lengyel filmhetek voltak; 1988. szeptember 29-től október 12-ig a British Council segítségével brit filmheteket tartottunk. Ezek a filmhetek a nagyszabású budapesti bemutatók mellett több vidéki nagyvárosba is eljutottak, s egyes filmek néhány filmklub programját is gazdagították.

A Szövetség „Híradójában” rendszeresen tájékoztatja tagjait a filmklubok életéről, a rendelkezésre álló filmállomány változásairól, alternatív „filmlelőhelyek” (amatőrfilm, video stb.) választékáról.

Az egyre romló gazdasági és kulturális helyzetben a filmkultúra értékeinek megőrzésében a filmklubok, illetve a Szövetség szerepe és felelőssége egyre nagyobb. Ugyanakkor azonban a Szövetség továbbra is keresi a helyét és eszközeit, amelyekkel a jelenleginél hatékonyabban tudná megvalósítani feladatait.

(Jakab György, a Magyar Filmklubok Szövetsége ügyvezető titkára)

Videohelyzet Magyarországon

Készülékek

1988 a fordulat éve a magyar videozásban. Az év szeptemberében zárult felmérés adatai szerint — amit Valkó Emőke és Rósner Imre végzett a Közvéleménykutató Intézetben — mintegy kétmillió ember nézett már rendszeresen videót az országban, tehát hozzávetőleg minden negyedik magyar állampolgár. Korábban a vizsgálatok elsősorban a készülékszámot firtatták, de erre mindig csak nagyon durva közelítéssel lehetett következtetni, elsősorban azért, mert az országban található lejátszókészülékek nem mindig törvényes úton kerültek a felhasználókhoz, akik ezért nem szívesen szolgáltatottak adatokat. Ez a mostani vizsgálat elsősorban azt próbálta kideríteni, hogy kik élnek olyan háztartásokban, amelyekben videokészülék van, és ezt a számot 1988 szeptemberében 800 ezerre tették. Ebből arra lehet visszakövetkeztetni, hogy mintegy 300 ezer a használatban lévő készülékek száma. Föltehetően 1988. december 31-éig ez a szám több ezres nagyságrenddel megnövekedett, hiszen az év végi bécsi turistautak elsőszámú beszerzési célja éppen a kép-magnó-vásárlás volt.

A magyarországi videozásról az első — ugyancsak becsült — adatok 1985-ből valók. 1984 decemberében nyílt meg a MOKÉP első videotéka a Majakovszkij utcában Budapesten, és az ottani forgalom, továbbá a vámhivatalok jelzései alapján akkor mintegy százezerre tették a készülékek számát, ami a következő években egyenletesen, de lassan emelkedett. A magánbehozatal szűkös jellege és az állami kereskedelem szűkös kínálata, a relatíve magas árak még nem teheték igazán közszükségleti cikké. 1988 éppen e tekintetben hozott fordulatot: részben a hazai kínálat is megnőtt (például a Quelle áruház magyarországi fiókja forintért is árusította már), részben a világútlevél bevezetése és az ezzel meginduló, Ausztriába irányuló bevásárlási hullám hirtelen megnövelte a beszerzési lehetőségeket. A háromszázezer készülék, a mintegy kétmillió állandó videózó már olyan nagyságrend, amelyik komolyan befolyásolja egy ország audiovizuális kínálatát, változtatásokra kényszeríti a hagyományos közvetítőeszközök tulajdonosait, működtetőit, gyártóit. Legalább is erre kell, hogy kényszerítse.

Érdeemes még megjegyezni a Közvéleménykutató Intézet vizsgálatának adatai közül, hogy a 18 éven felüli tanulók mintegy 63 százaléká vallotta magáról, hogy rendszeresen videózik. Egyébként a vezető értelmiségiek körében is — minden egyébirányú „megnyilatkozás” ellenére — igen magas a videózók aránya: 33%, de rögtön utánuk a szakmunkások következnek 32%-kal. Mindez persze nem csak az érdeklődés, hanem az anyagi helyzet függvénye is.

Kazetták

A video-kazetta kínálat- és forgalmazás területén is 1988-at bátran lehet a fordulat évének tekinteni. Kezdetben persze kizárólag a fekete piacról lehetett műsoros kazettát beszerezni. Mint szó esett már róla; az első törvényes beszerzési lehetőséget a MOKÉP Majakovszkij utcai Videotékája jelentette 1984 decemberében. Akkor a törzsanyag a magyar filmgyártás 1956 után készült produkcióiból állt, amit az évek során nemcsak az új művekkel egészítettek ki, hanem időben visszafelé is, így lényegében szinte minden hozzáférhető már a magyar filmgyártásból, ami 1956 és 1988 között készült. A forgalom nagyobb részét természetesen nem ezek a produkciók biztosították. (Bár mindig voltak a kazettasikerek között magyarok is, főként gyermekfilmek, elsősorban olyan rajzfilmek, mint a *Vuk* vagy a *Macskafogó*.) Kezdetben a MOKÉP az újonnan megvásárolt, moziforgalmazásra vett produkcióknak vette meg a videojogát és a szükséges türelmi idők után hozta forgalomba ezeket a mozikban (külföldön) már sikert aratott munkákat. 1986–87-től azonban egyre növekedett a csak videoforgalmazásra megvett művek száma, amelyek itthon nem kerültek moziba. 1988-ban már negyedévenként mintegy 35–40 új cím található a MOKÉP listáin, s ezeknek a nagyobb része Magyarországon csak kazettán elérhető. Lényegesen megváltozott a MOKÉP kazettakölcsönzésének szerepe, módja is. A Majakovszkij utca már csak a lakossági szolgáltatásokat látja el, a Mező Imre úton kialakított új központban viszont kölcsönzésre adják át a kazettákat, elsősorban a megyei moziüzemi vállalatoknak, de bárki vihet innen kazettát forgalmazásra, akinek nyilvános bemutatásra engedélye van. (1988-ban elenyésző számban ugyan, de ilyen forgalmazási engedéllyel rendelkező magánszemélyek is voltak már az országban.)

A második legnagyobb hazai kazettaforgalmazó cég a Televideo, a Magyar Televízió leányvállalata. Eddig kizárólag a televízióban gyártott és bemutatott műveket hoztak forgalomba, vagy eredeti formájukban vagy — 1988-tól egyre gyakrabban — földolgozott változatban. Tehát több műsor részleteit felhasználva, esetenként kiegészítve a programokat. (Latinovits, Gálvölgyi, Major kazetta stb.) Terveik szerint 1989-től más, külföldi televízióktól vásárolt, vagy egyéb videocégektől származó produkciókat is kölcsönöznek, illetve árusítanak majd.

A Televideo elég hosszú ideig — 1987 decemberéig — nem rendelkezett önálló bolttal, ezért korábban csak a Könyvértékesítő Vállalat közvetítésével árultak kazettáikat, elsősorban iskolák és közművelődési intézmények számára. 1988 decemberében azonban már egy második bolt nyílt — az első a Lenin körúton, a második Budán, az Alagút utcában, ahol a lakosság számára is árulnak, illetve jövőben egyre inkább kölcsönöznek is. A Televideo üzletpolitikája ugyanis elsö-

dűen a kész kazetták árusítását tartja fontosnak és az illegális másolás miatt a kölcsönzést csak másodlagosnak.

Még két kazettaárusító, illetve kölcsönző cég kezdte meg működését 1988-ban. A Hungarovideo a Kereskedelem-szervezési Intézet leányvállalata, amelynek gyártási, forgalmazási, behozatali joga is van, de az első évben még csak szerény mennyiséggel álltak az érdeklődők rendelkezésére. Kizárólag külföldi kazettákat hoztak forgalomba, kitűnően szinkronizált minőségben és a két állami cégnél vonzóbb megjelenéssel. Kínálatukkal az áruházakban és fotóboltokban találkozhattak a vevők.

A másik cég nemzetközi konzorcium, Intervideo névvel és ugyancsak 1988-ban megnyílt üzlettel, a Lenin körúton. Mivel a vállalkozás külföldi résztvevői között olyan is van amelyik üzleti kapcsolatban áll az egyik legnagyobb amerikai céggel, a Warner Home Videoval, így ígéretet tett, hogy viszonylag nagy számú olyan amerikai filmet tud piacra dobni, amely eddig nem, vagy csak a feketepiacon volt beszerezhető. Az Intervideonak egyébként a Magyar Filmintézet is részvényese, így ez a vállalat tudja forgalomba hozni az 1945 előtt készült magyar filmeket is, amelyekből korábban tízet az Intézet már elkészítettett kazettán és önállóan forgalmazott.

A feketepiac — amennyire ez bizonyos közvetett jelzések alapján megítélhető — valamelyest visszaszorult. Ennek valószínűleg csak az egyik oka a hivatalos kínálat megnövekedése, hiszen a világ egyetlen pontján sem sikerült ezt a piacot megszüntetni. Részben mert a gyorsaságukkal senki sem tud versenyezni — például a mozibemutatók előtt ellopják a kópiát és a filmet kazettán hetekkel előbb forgalomba hozzák —, másrészt olcsóságukkal sem, hiszen a jogdíjakat egyszerűen lenyelik. A magyar viszonyok között azonban a már emlegetett világitlével és az a megváltozott vámhelyzet, amely már — igaz, egyenként — pornófilmeket is beenged, rendkívüli mértékben megnövelte a magánbehozatalt és a készüléktulajdonosok az otthon lejátszott kazetták legnagyobb részét már csere útján szerzik be.

Közművelődés

A magyarországi videohelyzetet a kezdetektől fogva az jellemezte, hogy nagyon komoly szerepe volt benne a közintézményeknek. A legelső készülékeket, részben az akkor még horribilis árak miatt, elsősorban gazdagabb vállalatok és intézmények vásárolták és hozták be külföldről. Később egy minisztertanácsi határozat külön is ösztönözte az illetékes vállalatokat és intézményeket, hogy mindenképp a közművelődés szempontjait érvényesítsék. Így a magyarországi készülék-összeszerelés indulásánál a Videoton gyár azonnal ezer készüléket ajánlott fel az iskolák-

nak viszonylag kedvező áron és az egyébként sokat — és gyakran joggal — szidott magyar közoktatás igen gyorsan fölfedezte a videóban rejlő lehetőségeket és az iskolák egyre nagyobb számban vásároltak — elsősorban lejátszó — készülékeket, de nem elhanyagolható mennyiségben kamerákat, egyes helyeken már editáló készülékeket is. Még nem mondható teljesskörűnek az ellátottság, különösen nem a falusi általános iskolákban, de gyorsabb a felfutás, mint annak idején a televíziós készülékek ellátásában, amelyre külön akciót is kellett szervezni.

Az iskolák nagyon sokrétűen használják a videót, sokkal jobban, mint annak idején a 8 milliméteres filmvetítőket. Így például vásárolják a Veszprémi Oktatástechnikai Központ anyagait, a Könyvtérképesítő közvetítésével, a Televideo és a MO-KÉP tulajdonában lévő kazettákat. Elég sok mindent „lelopnak” a tévéadásokból, de talán a legjelentősebb a változás, hogy egyre több iskolában az oktatás olyan segédeszközeként használják, amelyeknek kimeríthetetlenek a lehetőségei. A nyelv-órák és a testnevelési órák visszanevelésétől a történelem vagy magyarórákhoz, a gyerekek által készített anyagokig, szinte kimeríthetetlen a színskála. Szerencsésen próbálja ezt a sokszínűséget támogatni és propagálni az Országos Pedagógiai Intézet is, ahol külön foglalkoznak az iskolai videózással. (Az iskolai videóshíradó és a nagyobb ünnepségek megörökítése — rendszerint a gyerekek közreműködésével — ma már a kamerával rendelkező oktatási intézmények „alapfunkciójává” kezd válni.)

A közművelődési intézmények, mindenekelőtt a művelődési házak is kezdetben nagyon sokszínűen próbálkoztak e média felhasználásával. 1988-ra nem annyira a kedvük és az ötletgazdagságuk szűkült be, sokkal inkább az anyagi lehetőségeik váltak lehetetlenné. Van olyan intézmény, ahol az üres kazetta beszerzése 700–800 forintért komoly gondot jelent. Kivételek természetesen itt is akadnak, különösen ott, ahol a városi közösségi televíziók stúdiói egy-egy művelődési otthonban kaptak helyet (pl. Nyíregyháza). Budapesten a Petőfi Csarnok az előtéri videózással valóságos iskolát teremtett; több helyen próbálkoznak azzal, hogy a korábban bizonytalan funkciójú nagy előtereket elsősorban videózásra használják. Természetesen a különböző felnőttoktatási formák és szakkörök is használják videót, de a lehetőségek és a hétköznapi gyakorlat rendkívül széles skálán szóródik.

Gyártás

A hivatásos film és televíziós műsorokat készítő műhelyek mellett tucatnyi egyéb intézmény, gmk és kisszövetkezet foglalkozik videogyártással. Elsősorban reklám- és referencia-kazettákat készítenek, de olyan gmk-ák is akadnak, ahol saját költségen dokumentumfilmet forgattak. Az állami intézmények közül különösen figyelemreméltó gyártási kapacitásával, technikai és szellemi színvonalával a Magyar

Tudományos Akadémia Kutatófilm Szolgálata és a Magyar Távirati Iroda Fotórészlegének keretei között működő videostúdió. (Egyebek között önálló gyártású, magyar tematikájú híradóanyagot adnak el külföldi tévétársaságoknak.)

Szemle és sajtó

A legkülönbözőbb műhelyekben készült munkák összevetésére indult a három-évenként megrendezésre kerülő Nyíregyházi Videoszemle, ahol amatőr és profi produkciók egyaránt helyet kapnak. A legutóbb 1987 novemberében sorra került találkozó már a mennyiségi növekedés mellett a színvonal emelkedését is bizonyította. Különösen a városi-közösségi televíziók neveztek érdekes dokumentumanyaggal. (A Hódmezővásárhelyen készült alig 7 perces kis riportfilm, az *Esti dal*, amit az *Ablak* sugárzott, országos, máig nehezen csillapodó vitákat kavart.)

Végül a video sajtójáról. A legnagyobb rendszerességgel — 1984 óta — a *Mozgó Képek* című ismeretterjesztő havi lap foglalkozott a videóval, minden számban négy nagy alakú újságoldalnyi terjedelemben. (1988 második felében azonban — a papírhiányra való hivatkozással — a félévi hat helyett csak két száma jelent meg és bizonytalan a sorsa 1989-ben.) A *Videotechnika* című folyóirat 1986 óta jelenik meg rendszeresen, elsősorban a technikai szakemberek számára. Az *Ötlet* című hetilap 1985 óta, rendszertelen időközönként ugyan, de megjelentet egy *Video Magazint* című mellékletet, amelyik viszont a legszélesebb olvasóközönség igényeit próbálja kielégíteni. A talán legvonzóbb formában megjelenő magyar szakmai folyóirat, a *HIFI Magazin* 1987 végétől *Video és világa* alcímmel jelenik meg, s azóta ebben a sajtóorgánumban is a szélesebb olvasóközönség számára írott riportok, információk látnak napvilágot a video témakörében.

Végül fontos fejleménynek kell tekinteni, hogy 1988-ban már rendszeresen jelentkezett a *Videovilág* című magazinműsor, amely tematikus számaival elsősorban a hozzáértő érdeklődőkhöz kívánt szólni, mindenekelőtt a videoarttal foglalkozó félhivatásos, félprofi fiatalokhoz, akik önkifejezési eszközként kívánják felhasználni azokat a speciális effektusokat, amelyek a videotechnikában rejlenek.

(Bernáth László)

IN MEMORIAM

BASILIDES ZOLTÁN

(1918–1988)

Vágújhelyen született. A Zeneművészeti Főiskola énekszakán tanult. Énekesként kezdte 1945-ben Szegeden a pályát. Rövidesen áttért prózai szerepek alakítására. 1949-ben már ebben a szerepkörben került a debreceni Csokonai Színházba. 1951 óta a budapesti Madách Színház művésze volt, haláláig. 1953 óta szerepelt filmen, főleg karakter és epizód szerepekben. Robusztus alakja, mély, de kissé érdes hangja, fanyar humora számos magyar film epizódalakításában érvényesült. Televíziós játékok, filmek sorában is felfigyelhettünk rá.

GOBBI HILDA

(1913–1988)

Budapesten született. 1935-ben végezte el a Színművészeti Akadémiát. A Nemzeti Színház szerződtette. Erős és jellegzetes karakterizáló készsége, humorérzéke sajátos helyet biztosított számára a magyar színházművészetben. Például fiatalon is nagyszerűen alakított öregasszonyokat. Ugyanakkor minden figurát egész pályája során belülről, átéléssel, lélektani hitelességgel oldott meg. Széles skálájára jellemző, hogy a reichstadti herceget, Mirigyet, a boszorkányt, Aase anyót, Szent Johannát és Nyilas Misit egyaránt megrázó hitelességgel keltette életre. A harmincas években és a második világháború idején jelentős részt vállalt a szocialista színházért és a demokratikus Magyarorszáért folyó küzdelemben, egészen az ellenállási mozgalomban való aktív részvételig. Teljes gazdagságban a háború után bontakozott ki színjátszó képessége az ország első színpadán. 1959-ben a József Attila Színház, 1971-ben ismét a Nemzeti Színház tagja volt. Élete végén a Katona József Színházban játszott. Nevéhez fűződik a Jászai Mariról és Odry Árpádról elnevezett színészotthonok létrehozása, jelentős részben a Bajor Gizi Színműzeum létrejötte stb. 1937 óta szerepelt filmen, kisebb szerepekben, de sajnos a mai magyar filmművészet is kevésbé használta fel nem mindennapi tehetségét. Rádióban és televízióban sokkal jelentősebb sikereket aratott. Filmszerepei közül kiemelkedik a *Mágnás Miska* (1948) kleptomániás öreg hölgye, a *Mindenki ártatlan?* (1961) nagymamája, a *Kakuk Marci* (1973) vén szolgálója.

KOLLÁNYI ÁGOSTON

(1913–1988)

Matematika–fizika szakos tanár volt. Egy évig a Színiakadémia rendezői szakán is tanult. 1947-ben került a filmszakmába. Reklámfilmekkel kezdte, majd a Híradó- és Dokumentumfilmgyár, a Budapest Stúdió, később a MAFILM munkatársa lett. Első munkáin még érződött a műfaj mesterének, Homoki Nagy Istvánnak a hatása, de rövidesen rátalált saját hangjára. Tudományos pontosság, logika, a legújabb kutatási eredmények figyelembe vétele jellemezte a dokumentumfilm műfaján belül igen sokoldalú munkásságát. Ez azonban korántsem jelentett valamiféle ridegséget, szárazságot, filmjei egyúttal egy szuggesztív művészegyéniség vallomásai is voltak a világról, melyben élt. A látszólag rideg természettudományos témákról is költői erővel tudott szólni. Az élő és élettelen világ titkait kutatta *Az anyag szerkezete* című korai, 1951-es filmjében. Munkássága kezdetétől fogva érdekelte a természet. Tudomány és esztétikum ötvöződött ezekben az alkotásaiban: *Akvárium* (1954), *Kati és a vadmacska* (1955), *Bölcsők* (1956) stb. Ilyen jellegű munkásságának összefoglalása volt a másfél órás *Örök megújulás* 1956-ban. Ezzel párhuzamosan készítette művészportréit *Szönyi Istvánról* 1957-ben, Kovács Margitról 1958-ban (*Az anyag poétája*), Gorkáról, Percz Jánosról, Barcsay Jenőről. Az állatvilágról vallott szemléletének és ismereteinek összefoglalása *Az állatok válaszolnak* (1980), majd a természet egészének védelmét sürgető nagyszabású műve a *Noé bárkái* (1982). Nemzetközileg is jelentős művésze volt a dokumentum műfajának.

MIALKOVSZKY ERZSÉBET

(1928–1988)

Miskolcon született. A Képzőművészeti Főiskolán, majd a Nemzeti Színházban tanulta a jelmeztervezést. 1951 óta a Madách Színház tagja volt. Egyike volt a legtöbbet foglalkoztatott, leginvenciózusabb jelmeztervezőknek. Sokoldalú és sok színházra kiterjedő színpadi munkái mellett számos játékfilm és televíziós film jelmezeit tervezte. Nagy nemzetközi produkciókban is sikerrel dolgozott. Filmes munkáit is gondos, művészi értékű, az alkotás hangulatát kifejező, karakterisztikus megoldások jellemezték. Sokat, szinte erején felül dolgozott. Pécsi színházi munkája végzése során érte a végzetes autóbaleset az országúton.

PETHŐ GYÖRGY

(1946–1988)

Nagynevű mesterek leszármazottja, nagyapja és apja egyaránt a *Magyar Nemzet* főszerkesztője volt, mindketten hazánk viharos korszakaiban. Tőlük örökölte az írás szeretetét, ez ötvöződött filmes érdeklődésével, így lett dramaturg. A Budapest Stúdióban bontakozott ki pályája. Számos fontos film születésénél bábáskodott. Önálló kötetben is megjelent *Közéről* című munkája, irodalmi forgatókönyv és dokumentumok Szendrey Júlia és Petőfi Zoltán életéből. Ennek nyomán készült 1983-ban Elek Judit *Mária- nap* című filmje.

SIMÉNFALVY SÁNDOR

(1892–1988)

Kis hiján egy évszázadot élt és majd nyolc évtizeden át szolgált a magyar színi-játszást. Szülei, Siménfalvy Gyula és Dernői Vilma szintén színészek voltak. A Felvidéken született, Székelykeresztúton járt gimnáziumba. Fiatalon a kalandos vándoréletet választotta, artista és állatszeliidító volt egy cirkusznál, Ausztriába, Lengyelországba is elkerült. 1911-ben lépett a színi pályára. 1913-tól 1918-ig katona volt. Színészélete során vidéken mint jónevű táncoskomikust és buffót tartották számon. Ötvennyolc éves volt, mikor igazán felfedezték, 1950-ben a Nemzeti Színház szerződtette. Ettől az időtől kezdve filmezett is, sőt a legtöbbet foglalkoztatott epizódisták közé tartozott. Főleg parasztszerepeket, munkásokat, egyszerű kis öregembereket formált meg nagy realizmussal, elhitető erővel. Három évtizeden át szinte alig volt jelentős magyar film, melyben ne tűnt volna fel szeretetreméltó, derűs, bölcs alakja. Több Magyarországon forgatott külföldi produkcióban is sikerrel szerepelt, így Maximilian Schell és Bernhard Wicki nálunk forgatott filmjeiben. És persze az ötvenes, hatvanas évek szinte valamennyi magyar rendezőjének filmjében feltűnt egy-egy emlékezetes figura megformálásával.

SZATMÁRI ISTVÁN

(1925–1988)

Budapesten született. A Színművészeti Akadémia elvégzése után 1946-ban a Nemzeti Színházban kezdte pályáját. Később Szegeden volt színész. 1951-től haláláig a Vígszínház tagja volt. A régi nagyok hagyományait követő lelkiismeretes, minden megformálandó alakot gondosan kidolgozó színész volt. Gyakran fanyar humorú, mindig érdekes, a játék stílusához alkalmazkodó epizódszerepeivel aratott sikert. Hosszú éveken át feltűnést keltettek jó megfigyelőképességről tanúskodó színes, színházi tárgyú írásai. A televízióban is készített, riporterként, színészportrékat, interjúkat. 1950 óta filmezett, számos epizódszerepet alakított a felvevőgép előtt is.

SZEMES MARI

(1932–1988)

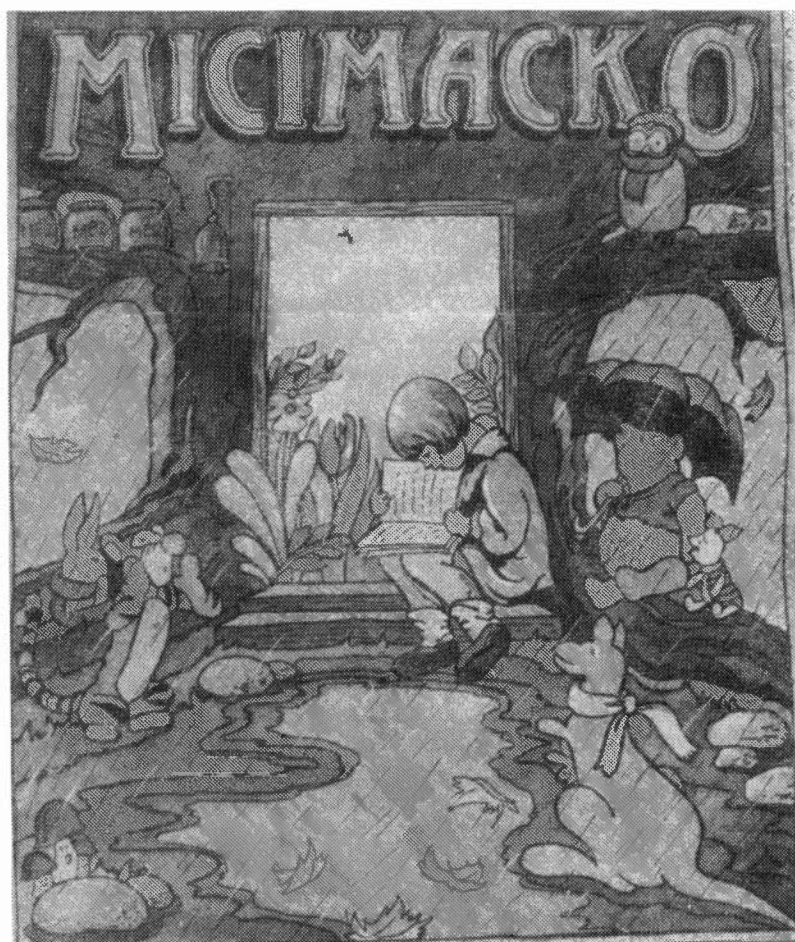
Sárvárott született. A háború utáni években felfedezett és a színészi pályára irányított nemzedékkal került a Színház- és Filmművészeti Főiskolára, ahol 1952-ben szerzett diplomát. Már fiatalon feltűnést keltett temperamentumának áradó ereje, mely nagy skálán, komikus és tragikus szerepkörben egyaránt érvényesült. A Szegedi Nemzeti Színháznál kezdte pályafutását. 1955-ben került fel a fővárosba, a József Attila Színház vezető művésze lett. Három évtizedet töltött itt, pályája végén szerződött át a Nemzeti Színházhoz. Klasszikus és modern darabokban egyaránt játszott. Tragédiák hősnőit, vígjátéki figurákat, mai drámák asszonyait egyformán sikeresen alakította. A humor és az ironia sem állt távol tőle, ilyen jellegű alakításait is gyakran láthattuk. 1949-ben filmezett először. Számos karakterfigurát formált meg filmjeinkben, majd lassan áttért a jellem- és anyaszerepekre. Több jelentős feladatot oldott meg magyar filmekben. Ilyen volt a *Zápor* élni vágyó fiatal nő alakja, 1960-ban, a *Kakuk Marci* (1973) kocsmárosnéja, a *Szabad lélegzet* (1973) anyja szerepe, a *Tűzoltó utca 25* (1973) Julikája, a *Napló gyermekeimnek* (1984) nagymama szerepe. Hangjátékok és televíziós produkciók vezető szerepeiben is sikert aratott.

TOMANEK NÁNDOR

(1922–1988)

A Pécsi Nemzeti Színházban kezdte pályafutását. Városházi tisztviselőből lett előbb kórista, segédszínész, majd viharos gyorsasággal epizód szereplőből nagy főszerepeket alakító vezető művész. Egy évtizedes pécsi munka után került fel a fővárosba, a Vígszínház tagja lett. Egymástól merőben különböző nagy szerepekben mindig kiválót alkotott. Volt Einstein a *Fizikusokban*, tétova Félix a *Furcsa párban*, macska a Pesti Színház *Nyár* előadásában. Különös, fátyolos hangú, a világra rácsodálkozó szemű alkat volt, gyengeségében is nagy drámai erővel, tragikus szerepeiben is az alakításon átcsillanó fanyar humorral. Betegsége viszonylag korán visszavonulásra kényszerítette, élete utolsó éveiben már csak a rádióban szerepelt. 1960 óta filmezett. Számos filmnek komoly tényezője volt az ő alakítása, így többek között a *Hideg napok* (1966), a *Nyár a hegyen* (1967) sikerének volt a részese. Kiemelkedő alakítása volt az *Imposztorok* (1969) félelmes és egyben végtelenül nevetséges Doborján alezredese.

(Karcsei Kulcsár István)



WALT DISNEY PRODUKCIÓ

Szines, szinkronizált amerikai rajzfilm
Milne meséjéből

Zsabi baba, Bagoly, Tigris, Malacka, Róbert Gábor és barátai

NAPTÁR



MAGYAR FILMINTÉZET

1143 Budapest Népstadion u. 97.

Telefon: 429-599

**EZ AZ,
amit a mozijeggyel nem vehet meg!**

INFORMÁCIÓK A FILMÉLETRŐL

Mi történt tegnap a film világában?
történik ma

Elméletek, hírek külföldön és itthon.

Ha komolyan érdekli a filmművészet,
lépjön be

A FILMBARÁTOK KÖRÉBE!

Hírek, könyvek, filmek.

Jelentkezni lehet:

FILMBARÁTOK KÖRE

MAGYAR FILMINTÉZET

Budapest, Népstadion út 97. 1143

Telefon: 429-599



16
3

16
3
BAL 6

16
3
BAL 6

FILMBARÁTOK
KÖRE
MAGYAR FILMINTÉZET
1143Bp. Népstadion út 97.

FILMBARÁTOK
KÖRE
MAGYAR FILMINTÉZET
1143Bp. Népstadion út 97.



100 éve született

FEJŐS PÁL

„Ami nincs, az nem hiányzik!”

A Filmiroda filmesei ezzel a szólásmondással mentegették a híradók és riportfilmek fogyatékoságait, hártották el a társadalmi események közötti összefüggések, törvényszerűségek vizsgálatának szükségességét. Csak a közvetlen jelenségek alkalmasak a kamera figyelmére. Érdektelen a múlt, közömbös a jövő! Ezzel az élet-szemlélettel egyező művészi magatartás az „Ez van!” hányavetisége.

Ebben a szakmai közegben viszonylag könnyen lehetett meghonosítani olyan dogmákat, miszerint filmművészetről csak 1945 után, pontosabban a szovjet tapasztalatok átvétele óta beszélhetünk Magyarországon. Nos a hazai filmtörténet addigi feldolgozásának, hagyományörző tevékenységének hiányai következtében ezt a hiedelmet nemcsak a filmszakmán kívül, de még azon belül is akadály nélkül lehetett terjeszteni. (Tanították a Főiskolán!) Növelte a politikai előítéleteket a magyar film múltjával szemben az, hogy a két világháború között a hazai kulturális és művészeti berkek között egyedül a filmgyárakban nem működtek sem a demokráciának, sem az antifaszizmusnak érdemleges csoportosulásai.

Az előbbieket együttes hatásaként csak az 1956 után kezdődő általános nemzeti önvizsgálat tette lehetővé a magyar filmtörténet múltjának tárgyyszerű elemzését, értékeinek felkutatását–felmutatását. Kiderült, hogy már 1945 előtt is dolgozott több olyan magyar filmrendező, kinek művészi alkotóképességére figyelt a nemzetközi filmművészeti közvélemény. Közülük is kiemelkedik munkásságával Fejős Pál.

A gyógyszerész apa 1898-ban született fia kecskeméti gimnazista korában Rosztand: Cyrano-jának iskolai előadását rendezte és címszerepét játszotta. A diákszínházi előadás nemcsak életének sorsdöntő élménye, hanem „elmés–nemes” pályafutásának jelképe is lett. Frontélmények hatására bekapcsolódott a radikális, majd forradalmi mozgalmakba. Baráti, munkatársi köre a későbbiek során is a *Világ* című napilap és a *Nyugat* folyóirat fiatal értelmiségieiből került ki. Ez, a modernizmus-sal rokonszenvező szellemi erjedés is szerepet játszott abban, hogy még a szűkszávú korabeli kritikák is sok eredetiséget, merész ötletet és művészi minőséget fedeztek fel Fejős némafilmjeiben.

Demokratikus világnézetével magyarázható érdeklődése a nép élete, kultúrája iránt. Pán Józseffel együtt hat film készítését tervezték „Ózd, Borsodnádasd, Salgótarján Vasművek telepein”. Eger mellett, Mikófalván ezer statisztát foglalkoztató passiójátékot rendezett. Közel egyórás játékfilmet forgatott Gárdonyi: *Egri csil-*

lagok című regényéből. (Első felesége alig néhány héttel azelőtt dobta kukába a négy tekercs nitrófilmet, hogy 1957-ben kutatási célból megkerestem.) A filmforgatásnál alkalmazott rendőri zaklatások miatt nyílt levélben fordult a belügyminiszterhez, kérve a segítségét, mielőtt a „szegény, nekikeseredett magyar rendezők, színészek, operatőrök mind ki nem vándorolnak külföldre, ahol az állam segíti a filmfelvételeket.” (*Mozihét, 1922.9.sz.*)

Rövid bécsi és berlini tartózkodás után, 1923-ban ő is hajóra szállt, hogy szerencsét próbáljon Amerikában. Négy évig alkalmi munkákat végzett, „gyalupad mellett nyelte a forgácsot”, míg végre — kalandos körülmények között — 1927-ben megalkotta első sikerét, a *The Last Moment* (Utolsó pillanat) című filmjét. A film — egykorú lapvélemények szerint — témájában és feldolgozásmódjában egyaránt radikálisan szakít a mozgófénykép addigi szabályaival. Az impresszionista dráma vízben fuldokló hősének haláltusájában felvillannak alámerülő életének sorsdöntő állomásai. Chaplin lelkesítő nyilatkozattal bízta a fiatal rendezőt. Az 1928-as szakmai közvéleménykutatás pedig a legjobb négy film között az első helyre sorolta, megelőzve Chaplin *Cirkusz* című művét.

Még nagyobb feltűnést keltett *Lonesome* (A nagyváros mostohái) című alkotása. Története a világvárosok rohanó forgatagában, a nagyüzemek elgépiesítő körülményei között robotoló vasmunkás és a szintén magános telefonoskisasszony hétvégi ténferegését, véletlen találkozását és egy vurstliban együtt töltött, néhány önfeledt, boldog óráját ábrázolja.

Némafilmjeinek szakmai sikerei alapján az Universal cég leszerződte több hangosfilm elkészítésére. A *The King of Jazz* (Jazzkirály, 1929) Paul Whiteman zenekarának előadásában népszerű melódiákat szólaltatott meg, többek között a világhírű Ramoná-t. A *Broadway* (1929) forgatásához Fejős szerkesztett nyolc irányba mozgatható darut. A *Big House* (Emberek a rács mögött, 1930.) a hírhedt amerikai fegyházak egyik fegyenc lázadását feldolgozó film már nem csak Hollywoodban, hanem világszerte elismerést aratott. Chaplinnal, René Clairrel és Pudovkinnal együtt emlegették a korabeli szaklapok.

A magyar kultúra és művészetek iránti érdeklődéséről tanúskodik, hogy az emigráns filmrendezők között ő az egyetlen, aki megkísérelte a hazai filmművészet előmozdítását. 1932-ben két filmet forgatott Budapesten, *Tavaszi zápor* és *Íté! a Balaton* címmel.

Az előbbiben egy cselédlány elcsábítását, majd „törvénytelen” gyermeke miatt megalázó kálváriáját és pusztulását mutatta be. Az *Íté! a Balaton* pedig halászgazda-basaparaszt vagyonthajszoló ridegségét és az együtt cimboráló falusi urak közönyét vetítette nézői elé. Mindkét film egyes részleteivel annyira telibe találta az úri közvélemény érzékenységét, hogy a hazai mozikban egyik sem talált értő közönségre. (Külföldön máig is gyakran mutatják be filmmúzeumokban, filmintézetekben.) A Bethlen István pártfogása alatt álló és mértékadó *Magyar Szemle* kritikusa, a „túlzó irodalmi naturalizmusból” választottnak bélyegezte a témát, mert „a

vizet prédikáló, borissza pap önmagával kerül ellentmondásba és tulajdonképpen a magyar filmgyártás karikatúráját szimbolizálja.” (1933. ápr.) A baloldali lapok, életükön a *Népszavával*, viszont nagyon elismerően méltatták e műveket, jóllehet kifogásolták a cselekményvezetés vontatottságát, a jellemek egyoldalúságát. A *Nyugati Irodalmi Szalonjában* tartott előadása alkalmával Fejős rokonszenves mérték-tartással jegyezte meg: „Nem mondom, hogy a *Tavaszi zápor* művészet, legfeljebb köze van a művészethez... mert komoly és erős hittel hiszem, hogy van közönség azoknak a filmeknek is, amelyek a művészet nevében csinálódnak és nemcsak van közönsége, hanem lehet is hozzá közönséget nevelni.” (*Nyugat*, 1932. december)

Szakma és közönség meg nem értését látva, ismét elhagyja az országot. Bécsben saját forgatókönyv alapján megrendezi a *Sonnenstrahl* (Mégis szép az élet, 1933.) című művét a munkanélküli taxisofőr és az állástalanság miatt a Dunába ugrott lány, e két templomegere egymásba kapaszkodásáról. Fejős világnézetének és stílusgazdagságának talán ez a legkiforrottabb darabja. Ezt követően Dániában forgat néhány játékfilmet.

A producerek kufár szellemét egyre türelmetlenebbül viselte el. Új utakat kereső szenvedélye és kalandvágó természete folytán 1936-ban Madagaszkár déli részének bennszülötteiről készített több, 10–20 perces néprajzi filmet. 1937-ben a holland kormány támogatásával a Jáva melletti Komodó szigetére vezetett expedíciót, ahonnan két óriásgyík (*varanus*) befogásával tért vissza. Utazásának tudományos eredményeiről a *Természettudományi Közlöny* 1939-es évfolyama két terjedelmes cikkben számolt be. Egy évvel később svéd közreműködéssel dokumentum-játékfilmet készített *En handful ris* (Egy marék rizs) címmel. Egy fiatal maláj szegényparasztnak olyan küzdelmét látjuk, mint Góz Jóskáé a *Talpalatnyi földben*.

Ettől kezdve teljesen háttérbe fordított a műtermek világának. Művészi csalódottságot és kiábrándultságot is kell látnunk abban, hogy kora konfliktusainak hiteles megformálása helyett, melyre az álomgyári viszonyok között egyre kisebb a lehetősége, a messzi múlt kultúrájának és művészetének régészeti emlékké zsugorodott világát igyekezett feltárni. 1939-ben — rövid budapesti hazalátogatás után — New Yorkba utazott. Életének hátralévő részében archeológiai, antropológiai és etnográfiai kutatásokkal és azok szervezésével foglalkozott. Több expedíciót vezetett Közép- és Dél-Amerikába. Felfedezéseiről tudományos könyvekben, cikkekben számolt be. 1943-ban a kaliforniai Stanford, 1949-ben a Yale egyetemre hívták meg előadónak. 1951-től a dán eredetű Wenner-Gren Alapítvány elnöke New Yorkban. Ebben a minőségében közel másfél ezer kutatást-kutatót támogatott. 1958-ban Ausztriában berendezte az alapítvány európai központját. Sokban segítette a magyar antropológiai és etnográfiai intézmények munkáját. Halála után, 1963-tól ró-

la nevezték el a budapesti Természettudományi Múzeum Embertani Tárának humánbiológiai laboratóriumát.

A szocialista magyar filmművészet növekvő megbecsülésének, múltja iránti érdeklődésnek is köszönhető, hogy Párizsban 1968-ban könyv jelent meg róla Philippe Haudiquet tollából *Fejos* címmel. Münchenben 1979-ben Peter Nau: *Paul Fejos, Filmregisseur, Abenteurer, Anthropologe* című kiadványban foglalta össze sokrétű tevékenységét. Magyarországon máig is csak alkalmi cikkek emlékeztek meg róla. (E sorok írója a 300 példányos *Filmkultúra 1960. évi 4. számában* közölte róla kismonográfiát.) A hazai filmszakma az 1968-as pécsi szemlén Fejós hat filmjének nyilvános bemutatásával indította útjára történelmi arcképcsarnokát és fejezte ki elismerését, tiszteletét a rendezőnek az önálló filmművészet érdekében végzett munkássága iránt.

(Molnár István)

KERTÉSZ MIHÁLY

(1886–1962)

A Magyar Filmintézet — néhány filmlexikon adataiból kiindulva — 1988-ban ünnepelte a Michael Curtiz néven világhírűvé vált magyar származású filmrendező, Kertész Mihály születésének századik évfordulóját. Az évfordulóra készülve ellentmondásos adatok merültek fel a születés időpontjával kapcsolatban. A források többsége 1888. december 24-ét jelöli meg. A Schöpflin Aladár által szerkesztett Magyar Színművészeti Lexikon viszont 1886. december 24-ét adja meg születése dátumaként. Egyes amerikai források szerint 1892 szeptemberében született.

A Budapesti Izraelita Hitközség Anyakönyvi Hivatalának nyilvántartásai szerint 1886. december 25-én született Kertész Kaminer Manó, aki minden valószínűség szerint azonos Kertész Mihállyal. Feltehetően ez a leghitelesebb adat. Kertész eredeti családi neve Kaminer volt, s 1888. december 24-én nincs bejegyezve Kertész Kaminer nevű újszülött.

Kertész Mihály 1906-ban szerzett diplomát a Színiakadémián. Pályáját Pécsen kezdte, első színpadi sikereit Szegeden aratta. 1911-ben Beöthy László a Magyar Színházhoz szerződtette. 1912-ben összebarátkozott az ismert filmfeliratíróval Siklósi Ivánnal. Az általa írt *Ma és holnap* című film Kertész első rendezése, melyben színészként is közreműködött. Elégedetlen volt az eredménnyel, s 1913 nyarán az akkori legjelentősebb európai filmközpontba, Koppenhágába ment tanulni. Statisztikaként, asszisztensként, vágóként és színészként dolgozott a Nordisk filmgyárban. Hazatérése után ő lett az egyik legsikeresebb és legelismertebb magyar

filmrendező. 1912–1919-ig több mint negyven filmet készített. Az Uher gyárnál forgatott *Rablélek* (1913), Fedák Sárival a főszerepben már igazi közönségsiker. 1914-ben Kolozsvárott, Janovics Jenő filmvállalatánál készítette el a *Bánk bán* filmváltozatát, mellyel megszerezte a kritika elismerését. Következő jelentősebb állomása a Kinoriport Vállalat, ahol főleg színvonalas irodalmi adaptációkat rendezett.

Magyarországi pályájának csúcspontja a Phönix filmgyárnál töltött időszak. Főrendezőként 1917-ben–1918-ban itt húsz filmet forgatott. Különösen kedvelte a fordulatos, melodramatikus és bűnügyi történeteket, de a komoly ambíciójú irodalmi adaptációtól az újságcikkekre alapozott aktuális történetig és burleszkelemekkel dolgozó bohózatig vagy a forradalmi propagandafilmsgig mindent megpróbált. Kezdetről fogva mindvégig nagy jelentőséget tulajdonított a látvány szenzációjának.

Elégedetlen a hazai lehetőségekkel, 1918-ban a *Mozihét* hasábjain olyan nagyszabású kosztümös filmekről ábrándozik, mint a *Cabiria* és a *Quo Vadis*. Utolsó magyarországi éveiben az operett műfaja segítségével hozta összhangba a látványosság iránti igényeit a hazai filmgyárak lehetőségeivel.

A Tanácsköztársaság idején tagja a Művészeti Bizottságnak és a Színészvizsgáló Zsűrinek. Elkészíti a *Jön az öcsém* című agitációs filmet. Vállalja a május 1-i ünnepekről szóló híradófelvételek legfőbb felügyeletét. Személyesen is fellép különböző propagandaműsorokban. Mindezek után meglepő hirtelen távozása 1919 májusában.

Távozásának valószínű oka, hogy ajánlatot kapott az osztrák Sascha-Filmtől, s régi vágyának, a nagyszabású kosztümös filmeknek megvalósítását remélhette. Ez a vágya valóban teljesült, Bécsben monumentális történelmi (*Der Junge Medardus* 1923) és bibliai tárgyú filmeket (*Sodom und Gomorra* 1922, *Sklavenkönigin* 1924) forgatott.

Jack Warner Párizsban látta a *Sklavenkönigin* című filmet 1927-ben, s ennek hatására szerződtette Hollywoodba.

Első amerikai sikere a *Noah's Ark* (1928) szintén bibliai szuperprodukciónak, látványos vízözön-jelenetekkel. A griffith-i cselekményépítést követő film bibliai és első világháborús szerelmi történetet állít párhuzamba. Kertész a budapesti premierre külön kis prologust készített, amelyben személyesen jelent meg a vásznon és magyarul köszöntötte a közönséget. (Ekkor hangzott el először magyar szó hangos filmről.)

Kertész rendkívül gyorsan alkalmazkodott az amerikai filmkultúrához. Minden műfajt kipróbált, egyikben sem lépett fel a műfajnak új arcot adó újítóként, de mindegyikben versenyképes volt az újítókkal.

A *Noah's Ark* kiállta a versenyt Cecil B. De Mille bibliai témájú filmjeivel. A *Mystery of the Wax Museum* (1933), az első színes horrorfilm, máig a műfaj egyik legszebb darabja. Gengszterfilmjei, a *20000 years in Sing Sing* (1933), a *Kid Ga-*

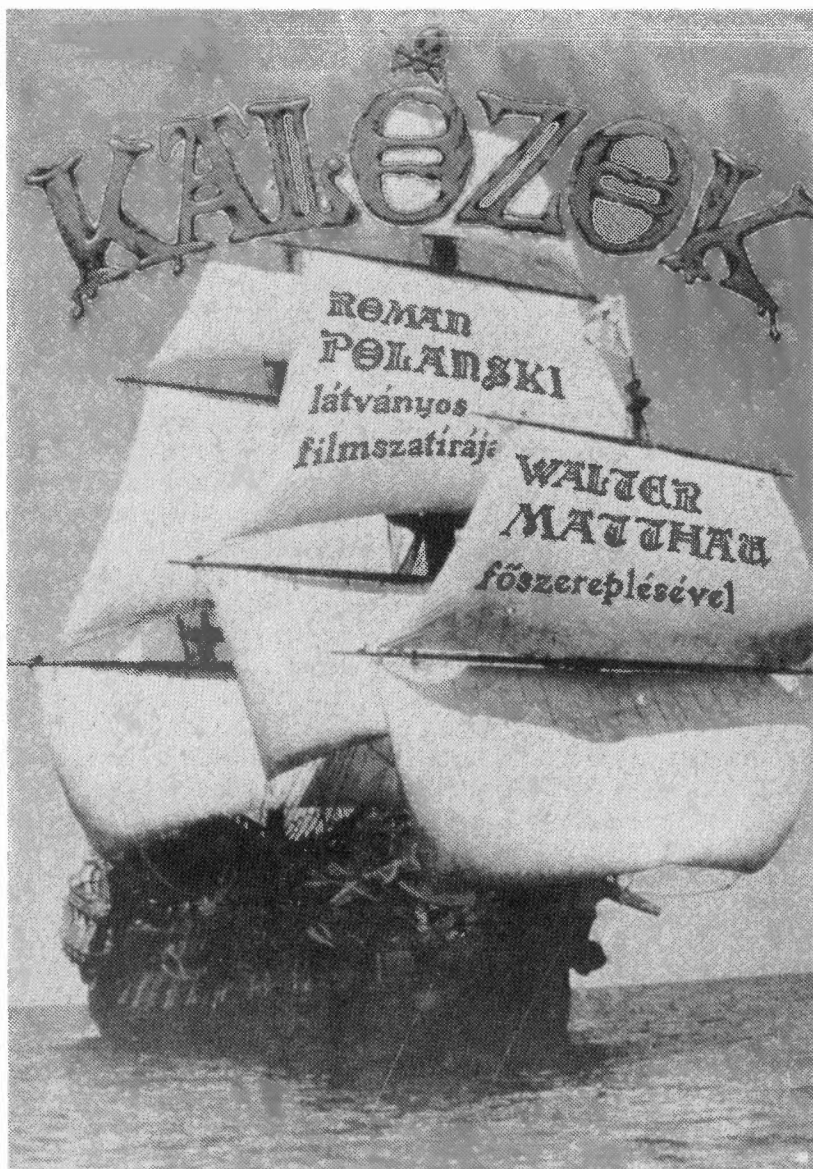
lahad (1937) vagy a *Angels with Dirty Faces* (1938) semmit sem veszítettek frissességükből. Irodalmi adaptációi közül a filmtörténészek méltán dicsérik a Jack London regénye nyomán készült *The Sea Wolf* (1941) című filmjét és a *Breaking Point* (1950) című filmet, melyet maga Hemingway a *To Have and Have Not* legjobb filmfeldolgozásának tartott. Zenés filmjei közül a *Yankee Doodle Dandy* (1942) és a *Night and Day* (1946) jelentős.

„De, ha Curtiz megérdemli, hogy megmaradjon a filmbarátok emlékezetében, azt mindenekelőtt a kalandfilm fejlődéséhez való jelentős hozzájárulása révén érdemli meg... egy felszabadult, mozgalmas és gyakran költésszettel átítatott kalandfilm–stílust teremtett, amelyet gyakran hívnak «Warner–stílusnak»” — írja a neves francia kritikus, Yves Boisset, Kertész westernjeire és kalózfilmjeire utalva (*The Charge of the Light Brigade* (1936), *The adventures of Robin Hood* (1938), *Dodge City* (1939), *Virginia City* (1940), *The Sea Hawk* (1940), *Santa Fe Trail* (1940) stb.).

Társadalmi melodramái közül kiemelkedik a *Mildred Pierce* (1946), melynek főszereplője Joan Crawford Oscar–díjat kapott alakításáért. Kertész Mihály rendezte a filmtörténet leghíresebb háborús melodramáját, a *Casablancát*, melynek kultusza máig eleven.

1912–től 1962–ben bekövetkezett haláláig 166 filmet rendezett. A filmtörténészek nem tartják eredeti, újító rendezőnek, de nem vitatják, hogy a filmtörténet legkiválóbb mesterei, legnagyobb mesélői közé tartozik. Az életében kapott két Oscar–díjnál maradandóbb elismerés, hogy filmjeit a mai napig állandóan műsoron tartják a világ televíziós társaságai.

(Balogh Gyöngyi)



50 éves a Filmmúzeum

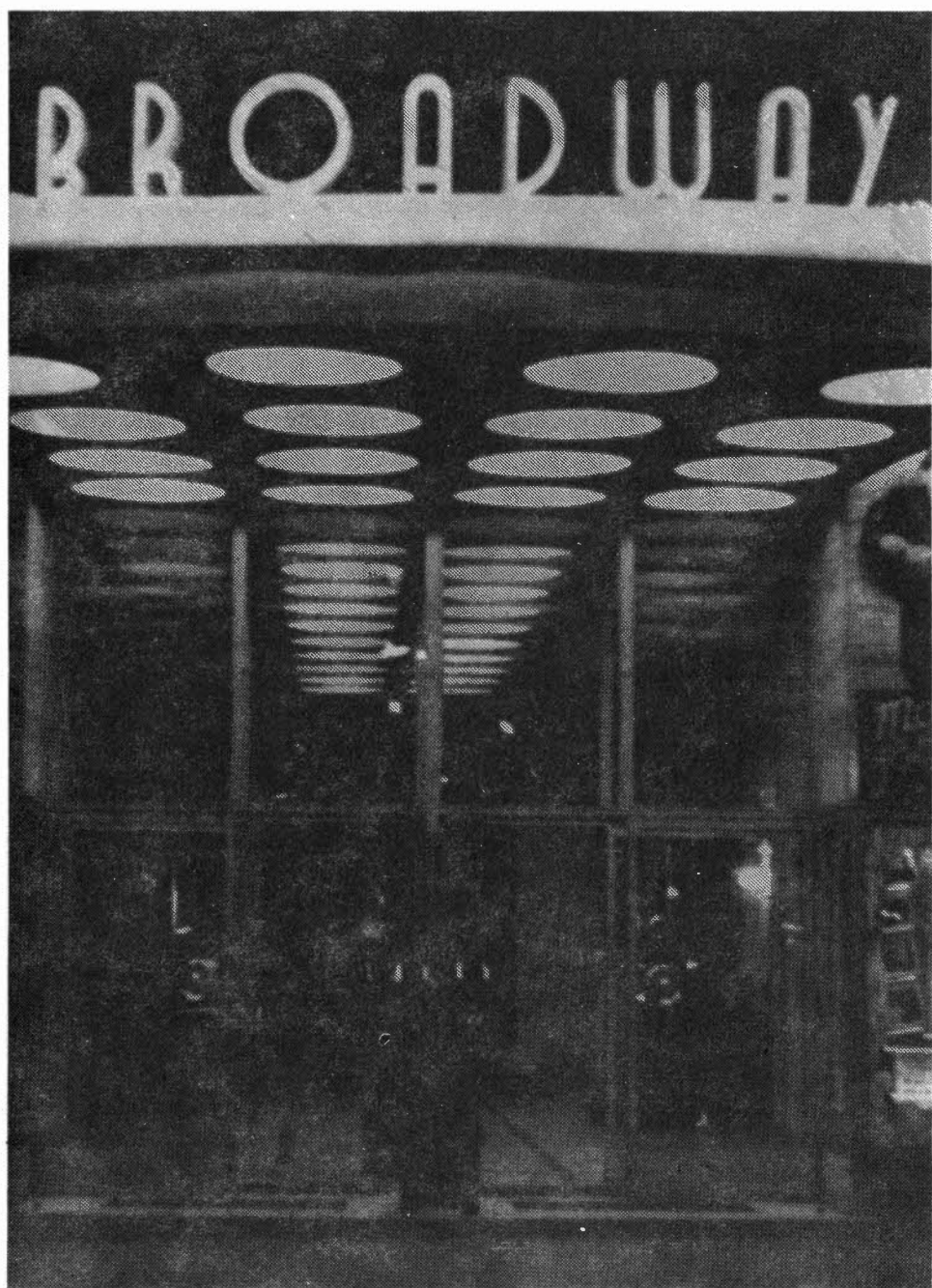
LAJTA ANDOR: A BUDAPESTI FILMSZÍNHÁZAK TÖRTÉNETÉ-ből

Brodway filmszínház

(Barlang mozi — Ady filmszínház — Filmmúzeum)

Amíg Bécsben évtizedek óta működik jónéhány „pincemozi”, azaz olyan mozgóképszínház, amelynek nézőterét csak jónéhány lépcsőn lehetett elérni és mélyen lent van a „föld alatt”, addig Budapesten az óvatos és konzervatív tűzoltóság sohasem adta beleegyezését az olyan mozi megnyitásához, amelynek nézőtere lent, a föld mélyében alakult ki. Így azután hosszú évekig, számtalan tűzvizsgálati és „mútanrendőri” bejárást tartottak, míg végre 1938-ban megtört a jég: engedélyezték az akkori Károly körút 3. alatti volt Katonai Biztosító házában a Brodway-filmszínház megnyitását. A mozi engedélyese: „Brodway filmszínház és filmforgalmazási kft.” és első igazgatója, vezetője Ruttkay Ödön ny. miniszteri osztálytanácsos volt. Ruttkay Ödön (1893–) évekig a belügyminisztériumban működött és főleg a mozi- és filmügyekkel foglalkozott. Ebben a minőségben jelentékeny gyakorlati tapasztalatra tett szert, hiszen tagja volt hosszú ideig a Filmipari Alapnak, az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottságnak, a Mozgófénykép és üzemvezetői tanfolyam tanári karának és így érthető volt, hogy amikor 1939-ben nyugalomba vonult, moziengedélyt kapott. Alapos felkészültségű szakember kerül az új mozi élére, hiszen Dr. Ruttkay 2–3 szakkönyv megírásában is részt vett, sőt A mozgófényképüzemek rendszete címen önálló munkája is megjelent. A Brodway a negyvenes években Barlang-mozi néven működött. Modernül kialakított technikailag jól berendezett filmszínház volt a Barlang, amely a felszabadulás után az Orient Filmipari RT. érdekeltségében mint Ady filmszínház működött tovább. A mozi Lasetzky Frigyes (1904–) vezetése alatt Budapest egyik legjobb utánjátszó filmszínházává vált. Lasetzky akadémiai végzettsége után már 1926-ban belép a Magyar Film Irodába, ahol sokoldalú munkásságot fejtett ki. 1939-ben a Royal Apolló, illetve akkoriban a Nemzeti Apolló igazgatóhelyettesévé nevezték ki. Konciliáns magatartásával és nagy tudásával egész Budapest mozibajáró közönsége kedveli. 1957-ben a FÓMO megállapodott a Színháztudományi és Filmtudományi Intézettel, hogy mint a „Régi filmek mozija” átengedi a filmszínházat. Ebben a minőségében ismét új nevet kapott, most már mint Filmmúzeum működik.

(Kézirat, 1960. 133–134. old.)



50 éve alakult

F I A F

a Filmarchívumok Nemzetközi Szövetsége

A FIAF elnöke, a Svéd Filmintézet munkatársa, Anna-Lena Wibom foglalja össze a szövetség eddigi történetét.

Nem kedvezett az időpont a filmarchívumok szövetségének létrejöttére 1938-ban, amikor Európa egyre közeledett a háborúhoz, és amikor négy fiatalember találkozott Párizsban. Iris Barry, az újonnan megalapított New York-i Museum of Modern Artból, Own Vaughan a londoni National Film Library-ből. Frank Hansel, a berlini Birodalmi Filmarchívumból és Henri Langlois, akik Georges Franjuval együtt alapították meg a Cinémathèque Française-t.

Langlois korán felismerte, hogy a filmművészet soknemzetiségű és hogy azok, akik szívből terjesztik azt, egymásra vannak utalva, szükségük van más országokbeli kollégáik segítségére. Ez a gondolat ma is érvényes és Langloisnak a mai napig hálás a világ, amiért olyan fórumot teremtett, ahol találkozhatnak a filmarchivátorok és kicserélhetik ötleteiket, információikat, a különböző eljárásokkal kapcsolatos ismereteiket, valamint filmeket és dokumentumokat.

A filmarchivatori munka nagyon magányos tevékenység és eredményeit nem igen koronázza nyilvános elismerés. Ezért van a FIAF kongresszusoknak olyan nagy jelentősége. Fórumot nyújt az eszmecseréhez és ösztönzi az archivátorok tevékenységét.

Az 1930-as évek filmrajongói felismerték, hogy az egész némafilm-anyag elpusztulhat. Ezért kell különösen nagy tisztelettel emlékezni Langloisról és barátairól.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy az említett „négyek bandája” nem állt egyedül a lehetséges veszteség felismerésében. Rómában, Koppenhágában, Prágában, Moszkvában, Varsóban és más városokban is voltak filmszerető emberek, akik ugyanígy gondolkodtak. Ők voltak az archivátorok első nemzedéke, akik a film-történet egyik hősi korszakához tartoztak.

Erőfeszítéseik ellenére az 1914 előtti filmtermés közel 75%-a megsemmisült az első világháború után készült némafilmek 50%-ával együtt. Erőfeszítéseik eredményeképpen azonban megismerkedhetünk olyan rendezők filmjeivel, mint például Lumière, Méliès, Emile Cohl, Lang, Wiene, Eisenstein, Dovzsenko, Stiller és Dreyer. Együtt sírhatunk és nevelhetünk Charles Chaplinnel, Max Linderrel, Buster Keatonnal, a Keystone zsarukkal és Essanay számára készült vígjátékokkal.

A második világháború megakadályozta Langlois és kollégáinak találkozását, 1946-ban azonban újra összegyültek Párizsban, Langlois és a Cinémathèque Française meghívására.

Langlois-n kívül még sok kiváló személyiség hozzájárult a FIAF fejlődéséhez. Egyikük Jerzy Toeplitz, lengyel filmtörténész a lodzi filmiskola igazgatója, 24 évig volt a szövetség elnöke.

Ma a szövetség 78 tagot számlál 56 országból, és sokan csatlakoznak évről-évre. A FIAF hatékony szervezetté vált. Titkársága Brüsszelben található, három szakmai bizottság osztja fel a munkát: megőrzési, dokumentációs és katalogizáló.

(Variety, New York, 1988.jan.1. nyomán)

A magyar hangosfilmgyártás statisztikája 1938-ban

Mint évi beszámolónkban megemlítettük, *számszerűen* a magyar filmgyártás majdnem elérte az előző évi színvonalat. Az 1938. évi *Filmművészeti Évkönyv*-ben megjelent kimutatás szerint 1937. december 1-ig 34 magyar, illetve 36 magyar és német filmet gyártottak, míg 1938. november 30-ig bezárólag 32 magyar és 3 német változatú filmet forgattak Budapesten. Ezek a következők:

1. *Magdát kicsapják.*
Pillanatnyi pénzzavar (Globus).
Asszony a válaszúton (Die Frau am Scheidewege) *németül*
(Pictura).
Te csak pipálj Ladányi (Rex).
5. *Az örök titok* (Alfa).
Az elcsereült ember (Kovács Emil és Tsa).
Döntő pillanat (Hamza).
Fekete gyémántok (Hirsch & Tsuk).
Cifra nyomorúság (Budapest-Hunnia).
10. *Borcsa Amerikában* (Reflektor).
Megvédtem egy asszonyt (Hamza-Elit).
Péntek Rézi.
Uz Bence (Mester-Hunnia).
Szegény gazdagok (Mester-Hunnia).
15. *Beszállásolás* (Művész).
Azurexpress.
Érik a búzakarász (Kino-Film).
Piros bugyelláris (Standard).
A hölgy egy kissé bogaras (Hamza-Objektív).
20. *13 kislány mosolyog az égre* (Hajdu-Daróczy).
Leányvári boszorkány (Photophon).
Varjú a toronyórán (Atelier).
A Varieté csillagai magyarul, *Menschen vom Varieté németül* (Pictura).
Tiszavirág magyarul, *Zwischen Strom und Steppe németül* (Spectrum).
25. *Süt a nap* (Pegazus).
Rozmaring
Gyimesi vadvirág (Hamza-Objektív).
János vitéz (Kino-Film).
Pusztai királykisasszony (Atelier).

30. *Nincsenek véletlenek* (Mester-Hunnia).

Észak felé... (MFI-Palatinus).

32. *Fehérvári huszárok* (Kino-Film).

A statisztika 1938. december 1-én tehát így alakult:

csak magyarul készült	29 film
magyarul és németül	2 „
csak németül	1 „

összesen: 32 film.

Magyarul készült tehát 31 film, csak németül 1 film.

A hangosfilm bevezetése óta Budapesten összesen 151 teljes estét betöltő magyar, német és francia nyelvű film készült.

Az 1938 decemberében még esetleg forgatásra kerülő filmeket már az 1939. évi kimutatásba vesszük majd föl.

Az elmúlt esztendőben készült rövidfilmek jegyzéke a következő:

1. A MAGYAR FILM IRODA kultúrfilmjei:

Magyar falu művészete

Magyar vad

Magyar búza

Magyar kohászat és gépipar

Magyar gépipar

Magyar villamosipar

Magyar textilipar

Béke Veleték

Szent István a magyarok első királya

Szent István éve 1038—1938

A Magyar Film Iroda magyar oktatófilmjei:

Budapest hegyei

Domborzati alapfogalmak

Séta a fővárosban

Kosárfonás

Hogyan szaporítjuk növényeinket?

A szarvasmarha

Horthy Miklós fővezér és a nemzeti hadsereg bevonulása

Budapestre

Hogyan készül a kalap?

Milyen eszközökkel műveljük kertünk talaját?

A Tisza

Tyúkanyó élete és haszna

Őszibarackfa nevelése

Őszibarackos gondozása

A magyar szőlő és bor

Háziszárnyasok
Hány ember dolgozik, míg kenyérünk lesz?
Diósgyőr és Lillafüred
Hortobágy
Hortobágy és Bugac

2. KOVÁCS ÉS FALUDI:

Kutyavilág (Rendy Lilly—Berendik István)
Magyar őstehetségek (Szénássy László—Berendik István)
A Légi riadó című francia film magyar kiegészítő része
(Berendik—Helikon-film).

3. FEJÉR ISTVÁN filmjei:

Harc az életért
Balatoni rapszódia
Budapesti panoráma
A négy lábú kincs
Déli bábos ég alatt

4. ELECTRA-FILM (Sétáló Rezső operatőr felvételei):

Balatoni nyár
A villám születése
Palócok földjén
Sabaria (Szombathely)
Csónakázás a föld alatt
Tavaszi szimfónia
A múlt ködén át...

BUDAPESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

L V I I . É V F O L Y A M

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 5



HERMES-BABY

svájci

aktatáska írógép

súlya 3 kilogramm
magassága: 6 centiméter

Magyarországi vezérképviselet:

KOVÁCS A. ÉS TÁRSA

BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 5

TELEFON: 181-367

50 éve halt meg

KARINTHY FRIGYES

Karinthy és a film

A XX. század magyar írói közül viszonylag kevesen estek szerelembe a filmmel. Móricz, Illyés, Déry, Szabó Pál, Veres Péter és még jónéhányan tartózkodással, vagy ellenségesen figyelték a hazai és egyetemes filmművészet kibontakozását. Még akkor sem nagyon enyhültek meg, ha — igaz, ez ritkán fordult elő — valamelyik alkotásuk a mozivásznon hűséges tolmácsolásban elevenedett meg. Ellenérveik általában így hangzottak: a mozi leegyszerűsíti, meghamisítja mondanivalójukat, s egyébként sem képes az irodalommal egyenértékű dimenziókban feltárni a valóság konfliktusait, arról nem is beszélve, hogy nem óhajtottak jelentéktelen fogaskerék-ké törpülni a filmgyártás olykor tényleg lélekölő mechanizmusában.

A kivételek mindig erősítik a szabályt. Karinthy Frigyes ilyen vonatkozásban a kivételek közé tartozott. Ő — mint erről számos dokumentum tanúskodik — élvezettel találta meg a filmekben a könnyed kikapcsolódást és a gondolatokat inspiráló mélységeket; szívesen írt moziélményeiről, nemcsak a humor nyelvén — ami neki anyanyelve volt, — hanem esztétikai megalapozottsággal is; néhányszor megpróbálkozott a forgatókönyvírás mesterségével; nem egy művében fontos hangulati elem a film, — s ha ehhez hozzávesszük, hogy a Karinthy-filmdossziékban a klasszikus író prózájából készült érdekes átültetések a „leltár”-nak szintén fontos részei, minden bizonnyal jogos a következtetés: az *Így írtok ti* szerzőjének életéből és halhatatlanságából a XX. század művészete is kivette a részét.

Karinthy Ferenc szíves információja szerint a család gyakran felkerekedett, hogy moziujdonságokat a *Nap*-ban vagy a *Simplon*-ban megtekintse. A *Simplon* tulajdonosa, Gyárfás úr büszkén kalauzolta a tekintélyes vendégeket. Karinthy Frigyes pedig — ha a látvány megérintette — szívesen csinált reklámot egyik-másik darabnak. Két írását érdemes kiemelni a hirlapi cikkek tengeréből. Ars poeticának és vallomásnak egyaránt beillenek a *Színházi Élet* 1935/10. számában napvilágot látott mondatok (már a cím is beszédes: *A mi időnk következik most*): „Húszéves voltam, amikor az első mozgóképek lepergett Budapesten: ott voltam a huszadrangú lokálban, ahol az új »kuriózumot« bemutatták (Tévedés, K.F. fiatalabb lehetett, ugyanis a mozi premierje nem 1908-ban zajlott le, hanem sokkal hamarabb.) Utá-

na lázas aggyal és dobogó szívvel bolyongtam hajnalig a külváros utcáin — látomásom volt, robogó színes és hangos plasztikus filmek rohantak előttem: a világkultúra első *filmeposza*, amint úgy alkot majd meg valamelyikünk, Homérosz utódai, leszármazottai és örökösei közül, mint ahogy ő maga, nemzetségünk ősapja alkotta meg a trójai harcot, kezébe kapván a sorsdöntő, korszakalkotó technikai találmánynak, a *lanmak* első primitív példányát. Másnapra készen volt találmányom. »A mozgófénykép metafizikája« a Nyugat számára, melyben az évezredekre szóló filmkultúra megszületését jeleztem, köszöntve művésztársaimat, akiknek megadatott, hogy *újjára indítsák* ezt a kultúrát — készen volt a cikk. Osváth Ernő fejét csóválta, vállát vonogatta, de pillanatig sem habozott, hogy le kell adni: ő tudta (az egyetlen, aki tudta), hogy rajongó látomásom nem egy ifjú költő groteszk és dekadens lázálma, hanem tudományos, exakt, megbízható *prognózis*.” Aztán így folytatódik az eszme-futtatás: „...ott álltunk a megszületett csecsemő bölcsője mellett s követeltük magunknak, mint a magunkét. De percek alatt *kínai falat* épített köréje a kalmármohóság s egyszerre azon kaptuk rajta magunkat, hogy ez a kínai fal nem azért épült, hogy a laikust és a kontárt, hanem azért, hogy *bennünket*, az új kultusz papjait zárja ki, egyszer s mindenkorra, a szentélyből. *Negyedszázadon át nem engedték a filmipar közelébe valódi költőt*: kisajátították mint *ipart* az iparosok s azt állították, hogy nincs is másról szó: filmipar van csak, filmköltészet nincs.” Karinthy Frigyeset persze nem hagyja el a bizakodás szelleme: „A film gyorsabban szalad, mint az élet — talán még gyorsabban annál is, hogy »a halottak lovagolnak«. Egy-két év és eleven író is írhat majd filmet.” A *Színházi Élet* 1938/19. számában az író Lubitsch apropóján Madách-ot idézi: „a művészetnek is legfőbb tökély, ha úgy elbú, hogy észre sem veszük.”

És most elevenítsük fel Karinthy filmes kacérkodásainak krónikáját.

A külföldi filmekhez készített feliratokban is örömét lelte (egyes források szerint néhány magyar némafilmhez utólag kreált feliratokat); ő „magyarította” Max Linder: *Hét évig nem lesz szerencsém* című komédiáját. Nagyobb önkifejezésre nyújtott lehetőséget a moziszekecs, a színpadi- és filmjelenetekből házasított műfaj, a tízes évek népszerű találmánya. A cél — Karinthyt idézzük: — „a képzelet folyékony, szétömlő elemeit s a valóság kemény ércét kell valahogy új, szerves vegyületté ötvözni.” A *Csuporék formába jönnek* című forgatókönyv megírása 1913-ban megfelelő belépőnek bizonyult a *Fikszirozzák a feleségem!* című „keserves tréfa” megalkotására. A hat képből, három színpadi és ugyancsak három filmjelenetből álló szekeccset 1914. május 22-én mutatták be az Apolló moziban. Képek maradtak a vállalkozásról (a kitűnő *Fototéka*, a Karinthy-ikonográfia is közül néhányat belőlük), de a celluloidszalag éppúgy megsemmisült, mint a magyar né-

mafilmek döntő többsége. Érdekesség: a felvételek öt nap alatt készültek, mint arról Gellért Lajos *Nyitott szemmel* című visszaemlékezése tanúskodik.

Korda Sándor, a Corvin Filmgyár alapítója, aki — mert nem tudta megteremteni a magyar filmművészet — később Angliában valósította meg művészi ambícióit, 1917-ben sok író foglalkoztatott. Karinthyt is, aki akkor és később forgatókönyvkészítői megbízást abszolvált (*Mágia, A gólyakalifa, A riporterkirály, Egy krajcár története, Nyomozom a detektivet, Halálos szerelem, Mozibolond*). Milyenek lehettek ezek a filmek? A fellelhető dokumentumok alapján valószínűleg bohókásak és karakterisztikusak. Persze nem igazán eredetiek. Főlöskéges lenne megszépíteni őket. Az író mindenestre nem tekintette egyiket sem törvénytelen gyermekének, akiről szégyenkezve lehet csak beszélni.

Barátságos arcot kérek! — ez a címe annak a hangosfilmnek, melyet 1937-ben forgatott Kardos László Karinthy Frigyes és Mihály István forgatókönyve alapján. Könnyed hangvételű mese Szőke Szakállal a főszerepben, de nem sikerült igazán, csak hangulatai vannak, nélkülozi a szikrázó derűt. Prológusa témánk szempontjából különösen becses. Egy bábfigura jelenik meg az első képeken (Karinthy Frigyes arcvonásait — maszkját — viseli) s közli: „a nézők ezúttal a mai házasságok történetét fogják megismerni”. A mű a magyar film fejlődéstörténetében nem játszik meghatározó szerepet.

Az *amatőr* szó mostanában nem cseng annyira jól, mint régebben. Karinthy — nemcsak a filmre vonatkoztatva — kalapot emelt az amatőr-módszerek és felfogások előtt, mert megérezte, hogy a tehetség és az elhivatottság ebben a szférában is megmutatkozhat. Az *Utazás a koponyám körül Keskenyfilm* című fejezetében olvashatók a következő sorok: „...hatra egy amatőr filmegyesület előadására igyekeztem, ahol pompás keskenyfilmet mutatnak be zárt körben a bel és külföldi tagok. Rajongok ezért a műfajért, a jövő filmjét látom benne, igazi, egyéni művészet lehetőségét, a jövő zenéjét. Az amatőrök örömmel fogadnak, mindjárt elindítják a gépet...” S megelevenedik az orvosi film — egy bostoni professzor koponyaműtéte. Az asszociációk nyilvánvalóak. A történet további fordulatai ismerősek. Nemsokára elszíneződik az amatőrfilm, a szalagot bekapja a gép, elsötétül a kép és megszakad a hang...

Karinthy Frigyes amatőrfilmes szerepléseinek emlékét többen őrzik. Egyikük, Ritter Aladár számolt be a születésnap heppeningről a *Mozgó Képek* 1987. októberi számában (máshonnan is ismerjük a sztorit). Tamás István rendezte a *Weekend, avagy egy nyári kirándulás története* című „Buster Keaton-féle bohózszerű mókát”. A műfaji megjelölés Kosztolányi Dezsőtől származik. Ő volt az egyik szereplője...

Karinthy Frigyes és a film kapcsolata nem futó viszony, hanem tartós szövetség, mely — jelképesen szólva — további gyümölcsöket ígér. Karinthynek nagy szüksége volt a mozira. A mozinak, illetve a közben felnőtté vált magyar filmművészetnek is nagy szüksége van Karinthy Frigyesre.

(Veress József)

A Karinthy-konferencián elhangzott elbadás rövidített változata.

FILMOGRÁFIA

Forgatókönyvek

Csuporék formába jönnek — 1913–14

sze: Kornai Berta, Sarkadi Vilmos
némafilm

Fixirozzák a feleségem — 1914

r: Fodor Aladár, sze: Gellért Lajos,
Jakabfi Jolán, Darvas Ernő
néma filmszkeccs

Mese a közkatonáról — 1914

sze: Benes Ilona, Szentirmay Béla,
Vitéz Róbert, Nagy Gyula
néma filmszkeccs

A gólyakalifa — 1917

r: Korda Sándor, i: Babits Mihály,
f: K.F., Korda Sándor,
sze: Beregi Oszkár, Bánky Judit,
Mészáros Alajos, Bartos Gyula
némafilm

A riporterkirály — 1917

r: Pásztor M. Miklós,
sze: Várkonyi Mihály, Horváth Jenő,
Ujváry Lajos, Hajdu József,
Bartos Gyula, Lenkeffy Ica
némafilm

Jobbra én, balra te — 1917

r: Lázár Lajos dr.
illusztrációk: Vértes Marcell
sze: Werbezirk Gizella,

Szöke Lajos, Vándory Gusztáv,
Boyda Juci, Mattyasovszky Ilona
némafilm

Mágia — 1917

r: Korda Sándor,
f: K.F., Sztrókay Kálmán,
sze: Lábass Juci, Várkonyi Mihály,
Nagy Magda, Nyáray Antal
némafilm

Egy krajcár története — 1917

r: Kertész Mihály,
sze: Z. Molnár László,
Kóváry Gyula, T. Oláh Böske
némafilm

Nyomozom a detektívet — 1921

r: Balogh Béla,
versszöveg: Mihály István,
sze: Sándor Gizi, Gallai Nándor,
Kóváry Gyula, Gárdos Iván
néma filmszkeccs

Halálos szerelem — 1922

r: Rónai Dénes, f: Siklósi Iván,
sze: Feld Irén, Mészáros Sándor,
Delly Ferenc
néma filmszkeccs

Mozibolond — 1922

r: Balogh Béla, sze: Kóváry Gyula,
Sándor Gizi, Gallai Nándor,
Gárdos Kornélia
néma filmszkeccs

Nevető Budapest — 1930

r: Kovács Gusztáv, sze: Vaszary Piri,
Karinthy Frigyes
8. rész: „Megmagyarázom a
bizonyítványom”

hangosfilm szkeccs

Barátságos arcot kérek — 1935

r: Kardos László, i: K.F.,
Mihály István, f: Váry Pál,
sze: Szörényi Éva, Szőke Szakáll,
Rádai Imre, Fenyvessy Éva,
Mátrai Erzszi, Békássy István,
Medgyaszay Vilma, Bilicsi Tivadar
játékfilm

Adaptációk

A bűvös szék — 1954

r: Gertler Viktor, f: Karinthy Ferenc,
sze: Balázs Samu, Sennyei Vera,
Mányai Lajos, Horváth Tivadar,
Pongrácz Imre, Uray Tivadar,
Feleki Kamill, Gáti József,
Tompá Sándor, Kiss Manyi
rövid játékfilm

Ugyanaz férfiban — 1954

r, f: Palásthy György, Rényi Tamás
főiskolai vizsgafilm

Tanár úr kérem — 1956

r,f: Mamcserov Frigyes,
sze: Horesnyi István, Taub István,
Frank Elemér, Nemicsek László,
Bogyánszki István, Tassy András,
Bihary József, Pethes Sándor,
Makláry Zoltán, Alfonso, Peti
Sándor, Herczeg Jenő, Apáthy Imre,
Fónay Márta, Gobbi Hilda, Uray

Tivadar, Kabos László
játékfilm

Szeretem az állatot — 1963

r: Imre István, t: Foky Ottó
rövid bábfilm

Különös melódia — 1968

r, f: Lugossy László, sze: Major
Tamás, Garas Dezső, Ferencz
László, Dégi István, Greguss Zoltán
rövid játékfilm (A *cirkusz* című
novella alapján)

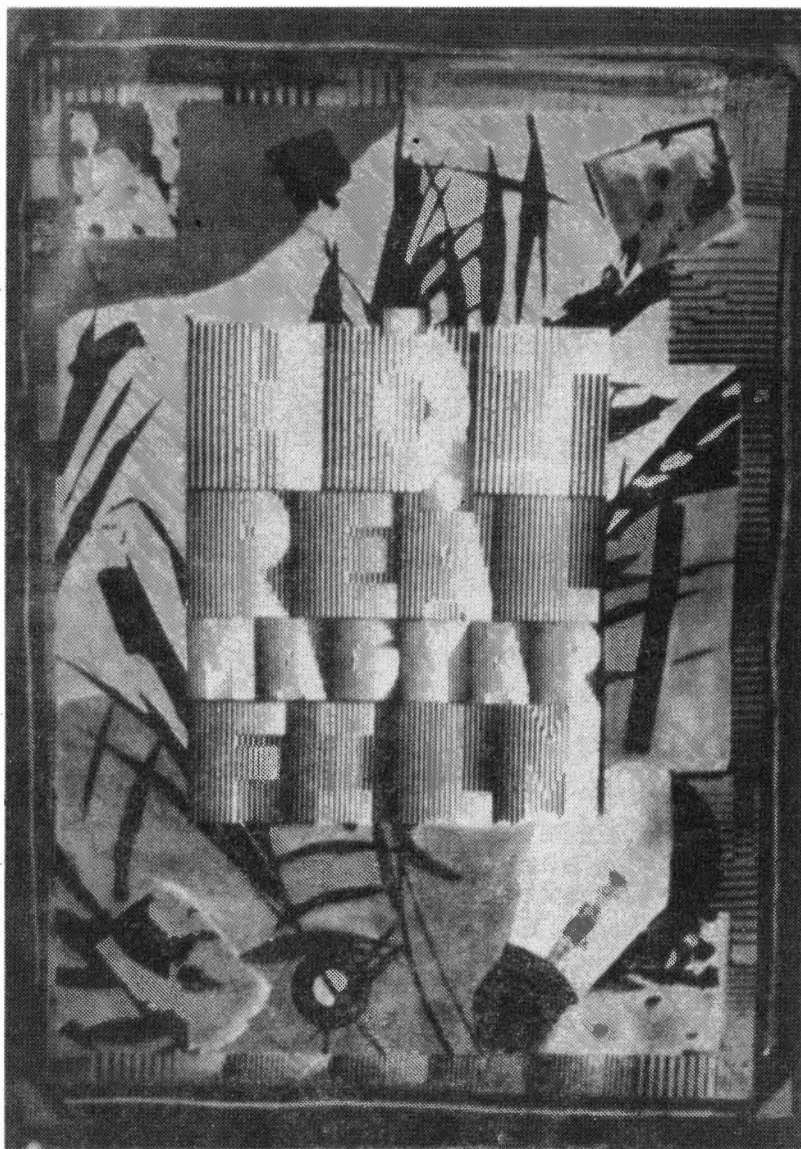
Utazás a koponyám körül — 1970

r, f: Révész György, sze: Latinovits
Zoltán, Ruttkay Éva, Tomanek
Nándor, Pécsi Sándor, Major Tamás,
Törőcsik Mari, Balázs Samu,
Venczel Vera, Sinkovits Imre, Kállai
Ferenc, Szirtes Ádám, Mensáros
László, Pap Éva
játékfilm

BIBLIOGRÁFIA

Karinthy Frigyes filmmel kapcsolatos, kötetben megjelent írásai:

- A mozgófénykép metafizikája (in: Írók a moziban, Magvető, 1971. 477–482.p.)
A fotografált gondolat (in: Jelbeszéd 2., Szépirodalmi, 1978, 467–473.p.)
Amiről a vászon mesél (Jegyzetek a filmről)
Pasteur vagy a tudományos film
Atlantisz, Híradó, Miki egér
Ziegfeld, a cupringerek királya
Ultramodern idők vagy Chaplin mint világsztár
Ég a napmelegtől...
A sátán szanatóriuma
Allah kemencéje
Ózike és a vadállatok
A bűnös asszony
Egy éjszaka a dzsungel poklában
Szabadalmi irodám
„Wir sind unschuldig”
Földrakéta
Szerzői kongresszus Elysiumban
Monstre film
Drámamozi
(Így írtok ti, 1938; in: Így írtok ti 2., Szépirodalmi, 1979, 499–552.p.)
Színház? Mozi? (in: Címszavak a Nagy Enciklopédiához 1., Szépirodalmi, 1980, 121–125 p.)
Tapsolnak a moziban (in: Címszavak... 1., 418–422.p.)
Beszélő mozi (in: Címszavak... 1., 423–427.p.)
Film (in: Címszavak... 1., 428–433.p.)
A beszélő film Budapesten (in: Címszavak a Nagy Enciklopédiához 2., Szépirodalmi, 1980, 236–240.p.)
Wagner és a hangosfilm (Pesti Napló 1930. ápr. 6.; in: Idomított világ 1., Szépirodalmi, 1981, 71–75.p.)
Marlene Dietrich azt izente... (Színházi Élet, 1931. 12.sz.; in: Szavak pergőtüzében, Szépirodalmi, 1984, 59–63.p.)
Gépisten, jöjjön el a te országod (Pesti Napló, 1933.dec.10.; in: Szavak pergőtüzében, 272–275.p.)
A mi időnk következik most (Színházi Élet, 1935.10.sz.; in: Szavak pergőtüzében, 529–532.p.)
Lélek a film keskenyvágányán (in: Szavak pergőtüzében, 636–639.p.)



A MAGYAR FILM KÜLFÖLDÖN



RÖCK TÉRÍTŐ

A drog kultúra becsületes szatírája

XANTUS JÁNOS új filmje

PAJOR TAMÁS (ex-Neurotic)

megtervezte

Külföldre eladott egész estét betöltő filmek

A film címe	Ország	A jogok neve						
		mozi	tv	klub	video	sat.	káb.	arch.
Adj király katonát	Finnország		X					
	Svájc		X					
Angi Vera	Franciaország		X		X			
	Izrael		X					
Aranyember	USA				X			
Az áldozat	Dom-Tom		X		X			
	Franciaország		X		X			
	Francia Afrika (kivéve Algéria)		X		X			
	Luxemburg		X		X			
Az állatok válaszolnak	Arab Emirátus		X					
	Bahrein		X					
	Egyiptom		X					
	Irak		X					
	Jemen		X					
	Jordánia		X					
	Katar		X					
	Kuvait		X					
	Líbia		X					
	Szaud Arábia		X					
	Szíria		X					
	Szudán		X					
	Banánhéjkeringő	Olaszország	X	X	X	X		
Bizalom	Izrael		X					
Boldog születésnapot, Marilyn!	Törökország		X					
Csárdáskirálynő	Arab Emirátus		X					
Csend és kiáltás	Izrael			X				
Csillagosok, katonák	Egyesült Királyság	X		X				

A film címe	Ország	A jogok neve							
		mozi	tv	klub	video	sat.	káb.	arch.	
Csók, Anyu	Japán	X	X	X	X				
	Mongólia	X	X						
	Olaszország	X	X	X	X				
Daliás idők	Japán	X	X	X	X	X	X		
Dögkeselyű	Brazília				X				
	Dom–Tom		X		X				
	Franciaország		X		X				
	Francia Afrika (kivéve Algéria)		X		X				
	Luxemburg		X		X				
	Egy erkölcsös éjszaka	Dom–Tom		X		X			
		Franciaország		X		X			
Francia Afrika (kivéve Algéria)			X		X				
Luxemburg			X		X				
Egy magyar nábob	USA (magyar emigráció)				X				
	Egymásra nézve	Olaszország	X	X	X				
Spanyolország			X						
Egy pikoló világos	USA (magyar emigráció)				X				
	Egy szerelem három éjszakája	USA (magyar emigráció)			X				
Eldorádó		Csehszlovákia	X	X					
	Szovjetunió			X					
Az élet muzsikája	Görögország		X						
Az erdő kapitánya	Bulgária		X						
	Csehszlovákia		X						
	NDK	X	X						
Erkel	Románia	X	X						
	USA (magyar emigráció)				X				
Égi bárány	Egyesült Királyság	X							
	Éljen Szervác!	Dánia		X		X	X	X	
Finnország			X		X	X	X		

A film címe	Ország	A jogok neve						
		mozi	tv	klub	video	sat.	káb.	arch.
	Norvégia		X		X	X	X	
	Svédország		X		X	X	X	
Falfúró	Olaszország			X				
Faludy György, költő	Kanada	X	X	X	X			
Fényes szelek	Egyesült Királyság	X						
	Izrael			X				
Gábor diák	USA							
	(magyar emigráció)				X			
Gerolsteini kaland	USA							
	(magyar emigráció)				X			
Hahó, Öcsi!	Arab Emirátus		X					
Hanussen	Andorra	X	X	X	X			
	Ausztrália	X	X	X	X	X	X	
	Belgium	X	X		X			
	Bulgária	X	X					
	Csehszlovákia	X	X					
	Dom–Tom	X	X	X	X			
	Egyesült Királyság	X	X	X	X	X	X	
	Franciaország	X	X	X	X			
	Gibraltár	X	X	X	X			
	Írország	X	X	X	X	X	X	
	Izrael	X	X		X			
	Japán	X	X	X	X			X
	Kanada	X	X	X	X	X	X	
	Lengyelország	X	X					
	Málta	X	X	X	X	X	X	
	Monaco	X	X	X	X			
	Olaszország	X	X		X			
	Portugália	X	X	X	X			
	Rodézia	X	X	X	X	X	X	
	Spanyolország	X	X		X			
	Svédország	X	X	X	X	X	X	
	Szovjetunió	X	X					
	Új–Zéland	X	X	X	X	X	X	

A film címe	Ország	A jogok neve						arch.
		mozi	tv	klub	video	sat.	káb.	
Határozat	USA	X	X	X	X	X	X	
	Dom–Tom			X	X			
	Franciaország			X	X			
Hintónjáró szerelem	USA (magyar emigráció)				X			
Hol volt, hol nem volt	Ausztrália		X					
	Irán	X	X					
	Japán	X	X		X			
	Spanyolország	X	X		X			
	Törökország		X					
	Ausztrália		X					
Isten veletek, barátaim	Ausztrália		X					
Jób lázadása	Franciaország	X	X	X				
Kard és kocka	USA							
	(magyar emigráció)				X			
Kárhozat	NSZK		X			X	X	
	Nyugat–Berlin		X			X	X	
	Olaszország			X				
	Szovjetunió			X				
Keménykalap és krumpliorr	Ausztrália		X					
Keserű igazság	Ausztrália		X					
Kétszer kettő néha öt	USA							
	(magyar emigráció)				X			
Kiáltás és kiáltás	Lengyelország	X	X					
A koppányi aga testamentuma	USA							
	(magyar emigráció)				X			
A köszívű ember fiai	Arab Emirátus		X					
	USA							
	(magyar emigráció)				X			
Légy jó mindhalálig	USA							
	(magyar emigráció)				X			
Lila ákác	Ausztrália		X					
Liliomfi	USA							
	(magyar emigráció)				X			
Locsolókocsi	Arab Emirátus		X					
Ludas Matyi	Olasz Svájc		X		home			

A film címe	Ország	A jogok neve						
		mozi	tv	klub	video	sat.	káb.	arch.
	Monaco		X			home		
	Olaszország		X			home		
Macskafogó	Brazília	X	X			X		
	Irán	X	X					
	Monte Carlo	X	X	X				
	Olaszország	X	X	X				
	Olasz Svájc	X	X	X				
Magyar rapszódia	Görögország		X					
	Japán					X		
Malom a pokolban	Franciaország	X	X	X		X		
	Megáll az idő							
	Ausztria						X	
	Belgium						X	
	Dánia						X	
	Egyesült Királyság						X	
	Finnország		X				X	
	Franciaország						X	
	Hollandia						X	
	Írország						X	
	Izland						X	
	Izrael		X					
	Jugoszlávia						X	
	Luxemburg						X	
	Marokkó						X	
	Norvégia						X	
	NSZK						X	
	Olaszország	X	X	X			X	
	Portugália						X	
	Spanyolország						X	
	Svájc						X	
	Svédország						X	
	Tunézia						X	
Mephisto	Görögország		X					
	Mongólia	X	X					
	Olaszország	X	X					

A film címe	Ország	A jogok neve							
		mozi	tv	klub	video	sat.	káb.	arch.	
Még kér a nép	Egyesült Királyság	X							
Mit csinált felséged 3-tól 5-ig?	USA (magyar emigráció)				X				
Miss Arizona	Bulgária	X	X						
	NDK	X	X						
	Románia	X	X						
Mr. Universe	Ausztrália		X						
	Kanada	X	X	X	X				
	Lengyelország		X						
Moziklip	Szovjetunió	X	X						
A nagy generáció	Ausztrália		X						
	Olaszország			X					
Napló gyermekeimnek	Ciprus		X						
Napló szerelmeimnek	Egyesült Királyság	X		X					
	Irán	X	X						
	Írország	X		X					
	Izland		X						
	NSZK			X	X				
	Nyugat-Berlin			X	X				
	Spanyolország		X						
	Törökország		X						
	Nehéz kesztyűk	USA (magyar emigráció)				X			
		Arab Emirátus		X					
Nyom nélkül	Dom-Tom		X		X				
	Franciaország		X		X				
	Francia Afrika (kivéve Algéria)		X		X				
	Luxemburg		X		X				
	Egyesült Királyság	X							
Oldás és kötés	Egyesült Királyság	X							
Pacsirta	USA (magyar emigráció)				X				

A film címe	Ország	A jogok neve						
		mozi	tv	klub	video	sat.	káb.	arch.
Rákóczi hadnagya	USA (magyar emigráció)				X			
Redl ezredes	Görögország		X					
	Marokkó	X			X			
Requiem	Törökország		X		X			
Régi idők focija	Arab Emirátus		X					
Semmelweis	USA (magyar emigráció)				X			
Soha, sehol, senkinek	Bulgária	X	X					
	Lengyelország		X					
Szaffi	Belgium	X	X	X				
Szamárköhögés	Angol–Kanada	X	X	X	X			
	Finnország		X					
	Francia–Kanada	X						
	USA	X	X	X	X			
Szegénylegények	Izrael			X				
	Japán				X			
Szeleburdi család	Ausztria			X				
Szeleburdi vakáció	Bulgária	X	X					
	Csehszlovákia		X					
	Lengyelország		X					
	NDK	X	X					
	Románia	X	X					
	Szovjetunió	X	X					
Szent Péter esernyője	USA (magyar emigráció)				X			
Szerelem első vérig	Bulgária		X					
Szerelem második vérig	Bulgária		X					
	Lengyelország	X	X					
Szerelmem, Elektra	Egyesült Királyság	X						
Szerelmi álmok	Arab Emirátus		X					
Szerencsés Dániel	Irán	X	X					
Szépleányok	Ausztria		X	X	X	X	X	
	Belgium		X					
	Német–Svájc		X	X	X	X	X	

A film címe	Ország	A jogok neve						
		mozi	tv	klub	video	sat.	káb.	arch.
	NSZK		X	X	X	X	X	
	Nyugat–Berlin		X	X	X	X	X	
Szörnyek évadja	Olaszország	X	X		X			
Tanár úr kérem	USA (magyar emigráció)				X			
A tanú	Görögország		X					
Te rongyos élet	Görögország		X					
Tiszta Amerika	Bulgária	X	X					
	Szovjetunió	X	X					
Titánia, Titánia	Lengyelország		X					
A trombitás	Dom–Tom		X		X			
	Franciaország		X		X			
	Francia nyelvterület		X		X			
	Francia Afrika (kivéve Algéria)		X		X			
	Luxemburg		X		X			
Tüske a köröm alatt	Ausztrália		X					
	Belgium	X	X	X	X			
	Bulgária		X					
	Csehszlovákia	X	X					
	NDK	X	X					
Uramisten	Görögország		X					
	Irán	X	X					
Úri muri	USA (magyar emigráció)				X			
Valahol								
Magyarországon	Csehszlovákia	X	X					
A veréb is madár	Szovjetunió	X	X					
Vízipók–csodapók	Irán	X	X					
Zöldár	Norvégia		X					

Magyar filmek külföldi szereplése

FESZTIVÁLOK

TRIVANDRUM

jan. 10–24.

Játékfilm szekció

Napló szerelmeimnek

Banánhéjkeringő

Az utolsó kézirat

Dokumentumfilm szekció:

Endlősung

TOMAR

jan. 25–31.

Animália: A majom

Leo és Fred: A koncert

Zénó álmatlan

ROTTERDAM

jan. 28–február 7.

Són és Grósz

BELGRÁD

(„Fest '88”)

jan.29–febr.6.

Hol volt, hol nem volt

Malom a pokolban

Szamárköhögés

GÖTEBORG

jan.29–febr.7.

Gondviselés

Szamárköhögés

CLERMONT–FERRAND

jan.30–febr.6.

Souvenir

TEHERÁN

febr.1–11.

Daliás idők

Szaffi

Speciális program:

Sirokkó

STUTTGART

febr.5–10.

A szél

a város díja

Souvenir

Zénó és a hírek

Zsűritagok alkotásaiból:

Pánik

Pannónia retrospektív:

Ceruza és radír

Modern edzés módszerek

Sisyphus

Babfilm

A 74-es nyár emléke

Hé, te!

A légy

Új lakók

Ajtó 8.

A nap és a hold elrablása
Animália: A macska
Augusztá etet
Nemzetközi rajzfilmiskola:
Természet, óh!
Vacsora
Játék
A siker
Fények virradat előtt
Két perc élet
Pásztoróra

BRÜSSZEL

(„Graphouï”)
febr.12–20.
Macskafogó

NYUGAT–BERLIN

febr.12–23.
„Panorama” szekció:
Hótreál
Rövidfilm szekció:
Tetovált falak
Gyermekfilm szekció:
Szeleburdi vakáció
„Fiatal filmesek fóruma”:
Kárhozat

PORTLAND

febr.18–márc.10.
Szamárköhögés

GENK

(rajzfilmek)
febr.28–márc.6.
Daliás idők
Szaffi
Mozi
Strip–tease
Valcer

TAMPERE

(rövidfilmek)
márc.2–6.
A másik oldal
rövidjátékfilm kategória díja
Szmog
Zénó és a horror
Augusztá dagaszt
Tangram
Ujjhullám

PÁRIZS

(„Cinéma du réel”)
márc.3–13.
Az ibafai kovboj

MONTREAL

(művészeti filmek)
márc.8–13.
Utazás
Információs szekció:
Kék kút
A fém művészei

MALAGA

márc.11–20.
Napló gyermekeimnek
Napló szerelemeimnek

ANKARA

márc.13–20.
Vakvilágban
Zuhanás közben
Magyarok

BÉCS

(„Viennale”)

márc.13–25.

Szépleányok

SAN FRANCISCO

marc.17–27.

A Dunánál

LAON

márc.21–31.

Adj király katonát

Hol volt, hol nem volt

Gondviselés

„Panoráma” szekció:

Macskafogó

Valahol Magyarországon

Gyerekbetegségek

Locsolókocsi

A varázsló

Szegény Dzsoni és Árnika

Árvácska

Az 1812-es év

Gombnyomásra

Autótortúra

STRASBOURG

márc.22–29.

Banánhéjkeringő

Gondviselés

Kárhozat

zsűri különdíja

AUGSBURG

(nemzetközi filmnapok)

márc.24–27.

Szépleányok

Főiskolás filmek:

Koldustánc

Félmeleg

HONGKONG

márc.31–ápr.15.

Szamárköhögés

Gazdag Gyula retrospektiv:

Hosszú futásodra mindig számítha-
tunk

Sípoló macskakő

Bástyasétány '74

A bankett

Elveszett illúziók

Társasutazás

Hol volt, hol nem volt

MAR DEL PLATA

ápr.1–8.

Napló gyermekeimnek

CLEVELAND

ápr. 7–14.

Szamárköhögés

BALTIMORE

ápr.7–30.

Szamárköhögés

LOS ANGELES

ápr.

Szamárköhögés

Agitátorok

ISZTAMBUL

ápr.9–17.

Hajnali háztetők

Információs szekció:

Napló szerelmeimnek
Mephisto
Boldog születésnapot, Marilyn!
Requiem
Hol volt, hol nem volt

MAR DEL PLATA

(gyermekfilmek)

ápr.9–19.

Macskafogó
Animália: A béka
Zénó szerelmeslevelet ír

OBERHAUSEN

ápr.16–23.

Leleplezés
elismerő oklevél
Örvényben

„*Filmothek der Jugend*”:

Tetovált falak
Két kút — *elismerő oklevél*

„*Kinderkino*”:

Hogyan kerül Eszterke az asztalra?

Isten veled, kis sziget

„*Zsűritagok filmjeiből*”

(Szirtes András)

Hajnal

Mozart temetése

„*A fesztivál díjnyertes*” *filmjeiből*

Álom a házról

Elégia

WASHINGTON

ápr.

Szamárköhögés
A tükör

BRÜSSZEL

(művészeti és régészeti filmek)

ápr. 22–24.

A szirakúzi bolond

MONTREAL

(főiskolás filmek)

ápr.22–május 1.

Kiki és a hímek

Kert

Koldustánc

Oh, Carol

TRENTO

(„Ember és természet”)

máj.1–7.

Lapok egy nyitott könyvből
Angyalok verítéke

SEATTLE

máj.1–22.

Napló szerelmeimnek

BRNO

(„Alfa Video”)

máj.2–5.

MOVI reklámfilmek:

Amfora formák

Skála karácsony

Azalea

Strand

Vonzerő

BB

Garancia

Halleluja

Cerbona

Libero — II. díj

MASZIVI reklámfilmek:

Kábítószér
Repülő
Fal
Madarak
Aids
Két forint — *nemzetközi kategória*
I. díja
Rulett
MASZIVI—műsornak elismerő oklevél

Szentesi reklámok:

Hasbeszélő
Zeneóra
Serbatánc
Kutya

BABELSBERG
(főiskolás filmek)

máj.4–8.
Női uszoda
Túlsó part
Harmónia

TEL AVIV
(főiskolás filmek)

máj.7–14.
Szmog
Természet, óh!
Oh, Carol
Női uszoda
Játék
A kert

Információs szekció:

Koncert
Mese
Öregek
Psztl!
Itthon

Nagyfűlű
Megérkezés
Pályamunkások
Das Lied

CHECHKERBOARD/NEW YORK
(rövidfilmek)

máj.11–
Augusztá etet
Ujjhullám

CANNES

máj.11–23.
Hanussen
Ab ovo — *animációs kategória*
nagydíja
„Cannes Junior”
Szamárköhögés

GOTTWALDOV
(gyermekfilmek)

máj.16–22.
Macskafogó

OSTRAVA–PORUBA
(„Ecofilm”)

máj.23–27.
Barlangok fővárosában
Zöld utat a zöldnek

PITTSBURG
(„Three River Festival”)

máj.25–
Mészáros Márta retrospektív:
Eltávozott nap
Szabad lélegzet

Örökbefogadás
Kilenc hónap
Ők ketten
Napló gyermekeimnek
Napló szerelmeimnek

MONTREAL
(rendezőnk filmjei)
máj. 27–jún. 3.
Vakvilágban

ZÁGRÁB
(animációs filmek)
máj. 30–jún. 3.
Augusztá dagaszt
Szmog
Újjhullám
Információs szekció:
Ab ovo
Hogyan kerül Eszter az asztalra?
Macskafogó
„Várnában díjat nyert filmekből”:
A szél

KRAKKÓ
máj. 31–jún. 5.
Kék kút — „Ezüst sárkány”
díj; Nemzetközi
Filmklubszövetség díja
Ajtó 1.

RÓMA
jún. 2–9.
Hol volt, hol nem volt

SIDNEY
jún. 10–24.
Hol volt, hol nem volt

GRIMSTADT
jún. 15–19.
A másik oldal
In flagranti

MELBOURNE
jún. 17–26.
Csók, Anyu
Hol volt, hol nem volt

TROIA
jún. 17–26.
Szamárköhögés — rendezés díja
Isten veled, kis sziget
Tarr Béla retrospektív
Családi tűzfészek
Szabadgyalog
Panelkapcsolat
Őszi almanach
Kárhózat

SAN FRANCISCO
jún. 17–26.
Egymásra nézve

PARDUBICE
(Tudományos Filmek Nemzetközi
Szövetségének fesztiválja)
jún. 18–26.
Gyógyászat Tibetben
Rönkhúzás Katafán
Hasonmások és más hasonlók
A játék sója

CANNES
(reklámfilmek)
jún. 20–25.
Vonzerő

Szívritmus
Libero dal
Kínai katonák
Falak
Repülő
Aids

BÉCS

(„Dunamenti országok
filmjei”)

jun.24–jul.3.

Még kér a nép
Hétpróba
Napló: Etűdök
Aldrin
Study I–II.
Kentaur
Elégia
Capriccio
Verzió
Tavaszi kivégzés
Video Plus ABC:
Autó
Duplaeffektus

MÜNCHEN

jún.25–júl.3.

Valahol Magyarországon

BARCELONA

jún.29–júl.7.

Macskafogó
Információs szekció:
Moziklip

JERUZSÁLEM

jún. 30–júl.9.

Csók, Anyu!
Küldetés Evianba

Hajrá mozdony!

Augusztá etet
Gravitáció
A légy
Pánik
Ujjhullám
Sisyphus
Küzdők
Mélyvíz
Fények virradat előtt
Ajtó 8.
Esemény
Tartsunk kutyát
Ça ira!
Moto perpetuo
Időben elmosódva
A szél

MONTECATINI

jul.29.

Uramisten
Én is jártam Isonzónál
A szél
Augusztá szépítkezik
Moto perpetuo

BERGAMO

(„Filmmeeting”)

júl.3–10.

Kárhozat
III.díj; Nemzetközi Film-
kritikusok Szövetségének díja
Egy teljes nap
Információs szekció:
Szamárköhögés

KARLOVY VARY

júl.7–19.

Tüske a köröm alatt

*Fődíj; Nemzetközi Film-
klubok Szövetségének oklevele
Versenyen kívül:*

Hanussen
*Információs szekció:
Szamárköhögés*

WELLINGTON

júl.8–23.

Hol volt, hol nem volt
Augusztá férfit vár

RÓMA

(„Róma–Európa fesztivál”)
júl.13–15.

Megáll az idő

SZÓFIA

(gyermekfilmek)
júl.13–22.

Hol volt, hol nem volt
Szamárköhögés
Macskafogó
Augusztá etet
Zénó horgászik
Csiribiri

TAORMINA

júl.14–23.

Tiszta Amerika

AUCKLAND

júl.15–30.

Hol volt, hol nem volt
Augusztá férfit vár

PRADES

júl.16–23.

Szörnyek évadja

BRÜSSZEL

(„Aranykor”-díj)
júl.

Kárhozat
forgalmazást támogató díj

LOCARNO

aug.4–14.

Hótreál

KOSZALIN

(fiatal filmesek)
Szépleányok
nagydíj

BLUDENZ ALPINALE

aug.17–21.

A nagy generáció
Szamárköhögés
fődíj

BENIN

aug.20–27.

Pókfoci

VEVEY

(vígjátékok)
aug.22–28.

Szamárköhögés
*legjobb film díja;
legjobb alakítás díja
Garas Dezsőnek, Törőcsik
Marinak, Hernádi Juditnak,
Kárász Eszternek, Tóth
Marcellnek
Magyar vígjátékok — retrospektív
sorozat:
Csók, Anyu*

Te rongyos élet
A tanú
Könnyű testi sértés
Veri az ördög a feleségét
A tizedes meg a többiek
Hyppolit, a lakáj
Mágnás Miska
Állami áruház
Liliomfi

MONTREAL
aug. 24–szept. 4.
Kiállítás és kiállítás
Információs szekció:
Hanussen
Mr. Universe

VELENCE
aug. 29–szept. 9.
Eldorádó

FREISTADT
aug. 31–szept. 4.
Valahol Magyarországon

OSNABRÜCK
(„Európai Média Művészet
fesztivál”)
szept. 1–11.
Aldrin
Round
Kalah
Eset
Mozgóképanalízis
Gravitáció
Capriccio

TELLURIDE
szept. 2–5.
Tetovált falak

CADIZ
szept. 2–10.
Az utolsó kézirat

ALEXANDRIA
szept. 5–11.
Szamárköhögés
Szépleányok

SYDNEY
(„World Expo '88”)
szept. 6–9.
Szépleányok

TORONTO
szept. 8–17.
Kárhozat

FIGUEIRA DA FOZ
szept. 8–18.

Hótreál
Ajtó 3.
Információs szekció:
Hanussen
*zsűri díja Szabó Istvánnak életművé-
ért*

's–GRAVENHAGE
(videofilmek)
szept. 10–17.
Rock and Roll Music

ODESSZA

szept.10–17.

Banánhéjkeringő

A veréb is madár

UMEA

szept.10–18.

Hol volt, hol nem volt

GDANSK

(„Interfilm '88”)

szept.12–19.

Napló szerelmeimnek

SAN SEBASTIAN

szept. 15–24.

Isten veled, kis sziget

RIMINI

szept.17–24.

Mr. Universe

II.díj

BOARIO TERME

(„vidám filmek”)

szept.18–24.

Banánhéjkeringő

Retrospektív műsor:

Autó tortúra

Variációk egy sárkányra

Híddavatás

Az élet vize

Öt perc gyilkosság

Modern edzés módszerek

Tartsunk kutyát

Az ebéd

Portré

Tandem

Gusztáv és a vadászeb

Gusztáv szalmaözvegy

Gusztáv jobban tudja

Gusztáv és a világbajnokság

Animália I.

Animália: A macska

A ló

Zénó és a hírek

Zénó fogat mos

Zénó beteg

Zénó szerelmeslevelet ír

Augusztá dagaszt

RIMOUSKI

szept.19–25.

Hol volt, hol nem volt

Autótortúra

elismerő oklevél

ZÁGRÁB

szept.23–okt.2.

Vonatút

Study II.

TOKIO

(animációs filmek)

szept.24–28.

Leo és Fred:

Hóoroszlán

A koncert

Hogyan lehet megijeszteni

egy oroszlánt?

Macskafogó

BARI

szept.24–okt.1.

Augusztá dagaszt

Ujjhullám

HAIFA

szept. 26–30.

Hanussen

KRANJ

szept. 26–30.

Ikarusz kalandjai

LAUSANNE

(„Gravida '88: Európa és a rövidfilm”)

szept. 30–okt. 2.

Béke veled

A la carte

Elégia

Pánik

A nap és a hold elrablása

Az 1812-es év

Holdmese

Shine

Madarak

Mozart temetése

Kert

Túlsó part

Koldustánc

Fények virradat előtt

Apokrif

Ujjhullám

Hogyan kerül Eszter az asztalra?

B.A.C.H.

Isten veled, kis sziget

Ab ovo

KARLOVY VARY

(„Tourfilmest”)

szept. 26–okt. 1.

A budai vár

MANNHEIM

okt. 3–8.

Soha, sehol, senkinek

Mannheimi dukát;

Nemzetközi Filmkritikusok

Szövetségének díja; Nép-

fbiskolák zsűrijének díja

Són és Grósz

A szárnyas ügynök

Női rendezők szekciói:

Egy kicsit én...egy kicsit te

OTTAWA

(animációs filmek)

okt. 5–9.

Játék

Szmog

Csiribiri

Székrenyimesék: Apóka

I. díj

Székrenyimesék: A királyfi pár

Ajtó 2.

Versenyen kívül:

Zénó álmatlan

ROCHEFORT

(környezetvédelmi filmek)

okt. 5–9.

Modell

A gyulai túsgát

A motor

VALENCIA

okt. 7–14.

„Európai körkép” szekció:

Tüske a köröm alatt

„20 éves a Cannesi »Rendezők

Hete» szekció:

Megáll az idő

SALERNO

okt.9–15.

Endlősung–dokumentum
kategória díja

PÄRNU

(antropológiai filmek)

okt.10–16.

Szépleányok
A világ tetején
Szek Kovács volt az apám

GENT

okt.12–22.

Hanussen

TORINO

okt.13–21.

Soha, sehol, senkinek
fődíj (a legjobb játékfilmért)

NYON

(dokumentumfilmek)

okt.15–20.

Szorításban
A Dunánál II. díj

VÉNISSIEUX

(be-és kivándorlással kapcsolatos
filmek)

okt.15–22.

Együttélés

LOS ANGELES

(női rendezők filmjei)

okt.

Elysium — játékfilm kategória I. díja

SAO PAULO

okt. 15–31.

Hanussen
Szörnyek évadja

PARDUBICE

(„Techfilm” 88”)

okt.16–21.

A gyulai túságat

MONTECATINI

(turisztikai filmek)

okt.16–22.

A lovakat szeretik,
ugye? — zsűri különdíja

LODZ

(népszerű–tudományos és
oktatófilmek)

okt.17–21.

Nyomatok
Információs szekció:
A la carte

GENF

(animációs filmek)

okt.17–29.

Süti
Nyugi
Ceruza és radír
Nekem az élet teccik nagyon
Strip–tease
Ad astra
Holtpont
A légy
Valcer
Augusztá etet
Augusztá szépítkezik

A szél
Az 1812-es év
Hogyan lehet megijeszteni
egy oroszlánt?
Fények virradat előtt

AURILLAC
(„falusi filmek”)
okt. 18–25.

Tüske a köröm alatt
*zsűri elismerő oklevele; újságírók dí-
ja*

Kovbojok — *zsűri elismerő oklevele*

POREC
(idegenforgalmi és turisztikai filmek)
okt. 19–22.

Ikarusz kalandjai

MONTREAL
(„fiatal filmek”)
okt. 20–30.

Kárhozat — *a québeci
kritikusok díja*

VALLADOLID
okt. 21–29.

Kiáltás és kiáltás
Ab ovo

TUNISZ
okt. 21–29.

Malom a pokolban

LISSSZABON
(portugál filmek)
okt. 21–30.

„Tiszteletadás az európai
filmnek” szekció:

Mephisto

UPPSALA
okt. 21–30.

Ab ovo — *legjobb animációs
film díja*

CHICAGO
okt. 24–nov. 6.

Törvénysértés nélkül
Versenyen kívül:

Kárhozat

Animációs kategória:

Ab ovo

Csibibiri

Oktatófilm kategória:

Avarok

Mini sorozatok:

Ajtó 2.

Ajtó 8.

*Szórakoztató televíziós
(video) produkciók kate-
gória:*

Nefelejcs

LAUSANNE
(energetikai filmek)
okt. 26–29.

Hagyaték

Információs szekció:

Molnárok, malmok

BOURG EN BRESSE
(animációs filmek)
okt. 26–29.

Macskafogó

Csibibiri

Hónapok

Leo és Fred: Hóoroszlán

Animália: Majom

Puki

Béka

Zénó és a húsvéti tojás

Zénó ragaszt

Zénó fogyókúrázik

DUBLIN

okt.26–nov.4.

Kiállítás és kiállítás

Hanussen

NIMES

(főiskolás filmek)

okt.27–nov.2.

Kiki és a hímek

Boszorkányok pedig vannak

ESSEN

(gyermekfilmek)

okt.28–nov.6.

Szeleburdi vakáció

gyermekzsűri díja

Az erdő kapitánya

HUESCA

nov.4–12.

Ajtó 1.

Ajtó 3.

A harmadik

Isten veled, kis sziget

PADOVA

(művészeti filmek)

nov.10–13.

„Tiszteletadás Huszárik Zoltánnak” :

Elégia

Capriccio

Amerigo Tot

Tisztelet az öregasszonyoknak

A piacere

SANGHAI

(animációs filmek)

nov.10–14.

Ab avo

Zénó és a hírek

Gyermekfilm szekció:

Augusztá dagaszt

Panoráma szekció:

Hogyan kerül Eszter az asztalra?

Szmog

LONDON

nov.10–27.

Hanussen

Mr.Universe

Törvénysértés nélkül

Ujjhullám

NYUGAT-BERLIN

(rövidfilmek)

nov.11–13.

Mire a levelek lehullanak

Kék kút

Egy fedél alatt

Szabó István rövidfilmjeiből;

Koncert

Variációk egy témára

Te

Álom a házról

Városterkép

Duna, halak, madarak

A tér

Egy tükör

Lányportré

BARCELONA

nov.14–18.

Modell

ESPINHO

(animációs filmek)

nov.15–20.

Az erdő kapitánya

Ajtó 2.

Ajtó 3.

Isten veled, kis sziget

10–14 perc közötti filmek

kategóriájának díja

Puding

Kereskedelmi és Hitelbank

Képes lexikon

Avarok

A harmadik

Szmozg

Ab ovo

Díjnyertes filmek kategóriája:

Garabonciák

TOURS

(főiskolás filmek)

nov.15–20.

Kert

Női uszoda — Tours város

díja; közönség díja

Retrospektív programban:

Koncert

Pályamunkások

Így, s eképp tovább

GRENOBLE

(gyermekfilmek)

nov.16–30.

Családrajz

Ünnepeink

BELGRÁD

(kísérleti filmek)

nov.17–20.

Versenyen kívül:

Verzió

Bódy Gábor retrospektív:

A harmadik

Négy bagatell

Amerikai anizs

Pszichokozmoszok

Nárcisz és Psyché

Mozgástanulmányok

Kutya éji dala

Infermentál 3.

ALCALA DE HENARES

(animációs filmek)

nov.18–25.

Ujjhullám

Hogyan kerül Eszter az asztalra?

A siker

Souvenir

A szél

Információs szekció:

Magyar népmesék

RIO DE JANEIRO

nov. 19–28.

Miss Arizona

TRENTO

(filmzenei fesztivál)

nov. 23–dec. 4.

Kárhozat

FREIBURG

(ökológiai filmek)

nov. 24–27.

A mi csodálatos tavunk

S. O. S. Urbanizáció
S. O. S. Környezetszennyezés
Souvenir
Add tovább
Természet, ó!
Isten veled, kis sziget
Hogyan kerül Eszter az asztalra?
Gyerekek szürke háttér előtt
Szmog

GRONNINGEN

nov. 24–27.

Koncert
Variációk egy témára
Arat az orosházi Dózsa

LIPCSE

nov. 25–dec. 1

A mi csodálatos tavunk
Románc
Ajtó I.
Díjnyertes filmek szekciója
Ab ovo
Videoprogramban
Törődés

BELFORT

(fiatal filmesek)

nov. 26–dec. 4.

Szépleányok

BILBAO

(rövidfilmek)

nov. 28–dec. 3.

Tetovált falak
A mi csodálatos tavunk
Szmog
A harmadik
Avarok

Ajtó I.
Zénó füstöl
Isten veled, kis sziget

LISSZABON

nov. 29–dec. 16.

Napló gyermekeimnek
Napló szerelmeimnek
II. díj: „A nő” c. lap
különdíja

BRÜSSZEL

(„Aranykor”-díj)

dec. 1–5.

Sőn és Grósz

KAIRÓ

dec. 5–14.

Az utolsó kézirat
Isten veletek, barátaim
Olyan, mint otthon
Gondviselés
Mészáros Márta retrospektív:
Eltávozott nap
Ők ketten
Kilenc hónap
Napló szerelmeimnek

AMSZTERDAM

(dokumentumfilmek)

dec. 1–15.

Leleplezés

CANNES

(ifjúsági filmek)

dec. 14–20.

Kárhozat — fiatalok zsűrijének
elismerő oklevele

FILMHETEK, FILMBEMUTATÓK

BRESCIA

(„Magyar vizuális művészet”)

január

Koncert

Te

Variációk egy témára

Várostérkép

Elégia

Amerigo Tot

A piacere

Ragyogás

Csendélet

Kedd

Szilveszter

Egy különc úr naplója

Seregszemle

Büntetőexpedíció

Négy bagatell

Amerikai anzix

Hajnal

Madárkák

Napló

Freskó

Raszter

Térfestés

Experanima

Egybeesések

Emlékek egy városról

Sisyphus

A légy

Moto perpetuo

Ebéd

Augusztá szépítkeznek

Augusztá dagaszt

Aktrakció

Autótortúra

PÁRIZS

(Cinémathèque)

jan. 9.

„Az év halottai” sorozatban:

Valahol Európában

PÁRIZS

(Cinémathèque – Chaillot)

jan. 11.

„A magyar film tíz éve”

sorozat megnyitója:

Napló szerelmeimnek

PÁRIZS

(Cinémathèque – Pompidou Központ)

jan. 13.–febr. 13.

„A magyar film tíz éve” sorozat:

Csepő Gyuri

Családi tűzfények

Angi Vera

Csontváry

Nárcisz és Psyché

Megáll az idő

Mephisto

Együttélés

Szerencsés Dániel

Egy másra nézve

Könnyű testi sértés

Napló gyermekeimnek

Te rongyos élet

Egy kicsit én... egy kicsit te

Szirmok, virágok, koszorúk

Társasutazás

Orpheusz és Eurydiké

Idő van

Visszaszámlálás

A nagy generáció
Malom a pokolban
Szamárköhögés
Az utolsó kézirat

PRÁGA

(„Téli fesztivál” keretében)
jan. 28.–febr. 26.
Vakvilágban

ALGER

február
Redl ezredes

NEW YORK

(egyetemek)
február
Lenz
A Pronúma bolyok története

AUGSBURG

febr. 18–21.
Lenz

RÓMA

(Grauco Filmklub)
március
Boldogtalan kalap
A kard
Eszkimó asszony fázik

KÖLN

márc. 1.–ápr. 28.
Fábrí Zoltán retrospektív:
Körhinta
Hannibál tanár úr

Két félidő a pokolban
Nappali sötétség
Húsz óra
Utószezon
Hangyaboly
Az ötödik pecsét
Magyarok
Fábián Bálint találkozása Istennel
Requiem
Gyertek el a névnapomra

BELGRÁD

márc. 10–17.
Falfúró
A nagy generáció
Napló szerelmeimnek
Zuhanás közben
A kis Valentino
Egészséges erotika

HARARE

márc. 11–17.
Adj király katonát
Redl ezredes
Régi idők focija
Örökbefogadás
Árvácska
Te rongyos élet
A pogány madonna
Holdasfilm
Holtpont
Az igazság pillanata
Irka–firka
Küzdők
A légy
Moto perpetuo
Nyugi

Pánik
Rolling Stones Blues
Ad astra

ALGER

ápr. 4.

Megáll az idő

MOSZKVA

ápr. 5–11.

Isten veletek, barátaim!
Moziklip
Szeleburdi vakáció
Napló szerelmeimnek
Redl ezredes
Valahol Magyarországon
Úgy érezte, szabadon él

WUNDSIEDEL

ápr. 7–10.

Gondviselés
Malom a pokolban

LAUSANNE

BASEL

BERN

GENF

ZÜRICH

ápr. 20–

Vasárnapi szülők
Orpheusz és Eurydiké
Álmodozások kora
Szörnyek évadja
Adj király katonát
A nagy generáció
Hol volt, hol nem volt
Malom a pokolban

Falfúró
Idő van
Gyerekbetegségek
Napló gyermekeimnek
Visszaszámlálás

HAVANNA

ápr. 24.–máj. 1.

Szabó István retrospektív:

Variációk egy témára
Álmodozások kora
Apa
Szerelmesfilm
Tűzoltó utca 25.
Budapesti mesék
Bizalom
Mephisto
Redl ezredes

PORTLAND/NORTH–WEST

(Film Study Center)

április

Napló szerelmeimnek

RÓMA

(Grauco Filmklub)

április

Vörös föld
A tanítványok
Idő van
Vuk

STRASBOURG

(Evangelikus Akadémia
tanulmányi hete)

máj. 6–15.

Laura
Tüske a köröm alatt

FRASCATI

máj. 9–13.

Egy erkölcsös éjszaka
Jób lázadása
Sortűz egy fekete bivalyért
A kard
Uramisten
A légy
Kutyagumi
Gusztáv és a tanácsadók
Gusztáv válik
Tartsunk kutyát

HAMBURG

(„Entry/Film/Video/Ost
Europa”)

máj. 17–30.

Mi lenne Budapesten, ha...
Háttértörténet
Várakozás

PÁRIZS

(cigány filmek hete)

máj. 18–24.

Cséplő Gyuri

RÓMA

(Grauco Filmklub)

május

Embriók
Tükörképek
Szirmok, virágok, koszorúk

SAINT PAUL/MINNESOTA

(„Film in the Cities”)

máj–jún.

Gazdag Gyula retrospektív:

Hosszú futásodra mindig
számíthatunk

A válogatás

A határozat

Sípoló macskakő

Bástyasétány '74

Elveszett illúziók

Társasutazás

Hol volt, hol nem volt

PRÁGA

(„Nyári fesztivál”)

jún. 2.–júl.6.

Varázslat – Queen Budapesten

NYUGAT-BERLIN

(„Freunde der deutschen
Kinemathek”)

jún. 3.–8.

Mészáros Márta filmjeiből:

Eltávozott nap

Örökbefogadás

Olyan, mint otthon

Napló gyermekeimnek

PÁRIZS

(Goethe Institut)

jún. 6–16.

Visszafelé

KIJEV

jún. 7–12.

Könnyű testi sértés

Kutya éji dala

Családi tűzfészek

Kovbojok

Törvénysértés nélkül

Egy teljes nap

VILNIUSZ

jún. 12–23.

Szépleányok

Megáll az idő

A tanú

Varázslat – Queen Budapesten

Moziklip

Szerelem első vérig

Szerelem második vérig

Csillagosok, katonák

ZÜRICH

(Xenix klub)

jún.15.–júl. 15.

Mészáros Márta filmjeiből:

1963. július 27., szombat

A festők városa – Szentendre

Holdudvar

Ők ketten

Napló gyermekeimnek

BÉCS

(Locarnoi Fesztivál díjnyertes filmjeiből)

jún. 28.–júl. 1.

Álmodozások kora

Adj király katonát

RÓMA

(Grauco Filmklub)

június

Te rongyos élet

Megáll az idő

Tegnapelőtt

Egymásra nézve

BOSTON

(Museum of Fine Arts)

júl. 1–8.

Gazdag Gyula filmjeiből:

Hosszú futásodra mindig

számíthatunk

A sípoló macskakő

Bástyasétány '74

Elveszett illúziók

Hol volt, hol nem volt

SAINT PAUL (Minnesota)

július

Gazdag Gyula retrospektív:

Hosszú futásodra mindig
számíthatunk

A határozat

A válogatás

Sípoló macskakő

Bástyasétány '74

Elveszett illúziók

Társasutazás

Hol volt, hol nem volt

SCHIO

(Az I. világháború befejezésének
70. évfordulójára)

júl. 7.

Én is jártam Isonzónál

CASTEL S. ANGELO

(L'Unità fesztivál)

júl. 13–15.

Egymásra nézve

RÓMA

(Progetti társaság:
szoc. országok filmjeiből)

júl. 19.

Csók, Anyu

Szamárköhögés

Egy kicsit én... egy kicsit te

Minden szerdán

Egymásra nézve

Szépleányok

Fényes szelek
Magasiskola
Holt vidék

PORTLAND (Oregon)

júl. 23–24.

Gazdag Gyula filmjeiből:

Elveszett illúziók
Hol volt, hol nem volt

TEL AVIV

július

Csók, Anyu

SYDNEY

(Chauvel mozi)

július

Reisenbüchler Sándor retrospektív:

Pánik
Holdmese
A nap és a hold elrablása
Az 1812-es év
Isten veled, kis sziget

LONDON (National Film Theatre)

aug. 4–30.

„Mészáros Márta mozija”:

Szívdobogás
Borsos Miklós
Bóbita
A lórincai fonóban
Mészáros László emlékére
Eltávozott nap
Holdudvar
Szép lányok, ne sírjatok
Szabad lélegzet
Ők ketten
Örökbefogadás

Kilenc hónap
Olyan, mint otthon
Útközben
Örökség
Anna
Déliabok országok
Napló gyermekeimnek
Napló szerelmeimnek

CHICAGO

(Film Center of the Art
Institute)

aug. 11–12.

Hol volt, hol nem volt

STUTTGART

aug. 15.

A légy

GÖTEBORG

HELSINKI

aug. 18–

Szabó István filmjeiből:

Álmodozások kora
Apa
Tűzoltó utca 25.
Bizalom
Mephisto
Redl ezredes

TEL AVIV

(főiskolás filmek)

augusztus

Dalszínház
Diplomajáték
A mutatványos

CLEVELAND
(Cinémathèque)

szept. 2.

Napló szerelmeimnek

QUEBEC

(Montreali fesztivál)

legjobb filmjei)

szept. 5–11.

Mr. Universe

AMSZTERDAM

(Mikes Kelemen Kör)

szept. 8–11.

A másik ember

BÉCS

szept. 9.

Valahol Magyarországon

SZÖUL

(„Kiváló filmek”)

szept. 15–21.

Napló szerelmeimnek

MILANO

(Velencei Fesztivál)

filmjeiből)

szept. 18–27.

Eldorádó

DREZDA

(szocialista filmek napjai)

szept. 20–24.

Csók, Anyu

CAEN

(Lux mozi)

szept. 21–27.

Szirmok, virágok, koszorúk

Veri az ördög a feleségét

Ideiglenes paradicsom

Idő van

Szeleburdi család

Hol volt, hol nem volt

Csontváry

Szerelem

KOPPENHÁGA

AARHUS

ODENSE

HADERSLEV

(magyar napok)

szept. 26.–okt. 15.

A nagy generáció

Banánhéjkeringő

Hol volt, hol nem volt

Szörnyek évadja

Hótreál

Tartsunk kutyát

Fények virradat előtt

A szél

Souvenir

Hogyan kerül Eszter az asztalra?

Ab ovo

UNTERWART/ALSÓÓR

(burgenlandi Magyar Kultúr-
egyesületben)

okt. 1.

István, a király

HAVANNA

(szocialista országok
filmjeiből)

okt. 3–17.

Hajnali háztetők

RÓMA

(Grauco filmklub)

október

Veri az ördög a feleségét
Dögkeselyű
Ki beszél itt szerelemről?

MÜNCHEN

(gyermekfilmek)

okt. 14–23.

Szegény Dzsoni és Árnika
Szeleburdi család
Hahó, Öcsi!
Égígérő fű
Szamárköhögés
Lúdas Matyi
Kincskereső kisködmön
Hol volt, hol nem volt
Valahol Európában
Légy jó mindhalálig
A dunai hajós
A varázsló
Locsolókocsi
Fehérlófia
Csiribiri
Autótortúra
Hogyan lehet megijeszteni egy
oroszlánt?
Irka–firka
Tartsunk kutyát
Nyugi
A nap és a hold elrablása
Az 1812–es év
Gyermekstúdió
Ceruza és radír
Isten veled, kis sziget

LONDON

okt. 17–23.

Szörnyek évadja
Egy kicsit én... egy kicsit te

Te rongyos élet

A Dunánál

Embriók

A nagy generáció

Az utolsó kézirat

LONDON

(Spiro Institute)

okt. 23.

Jób lázadása

KÖLN

(„Photoszene” – video-
program a Ludwig Múzeumban)

október

Ode day on the TV

Feder

Cmoox

Áttörés

Támad a szél

Big market

Etúd

Magömlés

Stories out of time

Still life

Napok

Autó

Az a jó

Far away

TORONTO

(Ontario Film Institute
szervezésében több egyetemen)

okt.–nov.

Szabó István retrospektív:

Koncert

Variációk egy témára

Te

Kegyelet
Álom a házról
Duna, halak, madarak
Egy tükör
Lányportré
A tér
Városterkép
Álmodozások kora
Apa
Szerelmesfilm
Tűzoltó utca 25.
Budapesti mesék
Bizalom
Mephisto
Redl ezredes

WIESBADEN

(a Várnai Fesztivál díj-
nyertes filmjeiből)

nov. 3.

Ebéd
A szél

RÓMA

(Grauco filmklub)

november

Legato
Ajándék ez a nap
Egy kicsit én... egy kicsit te

GENF

nov. 11–12.

Kiállítás és kiállítás

TÜBINGEN

(Volkschhochschule szervezésében)

nov. 11–20.

Csók, Anyu
Kárhozat

Hol volt, hol-nem volt
Szamárköhögés
Hótreál
A nagy generáció
Könnyű testi sértés
Valahol Magyarországon
Napló gyermekeimnek
Napló szerelmeimnek
Az erdő kapitánya
Szeleburdi vakáció

GÖTTINGEN

nov. 11–17.

A tanú
Könnyű testi sértés
Szamárköhögés
Hótreál
Napló gyermekeimnek
Napló szerelmeimnek
Idő van
Szépleányok
Erdőss Pál filmjeiből:
Adj király katonát
Visszaszámlálás
Gondviselés

NYUGAT-BERLIN

(gyermekfilmnapok)

nov. 13–20.

Szegény Dzsoni és Árnika

BRÉMA

(video-bemutató)

nov. 15.

Brömin and Taci
Támad a szél
Rózsaszín tekercs
Vénusz születése

LONDON
(Spiro Institute)
nov. 13.

Szerencsés Dániel

SZÓFIA
nov. 21–27.

Banánhéjkeringő

Csók, Anyu

A nagy generáció

Szeleburdi vakáció

Tiszta Amerika

Tüske a köröm alatt

Hanussen

Eldorádó

A mi kis ügyeink

Protokoll szerint

A la carte

NYUGAT-BERLIN
nov. 23–30.

Egy kicsit én... egy kicsit te

A Dunánál

Tüske a köröm alatt

Kárhozat

Csók, Anyu
Napló szerelmeimnek
Szépleányok
Mr. Universe
Faludy György költő

LOS ANGELES
(Country Museum of Art)
nov. 25.

Jankovics Marcell filmjeiből:

Fehérlófia

Küzdők

Sisyphus

RÓMA
(Grauco filmklub)
december

Szindbád

Szegénylegények

Déryné, hol van?

LONDON
(Spiro Institute)
december. 4.

Társasutazás

EGYÉB

HOLLYWOOD
Oscar díjra nevezve:
Napló szerelmeimnek
Isten veled, kis sziget

NYUGAT-BERLIN
Európa filmdíjra nevezve:
Hanussen – Klaus Maria Brandauer
*legjobb férfialakítás díjára
nominálva*
Kárhozat – „fiatal film” kategóriában
nominálva

Magyar filmalkotók külföldi rendezvényeken

FILMFESZTIVÁLOKON

Trivandrum	Bacsó Péter rendező
Rotterdam	Ács Miklós, Rinyu Andrea amatőrfilmesek
Belgrád	Maár Gyula rendező Osvát András forgatókönyvíró
Stuttgart	Reisenbüchler Sándor rajzfilmrendező – <i>zslritag</i> Varga Csaba rajzfilmrendező
Nyugat–Berlin	Szabó Ildikó rendező Sántha László rövidfilmrendező Palásthy György rendező Tarr Béla rendező Hraniczky Ágnes vágó
Párizs	Havas Gábor forgatókönyvíró, társrendező
Bécs	Dér András rendező–operatőr Hartai László rendező–operatőr
San Francisco	Magyar Bálint társalkotó Schiffer Pál rendező
Laon	Erdőss Pál rendező
Strasbourg	Bacsó Péter rendező Erdőss Pál rendező Tarr Béla rendező
Augsburg	Horváth László rendezőhallgató Werner András rendezőhallgató

Hong–Kong	Gazdag Gyula rendező
Cleveland Baltimore Los Angeles	Gárdos Péter rendező
Isztambul	Szabó István rendező – <i>zsűritag</i> Bacsó Péter rendező
Oberhausen	Szirtes András rendező – <i>zsűritag</i> Boldizsár András rövidfilmrendező Kárpáthy György rendező Moldoványi Ferenc rövidfilmrendező Sántha Ferenc rövidfilmrendező
Brno	Poros László reklámfilmrendező Sas István reklámfilmrendező
Tel Aviv	Szabó István rendező – <i>zsűritag</i> Kovácsi János rendező, főiskolai tanársegéd
Cannes	Kőröspataki Sándor újságíró – <i>a Nemzetközi Filmkritikusok Szövetsége</i> <i>zsűrijének tagja</i> Szabó István rendező Koltai Lajos operatőr Cakó Ferenc rajzfilmrendező Gárdos Péter rendező
Zágráb	Varga Csaba rajzfilmrendező Vitális Zoltán rajzfilmrendező
Krakkó	Kiss Gabriella Weisz Béla rövidfilmrendező
Grimstadt	Szabó Ildikó rendező
Troia	Kardos Ferenc rendező – <i>zsűritag</i> Gárdos Péter rendező Hraniczky Ágnes vágó Máthé Tibor operatőr Tarr Béla rendező
München	Kovács András rendező

Bergamo	Tarr Béla rendező Hraniczky Ágnes vágó Osvát András forgatókönyvíró
Karlovy Vary	Sára Sándor rendező Kurucz Sándor operatőr Ráckevei Anna színésznő Reviczky Gábor színész Tuba Marianne vágó
Róma	Gothár Péter rendező
Szófia	Vermes Dávid, Kárász Eszter gyermekszínészek
Taormina	Gothár Péter rendező
Locarno	Kende János operatőr – <i>zsűritag</i> Szabó Ildikó rendező
Koszalin	Dér András
Vevey	Makk Károly rendező – <i>zsűritag</i> Bacsó Péter rendező Gárdos Péter rendező
Montreal	Kézdi Kovács Zsolt rendező Hernádi Gyula forgatókönyvíró – író Szabó István rendező
Velence	Bereményi Géza író–rendező Eperjes Károly színész
Telluride	Sántha László rövidfilmrendező
Alexandria	Bíró Zsuzsa dramaturg
Toronto	Tarr Béla rendező Hraniczky Ágnes vágó
Figueira da Foz	Szabó István rendező
Odessza	Bacsó Péter rendező Hintsch György rendező
Rimini	Szomjas György rendező

Karlovy Vary	Szekeres Béla, Varga T. József, Kocsonyai Géza videofilmek
Mannheim	Téglásy Ferenc rendező Gyarmathy Livia rendező Ács Miklós, Rinyu Andrea amatőrfilmek
Ottawa	Toró Annamária rajzfilmrendező
Pärnu	Neményi Ferenc rövidfilmrendező Tari János rövidfilmrendező
Torino	Téglásy Ferenc rendező
Nyon	Almási Tamás rendező
Los Angeles	Szántó Erika rendező
Genf	Macskássy Katalin rajzfilmrendező
Aurillac	Sára Sándor rendező–operatőr
Valladolid	Kézdi–Kovács Zsolt rendező
Tunisz	Maár Gyula rendező
Sanghai	Cakó Ferenc rajzfilmrendező Varga Csaba rajzfilmrendező
Nyugat–Berlin	Szabó István rendező – <i>zsláritag</i>
Tours	Francisco Gozon, Elisabeth Marton rendezőhallgatók
Grenoble	Macskássy Katalin rajzfilmrendező
Trento	Vigh Mihály zeneszerző
Freiburg	Reisenbüchler Sándor rajzfilmrendező – <i>zsláritag</i>
Lipcse	Magyar József rendező

Belfort	Dér András rendező–operatőr Hartai László rendező–operatőr
Kairó	Erdőss Pál rendező
Amszterdam	Moldoványi Ferenc rövidfilmrendező

FILMHETEKEN, FILMBEMUTATÓKON

Moszkva	Kézdi Kovács Zsolt rendező Simó Sándor rendező
Wundsiedel	Erdőss Pál rendező Maár Gyula rendező
Lausanne Basel Bern Genf Zürich	Gaál István rendező
Havanna	Szabó István rendező
Strasbourg	Böszörményi Géza rendező Gyarmathy Livia rendező Sára Sándor rendező
Saint Paul (Minnesota)	Gazdag Gyula rendező
Kijev	Dárday István rendező Gulyás Gyula rendező Gulyás János rendező–operatőr Grunwalsky Ferenc rendező–operatőr Szalai György rendező–forgatókönyvíró
Sydney	Reisenbüchler Sándor rajzfilmrendező
Göteborg	Szabó István rendező
Helsinki	Szabó István rendező
London	Mészáros Márta rendező Jan Nowicki színész

Amszterdam	Kósa Ferenc rendező
Milano	Bereményi Géza író–rendező
Unterwart/Alsóőr	Koltay Gábor rendező
München	Reisenbüchler Sándor rajzfilmrendező
London	Bacsó Péter rendező Gyarmathy Livia rendező Schiffer Pál rendező
Toronto	Szabó István rendező
Genf	Kézdi–Kovács Zsolt rendező
Szófia	Bereményi Géza író–rendező

EGYÉB ESEMÉNYEKEN

Róma „Premio d'Italia” nemzetközi kollokvium	Kovács András rendező
Delphi filmes tanácskozás	Kovács András rendező
München „Európai filmdíj” no- minálás	Mészáros Márta rendező
Nyugat–Berlin „Európa filmdíj” kiosztás	Szabó István rendező Tarr Béla rendező
Róma „Lumière–tól máig” centenárium előadássorozat	Kovács András rendező
Mühlheim Európai Dokumentumfilm Intézet szimpóziuma	Gyarmathy Livia rendező

**FILMKÖNYVKIADÁS,
FILMSZAKLAPOK**

FILM – MŰVÉSZET –
TUDOMÁNY – KULTÚRA

FILMKULTÚRA

A Magyar Filmintézet
szakfolyóirata
kéthavonként tájékoztatja Önt
a filmművészet
hazai és nemzetközi
értékeiről

Hiányzó régi példányait
még pótolhatja
a Filmintézetben
(Budapest, XIV., Népstadion u. 97.)

DISNEY, Walt

Micimackó; Hófehérke; Pinokkió. – Bp., Könyvért, 1987. – 120 p., ill.

ERDÉLY Miklós

1928–1986 : Filmek (Films) összeáll.: Peternák Miklós. – Bp., Budapest Film, 1988. – 24 p., ill.

FELLINI, Federico

Mesterségem, a film. – Bp., Gondolat, 1988. – 268 p., ill.

Filmévkönyv 1987: A magyar film egy éve / szerk.: Erdélyi Z. Ágnes. – Bp., Magyar Filmintézet, 1988. – 479 p., ill.

A filmterjesztés új útjai. Szerk. és bev.: Szekeres Péter. – Bp., Közműv. Kutatások Irodája–Filminform Gmk–Helikon Film, 1988.

1. Mozifilmek kábelén, videón, műholdról. – 142 p.

Forgalmazás'87, mozis teszt, filmízlés: Interjúk, tanulmányok / szerk.: Féjja Sándor. – Bp., FÓMÓ, 1988. – 196 p., ill. – (A FÓMÓ Elméleti és Módszertani Osztályának kiadványai 1988/1.)

FÖLD S. Péter

Jó játék a rajzfilm. / rajz: Szücs Édua. – Bp., Móra, 1988. – 79 p., ill.

GYÜREY Vera – HONFFY Pál

Chaplintól Mihalkovig: Filmelemzések. – Bp., Tankvk., 1988. – 387 p., ill.

HAMAR Péter

A játékfilm műnemeinek és műfajainak rendszere. – Nyíregyháza, Megyei és Városi Műv. Közp., 1987. – 101 p., ill.

HÉVIZI Gábor

Az erdő kapitánya. / Dargay Attila filmje alapján. – Bp., Pannónia Film Váll., 1988. – 64 p., ill.

HIRSCH Tibor

Filmcézárok: Menahem Golan birodalma. / Utószó Marx József. – Bp., Szabad Tér K., 1988. – 217 p.

Hungarian Cinematographers 1988. – Bp., Hungarofilm, 1987. – 90 p., ill.

Hungarian films: Films hongrois: Vengerskie filmy 1988. – Bp., Hungarofilm, 1988. – 164 p., ill.

Kamera 1. Fotó, film, video. / szerk.: Dékán István. – Bp., Műszaki K., 1987. – 133 p., ill.

KERESZTY András

A szakasz: Egy filmről, egy háborúról és egy generációról. – Bp., Zrinyi, 1988. – 117 p., ill.

KOVÁSZNAI György

Szülőföld – animáció: Kalandozások Takamurával a magyar Disneylandben. – Bp., Pannónia Film Váll., 1988. – 32 p. – (Animációs könyvtár)

Közönség, mozi és egy film: Tanulmányok a filmterjesztéshez / szerk.: Féjja Sándor. – Bp., FÓMÓ, 1987. – 142 p., ill. – (A FÓMÓ Elméleti és Módszertani Osztályának kiadványai 1987/1.)

KRISTÓF Károly

A Halálos tavasztól a Gestapo fogságig: Megjelent a Világ c. lap 1947–48. évfolyamában folytatásokban. – Bp., Krónika, 1987. – 63 p., ill.

LATINOVITS / a képanyagot vál., a kötetet szerk. és az előszót írta Szigethy Gábor. – Bp., Officina Nova, 1988. – 178 p., ill.

A Magyar Film és TV–művészek Szövetségének Tájékoztatója az 1987–es évről. – Bp., Magyar Film– és TV–művészek Szöv., 1988. – 144 p.

A magyar játékfilmek nézőszáma és forgalmazási adatai, 1948–1987. szerk.: Gombár József. – Bp., MOKÉP, 1987. – 269 p.

MOLNÁR GÁL Péter

A Páger–ügy. – Bp., Pallas Lap– és Könyvkiadó, 1988. – 285 p., ill.

Mozgó Film Különszám: A Balázs Béla Stúdió története 1961–1986.: Dokumentumgyűjtemény. – szerk.: Durst György. – Bp., BBS, 1988. – 185 lev.

PSOTA Irén

Szerelmeim, szerepeim és a szemtanúk; az interjúkat Máté Judit és Kamondi Zoltán készítette. – Bp., Irisz, 1988. – 189 p., ill.

RAFFAI Anna

Filmkészítés videoteknikával. – Bp., BME Mérnöktovbkképző Int., 1987. – 187 p., ill.

RUTTKAI / a képanyagot vál., a kötetet szerk. és az előszót írta: Szigethy Gábor. – Bp., Terra, 1987. – 78 p., ill.

SÁRA Sándor

Pergőtűz: A 2. magyar hadsereg pusztulása a Donnál. – Bp., Tinódi, 1988. – 231 p., ill.

SAS György

Kamillka: Lírai mese egy nagy művészről. – Bp., Háttér Kft., 1988. – 192 p., ill.

SIMONYI Lia

Ennyi! : Visszatekintés ötven év film-munkájára 1937–1987 / jegyz., utószó Erdélyi Z. Ágnes. – Bp., Magyar Filmintézet, 1988. – 182 p., ill. – (Pályaképek)

SZEPES Mária

Emberek és jelmezek: Emlékek polifóniája. – Bp., Kozmosz Könyvek, 1988. – 304 p.

SZINETÁR Miklós

Kalandjaim: Szubjektív dokumentumok. – Bp., Magvető, 1988. – 462 p.

A szovjet filmszakma és filmművészet reformjáról: Dokumentumgyűjtemény / szerk. és összeáll.: Gombár József. – Bp., MOKÉP, 1987. – 163 p.

THOMAS, Bob

Walt Disney: Egy találékony amerikai. – Bp., Könyvért, 1987. – 333 p., ill.

TOLNAY Klári egyes szám első személyben / riporter: Párkány László. – Bp., Minerva, 1988. – 181 p., ill.

TÓTH Klára
Elem Klimov. – Bp., Múzsák, 1988. – 141 p., ill. –(Filmbarátok kiskönyvtára)

VADIM, Roger
Szerelmeim: Bardot, Deneuve, Fonda. – Bp., IPK, 1988. – 173 p., ill.

*Külföldön megjelent,
magyar filmmel foglalkozó könyvek*

BALÁZS, Béla
Izbrani proizvedenija / szoszt. Wolfgang Gersch, Vladimir Ignatovszki. – Szofija, Izd. Nauka i izkusztvo, 1988. – 401 p.

BALÁZS, Béla
Wybor pism / przeklad Karol Jung, Raoul Porges; wyb. Aleksander Jackie-wicz. – Warszawa, Wyd. Art. i Filmowe 1987. – 294 p.

A film életei: A HÉT évkönyve 1988 / szerk.: Barabás István. – Bucuresti, A Hét, 1988. – 247 p., ill.

POŠOVÁ, Katerina
Mari Törőcsiková. – Praha, Cs. Fil-movy Ustav, 1988. – 33 p.

ZSUFFA, Joseph
Bela Balazs: The man and the artist. – Berkeley–Los Angeles, Univ. of California Press, 1987. – 550 p., ill.

A MAGYAR FILMSAJTÓ

AMATÓRFILM

XXII. évfolyam

(Megjelenik kéthavonta)

A Magyar Amatőrfilm- és Video Szövetség tájékoztatója

Szerkesztő: Dékány István

Szerkesztőség: XII. Mátyás király u. 7.

AV KOMMUNIKÁCIÓ

II. évfolyam

(Megjelenik kéthavonta)

Az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár szakfolyóirata

Főszerkesztő: Dr. Dúzs János

Szerkesztőség: Bp. VIII. Múzeum u. 17.

Tel: 336-330, 336-300/191. mell.

Levélcím: 1428 Bp. Pf. 12.

FILM, SZÍNHÁZ, MUZSIKA

XXXII. évfolyam

(Megjelenik hetente)

Főszerkesztő: Iszlai Zoltán

Szerkesztőség: VII. Lenin körút 9-11.

Telefon: 221-285

FILM-MŰHELY

I. évfolyam

(Megjelenik kéthavonta)

Belső tájékoztató

Felelős kiadó: MAFILM igazgatóság

Szerkesztőség: XIV. Lumumba u. 174.

Tel: 831-750

FILMFORGALMAZÁSI ADATTÁR

XIII. évfolyam

(Megjelenik havonta)

Kiadja a MOKÉP Statisztikai és Ellenőrzési Osztálya

Szakmai belső használatra, kézirat gyanánt

Szerkesztőség: V. Báthory u. 10.

Telefon: 116-650

FILMKÖRKÉP

I. évfolyam (1988. márc. 9-től)

(Megjelenik hetente)

Szakmai tájékoztató

Szerkesztő bizottság: Forgács Iván, Hárshegyi János, Ivanics Ágota, Márki Judit, Vida János, V. Kozma Ilona, Zánkai Magda

Felelős kiadó: Horváth Lajos

FILMKULTÚRA

XXIV. évfolyam

(Megjelenik kéthavonta)

A Magyar Filmintézet folyóirata

Szerkesztőség: Erdélyi Z. Ágnes

Fraunhoffer Péter, Urbán Mária

Felelős kiadó: Marx József

Szerkesztőség: 1143 Bp. Népstadion út. 97.

Tel: 429-599

FILMVILÁG

XXXI. évfolyam

(Megjelenik havonta)

Filmművészeti folyóirat

Főszerkesztő: Létay Vera

Szerkesztőség: II. Bimbó u. 55.

Tel: 363-986

HÍRADÓ

III. évfolyam

A Magyar Filmklubok Szövetségének
értesítője

Szerkesztő: Báron György

Felelős kiadó: Sára Sándor

Szerkesztőség: XIV. Lumumba u. 174.

Tel: 843-337, 831-750/322.

HUNGAROFILM BULLETIN

XXIV. évfolyam

(Megjelenik angolul és franciául, évi
négy, oroszul egy különszám)

Felelős szerkesztő: Somogyi Lia

Szerkesztőség: V. Báthory u. 10.

Telefon: 125-425

JEL KÉP

IX. évfolyam

(Megjelenik negyedévenként)

A Magyar Közvéleménykutató Intézet
folyóirata

Főszerkesztő: Szecskó Tamás

Szerkesztőség: Bp. Akadémia u. 17.

Telefon: 328-765

Levélcím: Bp. 1373 Pf. 587

KÉP- ÉS HANGTECHNIKA

XXXIV. évfolyam

(Megjelenik kéthavonta)

Az Optikai, Akusztikai és Filmtechni-
kai Egyesület lapja

Felelős szerkesztő: Kemenes Frigyes

Szerkesztőség: VI. Anker köz 1.

Telefon: 222-086

MOKÉP INFO

(Megjelenik havonta)

A sajtóval és filmmel foglalkozók bel-
ső tájékoztatására

Felelős szerkesztő: Dr. Gombár József

Szerkesztőség: V. Báthory u. 10.

Telefon: 112-471, 113-478

MOZGÓ KÉPEK

IV. évfolyam

(Megjelenik havonta, 1988-ban
csak kilenc szám jelent meg)

Felelős szerkesztő: Csala Károly

Szerkesztőség: II. Bimbó u. 131.

Telefon: 335-122

PESTI MŰSOR

XXXVII. évfolyam

(Megjelenik hetente)

Műsormagazin

Főszerkesztő: Dr. Éles Tibor

helyettes: Máta Györgyi

Szerkesztőség: 1076 Bp. Garay u. 5.

Telefon: 415-585

SZINKRONIKA

II. évfolyam

(Megjelenik kéthavonta)

A Magyar Szinkron és Video Vállalat
tájékoztatója

Felelős szerkesztő: Dallos Szilvia

Szerkesztőség: Bp. II. Vöröshadsereg u.
64.

Telefon: 763-333

TUDOMÁNYOS FILMEK ÉS

VIDEOFELVÉTELEK

VI. évfolyam

(Megjelenik negyedévenként)

Az OMIKK műszaki film tájékoztatója

Szerkesztő: Volant Anna

Szerkesztőség: VIII. Múzeum utca 17.

Telefon: 336-330

5/88

hungarofilm

BULLETIN

FILMVILÁG

Válogatott repertórium

- 1.
- Koltai Tamás: Mindez már megtörtént velünk (*Beszélgetés Gothár Péterrel*)
- Reményi József Tamás: Lélegzet nélkül (*Grúz filmek krónikája*)
- Böszörményi Géza: Fekete macska sötét szobában (*Pasztoral*)
- Szilágyi Ákos: Barátom, a filmreklám
- Új hullámok Európában*
- Bikácsy Gergely: Tajtékos évek (*A nouvelle vague születése*)
- Kovács András Bálint: Kultúra és halál (*Az új hullám szabadsága*)
- Henri Langlois: Alain Resnais-ről
- Alekszandr Lipkov: Veszett filmek (*Alekszej German történetei*)
- A Filmvilág mozija*
- Schubert Gusztáv: A kollektív Übü (*Tűz van babám!*)
- Filmfőiskola*
- Zsugán István: Mennyit ér egy rendezői diploma? (*Beszélgetés Herskó Jánossal*)
- Pap Pál: Lengyelországban – és Ausztráliában (*Beszélgetés Jerzy Toeplitz professzorral*)
- Dobos Éva: Három világ diákjai (*Beszélgetés Humberto Solas kubai rendezővel*)
- Dr. Vincze Lajos: Debütánsok (*A holnap grúz filmes nemzedéke*)
- 2.
- Schiffer Pál–Magyar Bálint: A Dunánál (*Részletek egy dokumentumfilmből*)
- Ardai Zoltán: Oda azért még elmegyek (*Tiszta Amerika*)
- György Péter: Kis, szomorú stíliromantika (*Hótreál*)
- Zsugán István: Fekete dobozaink (*Beszélgetés Sára Sándorral*)
- Kovács András Bálint: Monológok a Kárhozatról (*Új filmjéről beszél Tarr Béla, Krasznahorkai László és Pauer Gyula*)
- Zsugán István: Talpalatnyi hitel (*Beszélgetés Dárday Istvánnal és Szalai Györgyivel*)

Vita a magyar filmről, 1962 (*Horváth Márton felszólalása*)

Zalán Vince: A levetkőztetett planéta (*Interjú Reisenbüchler Sándorral*)

Schubert Gusztáv: A fény évszázada (*Ginger és Fred*)

Nóvé Béla: Rács és toll (*Börtönemlékek*)

Molnár Gál Péter: Egy dal életrajza (*Lili Marleen*)

Barna Imre: Játék Amerikával (*Martin Scorsese filmjeiről*)

Irina Rubanova: „A lázadást játssza el” (*Viszockij, a filmszínész*)

Marina Vlady: Vlagyimir Viszockijról (I. rész)

3.

Gleb Panfilov: Tarkovszkij áldozathozatala „Gyakran gondolok Önre...” (*Tarkovszkij és Kozincev levelezéséből*)

Vitézy László: „Úgy érezte, szabadon él” (*Részletek egy dokumentumfilmből*)

Reményi József Tamás: Csak egy bűne van (*A Dunánál*)

Magyar Bálint: A falusi színtér (*A szociológus szemével*)

A Filmvilág mozija

Fáber András: A popkrisztus pokoljárása (*Mechanikus narancs*)

Bikácsy Gergely: Alkímia (*Dél*)

Báron György: A vakációzás nehézségei (*A zöld sugár*)

Filmrestaurálás

Barabás Klára: A klip őse (*Beszélgések Marcel L'Herbier művének újjászületéséről*)

Hudra Klára: A szívtelen asszony

Barabás Klára: A csonka filmek doktora (*Beszélgetés Szilágyi Attilával*)

Marina Vlady: Vlagyimir Viszockijról (2.rész)

Video

Pataki Gábor: A teória aranyló fája zöld (*Kasseli jegyzetek*)

Boros István: Luxus? (*Szűkülő kazettapiac*)

4.

Szabó Miklós: Tábori palackposták (*Történelmi dokumentumfilmekből*)

Kovács András Bálint: Miért az ávósok? (*A történelem visszavétele*)

Almási Miklós: Vadászjelenetek Felső-Magyarországon (*Tüske a köröm alatt*)

Ágh Attila: Az igazán nagy ügyek (*A mi kis ügyeink*)

Koltai Ágnes: Rejtő Jenő velünk van (*Beszélgetés Szomjas Györggyel*)

Kovács Ilona: Gondola alakú hamutartó (*Ernst Lubitsch filmvígjátékai*)

François Truffaut: Lubitsch fejedelem volt

Nagy Zsolt: Mechanikus Mikulás (*Brazil*)

Hirsch Tibor: Bolondok vagy meztelenek? (*Spielberg bíborszínei*)

Egy film regénye: Bulgakov és a Holt lelkek

Marina Vlady: „Sok-sok remény és illúzió” (*Vlagyimir Viszockijról; 3.*)

Könyv

Koltai Tamás: Egy ember, aki nevetett (*Kabos Gyula*)

5.

Márton László: Az együttérzés díszletei (*Berlin, Alexanderplatz*)

Klaus Eder: Miért az indulatok Franz Biberkopf miatt? (*Fassbinder-interjú, 1980.*)

Györffy Miklós: Forgatókönyvírók részvénytársasága (*Beszélgetés Michael Töteberggel*)

Papp Zsolt: A szubjektív tényező (*Helke Sander és a nyugatnémet'68*)

Zalán Vince: Péter és Pál (*Törvénytétel nélkül*)

Schubert Gusztáv: A vaskorszak végén (*Szorításban*)

Koltai Ágnes: Görbe folyosók (*Kiáltás és kiáltás*)

Új hullámok Európában

Ardai Zoltán: A macska nyolc éve (*A „csehszlovák új filmről”*)

Vera Chytilová–Boleslav Polivka: Az udvari Bolond és a királynő (*Részletek egy forgatókönyvből*)

Barna Imre: Nulla rosa est (*A rózsá neve*)

Andrzej Wajda: Sorsom a mozi (1)

Kovács István: Marandóság és mulandóság (*Beszélgetés Andrzej Wajdával*)

Könyv

Zalán Vince: Mécszláng (*Szűts István forgatókönyvéből*)

6.

Schubert Gusztáv: Egy percnyi csend (*A másik ember*)

Ágh Attila: A gyengék ereje (*Nemzedéki vallomás Kósa Ferenc filmjéről*)

A másik nemzedék (*Kovács András Bálint beszélgetése egyetemistákkal*)

Csepeli György: A vicc keserű bája (*Beszélgetés Bacsó Péterrel*)

Kovács András Bálint: A Wenders–sztori folytatása (*Az ég Berlin felett*)

Ruttmann Berlinje (*Dokumentumok*)

Klaniczay Gábor: Patetikus céltalanság (*A taxisofőr*)

Reményi József Tamás: Paszternak nélkül (*Zsivago doktor*)

Olga Ivinszkaja: Az idő fogságában (*A Zsivago doktor hányattatása*)

Andrzej Wajda: Sorsom a mozi (2.)

Könyv

Vértessy Péter: Filmközelben (*Viktor Sklovszkij könyvéből*)

7.

Izommozi

György Péter: Az erőszak mint stílus
Király Jenő: A borzalom esztétikája
Schubert Gusztáv: A leskelődő barbár

Barabás Klára: „A drog helyére beült a Szentlélek” (*Beszélgetés Xantus János-sal*)

Ardai Zoltán: A kultúrház romjain (*Úgy érezte, szabadon él*)

Kovács András Bálint: Filmmágia (*A kommunikáció mítosza Bódy Gábor művészetében*)

Zalán Vince: Kettős portré (*Bódy Gábor forgatókönyveiről: Tüzes angyal; Pszichotechnikum*)

Andrzej Wajda: Sorsom a mozi (3.)

Könyv

Báron György: Alapfok (*Gyürey Vera–Honffy Pál: Chaplintól Mihalkovig*)

Lázár István: Kollányi bárkái

8.

Székely Gabriella: Az arany ára (*Beszélgetés Bereményi Gézával*)

Koltai Tamás: Házasság magyar módra (*A menyasszony gyönyörű volt*)

Koltai Ágnes: Hallgat a mély (*A Balázs Béla Stúdió filmjeiről*)

Epizódok M.F. tanár úr életéből (*Részletek Forgách Péter Mérei Ferenc-portréfilmjéből*)

Böszörményi Géza: Rémálom és valóság (*Woody Allen stílusában*)

Kovács István: Eltékozolt történelem (*Beszélgetés Janusz Zaorskival*)

A Filmvilág mozija

Bikácsy Gergely: A halál munkában (*Mentse, aki tudja az életét*)

François Truffaut két levele

Klaniczay Gábor: David Bowie a filmvásznon

Az eljegesedett agy (*Megvalósulatlan filmtervek*)

Csináld magad – a filmet (*Umberto Eco filmparódiái*)

Ingmar Bergman: Laterna magica (1.)

Révész László: Videoművészet – videotechnika csukamájolaja

9.

Nemes Nagy Ágnes: Arckép–korkép (*Faludy György, a költő*)

Kovács András Bálint: A hatalom dublőre (*Titánia, Titánia...*)

Sipos Júlia: A monopólium vége? (*Interjúfűzér a filmforgalmazásról*)

Filmpornográfia

György Péter: A technikai sokszorosíthatóság korában

de Sade: Justine, avagy az erény meghurcoltatása (*Részlet*)

Amos Vogel: A szexuális tabuk alkonya

Szilágyi Ákos: Sztálini idők mozija (1.)

Ingmar Bergman: Laterna magica (2.)

Könyv

Szemadám György: Egy találékony amerikai (*Walt Disney*)

A magyar, lengyel és román filmművészszoövevények levélváltása

10.

Csantavéri Júlia: „Álom valamiről” (*Pasolini filmköltészete*)

Pier Paolo Pasolini: A boldogtalan fiatalok

Pasolini levelek

Kovács András Bálint: Vonyakszanak (*Beszélgetés Jeles Andrással*)

Lengyel László: Ország–világ legyen hazánk (*Sír az út elöttem*)

Bikácsy Gergely: Holott (*Kárhozat*)

Báron György: A harmadik (*Hanussen*)

Civilizációk között

Schubert Gusztáv: Dzsungelmozi

Harlan Kennedy: A trópusok hódolata

Ágh Attila: Jövő–képek és képtelen jövő

Koltay Ágnes: A szerelem mártírja (*A papa szolgálati útra ment*)

Barna Imre: Régi új Undokak (*Rocky Horror Picture Show*)

Hirsch Tibor: Pasztellszínek fesztiválja (*A Kecskeméti Animációs Filmszemlérről*)

Eszéki Erzsébet: Fából vaskarika? (*Kovácsnai György furcsa világa*)

Szilágyi Ákos: Sztálini idők mozija (2.)

Ingmar Bergman: Laterna Magica (3.)

11.

Székely Gabriella: A légy az objektívben (*Beszélgetés Gazdag Gyulával*)

Zalán Vince: Remington R.B. és a többiek (*Beszélgetés András Ferencsel*)

György Péter: Egy nemzedék csapdáiban (*Mr. Universe*)

Kornis Mihály: Brékó, Magyarország! (*Egy teljes nap*)

Székely Gabriella: A rövidtávfutók magányossága (*Soha, sehol, senkinek*)

Klaniczay Gábor: Ez a mocsár nem tart hat örökké (*Törvénytől sújtva*)

Tom Waits: Két dalszöveg

Kovács István: Az igazság haszontalan reménye (*Befejezés nélkül*)

Dániel Ferenc: Vonatok jönnek–mennek (*Menzel–sorozat a tévében*)

Szilágyi Ákos: Sztálini idők mozija (3.)

Ingmar Bergman: Laterna magica (4.)

Televízió

Bart István: A mozi időgépe (*Fejezetek az első világháborúból*)

12.

Sára Sándor: Fújja a szél, fújja (*Részletek egy készülődő dokumentumfilmből*)

A Filmvilág mozija

Ágh Attila: A világ segéd munkásai (*A vasember*)

Nóvé Béla: Nyílt levél Winston Smith-
hez (*Ezerkilencszáznyolcvannégy*)

Minden könyv kudarc (*George Orwell-
töredékek*)

Schubert Gusztáv: Angyali kísértetek
(*Rock Térítő*)

Fáber András: Isten már nem felel (*A
hajnal*)

Fiala János Péter: A denevér röpte (*Be-
szélgetés Tímár Péterrel*)

Fesztiválok

Létay Vera: Égi és földi történetek (*Ve-
lence*)

Koltai Ágnes: Tigrisbukfenc (*Figueira
da Foz*)

Szilágyi Ákos: Sztálini idők mozija (4.)

Becsületbírótság (*képregény*)

Mihail Romm: Szemjon Szemjonovics
Dukelszkij

FILMKULTÚRA

Válogatott repertórium

1.

Reflektor

Változó film a változó világban

Vitányi Iván: Hajdan és most

Kolosi Tamás: Válság, változás, mozgókép

A cenzúra mint alkotótárs; *Beszélgetés Bihari Mihállyal* (Tóth Klára)

Berkes Ildikó: Értelmiségiek a moziban

Andorka Rudolf: A filmművészet társadalmi hatása

Féjja Sándor: A közönségkutatás időszerezése

Jerzy Kossak: Film, kultúra, társadalom (Pap Pál fordítása)

Premier Plan

Hirsch Tibor: Ötvenes évekre ítélve: az emlékezés Sziszüphoszai

Mészáros Márta: Napló szerelmeimnek

Okszana Bulgakova: Kira Muratova „provinciális mozija” (V. Kozma Ilona fordítása)

Filmmúzeum

Tóth Endre André de Tothról. *Beszélgetés a hollywoodi rendezővel* (Balogh Gyöngyi)

Czakó Ágnes: André de Toth magyar filmjei

Könyv

Harmat György: Kalauz (nemcsak) filmőrülteknek

International Film Guide 1988

2.

Szilágyi Gábor: Az elvek és a valóság. *A filmgyártás és irányítás 1945 és 1949 között*

Tóth Ádám: A történelem metamorfózisa. *Két dokumentumfilm a koalíciós időkben*

Varga F. János: Ünnepeink 1945 és 1949 között a magyar filmhíradóban

Barabás Klára: Naponta három csók jegyre

A koalíciós időszak rövidfilmjeiről

Premier Plan

Dokumentum; *Válogatás Balázs Béla 1945–1949 közötti levelezéséből* (Geréb Anna)

Nem epigon és nem utód: pionír, ő; *Beszélgetés Szőts Istvánnal* (Fazekas Eszter–Pintér Judit)

Fazekas Eszter–Pintér Judit: „Sors, nyiss nekem tért...”

Szőts István: Ének a búzamezőkről

Eszmezsere

„Múltunk mind össze van torlódva” *Beszélgetés a közép- és kelet-európai or-*

szágok 1945 és 1949 között készült filmjeiről (Szerkesztette: Gyürey Vera–Pintér Judit)

3.

Reflektor

A magyar film faluképe

Báthory Erzsébet: A paraszt lelkében végbemenő mindenféle vívódás; *Paraszt–tematikájú magyar filmek 1951 és 1961 között*

Bíró Gyula: Egy darab szegény emberiség; *A múlt paraszti életének ábrázolása az 1945 és 1965 között készült magyar filmekben*

Urbán Mária: Tárgyak és alakok fehér fal előtt; *A paraszt kultúra a magyar filmben (1963–1968)*

Más iránytű

Beszélgetés Romány Pállal (Kőháti Zsolt)

Premier Plan

Győrffy Miklós: A lélek halott vidékei; *Gaál István: Holt lelkek*

Závada Pál: Filmszociográfiák a faluról és a történelemről

Hagyományaink

László Gyula: Veszteségek; *Gyöngyössy Imre–Kabay Barna: Pusztai emberek*

Film–múzeum

Czakó Ágnes: A kúriáktól a cselédsorsig; *A magyar falu az 1945 előtt készült magyar filmekben*

Filmográfia: *A falu a magyar filmekben (1945–1987)* (Gombos Judit összeállítása)

Eszmezsere

Marx József: *Berlini töprengések*

4.

Mérleg

Gyürey Vera: „...nevetetni és megindítani” *Federico Fellini: Ginger és Fred*

Giovanni Bottirolli: Az igazság paradoxonai; *Nyikita Mihalkov: Fekete szemek (Oci ciornie)* (Pintér Judit fordítása)

Forgács Iván: Puskin és Tatjana lábainál; *Roman Balajan: Védj meg, talizmán...*

Nagy Gyula István: „Csodálatos tévutak... szörnyűséges tévutak...”; *Witold Leszczyński: Szekercelárma*

Kövesdy Gábor: Családom szerepe a világhorradalomban; *Emir Kusturica: A pap szolgálati útra ment*

Harmat György: Ferreri mester meséi; *Marco Ferreri: I Love You*

Hirsch Tibor: Mese a holt lelkek halandó mérnökéről; *Peter Greenaway: A rajzoló szerződése*

Király Jenő: Az örült Max – Apokalipszis üres ég alatt; *George Miller: Mad Max*

Film–múzeum

Magyar Róza: Felnagyított leletek; *Garas Márton: Elnémult harangok, Pász-*

tory B. Miklós: *A falu rossza*, Balogh Béla: *Az obsitos*

Kitekintő

Urbán Mária: *Ételreceptek; Berlin'88*

Bán Róbert: *Felfedezések palotája?; Cannes, 1988*

Pap Pál: *Szomszéd az egész világ; Oberhausen, 1988*

Zöldi László: *Múlt a szögön; Milyenek a lengyel dokumentumfilmek? (Krakkó)*

Eszmecsere

Veress József: *Nindzsák és törpikék; Kínálat és kereslet a magyar filmterjesztésben*

5.

Teória

Veress József: *Jegyzetek a magyar film-színészet múltjáról és jelenéről.*

Huszár Ágnes: *A film gesztusvilága*

Premier Plan

Király Jenő: *Karády mágiája és mítosza*

Kóháti Zsolt: *Szirtes Ádám önazonos-sága*

Eszmecsere

„Egy filmben a rendező a színész”; *Beszélgetés András Ferencsel (Kóháti Zsolt)*

História

Boleslaw Michalek: *Színészek és sztárok (ford. Pap Pál)*

Geréb Anna: *Az ellentétek harca; Színháztudományok a húszas évek szovjet film-művészetében*

Berkes Ildikó: *Sztanyiszlavszkij rendezésétől a „Módszerig”*

6.

Reflektor

Sándor Tibor: *Vázlat a nemzetközi politikai eseményekről (1957–64)*

Györfy Miklós: *Korkép madártávlatból; Emlékeztető előadás felnőtteknek a hatvanas évek elejének művészeti törekvéseiről*

Báthory Erzsébet: *A zenekar a próba végeztével átmegy a klubszobába Főiskolai vizsgafilmek 1959–64-ig*

Nagyító

Fazekas Eszter–Pintér Judit: *Miénk a világ?*

A „próbaidő” pillanata Szabó István Álmódzások kora című filmjében

Dokumentum

Mi, húszévesek – Iljics őrcsapata Adalékok Marlen Hucijev filmjének keletkezéstörténetéhez (A. Gyemenok összeállításából) (ford.: Halmos Anna és Forgács Iván)

Kitekintés

Kövesdy Gábor: *Egy kupica pálinka – nyolc téгла*

A cinéma verité és a cseh új hullám egyes filmjei

Horváth György: *Ártatlan bőröndök, szelid sorompók; Jerzy Skolimowski lengyel filmjeiről*

A magyar filmről a rádióban

LÁTTUK, HALLOTTUK (Petőfi 10.45–11.00)

január	6.	<i>Szerelem második vérig</i> – Fáber András
	20.	<i>Amerikai anzix</i> – Báron György
	27.	<i>Régi idők focija</i> – Báron György
február	8.	<i>Úgy érezte, szabadon él, Kárhozat, Tüske a köröm alatt, A Dunánál.</i> – Szakáts Ildikó tudósítása
	9.	Filmszemle összefoglaló – Szakáts Ildikó
	10.	Kerekasztalbeszélgetés Vértessy Péterrel és Bernáth Lászlóval. <i>Sír az út előttem, Hótreál, Tiszta Amerika</i>
	11.	<i>Törvénysértés nélkül</i> – Szakáts Ildikó
	12.	Hangos beszámoló a XX. Magyar Játékfilmszemle társadalmi zsűrijének nyilvános vitájáról. Schreiber György összeállítása.
	24.	<i>Hótreál</i> – Báron György
március	3.	<i>Az erdő kapitánya</i> – Fáber András
	9.	<i>A Dunánál</i> – Fáber András
	16.	<i>Küldetés Evianba</i> – Veress József
	23.	<i>Tüske a köröm alatt</i> – Bernáth László
	30.	<i>Szeleburdi vakáció</i> – Vértessy Péter
április	6.	<i>A mi kis ügyeink</i> – Báron György
	13.	<i>A másik ember</i> – Vértessy Péter
	20.	<i>Törvénysértés nélkül</i> – Bernáth László
	27.	<i>Kiáltás és kiáltás</i> – Bernáth László
		<i>Szorításban</i> – Fáber András
május	18.	<i>Úgy érezte, szabadon él</i> – Báron György
június	8.	<i>Kutya éji dala</i> – Vértessy Péter
július	20.	<i>Nyitott ablak</i> – Vértessy Péter
augusztus	17.	<i>Titánia, Titánia</i> – Fáber András
szeptember	7.	<i>Miss Arizona</i> – Vértessy Péter
	14.	<i>Faludy György, költő</i> – Fáber András
	21.	<i>Sír az út előttem</i> – Vértessy Péter és Bernáth László
	26.	<i>Hanussen</i> – Fáber András
október	5.	<i>Hanussen</i> – Fáber András
	6.	<i>János vitéz</i> – Bernáth László
	19.	<i>Kárhozat</i> – Bernáth László
	26.	<i>Soha, sehol, senkinek</i> – Fáber András

- | | | |
|----------|-----|--|
| november | 9. | <i>Mr. Universe</i> – Bernáth László
<i>Egy teljes nap</i> – Fáber András
<i>Hajnali háztetők</i> – Vértessy Péter |
| december | 7. | <i>Rock Térítő</i> – Bernáth László
<i>Hajnal</i> – Báron György |
| | 28. | „K” – Fáber András |

GONDOLAT–JEL

(Kossuth 11.00–11.59)

február 7.

Megkezdődött a XX. Magyar Játékfilmszemle
Tiszta Amerika – Gothár Péter új filmje (Váradi Júlia riportja)

február 14.

Hangképek a XX. Magyar Játékfilmszemle zsűrijének üléséről. – Részletek Király István, Kardos G. György és Újhelyi Szilárd hozzászólásából. Pozsgay Imrével, a zsűri elnökével beszélget Bölcs István
A mikrofon előtt Sára Sándor (Osgyáni Csaba)
Interjú Kósa Ferencsel (Szakáts Ildikó)
A Gulyás–testvérekkel, Gulyás Gyulával és Gulyás Jánossal beszélget díjnyertes filmjükről Gyórfy Miklós
Négyszemközt Schiffer Pállal (Gyórfy Miklós)
Kisregény a filmvászonon – interjú Kézdi–Kovács Zsolttal (Ocsovai Gábor)

március 6.

Vélemények a filmforgalmazásról. Csona Bélával és Horváth Lajossal beszélget Szakáts Ildikó.
Varsányi Gyula jegyzete a reprivatizálási elképzelés ellentmondásosságáról

július 24.

Tüske a köröm alatt – reflexiók egy filmfesztivál fődjája kapcsán – Zöldi László jegyzete

október 30.

Szabó István *Hanussen* című filmjének fogadtatása az NSZK-ban – Szalay Zsolt tudósítása

november 25.

Játékfilm Szenes Hannáról történelmi tévedésekkel és tanulságokkal – Zöldi László jegyzete

A Stúdió '88 a magyar filmről

Szerelem második vérig

Interjú Dobray György rendezővel,
részletek a filmből

Györi Vagon és Gépgyár

Interjú Makk Károly rendezővel,
részletek a filmből

Tiszta Amerika

Interjú Gorthár Péter rendezővel,
részletek a filmből

Kárhozat

Interjú Tarr Béla rendezővel,
részletek a filmből

Tüske a köröm alatt

Interjú Sára Sándor rendezővel,
részletek a filmből

A mi kis ügyünk

Interjú Magyar József rendezővel,
részletek a filmből

Küldetés Eviánba

Interjú Szántó Erika rendezővel,
részletek a filmből

Film József Attiláról

Interjú Madaras József rendezővel,
részletek a filmből

A másik ember

Interjú Kósa Ferenc rendezővel,
részletek a filmből

Kiáltás, kiáltás

Interjú Kézdi-Kovács Zsolt rendezővel,
részletek a filmből

Szorításban

Interjú Almási Tamás rendezővel,
részletek a filmből

Nyitott ablak

Interjú Bodrogi Gyula rendezővel,
és Bacsó Péter stúdióvezetővel,
részletek a filmből

Titánia, Titánia

Interjú Bacsó Péter rendezővel,
részletek a filmből

Hanussen

Interjú Szabó István rendezővel,
részletek a filmből

Soha, sehol, senkinek

Interjú Téglásy Ferenc rendezővel,
részletek a filmből

Rajzfilmek a Bibliáról

Interjú Jankovics Marcell rendezővel,
részletek

A Dunánál

Interjú Schiffer Pál rendezővel,
részletek a filmből

*Csak röviden, ajánlás formájában volt
szó a következő filmekről*

Miss Arizona

Rend: Sándor Pál

Ab ovo

Rend: Cakó Ferenc

Szamárköhögés

Rend: Gárdos Péter

Úgy érezte, szabadon él

Rend: Vitézy László

Bp.Film: Történelmi korok,
történelmi filmek a Kossuth moziban.
(14 film vetítéséről adtunk hírt)

Egyéb, filmmel kapcsolatos események

A XX. Játékfilmszemle kapcsán interjú
Pozsgay Imrével, Szabó Ildikó és Sóth
Sándor elsőfilmes rendezőkkel.

A Cannes-i Filmfesztivál kapcsán inter-
jú Gárdos Péter rendezővel, Szabó Ist-
ván rendezővel és Koltai Lajos opera-
tőrrel

A Velencei Filmfesztivál kapcsán inter-
jú Bereményi Géza rendezővel és Eper-
jes Károly színművésszel

Dobozban lévő filmekről kérdeztük Kő-
halmi Ferenc filmfőigazgatót

*Jövedelmező vállalkozás-e a magyar
filmgyártás?*

Interjú Bacsó Péter és Dömölky János
rendezőkkal

*Film az 50-es évek internálós táborai-
ról,*

Interjú Böszörményi Géza és Gyarmathy
Livia rendezőkkel

Animációs film és a MOVI helyzete.

Interjú Nagy Gyula és Lakatos Iván ren-
dezőkkel

*Zala megye új filmforgalmazási válla-
lata, a Helikon.*

Interjú Horváth Lajos igazgatóval

A Stúdió „88 műsorvezetői:

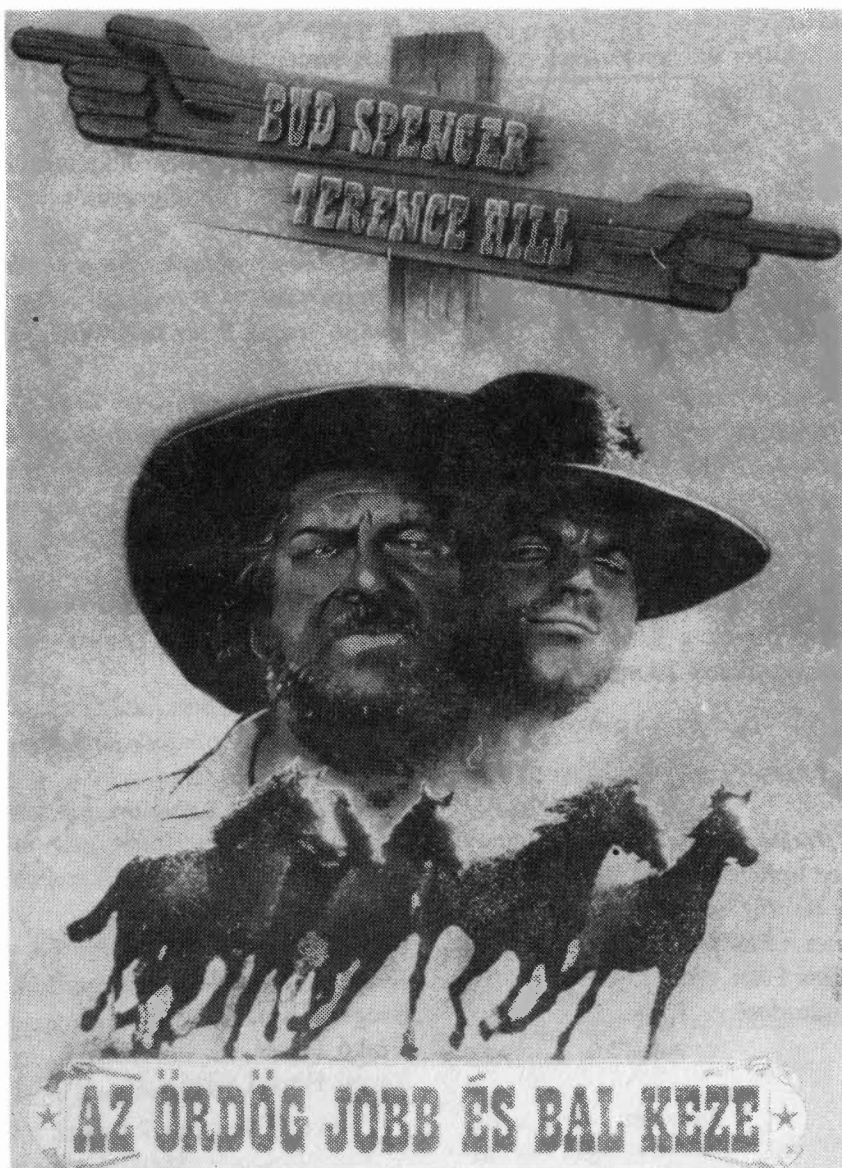
Érdi Sándor

Kepes András

Szegvári Katalin

Vinkó József

Zentai Péter László



**SZÍNHÁZ- ÉS FILMMŰVÉSZETI
FŐISKOLA**

RITZ FÜRDŐHÁZ

Rendező

Színes,
szinkronizált
angol
film
vígjáték

Főszereplők:
JACK WOODEN
RITA MORENO
TREAT WILLIAMS
F. MURPHY ABRAMSON



Fénykép: K.

A FŐISKOLA SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE, OKTATÓI

A Színház- és Filmművészeti Főiskola rektora: Kazimir Károly egyetemi tanár

Rektorhelyettese: Illés György tanszékvezető egyetemi tanár

A film- és televízió főtanészék vezetője: Szabó István egyetemi tanár

A televízió tanszék vezetője: Szinetár Miklós egyetemi tanár

A film- és televízió operatőr tanszék vezetője: Illés György egyetemi tanár

A művészetelméleti tanszék vezetője: Dr. Simó Jenő egyetemi tanár

A társadalomtudományi tanszék vezetője: Dr. Kéri Elemér egyetemi tanár

A mozgás tanszék vezetője: Szirmai Béla egyetemi docens

Az idegennyelvi lektorátus vezetője: Dr. Szekeres-Varsa Vera nyelvtanár

Egyetemi tanárok:

Fábri Zoltán

Fövény Lászlóné

Horváth Ádám

Makk Károly

Dr. Nemeskürty István

Dr. Poszler György

Szinte Gábor

Dr. Szöllősy Andrásné

Dr. Barna Tamás

Dömölky János

Esztergályos Károly

Koltai Lajos

Kovácsi János

Pándi András

Ragályi Elemér

Dr. Szelényi Anna

Egyetemi docensek:

Bacsó Péter

Bozó László

Erdélyi László Attila

Föld Ottó

Dr. Kárpáti György

Nemere László

Dr. Nemes Károly

Szécsényi Ferencné

Vagyóczky Tibor

Dr. Vincze Lajos

Zsombolyai János

Egyetemi tanársegédek:

Bálint András

Bíró Miklós

Fehér György

Forró István

Gazdag Gyula

Nagy Katalin

Selmeczi György

Sugár Miklós

Szabó Gábor

Szántó Erika

Egyetemi adjunktusok:

Dr. Altmann Istvánné

Dr. Barabás János

Nyelvtanárok:

Kovács Anikó

Dr. Pécsi György

Dr. Radnóti Miklósné

Szilágyi Mária

Szirányiné Pálffy Gabriella
Vidor Pálné

Testnevelő tanár:
Biszterszky Katalin

Meghívott oktatók:

Bán Róbert
Dr. Buglya Sándor
Erdélyi Gábor
Érdi Sándor
Dr. Farkas Péter
Gárdonyi László
Gere Mara
Gombár József
Horváth Lóránt

Juhász József
Kepes András
Kézdi–Kovács Zsolt
Kőhalmi Ferenc
Márk Iván
Marx József
Óvári Lajos
Rák József
Romvári József
Sellő Halnal
Szakácsi Lajos
Szekfü András
Vas János
Varsányi Ferenc
Zádori Ferenc

AZ 1987/88. TANÉVBEN VÉGZETT HALLGATÓK

ESTI TAGOZAT

Adásrendező szak

Osztályvezető: Horváth Ádám

Andor Péter
Bujtás János
Grosz Gabriella
Hajdu György
Hollós János
Koslós Tibor
Kosztola Tibor
László Gyöngyi
Litauszki János
Martinidesz László
Somogyi György
Somogyvári Péter
Uhrin Tamás

Kameramann szak

Osztályvezető: Zsombolyai János

Ágoston András
Ágoston Gábor
Halla József
Horváth István
Kapitány Iván Péter
Kókány Zoltán
Kovács György
ifj. Pásztor Ferenc
Reich László
Scheibner Károly
Virág Pál
Wonke Rezső

Filmvágó szak
Osztályvezető: Szécsényi Ferencné

Appel Edit
Erdélyi Erzsébet
Fehérmé Hargitai Mária
Gyimesi Ágnes
Harrach Lászlóné (Bérczi Ágnes)
Kántor Katalin
Koncz Gabriella

Kovács Eszter
Kovács Mária Magdolna
Major Klára
Moldoványi Judit
Révészné Juhász Katalin
Szabó Erzsébet
Szitányi Zsuzsanna
Vágó Éva
Völler Ágnes Mária

FILM- ÉS TELEVÍZIÓ FŐTANSZÉK HALLGATÓI AZ 1987/88. TANÉVBEN

NAPPALI TAGOZAT

Film- és tv-rendező szak

III. évfolyam
Évfolyamvezető: Makk Károly
Osztályvezető: Makk Károly

Horváth László
Káel Csaba
Kécza András
Márton Elisabeth
Pacskovszki József
Séfel László
Szederkényi Júlia
Wermer András

Film- és tv-operatőr szak

III. évfolyam
Évfolyamvezető: Illés György
Osztályvezető: Ragályi Elemér

Bécsi Imre
Gazsi Zoltán

Gózon Francisco
Horváth Adrienne
Körtési Béla
Oláh Zoltán
Sarkantyú Mihály

ESTI TAGOZAT

Riport-, dokumentum-, népszerű-, tudományos film- és tv rendező-operatőr szak

II. évfolyam
Osztályvezetők: Dr. Kárpáti György
Vagyóczky Tibor

Boldizsár András
Böszörményi Nagy Zsuzsa
Mánfai Miklós
Moldoványi Ferenc
Péter Klára
Tari János Mihály

Gyártásszervező szak

II. évfolyam

Évfolyamvezető: Föld Ottó

Osztályvezetők: Föld Ottó

Horváth Lóránt

Bánhalmi Béláné (Dobos Anna)

Bodzsár István

Dobos Gábor

Drabik János

Fehér József

Fényes András

Garami Gábor

Góczy Árpád

Hámori Tamás

Juhász István

Kecskeméthy Lídia

Kiszely Attila

Kovács Gyula

Kövesdi Frigyes

Légrádi Gábor

Lugosi Károly

Mátl Gábor

Pál Ödön

Radnai György

Sándor György

1988-BAN KÉSZÜLT FILMEK ÉS TV-JÁTÉKOK

Film- és tv-rendező, operatőr III. évfolyam

Filmek

BITOR ÉS BOSSZULÁS

r: Gazsi Zoltán, o: Sarkantyú Mihály,
v: Kovács Mária-Magdolna, gy: Máth
Gábor, 165 m, 16'

A hajléktalan, foglalkozás nélküli személy gyűjtögető életmódot folytat. Egy véletlenül nyitvamaradt lakásajtó besurranó tolvajlásra csábítja.

RUDOLFIO

r: Gózon Francisco, o: Körtési Béla, v:
Kovács Béla, gy: Sándor György, 200
m, 19'

Egy 15 éves lány és egy 35-40 éves
nős férfi kapcsolatteremtő próbálkozásai.

EMPATOMIM

r: Horváth László, o: Bécsi Imre, v: Németh Piros, gy: Bánhalmi Anna, 190 m, 18'

Tóni a csokigyár laborjában egy fantasztikus szeren dolgozik: az empatomim, az empátia kiterjesztője. Aki bevette, érezheti, amit a körülötte lévők éreznek.

A CHOICE OF THE NEW GENERATION

r: Káel Csaba, o: Bécsi Imre, v: Kovács Eszter, gy: Pál Ödön, 250 m, 23'

Mos nem tudja elviselni, hogy barátnőjét elviszi egy nyugatnémet fiú, ezért

ellopja annak autóját. Nekivág a magyar pusztaságnak. Az autó megteszi hatását, Mos hasonló szituációba csöppen, mint amiből „kimászott”.

NEM BESZÉL A KECSEGE

r: Kécza András, o: Gazsi Zoltán, v: Pásztor Panka, gy: Kovács Gyula, 190 m, 18'

Nem beszél a kecsge, de aki bölcs, fecseg-e?

(Lewis Carroll: Alice csodaországban)

ZAFIR

r: Pacskovszki József, o: Gózon Francisco, v: Szentandrási Éva, gy: Kövesdi Frigyes, 180 m, 16'

Egy fiatal lány öngyilkosságra készül. Egy fiú észreveszi őt és mindent meg-

tesz, hogy megakadályozza a lány ugrását a tetőről.

ÁRULÓ SZÍV

r: Séfel László, o: Horváth Adrienne, v: Péter Klára, gy: Fehér József, 200 m, 19'

E.A.Poe azonos című novellájának feldolgozása.

A TITKOS CSODA

r: Szederkényi Júlia, o: Horváth Adrienn, gy: Bene Krisztina, 180 m, 16'
Kísérleti film Borges novella-részletei alapján.

GIGI

r: Wermer András, o: Oláh Zoltán, v: Kovács Eszter, gy: Dobos Gábor, 325 m, 29'

Miért hívja le Gigi Sándort egy isten háta mögötti faluba? Miért tűnt el fél éve nyomtalanul a férfi életéből? A film egy utolsó találkozás története.

Tv-játékok

A TRÉFA

r: Gazsi Zoltán, o: Körtési Béla, v: Kovács Mária, gy: Juhász István, 16'

A SZABADSÁG

r: Gózon Francisco, o: Sarkantyú Mihály, v: Kovács Béla, gy: Juhász István 30'

Történet az emberi szabadság külső és belső lehetőségeinek esélyeiről. A játék helyszíne egy börtön.

ÉJIDŐ

r: Horváth László, o: Gazsi Zoltán, v: Kovács Mária, gy: Juhász István, 16'

A gyermektelen házaspárhoz hivatlan vendég érkezik — egy hatéves kislány — és magával hozza a félelmet.

A MÁSIK SZOBA

r: Káel Csaba, o: Bécsi Imre, v: Kovács Eszter, gy: Juhász István, 19'

Fiatal pár él albérletben egy szűk szobában. Az idős főbérletől csak egy aj-

tó választja el őket. A beteges néni zavarja életük intim szféráit is. Egy szép napon a másik szobában megszűnnek a zajok...

ANNAJANSKA A BOLSEVIK CSA-SZÁRNÓ

r: Kécza András, o: Horváth Adrienn, v: Kóczán Tibor, gy: Juhász István, 20' Forradalmi idill.

TÉMA EGY KÖZEPES MÉRETŰ NOVELLÁHOZ

r: Márton Elizabeth, o: Bécsi Imre, v: Kovács Mária, gy: Juhász István, 20' Parafrazis Csehov: Sirály című drámájának motívumaiból (Nyina és Konsztantin utolsó találkozása).

ELÉGIA EGY NŐÉRT

r: Pacskovszki József, o: Gózon Francisco, v: Pacskovszki József, gy: Juhász István, 21'

Egy hatvan év körüli férfi ajándékot akart vásárolni haldokló szeretőjének. A

bolt tulajdonosnője és a férfi között furcsa kapcsolat alakul ki.

CELLA

r: Séfel László, o: Horváth Adrienn, v: Péter Klára, gy: Juhász István, 33' Az egyén és a hatalom konfliktusa és harca a személyiség integritásáért.

A NYÍLT TENGEREN

r: Szederkényi Júlia, o: Horváth Adrienn, v: Szederkényi Júlia-Rohonyi Gábor, gy: Juhász István, 27' Sławomir Mrozek: A nyílt tengeren című egyfelvonásosa: abszurd dráma.

GIGI MEGDICSŐÜLÉSE

r: Wermer András, o: Oláh Zoltán, v: Komlós Tibor, gy: Juhász István, 15' Gigi, „a múzsa” fellázad: szó sem lehet arról, hogy Sándor, a festő feleségével utazzon a nagy lehetőséget jelentő párizsi tanulmányútra.

Riport–dokumentum, népszerű–tudományos film és tv–rendező, operatőr II. évfolyam

Filmek

A SZARVASSÁ VÁLTOZOTT FIÚ

r: Boldizsár András, gy: Juhász István 260 m, 13' 40"

A film egy szabolcsi kis faluból Budapestre került szakmunkástanuló fiú be-

mutatásával, az ipari tanulók között gyakori funkcionális analfabetizmusról szól.

MI A DOPPING

r,o: Péter Klára, v: Péter Klára, gy: Juhász István, 16' 20"

Az orvosszakértő ismerteti a dopping-szerek különböző csoportjait és azok hatását a sportolók szervezetére. Két sportoló beszél a szerekről és etikai problémáiról a saját „dopping-ügyük” sorsukat befolyásoló tapasztalatai alapján.

ITT ÉS MOST

r,o: Moldoványi Ferenc, v: Völler Ágnes, gy: Juhász István, 17'

Negyvennégy évvel a II. világháború után, az „ígéret” földjén: kilakoltatások, nyomortanyák, perifériára szorult emberek, nélkülöző családok, hárommillió szegény... szociológiai dokumentumok a magyarországi szegénységről

RELAX

r,o: Tari János, v. Jusztl Zsófia, gy: Juhász István, 17'

A relaxációs módszer és hatásának elemző bemutatása.

MOZAIKOK A NŐI ALKOHOLIZMUSRÓL

r: Böszörményi Zsuzsa, o: Péter Klára, v: Juhász Kati, gy: Juhász István, 14'
A film a női alkoholisták különböző csoportjairól mutat „mozaikokat”, előtérbe helyezve az értelmiségi nők problémáit. Közben a főszereplő pszichológusnőről is kiderül, hogy ő maga is beleszűszott az ivásba.

„...ZAVAROS, BÖLCS ÉS NAGY VOLT A DUNA”

r,o: Mánfai Miklós, v: Völler Ágnes, gy: Juhász István, 11'

„Minden nemzet, mely elmúlt kora emlékezetét semmivé teszi, vagy semmivé tenni hagyja, saját nemzeti életét gyilkolja meg.” (Kölcsey Ferenc)
Még egyszer a vízlépcsőről, most a régészet aspektusából.

Tv-riportok

REFORMOK — FELSŐ FOKON

r: Boldizsár András, o: Körtési Béla, v: Takács Erzsébet, gy: Juhász István, 19'

Beszélgetés a felsőoktatás reformjáról.

AZ ESZME

r: Böszörményi Zsuzsa, o: Horváth Adrienn, v: Péter Klára, gy: Juhász István, 15'

Egy nyugdíjas órnagynő beszél az 1956-os eseményekben való részvételéről, az

1968-as csehszlovákiai bevonulásról, és arról, hogy vallott és vall ma is az eszméről.

BESZÉLGETÉS A PARLAMENTRŐL, AVAGY AZ EGYETÉRTÉS LÁTSZATA

r: Mánfai Miklós, r: Horváth Adrienn, v: Rohányi Gábor, gy: Juhász István, 16'

Huszár István, a Hazafias Népfront főtitkára beszélget Király Zoltán képviselővel. A beszélgetést Aczél Endre vezeti.

STÚDIÓBESZÉLGETÉS A SZAMIZ- DATRÓL

r: Moldoványi Ferenc, o: Bécsi Imre, v:
Vadas Mihály, gy: Juhász István, 18'
Stúdióbeszélgetés a második nyilvános-
ságról, — a szamizdatról és a sajtónyil-
vánosság múltbeli és jövőbeli helyzeté-
ről... A pluralista tömegtájékoztatás esé-
lyei...

MATATÓ MÉNKÜ

r: Péter Klára, o: Horváth Adrienn, v:
Kovács Béla, gy: Juhász István, 10'
A gömbvillám ismertetése.

MENTSÉTEK MEG FALAINKAT

r,o,v: Tari János, gy: Juhász István, 16'
Az erdélyi falurombolás kapcsán beszél-
getés az identitás elvesztéséről. A film
a nemzetközi visszhangot is elemzi.

**A FILMSZAKMA SZERVEZETEI
ÉS INTÉZMÉNYEI**



Művelődési Minisztérium

Filmfőigazgatósága

Budapest, V. Szalay u. 10. Telefon: 530–600

Filmfőigazgató: Kóhalmi Ferenc

Filmfőigazgató–helyettes: Korill Ferenc

Osztályvezetők: Szerafin Ernőné, Svéd Pál

MAFILM

Magyar Filmgyártó Vállalat

Központ: Budapest XIV., Lumumba u. 174.

Telefon: 831–750, 831–950, 636–270

Pasaréti Filmgyára: Budapest, II., Pasaréti u. 122.

Telefon: 761–899, 761–129

Fóti Filmgyára: Fót, Győrffy u.

Telefon: 690–840

Igazgató: Kézdi–Kovács Zsolt

Produkciós igazgatóhelyettes: Vincze László

Gazdasági igazgatóhelyettes: Dr. Farkas Péter

Főmérnök (igazgatóhelyettes): Peller Károly

Kereskedelmi Iroda vezető (igazgatóhelyettes): Jahnke Imre

ALKOTÓI IRODA

Elnöke: Illés György

Az iroda vezetője: Zsombolyai János, helyettese: Gazdag Gyula

A Rendező Kamara vezetősége: Simó Sándor (október 1–ig), Schiffer Pál,

Zolnay Pál, Surányi András, Mész András

Az Operatőri Kamara vezetősége: Kende János, Baranyai László

(szeptember 1–ig), Koltai Lajos

A Dramaturgiai Kamara vezetősége: Bíró Zsuzsa, Kardos István, Hársing Hilda

Játékfilm rendezők

Almási Tamás	Lugossy László
András Ferenc	Luttor Mara
Bacsó Péter	Maár Gyula
Banovich Tamás	Mamcserov Frigyes
Bácskai Lauró István	Markos Miklós
Bán Róbert	Mészáros Márta
Bokor Péter	Moldován Domokos
Böszörményi Géza	Oláh Gábor
Dárday István	Palásthy György
Dobray György	Rózsa János
Elek Judit	Sándor Pál
Ember Judit	Sára Sándor
Esti János	Schiffer Pál
Erdőss Pál	Simó Sándor
Fazekas Lajos	Surányi András
Gaál István	Szabó István
Gazdag Gyula	Szabó Lőrinc
Gárdos Péter	Szalai Györgyi
Gothár Péter	Szalkay Sándor
Grunwalsky Ferenc	Szomjas György
Gulyás Gyula	Szörény Rezső
Gulyás János	Szurdi András
Gyarmathy Livia	Szurdi Miklós
Gyöngyössy Imre	Tarr Béla
Hintsch György	Tolmár Tamás
Jancsó Miklós	U. Tóth János
Jeles András	Vári Attila (1988. július 1–ig)
Kabay Barna	Vészi János
Kardos Ferenc	Vitézy László
Koltay Gábor	Xantus János
Kósa Ferenc	Zolnay Pál
Kovácsi János	Zsombolyai János
Lányi András	

Főiskolát végzett asszisztensek

Bóna Mara
Csillag Ádám
Damenia Csaba
Enyedi Ildikó
Ferenczy Gábor
Föld Júlia
Gara János
Hartai László
Hollós János
Janisch Attila
Jeli Ferenc
Kozsa Dezső
Kertész Kornis Mihály
Kulcsár Mária
Lakatos József
Ledniczy Márton
Mátis Lilla
Mész András
Mihályfy László
Müller Péter Iván

Oblath Péter
Pallagi Anikó
Puszt Tibor
Rozgonyi Ádám
Saár Tamás
Siklósi Szilveszter
Sipos András
Sopsits Árpád
Szabó Ildikó
Szász János
Székely Orsolya
Szirtes András
Sipos István
Togay Can
Tolmár Katalin
Torzsa Margit
Tóth Sándor
Vajda Péter
Wilt Pál

Operatőrök

Andor Tamás
Balogh Gábor
Baranyai László (szept. 1-ig)
Bélafalvy Balázs
Bojti András
Bucsek Tibor
Dávid Zoltán
Dér András
Halász Gábor
Illés György
ifj. Jancsó Miklós
Jankura Péter
Kardos Sándor
Kende János
Klöpfler Tibor

Koltai Lajos
Lőrincz József
Matkócsik András
Máthé Tibor
Medvigy Gábor
Mertz Lóránd
Nádassy László
Nemescsói Tamás
Pap Ferenc
Ragályi Elemér
Sas Tamás
Szabó Gábor
Tóth János
Varjasi Tibor
Wilkuna Osmo

Dramaturgok

dr. Balázs József
Bíró Zsuzsa
Bognár Éva
Csoóri Sándor
Dobai Péter
Fakan Balázs
Fábry Sándor
Hársing Hilda
Kapecz Zsuzsa
Kardos István
Kelecsényi László
Kertész Ákos

Kóródy Ildikó
Kőszegi Edit
Márton Gyula
Pataki Éva
Pethő György
Tóth Zsuzsa
Újhelyi János
dr. Vámos Miklós
Vásárhelyi Miklós
Vészits Andrea
Vörös Éva

Hangmérnökök

dr. Erdélyi Gábor
Fék György
Kardos Péter
Kovács György
Laczkovich Péter
Márkus Tamás

Oláh Ottó
Pintér György
Prohászka Béla
Réti János
Sipos István
Vámosi András

Díszlettervezők

Bachmann Gábor
Benedek Péter
Bertalan Tivadar
Csengery Zsolt
Csík György
Dóra Gábor
Duba László

Gyürky András
Kovács Attila
Molnárné Dévényi Rita
Rajk László
Romvári József
Rosicall Gábor
Vayer Tamás

Vágók

Csákány Zsuzsa
Galamb Margit
Hranitzky Ágnes
Kabdebó Katalin
Kármentő Andrásné

Kondor Zsuzsa
Kornis Anna
Losonczi Teréz
Majoros Klára
Miklós Marianna

Nagy Mária
Németh Márta
Rigó Mária

Sellő Hajnal
Sivó Júlia
Tuba Mariann

Hétfői Műhely

Vezető: Kardos István

Gazdasági Tanács

Elnök: Bacsó Péter

Alelnök: Baji László

Ügyvezető titkár: dr. Farkas Péter

Tagok: Babarczy László, Hanák Gábor, Kézdi-Kovács Zsolt,
Simó Sándor

BALÁZS BÉLA STÚDIÓ

Budapest, II., Pasaréti út 122.

Telefon: 767-988

Vezetőség: Bonta Zoltán, Dér András, Durst György, Hartai László, Sas Tamás

Stúdióvállalatok

BUDAPEST Filmstúdió Vállalat

Igazgató-stúdióvezető: Hanák Gábor

Igazgató-stúdióvezető-helyettes: Kardos Ferenc

Gazdasági vezető: Lukács Árpád

Főgyártásvezető: Dimény Tibor

DIALÓG Filmstúdió Vállalat

Igazgató-stúdióvezető: Bacsó Péter

Igazgató-stúdióvezető-helyettes: Tolmár Tamás

Gazdasági vezető: Pataki László

Főgyártásvezető: Szekeres Dénes

HUNNIA Filmstúdió Vállalat

Igazgató–stúdióvezető: Köllő Miklós (október 1–ig)

Simó Sándor (október 1–től)

Igazgató–stúdióvezető–helyettes: Sándor Pál

Gazdasági vezető: Podina Ferencné

Főgyártásvezető: Kórnai Péter

OBJEKTÍV Filmstúdió Vállalat

Stúdióvezető: Babarczy László (június 30–ig)

Igazgató: Venczel István (június 30–ig)

Igazgató–stúdióvezető: Babarczy László (július 1–től)

Igazgató–stúdióvezető–helyettes: Szabó István

Igazgatóhelyettes–főgyártásvezető: Purinszky Miklós

Főgyártásvezető: Óvári Lajos

Mozgóképi Innovációs Társulás

Vezető: Dárday István

Magyar Mozi– és Videofilmgyár

Budapest, IX., Könyves Kálmán krt. 13–15.

Telefon: 337–550

Igazgató: dr. Bokor László

Általános igazgatóhelyettes: Szakácsi Lajos

Főkönyvelő: Mócsai Kálmán

Igazg. és szervezési igazgatóhelyettes: Szalay Béla

Főgyártásszervezés: Németh László

Főmérnök: Bíró Gábor

MAGYAR FILMHÍRADÓ

Budapest, IX., Könyves Kálmán krt. 13–15.

Telefon: 337–550

Főszerkesztő: dr. Bokor László

Főszerkesztő–helyettes: dr. Székely Ferenc

Szerkesztők: Gorbói Tamás, dr. Kiss Gabriella, dr. Nyáry Gábor

Gazdasági vezető: Freiser Gábor

Gyártásvezető: Kátai Róbert

FÓRUM FILMSTÚDIÓ

(Korábban Dokumentumfilm Stúdió)
Budapest, IX., Könyves Kálmán krt. 13–15.
Telefon: 343–745, 337–550

Stúdióvezető: Fehéri Tamás

Stúdióvezető-helyettes: Buglya Sándor

Stúdiótanácsstagok: Magyar József, Sántha László, Szobolits Béla, Tatai Klára

Dramaturg: Tatai Klára

Rendezők: Kolonits Ilona, Lestár János, Paulus Alajos, Róna Péter, Sántha László, Szobolits Béla, Tényi István, Zombori Katalin

Rendező-operatőrök: Buglya Sándor, Fehéri Tamás, Magyar József

Operatőrök: Kiss Róbert, Máriássy Ferenc, Ormos Tibor

Rendezőasszisztens: Harcsa Béla

Vágó: Hollósy Tiborné

Gazdasági vezető: Freiser Gábor

Gyártási alkalmazottak: Andai Éva, Deres Claudia, Fonyódi Lászlóné, Horváth Zsuzsa, Kelecsényi Katalin, Kulcsár Györgyi, Márfics Erzsébet, Nagyné

Dévényi Györgyi, Pákozdy Gáborné, Solymosi Norbert, Pusztai Zsuzsa, Robák Károlyné

HELIOS FILMSTÚDIÓ

(Korábban: Tudományos és Oktatófilm Stúdió)
1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 13–15.
Telefon: 342–349

Stúdióvezető: Lakatos Iván (1988. aug. 15–ig)

Mb. stúdióvezető: Neményi Ferenc (1988. aug. 15–től)

Stúdióvezető helyettes: Kabdebó György (1988. jún. 30–ig)

Fődramaturg: Vitéz Gábor

Gazdasági vezető: Maloványi Józsefné

Propagandista: Bátori Éva

Rendezők: Belenykij Alekszander, Czigány Tamás, Dobrányi Zsuzsa, Duló

Károly, György István, Kabdebó György, Kis Klára, Kormos Ildikó, Tölgyesi Ágnes, Viszlai Julianna

Vendég rendezők: Bojti András, Kis József, Tóth–Szöllős András

Rendező-operatőrök: Dénes Gábor, Jeney Gyula, Lakatos Iván, Neményi Ferenc, Rák József, Zöldi István

Operatőrök: Enyedi Lajos, Harrach László, Surányi Z. András, Temesvári György

Dramaturgok: Katona Mária, Kárpáti Péter

Vágók: Csonka Judit, Kollányi Judit, Moldoványi Judit, Zádori Anna

Gyártásvezetők: Dalmay László, Makkai László, Selyem Mariann, Szederkényi

Miklós, Vass Melinda, Veiczi Erzsébet, Vitéz Gáborné

Stúdió tanács: Czigány Tamás, Dénes Gábor, Duló Károly, György István,

Rák József

Művészeti és Tudományos Tanács: Balogh Sándor, Bencze Gyula, Fukász György,

Füleki József, Hanák Péter, Hoffmann Tamás, Matos Lajos, Zöldi László

Oktatáspolitikai Tanács: Abonyi Iván, Appel György, Benedek András, Egri

Béla, Lócsei Gabriella, Riedl Miklós

KATONAI FILMSTÚDIÓ

Budapest. 1097. Könyves Kálmán krt. 15.

Telefon: 141-233

Stúdióvezető: Szentirmai István

Stúdióvezető helyettes: Kemény László

Művészeti tanácsstagok:

Böjte József rendező, Fehéri Tamás operatőr-rendező, Füleki József filozófus-esztéta, Harmath Ádám ny. alezredes, Katona István újságíró, Kemény László rendező-stúdióvezető helyettes, Magyar József filmrendező, dr. Pataky Iván esztéta, Pogán Éva szerkesztő, Szentirmai István stúdióvezető, dr. Varga István alezredes.

Rendezők: Böjte József, Glósz Róbert, Kemény László, Takács Gábor

Rendező-operatőrök: Simon György, Tóth-Szöllös András

Operatőrök: Öreg Jenő, Placsintár András

Vágók: Balázs Mária, Tatai Judit

Az év filmjeinek elkészítésében résztvevő stúdióon kívüli:

- rendezők: Czigány Tamás, Csőke József
- operatőrök: Kiss Róbert, Vagyóczky Tibor
- vágó: Tóth Lujza

Pannónia Film Vállalat

1021 Budapest, II. Vörös Hadsereg útja 64.

Telefon: 763-333

Igazgató–stúdióvezető: dr. Matolcsy György

Igazgatóhelyettes: Horváth Imréné (jún. 30–ig)

Stúdióvezető–helyettes és a Dimenzió műterem vezetője: Sárosi István

A II. műterem vezetője: Kunz Román

A kecskeméti műterem vezetője: Mikulás Ferenc

A pécsi műterem vezetője: dr. Kun László (aug. 31–ig);

szept. 15–től: Hernádi Tibor

Főmérnök: Radó Tamás

Személyzeti és oktatási vezető: Bleier Edit

A számviteli és pénzügyi osztály vezetője: Vincze Borbála (jún. 30–ig);

máj. 1–től főkönyvelő: Brunner Józsefné

A kereskedelmi iroda vezetője: márc. 1–től Bujtárné Mikle Judit

A művészeti tanács vezetője: dr. Hankiss Elemér

A Pannónia Hírek felelős szerkesztője: Sevcsik Csilla

Rendezők

Békési Sándor

Cakó Ferenc

Gémes József

Hernádi Tibor

Horváth Mária

Imre István

Jankovics Marcell

Koltai Jenő

Lisziák Elek

Macskássy Katalin

Nepp József

Orosz István

Reisenbüchler Sándor

Pásztor Ágnes

Richly Zsolt

Rófusz Ferenc

Szilágyi Varga Zoltán

Szoboszlay Péter

Ternovszky Béla

Vajda Béla

Varga Csaba

Varsányi Ferenc

Tervezők

Balajthy László

Bakai Piroska

Bánki Katalin

Füzesi Zsuzsa

Dékány Ferenc

Doboki László

Eszes Hajnal

Foky Ottóné

Hernádi Edit

Javorniczky Nóra

Kaim Miklós
Kakusziné Tóth Zsuzsa
Kaszner Margit
Kecskés Magdolna
Kismányoky Károly
Kiss Iván
Kovács István
Kováts Tamás
Kricskovics Zsuzsa
Major Józsefné
Madarász Zoltán

Nagyné Bozsóki Magdolna
Szabó Gyula
Szalay Edit
Szjártó Kálmán
Szórády Csaba
Tóth Pál
Uzsák János
dr. Zágonyi Ervinné
Zoltán Annamária
Zsilli Mária

Háttértervezők

Csik Márta
Glück Júlia
Némethné Csathó Gizella

Neuberger Gizella
Papp Miklós

Hangmérnökök

Bársony Péter
Zsebényi Béla

Operatőrök

Bacsó Zoltán
Henrik Irén
Lossonczy Árpád
Nagy Csaba

Nagyné Neményi Mária
Nemes Erzsébet
Radocsay László
Varga György

Vágók

Hap Magda
Völler Ágnes

Gyártásvezetők

Ács Karola
Bujtárné Mikle Judit
Dreilinger Zsuzsa
Hegymegi Pál
Kardos Péter

Magyar Gergely
Marsovszky Emőke
Morvay Gábor
Mezei Borbála
Vécsy Veronika

Magyar Szinkron és Video Vállalat

Bp. II. Vörös Hadsereg útja 64.
Telefon: 763-333

Igazgató: Venczel István

Igazgatóhelyettes–stúdióvezető: Pinke György

Stúdióvezető–helyettes: Jurka László, dr. Hajós András, Varga T. József

Alkotócsoport–vezető: Kaiser László, Kovács Ferencné, Tóth Lajos

Gyártási osztályvezető: Kovács Gyula

Vezető lektor: Maróti Sára, Pál Alíz

Lektor: Farkas István, Lienerné Krasznai Krisztina, Mann Lajos, Molnár János,
Szalai Klára, Szekér András

Rövidfilmműterem–vezető: Kocsonyay Géza

Videoműterem–vezető: Szekeres Béla

A SZINKRONFILM STÚDIÓ MUNKATÁRSAI

Rendezők

Bursi Kati

Hazai György

Juhász Anna

Kiss Beáta

Kosztola Tibor

Mohácsi Emil

Rehorovszky Béla

Somló Andrea

Tomasevics Zorka

Vajda István

Vas János

Várai Ibolya

Várkonyi Gyula

Wessely Ferenc

Zákányi Balázs

Szövegíró dramaturgok

Asztalos József

Bali Judit

Dobos Éva

Frigyes Katalin

Fodor Zsuzsa

Géczy Vera

Gonda Miklós

Jankovich Krisztina

Kálmán Éva

Kertész Judit

Kléner Gizella

Kremsier Zsuzsa

L. Pataricza Eszter

Miklós Lívía

Molnár Anna

Nedeczki Edit

Neményi Róza
Nikowitz Oszkár
Pehr Klára
Petőné Szőnyi Klára
Résch Éva
Schéry András
Sarodi Tibor
Sára Ágnes

Somogyi Magda
Soproni Klára
Szeredás András
Székely Anna
Szilágyi Erzsébet
Szőnyi Klára
Takácsy Gizella

Hangmérnökök

Balog Mihály
Bétin Viktor
Bognár Gyula
Hargitai János
Illés Gergely
Királybíró Sarolta
Kováts Gábor

Láng Noémi
Morassi László
Steiner András
Takáts György
Varga Zita
Vargányi László
Zombori László

Rendezőasszisztensek

Boziné Orosz Rózsa
Dezsőffy Rajz Katalin
Farkas Gábor
Győrvári Judit
Kasperlik László
Kiss Lajos
Kovács Miklós
Lengyel László

Mata Zsófi
Moldoványi Ferenc
Poleczák Irma
Szalay Éva
Szőnyi István
Váradi Eszter
Zala Kálmán

Vágók

Balog Mihályné
Baja Gábor
Fényi Sándorné
Gáspár Tamara
Kern Mária
Kiss László
Kovács Gyuláné
Kozma Gyuláné

Meszlényi Lászlóné
Mihályfalvi Mihály
Nemes Takács Lászlóné
Nikodém Zsigmond
Nyers Gyuláné
Talpas Iván
Virág Éva

Gyártásvezetők

Csáki Vera
Dudás Ica
Miklái Mária
Németh Piroska

Nagy Zoltán
Ozorai Katalin
Pálinkó Mária
Sóstarics Ágnes

Színészek

Czigány Judit
Dallos Szilvia
Erdélyi Mária
Felföldi László
Földessy Margit

Füzessy Ottó

Győri Ilona
Kiss László
Koroknay Géza
Magda Gabi
Sáfár Anikó
Sós László

A RÖVIDFILM MŰTEREM MUNKATÁRSAI

Rendezők

Domokos Attila
Vásárhelyi Károly

Gyártásvezetők

Pápai Gusztávné
Losonczy György

Vágó-rendezbasszisztens

Fenyvesi Péter

Vágó

dr. Gergely Pálné

Hangmérnök

Bérczi Endre

Operatőr

Bartos Miklós

A VIDEO MŰTEREM MUNKATÁRSAI

Rendező-operatőr

Kéri György

Főoperatőr

Hildebrand István

Hangmérnök

Szakály Mátyás

Videomérnök

Szabó László
Csernyák Tibor

Gyártásvezető

Eckhardt Anna

MOKÉP

Mozgóképforgalmazási Vállalat
Budapest, V., Báthory u. 10.
Telefon: 116-650

Igazgató: dr. Gombár József
Információ és propaganda igazgatóhelyettes: Stenczer Noémi
Filmforgalmazás-politikai igazgatóhelyettes: Csoma Béla
Gazdasági igazgatóhelyettes: Madarász István
Műsorpolitikai és filmellátási osztályvezető: Herber Dénes
Sajtó- és propagandaosztály-vezető: Prukner Pál
Piackutatási és információs osztályvezető: Tóth Béla
Filmbeszerzési osztályvezető: Kabók József

Moziüzemi Vállalatok

BUDAPEST FILM
Budapest, V., Báthory u. 10.
Igazgató: dr. Port Ferenc

Baranya
Pécs, Gábor utca 1.
Igazgató: Pozsgai Miklós
Főkönyvelő: dr. Czigliányi Imre
Filmforgalmazási osztály vezetője: Mészáros Bálint

Bács-Kiskun
HIRŐS FILM
Filmforgalmazó és Moziüzemeltető Vállalat
Kecskemét, Jókai tér 3.
Igazgató: Gila János
Főkönyvelő: Szondi Györgyné

Békés

KONTUR Moziüzemeltető Kulturális Vállalat

Békéscsaba, Luther u. 5/b.

Igazgató: Dankó Pál

Filmforgalmazási igazgatóhelyettes: Panyi Márta

Gazdasági igazgatóhelyettes: Solti Zoltán

Bemutató mozik neve, címe, üzemvezető neve:

Phaedra Mozi, Békéscsaba — Tőkés Gyula

Petőfi Mozi, Gyula — Góczéné Janics Borbála

Partizán Mozi, Orosháza — Mészárosné Hegede Éva

Borsod–Abaúj–Zemplén

Miskolc, Fürst S. u. 30.

Igazgató: Lengyel Ágoston

Bemutató mozik neve, címe, üzemvezető neve:

Béke, Miskolc, Rákóczi u. 5. — Kasztner Sándorné

Kossuth, Miskolc, Széchenyi u. 1. — Szabó Imre

Táncsics, Miskolc, Nagyváthy u. 6. — Boldizsár Éva

Ady Művelődési Ház — Kovácsné Ládi Katalin

Béke, Kazincbarcika, Egressy Béni tér 8. — Kovács Lászlóné

Derkovits, Leninváros, Széchenyi u. 2. — Rajz Ferenc

Petőfi, Sárospatak, Eötvös u. 6. — Szabó Béla

Béke, Ózd, Árpád vezér u. 29. — Bodó Lajosné

Kossuth, Ózd, Gyár u. 4. — Bodó Lajosné

Rákóczi, Szerencs, Rákóczi u. 106. — Bagdiné Porkoláb Éva

Május 1., Edelény, Hősök tere 2. — Kurucz András

Petőfi, Tokaj, József A. u. 1. — Fehér Lajos

Vasas, Diósgyőri Vasas Művelődési és Oktatási Központ Miskolc,

Marx Károly u. 36. — Szokol János

Csongrád

Hódmezővásárhely, Zrínyi u. 2.

Igazgató: Petrőczy Sándor

Bemutató mozik neve, címe, üzemvezető neve:

Szabadság, Szeged, Deák F. u. 12. — Petrovszki Zoltán

Vörös Csillag, Szeged, Széchenyi tér 9. — Petress József

Fáklya, Szeged, Horváth Mihály u. 10. — Galgóczi Rozália

Béke, Hódmezővásárhely, Lenin u. 45. — Tóth Istvánné

Terv, Hódmezővásárhely, Október 6. u. 5. — Tóth Istvánné

Vörös Csillag, Makó, József A. u. 1. — Ónodi Károlyné
Szabadság, Szentes, Szabadság u. 3. — Pólya Lászlóné
Szabadság, Csongrád, Kossuth tér 13. — Körösi László

Fejér

Székesfehérvár, Szabadságharcos u. 5.

Igazgató: Kóbor István

Bemutató mozik neve, címe, üzemvezető neve:

Köztársaság, Székesfehérvár, Népköztársaság u. 35. — Kovács József

Dózsa, Dunaújváros, Ságvári tér 1. — Kleinhaus László

Agárd–Kertmozi, Agárd — Budavári Vilmos

Gárdony–Kertmozi, Gárdony — Nemes István

Velence–Kertmozi, Velence — Bajári Sándor

Vörös Csillag, Mór, Somogyi u. 3. — Tóth Gyula

Győr–Sopron

Győr, Aradi Vértanúk útja 16.

Igazgató: Dr.Szabadosné Lengyel Veronika

Filmforgalmazási igazgatóhelyettes: Óvári Györgyné

Bemutató mozik neve, címe, üzemvezető neve:

Rába, Győr — Erdélyi Vilmos

Vörös Csillag, Győr — Nagy Péter

Szabadság, Sopron — Madarász Pál

Dózsa, Mosonmagyaróvár — Hartai Ferencné

Petőfi, Kapuvár — Szigethy Attiláné

József Attila, Csorna — Kovács Pálné

Hajdú–Bihar

HAJDÚ FILM

Debrecen, Petőfi tér 10.

Igazgató: Hanesch László

Bemutató mozik neve, címe, üzemvezető neve:

Apolló, Debrecen — dr. Szombathy Béláné, dr. Nyilas Mihályné

Meteor, Meteor kert, Debrecen — Gadus Mártonné

Víg, Debrecen — Bernáthné Molnár Judit, Koppányiné Nemes Zsófia

Báthory, Hajdúböszörmény — Fehér Lászlóné

Bocskai–kert, Hajdúszoboszló — Szoboszlai Lilla

Berettyó, Berettyóújfalu — Papp Éva

Bocskay, Hajdúnánás — Patai István

Béke, Püspökladány — Gáll Sándorné
Kossuth, Balmazújváros — Nádasdiné Tar Mária
Petőfi, Derecske — Garamvölgyi Gábor
Béke, Egyek — Mucza Béla
Árpád, Hajdúdorog — Incze Mihály
Bocskay, Hajdúhadház — Zeke Lászlóné
Vörös Csillag, Nádudvar — Papp Julianna
Béke, Kaba — Sári Tiborné
Körös, Komádi — Komóczi Sándor
Petőfi, Polgár — Bakos Anna
ATE, Debrecen — Bilincsi Lajos
KLTE, Debrecen — Fridvalszky Gyula
Híradó, Debrecen — Serbán Irma
Déryné, Hajdúsámson — Diószegi Józsefné

Heves

Eger, Sándor Imre u. 2.

Igazgató: Pók Lajos

Bemutató mozik neve, címe, üzemvezető neve:

Vörös Csillag, Eger, Széchenyi u. 14. — Kiss Péter

Puskin, Gyöngyös, Marx Károly u. 22. — Veres Ágnes

Vörös Csillag, Hatvan, Kossuth tér — Gulyás Lászlóné

Komárom

Tata II. Vágó u. 21.

Telefon: 34/80–888

Igazgató: Szakácsi János

Főkönyvelő: Tóth Kálmánné

Műsorcsoport vezető: Simonné dr. Tigelmann Ilona

Bemutató mozik neve, címe, üzemvezető neve:

Turul, Tatabánya — Sámuel Ferencné

Tó, Tata — Mózes Ervinné

Petőfi, Esztergom — Némethné Pathó Márta

Jókai, Komárom — Tonomár István

Ady, Oroszlány — Csizmazia Imréné

Klub, Tatabánya — Sámuel Ferencné

Kossuth, Kisbér — Garai Tibor

Alkotmány, Nyergesújfalu — Károly József

Rákóczi, Lábatlan — Károly József

Nógrád

Salgótarján, Május 1. út 70.

Telefon: 32/10-888

Igazgató: Erdős István

Főkönyvelő: Török Imréné

Filmforgalmazási osztályvezető: Kocsis László

Bemutató mozik neve, címe, üzemvezető neve:

November 7, Salgótarján, Palóc Imre tér 1. — Kocsárdi Nándor

Madách Imre, Balassagyarmat, Bajcsy Zs.u. 8. — Tóth Endre

Mátra, Pásztó, Csap u. 1. — Török Tünde

Pest

Budapest V., Egyetem tér 5.

Igazgató: Kozma Károly

Bemutató mozik neve, címe:

Autós Kertmozi, Bag

Szabadság, Cegléd

Autós Kertmozi, Cegléd

Autós Kertmozi, Dabas

Autós Kertmozi, Gomba

Kertmozi, Gyömrő

„*Ring*”, *Autós Kertmozi*, Mogyoród

Autós Kertmozi, Monor

Arany János, Nagykőrös

Cifrakert, Nagykőrös

Autós Kertmozi, Nagytarcsa

Autós Kertmozi, Ráckeve

Autós Kertmozi, Szentendre

Kultúr, Vác

Kertmozi, Vác

Mozik száma:	normál	kiemelt bemutató	15
		premier	27
		utánjátészó	42
	keskeny		9
	videómozi		4

Somogy

Kaposvár, Május 1. u. 20.

Igazgató: dr. Németh János

Gazdasági igazgatóhelyettes: Vajdáné Paizs Anna
Műsorosztály vezető: Kocsis István
Bemutató mozik neve, címe, üzemvezető neve:
Vörös Csillag, Kaposvár, Noszlopy G. u. 5–7. — Milhoffer Istvánné
Mozimúzeum, Kaposvár, Kossuth L. u. 37. — Varga István
Szabad Ifjúság, Kaposvár, Dózsa Gy. u. 3. — Keresztes N.István
Május 1., Siófok, Kálmán Imre sétány — Garamvölgyi Sándor

Szabolcs–Szatmár

Nyíregyháza, Szabadság tér 10.
Igazgató: Hamvas László
Főkönyvelő: Tóth Árpád
Műsorosztály vezető: Bézi Lászlóné
Bemutató mozik neve, címe, üzemvezető neve:
Krúdy, Nyíregyháza — Réti Józsefné
Béke, Mátészalka — dr. Badak Jánosné
Béke, Kisvárda — Ács Ferenc
Videóház, Nyíregyháza — Oláh Sándor
Kert, Nyíregyháza — idény jelleggel
Videóteka, Nyíregyháza — Jókai tér

Szolnok

Szolnok, Május 1. u. 19.
Igazgató: dr.Dajka Miklós

Tolna

Szekszárd, Ybl Miklós u. 31.
Igazgató: Sajgó Ferencné dr.

Vas

Szombathely, Lenin u. 62.
Igazgató: Tuba László

Veszprém

Veszprém, Ranódi tér 2.
Igazgató: Bajczi Gyula

Mozik száma:	normál kiemelt bemutató	15
	premier	17
	utánjátészó	39

keskeny premier 36
utánjátzó 92

Videotéka

Veszprém, Séd Filmszínház

Pápa, Petőfi Filmszínház

Zala

HELIKON FILM Filmforgalmazó és Moziüzemeltető Vállalat

Zalaegerszeg, Széchenyi tér 6.

Budapesti iroda: Pasaréti u. 122.

Igazgató: Horváth Lajos

HUNGAROFILM

Budapest V., Báthory u. 10.

Telefon: 116-650, 317-330

Telex: 22-5768

Főkönyvelőség: V., Báthory u. 20.

Telefon: 116-650, 317-330, 312-759

Szállítmányozási, vám-, raktározási és filmbeszerzési osztály:

II., Budakeszi út 51.

Telefon: 760-244

Telex: 22-6913

Igazgató: Szabó B. István

Igazgatóhelyettes: Váradi István

Gazdasági igazgató: Erdélyi István

A filmforgalmazási főosztály vezetője: Sugár Péterné

A szocialista film export-import osztály vezetője: Tóth Gyula

A mozifilmimport osztály vezetője: Szluha Dénesné

A propaganda osztály vezetője: Huszár János

1988. november 1-től: Vajda Katalin

Szerkesztő: Somogyi Lia

A produkciós osztály vezetője: Gárdos István

A szállítmányozási, vám-, raktározási és filmbeszerzési osztályok
főosztályvezetője: Preisz Mária

A szállítmányozási osztály vezetője: Nagy Tiborné

A vám- és raktározási osztály vezetője: Lakatos Endre

A filmbeszerzési csoport vezetője: Roboz Erika

A főkönyvelőség vezetője: dr. Lukács Ferenc

Magyar Filmintézet

Budapest, XIV., Népstadion út 97.

Telefon: 429-599

Filmtár: Budapest, II., Budakeszi út 51/b.

Telefon: 761-322, 761-018

Filmmúzeum, az Intézet filmszínháza:

Budapest, VII., Tanács krt. 3.

Telefon: 220-230

Közönségszervezési iroda:

Budapest, VII., Dohány u. 1/c.

Telefon: 222-641

Igazgató: Marx József

Általános igazgatóhelyettes, a Filmtár vezetője: Gyürey Vera

Tudományos igazgató: dr. Veress József

Gazdasági igazgató: Pintér Józsefné

A könyvtár vezetője: Páldy Tamásné

A műsorosztály vezetője: Horváth György

A Filmmúzeum vezetője: Dimitrov Sándor

Kiadványszerkesztőség és nemzetközi kapcsolatok osztályának

vezetője: Pap Pál

Magyar Film– és TV–művészek Szövetsége

Budapest, VI., Gorkij fasor 38.
Telefon: 424–760, 211–120

Elnök: Jancsó Miklós
Társelnök: Baló György
Főtitkár: Lugossy László és Dömölky János
Titkár: Vitéz Gábor és Márk Iván
Külügyi titkár: Kósa Ferenc
A filmklubbizottság elnöke: Illés György
Ügyvezető titkár: Bakos Istvánné
Tiszteletbeli elnök: Fábri Zoltán

SZAKOSZTÁLYTITKÁROK

Játékfilm szakosztály: a 15 fős vezetőség ügyvezető képviselői:

Kézdi–Kovács Zsolt, Szomjas György, Xantus János
Dokumentumfilm–szakosztály: Róna Péter
Népszerű–tudományos szakosztály: Rák József
Animációs szakosztály: Jankovics Marcell
Kritikusi szakosztály: Báron György
Szinkronszakosztály: Schéry András

Televíziós szakosztályok:

Drámai szakosztály: Horváth Z. Gergely
Dokumentum– és publicisztikai szakosztály: Mata János
Gyermek– és ifjúsági film szakosztály: Katkics Ilona
Szórakoztató és zenei szakosztály: Liska Dénes

Hangmérnöki szekció: Pintér György
Gyártásvezetői szekció: Fogarasi István
Propagandafilm szekció: Széplaki Gyula
Operatőri szekció: Szabó Árpád

Magyar filmkritikusok

(*A Magyar Film- és TV-művészek Szövetsége
Kritikusi Szakosztályának tagjai*)

Ardai Zoltán
Baló Júlia
Bársony Éva
Báron György
Benedek Miklós
Bernáth László
Bikácsi Gergely
Csala Károly
Ember Marianne
Erdélyi Z. Ágnes
Fáber András
Fenyves György
Földes Anna
Füleki József
Garai Erzsébet
Geréb Anna
Gervai András
Gyertyán Ervin
Hegy Gyula
Kelecsényi László
Koltai Ágnes
Koltai Tamás
Kőhádi Zsolt
Lajta Gábor
Létay Vera
Lőcsey Gabriella

Lukács Antal
Magyar Judit
Matos Lajos
Nemes Károly
Pongrácz Zsuzsa
Pörös Géza
Rajk András
Reményi József Tamás
Réz András
Sas György
Schubert Gusztáv
Sneé Péter
Szabó György
Székely Gabriella
Szekfű András
Szilágyi Ákos
Szilágyi Gábor
Todero Frigyes
Urbán Mária
Veress József
Vértessy Péter
Vida János
Zalán Vince
Zay László
Zöldi László
Zsugán István

Filmművészek és Filmalkalmazottak Szakszervezete

Budapest, VI., Gorkij fasor 38.
Telefon: 224–873

Elnökség (1988. október 31–ig)

Elnök: Szécsényi Ferenc

Alelnök: Császár Ferenc

Titkár: dr. Szabó Viktor

Tagok: Dezső Gábor, Fülöp Sándorné, Kicsi Gábor, Lakatos Iván, Louscha Károly, Magyar József, Nagy László, Paizs Jenő, Pavlyák Péterné, Schiffer Pál, Simon József, Stenczer Noémi, Ternovszky Béla, Tóth Ákos

Titkárság: dr. Szabó Viktor titkár (1988. december 16–ig)

Kin Jenő pol.főmunkatárs (1988. június 1–ig)

Bosnyák András politikai munkatárs

Új elnökség (1988. november 1–től)

Soros elnök: Kozma Károly (filmforgalmazói és moziüzemeltetői tagozat)

Társelnökök: Schiffer Pál (alkotói tagozat)

Gerő Péter (filmgyártói tagozat)

Tiszteletbeli elnök: Szécsényi Ferenc

Tagok: Bacsó Zoltán, Bordás Sándor, Dezső Gábor, Duló Károly, Erdélyi Vilmos, Fék György, Forgó Csaba, Gaál Lászlóné, Henkel Béla, Hornyák Margit, Kaszás Erika, Kléner Gizella, Lakatos Iván, Lédeczi Ervin, Louscha Károly, Lovasi Sándor, Maloványi Józsefné, Mázsa Imre, Mezei Borbála, Miklai Mária, Molnár István, Molnár Miklós, Nagy László, Pavlyák Péterné, Simon József, Stenczer Noémi, Széles Kálmánné, Táló Imre, Tóth Ákos, Tutkovics László, Varga Kálmánné, Werderits Tamás.

Titkárság: (1988. december 16–tól)

Kiss Mihály mb. titkár

Bosnyák András politikai munkatárs

MODESZ

(Mozgóképfilm Demokratikus Szakszervezet)

1988 október 4-én alakult

Választmány:

Baló György
Banovich Tamás
Basilides Edit
Bánfalvi Tamás
Benyó Mihály
Borenich Péter
Breckl János
Dér András
Dimény Tibor
Dobos Menyhért
Dömölky János
Fáy László
Fehér György
Fellegi Mária
Gothár Péter
Gyarmathy Livia
Hegedűs László
Incze Ágnes
Jancsó Miklós
Kabdebó György
Kardos Péter
Kardos Sándor
Kálmán András
Kárpáti György
Kertész Ákos
Kerényi Imre
Kürtös Előd

Lendvai György
Makk Károly
Marosvölgyi Judit
Moharos József
Nagy György
Ordódi György
Ozorai András
Pártényi Zsuzsa
Puszt Tibor
Rajk László
Sántha László
Soós Mária
Surányi András
Szabó Gábor
Szabó Ildikó
Szász János
Szekulesz Judit
Szolnoki András
Tarr Béla
Togay, Can
Tóth László
Unger Béla
Varga Zoltán
Vayer Tamás
Vékás Péter
Vitézy László
Zolnay Pál

Operatív bizottság

Borenich Péter
Dér András
Dömölky János
Kabdebó György
Kerényi Imre
Makk Károly
Marosvölgyi Judit

Márk Iván
Ordódy György
Puszt Tibor
Surányi András
Szolnoki András
Vayer Tamás

Magyar Filmklubok Szövetsége

Budapest, XIV., Lumumba u 174.

Telefon: 843–337

Elnökség

Elnök: Sára Sándor

Megbízott elnökségi tagok:

Bán Róbert

Horváth György

Pataky Iván

ifj. Schiffer Pál

Választott elnökségi tagok:

Bartus László – Esztergom

Báron György – Budapest

Borbély Erzsébet – Kecskemét

Bóhm József – Kaposvár

Gyürey Vera – Budapest

Kenyeres Imre – Nyíregyháza

Petróczy Sándor – Hódmezővásárhely

Pintér István – Budapest

Réz András – Budapest

Rubovszky Kálmán – Debrecen

Szabó Gábor – Szombathely

Szekfű András – Budapest

Ügyvezető titkár: Jakab György

Gazdasági ügyintéző: dr. Cselótei Istvánné

Munkatársak:

Szervező titkár: Pápes Éva

Nemzetközi kapcsolatok: Surányi Vera

Irodavezető: Vincze Éva

Felügyelőbizottság:

Elnök: dr. Vértényi Jenő – Zalaegerszeg

Mohos Sándor (OPI) – Budapest

dr. Nemes András – Budapest

dr. Varga Károly – Mátészalka

A Filmklub Szövetség területi megbízottai

Baranya megye

Bács–Kiskun megye

Békés megye

Borsod–Abaúj–Z. megye

dr. Stark András, Pécs

Bárdos Ferenc, Kecskemét

Vollmuth Frigyes, Békéscsaba

Lázár István, Miskolc

Csongrád megye
Győr–Sopron megye
Hajdú–Bihar megye
Heves megye
Komárom megye
Nógrád megye
Pest megye
Somogy megye
Szabolcs–Szatmár megye
Szolnok megye
Vas megye
Veszprém megye
Zala megye

Petróczy Sándor, Hódmezővásárhely
Tóth Erzsébet, Győr
Rubovszky Kálmán, Debrecen
Szvák Katalin, Eger
Sóvágó Gyuláné, Tata
Bodnár Mihály, Salgótarján
Deli Éva, Budapest
Böhm József, Kaposvár
Kenyeres Imre, Nyíregyháza
Nagyné Kiss Mária, Szolnok
Török Gábor, Szombathely
Holényi Zsuzsa, Veszprém
dr. Vértényi Jenő, Zalaegerszeg

Magyar Amatőrfilm és Video Szövetség

Budapest, XII., Mátyás király út 7.
Telefon: 553–349

Elnök: Simó Sándor
Főtitkár: Dékány István

Magyar Filmlaboratórium Vállalat

Budapest, II., Budakeszi út 51.
Telefon: 761–922

Igazgató: Dobrányi Géza
Igazgatóhelyettes, főmérnök: Paizs Jenő
Főkönyvelő: Szirovicza Béláné
Műszaki főosztályvezető: Ágoston Zoltán
Termelési főmérnök: Polster Ákos
Értékesítési, termelésirányítási osztályvezető, film- és video vonalon: Cserna Krisztina
Produkciós osztályvezető: Révész Györgyné

Magyar Diafilmgyártó Vállalat

Budapest, XIV., Titel u 7.
Telefon: 636-800

Igazgató: Gnädig László
Főkönyvelő, igazgatóhelyettes: Bartal Ferencné
(1988. október 31-ig)
Főkönyvelő: Molnár Béláné (1988. november 1-től)
Főmérnök: Albert József
Főszerkesztő: Lázár Julianna

Filmtechnikai Vállalat

Budapest, XIV., Szabó József u. 12.
Telefon: 223-226, titkárság: 427-173

Igazgató: dr. Krajcsi Elemér
Termelési főmérnök: Siegl László
Műszaki igazgatóhelyettes: dr. Zágonyi Gyula
Főkönyvelő: Benő Lászlóné

Aladin Filmstúdió

1047 Budapest, Baross u. 12.
Telefon: 699-388, 699-018 Telex: 226734

Elnök: dr. Szabó Lajos (rendező, operatőr)
Elnökhelyettes: Salusinszky Miklós (produkciós vezető)

Tagok:

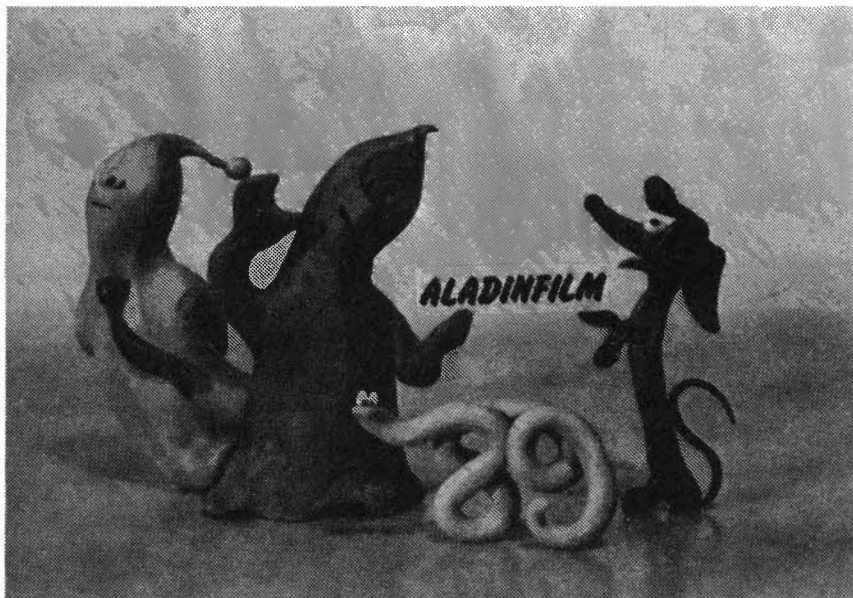
Baksa Balázs animátor, operatőr
Ilosvay Kati vágó
Kalló Viktorné könyvelő
Papp Károly tervező, animátor
Szilágyi Virgil operatőr

Butala István gyártásvezető
Kalló Iván tervező, animátor
Kittner Katalin grafikus
Szakály Mátyás hangrendező
Varga Géza Pál grafikus

Munkatársak:

Floch Zoltán asszisztens
Lacházi Andrásné főkönyvelő
Rezsonya Katalin tervező
Tarr Erika gyártásvezető

Titkos Katalin gyártásvezető
Varga István tervező, animátor
Zeve Bea tervező



CONTENTS

Film Production

Full-length films

Film off Ballads	13
Mutilated Bereg	15
The Documentator	19
A Full Day	23
The Midas Touch	26
Hungry Swamp	31
My 20th Century	33
Poet George Faludy	37
No Absolution	40
Hanussen	42
The Flying Suitcase	46
By the Will of God	49
Jesus Christ' s Horoscope	52
Pros... – A Film About Prostitutes	56
Mission to Evian	58
The Annihilated Legion	61
Determined Dreamers	63
Before the Bat' s Flight Is Done	64
Miss Arizona	66
Mr. Universe	70
The Open Window	73
Bye, Bye, Riding Hood	75
Recsk, the Hungarian Goulag	78
The Rock Convert	82
Never, Nowhere, to No-One	85
Moral Stories about Sex	88
Titania, Titania	91
Care	94
Stand Off	96
Floating Free	99
The New Landlord	102
Willy, the Sparrow	105

Short films

Béla Balázs Studio	106
Newsreel Department	112
Forum Film Studio	123
Helios Film Studio	126
Military Film Studio	132
Pannonia Film Company – Animated films	138
Hungarian Dubbing and Video Company – Dubbing Film Studio	150
International productions made with the contribution of Mafilm	155
<i>Debutants</i>	157

Distribution

Hungarian features, full-length documentaries and animated films released in Hungary	169
Hungarian features broadcasted by Hungarian Television	171
Foreign features released in Hungary	172
Foreign features broadcasted by Hungarian Television	214
New performances at “Filmmuzeum”	234
Hungarian films at “Filmmuzeum”	238
Special programmes at “Filmmuzeum”	246

Distribution in Figures

Distribution data of Hungarian films released between January 1 and December 31, 1988	251
Distribution data of foreign films released between January 1 and December 31, 1988	253
Facts and successes	261
The Hungarian Film Institute’s collaborators’ votes concerning the Hungarian films released in 1988	264

Events

Appeal of the Hungarian Film and TV-Makers’ Association	269
Delphi Declaration	270
European Audiovisual Charter	271
Calendar of events	275

The situation of the Hungarian film profession in the press (Compiled by Mária Páldy)	279
Hungarian Film Critics' Prizes	293
Rewarded film artists	295
The 20th National Feature Film Festival, Budapest	298
Foreign guests at the Film Festival	303
Foreign press reactions on the Film Festival – excerpts	308
Animated Film Review, Kecskemét (Written by Ilona Sarkadi)	315
Summer Course on film art, Eger (Written by Ferenc Hernádi)	321
Retrospectives of Pier Paolo Pasolini and Bernardo Bertolucci at "Filmmuzeum" (Written by Judit Pintér)	323
Film weeks	329
Foreign guests visiting at the Hungarian Film Institute	332
Hungarian Federation of Film Societies (Written by György Jakab)	333
The situation of video in Hungary (Written by László Bernáth)	335
In Memoriam (Written by István Karcsai Kulcsár)	340

Calendar

<i>Thousand years ago born</i>	
Pál (Paul) Fejos (Written by István Molnár)	347
Mihály Kertész (Michael Curtiz) (Written by Györgyi Balogh)	350
<i>Fifty years ago</i>	
Andor Lajta: Broadway Movie	354
The FIAF is 50 years old	356
Andor Lajta: The History of the Year	358
Frigyes Karinthy and the Film (Written by József Veress)	362

Hungarian Films Abroad

Filmexport	371
Hungarian films presented abroad	379
Hungarian filmmakers at different manifestations abroad	405

Publications

(books and periodicals)

Film books	413
The Hungarian film press	417
Repertory of "Filmvilág"	420
Repertory of "Filmkultura"	427

On Hungarian cinema in the Hungarian Radio	430
“Studio’ 88” on the Hungarian cinema	432

Academy of Theatre and Film Art

The structure of the Academy, professors	437
Students graduating from the Academy in 1987/88	438
Film produced in 1988	440

Organizations and institutions of the film industry

Ministry of Culture – Film Department	447
Hungarian Film Production Company (MAFILM)	447
Béla Balázs Studio	451
Studio enterprises	451
Film and Video Production Company (MOVI)	452
Newsreel Department	452
Forum Film Studio	453
Helios Film Studio	453
Military Film Studio	454
Pannonia Film Company	455
Hungarian Dubbing and Video Company	457
Distribution companies	460
Hungarian Film Institute	467
Hungarian Film and TV Makers’ Association	468
Hungarian film critics	469
Filmmakers’ Trade Unions	470
Hungarian Federation of Film Societies	472
Association of Hungarian Non–Professional Film and Video Makers	473
Hungarian Film Laboratory Works	473
Hungarian Slide Producing Company	474
Film Technical Company	474
Aladin Film Studio	474

A fedélen Klaus Maria Brandauer
Szabó István *Hanussen* című filmjében.

Készítette a Nógrád Megyei Nyomdaipari Vállalat
89.53650

Felelős vezető: Kelemen Gábor igazgató

Szedés, tördelés: SZÜV Nyíregyháza *ANTIKA* csoport.